

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XIX

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

© Издателство „Бяло Братство“, 2020

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2020

ISBN 978-954-744-387-7

ISBN 978-954-09-1492-3

УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО

СИЛА И ЖИВОТ

Том XIX

21.06.1931 г. – 7.02.1932 г.

Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•

София, 2020

Съдържание

Учителю, да прогледам!, 21.06.1931	7
Душата ми е отегчена от живота ми, 27.9.1931... ..	33
Да се облечете с новия човек!, 4.10.1931	64
Дайте ни от вашето масло, 11.10.1931	84
Отношение на два закона, 18.10.1931	104
През онези дни, 25.10.1931	132
Изново, 1.11.1931.....	157
Син човечески отхожда, 8.11.1931	194
Няма да угаси, 15.11.1931	224
За кого ме мислите, 22.11.1931	248
Жал ми е за народа, 6.12.1931.....	270
Пред всичкия народ, 13.12.1931.....	296
Според делата, 20.12.1931	327
Думата му държа, 27.12.1931.....	357
От смърт в живот, 3.01.1932.....	380
Вземи детето, 10.01.1932	414
Освободени, 17.01.1932.....	438
Доведете ми го, 24.01.1932.....	470
Проява на живата светлина, 31.01.1932	500
Тези малките, 7.02.1932	520

Учителю, да прогледам!

Отговори Исус и му рече: „Що искаш да ти сторя?“ И слепият му рече: „Учителю, да прогледам!“

Марка 10:51

„Учителю, да прогледам!“ Аз ще взема само следните три думи от прочетения стих „Учителю, да прогледам!“ и ще им направя превод. Ако тия думи се вземат в буквален смисъл, те са обикновени думи. Обаче разглеждат ли се в преносен смисъл, те имат дълбоко значение. Този слепец искал да каже: „Учителю, освободи ме от ограниченията на мрака, дай ми свобода, защото условията, при които се намирам, правят живота ми неносен“*. Следователно нещата могат да се разглеждат от много становища, но в дадения случай има едно становище, което е ясно и разбрано за хората, но не за всички едновременно. Това, което за едни хора е ясно, за други е тъмно. Това произтича от една вътрешна причина, която създава една или друга обосновка на нещата. Например всички хора знаят, че светлината на Земята не е еднакво разпределена навсякъде: когато на едно място е светло, на друго място е тъмно. Това се обяснява с формата на Земята. Тя е валчеста, във форма на кълбо, вследствие на което тя не може да се огрява едновременно във всичките си части.

Някои учени хора си задават въпроса: „Защо Земята се върти?“. Същият въпрос може да се зададе и по отношение на колелото: „Защо колелото на воденицата например се върти?“. Воденицата сама по себе

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

* неносен *остар.* Тежък, тягостен, непоносим.

си не се върти, но колелото, келевото* на воденицата, се върти. Защо? Някаква сила вън от него го заставя да се върти. Колелото само дори не подозира, че се върти. Както въртенето на Земята има известно отношение към съзнанието на хората, така и въртенето на воденичното колело има отношение към всички онези, които взимат участие в меленето на житото. Защо? – Защото, ако колелото престане да се върти, житото ще остане несмляно. Тогава всички хора ще съжаляват, че колелото не се върти.

И така във великата наука на живота човек трябва да разглежда нещата всестранно и според степента на своето развитие. Ето защо един говорител не може да говори на всички хора еднакво. Нито природата може да постъпва към всички хора еднакво. Вземете например въпроса за храненето. Природата има най-разнообразни методи, чрез които храни различните същества, като им слага различни трапези. В хиляди тенджери приготвя ядене и всеки ще вземе, от което ядене иска. Кой как дойде на нейните трапези, тя ще му сипе от това ядене, което той пожелае. И по отношение на модата природата е също така разнообразна, както и по отношение методите за хранене. Съвременната парижка мода нищо не струва в сравнение с модите в природата. Какво може да каже парижката мода за облеклото на райската птица? Облеклото на райската птица струва милиони. Когато природата облича някого, тя го облича, както трябва, когато го съблича, пак го съблича по всички правила. Когато го учи, тя ще го научи, както трябва; когато го прави невежа, пак ще постъпи, както трябва – по всички правила. И в двете неща тя е майсторка. Някой казва: „Сила е нужна на човека!“. Казвам: да се даде сила на добрия човек, разбирам; да се даде знание на добрия човек, има смисъл. Обаче да се даде сила и знание на

* келево *диал.* Водно колело на воденица или тепавица.

лошия човек или на онзи, който не може да ги употреби на място, няма смисъл. Даде ли се на такъв човек сила и знание, той ще ги употреби за извършване на някое престъпление.

И така, когато природата работи върху хората с цел да ги възпита, тя се заема мъжки, при което едни хора вѝоръжава, а други разоръжава. На първите дава оръжие, а на вторите казва: „Долу оръжието!“. На едни хора дава богатства, на други – сиромашия; на едни дава здраве, на други – болести; едни разтоварва, други натоварва. Вследствие на това, като не разбират нейните замисли, нейните методи, хората се намират в противоречия и казват: „Защо светът е създаден така?“. Светът не е създаден, както хората мислят. Как е създаден светът - за това има разни мнения и възгледи според развитието на човешкото съзнание. В природата не съществуват такива процеси, каквито ние ѝ приписваме. Ние виждаме нещата наопаки, в техния обратен вид. Ако вземете една лупа и я насочите към слънцето така, че слънчевите лъчи да минават през фокуса ѝ, а после отправите този сноп лъчи към някой мравуняк, вие ще създадете тревога между мравките. От тези лъчи мравунякът може да се запали. Съвременните хора са се научили само да пречупват лъчите. Те са големи майстори за пречупването на слънчевите лъчи.

Често хората говорят за организация, за образуване на общества. Казвам: най-опасното нещо днес е организирането на общества. Когато някоя армия се организира с всички свои картечници, топове, пушки, с най-модерни аероплани, с милиони войници и ред още приспособления, питам: какво може да се очаква от такава организация? Ако една държава е така организирана, че не можеш да мръднеш от едно място на друго без паспорт, един на друг нямат доверие, каква държава е тази? Ако вестниците в една държава са така организирани, че никой не може да каже исти-

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

ната, каква държава е тази? Ние благодарим за такава организация, от която всички хора патят. От такива организации ние не се нуждаем. Всички нещастия на съвременните хора произтичат от факта, че те искат съвършено да изменят реда на нещата и да създадат нов организъм, какъвто не може да съществува. Защо? Защото светът е организиран вече. Сам по себе си човек е организиран. Той трябва само да даде ход на онова, което е в него. Хората се стремят тепърва да се организират. Те искат тепърва да създават ново учение и нова религия. Какви са новото учение или новата религия? Каква нужда има това същество, което е създало цялата вселена, да му се молят хората? Това същество изисква от всички хора, които са членове на великото общество, да живеят според законите, които съществуват във вселената. Веднъж създаден, човек трябва да диша по всички правила на дишането; веднъж създаден, човек трябва да яде по всички правила на яденето. Дишането, яденето са процеси, които хората трябва да разбират.

Съвременните хора например не разбират какво нещо е яденето. Яденето доставя онези елементи, от които организъмът на човека е лишен. И ако човек не знае правилно да яде, той ще си създаде най-големите нещастия. Гледането също така е важен процес. То представя събиране, възприемане на светлина чрез очите. Затова, ако не знаете как да гледате, няма да можете и правилно да мислите. Знаете ли как да гледате, ще можете и правилно да мислите. Правата мисъл има израз, както художникът изобразява това, което рисува. По същия начин човек трябва да даде израз и на своя вътрешен живот.

Често хората говорят за доброто в света. Питам: какво нещо е доброто? Доброто е основа на битието. Без добро животът не може да се прояви. После се задава друг въпрос: „Що е злото?“. Без зло животът не може да се движи. Следователно злото се явява, за

да даде подтик на живота. И след като даде подтик на живота, хората искат да го използват. Няма защо да се използва злото, но то трябва да се остави като сила, която да движи, да подтиква живота напред. Злото е подобно на бутало, което влиза в живота, и движи колелото напред. Щом свърши работата си, то трябва да млъкне, да кротува.

Някои казват: „Какъв е произходът на злото? Аз не виждам никакъв произход на злото“. Други казват: „Какъв е смисълът на доброто? Аз не виждам никакъв смисъл в доброто“. Доброто е основа на живота, за да може той да се прояви. Смисълът пък е самият живот. Като живееш добре, ще разбереш и смисъла на доброто. Ако животът ти е осмислен, и доброто има смисъл; ако животът ти не е осмислен, и доброто няма смисъл. Мнозина запитват: „Какъв е произходът на доброто?“. Казвам: произходът на доброто е Любовта. И доброто без Любовта не може да се прояви. Следователно и доброто има отношение към живота, който ние живеем. Всеки човек иска да бъде добър, да има вътрешно разположение, да бъде щастлив. Обаче на първо място на физическия свят е необходимо да бъде човек здрав. Здраве, щастие и разумност вървят в един и същ път. Здравият човек може да бъде щастлив и щастливият може да бъде разумен. И обратният процес е верен: разумният човек може да бъде щастлив и щастливият може да бъде здрав. Здравето не е произволен процес. Като се говори за щастие, питам: къде е щастието на съвременните хора? От обикновено гледище къде е животът, как се проявява той? Щастието на съвременните хора седи в главата им. От това, как е устроен човешкият мозък, човешкият череп, зависи всичкото щастие на човека. Както е устроена главата на човека, такъв ще бъде и неговият живот. Това е конкретното, реалното в живота. Ще кажете, че има някаква невидима сила въвн от човешкия мозък. Да, има, но проявите на това, което става в мозъка, са видими. Тялото

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

на човека не е нищо друго, освен продукт на неговия мозък. Мозъкът от своя страна е единственото нещо в човека, което не се мени. Аз говоря за положението, до което сегашният човек е достигнал. Единственото вещество, единствената организация в човека, която не се променя, това е човешкият мозък. При някаква болест човек може да изгуби от теглото на тялото си и до четиридесет-четиридесет и пет килограма, докато от теглото на веществото на мозъка си едва ли може да се изгубят десетина грама. И съвременните учени, както и мъдреците на древността, съзнават и са съзнавали това. Така че, когато са казвали „познай себе си“, те са имали предвид необходимостта човекът да познава устройството на своя мозък, за да не го смуцава той с непотребни работи. Не смуцавайте главата си! Смуцавате ли главата си, вие ще нарушите хода на вашия живот, понеже главата е център, който е във връзка с цялата природа. Смутиш ли главата си, ти трябва да оставиш външния разумен свят да реагира върху тебе правилно. Следователно прекъснат ли се връзките с външния, с обективния свят на природата, веднага нещастията идват върху човека.

Сега хората са допуснали съществуването на дявола в света. Всички хора вярват в дявола, проявен в различни форми: религиозните хора вярват в дявола, материалистите вярват в лошите условия, търговците вярват в безпаричието, военните вярват в силата на оръжието – всеки човек все вярва в нещо. Военните например казват: „Ако ние бяхме добре въоръжени, щяхме да спечелим войната“. Това е въпрос. Възможно е да се спечели войната, но възможно е и да се изгуби. Големият чук в ръката на един юнак е добро нещо, но същият чук в ръката на детето е нещастие за него. Парите в ръката на добрия човек са на мястото си, но в ръцете на неразумния човек са неговото нещастие. Знанието, светлината, както и благата, които ни се дават в живота, още не са изучени. Съвременните

хора тепърва трябва да изучават силата на светлината. И когато Христос казва: „Аз съм Пътят, Истината и Животът“, Той подразбира светлината на света. Ако Христос би дошъл в съвременния свят да говори на хората за светлината, Той би говорил на научен език, би определил точно, какво нещо е светлината. Има известен род слънчеви лъчи, свойствата на които учените тепърва започват да изучават. Ако човек би могъл да се свърже с този род лъчи, той щеше да използва тяхното лечебно действие. Например, ако някой човек заболее от някаква неизлечима болест като проказа, туберкулоза, разстройство на гръбначния стълб или друга тежка болест, и успее да се свърже с тези лековити лъчи на слънцето, тогава всякаква болест, всякакъв недъг на тялото ще изчезне моментално. Като ме слуша, някой лекар може да каже: „Покажи ни един от тези методи, чрез които можем да използваме именно тези лъчи на слънцето“. Защо му е този метод? Защото парички ще дойдат чрез него. Не, хубавите работи с пари не се купуват, нито за пари се продават. Докато хората ценят нещата с пари, те са на крив път. Парите не са нито цел, нито смисъл на живота, те са само условие в живота на хората. Не е богатството, което повдига човека, и което може да му покаже, доколко той е благороден. Богатството е само условие, с което може да се провери, доколко човек е благороден. Когато се плаща на професора за лекциите, които чете, това не е лошо, но когато този професор се стреми да добие все повече и повече знания с цел да печели пари, той не е разбрал смисъла на знанието, а още повече и смисъла на живота. Ако един професор прекара цели двадесет-тридесет години в университета с цел да печели годишно по сто хиляди германски марки или по петдесет долара на ден, каквито професори рядко се срещат в Америка, този професор не е разбрал защо живее. В Америка най-видните професори едва получават по петдесет долара на ден, дока-

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

то ще срещнете хора на изкуството, които получават четири-пет пъти повече от най-видните професори. Те нямат толкова знания, но изкуство имат.

Казвам: понеже при съвременното възпитание хората се движат повече в обективния свят, те имат повече желания, отколкото им са нужни. Например те мислят, че като придобият големи богатства, ще могат да направят много нещо. Ако е вярно това, че богатите хора ще оправят света, американските милиардери трябваше да го оправят досега. Действително има едно богатство, което може да оправи света, но то не е богатството, на което съвременните хора разчитат. Истинското богатство, което може да оправи света, е Любовта. Когато Любовта влезе в света, ще дойде и изобилието. Освен Любовта никоя друга сила не е в състояние да оправи света. Знанието може да подобри света, но не и да го оправи. Истината може да освободи хората, но не и да оправи света. Тъй щото единствената сила, която се е заела да оправи света, е Любовта. И тя наистина ще оправи света. На това всички хора ще бъдат свидетели. След като оправи света, тогава Любовта ще даде място на Мъдростта и Истината и те да царуват в света. Мъдростта и Истината ще бъдат царят и царицата в света.

Сега аз не искам да се афектирате от моите думи, но казвам, че тия неща ще се проверят в бъдеще от самите вас. За мене всичко това е абсолютна истина без никакви противоречия. Един ден, когато и вие дойдете до тези въпроси, ще извадите същите заключения. Като говоря върху тия въпроси, искам да разбирате правилно, защото аз ги разглеждам от друго становище, не така, както вие ги знаете, и разбирате. Ако оставите един човек да живее в стая със свършено нечист въздух, а друг – в стая с чист, свеж въздух, в двата случая ще имате два различни резултата. Онзи, който диша в нечист въздух, ще има жълт цвят на лицето, очи мътни, уморени, тяло

слабо, хилаво; вторият, който диша чист въздух, ще бъде постоянно свеж и бодър, жизнерадостен, ще има желание да учи и да се повдига. Това обаче дали човек ще попадне в едното, или в другото условие, зависи напълно от него, от неговото вътрешно устройство. Това определя дали човек ще се движи в по-гъста, или в по-рядка среда. И сега, за да се подобри положението на съвременната култура, хората трябва да се заемат основно с изучаването на човешката глава.

Съвременната наука изучава главно човешкия череп. Например Ломброзо* е изучавал черепа на човека и по него съдел за това, дали даден човек проявява престъпни наклонности, или не. Американски френолози пък са изучили хиляди черепа от гледна точка на френологията. Много германски и други учени антрополози пък са изучили хиляди човешки черепа от антропологическа гледна точка. Всичко това не е достатъчно. Важно е да се проучи устройството на човешката глава външно и вътрешно, за да се види за какво може да се използва дадена човешка глава. Съвременните учени трябва да се ползват от главите на гениалните хора, да измерят дебелината на техните черепа, както и устройството им; после да ги съпоставят с черепите на обикновените хора и да правят сравнения. Черепът има известно отношение към мозъка, а мозъкът сам по себе си има отношение към цялото тяло. За да се развива правилно, човек трябва да вярва в нещо, което осмисля живота му, което го повдига. Например някой човек не вярва в Бога, не вярва в природата, но вярва в парите. Питам: какъв живот има в парите? Ще кажете, че хората се почитат и уважават за парите, за техните външни богатства. Обаче щастieto, свързано с парите, е проблематично. Ако ги вземат на някого, къде остава

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

* Чезаре Ломброзо (1835 – 1909) е италиански лекар и криминолог

неговата сила? Няма ли пари, той няма на какво да се опре в живота си. Уповава ли човек на парите си, той още на другия ден може да ги изгуби и тогава остава без основа. Рече ли човек да постави щастието върху силата на тялото си и това щастие може да се изгуби. Достатъчно е да заболее от някаква тежка болест и всичкото му щастие ще изчезне. Питам: ти, който разчиташе на силата на своето тяло, на кое място именно локализира тази сила?

Следователно много от съвременните хора поставят нещата там, където не трябва. Щастието на държавата зависи от нейния глава. Щастието на дома зависи от майката и бащата. Ако майката и бащата са разумни и здрави, и децата ще са такива. Тогава в целия дом ще има щастие. Ако майката и бащата не са здрави и разумни, ако не знаят законите на великата природа, и не постъпват съобразно тях и децата им ще бъдат подобни на тях. Ако разгледаме цялата еволюция от създаването на света до днес, ще видим пътя, по който са минали майката и бащата. Ако разгледаме всичките форми, през които са преминали растенията, там например майката и бащата са поставени на сто или двеста километра разстояние един от друг. И на такова разстояние те пак мислят един за друг и без да им пее някой, без да ги венчават, те се свързват, сами се венчават, деца раждат – изобщо, развиват се и растат. Сега хората казват: „Да съединим тези млади хора, да ги венчаем, да заживеят заедно“. Значи, хората трябва да се венчават, за да се грижат едни за други, а растенията, без да ги венчават, грижат се и мислят едни за други. Питам: кой научи растенията на този закон? Кой ги организира в общества? Това показва, че има един вътрешен закон, който регулира отношенията между всички живи същества. Съвременните хора не разбират този закон, който ги свързва. Значи, не са външните форми, които свързват човека.

„Учителю, да прогледам!“ Аз ще извадя от този стих такива изводи, за които този слепец даже и не е помислял. Моите изводи ще бъдат като изводите на някой геолог по отношение на земните пластовете. Като разглежда положението им, геологът ги съпоставя винаги едни към други, изяснява причините за техните отклонения, за техните набраздявания и т.н. Обаче самите пластовете не знаят нищо за това, нито пък мислят нещо. Геологът продължава своите изследвания по-нататък: от положението на земните пластовете той съди за животните и растенията, които са живели през тази епоха, но и от това пластовете нищо не знаят. Тъй щото от съчетаване на фактите геологът достига до съзнателните процеси в природата. И тогава ние казваме, че съзнателните процеси съществуват само у съзнателните, разумните същества. Например свещената книга, от която аз чета сега, сама по себе си е несъзнателна, но ако вие я четете по такъв начин, че се свържете с тези, които са я писали, ще видите, че тя е жива книга и можете с нея да разговаряте. Мнозина може да оспорват това, но всичко, което се оспорва, не е действителен факт. Това, което е факт за едного, не е факт за мене. Ако един факт ме ограничава, той не е факт за мене. За мене е факт само това, което ме освобождава. За мене сиромашията може да е факт, за вас богатството може да е факт. Питам: ако фактът на сиромашията ме освобождава, а фактът на богатството ме ограничава, кой факт е действителен? Казвате: „Науката доказва това“. Какво доказва науката? Науката доказва, че животът е произлязъл от клетката. Животът всъщност не е произлязъл от клетката, но е минал през клетката. Невъзможно е целият живот да се прояви чрез клетката. Той съществува извън всички форми в света. Хиляди и милиони са формите, в които животът досега се е проявил, но има и друг живот, не проявен, който ще се прояви в бъдеще. Този живот ще създаде хиляди и милиони нови форми. В новите форми се заключава бъдещето. Следователно и ние няма да останем в тази

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

форма, в която сме сега! Тъй щото, ако дойдете след хиляда години на Земята, според индуското учение, вие сами ще проверите този факт.

Мнозина оспорват въпроса за прераждането и казват: „Възможно ли е човек да дойде втори път на Земята?“. Този е един неразбран научен въпрос. Човек може да дойде на земята, колкото пъти иска. Как? – Ако има пари. Ако срещнете един милионер американец и ви каже, че може да дойде в България, когато пожелае, и колкото пъти пожелае, ще повярвате ли? Ще повярвате, защото този човек е богат, има пари. Затова, когато някой каже, че веднъж да замине от Земята, втори път няма да се върне, аз тълкувам неговите думи по следния начин: този човек е от бедните американци, които не разполагат с пари. Друг казва: аз мога да дойда и втори, и трети път на Земята, колкото пъти искам. Аз тълкувам: този е от богатите американци, който разполага с пари. И първият, и вторият говорят истината. Следователно онези, които отричат закона на превъплътяването, те са слепи хора, онези пък, които поддържат този закон, те са хора, които виждат нещата. Слепият човек всичко отрича. Той казва: „Нищо не съществува“. Прав е този човек. Когато някои казват, че нещата съществуват, от това не се подразбира, че те ги създават. И като отричаме нещата, и като ги поддържаме, те пак съществуват. С това ние нищо не можем да допринесем или да отнемем от природата. Истината нито може да се установи, нито може да се отрече. Обаче ние можем да скъсаме отношенията си с Истината. Какъв живот ще имаме тогава? Живот на заробване. Ако направим връзка с Истината, животът ни ще бъде свободен. Ако скъсаме връзката си с Мъдростта, веднага невежеството и глупостта ще дойдат; възстановим ли връзката си с Мъдростта, знанието и светлината ще дойдат. Скъсаме ли връзката си с Любовта, и живота си ще изгубим; възстановим ли връзката си с Любовта, веднага животът ще дойде.

И така, какво нещо е Любовта? – Връзка с живота. Който има връзка с живота, той има и Любовта в себе си. Скъса ли връзката си с живота, той изгубва Любовта и смъртта дохожда. Какво нещо е Истината? Истината е освобождение от ограниченията на живота. Докато човек е свързан с Истината, той е свободен. Скъса ли връзката си с Истината, той се заробва, ограничава. В това отношение Истината, сама за себе си, няма защо да се обяснява. Тя представя реалност вън от сегашните разбирания на хората. Мъдростта, сама за себе си, е реалност вън от сегашните разбирания на хората. И Любовта също така е реалност вън от сегашните разбирания на хората. Сега, като говоря за Любовта, под думата Любов хората разбират тъкмо това, което не е Любов. Това, което съвременните хора наричат Любов, ражда всички нещастия в света. Когато човек залюби кокошката, тя влиза в тенджерата, ако залюби агнето, и то влиза в тенджерата. Каквото залюби човек днес, все в тенджерата го слага. Мъж залюби жена или жена залюби мъж, пак настава страшно положение: на всяка стъпка ще има стражари и детективи.

Като говоря тия неща, аз нямам предвид някого от вас. Ако трябва да се каже нещо за присъстващите, то ще бъде само нещо похвално, нещо много хубаво, но хората обикновено не вярват. Те и в такъв случай са склонни да мислят, че се подиграват с тях. Много от съвременните хора са дошли до положение да съзнават злото и да не го желаят, но въпреки това злото върви подир тях така, както сянката на колелото след самото колело. Например някой не иска да ревнува, а въпреки това е ревнив. Някоя жена има добър мъж, благороден, професор в университета, преподава лекциите си на много студенти и студентки. Жена му го ревнува, но се бори в себе си, не иска да се интересува какво прави той в университета, с кого се разговаря. Тя намира, че не е достойно, не е благородно да се съмнява в него и да го следи, но веднага ревността идва като сянка в нейния живот, помрачава съзнанието ѝ и тя започва

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

да се интересува за него, да следи живота му в университета. Питам: какво лошо има в това, че някой млад професор се разговаря с една красива студентка? Той е в красиви, благородни отношения с нея, преподава ѝ нещо от своите знания. Не мислете, че професорите се занимават само с красивите студентки. Те могат да се занимават и с котките си - да ги милват, да ги гаят. Има богати американци, които завещават имането си на котките. Човешкото сърце може да се привърже не само към някоя външно красива форма. Често красотата, която може да събуди известни чувства у човека, се крие някъде вътре в дадено живо същество. Човек може да обикне и някой кон. И тогава, докато този кон е с него, той е свободен, разположен. Отдели ли се конят от него, той губи вече своята свобода.

Казвам: един от важните въпроси, който заслужава нашето внимание, е въпросът за мозъка. Природата не обича дисхармония в нещата. Тя не обича да коригират нейните работи. Който се опита да я коригира, той ще понесе последствията от своята намеса. Аз не разглеждам природата в този смисъл, в който хората я разбират. Днес много от учените хора, много от окултистите, както и някои от обикновените хора, гледат на природата от друго гледище - не както ние я разглеждаме. Ние разглеждаме природата като израз на най-възвишеното, най-разумното и най-благородното, което съществува в света. Така определяме природата, защото, ако заменим думата природа с думата Бог, тази дума за съвременните хора е изгубила смисъл. В понятието природа ние включваме всичко, което ни заобикаля: слънце, луна, звезди, въздух, вода, хора, животни, растения. Затова именно и думата природа има за нас дълбок смисъл. Тъй щото висшето съзнание, което функционира в цялата природа, не обича да го коригират. Който се осмели да коригира природата, той ще се натъкне на големи нещастия. Например: докато природата е създава-

ла човешката глава и мозъка в нея, тя е употребила милиони години. С ред щателни изчисления тя е предвидила всички благоприятни и неблагоприятни условия за нейното създаване, като се старала едни да избегне, други да използва. И след всичко това има ли право човек само с един замах да измени тези условия? Измените ли условията, които природата е наредила, вие ще си създадете най-големите нещастия. В този смисъл природата не търпи никакви криви мисли, криви заключения. Например някой си внуши мисълта, че го преследват, че искат да го убият. Такива мисли в природата не съществуват и тя не позволява никому да ги подхранва в своя мозък. Друг казва: „Дали моята жена ме обича?“. Природата казва: „Тази жена не е създадена да те обича“. Нито жената е създадена за мъжа, нито мъжът е създаден за жената. Вие трябва право да разбирате.

Казвам: истинските отношения са отношения на работа. Това е закон на свободата. Любовта пък отпосле ще дойде. За да могат двама души да се обичат, те трябва да бъдат абсолютно свободни. И като дойдат свободните хора, те ще бъдат в сила да извършат нещо за самата природа. Свободният човек няма да търси щастието в света, защото той и без това е щастлив. Търси ли щастието, той ще изгуби и това, което има. Ние виждаме пример в това отношение от Адам. Когато Бог го постави в райската градина, в първо време той беше щастлив. Бог му даде работа да изучава животните. Той беше добър естественик. Един ден Бог прекара всички животни пред него, като го застави да им тури съответни имена. Когато животните минаваха покрай Адам, той видя, че всички бяха по две заедно - мъжко и женско беше създал Бог. Тогава Адам си каза: Господи, на всички животни си дал другар само аз нямам другарка. Колкото и да съм учен, и аз имам нужда от другарка. Какво ще правя сам в райската градина? Значи, въз основа на

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

зрението, на това, което видя, у него преждевременно се роди едно неестествено желание. Адам организира една работа преждевременно, вследствие на което Бог каза: „Не е добре човек да бъде сам“. Така е от гледището на човека, разбира се. Затова Той го постави в дълбок магнетичен сън и му извади едно ребро, от което направи жената другарка на Адам. Тогава Адам рече: „Тази е плът от плътта ми и кост от костта ми“. Питам: какво разумно същество може да бъде това, което е плът от плътта му и кост от костта му? Адам не каза, че другарката му е есенция от неговата душа, или от неговия ум, или от неговото сърце, но каза, че тя е плът от плътта му и кост от костта му. Така е разбирал той, затова и така се е изказал.

Слепият се обърна към Христа с думите: „Учителю, да прогледам!“. Христос му отговори: „Да бъде според вярата ти!“. Той искаше светлина, която да го освободи от ограниченията в живота му. Някой може да проповядва някому и да му каже: „Вярвай в Господа!“. Това са много обикновени думи. Днес всеки се стреми към реалните работи. Дойде при мене някой сиромаш, иска да му се помогне с нещо. Аз му давам сто семенца от хубави плодни дървета и му казвам: ти имаш десет декара земя. Посей тези семенца и ще видиш какво богатство ще имаш след десет години. В почвата се крие неговото щастие. В това отношение всеки трябва да разбира устройството на своя мозък – да знае, че в него се крие някакво реално богатство. Който разбира устройството на своята глава, той ще бъде щастлив човек в широк смисъл на думата.

Днес всички учени започват да изучават човешката глава и човешкия мозък. Който разбира законите на човешкия мозък, ще може в бъдеще да помогне за развитието на хора, които не са даровити. От едно дете, което не е даровито, в продължение на няколко години той ще може да направи даровито дете. И обратно – то може да стане: той може да спъне даровитото дете

в неговото развитие. При сегашното самовъзпитание се търси изходен път, чрез който хората да подобрят живота, както индивидуално, така и колективно за отделните народи и за цялото човечество.

Съвременните хора съзнават нуждата от възпитание и казват: трябва да се започне от възпитанието на младото поколение. Вярно е, че трябва да се започне от децата, но трябва да се знае как да се започне. Френолозите например казват, че религиозното чувство у човека не е еднакво развито. Също така и интелигентността не е еднаква у всички хора. Френолозите измерват горната част на главата, после измерват челото и от големината на ъглите, които се образуват от носа до ухото и нагоре към главата, съдят за интелигентността на човека. Колкото по-голям е ъгълът, толкова и човекът е по-интелигентен. Следователно има условия в живота на човека, при които този ъгъл може да се увеличава или да намалява. Интелигентността зависи още и от моралния устой, както и от добродетелите на човека. Развитието на добродетелите зависи от устройството на задната част на мозъка. Например някой човек може да има добре развито религиозно чувство, но ако задната част на мозъка му не е добре устроена, тогава интелигентността и моралните му чувства не са добре развити. Учените са забелязали, че нишките, които излизат от мозъка, са в известно съотношение със сивото вещество на мозъка. Енергията, която излиза от мозъка, се намира навсякъде по земята. Обаче висшата интелигентност, на която ние се подчиняваме, не се намира на същото равнище, на което ние живеем. Тя е над нас. За да влезем във връзка с тази интелигентност, зависи от височината, на която заставаме, както и от ъгъла, по който възприемаме енергиите на тази интелигентност. Ако отидете в един град, вие веднага ще се ориентирате, откъде идва интелигентността. Ще влезете в университетите, ще се запознаете с професори, поети, философи,

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

музиканти, художници и от отношенията, в които ще бъдете с тях, ще можете от разумните им центрове да възприемате техните мисли. Онези, които знаят този закон на възприемане, са забелязали, че интелигентността от висшите към низшите същества се предава под ъгъл 45° . Това е забелязано и в самата природа. Значи, разумната енергия на човека се възприема и предава под ъгъл 45° . Забележете, че когато човек се вслушва да чуе, да възприеме нещо, той поставя ухото си под наклон на ъгъл от 45° .

И така, когато човек постави мозъка си във връзка със своя личен живот, той ще се натъкне на ред смущения, на ред фиктивни работи, които само ще го обременят и спънат в развитието му. Който иска разумно да прогресира, той трябва да освободи мозъка си от всички тежести, от всички спънки на личния живот. Трябва ли синът, който е отишъл в странство да се учи, да се смущава от това, дали баща му ще изпрати пари, или не? Той не трябва да се смущава, но смущенията ще дойдат в ума му поради невежеството, в което се намира.

Сега ще ви приведа един пример за невежество на хората. Синът на един от древните египетски царе, Соломон-Ра, се влюбил в една от най-красивите египтянки, наречена Елтамар. Тя била от много бедно произхождение. Царският син решил да се ожени за нея. В деня, когато трябвало да се венчаят, разболял се египетският Апис*. Предвид на това нещастно съвпадение всички египтяни решили да се развали този брак. Те считали за несъвместимо венчаването на младата двойка да стане в този ден, когато свещеният Апис се разболял, и затова развалили брака. От този ден обаче започнало падането на Египет. Какво представя този Апис, че трябва да се къса връзката с

* Апис - Древноегипетски бог, символ на плодородието; изобразяван е като бик със слънчев диск.

възвишеното и красивото? И съвременните хора като египтяните се страхуват да се свържат с красивото, с възвишеното в живота. Аписът представя низшето начало у човека. Египтяните зачитаха Апис повече, отколкото възвишеното и благородното в живота. Питам: какво може да излезе от един народ, който се допитва до него? Тъй щото египтяните пропаднаха, защото вярваха повече в Апис, отколкото в Божествената Истина, която освобождава човека. Не е лошо да бъде човек снизходителен към животните, но египтяните прекалиха със снизхождението си към Апис и към други животни, които считаха свещени.

Казвам: съвременните хора не вярват в Апис и в котките, но имат друга слабост, те вярват в парите. Американците вярват в долара и го наричат „всесилният долар“. Един от българските поети е казал: „Парице, парице, всесилна царице!“. Наполеон е казал: „Пари, пари трябва на Франция!“. Мнозина му казвали, че Франция се нуждае от добри и разумни майки и бащи, но той настоявал, че Франция се нуждае от пари. Вярно е, че парите са сила, но хората вярват в тях повече, отколкото трябва. Там е тяхното заблуждение. Синът вярва повече в парите, които баща му праща, отколкото в баща си. Дъщерята вярва повече в парите, които майка ѝ праща, отколкото в майка си.

Сега, като разглеждам този въпрос, не казвам, че хората са виновни за аномалиите в живота. Всички тия неща са последици от хиляди поколения, те са причина за отклоненията в съвременното човечество.

Днес всички трябва съзнателно да работят, да се освободят от последствията на миналото, но не чрез закона на необходимостта, а чрез закона на Любовта. В природата съществува идеален реда на нещата, който всеки сам може да опита. И към този ред именно трябва да се стремим. Ако се съобразявате с реда на нещата, вие може да се намирате при най-неблаго-

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

приятни условия на живота, но в един ден ще можете да подобрите тези условия. Не се ли съобразявате с реда, който съществува в природата, и при най-благоприятни условия да се намирате, и в най-добре уредена държава да живеете, в един ден само можете да изгубите тези условия. Нима царят, който има всички външни благоприятни условия, не умира? Нима видният професор, който е завършил два-три факултета и разполага с много знания, не умира? Значи, причините, поради които хората изгубват добрите условия, щастието си, дори и самия живот, се дължат на неестественото положение, което те заемат по отношение на своя мозък. Вследствие на тази аномалност днес умират повече хора, отколкото трябва. Умират повече, но и повече се раждат. Правилно е да не умират много хора, но и да не се раждат много. Ако хората живееха по сто и двадесет години, те щяха да бъдат по-добри, щяха да имат опитности. Днес какво става? Родил се едно дете – умре, родил се второ дете – умре, родил се трето – умре. Най-после се роди едно хилаво дете, за което майката цял живот плаче, и се пита: „Защо Господ ми даде това хилаво дете?“. Преди всичко майката трябва да разбира устройството на своя мозък. Тя трябва да знае кога да зачене това дете. Не само това, но ако човек разбира устройството на своя мозък, той ще знае кога трябва да постъпи на училище. Човек не може да учи, когато иска, но ще учи, когато му е определено. Той не може да вярва в това, което иска, но ще вярва в това, което му е определено; той ще вярва в това, което съдържа в себе си Любов, Мъдрост и Истина. Ако това, в което вярва, не съдържа в себе си Любовта, Мъдростта и Истината, това верую ще внесе отрова в неговия организъм. И тогава, колкото по-скоро се освободи човек от това верую, толкова по-добре за него.

Сега аз не казвам, че съвременните хора са потънали в заблуждения, но обръщам внимание на това,

че най-малкото съмнение, което може да се роди в ума им, води след себе си хиляди още съмнения, които са в състояние да разстроят организма на човека. Англичаните например, които минаваха за трезв народ, и те изгубиха своето равновесие. Ако отидете днес в английския парламент, ще видите, че столовете там са завинтени с бурми. И в техния парламент ще видите стражари, които следят за реда, да не би депутатите да се сбият. Парламентът, който минава за свещено място, където заседават най-отбрани хора, които създават закони, и той днес изгуби своята святост. Тези хора там не могат вече да служат за пример на своя народ.

Моята задача не е само да изнасям факти, какво вършат управляващите, учените и т.н. Всички могат да ми възразят: „Наша работа е какво ние вършим“. Вярно, тяхна работа е, но питам: как ще се възпита младото поколение, откъде ще дойде доброто в света? Може ли доброто да дойде от въздуха някъде? Едно нещо трябва да се има предвид: никой не може да предизвика или да събуди някакво чувство, някаква дарба или способност у човека, ако той я няма в себе си. Вие можете да предизвикате дадена добродетел у човека само ако той я има в себе си; вие можете да предизвикате религиозното чувство у човека, ако той го има; вие можете да предизвикате музикалното чувство у човека, ако той го има; ако човек е честен, вие можете да събудите неговата честност. Обаче невъзможно е да се предизвика у човека известно чувство, известна дарба или способност, ако те не са вложени в него. Мнозина казват за някого: „Виж, какви работи насажда този човек в главите на хората! Как ги заблуждава!“. Казвам: никой никого не може да заблуди. Всеки сам си носи заблужденията. Отвън могат само да се подхранят заблужденията на човека, но не и да се насадят. Всеки сам носи заблужденията в себе си. Нима онзи човек, който взима лотарийни

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

билети и вярва, че ще спечели, не е заблуден? Кой го е заблудил? Никой не го е заблудил. Той носи заблуждението в себе си. Този човек в Бога не вярва, в лотарийните билети вярва. Чудно е, какъв е този закон, който действа върху хората така, че ги кара да вярват, че ще спечелят най-голямата печалба!

Сега на всички присъстващи тук казвам: всеки трябва да се проявява свободно. Духовният трябва да проявява духовното в себе си, професорът трябва да проявява своята наука, военният трябва да проявява военщината си и т.н. Обаче същевременно всеки човек има специфична работа в живота, която той сам трябва да свърши. Аз говоря за специфичната работа, за която всеки е предназначен. Тя е най-важната работа. България, като държава, след хиляди години може да не съществува, тя може да се преобрази, но всеки човек, като душа, ще преживее всички държави. Всички съвременни държави, както и много от миналите, са изчезнали и ще изчезнат един ден, но човекът, като душа, няма да изчезне; той ще преживее всички времена и епохи. Държавата е форма, в която човешкото съзнание се проявява. Тя е създадена от разумните хора. Докато има разумни хора, ще съществуват и държави, но сами по себе си държавите не съществуват. Държавата е актив на човешкото съзнание. Докато човек съществува, и държавата ще съществува, но не може да се каже обратното – т.е., че докато държавата съществува, и човек ще съществува.

Ако ние сме хора на Любовта, на Мъдростта и хора, които обичат Истината, такава ще бъде и самата държава. Какъвто е човекът, такава е и държавата, такива са и съдиите, такива са майките, такива са бащите, такива са свещениците, такива са учените и т. н. Така трябва да се говори истината.

Някой казва: „Ти какво мислиш?“ – Мисля точно това, каквото и ти мислиш. „Ти вярваш ли в Бога?“ – Вярвам в тебе. Тебе виждам, в тебе вярвам. Няма какво да ме питаш, в какво вярвам. То е моя работа. Смешно

е, като вървя с приятеля си, да ме пита, виждам ли или не. Като вървя с него, нека ме гледа в краката. Ако вървя и изминавам сто-двеста километра, без да се спъна някъде, разбира се, че виждам. Ако мога да пиша и чета свободно, разбира се, че виждам. Ако отида в един дом, където има слепи и хроми, и слепите проглеждат и хромите прохождат, има ли смисъл да ме питат, вярвам ли в Бога? Така могат да питат само слепите хора, но онези, които виждат, няма защо да питат. Който вижда, той е свободен. Засега няма нищо по-хубаво от свободата. Който има Истината в себе си, той е свободен.

„Учителю, да прогледам!“ Това значи: Господи, освободи ме от всички заблуждения и ограничения, в които съм сега. Христос отговори: „Да бъде според вярата ти!“. Питам: какво са постигнали съвременните хора със своята вяра? Слепият със своята вяра прогледа. Ами съвременните хора прогледаха ли със своята вяра? Преди години дохожда при мене един мой познат и ми се оплаква, че силно се простудил, опасява се да не заболее от пневмония. Казвам му: ще пиеш гореща вода! – „Пих гореща вода, но не ми помогна.“ – Как пи горещата вода? – „В продължение на два часа изпих две-три чаши.“ – Не, така не се пие гореща вода. Ето, аз ще ти покажа как трябва да пиеш гореща вода. Накарах го да донесе един самовар с вряла вода и после започнах да му давам да пие вода: в продължение на половин час той изпи пет-шест чаши гореща вода, след което се изпоти изобилно. От изпотяването настана бърза реакция в организъма и той веднага се почувства добре. Така че, който иска да пие гореща вода, за да се лекува, ще пие, както трябва. Някой се заеме да пие гореща вода, но едва я пие. Два начина има за лекуване с вода. Първият начин е чрез изпотяване, като се пие много гореща вода, по няколко чаши една след друга. Вторият начин е чрез абсолютно отказване от вода за няколко дни. През това време болният или простуденият ще пости пет-шест дни,

УЧИТЕЛЮ, ДА ПРОГЛЕДАМ!

без да приема абсолютно никак вода и храна. Тогава порите на организма силно се отварят и възприемат водата, която се намира в пространството, във въздуха.

Съвременните учени могат да оспорват тези методи на лечение, но що се отнася до мене аз, нямам никакво съмнение в тях. Това, което казвам, съм проверил и опитал не веднъж, но много пъти. Тъй щото тези методи са абсолютно проверени. За мене вече не става въпрос, как да се лекуват хората, но аз повдигам въпроса за правилното мислене. Правата мисъл помага за преустройство на човешкия организъм. Например някой забелязва на лицето си известна несиметричност: устата, носът или друг някакъв орган е изкривен. Той трябва да работи за неговото изправяне. Друг се поглежда в огледалото и вижда, че е доста остарял, има бръчки на лицето си. Същевременно този човек минава за много учен, познава философията и ред още науки. Щом е така, нека премахне бръчките от лицето си. Това поне е лесна работа. Казвате: „Как може да премахнем бръчките си?“. Представете си, че сте малко дете, баща ви е княз и вие разполагате с всичко, каквото пожелаєте. Имате хубави дрехи, хубави къщи, всички ви обичат, донасят ви разни плодове, прислужват ви ред слуги и т.н. При това положение вие ще се чувствате тих и спокоен. Няма да минат и десет години, ще видите, че бръчките на лицето ви се премахнали. Казвате: „Възможно ли е по този начин да се премахнат бръчките?“. – За онзи, който иска, възможно е; за онзи, който не иска, нищо не е възможно.

Казвам: това не са само думи, но има плеяда учени хора и във Франция, и в Англия, и в Германия, по целия свят, които вече прилагат тия методи за лекуване. Обаче, както днес се прилагат тия методи, в тях има нещо търговско, вследствие на което болестта пак се връща. В лекуването се изисква пълно безкористие. Значи, за да се излекува човек, има и друг начин. Той се заключава в следното: човек трябва да осво-

боди мозъка си от всички странични смущения и да се свърже с разумната природа. Само по този начин той може да бъде радостен и весел. И тогава човек ще дойде до положението, че успехът на другите хора да бъде и негов успех, щастието на другите хора да бъде и негово щастие. Този е начинът, по който човек може да пресъздаде лицето си, и ако е почнал да остарява, той може да се подмлади. А сега, колкото по - кисел става човек, толкова и лицето му става по-кисело. Ако устните на човека станат съвсем тънки, какво показва това? Този човек е изгубил своята чувствителност. Ако пък устните станат съвършено дебели, това показва, че чувствата взимат надмощие в човека. Това, което съсипа черната раса, са техните дебели устни; това, което съсипа културата на жълтата раса, са техните скули и най-после това, което съсипа бялата раса, е тяхното чело. Творчеството на бялата раса достига само дотам, да измислят неща, които водят след себе си големи разрушения. Техният стремеж се отнася главно до развитието на мозъка около слепите очи. Съвременната химия и физика свеждат своите изобретения само към една област, а всички други области на мозъка остават незасегнати. При такъв развой каква култура може да се очаква? И при това съвременните държави защитават такъв род изобретения, като плащат скъпо на изобретателя им. Ако с откриването на задушливите газове може да се допринесе нещо за благото на човечеството, тяхното откриване има смисъл, но ако те носят разрушение, какво може да се очаква от такава култура? Светлина е нужна на съвременните хора!

Сега като говоря на хората така, аз не подразбирам, че ние ще оправим света. Преди всичко аз вярвам, че светът е оправен. Онези, които ритат против светлината, те са хора, впрегнати в талига*, които търсят начин да се освободят от нея. Учените

* талига разг. Дървена конска кола, каруца.

хора са сложили такива здрави хомоти* на конете, че и краката да си счупят, те пак няма да се освободят от талигата. Великият план, който Бог е предвидил, ще се реализира и светът ще се оправи. Аномалията, която сега съществува в света, ще изчезне. Иде една велика вълна, която ще залее умовете на хората, и те ще се събудят. Кога ще стане това, не може да се каже, но скоро ще дойде тази вълна и ще подемe всички хора нагоре. Тогава хората ще си подадат едни други ръка, ще отрезвеят, ще хвърлят оръжията настрана и в света ще се въведе ред и порядък. Сега не ви казвам, че трябва да вярвате. Когато дойде това време, ще проверите и ще повярвате. И тогава не само един човек, но целият свят ще прогледне.

И така, всички трябва да имаме онази абсолютна вяра да знаем, че в света съществува великата Любов, която може да оправи света; в света съществува великата Мъдрост, която може да въздигне всички хора. И най-после всички трябва да вярваме, че в света съществува живата Истина, която е в състояние да преобрази хората, да възкреси мъртвите. Онези, които не могат да изпълнят своите задължения към Бога и към своите ближни, те са мъртви. Живи хора са онези, които могат да изпълнят волята Божия.

Това е, което слепият човек искаше от Христа. Днес целият християнски свят има нужда да отвори очите си, да благодари на Господа за главата, за мозъка, които е дал. Бог им е дал такъв мозък, какъвто нито черната, нито жълтата, нито червената раса имаха. И ако съвременните хора днес не прогледате, ще дойде друга раса, с други глави, но светът пак ще се поправи.

21 юни 1931 г., София, Изгрев

* хомот Дървено приспособление, което се поставя на врата на волове, биволи и др. при впрягане. *прен.* Бреме, робия, гнет.

Душата ми е отегчена от живота ми

Душата ми е отегчена от живота ми

Йов, 10:1

Ще прочета 10-а глава от книгата на една от най-старите драми – животът на Йов.

Ще взема първите думи от първия стих на 10-а глава: „Душата ми е отегчена от живота ми“.

Едно от качествата на живота, което се развива на нашата Земя, е животът на противоречията. И всеки странник, който идва в живота, откъдето и да е той, все ще се намери в това противоречие. Противоречията съществуват навсякъде. За да може човек да разбира живота, той трябва да разбира основните закони, които работят за неговото развитие. Например хората търсят щастieto, без да подозират, че всяко щастие носи след себе си нещастие. Нещастieto – това е една неприятност, едно потъмняване на съзнанието. Има нещо материално в живота. Казват ви, че баща ви е умрял (а той може да не е умрял) и веднага става помрачаване на съзнанието ви и вие започвате да плачете. Както виждате, една дума може да измени цялото ви съзнание. Или могат да ви кажат, че светът ще се свърши. Но светът продължава да съществува. Не се свършва светът.

Сега ние се намираме пред живота на един човек, който е живял преди хиляди години, и който е един от най-възвишените в човешкия род. Животът му е описан в Стария завет. Тогава е написана тази драма, обширна в своите граници и изяснения на природата на човешкия род, така както е. Днес например всички хора се лъжат. Всички представят живота такъв, какъвто не е: проповедникът представя живота такъв,

ДУШАТА МИ Е ОТЕГЧЕНА ОТ ЖИВОТА МИ

какъвто не е; майката представя на дъщеря си живота такъв, какъвто не е; възлюбеният представя живота на своята възлюбена такъв, какъвто не е; учителят представя на учениците си живота такъв, какъвто не е. Във всички среди и области на живота хората представят живота такъв, какъвто не е. И всеки казва, че работите ще се уредят, а те остават неуредени.

Някой казва: „Не бой се, ти няма да умреш“, а ти умираш. Или: „Здрав ще бъдеш“, а ти се разболяваш, „Учен ще станеш“, а ти невежа оставаш. „Ти - казва - ще се издигнеш в обществото“, а освен че не се издигаш, но ще те пратят някъде в затвор. Някой казва: „Ти ще живееш добре с мъжа си“, а то, не само че не живееш добре, но се развеждаш. „Ти – казва – деца ще имаш“ – ти ги имаш, но те всички измират. Обаче при всички противоречия човек е голям оптимист. По натура той е оптимист. При всички тия противоречия, които имаме, ние постоянно ги заглаждаме отгоре. И постоянно живеем с една надежда, с една вяра, че работите ще се оправят. Откъде произтича това чувство, психологически мъчно може да се обясни. Не е достатъчно само да вярвате. Някой казва: „Е, Господ ще оправи света“. Когато допускаме, че Господ ще оправи света, това е друго нещо, но ние трябва да обясним нещата конкретно, научно. Защото да кажем, че Господ ще уреди нещата, това е механично разбиране. Всеки човек трябва да уреди първо своите работи, нищо повече. В света нищо няма да се уреди, докато всички хора не дойдат до това съзнание – всеки да уреди своите работи и своя живот, а не да очаква на този, на онзи – това е едно механично разбиране, механично уреждане.

Има неща, които Бог ще уреди съобразно своето естество, това е Негова работа. Бог никога няма да се намесва да урежда твоя живот, защото ако Той се намеси, това вече не е твой живот, това е Негов живот. Следователно при това положение ти няма да съществуващ, а за да съществуващ, ти трябва да

имаш битието. Дали ще бъдеш щастлив или не, ти трябва да работиш, сам да уредиш живота си. Цялата човешка история показва, че най-великите Учители в света са минали през най-големи противоречия в това отношение. Христос, който проповядваше Божията Любов, който проповядваше, че Бог е благ, и Той се натъкна на тези големи противоречия. Той се постави на такова противоречие, че на едно място изживя едно вътрешно разколебаване в себе си. Това разколебаване не е показано никъде; то се изразява в думите, които Той казва: „Господи, защо си ме оставил?“. Да те остави този, който те обича, не е ли едно противоречие в живота? Да не ти помагат тези, които могат, не е ли едно противоречие в живота? Да не те учи този, който знае, не е ли едно противоречие в живота? Вие казвате, че трябва. Оставете вашето „трябва“! Откъде знаете, че трябва? Това не е твърдение, за вас то е една аксиома.

Казвате, че две по две е равно на четири. Откъде знаете, че две по две е равно на четири? Това е едно механично твърдение. Две ябълки по две ябълки стават четири, така е. Но понякога две по две не е четири. Щом посеете тези две ябълки, те вече не са четири, но стават хиляда ябълки. Какво ще кажете на това? Като казвате, че две по две е равно на четири, това изразява един механичен процес, при който няма размножаване; но при един жив процес има и това вече не е „две по две прави четири“. Математически това е така, но то не е една аксиома, както вие казвате, то е едно заблуждение. Математически в даден момент, две по две е четири, но след като се измени моментът, вече две по две не е равно на четири. Ако нямаше промени в света - така е, но в един свят на постоянни промени никаква аксиома не е постоянна. В света има само три величини, които са постоянни, и които постоянно се развиват: едната е величината на Любовта, на живота; другата е величината на свет-

лината, на Мъдростта; а третата е пространството, в което се проявява човешката свобода. Или казано на друг език, тези три величини са: Любовта, Мъдростта и Истината. Те са единствените неразбрани величини.

Любовта никога не може да бъде разбрана. Няма същество в света, което може да разбере Любовта. Тя всякога ще остане неразбрана величина, понеже с нея се мери, но нея ти не можеш да измериш.

Мъдростта е една величина, с която ти мериш нещата. Сама по себе си тя е неизмерима, ти не можеш да измериш какво нещо е Мъдростта.

Истината е пак мярка – ти с нея мериш нещата. Това са отвлечени работи, които на нас не ни трябват, но и на вас не ви трябват. Те не ни трябват, понеже са един излишен товар. Можете ли да мислите за любовта изобщо без никакъв обект?

Ти мислиш за любовта, но все се свързваш с някой човек. Помисли за любовта, но без никакъв обект, абсолютно без обект. Ако ти помислиш така, винаги в ума ти ще израсне някой, който те обича. Кажете ми кой ви обича? Че ви обича някой, това е ваше предположение. Има само Един, който ви обича в света. Кой е Той? Ще кажете: „Бог“. Че това сте вие самите! Единственото нещо, което вие знаете, то е всъщност, че вие сам се обичате. А идеята, че Бог, че Стоян, че Иван ви обича, това са неща проблематични; може и да е така, аз не отричам тези неща. Ти говориш за Бога, че съществувал отвън. Това е въпрос, че съществувал някакъв Бог отвън, това е по отношение на твоето съзнание; и като казваш, че Бог съществува, ти предполагаш, че друг някой като теб съществува в света. Ние сега изопачаваме реда на нещата и казваме: Бог съществува и Той ни е създал. Аз намирам тази логика много смешна. То е все едно гърнето да мисли за своя господар, който го е създал. Но господарят му съществува вън от него. Никога гърнето не може да мисли за своя господар. И ако ние сме създадени от

Бога така, както хората мислят, абсолютно нямаше да има никаква мисъл. Това, че мислим, показва, че това създаване не е такова, каквото философите смятат, нито такова, каквото богословите и мистиците предполагат. Значи и които ни обичат, и които не ни обичат, не са прави. Те са прави само в известно отношение. И материалистите са прави само от свое гледище. Те са прави само за даден момент. Същевременно аз предполагам, че и един вярващ е прав само за един даден момент. Например, че даден човек те обича, това е право само за даден момент, следващия момент той вече не те обича.

Как е възможно същевременно ти да обичаш и да скърбиш? Къде се е дянала сега любовта и откъде е дошла скръбта? След това къде ще отиде скръбта и откъде ще дойде любовта?

Тези неща – любовта и скръбта – съществуват ли в света? С това аз не искам да разклащам вашата вяра, но искам да направите малко гимнастика. Вие се намирате в едно торпедно състояние и мислите, че светът ще се оправи сам по себе си. Това е едно дълбоко заблуждение. Вие мислите, че някога ще бъдете щастливи. Ако сега сте щастливи, и в бъдеще ще бъдете щастливи, нищо повече. Ако сега сте нещастни, и в бъдеще ще бъдете нещастни. Защото това, което е предполагаемо, което може да бъде, става, и това, което не е предполагаемо, което не може да бъде, не става. Щом сега сте нещастни, и в бъдеще ще сте нещастни, ако държите същото поведение. Но вие в момента сте нещастни, а казвате, че можете да бъдете щастливи – следователно в момента, в който казвате, че сте щастливи, в същия момент сте станали щастливи. Казвате, че обичате някого – така е. И веднага положението се изменя.

Сега аз ви говоря за една философия, която е, че каквото мислите, това става.

И сега: виждаме Йов, който казва: „Душата ми е отегчена от живота ми“. Или да преведа: „Душата ми е отегчена от неразбирането ми“. Йов казва: „Аз имам една крива философия, така са ме учили баща ми, майка ми, те са ме учили на този живот, който сега имам. Но този живот, на който са ме учили, не ми допада. Този живот, в който досега съм живял, не е истински, той е фалшив живот, лъжлив живот“. Той го разбира, но не го изказва, както и вие не го изказвате. Всеки човек не е достатъчно истинолюбив, за да изкаже истината, и по-добре, че не може. Той не може да каже цялата истина и на себе си и по-добре, че не я казва. Не може да каже истината на никого, даже и на себе си.

Допуснете, че се хващате на бас да прекарате един нож през ръката си, да мине от единия край на ръката ви до другия. Вие не сте имали тази опитност. Взимате ножа, бутнете го до половината и веднага спирате, не можете да изтърпите докрай. Защо? Казвате: „Аз не съм маг“. Друг някой казва: „Аз съм герой, мога да прекарам ножа през ръката си“. Питам: след като прекараш ножа от единия до другия край на ръката си, какво си спечелил? Ти се хващаш на баса и го спечелваш, след което минаваш за герой пред хората. Но после три-четири месеца ще носиш рана и като те питат защо ти е превързана ръката, ще кажеш: „На бас се хванах“. Защо? „За да покажа геройство, че мога да си пробия ръката.“

В тази далечна драма за Йов имаше и едно друго заинтересовано лице, подобно на Бога, взело участие в един съвет, който станал някъде горе. Това същество е Сатана. Бог му казал: „Ти обърнал ли си внимание на един човек на Земята, подобен на когото досега друг няма?“. Това същество, подобно на Бога, казало: „Ще ме извиниш, но аз имам противно мнение за това, което ми говориш, че като този човек подобен нямало. Ти имаш добро мнение за него, но ти си му

дал няколко хиляди говеда, овце, крави, заобиколен е със синове и дъщери, с всички богатства, как няма да те хвали? Но ти трябва да се увериш, че имаш криво мнение за него. Я го опитай, вземи му всичките богатства и ще видиш, че всичко това ще изфиряса, и че той не е такъв, какъвто ти си го представяш. Той говори като мазна Гана“. Това ви го превеждам на български език. Това същество не е употребило тези думи точно така, както аз ги превеждам. Или според неговите думи Йов е само привидно такъв, какъвто се представя, той иска да се докара. Сатана казва на Господа: „Остави го на мен, аз да направя един опит. Дай го на мен, аз да го посетя, ще ти го донеса после и ти сам ще се слисаш от това, което ще видиш“. Това е пак неточен превод. Това същество не е употребило тази дума „ще се слисаш“, то е казало: „Ти ще се убедиш в края на краищата, че моето мнение е право. Ще видиш, че това, което аз казвам, е право“. – „Хубаво, позволявам ти да направиш опит, да му вземеш всичките овце, всичките камили, говеда, да го опитаеш и после ела при мен; само живота му няма да вземаш.“ Сатаната се запретва (то не е казано точно така и това е мой превод) и – не се знае по какъв начин – внушава на всички англичани, на всички народи да дойдат да оберат Йов. И дохождат всички тия англичани (един силен народ, който е живял между Мъртво и Червено море) и всички останали народи като разбойници, като банди. Обират Йов, взимат му говедата, камилите, овцете и го оставят съвършено беден. Един след друг идват слугите на Йов и му казват:

— Задигнаха ни всички овце, всички говеда и камили.

Йов им отговаря:

— Господ дал, Господ взел.

— Камилите отидоха.

— Господ дал, Господ взел.

— Всичко отиде! Конете отидоха.

— Господ дал, Господ взел...

Като се свършва първият процес, отива пак Сатаната и казва на Господа: „Той е хитър, той знае да се представя. Малко по-далече отиди. Да вземеш имота му, говедата му, това е лесно, но да се дойде до жена му, до децата му, тогава ще се познае какъв е“.

Започва вторият изпит за Йов. Явява се някаква силна вихрушка, събаря къщата и засипва под нея синовете и дъщерите му. Йов и в този случай казва: „Да е благословено името Божие. Господ даде, Господ взе. Господ взема своето“.

Идва Сатаната пак при Господа и казва: „Този човек е краен егоист, той е затворен в себе си; той жертва и синовете си, и дъщерите си само на него да е добре. Опитай се само да му бутнеш кожата и той ще каже ред лоши думи за теб“.

Най-после започва третият изпит. Докосва се до кожата му и се явява една болест, подобна на проказата. Кожата му се напуква, големи бразди се явяват, големи и дълбоки по един сантиметър. (Това е малко хиперболично казано, два сантиметра напукана кожа, то е както когато кажеш, че яйце да хвърлиш, няма къде да падне. Като казвам два сантиметра, това е относителна истина. Ако взема да изчислявам точно, ще извадя единицата и ще остане нещо като нашенското три милиметра.)

И така, ние казваме: в живота на Йов се явява вече едно противоречие. С философията, с която до това време Йов е живял, примирявал всички противоречия. Той е мислел, че Бог е благ, и така е проповядвал истината, но като го засегнаха така много, започнаха вече да идват неговите приятели при него и да го изкушават, като му казваха: „Ти трябва да имаш някакъв скрит грях...“. Той имал не грях, а някакъв голям недъг, аз няма да ви го изнеса, но вие, като четете, можете и сами да го намерите. Ако го намерите, вие сами можете да ми го кажете; може да намерите и

нещо друго. Ако не го намерите - нищо, аз го знам за себе си.

Неговият недъг се състои в това, че не е разбирал живота. Той носел в себе си една крива философия: мислел, че всеки човек може да бъде щастлив на земята, че всеки човек трябва винаги да бъде благодарен на Бога. Това е крива философия. Всеки може да бъде благодарен на Бога, но когато се отнесе добре с него; когато не се отнесе добре с него, всеки не може да бъде благодарен. Всеки може да ти благодари, когато му дадеш нещо, но не знам колко хора има, колко може да се намерят, които, като им вземеш нещо, да ти благодарят. Да си благодарен, когато си здрав – да, но да си благодарен, когато си болен, това е малко неестествено. Та в разбиранията си отпосле Йов е съзнал, че всеки човек не може да бъде щастлив. Всеки човек не може да бъде благодарен, безкористен. Не само когато Бог ти е дал овце, говеда и камили, тогава да бъдеш благодарен. Това преди всичко не е благодарност, това е заинтересованост, която всеки може да прояви.

Важно е да имаш едно определено понятие за живота, та когато съществуват и най-големите противоречия, и от тях да извадиш своето щастие. Това е разбиране на живота или то значи да си силен човек. Силният човек може да отбива страданията. Внушава ти се една мисъл, че баща ти например е умрял – това е една мисъл, която трябва да отхвърлиш и да знаеш, че баща ти не може да умре. Или ако ти кажат, че твоето имане е изгубено, да съзнаваш, че твоето имане не може да се изгуби. Имането на човека не може да се изгуби. Или ако ти каже някой, че си болен, че очите ти пожълтели, ти да знаеш, че не можеш да се разболееш. Или когато някой ти каже, че ти не можеш добре да завършиш университет, да не вярваш на това. Когато ти говорят с един противоречив език, да можеш да превръщаш този език в положителен.

От неразбиране на живота произтичат всички нещастия и страдания. Ние сами сме изковали сегашната си съдба. Всички нещастия в света ние сами сме ги образували. Аз ще ви обясня отчасти как се създават нещастията в света. Моите обяснения са следните. Млада мома се жени, иска да стане майка, да има дете. Тя си казва на ума: „Аз да имам едно дете, все тъй на ръце ще го държа, като писано яйце ще го гледам!“. Тя вече е създала едно зло, понеже това дете, което тя ще роди, все на ръце не може да го държи. Тя ще го държи на ръцете си година, две, три, но като израсне, като стане момък или мома на двадесет и една години, когато ще тежи 60-70 килограма, как ще го държи на ръцете си? После тя си мисли: „Като писано яйце ще го гледам, ще искам аз само да му услужвам, то само в къщи при мен ще си седи“. Че то, като седи постоянно в къщи и го държат като писано яйце, ще стане първокласен ленивец, няма да работи нищо. Каквото е пожелала и помислила майката, такова става и нейното дете. Като зачене и роди едно дете, то ще стане точно такова: ще иска постоянно да го носят на ръце, да бъде гледано в къщи като писано яйце. И после майката се чуди защо нейното дете иска само внимание и е толкова докачливо.

Тя казва: „Иван да ми е, нищо друго не искам“. А този Иван казва на майка си: „Вода да ми се донесе! Стани да ми направиш това-онова!“. Тя се чуди как е могла да създаде такова дете. Че тя сама го е създала. Синът ѝ казва: „Харесваш ли сега това дете, което ти искаше да гледаш все като писано яйце, и все на ръце да го държиш?“. Освен това тя си е мислела синът ѝ да бъде така силен, че кой каквото му каже, да му се отговори. После е искала той да стане богат и учен. Но като иска синът ѝ да стане богат, силен, учен тя не знае как да внесе тези качества в него и по този начин му предава само лошите страни на тези качества. И той действително става учен, става богат, но става и крайно користолюбив.

Кой е изходният път на нещата? Ще кажете: „Аз искам да имам едно дете, което да расте, да порасте, да стане голям, учен човек, да бъде послушен, да ми помага, да ходи на нивата, да носи вода“. Всичко това майката трябва да каже още преди да се е родило детето. И тогава каквото каже, ще стане. Каквото пожелае майката, такова ще стане и детето. Не само това, но съвременните хора си самовнушават за всичко. Всеки човек се създава сам такъв, какъвто е. Някой казва за някого: „Аз ще го убия него“ и така става, той си самовнушава: „Аз ще му изпия кръвчицата“. И така става. И така идват престъпленията. Днес кажеш, утре кажеш и ако с теб не стане днес това, в някое друго поколение все ще стане, някое същество ще се роди с тази мисъл и ще извърши престъплението. Ножът не може да се откаже от своето предназначение. Камъкът, от който е направен онзи хребет, не може да се откаже от своето предназначение. Каквото е казано за всеки предмет, такъв и става.

Та в днешния свят малко хора ще намериш такива, каквито Бог ги е създал. Трябва да ги търсиш със свещ и ако ги намериш, да ги пазиш като писани яйца. Ще дойде някога един учител или един светия между хората – той е вече човекът, който е дошъл от Бога. А всички обикновени хора са все по този начин създадени, както майката им е внушила.

Днес казвате, че човек е направен по образ и подобие Божие. Казвате, че хората са все от Бога направени. Ще бъде смешно хората да са направени от Бога, а да са нещастни; ще бъде смешно хората да са направени от Бога, а да са крадци; ще бъде смешно хората да са направени от Бога, а да са разбойници; ще бъде смешно хората да са направени от Бога, а да са престъпници. Това ще бъде едно крайно противоречие. Този живот, който ние имаме, не е от Бога създаден, той е от нас създаден. Има нещо чуждо в този живот. Това е най-голямото противоречие. Това насилие,

което съществува в света, безразлично откъде идва, е от хората създадено. Насилие навсякъде съществува. Два вида насилие съществува в света: насилие от силните хора и насилие от слабите хора. И силният насилва, но и слабият насилва. Как насилва слабият? Като се съберат милиони хора в едно, те образуват едно цяло и така могат да окажат насилие върху цял един народ. Това множество го наричат демокрация, маса. И така насилват. Един народ в своята компактност щом поиска, насилва. Тогава един народ може като един човек да стане силен. При такова разбиране ние не можем да бъдем щастливи, нито можем да имаме щастлив живот. Каквато власт и да дойде – дали крайно либерална, или крайно консервативна, всички си служат все с насилието. Покажете ми една държава без затвори, без бесилки, без смъртни наказания, без казарми! Казвате: „Това е човещина“. Ние говорим за човещина, а насилието се шири. Но това го има и у животните, и у хората. И в най-свободните държави, където и да са те, светът е пълен със затвори, навред бесят и наказват. И ако ние говорим истината, няма да се съгласим с онези, които са на власт и казват: „Не може без тези неща, другояче не може“. Да, съгласен съм с това – при тези условия, при които живеем, при тези разбирания не може. Най-първо трябва да се създаде друга една философия, а после да се махнат затворите. Ние трябва да започнем оттам, откъдето наистина трябва да се поправи светът. Светът ще се поправи, когато всеки сам се поправи. Ти си скържав* и мислиш, че като имаш пари, ще поправиш живота си. Освен че парите няма да поправят живота ти, но и ще го развалят повече. Ти мислиш, че трябва да имаш знания. Освен че знанието няма да ти поправи живота, но и ще го развали. Така ти само ще усилиш страданието в живота си.

* скържав *дual*. Стиснат, алчен, скъперник.

А главната философия седи в това: по кой начин можем да отмахнем страданието, да имаме едно естествено положение на живота. Аз не разбирам живота така, както го проповядват философите, материалистите или духовните хора. Защото едните проповядват за свой интерес и казват: „Всичко е в онзи свят“. Ами в този свят? И другите проповядват за свой интерес, като казват: „Ние трябва да се уредим в този свят“. Тези, които казват, че тук трябва да се наредят, питам: какво ще стане с тях, когато един ден нашата Земя се изгуби? Един ден нашата Земя ще умре. Питам: какво ще стане тогава с онова, което са придобили? Пак ще дойдем до едно противоречие. Учените хора казват, че Земята един ден ще остарее, и ще дойде до едно положение, при което върху нея ще се спре всякакъв развой. Питам тогава: като се спре животът, къде ще отидем ние? Според моите разбирания в света има един прилив и един отлив на нещата. Това означава, че известни музикални сили например може да дойдат до своята максимална степен на развитие, и след това в музиката ще започне един обрат, едно отслабване, един отлив ще дойде. Така е и в живота. Като казвам, че животът ще дойде до един край в своето развитие, разбирам, че този съвършено неестествен живот е почти на границата вече, по-далеч той не може да отиде и трябва да се спре по някакъв начин. Това няма да стане, защото такива са предсказанията, но той ще се спре по начин, по който природата е предвидила. Още нови и големи страдания и нещастия ще дойдат за цялото човечество – не защото аз ги предсказвам, но те си идват сами по себе си.

Когато казвам, че годината ще бъде плодородна, то е не защото аз го казвам, но защото тя е такава сама по себе си. Казваме, че петлите пеят на промяна на времето – да, но и без да пеят петлите, времето пак ще се смени. Когато проповедниците проповядват за Бога, те не го създават, Той и без тях си съществува. И

когато материалистите отричат Бога, те не го отхвърлят, те само Го отричат. Проповедниците проповядват една идея, която не им е ясна. Проповедникът проповядва за един Бог, когото той никога не е виждал. Материалистът отрича един Бог, за когото той не знае дали наистина съществува, или не. Чудни са и едните, и другите. Аз ги намирам за крайно невежи и казвам: едните проповядват за Бога, за когото нямат никаква опитност, не са Го опитали, другите пък отричат Бога, но и те не са Го опитали. Един ден като вземете овцете, говедата и камилите на този вярващ, той ще каже: „Аз не вярвам вече в този Бог“. Вземете пък един материалист, който не вярва в Бога, дайте му щастие – той веднага ще повярва. Аз говорих един ден с един материалист, който казваше, че няма щастие в света, и го питам: ако Бог ти даде най-хубава, най-умна, най-даровита жена, тогава ще повярваш ли в Бога? – „Да, тогава ще повярвам“. То е според турската поговорка, която казва: „Дай ми пари, че и в джандема* отивам“.

Както виждате, светът не е лош. Той си върви по един естествен път на своето развитие. Злото и доброто се преплитат. От злото и доброто произтичат радостите и скърбите. Това и някои философи поддържат. И прави са донякъде. В света съществуват две воли: едната воля ражда сладостите, а другата воля ражда горчивините. Мнозина не знаят положително дали съществува такава воля, но съществуват такива явления. Горчивината съществува в света, но тя никога не може да произтича от един сладък принцип. Сладчината никога не може да произтича от един горчив принцип. Така е психологически, от човешко гледище. Сладчината произтича от сладко, горчивината произтича от горчиво. Те се различават в своя строеж, в своя състав. Защото горчивина има само в едно

* джандем *остар.* Ад, пъкъл. *прен.* Отдалечено или пустинно място.

разумно същество. Колкото едно същество е по-разумно, толкова и горчивината в него е по-силна. И колкото едно същество е по-силно, толкова и радостта в него е по-голяма. Колкото едно същество е по-развито, щастието за него е по-разбрано и нещастieto за него е по-осъзнато. Следователно ние се намираме в една сфера, в едно общо поле, където сами трябва да изправим своя живот, сами да станем господари на своя живот. Човек в своя индивидуален живот съставлява един елемент на битието. Под думата „душа“ разбираме това в света, което не може да се измени, което не може да изчезне. То не може да изчезне в развоя, в неговото проявление, т.е. в съединенията, в които влиза. Тези съединения могат да изчезнат, резултатите на този елемент могат да изчезнат – всичко е възможно, но самият елемент къде ще изчезне? Някой казва, че няма живот след смъртта, но в това няма никакво философско разсъждение. Това, което е, не може да бъде това, което не е.

Ако животът сега съществува в мен, питам: това съзнание, което сега съществува в мен, като се измени тялото ми, къде ще отиде? Можете да ми приведете като пример онази грамофонна плоча, която се върти и говори, но самата тя не съзнава, че говори. Питам: когато плочата изчезне, това същество, което я е направило, също ли изчезва? Неговото съзнание може ли да изчезне? Плочата може да изчезне, но съзнанието не. Този говор на плочата може да се развали, но има един говор, който нито се разваля, нито може да изчезне. Всеки съзнава това. Има неща у нас, които могат да изчезнат, има стремежи, които могат да изчезнат, но има и такива, които нищо не е в състояние да обезличи. Това и крайният материалист съзнава. Например материалистите съзнават, че ще живеем в народа и затова казват: да живее народът! Или казано на друг език: в живота реално е само това, което никога не се изменя, каквито и промени да

стават в света. Реалното никога не може да се измени, то винаги остава едно и също. Аз, като елемент, никога не мога да изчезна от него. Никой не може да ме лиши от този елемент. Като елемент, аз винаги ще имам дял в реалното. Това е психологическо разбиране. Дали хората го приемат или не, то е друг въпрос. От друга страна всички вярват в това.

Аз не съм за външните прояви. Някой може да се прояви като вярващ или като безбожник – свободен е. Свободата в живота е свобода на възгледи. Противоречивите възгледи – това е закон на свободата. Ако нямаше тези противоречия, ние нямаше да бъдем свободни. Ако един човек не може да мисли различно от другите, той не е свободен. Ако всички ние мислим по един терк*, това показва, че не сме свободни. Свободата е в това, че можем да мислим върху две противоречиви неща различно. Можем и за еднакви неща да мислим различно.

Да оставим тази мисъл малко настрана, понеже тя не е в съгласие със сегашния преходен живот. Може да сте учени, може да сте богати, но ще станете възрастни, ще остареете. А като остареете, може да изгубите своето знание. Може да сте най-големият красавец, най-силният човек в света, но като дойдете до 60, 70, 80, 100, 120 години вашата сила ще изчезне. А хора, които привидно не се занимават с философията на живота, казват: „Това не ни интересува“ – възможно е. Но умният човек не трябва да се лъже, да вярва в това, което утре ще му вземат. Аз не считам умен човек онзи, което се е натоварил с шестдесет-седемдесет килограма злато на гърба си и му казват: „Ти ми го пренеси, а после аз ще ти го дам на теб“. А като го пренесе и като дойде до крайния предел, нищо не му дават. Аз не искам да ми вземат това злато, което нося на гърба си.

* терк *остар*. Образец, модел.

Това злато трябва да си остане с мен. Реално е това, което никой не може да ти вземе. За мен е реално това, което всеки момент може да ми помага във всички радости, скърби, страдания, неволи и мъчения. Това, което може да ми помага вътре в мен тогава, когато никой не може да ми помогне, само това е реално за мен. Ако аз съм в един затвор и знам как да изляза, а не излизам, който ме гледа, няма ли да каже: „Колко е хладнокръвен този човек! Може да излезе от затвора, а седи вътре“. Представете си обаче, че след като съм в затвора, където отвън ме пазят стражари, и те поглеждат по едно време вътре и не ме намират, търсят ме тук-там и най-после ме виждат вън да се разхождам свободно. Хващат ме полицаите, вкарват ме отново в затвора, заключват здраво килията и казват: „Тук има ред и порядък. Тук ще стоиш! Ти трябва да се подчиниш на законите на държавата“. След малко отново ме виждат отвън, свободно да се разхождам. Какво ще кажат на това съвременните хора? Това може ли да стане? Възможно е. Някой ще попита: „Ти можеш ли да го направиш?“. За себе си го правя, но за хората никога. Мен никой не може да ме постави в затвор, т.е. никой не може да постави моите мисли, моите чувства в един затвор. Никой не може да ме накара да мисля другояче, а не както мисля сега. Това е хубостта, това е красотата на живота. Единственото същество, което може да ви накара да мислите другояче, това сте пак самите вие. Нито мен, нито вас може някое същество да ни накара да мислим другояче. Някой казва: „Аз ще умра“ – и така става, умира. Друг казва: „Аз мисля, че не мога да стана учен, щастлив човек“ – и така става. „Аз мисля, че не мога да свърша училището“ – и така става. „Аз мисля, че жена ми ще ми изневери“ – и така става. „Аз мисля, че децата ми ще умрат“ – и така става. „Аз мисля, че ще ме снемат от управление-то“ – и така става. „Аз мисля, че няма да бъда повече министър“ – и така става. Каквото мисля, това става.

ДУШАТА МИ Е ОТЕГЧЕНА ОТ ЖИВОТА МИ

Казвате: „Има ли Господ, или няма? Какво ме ползува Господ, ако аз съм нещастен?“. Казвам на тези философи: ако вашата философия на безбожие може да ме направи щастлив, добре дошла; ако вашата философия поддържа, че има Бог, и може да ме направи щастлив, добре дошла. Ако вашата философия, че няма Господ, ме прави нещастен, вземете си я. Или ако вашата философия, че има Господ, ме прави пак нещастен, дръжте си я за себе си. Не ме интересува една философия на живота, която не може да ми уреди живота. Аз съм за онази истина, за реалното, което може да уреди живота ми. Не говоря за бъдещия, но за настоящия живот. Аз не говоря за живота на другите звезди, там може да има живот, но това са предположения още. Реално е само това, което може да уреди нашия живот. И това, реалното, е в нас вътре. Тази теория донякъде е права.

Една бедна вдовица ми разказваше следната своя опитност. Мъжът ѝ бил много богат човек, но по едно време умира, и тя изпада в голямо отчаяние. „Цели осем години – казва тя – аз не исках да живея: искаше ми се да се обеса или да се хвърля от някоя канара, или да се удавя във водата. Не можех да се успокоя. Цели осем години се мъчих да разреша въпроса защо мъжът ми умря. Един ден като че ме озари една светла мисъл и нещо в мен ми каза: „Ти питаш сега защо мъжът ти умря. Ще дойде ден обаче, когато ти ще се запиташ: защо и аз трябва да умра. А трябва да знаеш, че и ти ще умреш по същия начин, както и мъжът ти умря. Когато дойде този ден, не само за мъжа си, но и за себе си ще питаш: защо аз трябва да умра? Остави сега мъжът ти лично да пита за себе си, а ти ще питаш за себе си, когато му дойде времето.“ Аз ѝ казах: „Ще се оправи работата“. И тя си каза: „Наистина и аз мисля, че е само едно въображение, че съм имала мъж. Ако той беше истински мъж, не трябваше да умира, а щом е умрял, аз повече не го искам. Мъж, който умира,

не го искам. Той трябваше да седи при мен в тези години, да ми помага. Защо трябва да плача за този умрял мъж? Няма го вече при мен“. Тя продължи: „Оттам насетне станах свършено спокойна, свързах се, ободрих се и, слава Богу, работите ми почнаха да се оправят“. После нейни познати я запитвали:

— Ти искаш ли пак да се ожениш?

Тя отговаряла:

— Този, за когото искате да ме жените, ще умира ли?

— Ще умира.

— Тогава не го искам. Аз искам да се ожения за някой, който не умира. Ако ми намерите такъв, ще го взема, иначе оставете ме, аз ще си бъда с това верую, което имам сега.

Ще ви преведа факта в следната форма: защо трябва да вярвате в едно верую или да имате едно верую, било в консервативен или в либерален смисъл, че има Господ, когато един ден този Господ ще умре за вас? Или пък защо ви е един материализъм, който казва, че Бог не съществува, когато един ден и той ще умре, и вие ще се разочаровате? И в едното, и в другото вие ще се разочаровате. От това гледище ти нито можеш да отричаш Бога, нито да го доказваш. Щом кажеш, че няма Господ, това значи, че ти не съществува. И щом кажеш, че има Господ, това значи, че ти съществува. Каква нужда има тогава ти да отричаш себе си или да твърдиш, че съществува? В съзнанието на всеки трябва да има една обща мисъл, че той съществува. Това е разрешението на въпроса. И по-нататък – дали има задгробен живот, или не, това е второстепенен въпрос, защото този въпрос говори, че моят живот може да се измени. И тогава казвам: за да се измени моят живот, това показва, че в мен има друго някакво същество, което изменя живота ми. Значи, ако ме сполети едно нещастие, това показва, че в мен има друго някакво същество, което може да

измени живота ми, да ми направи някаква пакост или някаква вреда.

Ако аз съм сам в света, кой може да ми направи зло? Да допуснем, че цялата Земя е ваша, че всичкото богатство на Земята: растенията, животните, овцете, говедата – всичко това е ваше и вие сте пак нещастни. Кой е причината за това ваше нещастие? Говедата никой не ви е взел, овцете – също, богатствата, парите – също. Тогава кой е причината за вашето нещастие? – Вие сами. Ще кажете: „Обществените условия“. Да! Вярно е, че обществените условия са виновни, но доколкото вие имате отношение към обществото, дотолкова и то може да бъде причина за вашето щастие или нещастие. Щом имате отношения към това общество, не може да бъдете извън него. И доколкото то има отношение към вас, дотолкова и вие държите за него. Обаче има правилни отношения, както и неправилни; има хармонични отношения, има и нехармонични. Аз не съм за това да опровергавам този въпрос. Щом в едно общество или в едно учение пребъдва Истината, то е хармонично устроено. Според мен Истината е само това, което никога не се изменя. Истината е само това, което всякога е живо, което всякога пребъдва в човешкия ум и сърце, в човешката душа. Истината е най-мощният елемент, който върви с всички души заедно. Истина е това, което никога не прави зло в света. Или с други думи казано: Истината е най-разумното в света, което урежда щастieto и радостите на всички хора. Това нещо някои хора наричат Бог, но думата „Бог“ е изкривена дума. Какво означава думата „Бог“? Думата „Бог“ означава, че Той всичко може. Мнозина считат, че Бог е вън от хората. Питам: ако Бог е всемогъщ, а аз съм слаб човек, как е възможно това нещо? Как е възможно аз, който съм излязъл от Бога, да съм инвалид, да съм слаб човек? И най-после, Бог няма да иска да държи на ръцете си един инвалид. Не, разумното и силното в света ражда

само разумни и силни работи. Бог не може да роди едно слабо, едно хилаво същество. Аз не мога да защитавам такава теория, но правя психологически извод. Този Бог, за когото се проповядва в света, че е силен, че е всемогъщ, Той не може да роди едно слабо, хилаво и неспособно същество. И затова животът, в който живеем, трябва да го разрешим много правилно. Ние участваме сега и в скърбите, и в радостите на живота. Как ще си помогнете тогава? Как ще си помогнете, ако в света дойде едно голямо земетресение или една чума, или един голям циклон, или ураган? Умният човек предвижда нещата отдалече и затова ги избягва. Когато един разумен човек пусне един кораб в морето, той сто на сто ще го осигури, ще предвиди всички възможности за аварии и по този начин ще ги избегне. При сегашните условия на живота трябва да бъдете крайно разумни.

Сега аз говоря на онези от вас, които са силни, които мислят. А онези от вас, които са слаби и които не мислят, те не обръщат внимание на думите ми, те се държат за старото. Който е слаб, да си държи старото. Старият дядо да държи патерицата си, да се подпира на нея, а на младия не трябва никаква патерица. Остане ли до някаква патерица, той няма вече никакъв морал. Това, на което ние трябва да разчитаме, е онзи вътрешен закон на живота, който наричаме Любов. Първата подпора, това е Любовта. Втората подпора, това е знанието, Мъдростта. Третата подпора, това е свободата, Истината. Това са три подпори в три свята: в човешкия ум, в човешкото сърце и в човешката воля. Това са три велики свята, които управляват човека. А човек е само онзи, който във волята си има Истината, който в сърцето си има Любовта, и който в ума си има Мъдростта. Човек е само онзи, който използва всички тия закони, и живее съобразно тях.

Та казвам: в тази стара драма Йов се оплаква от живота си. Прочетете тази драма, за да видите

развързката ѝ. Той придобива едно прозрение, влиза в новия живот и разбира, че старият живот, в който дотогава е живял, е бил фалшив. Той казва: „Аз вече се отказвам от всичко старо и няма да мисля по стария начин“. И на този Бог, който му говори отвътре, той казва: „Отсега нататък ще Те слушам да ми говориш истината. Тъй както ми говориш, кажи ми истината и аз ще Те слушам, ще я приложа в живота си, за да придобия новия живот“. Щом той приложи тази философия в живота си, в него става едно преобръщане и в този момент всичко му се възвръща: богатството, говедата, камилите, овцете, конете, дъщерите и синовете и то два пъти по-хубави и красиви, отколкото бяха първите. Които четат тази история на Йов, ще кажат: „Този човек е проповядвал за Господа, така ли трябваше да пострада?“. Значи според тях той не трябваше да премине тези изпитания. Не, един човек като Йов, който проповядваше за Бог, трябваше да се изпита, след което всичките богатства му се възвърнаха.

Не може да се приеме новото учение, докато човек не бъде изпитан във всяко отношение. Това, да получи изведнъж всички блага, то не е никакво ново учение. А така да го залъгват, че като отиде в онзи свят, ще свири на китара и само ще пее, това не е истината за онзи свят. Че ние и без да сме на онзи свят, пак свирим и пеем с китари. Няма какво да ни залъгват с китари. Под думата „китара“ може да разбираме хармонично свирене, здраво мислене. Иначе, ако се отиде с тези китари на онзи свят, и се скъса една от струните им, какво ще се прави тогава? Китара, на която струните се късат, това не е китара, това е дъска. Така е и с всяка мисъл, която не може да внесе в човешкия ум онази велика сила. Аз не казвам, че няма да се тревожите, но и след като се разтревожите, и дойдете до крайния предел да можете да превърнете тази енергия и да произведете в себе си онова щастие, като на онази вдовица, да кажете: „Този мъж не трябва да умира.

Щом умира не го искам!“. Досега колко вдовици са дохождали при мен да ме питат какво правят мъжете им в онзи свят. На някои от тях казвам:

— Мъжът ви там е оженен.

— Че как и кога се е оженил?

— Вярвате ли в този мъж?

— Вярвам, обичам го още.

— Че как може да вярвате в нещо, което е умряло вече? И как може да обичате това, което е умряло? Невъзможно е човек да обича това, което е умряло, разбирате ли? Вашият мъж се е изменил, той сега е у вас.

— Че как може да влезе в мен толкова голям човек?

Тази жена със своите материалистически схващания мисли, че мъжът ѝ с цялото си тяло е влязъл в нея, такъв голям, левент човек, юнак!...

Може някои от вас да ми кажат: така не се говори за живота. Не аз говоря, вие говорите, вие се оплаквате. Толкова години вече съм в България, но никой още не е дошъл да се похвали с живота. Кой как дойде, все се оплаква: жена от мъжа си, мъж от жена си, брат от брата си, сестра от сестра си, приятелка от приятелката си, учител от ученици и обратно. Досега не съм срещал нито един учител да каже: доволен съм от учениците си и от работата си. Значи, има нещо криво в живота. Но не сме само ние виновни. Аз не мога да бъда отговорен за греховете на хората. Аз съм отговорен само за своята мисъл. Всички противоречия в живота ние самите сме ги създали колективно и ни трябва една правилна философия, за да се освободим от тях. Има една школа за тази цел. Ако се следва тази школа най-малко за двадесет и пет години светът ще се поправи. Има начини, има формули за това и така може да се поправи той, че да имаме един свят на светии. Може да се направи един опит. Двайсет и пет години трябва да пожертват съвременните народи, за да имат известни резултати. След двадесет и пет годи-

ни ще се докаже, може ли или не може да се оправи светът. Като поддържате, че мисълта е, която създава щастieto или нещастieto, всеки от вас, ако е внимателен какви мисли влага в съзнанието си, ще може да оправи своя свят. Всяка мисъл, която идва отвън или която произлиза от човека отвътре, той трябва внимателно да види реална ли е тя или не е реална. Следователно човек не трябва да приема нищо отвън, което да не е вярно. Също така и нищо не трябва да излиза от него, което да не е вярно. Само така може да се поправи твоят свят и като се поправи, той ще се оправи и външния свят.

Твоята свещ, ако е запалена и гори, ще може да помага и на другите около теб. Но свещ, която не е запалена, не може да помага никому. В сегашния си живот хората още не са запалили свещите си. Тогава как ще си обясните онова положение, в което един от видните американски милионери, това било в миналия век, отивал с параход за коронацията на един от тогавашните английски крале и като се размислил из пътя, че триста и шейсетте милиона лири стерлинги, които имал на разположение, няма да му стигнат за този празник, хвърлил се във водата и се удавил. Как ще си обясните това? Какво ще кажете на това отгоре? Лекарите ще кажат, че това е едно болезнено състояние. Не, това е израз на една лъжлива философия, която съществува в света, това е израз на една криза. Ние знаем причините на кризите. В днешно време Англия за един ден е изгубила шестстотин милиона английски лири стерлинги. Това е една грамадна загуба. Веднага английският стерлинг е спаднал с петнадесет на сто. Но тези богати милионери и банкери си имат съвсем особен възглед за живота. Той влизат в разрез с един установен ред и порядък в света. В света има един установен ред на нещата, с който като влезем в стълкновение, става така, както ако се блъсне едно шише в някоя канара. Нали шишето се счупва?

И ние сме едни такива шишета, които като се сблъскат, остава реалното в света, а ние ставаме на малки парченца. Това е много естествено. Няма какво да се сблъскваме. И съвременните хора искат да изменят целия ред и порядък на живота на Земята, но това е невъзможно. Те могат да го изменят външно: могат да затварят хората, могат да бият, да бесят – всичко могат да направят, но живота не могат да изменят. Те могат да внесат греха, могат да внесат противоречиви мисли, но да изменят реда и порядъка на великия живот – това е абсолютно невъзможно. Невъзможно е човек сам себе си да унищожи. Може да унищожи своите дела, може да унищожи една своя мисъл, но сам себе си да унищожи - това е немислимо. Аз бих желал някой да направи това и да докаже, че е успял. Някой казва: „Аз ще се самоубия“.

Ти можеш да убиеш едно свое дело, ти може да унищожиш една своя мисъл, но по никой начин не си в състояние да унищожиш себе си. Този въпрос са задавали и най-древните философи: „Може ли човек да унищожи себе си?“. Аз отговарям положително: това е невъзможно, понеже животът е целокупен. Като казвам, че не мога да унищожа себе, си разбирам, че аз съм един жив елемент от едно цяло и по никой начин не мога да унищожа този жив елемент, този живот. Това и математически е вярно. Един човек не може да унищожи цялото, на което е част. Нито пък цялото може да разруши някоя от своите части. И двете неща са невъзможни. Резултатите на частите могат да се разрушат; резултатите на цялото могат да се разрушат, но отношението, което съществува между частите и цялото, не позволява нито едното, нито другото да се разруши. Ако приемем, че това е възможно, тогава трябва да допуснем друга една реалност, в която нещата могат да се изменят. Обаче в абсолютната реалност, в безграничното, във вечното не могат да стават никакви промени. Следователно

в едно трябва да бъдете сигурни: че вие никога не можете да унищожите сами себе си.

Тъй щото ще мислите положително! Всякога ще мислите, но не както досега. Защото под думите „всякога живея“ аз подразбирам целокупния живот в безконечността – да живея съобразно с всички форми, които живеят, да живея във формите на най-висшите същества, както и във формите на най-нисшите; да става един прилив от нисшето към висшето и от висшето към нисшето. Всички тези форми са в съотношение една към друга. Това е нашето разбиране. Вие казвате: „Това е нищо, един червей“. Да казвате така това значи, че не разбирате смисъла на този червей. Или казвате: „Това е една мушица“, но не разбирате смисъла на тази мушица. Тази мушица е важна, колкото е важен и човекът. Това значи, че колкото човек е важен на своето място, толкова и мушицата е важна на своето място.

Та в най-старата драма на Йов се разглежда онова лъжливо схващане, което хората имат, че причината за нашето нещастие е извън нас. „Така съм говорил, казва Йов, но вече няма да говоря така; мислил съм, но вече няма така да мисля; живял съм, но вече няма така да живея.“ Той осъзнал, че вече няма да спъне своя живот. Следователно това, което може да стане с Йов, може да стане и с вас. Това, което може да стане с един човек, може да стане и с един дом, и с един народ, и с цялото човечество. Цялото човечество прогресира общо. И хората общо прогресират. Ние не сме такива, каквито сме били в далечните времена. Бог казва чрез пророка: „Ще обърша сълзите от очите им и скърби няма да имат вече“. Кога? Когато всички хора дойдат да мислят в единение, както Бог мисли. В този смисъл, когато ние дойдем в хармония, ще видим, че това е мисълта и на Бога. Тогава няма да страдаме, беднотия няма да има, скръб няма да има и от единия до другия край всички ще бъдат щастливи, всички ще се учат и

ще прогресират. Децата тогава няма да умират, но и по много деца няма да имат хората. Всеки ще има само по едно дете. И мъжът жена няма да има, той сам ще бъде и жената мъж няма да има, тя сама ще бъде. Христос е имал предвид тази идея, като е казал, че в бъдеще хората нито ще се женят, нито за мъж ще отиват. Това значи: нито жената се жени за мъж, който умира, нито мъжът отива за жена, която умира. Между тях ще има единение, ще има една велика любов. Някой ще каже, че това са фантазии. Съгласен съм, но кой от вас, които ме слушате, сега би могъл да ми покаже една реалност? От толкова години насам аз търся една реалност, бих я купил още сега, имам на разположение десет милиона. Още сега бих дал един чек за десет милиона да ги вземете от английската банка.

„Душата ми е отегчена от живота ми.“ Както живеете сега, все ще имате опитността на Йов. Виждам хората – днес са весели, утре са тъжни. Това е самоизмама в живота. Аз бих желал всякога да ви виждам весели. Един ден дойдете весели, на другия ден сте отпаднали духом. Това е, защото живеете в илюзиите на живота. Един ден ви виждам здрави, на другия ден имате треска – живеете в илюзиите на живота. Бих желал да виждам хората около себе си здрави – и по мисъл, и по чувство, и по тяло. Искам да виждам хората в един живот без противоречия. Казвате: „Тежък е животът ми“. Както сега живеете, този живот е по-добре да го отпишете – по единствената причина, че той е живот на илюзии и измама.

Вие сте като в положението на Настрадаин Ходжа. По едно време той осиромашал. Тръгнал веднъж по улицата, като се разговарял с един турчин богаташ. Настрадаин Ходжа казал:

— Сега да намеря деветдесет и девет турски лири, няма да ги взема, ако не са сто.

Турчинът решил да го изпита. Сложил на земята една кесия, в която имало деветдесет и девет турски

лири. Настрадаин Ходжа като видял кесията с парите, я взел, сложил я в джоба си и продължил. Турчинът му рекъл:

— Ти не знаеш ли, че в кесията са деветдесет и девет лири, а не сто?

— Няма нищо, който е сложил деветдесет и девет, той ще сложи и още една.

И на вас ви трябва сега само още една лира. И вие като Настрадаин Ходжа взимате кесията, слагате я в джоба си, като казвате: „Онзи, който е сложил деветдесет и девет, той ще сложи още една“.

Казвам сега: освободете се от вашите стари лъжливи схващания за живота. Най-първо, вие мислите, че сте нещастни – то е илюзия; мислите, че сте щастливи – то е друга илюзия; мислите, че сте болни – то е пак илюзия; мислите, че сте здрави – и то е илюзия. Мислите, че вярвате – то е една илюзия; после мислите, че не вярвате – и то е пак илюзия. Мислите, че сте учени – то е една илюзия; после мислите, че сте невежи – то е друга илюзия. Коя е реалността тогава? Щом помисля, че ставам учен, значи се сравнявам с някого. Аз не се сравнявам с никого, нито казвам, че съм учен, нито че съм невежа, нито пък казвам, че другите са по-учени от мен. Аз проповядвам едно: човек прогресира в своето развитие. Че съм учен, това е относително така. Това знание, което имам, то е събрано отгук – оттам. Наука е това: след като те затворят в затвора, да излезеш от него; наука е това: като лежиш от няколко епидемични болести като проказа, да кажеш на болестта: „Махни се от мен, аз съм човек, с когото не можеш да се разправяш. Някой няма право да ме закача!“ – и тя да се махне. Някой казва: „Учени хора сме. Щом сме учени, защо страдаме? Учени хора сме, а погубваме радостите си“. Може да е приятно да живеем в илюзиите на живота, но това няма смисъл. Поне да съзнаваме това положение. Както има живот по-красив от животинския, така има живот по-красив от сегашния човешки.

Съществува на Земята една човешка раса, която живее някъде, но още не е известна на хората. Ще дойдат наследници на тази раса. Към нея днес се стреми цялото човечество. Хората от тази раса живеят отличен живот. Е, кажете, кой от вас е ходил при тях? Не съм ходил, но съм приказвал с тях. Кое е по-вярно: да кажа, че съм бил между тях и съм приказвал, или че съм в общение с тях? Да съм в общение с тях е по-реално, отколкото ако съм бил между тях. Може да си ходил във Франция – това не е реално; може да си ходил в Англия или в Америка – и то не е реално. Аз съм ходил в Америка, но това е сън за мен; това, което е в човешкото съзнание, което никога не се мени, то е реалното. Следователно, ако твоята душа е изпълнена с Божията Любов и ти чувстваш импулса и пулса на всичко живо в света, тогава като дойде смъртта при теб, ти ще я хванеш за краката, ще я вдигнеш във въздуха и ще ѝ кажеш: „Хвърли си сега косата! Ти трябва да знаеш, че пред теб стои човек, който никога не умира!“. И какво ще ти каже смъртта? Тя ще ти козирува и ще каже: „Слушам, Ваше високоблагородие!“ – и ще си обърне гърба. Това е щастieto на човека – да не дойде за него смъртта.

След това ще дойде сиромашията. Той ще я хване за врата и ще каже: „Знаеш ли, че аз никога не осиромашавам? Така че, иди си веднага!“. Ще кажете: „Може ли да бъде така?“. Когато казвам на едно малко дете, че то ще расте, ще порасне, ще стане момък или мома и после ще остарее, това дете ме пита: „Може ли да бъде това?“. Това ще бъде не защото аз го казвам, но защото и без това то ще стане така – това е вложено в самото дете вътре. Следователно ние всички трябва да вярваме в онова, което Бог е вложил в нас – то е Божественото, абсолютното, за което всички трябва да държите. Ако някой път се обезсърчите, влезте по-дълбоко и по-дълбоко в себе си, докато дойдете във вашия свят на щастие, на радост и на веселие. И ще кажете тогава: „Сега разбирам Истината“.

Ще ви приведа един пример. Представете си, че сте в един затвор, където постепенно прокопавате, прокопавате и идвате до едно положение от малката дупчица, която сте прокопали, да може да влезе малко светлина. Всяка сутрин слънчевата светлина ще прониква през тази малка дупчица. Колкото нещата стават по-тънки, толкова и светлината повече прониква през тях. Като се пробие дупка, и светлината ще дойде. Докато в съзнанието съществува този пласт от заблуждения, мисли, идеи, философствания, че този философ така казал, онзи така казал и вярваме на това, което философите са казали, светлината отвън не може да проникне в съзнанието ни. Това е вярно, а още повече то е вярно за онези времена, когато тия философи са живели, но не е вярно за всички времена. Всички философи, всички богослови, каквото са казали, то е вярно само за времето си. Христос, един от великите Учители, каза на еврейския народ: „Много нещо имам да ви кажа, но то не се отнася до вас, не е още за вас. А в бъдеще много неща има да ви се кажат“. Какво можем да кажем за неизказаните неща? Малките работи, които Христос каза, не са приложени, а какво остава за големите? Ако бяхме приложили малкото, което Христос каза, ние щяхме да имаме съвсем друга култура, съвсем друг строй, съвсем друго благо.

Но такова разбиране, каквото и да е, и то е добро. Бъдещето нас не ни засяга толкова. Питате какъв ще бъде бъдещият строй. Той ще бъде точно такъв, каквито са хората. От толкова хиляди години хората са създали този строй, но и той не е лош. Той съответства точно на вярванията им. Аз не го считам лош, но го разглеждам в широк смисъл: като имам предвид и вярващи, и безверници той съответства точно на техните вярвания, на техните копнежи. Аз не правя разлика между народите. Този строй, този живот, какъвто и да е, той повдига цялото човечество. И той е добър, но още не е идеален. Следователно има още

един по-възвишен живот, към който човечеството се стреми. Както нашата Слънчева система се стреми към своя център, така и нашият живот се стреми към един център – към великото благо на живота, към Радостта, към Любовта, към Мъдростта, към Истината и към Свободата. И тогава ще кажем като Йов: няма да мислим по старому, няма да живеем по старому, няма да чувстваме постарому, няма да постъпваме постарому! Тези мисли може да ги поставите за основа. Ако живеете така няколко години, вие ще създадете от себе си такива хора, каквито искате да бъдете създадени.

Казваме тогава: блажени вярващите в новото схващане на Любовта, блажени вярващите в Мъдростта, блажени вярващите в Истината и Свободата! Нещастни онези, които вярват в сегашното и мислят посегашному, и чувстват, и постъпват посегашному. Дръжте положителната мисъл: вярвайте в новото. Аз вярвам, че днешните хора не са всички безверници. Според мен доброто в хората е следното: въпреки всички най-големи противоречия, които сега съществуват в света, у тях има една непреодолима вяра, че светът ще се подобри. Всеки казва: „Каквото и да е, но на мен ми се струва, че животът ще се подобри“. Мен това поне ме радва, че въпреки всички противоречия, хората пак не са изгубили вярата си в абсолютното. Те казват: „Макар че сега е лошо, но светът все пак ще се оправи“. Тази мисъл е вярна!

И тогава няма да казваме, както Йов някога е казал, но ще кажем: блажени онези, които идат с новата вяра. Блажени онези, които идат с новата любов. Блажени онези, които идат с новата свобода. Блажени онези, които идат с новото знание. Казвам: блажени са, защото те ще се нарекат синове Божии.

27 септември (Кръстовден) 1931 г., София, Изгрев

Да се облечете с новия човек!

*„И да се облечете с новия човек,
създадения по образа на Бога в правда и
в святост на истината.“*

*Послание на свети апостол Павел
до ефесяни, 4:21*

Ще прочета 4 гл. от „Послание към ефесяни“.

„И да се облечете в новия човек, създадения по образа на Бога в правда и в святост на истината.“ Апостолите на християнската църква са сложили тази идея в малко по-достъпна за тогавашните християни форма, в образна форма. „Да се облечем в новия човек.“ Новият човек не е една нова дреха, в която можем да се облечем. Казано е фигуративно: за стария човек да се съблече, а за новия човек да се облече. Природата има един образен език, който трябва да се разбира. Тя никога не си служи с конкретен език, за да каже на човека, че това е така или иначе. Ние казваме, че природата говори, но това е фигуративен език. Тя не ни говори, както някой човек би ни говорил, тя ни говори по свой особен начин и ние разбираме, че тя ни казва нещо.

Христос е сложил тази идея в друга форма, като казва: „Ако се не родите изново от Дух и вода, не можете да влезете в Царството Божие“. Защо трябва да се роди човек? Защо трябва да се облече в новия човек? За да влезе в Царството Божие. При сегашния живот, който имаме, нас ни очаква едно от най-големите страдания, каквото даже не сте си въобразявали. Каквото и да си мислите, трябва да знаете, че зад тези временни наслади, които ви се дават, седи такава една примамка на страданието, каквато вие даже и не сте сънували. Тази идея е представена много хубаво в

разказ от един виден писател, а много по-рано е представена като мит в древната митология.

Един пътник, който бил адепт, тръгнал по света да изучава окултните науки. Той бил посветен, неговият учител го изпратил в пустинята да изучава тайните науки, да изследва тайните на природата. По едно време в пустинята започнал да го преследва един червен бик с големи и силни рога. Като го видял, човекът разбрал, че няма да може да се бори с него, бикът ще го смачка и ще остане делото му незавършено. Той хукнал да бяга, а бикът подире му. Най-после намерил един кладенец и видял, че по стените му израснала една шубрачка*. Заловил се за тази шубрачка и увиснал в кладенеца, сложил краката си на стените на кладенеца и така останал известно време. Бикът обаче останал отгоре. По едно време човекът вижда, че по стените на кладенеца пчелите оставили малко мед. И като огладнял, започнал да ближе от този мед, като си казвал: „Слава Богу, че има малко медец да си хапна“. След това забелязал, че по стените на кладенеца полазват две мишки – едната черна, а другата бяла – и започват да прегризват дървото, на което се държал. Като погледнал надолу в кладенеца, забелязал един голям дракон и разбрал, че ако падне, той веднага ще го излапа, както трябва. Като се видял в това положение, човекът си казал: „Господи, изпаднах в много тежко положение!“. Отгоре седи бикът, отдолу драконът, змеят, а отстрани мишките прегризват дървото, на което той се е хванал. Казвам: тази задача седи още неразрешена. Вас ви гони съдбата и вие сте се хванали за дървото, което мишките прегризват, а змеят ви чака отдолу, бикът пък отгоре. По този начин вие ще паднете в устата на змея. Дали сте грешници или праведници, вие ще паднете в устата му.

* шубрачка *остар.* Храстче.

Сега някои ни убеждават, че онези, които са грешни, змеят ще ги сдъвче хубаво и ще ги изхвърли навън. А на тези, които са праведни, месото им е толкова твърдо, като кости, че зъбите на змея ще се счупят и той ще ги изплюе навън, защото не ще може да ги изяде.

Ще ви приведа един друг мит да видите как именно праведният ще се спаси. Когато Господ създавал света, сътворил много животни, докато дошъл най-последно и до човека. Той създал най-първо вълка. Вълкът бил левент момък, герой, снажен, мускулист и много красив, при това с отличен ум. Бог го създал такъв, за да може да работи. Същевременно създал и овцата като отлична, красива мома, която да тъче, да изработва разни платове, с които хората да могат да се обличат. Вълкът, като минал покрай нея, харесал я и казал: „Видях една много добра другарка, искам да се задомя с нея“. Господ му отговорил: „Много добре, но пази другарката си!“. „Ще я пазя като писано яйце.“ Той не казал истината, защото в душата му се таила една скрита мисъл. И още първата вечер на любовната си среща той я опапал, както се опапва кокошка. Тогава отишъл при Господ и Му казал: „Отиде си възлюбената ми, скри се някъде, напусна ме“. Господ не му казал, че знае къде е неговата възлюбена. Но овцата оживяла в него вътре и той се видял в чудо, хвърлял се, ровил земята от мъка, докато най-последно тя излязла от устата му пак цяла, неповредена. Той видял, че не може да изяде това нещо. Тогава пак отива при Господ и казва: „Господи, тя беше се скрила вътре в мен и докато излезе, щеше да ме умори“. Господ му отговаря: „Дръж си устата затворена“. И сега още вълкът все говори за това, което Господ не му казал. Наистина Господ не му казва: „Ти изяде овцата“, но му казва една истина: „Пази я, тя ще се върне и дръж устата си затворена“. Вълкът не може да изяде тази овца, тя излиза навън от неговата уста.

И сега, казвам, че в света има промисъл. В този Божествен промисъл едни вярват, а други не. На мнозина животът се вижда като нещо случайно, като че има в него някакъв произвол. Привидно е така, има някакъв произвол, но за мъдрия човек не е така. Той ще види, че в света има известен ред и порядък. Така е и за всеки, който разбира – той вижда навсякъде ред и порядък. И в природата съществува един ред и порядък, съществува едно царство, което не може да се уподоби нито на монархия, нито на теокрация, нито на демокрация, нито пък на република. Някои видни окултисти го кръщават с името „синархия“, а в Евангелието го наричат с името „Царство Божие“. Под думата „синархия“ ние разбираме най-разумните хора в света, които са се докоснали до тайнството на живота, които са минали през ред изпити, завършили са своята еволюция и наистина могат да се нарекат „хора“, а не са такива, които нищо не знаят.

Та казвам: понякога се повдига въпросът, какво управление да има човек. Монархическото управление у човека се представя чрез главата, теократичното – чрез дробовете и дихателната система, а демократичното – чрез стомаха. Монархията води своя произход от бащата, теокрацията води своя произход от майката, а демокрацията – от синовете и дъщерите. Или: бащите създадоха монархията, майките – теокрацията, а синовете и дъщерите създадоха демокрацията. И понякога ме запитват кое управление е идеално. Казвам: като съедините монархията, теокрацията и демокрацията в едно, вие приблизително ще имате едно управление, подобно на това в природата: това Божествено управление, което наричат синархия. При това не трябва например да дойде монархическото управление и да изхвърли теократичното или обратно. Всички управления трябва да функционират едновременно. Така е и в природата. Обаче в обществения живот не е така и в индивидуалния живот на хората не е така.

Външността представя външния човек. Това, което става вън от хората, то временно отдалечава умовете. Много пъти ние се самоизмамваме. Мислим, че като се изправи светът, това ще ни помогне нещо. Това е едно заблуждение. Като се говори, че светът трябва да се оправи, се разбира, че отношенията, които съществуват между хората и Бога, както и помежду им, не са още прави. Това не значи, че и природата не е права. Нима ако някой баща е оставил голямо наследство на своя син, а той се предава на пианство и изхарчва всичко, това значи, че бащата го е оставил на сина си за тази цел именно? Ни най-малко. И когато Бог е създал света, нима Той го е създал с цел хората да вършат ред престъпления, както виждаме, че става? Ако хората вършат престъпления, те са извън естествения ред на нещата. И всякога, щом човек излезе от този ред на синархичното, на Божественото управление, започват постепенно да го сполетяват всички нещастия и страдания. В Божественото управление съществуват само радост и мир, а извън него в света съществуват само страдания и мъчения. Защото всички хора на Земята все имат някакво заблуждение: те искат да станат царе, да станат управители на света, да станат богати и т.н.

Да станеш цар, това е в реда на нещата; да станеш богат, пак е в реда на нещата. Защото всеки човек, който е създаден от Бога, има вече царско произхождение, а Бог е цар на царете. И затова ние казваме, че всеки човек, който е създаден от Бога, не може да бъде прост човек. Прост човек е само онзи, който не е създаден от Бога. Създаденият и роденият от Бога има всички привилегии, всички права. Така трябва да се разбират нещата. Казва Давид: „В грях ме зачена майка ми“. Щом в грях те роди майка ти, значи Бог не те е създал, създал те е някой човек – майка ти, баща ти. Следователно твоята участ ще бъде такава, каквато е участта на майка ти и на баща ти. Каква е участта

на малкото вълче? Очаква го смърт, нищо повече. За какво е годин вълкът в света? Овцата я очаква живот, понеже от нея се интересуват хората – от нейното мляко, от нейната вълна – има какво да допринесе донякъде на човека. И ние виждаме, че овцете се размножават и разплодяват, понеже има какво да допринесат за хората, а вълците се загубват постепенно, понеже нищо не допринасят на хората. И мисля, че през последната година в Англия са убили вече и последния вълк. В културно отношение тя е достигнала много нещо, понеже е успяла да изстреби вълците от земята си. Тя е изстребила физическите вълци, остава ѝ сега да изстреби и астралните или духовните вълци, вълците на заблужденията.

И така: новият човек – това е идеалът, с който трябва да се облечете. Или това са елементите, които човек трябва да привлече в себе си, за да се представи формата на човека. Ето какво аз подразбирам под думата „човек“: Човек е само онзи, който може самостоятелно да се освободи от всички свои страдания и да превърне средата, в която живее, в рай. Човек е само онзи, който може да укроти всички животни, които живеят около него, да ги впрегне на работа и да ги накара да вървят по неговия път. Човек е само онзи, който може да укроти всички бълхи и въшки да не живеят в главата му, в гърба му и да го глождят, но да ги впрегне на работа – да ги изпрати да копаят на лозето му и да жънат на нивата му. Сега е точно обратното: човекът се е впрегнал на работа, копае и жъне, а „въшките“ и „бълхите“ оставил свободно върху себе си да гуляят. И във войната нямаше нито един офицер, нито един полковник, който да няма на главата или по тялото си от тези гуляйджии. Сега мимоходом само казвам каква е задачата на човека. Той трябва да изучава онзи велик, разумен закон, който функционира днес в живота, и да знае с каква храна трябва да се храни, да знае още как да подобри условията, в които

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

живее, да знае как да пресъздаде себе си. Както сега сме устроени, ние сме хилави, крехки и с такива тела, каквито са нашите, в много отношения животът ни виси на косъм. Поглеждате някой човек на вид здрав, но чувате на другия ден, че умрял от разрыв на сърцето или от задушаване, или от падане някъде, или пък се удавил и т.н. Ние виждаме как най-малките причини спъват човека. Значи тялото, в което живеем, не е така сигурно. Някой приел някаква неестествена храна и се разстроил стомахът му и умрял. Даже и най-силните, и най-учените хора често плащат с живота си, като са приели някаква неестествена храна. Новият, разумният човек, трябва да подбира своята храна, да поставя всички растения, всички животни на тяхното място и ако направим една аналогия, човек трябва да постави и своите мисли и желания на тяхното място.

Злото в света се намира в това, че ние искаме да го премахнем. Това е неразбиране на онази велика идея, която съществува в света. Знаят ли хората какво нещо е злото? Знаят ли хората какво нещо е доброто? Някои казват, че злото трябва да се премахне. Злото по никой начин не може да се премахне, но може да се тури на неговото място. Лошите хора никога не могат да се премахнат, но те трябва да се турят на тяхното място. Вървите по една от софийските улици и кракът ви се блъска в един камък, който е излязъл от паважа. Казвате: „Кой сложи този камък тука?“. Минава втори, трети, четвърти и всички ритат, блъскат камъка и казват: „Голямо безобразие е това! Кой е оставил този камък всред пътя да се блъскат хората в него?“. Минава един разумен човек, поставя камъка на неговото място в паважа и никой повече не се блъска в него. Няма нищо лошо в този камък, но понеже е излязъл от своите естествени отношения, затова е лош – всички хора се блъскат в него. Така и всеки лош човек не е нищо друго освен камък, излязъл от своето място. Сложете този камък на мястото му и той

ще престане да бъде лош. Вие можете да разбивате този камък с чук, но като не разбирате закона, няма да постигнете нищо. Поставете този камък на мястото му! Или другояче казано: впрегнете тази енергия на работа. Лошият човек е производителен, той иска да го поставите на някаква работа. Ако не му дадете някаква работа, тогава той се проявява, както той разбира.

Преди няколко години имаше два хубави примера в София: с един гимназист и с един студент. Първият, гимназистът, свършил гимназия с много добър успех и поискал някаква служба, но не му дали. Като видял, че не може да се настани, той поискал от един свой приятел сто лева назаем и си купил с тях едно точило да точи ножовете на хората. Така тръгнал той из софийските улици да точи ножове. Като го виждали някои, които го познавали, веднага се спирали и се запитвали как е възможно този способен млад човек да се постави на това положение да точи ножове? Казвам: ако той не вземе тази работа, тогава ще трябва да върши друго нещо, което не е желателно нито за самия него, нито за хората около него. Студентът пък имал да довърши още няколко семестъра в университета, но нямал отникъде нищо, и затова се принудил да стане ваксаджия, та по този начин да си изкара малко средства да довърши науките си. Като го видели познати в това положение, съжалили се над него и събрали една сума, с която му помогнали да завърши университета. Казвам: има някои, които ваксаджии ще станат, други ще вземат точилото на гърба си и ще точат ножовете на хората, но има и някои, които нито ваксаджии ще станат, нито точилари ще станат, те ще вземат пушки на рамо и ще отидат в гората и де кого срещнат, ще казват: „Горе ръцете!“.

Та при сегашния строй ние казваме, че сме културни хора, че имаме наука, знания, закони, но ако съвременните хора искат да узнаят, доколко са истински

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

културни, нека направят следния опит: нека само за една седмица спрат функциите на всички закони, на всички учреждения. Нека всички стражари се махнат от своите места и да видят при това положение, доколко и как ще се проявят хората, като знаят, че ще бъдат свободни от всякакви закони и от всякаква власт.

Сега тези, които са на власт, ще кажат: „Ще станат най-големите престъпления“. Може би – предполагат те. Онези пък, които не са на власт, ще кажат: „Не, няма да станат никакви престъпления“. Може би – предполагат и те. Обаче и едното, и другото са твърдения, които трябва да се проверят. Ако не за една седмица, то нека се направи този опит поне за един ден – да не функционира никаква власт; да се види кой как ще постъпи, щом се оставя свободно на своята съвест и съзнание. Този опит е интересен, за да се види докъде са дошли хората в своето разбиране, и от него ще може да се извлече една добра поука. Ще кажете: „Това остава сега: да оставим хората да живеят един ден без закони и без власт, като имаме толкова важни икономически въпроси за разрешаване“.

Та икономическите работи много лесно могат да се разрешат. Трябва да се постави този закон в действие: богатството на човека да бъде толкова, колкото той може да носи на гърба си. Това, което той може да носи на гърба си, това ще бъде неговото богатство. Колко може да носи човек на гърба си? Сто килограма злато ще може ли да носи? Ако му дадат сто килограма злато, да ги занесе на сто километра разстояние, аз вярвам, че още на петия километър, като срещне някого, ще му каже: „Много ми е това злато, което нося, искаш ли да ти дам десетина килограма?“. Ще му даде десет килограма и ще остане с деветдесет. На следващите пет километри ще срещне друг човек, на когото също ще даде още десет килограма злато. Така ще постъпва на всеки пет километра път и като дойде на стотния километър, той ще носи едва десет кило-

грама злато, което е истинското негово богатство. И тогава той ще си каже: „Благодаря и за това, другото ми беше излишно“.

Така е с парите, които не се ядат, но същото нещо е и с това, което се яде. Това не е мое твърдение, но това е един велик закон, който функционира в живота. За нас единственото богатство седи в това, което човек днес може да изяде. Това е богатството, с което човек разполага. Това, което днес изядеш: хлебецът, сиренцето, масълцето, кокошчицата, пуйчицата, агънцето – аз се абстрахирам от това, дали то е много или малко – но това, което днес можеш да изядеш, то е твоето богатство, което никой не може да ти вземе. Които ядат месо, казват: „Няма какво да се прави, ядем месо, защото друга храна няма“. Това не е вярно. Те имат философията на онзи вълк, който от единия до другия край на живота си лъже; да не казвам, че лъже, но не казва истината. Питам: кой застави вълка да яде овце? Кой застави овцете да пасат трева?

Учените хора разсъждават върху този въпрос и посочват кои са причините за това. Те казват, че условията били такива, и заставили хората, както и животните, да се хранят с една или с друга храна. Хубаво, някога условията са заставили вълка да стане месоядец, но днес овцете и вълците живеят заедно, защо тогава вълците ядат месо, а овцете пасат трева? Същото положение срещаме и при птиците: някои птици гълтат мушици, а някои се хранят със зърнени храни, каквито са например гълъбите и гургулицата – те са вегетарианци. Питам: кои са онези условия, които са заставили гълъба от толкова хиляди години насам да си остане пълен вегетарианец? Не само вегетарианец, но дори той се храни изключително със зрънца, най-чистата вегетарианска храна. Ние виждаме при това човека, „създаден по образ и подобие Божие“ – той няма силата и характера на гълъба да си избере поне съответна вегетарианска храна.

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

И ние, съвременните хора, умираме от неестествена храна, която употребяваме. Ще видите, че някой човек яде кокошки, птици, прасенца, агънца и тям подобни и мисли, че с тази храна ще влезе в Царството Божие. Кракът му не може да стъпи там! Всеки човек може да яде каквото иска, но природата има следния закон: всеки, който яде разнообразна, но неестествена храна, кракът му няма да влезе в Царството Божие и той сам ще се изложи на смърт. Понеже сам причинява смърт и той самият ще бъде изложен на смърт. Ти щом колиш кокошките и децата ти някога непременно ще бъдат заклани по същия начин. И денят, в който ти престанеш да измъчваш другите, и теб ще престане природата да те измъчва. Законът е такъв. Вие не вярвате в това, но източните народи вярват. Когато ти заколиш една овца, която е озверена, тогава тя ще влезе в някой човек и чрез него ще те измъчва и преследва. Ти можеш да убиеш един вълк, но той още повече ще те преследва. Ти си могъл да убиеш един тигър или една оса и те могат да влязат в някой човек и чрез него ще те измъчват. Ако хората не изучат последствията от своите престъпления и постъпки, те няма да се освободят от страданията си. Хората вършат престъпления на общо основание. Убиват и животни, и хора и казват, че всичко това е дадено за човека. И след всичко това те ще цитират стихове от Писанието! Мойсей даде много разрешения на евреите, но те притуриха към неговото учение много работи, които той не е казал. И ако той дойде един ден, ще се чуди на гениалността, с която евреите можаха така да изопачат неговото учение. И ако Христос днес дойде и види как поучават в съвременните християнски църкви, и Той ще се чуди на гениалността на тия хора, които са могли така да изопачат Неговите думи!

За кои хора се отнася това? Два вида хора има в света: едните аз наричам хора на тъмнината, а другите

хора на светлината. Хората на тъмнината имат право да ядат каквото искат, а хората на светлината нямат право да ядат, каквото искат. На тях е забранено да ядат, каквото искат. Хората на тъмнината имат право да се женят, колкото пъти искат и за колкото жени искат: за една, за две, за три, за четири, за пет, ако искат и хиляда жени могат да имат. На хората на светлината не е позволено да се женят. На хората на тъмнината е позволено да имат деца колкото искат, а на хората на светлината се позволява да имат само едно дете. Това е един факт. Ние виждаме, че и Бог има само един син. Бог дъщери няма. Никъде в Писанието не се казва, че има дъщери. Там се говори за осиновяване. По закона на осиновяването Бог има хиляди, синове и дъщери, но те са осиновени, а по закона на раждането Той има само един син: „Единородният Син“ се казва за Него. Така се нарича Той и в църквата. Някои твърдят, че и други синове имал. Това е друг въпрос.

„Да се облечем в новия човек, който е роден в правда и в святост на истината.“ Истината в този смисъл – това е най-голямата свобода, в която човек може да живее. Човек постоянно трябва да мени своите възгледи. И не само веднъж. Това е цяла наука. Цялата прочетена глава показва пътя, по който трябва да вървим и да се развиваме. Когато косата ти побелява, ти трябва да знаеш защо; когато лицето ти се набръчква, ти трябва да знаеш защо; когато остаряваш, ти трябва да знаеш защо става така; когато краката ти отслабват, ти трябва да знаеш защо. Ти трябва да знаеш причините за всичко това и да ги премахнеш. Някой казва: „Ще се мре“. Не е въпросът само че ще се мре, всички боравят с термина „ще се мре“, но човек трябва да знае защо ще се мре. Знаете ли какво нещо е умирането? Смъртта подразбира глупавите условия в живота. Глупавият човек е поставен в непоносими условия, като в ад да страда и да не знае какво нещо е светъл ден. Тъмнина, страдание е това. Но животът

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

не е в страданието. Божественият живот е в радостта, която трябва да се прояви. Скръб и радост. В това аз не подразбирам живота. Щом дадат някому скръб, взимат му радостта. Ако пък му дадат радост, взимат му скръбта. Обаче човек не е нито в радостта, нито в скръбта. Скръбта и радостта са елементи извън човека. Който съзнава тези две състояния на скръб и на радост, които съществуват в живота, и ако той може да се справи с тях, това е човекът. Радостта на човека може да се отнеме и той да изпита скръб, но това още не е човекът. Или може да се вземе скръбта и да изпита радост, но и това още не е човекът. Това не е животът. Човек трябва да бъде господар и на скръбта, и на радостта в себе си. Като дойде радостта при него, той трябва да я приеме. И като дойде скръбта, той пак трябва да я приеме. Радостта прилича на една хубава мома, която като дойде при теб, ти ще я приемеш, ще ѝ дадеш една българска кобилица на рамо, два кърчага* на кобилицата и ще я изпратиш за вода. После ще ѝ дадеш нощвите** и брашното и ще я накараш да омеси хляб, после да го опече и той ще бъде най-вкусният хляб. Като дойде скръбта при теб, ти пак ще я приемеш. Тя е също така мома, както и радостта, но толкова грозна, че едва ще я издържиш, но като дойде при теб, ти веднага ще ѝ дадеш мотиката и ще я изпратиш да ти копае на нивата или на лозето. Ще я впрегнеш на работа. Като се върне от работа, ще я поставиш в една стая в съседство със стаята на радостта и там ще си приказвате. Радостта ще бъде една слугиня и скръбта ще бъде друга слугиня на човека. Те ще се разговарят през преградата, а човекът ще ги навестява от време на време. Всяка сутрин той ще отива при едната и при другата и ще казва на първата: „Сестра Скръб, вземи

* кърчага мн.ч. на кърчаг. Глинен съд, стомна.

** нощви *истор.* Дървен съд, в който се е месел хляба и е втасвал – „нощувал“.

мотиката и иди на нивата да копаяш“. После ще каже на радостта: „Сестра Радост, вземи кобилицата и иди за вода, а после размеси хляба в ноцвите и го пригответи“.

Светските хора поне има с какво да се залъгват. Те от единия до другия край на живота си се трудят, трудят, като казват: „Да си създадем една работа, да си направим една къща, че поне на стари години да има къде да живеем“.

Във варненско един български адвокат се заловил за едно предприятие, от което спечелил петстотин хиляди лева. Той си казал: „Поне се осигурих вече“. На другия ден обаче четат некролог, че еди-кой си богаташ умрял и оставил петстотин хиляди лева на държавата.

Във време на войната един български полковник, като се страхувал да отиде на солунския фронт, там да участва, пожелал да остане някъде в тила, за да запази живота си. И успял, взел някаква служба в тила. Обаче един ден по време на заседание, пада една граната и му отрязва единия крак. Както виждате, граната и в тила го намерила. Много офицери и полковници и на бойното поле остават живи, а много от тях и в тила измират. Казвам: праведният може да премине през куп гранати и да остане неувреден. Разправяше един офицер случай с един от техните войници. Във време на сраженията със сърбите главният офицер изпратил този войник да занесе някакво известие, но той трябвало да мине точно през линията, където ставало най-страшното и ожесточено сражение. Този войник минавал през огън от куршуми, но нищо не го хващало. Той си минавал, като че ли нищо не става около него, и си мислел за работата, която непременно трябвало да свърши. Той знаел, че ако не свърши работата си, както трябва, ще бъде застрелян. От това се страхувал, а не от този огън от куршуми и гранати, които се сипели наоколо му. Вървял съсредоточен в мисълта си да занесе това известие точно навреме. Страхувал се от своя полковник, от своето началство,

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

а за куршумите не искал даже и да знае. Казвам: ако и ние като този български войник сме така съсредоточени в това, което Бог ни казва, няма да ни е страх от сърбите – нека стрелят, колкото искат. Нека говорят хората, каквото искат. Ние ще си вървим съсредоточени в себе си, никакъв сръбски куршум няма да ни засегне. Та този офицер разправяше: „Като гледах как спокойно вървеше този войник всред град от куршуми, мен ми трепереха гащите (но да си остане между мен и теб). Като върви, онези снаряди – тък-тък, но той си върви изправен, мисли си за работата“. Казвам: отличен пример е този. Така е и с всеки човек, който има една Божествена идея в себе си. През каквито и страдания да минава, той казва: „Каквото Господ иска от мен, ще го направя!“.

Някой пита: „Какво трябва да се прави?“. Ти ще обичаш Бога и ще знаеш, че всичко в света е създадено само за Него, нищо повече. Този Бог няма да го поставите някъде вън от себе си – в Слънчевата система или някъде във вселената, но ще го поставите в себе си и ще си кажете: „Аз живея за Бога. Светът е Негов и за Неговата слава живея“. И който се опита да служи на Бога, той смърт няма да види. Онзи човек, който служи на Бога в този смисъл, той ще постигне всичко, каквото желае. Ти ще живееш само за Бога и тогава ще станеш учен човек. Къде са учените хора в света? Къде е Сократ, къде е Платон, къде е Аристотел, къде е Кант, къде е Толстой? Костите им все са останали някъде, но къде са те самите? Човек не е в тази смъртна форма, той е в словото, той е в ума, той е в душата. Това, което остава безсмъртно, е човекът. Толстой е този, който живее в сърцата на хората. Кант е този, който живее в умовете на хората. Аристотел, Сократ и досега още живеят. Не е човекът нещо механическо. Не. Думите, които аз ви говоря, те са моята плът. Животът е вътре в словото.

Та казвам: добрият човек е това, в което той може да живее.

Вие се плашите и търсите живота извън себе си. Искате да се осигурите, но никой досега не се е осигурил чрез външни условия. Това са условия за един преходен живот. Най-първо човек трябва да съдържа в себе си онези елементи, които носят безсмъртието. Всеки човек трябва да работи със закона на Любовта. Този закон е мощният закон на безсмъртието. Този закон ще ни освободи от всички недъзи, които съществуват в света. Човекът на Любовта и да умре, пак ще оживее. Човекът, който люби, и да осиромашее, пак ще забогатее. Човекът на Любовта и да се разболе, пак ще оздравее. За човека на Любовта, в когото Бог живее, всичко в света ще се обърне да работи за негово добро. И следователно тази велика идея у нас – да бъдем господари на положението си – е обща с тази идея, че всеки живее за Бога. Не е въпросът да рекламираш само че имаш един Господ. Щом рекламираш, че имаш един Господ, ти имаш вече механически схващания. Ти трябва да живееш за Бога и за цялото човечество. Бог живее едновременно в цялото човечество. Има една известна мисъл, че гласът на народа е глас Божий. Това е онази идея, която ви казвам, че ние трябва да обичаме всички. Щом обичаме всичко в Бога, тогава ще ни е приятно. Погледнем към звездите – приятно ни е. Понякога аз казвам, че се разговарям със звездите, а вие смятате това за едно заблуждение. За онзи, който не разбира, това е заблуждение, но не е така за този, който разбира. Бог живее навсякъде: и в звездите, и в растенията, и в животните. В растенията Бог се проявява по особен начин. И във всеки човек той се проявява по особен начин. Но Бог се проявява в специфични часове, не всякога. Важно е всеки да държи в себе си идеята за Бога. Когато тази идея проникне в човека, тя се отличава по своите особени качества: ако ти си закъсал и си дошъл до отчаяние, но в ума ти дойде идеята за Бога и видиш лицето Му, в един момент само ще изчезне сиромашията, ще

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

изчезне отчаянието, болестта. И на смъртно легло да си, достатъчно е само един ден да си помислиш за Бога и да видиш образа Му, за да възкръснеш моментално. Проявлението на Бог се характеризира с това, че всички недъзи се махват моментално, а и цялата вселена може да се създаде моментално. Ако това не може да стане, нямаш идея за Бога. Имате ли идеята за Бога в себе си, вие и учени може да станете, и богати, и светии, и гениални хора – всякакви можете да станете. Щом Бог се отдалечи от вас, тогава вие ставате най-грозното, най-слабото същество и можете да направите всички престъпления. И всички престъпления в света стават по единствената причина, че Бог отсъства от това място. А всички добрини стават по единствената причина, че Бог присъства там. Където Бог присъства, здраве има, сили има, таланти има, дарби има, способности има, богатство, щастие има. Където Бог се отдалечава, и животът се изменя.

И сега нас ни заставят да търсим Бога, да му се молим, да Го търсим вън от себе си като един човек. Бог не е човек. Той не е като нас. И ако Той е човек, Той е най-идеалният човек, за когото ние даже нямаме понятие. Той е безсмъртен, който обхваща всичко в себе си. Казва се за Бога, че е дълготърпелив, благосклонен, милостив, чува страданията на всички същества, промисля за всички в света. Няма същество в света, колкото и да е малко, колкото и да е дребен животът му, в което Той да не прониква и да не му помага. Как ще схванете този велик ум, как ще схванете това велико сърце и тази велика душа, която помага на всички същества? Но същевременно, когато те види, че вършиш някакво престъпление, че насилваш някого, Той веднага ще изпрати някой по-силен от теб да постъпи и с теб по същия начин. След това ще изпрати стражар, който да хване другия, и т.н. Той ще те постави в същото положение, за да видиш какво вършиш ти с другите, и да си извадиш урок. С това Бог иска да ти каже, че живееш един живот, който не е в

съгласие с Него. Ти убиваш, Бог съживява. Ти измъчваш някого, Бог му помага. Тогава върши доброто! Кое е по-хубаво в живота: да вързваш някого или да го развързваш? Да му взимаш хляба или да му го даваш? Да му взимаш здравето или да му го даваш? Да му взимаш водата или да му я даваш? Кое е по-хубаво? Да даваш в света е по-хубаво от всичко друго. Тогава и ние във всички области на живота така трябва да постъпваме. Така трябва да бъде даже и в любовта. Казваш за някого: „Аз много го обичам“. Че като го обичаш, ти искаш да продадеш любовта си ли? – „Да знаеш колко те обичам!“ – Колко искаш да ти платя за тази твоя любов? Че отде знаеш, че и аз не те обичам? Ти ми направи едни обуца, които ми направиха толкова много мазоли! Ти ми направи едни дрехи, но те са толкова тесни, че откак ги облякох, добър ден не съм видял. Направи ми такива едни дрехи, та като ги облека, светъл ден да видя с тях! Питам: какво искаш още? Да имам един брат, който да мисли, че светът е създаден само за мен. И ти да имаш един брат, за когото да мислиш, че светът е създаден само за него. Но после да имаш един баща, за когото да мислиш, че светът е създаден само за него. Да имаш една майка, за която да мислиш, че светът е създаден само за нея. Това аз наричам идеален свят. А не да мислиш че светът е създаден само за теб. Това не е твоя работа. Нека майка ти, баща ти, сестра ти, брат ти мислят, че светът е създаден само за теб. Нека те мислят така, а ти за себе си остави, нищо не мисли.

Казвам: това е новото учение. Ако хората не мислят така, светът не може да се поправи. Така е и в природата. И апостол Павел казва: „Вече съм по-близо до спасението, до Божествения ден“. И ако ние така разбираме, в нашия живот може да настане една промяна. Аз съм за онази коренна промяна, която може да стане у вас. У мнозина от вас тя още не се е случила. Някои от вас са като буби, но някои от вас са застанали на вратата вече. Този е спасителният път.

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

Това е пътят на самоусъвършенстване. Вие можете да вярвате в Бога, можете да вярвате в някаква църква, моите похвали за това, но всичко това не може да ви спаси. Може да ви спаси само онзи момент, в който вие възприемете Бога. Кажете: „Всичко е създадено от Бога и аз мога да живея за Него“. За да се спасите, не е достатъчно само да бъдете член на някаква църква или да сте гениален човек или светия. Ако се проявите като светия, вие ще имате одобрението на хората и ще пишат цели трактати за вас, но това ни най-малко няма да ви направи гражданин на Царството Божие. Но денят, в който вие решите да служите на Бога, тогава Бог ще ви каже в душата така: „Всичко, каквото виждаш, е за теб“. Ти ще кажеш в душата си: „Господи, всичко е за Теб“. И Той ще ти проговори в душата: „И слънцето, и звездите, и луната - всичко, каквото виждаш, съм създал заради теб“.

Когато Бог ти проговори, ти ще се облечеш в новия човек. Тогава ще се родиш и с Господа наедно ще тръгнеш да посещаваш всичките светове и да ги изучаваш. Тогава ще разбереш целия живот и отношението на всички хора към теб. И когато забогатееш, ще имаш цялата вселена, ще бъдеш толкова богат, че когато дойдеш в България като неин гражданин, за двадесет и четири часа ще уредиш всичките си нужди. Всички ще се интересуват да знаят откъде имаш тези приходи. Я ми кажете сега, кой урежда българския бюджет? Благодарение на това, че има един Господ, който люби българите, та им отпуска този бюджет. Това, което казват, че министрите го уреждали, те го уреждат само с цифри, а същината на този бюджет се урежда от другаде. България има седем милиарда бюджет, но ако няма жито, ако няма царевица и ако хората не работят, кой ще им даде, кой ще им отпусне този бюджет? Какво биха правили българите тогава? Откъде ще дойде този бюджет? Има Един отгоре, Който люби българите и казва: „Хайде в тази година да им отпуснем, да преживеят“ – праща им Той своето благословение. Казвате:

„Ние уредихме българския бюджет“. Уредихте го, но всички се намират много натясно. Не само българите, но всички се намират натясно. Питам: как трябва да се проповядва на хората?

Вие казвате: „Кажете ни един спасителен път!“. Казвам: обичайте Бога с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила! После обичайте ближния си като себе си. И най-после обичайте дърветата, слънцето, звездите, луната, водите, вятъра, изворите, въздуха – обичайте всичко в света! Казвате: „Как може това?“. С въпроса „как“ аз не се занимавам. Има други хора, по-учени от мен, които се занимават с тази терминология. Занимавам се с положителни неща, които мога да направя. С това, което не мога да направя, не се занимавам. Аз ви говоря една велика истина, за която ви казвам, че е така. Има една велика истина, в която са живели и живеят възвишени хора, които радват днес света. Тези възвишени хора са по лицето на Земята. Те са, които са постигнали този път, и те живеят все по този закон – любов към Бога, Който е наш баща, любов към ближните, които са наши братя и сестри, и любов към всичко, което има дихание.

Тази е идеята, която Павел е имал в ума си, казвайки: „Да се облечем в новия човек“, за да достигнем съвършенство, и да наследим това, което Бог е създал за нас.

4 октомври 1931 г., София, Изгрев

ДА СЕ ОБЛЕЧЕТЕ С НОВИЯ ЧОВЕК!

Дайте ни от вашето масло

*А безумните рекоха на разумните:
„Дайте ни от вашето масло, защото
свещилниците наши угасват.“*

Евангелие от Матей, 25:8

Ще прочета 25 глава от Евангелието на Матей.

Неразумните рекоха на разумните: „Дайте ни от вашето масло!“.

Тези, които изучават древните книги, които изучават старите писания, все още не могат да разберат един такъв преносен, фигуративен език, какъвто е езикът на природата. В нея всичко е само изложение в картини, всичко е наглед разхвърляно. Така да се каже природата никога не ни говори на наш език. Ние сами си тълкуваме, правим си някакви преводи от онова, което тя прави. Но какъв е езикът на природата, никой не знае. Как точно говори тя, никой не знае. Природният език няма никаква граматика. Кой са нейните съществителни, прилагателни имена, местоимения или глаголи, и това никой не знае.

И сега ние се спираме върху думите, които Христос е изказал преди 2000 години. Ако ги разберем така, както Христос ги е разбирал преди 2000 години, значи, че сме останали много назад, понеже сам Христос от 2000 години насам е направил голям прогрес. Христос преди 2000 години не е бил такъв, какъвто е днес. Днес Той е съвсем друг. Всичко в света прогресира. Едничкото неизменяемо същество, което никога не се мени, това е само Бог. Той не се мени по единствената причина, че е вечен, безграничен, свършен в Себе Си, а всичко друго, което се съдържа в битието на Бога, търпи изменение, постоянно

се променя. Благото на всички хора – единично, индивидуално, семейно, обществено, общочовешко – се намира именно в тези промени, които стават. Те могат да бъдат нормални, могат да бъдат и аномални. Например разболява се човек – това е аномална промяна; осиромашава – това е аномална промяна. Обаче забогатява човек – това е нормална промяна. Вземете например думата „богат“. Богат човек – това е дума, която означава нормално състояние. Прибавите ли към тази дума частицата „-аш“ – „богаташ“, вече се изменя съдържанието на думата. Тя означава вече аномално състояние. Като кажеш „богат човек“, това се търпи, но като кажеш „богаташ“, тази дума става вече опасата. Какво ѝ придават тези две букви? Какво означава частицата „-аш“ на края на думата? Частицата „-аш“ на думата „богаташ“ показва, че този човек така живее, че отгук-оттам зачеква, лъже хората, а иска да им покаже, че уж по Бога живее. Така че в думата „богат“ има нещо нормално, но като се каже „богаташ“, в тази дума има вече нещо криво. Или думата „буржоа“ – и в нея има като българското „богаташ“. Като се каже „аристократ“ или „noble man“, е пак същото – българското „богаташ“.

Това са идеи, изразени чрез известни думи, които аз не вземам в друг смисъл, освен в смисъл на онзи велик закон, който регулира нещата в нашето съзнание. Например, ако вземем едно парче месо, на първо време то е прясно, има червен цвят, но ако поседи няколко дни, то започва да се разваля, да мирише. Природата в това отношение определя нещата. По същия закон много думи, с които ние си служим, са започнали да се разкапват, да се разлагат, да миришат и затова им трябва малко сол, за да се спре този процес на разлагане. По същия закон ние не можем да живеем стария живот. Животът на миналото е абсолютно невъзможен, понеже в природата два еднакви момента абсолютно не съществуват. Колко години

трябва да живее цялото човечество, това е абсолютно определено. Колко време трябва да живее човек, и това е абсолютно определено. Нещата в природата не се повтарят. Казвате: „Защо ни говорите тези неща? Ние ги знаем, ние сме ги слушали толкова пъти, знаем тези работи“. Казвам: ако аз преповтарям това, което вие вече знаете, то е безполезна работа, то е губене на време. Няма защо да ви преповтарям старите истини. Няма какво да разправам на стария човек за неговите младини, какъв е бил той на времето си, той знае тези работи по-добре и от мен. Но ако на този старец му разправам неща, които той не знае, с четири уши ще ме слуша. Ако му казвам начини как може да се подмлади, той ще ми каже: „Говори ми, аз ще те слушам“. Ако му разправам за опитите, които може да направи, ще ме слуша. Ако отида при един болен и започна да му разправам за болестта, той няма да ме слуша, той я знае по-добре от мен, сам ще започне да ми описва своето състояние, но ако започна да му разправам начините, които може да приложи за своето излекуване, той ще ме слуша. Ако му кажа: няма какво, ще трябва да търпите, той няма да ме слуша. Това и баба знае. Всяка баба знае да разправа тези неща, да дава разни утешения. Болният обаче казва: „Не, цяр, цяр ми дайте. Дотегна ми това нещо. Не мога повече да търпя“. Ама Господ ти е изпратил тази болест. — „Какъв е този Господ?“

Има неща в света, които не са верни. Има неща в света, които са невъзможни, невероятни. Да ми каже например някой, че ми е дал един милиард лири стерлинги на заем, това е невероятно. Невъзможно е да каже някой, че ми е подарил цялата месечина или да каже някой, че ме е направил господар на цялата вселена, или че без неговата воля нищо не може да стане. Това е немислимо. Той сам умира като мен, сам е болен като мен, сам е бедняк като мен, търси оттук-оттам да вземе назаем стотина лева, а пък ще ми се прави господар и то господар на цялата вселена.

Всичко това именно показва, че трябва нова мисъл. Ако вие всеки ден или всяка минута не можете да поставите в себе си по нещо ново, дали аз ви говоря, или вие си говорите, или други ви говорят, то е все едно. Ако не можете да внесете в себе си, в своя живот, нещо ново, вашият живот се губи. Това показва, че сте в един негативен път и се израждате, не се прераждате, не прогресирате. Защото под думата „прераждане“, което мнозина не приемат, аз разбирам закон на еволюция, закон на развитие. Значи, човек не се преражда, но се развива, расте. Всеки момент, всеки ден той расте и се развива. И действително всеки ден всяко нещо трябва да расте, трябва да се развива.

Сега ние ще оставим настрана тези догматични въпроси. С тях може да се занимава само онзи, който ги е създал. Догмите са предмет на едно догматично учение, те са собственост на известни философи, на известни традиции. Тази тяхна собственост ние не искаме да я вземем, те нека си я пазят.

Казвам: два пътя има, които хората трябва да разбират. В единия път вървят онези, които вярват в Бога. Те са хората на прогреса, идеалистите, те вярват в някакъв Бог и казват, че този Бог живее в сърцето им. Другите пък вярват в природата, но те трябва да я разбират, за да живеят съгласно нейните закони. Аз не говоря за онази мъртва природа, която не е отзивчива спрямо нас. Аз говоря за живата, за отзивчивата природа. И ако ти знаеш нейните закони, тя веднага ще те успокои. Има един закон на природата, който знаят мъдреците и светиите. За тях тя е много отзивчива. Например, ако ти си някъде всред природата, но облечен с тънки дрехи, а вън е много студено, около минус тридесет градуса и ти се обърнеш към нея с нейния език, тя веднага ще ти отговори. Няма да се мине много време и температурата ще се повиши най-малко до минус двадесет градуса. Ще кажете: „Как може да стане това?“. То е нейна работа, това е факт. Който знае езика на природата, ще види колко

отзивчива е тя. На разумния, който може да ѝ говори на нейния език, тя веднага може да му отговори. За онзи, който не може да говори на нейния език – ни глас, ни чуване.

И така, безумните казали на разумните: „Дайте ни от вашето масло!“. Вие можете да кажете: „Ченали тези, разумните, са били милосърдни, защо да не дадат от своето масло на онези девици?“. Маслото в този случай представя условия за произвеждане на човешките мисли. Човешката мисъл не се продава, светлината не се продава. Ти не можеш да я хванеш, не можеш да я впрегнеш на работа. Ако ти знаеш законите, можеш да хванеш веществото, от което светлината се произвежда, и да я произведеш, но самата светлина не можеш да хванеш. Тя е свободна, тя си ходи навсякъде.

И човешката мисъл е напълно свободна. Но първото нещо: не трябва да вярвате в този закон, че човешката мисъл е абсолютно свободна. И свободен човек е само този, който правилно мисли, а не този, който неправилно мисли. Защото правилната мисъл сама по себе си тъче, праща сили, тя праща мощ, тя е свободна. Тя върви във възходящ път. А всяка мисъл, която не е правилна, тя върви по низходящ път. Тя ще смути сърцето, ще смути ума, ще внесе всички пертурбации* в човека. Следователно, когато казвам, че човек трябва да мисли, аз разбирам онази светла мисъл, която върви. Само тази светла мисъл е в състояние да гради. Ще кажете, че животът е лош. Не си слагайте в ума мисълта, че животът е лош! Това е нещо относително, то е нещо само временно. Студено е, но студът може да се превърне в топлина, да се смени времето. Ти може да си сиромах, но сиромашията може да се

* пертурбации Внезапно изменение, усложняване в развитието на нещо, което води до хаос, до разстройство на процес или закономерност.

смени, да се превърне един ден в богатство. Всичко зависи от вашата разумност, която имате.

Ние често се произнасяме за живота, но без да размислим добре върху нещата. Ако един човек, живял порочен живот, се постави в положението на един безумец, който иска пари назаем от праведния, от светията и му казва: „Моля ти се, помоли се за мен на Господа да ми прости греховете“, това е нещо, което не може да бъде. Праведният може да се помоли за него, но само ако той обещае да работи. Без да работи, да яде само и да пие, да пиянства, да върши оргии, а другият да се моли за него да му се простят греховете – такова прощаване, такова правило никъде в природата няма. И после някой може да каже: „Аз живея много добре“. Че живееш много добре, така е, но на твоето добро живеене всеки ден трябва да прибавяш по нещо, понеже животът е непрекъснат процес.

Това са две фази на еволюция. Пред теб седи един път на вечността, по който ти трябва да минеш. Всеки ден трябва да прибавяш нещо. Всеки ден си носи нещо ново. В това отношение вие трябва да разглеждате живота като едно дърво, което всеки ден расте. И ако всеки ден или всяка година не придава по едно малко клонче, то е осъдено на изсъхване. И ако докато стигне последната възраст, то всеки ден не придава по нещо, значи не се е развивало както трябва. Развива ли се правилно, всички тия израстъци показват, че дървото е прогресирало. То е мислило, като е расло. Каквото и да мислят хората, аз казвам: всяко растение има известна мисъл в себе си. Нека ви приведа следния пример: представете си, че тренът* върви, усилива постепенно своето движение, не спира. Питам: самият трен има ли някакво съзнание за своето движение? Той сам няма никакво съзнание. Пътниците, които са в него, те знаят това, но и онзи, който кара трена, самият машинист, той знае цялата работа, от него зависи всичко.

* трен *остар.* Влак.

Друг пример: когато на бойното поле пред теб падне една граната и се разпръсне, тя сама съзнава ли това, което върши? Тя сама ли дойде при теб, или някой друг я изпрати? Тя не дойде сама, някой я изпрати и като стигна до теб, пръсна се, направи пакост, но тя не съзнава нищо от това, което е извършила. Обаче онзи, който я изпрати до теб, той знае какво може да извърши и какво е извършила.

Казвам: има известни човешки мисли, които приличат на гранати. Те са изпратени отвън. Има известни човешки мисли, които са като житните зрънца. Те са изпратени за съграждане на човека. Всяка мисъл, която може да помогне на човешкото съзнание, е изпратена от живата природа. Има неща в света, които никой не може да ни ги даде. Единственото същество, което може да дава, е само природата, в която ние живеем. Само от нея можем да взимаме нещо назаем. Но тя всякога държи отчет за нещата.

Притчата за талантите показва, че те могат да се дадат само на тези, които имат. Вземете например кой носи тежките работи в живота? Юнакът, здравият човек носи тежките работи. На коя кола слагат повече тежести? На здравата кола. Въпросът обаче е друг: какво е вътрешното състояние? Кому дават най-голямото богатство? На умния човек. Ние говорим за богатството в правия смисъл на думата. Човек може да бъде не само материално богат, той може да бъде и умствено, и духовно богат. Под богат човек не разбирам онзи, който използва своите братя. Богат човек е онзи, който работи за благото на своите братя. Той е богат, защото работи в полза, за благото на своите братя. Да вземем например двама братя, родени от един и същ баща. Единият от тях става богат, а другият остава бедняк. Богатият брат се заема да повдигне своя беден брат, да подобри условията на неговия живот. Добрите хора, богатите хора помагат, няма защо да питат да помагат ли или не.

Морализирането, правенето на добро на хората не седи само в даване пари с лихва. Хубаво е и това, добре е, понякога с това се поощрява труда, но питам: този банкер, който дава пари назаем, какво е изработил? Преди всичко той е едностранчив в своята работа. Един банкер, който е работил пет-шест години в своята банка, след това трябва да се откаже от тази си работа, да отстъпи мястото си на друг. Ако човек стои все на една и съща специфична работа, ще се развият само едни центрове, а други ще останат съвсем неразвити. В сегашно време като наблюдаваме хора в различните занаяти, от различни съсловия, забелязва се, че при тия хора са развити само известни центрове, които са взели голямо участие в работата. Например онези, които са ковачи, железари, имат силно развита ръка. Онези, които постоянно бягат, силно развити са у тях краката. Онези, които постоянно се борят, имат силно развити ръце, силно развити мишци. Които ходят по балове, имат много нежна, парфюмирана кожа, без никакви мазоли, намазана с фини масла и кремове. Какви ли масла не употребяват тия хора, само и само да имат нежна кожа. Хубаво е човек да има такава нежна, мека кожа, но какво предназначение има тя?

Сега да ви разправа една история. Когато Бог създавал света, Той създал и лисицата, която назначил за виден професор, който да преподава своите науки. При този професор, назначен от Бога, дохожда една кокошка много хубаво облечена и му казва:

— Искам да постъпя в твоя университет да ме учиш. За твоите уроци ще ти дам едно перце от себе си.

— Не, с перца аз не се занимавам. Ще ми дадеш ли онова, което е под твоите перца отдолу?

— Как ще ти дам това, което е под перцата ми? Не го давам.

— Тогава и аз не мога да те приема в училище.

— Щом не приемаш мен, аз имам десет малки деца, тогава приеми поне едно от тях в училището да го изучиш.

— Като е за децата ти, готов съм, ще ги приема в училището си и ще им дам такова едно образование, че да бъдат добре подготвени за обществото.

И кокошката започнала едно по едно да ги праща да се учат. От време на време тя ходела при лисицата да пита какво правят децата ѝ, дали добре се учат. Лисицата казвала: „Много добре се учат, много бързо прогресират, след време ще станат като мен професори“.

Най-после тази работа дошла до ушите на Господа. Той викнал лисицата и я запитал: „Ти защо лъжеш? Защо изяде пилците на тази кокошка? Защо изяде децата на тази жена, че я направи толкова нещастна? Сега ще те пратя из горите, да те гонят хрътките и с хиляди години да не намериш мир, задето се зае с възпитанието на тези пилци, а злоупотреби с тях“. А на кокошката казал: „Понеже ти беше толкова глупава, че изпрати децата си при този професор, а не ме пита за това, ще те поставя в положение само да крякаш и да снасяш яйца, които хората да ги взимат, и да ги ядат“. Докога кокошката ще снася яйца и хората ще ги ядат? Докато поумнее да не дава децата си на лисицата. И докога лисицата ще бъде гонена от кучетата? Докато тя като професор престане да лъже. Тя опапала всичките пилци на кокошката, а ще я лъже, че ще ги възпитава и професори ще ги прави.

Сега вие ще разгледате този въпрос не външно, а вътрешно. Ще кажете: „Ние не можем да го разберем“. Вие трябва да схванете дълбокия смисъл. Ако ти като една кокошка дадеш една своя свещена мисъл на такъв професор като лисицата, да я опапа, няма ли да те вика Господ и да те пита: „Къде изпрати своята свещена мисъл? На кой професор изпращаш своите свещени мисли?“. И лисицата ще бъде наказана, но и ти ще бъдеш наказан.

Казвам: и от едната, и от другата страна трябва да бъдем разумни във всички свои постъпки, понеже пред нас седи едно велико бъдеще. Ако ние най-първо не бъдем полезни на себе си, тогава и на другите не

можем да бъдем полезни. Ако бъдем полезни на себе си, и на другите ще бъдем полезни. Затова ние трябва първо да определим своите отношения не към хората, но към Първата Причина. Важно е да се знае, когато се създаде първият човек, какви бяха неговите отношения. Вие не разсъждавайте какви са сегашните ви отношения, но какви бяха вашите първи отношения. Трябва да се знае какви бяха първите отношения на първия човек. Когато беше в Райската градина и когато около него нямаше още никакъв живот, неговите първи отношения бяха към Бога. Бог посещаваше първия човек всяка сутрин и му преподаваше уроци при изгрева на слънцето по един час. Той преподаваше уроци на Адам, на първото свое създание как да живее, как да обработва градината. Един ден Адам свърши това теоретично училище и влезе в опитното училище на Райската градина да обработва растенията и да изучава зоологията, за да сложи имена на всички животни. Господ му каза: „Аз те учих, а ти сега трябва да дадеш имена на всички тия животни“. Това, което Мойсей каза за Адам, аз малко ще го коригирам, т.е. няма да го коригирам, но ще кажа каква е истината по този въпрос. Господ прекарал всички животни пред Адам и го накара той да им даде имена. Всяко животно си има свое значение. В азбуката на природата всяко животно има свое определено предназначение. Каквито имена дал Адам, Господ ги одобрил и на гърбовете на тия животни били написани имената им. Обаче останал един въпрос неразрешен: Господ запитал човека за неговото име, но той не го знаел. Тогава Господ го приспал, извадил две от ребрата му и направил от тях едно същество, за което Адам казал: „Това е плът от плътта ми и кост от костта ми“. Как нарече това същество? Вие казвате „Ева“, а той го нарече „Йехова“ – същество, направено от Бога. Името му е съставено от четири букви. Първата буква е „И“ – принципът, който твори. Втората – „О“ – прин-

ципът, който съхранява; третата изразява принцип, който държи нещата в равновесие и последната буква е пак повторение. Евреите произнасят това име така: „Йод хей вав хей“.

Човек трябва да научи своето име. Ако отворите Откровението, ще видите, че там се казва: „Ще ви дам ново име“. Всеки човек трябва да знае своето име. Силата на човека е в неговото име. Като каже човек името си, в него се съдържа нещо мощно. Под думата „животно“ се разбира същество, което ходи само по своите желания, без да разбира. Не че лошо живеят животните. Те не разбират какви ще бъдат последствията на нещата, последствията на техните постъпки. Ти можеш да желаеш да ядеш и пиеш, но трябва да знаеш последствията на тия свои желания.

Тази притча за светилниците Христос изнесе повече за своите ученици, за да им обърне внимание, че добрият живот – маслото – човек трябва да носи в себе си. То е вложено вътре в него.

Всеки трябва да вярва, че се ражда с всичките заложби от Бога и трябва да живее според тия свои заложби, а всички други неща в света са само условия за неговото развитие: майка и баща, брат и сестра, общество, народ, човечество, небе и земя, вселена – всичко това са условия за неговата велика мисъл, а той, в единение с Бога, ще размишлява и всичко ще използва. Той няма какво да се занимава с недъзите на хората. С бедните хора няма какво да се занимава, защото всъщност бедните хора не са бедни. Когато казваме, че някой е беден, той е беден само по мисъл, той не знае как да мисли.

Аз съм привеждал много пъти примера за вързания кон и вързаното куче. Направете опит да вържете един кон и ще видите, че този кон гладен ще умре. Завържете обаче кучето с едно здраво въже – то ще прегризе въжето и ще избяга. Конят казва: „Такава е волята Божия, ще се мре“. Кучето казва: „Волята

Божия не е такава да мра. Той ми е дал зъби, с които да се браня – нищо повече“. И след това ще питате: „Има ли право кучето да прегризва въжето?“. Има право, разбира се! Никой не е дал право на човека да връзва, което и да е животно.

Не е волята Божия ние да умираме. Не е и волята Божия ние да страдаме. Страданието е процес на възпитание. Ако не ти дават три дни да ядеш, ти трябва да разбираш смисъла на глада. Ако си болен, три дни няма да ядеш, но можеш да не ядеш и цял месец. Има болести, които не се поддават на никакво лекуване, а се лекуват само с глад. При това, като гладуваш, не трябва да се тревожиш и да мислиш, че като си гладувал десет дена, ще умреш.

Някой казва: цели десет часа не съм ял, ще умра от глад. Не ял десет часа само и мисли, че ще умре от глад! Не само десет часа, но и хиляда часа можеш да не ядеш и пак да не умреш от глад. Но ако човек като не яде се безпокои, от страх може да му се пръсне сърцето. Ако разбира закона на неяденето и организъмът му е пълен с нечистотии, той трябва дълго време да не яде, за да премине през огън и да се пречисти тялото му. За това нещо природата има ред начини.

Когато организъмът трябва да вземе храна, тогава тя му дава един силен тласък или подтик за ядене. Тя казва: „Ти ще ядеш, но няма да преяждаш, ще ядеш по малко. Често, през четири-пет часа, но по малко ще ядеш да не преяждаш“. А когато природата ти казва да не ядеш, тя ще ти заключи устата и няма да можеш да ядеш. Ти казваш тогава: „Нямам апетит“. И тръгваш при един, при втори, при трети лекар, които ще ти дават разни лекарства да стимулират стомаха ти. Природата ти казва: „Не яж!“ – и ти не трябва да ядеш. Когато майката не е опекала още питата, тя казва: „Чакай, питата още не е готова“. Когато питата се опече, тя ще каже: „Ето, яж сега, питата вече е готова“. Докато тя казва, че питата не е опечена, ти чакай и си върши работата.

Всички най-добри хора в света, всички светии, всички те са учени, но са започнали възпитанието си с този природен закон: да ядат, когато природата казва, и да не ядат, пак когато тя казва. Всяко нещо трябва да става на времето си.

Казвам: този закон е същият и в правенето на добро. Мислите ли кога може да се направи едно добро? Идва един познат, за когото смятат, че не обича да говори истината, но всякога казва малко невероятни работи. Един негов приятел го пита:

— Нямаш ли да ми кажеш една лъжа?

Той започва да плаче насреща му и отговаря:

— Я се остави, аз отдавна вече се отказах да говоря лъжи. Дотегна ми вече. Писаха ми вчера, че баща ми умрял, а аз много обичах баща си и сега се чудя как да отида на погребението му, как да го погребя, като нямам пет пари в джоба си! Приятелят му веднага бръква в джоба си и му дава една банкнота.

— Много ти благодаря, тази е последната лъжа, която ти казах.

Това се нарича умен човек. Това на турски се казва „масал“*. Да ви приведа сега този „масал“ на турски.

Един турски султан повикал един дервиш, един ходжа, много умен човек и му казал:

— Я ми кажи една дубара**.

— Такъми*** нямам.

— Какво ти трябва за тези такъми?

— Трябват ми двеста турски лири да си купя такъмите, че после ще ти кажа една дубара.

Тогавя султанът изпратил с него заедно своя пръв министър да го придружи да купят заедно такъмите. Тръгват двамата от дюкян на дюкян да търсят такъми. Цяла седмица обикаляли, дервишът изхарчил парите, но нито такъми намерил, нито дубарата казал.

* масал тур. Любопитна и весела история.

** дубара остар. Измама, лъжа, хитрост.

*** такъми остар. Съвкупност от принадлежности.

Та сега и вас питат: каква дубара искате да кажете? Но и вие цял живот преминавате все в търсене на такъмите – в какво да вярвате и в какво да не вярвате или какво да ядете и какво да не ядете. Така минава целият ви живот, докато най-послед се намерите в положението на един стар човек с побеляла брада, сгушен, който се чуди какво да прави. Но с това въпросът не е решен. Ти можеш да излъжеш султана само един път. Но като остарееш, като не ти държат краката, ти вече не можеш да ходиш от дюкян на дюкян да търсиш такъмите си. След като остарееш, ще дойдеш най-послед до положението да те носят на тарга*.

Ние сега трябва да изнесем нещо на света – учението, което трябва да проповядваме. Под думите „да бъдем праведни, да бъдем свети, да бъдем учени, да бъдем благородни, възвишени и интелигентни“, аз разбирам да можем да живеем един благороден живот, да разбираме законите на природата, постоянно да се обновяваме. Казано е в свещените книги: „Постоянно се обновявайте във вашия дух!“. В какво седи това обновяване?

Аз говоря на онези от вас, които пряко можете да разберете мисълта ми.

От това, което ви говоря, вие можете да направите един малък опит, не един ден, а всеки ден да правите опити. Каквото и да ви дойде в живота, задайте си въпроса: каква е целта на природата, като ви изпраща това изпитание? Защо изпадате в едно или в друго положение или състояние? Да кажем, че вие сте нещо тъжни, скръбни. Трябва да знаете, че тази скръб не е ваша. Може да е обща скръб на всички хора. Вие минавате например покрай една къща и в това време чувствате една голяма скръб, някаква голяма тъга. Причината за тази тъга е, че в тази къща има един човек много болен, който е дошъл до силно отчаяние

* тарга *разг.* Малка дървена платформа за пренасяне на строителни материали, тор.

и вие трябва да влезете вътре и да му помогнете. Но вие си казвате: „Това не ми трябва“. Ако влезете, тази тъжна мисъл или това тъжно състояние веднага ще изчезне. Утре минавате покрай друга къща, дето има друг болен и пак нещо ви казва: „Влез да помогнеш на този човек“. Не влезете ли, тъгата ще продължава. На третия ден пак не послушвате своя глас и по този начин болестта се умножава. Ако бяхте влезли още веднага в първата къща и бяхте помогнали на първия човек, той щеше да се освободи поне отчасти от едно страдание, а на вас щеше да олекне. А така ти не помогна на него, но и ти сам носиш ред страдания, едно от друго по-тежки. Не да казваш: „Това не ми влиза в работата“. Не, трябва да ти влиза в работата, понеже светът, в който живееш, не е твой, той е на Бога.

Ти си изпратен в този свят на училище. Владение имаш, имаш право да се учиш, да следваш и каквото придобиеш в това училище, то ще остане с теб, а всички пособия, всички такъми на училището ще останат в самото училище за други ученици. Като излезеш от училището, със себе си нищо няма да вземеш, освен своята диплома, с която да докажеш, че си свършил това училище. Дипломите, които ни дават светските училища, биват обикновено написани на книга, а дипломите, които живата природа дава, биват написани на умовете, на сърцата, на душите ни.

„Дайте ни от вашето масло!“ Така казали неразумните девиси на разумните: „Дайте ни от вашето масло!“. Можем ли да дадем от това, което е потребно за нас? Можем ли да дадем нашите добродетели в услуга на другите хора? Добродетелите назаем не се дават; любовта назаем не се дава; мъдростта на заем не се дава; истината на заем не се дава; знанието назаем не се дава. Заем в природата не съществува. „Даром сте взели, даром давайте“ е казано. Но заем в природата няма. Заемът е ограничение, заблуждение. Даром сте взели, даром давайте – това е един Божествен процес. Божествените процеси съществуват в Божествения

свят, но човешки процеси в Божествения свят няма. Човешките процеси са само временни в нашия живот на земята и при завършване на нашата еволюция, като растем постепенно, и тези пособия се изменят.

Напада ви една тъжна мисъл и казвате: „Аз съм сиромас човек, мъчно се живее така“. Хубаво, аз мога да ви направя богати. Как? Ще ви направя богати, но непременно ще изгубите нещо. За да ви направя богати, непременно трябва да изгубите нещо.

В Америка например има един голям милионер, който разполага с петстотин милиона долара, но е сляп и с двете си очи. Този милионер дава половината от богатството си на онзи, който би се съгласил да му даде двете си очи. Ето дава двеста и петдесет милиона долара за две очи! Този човек е готов и всичкото си богатство да даде само за две очи. Който се съгласи да му даде двете си очи, ще отиде на неговото място, а той ще заеме мястото на виждация. Съгласен ли е някои на такова предложение? Да, но този, който се съгласи да даде двете си очи, той ще трябва да се подложи на операция, от която ще чувства такива ужасни болки, че ще страда и ще пати. Ще вземе наистина петстотин милиона долара, но ще страда и ще пати.

Та казвам: онова положение, в което сега се намирам, с нищо не го замествам в света! И цял свят да ми дадат, не ми трябва. Христос казва: „Какво ще спечеля, ако и целия свят ми дадат, но душата ми погубят?“. Онова, което ти дава мисъл, онова, което ти дава чувство, онова, което ти дава щастие, онова, което ти дава сила, което прави човека силен не само за един момент, а придружава човека през целия живот – то е мощното и силното, което човек може да постигне. Със силите си, със способностите си, които има, той всичко може да постигне! Това са Божествени способности и дарби, вложени от Бога в самия човек. Ти и здрав можеш да бъдеш, и учен можеш да бъдеш – всичко можеш да направиш, това е само въпрос на време, обаче трябва да работиш. В това отношение не

трябва да се бърза. В сегашния живот всички бързат и искат в пет-десет години да станат светии. Светостта се постига в един дълъг период от време. Ти можеш да бъдеш свят, но само за един момент, следващия момент дали ще бъдеш свят, то е друг въпрос.

Ще ви приведа примера за онзи светия, който живял цели двадесет години на планината и станал толкова свят, че можел да държи в ръката си сняг, без да се топи. Той решил един ден да слезе от планината и да вземе в ръката си малко от този свещен сняг, с което да покаже на брат си, доколко е свят. Брат му бил обуцар в един голям град като София, Лондон или Париж. Слязъл светията при брат си и отишъл в дюкяна му, където той взимал поръчки за направа на разни видове обувки. Обуцар бил, но един от видните, прочути обуцари в града. Братът казал: „При мен ще дойде днес да си поръча обуца една от най-видните дами, царската дъщеря. Почакай малко, докато дойде тя, може да ѝ кажеш няколко думи“. И той останал при брата си. По едно време дошла царската дъщеря и брат му започнал да ѝ взема мярка. Като държал снега в ръката си, светията се загледал нещо в крака ѝ и не забелязал как снегът му постепенно почнал да се топи. Обуцарят му казал: „Братко, снегът ти се топи“.

Светостта не е нещо наследствено. Баща ти може да е бил светия, но само за известни моменти. Светостта се развива: в известен момент ти можеш да паднеш и после пак можеш да станеш. Нищо от това, че си паднал, но трябва пак да станеш. И като станеш, не мисли, че пак няма да паднеш. Значи има възможност и да паднеш, и пак да станеш. Като паднеш, кажи на Бога: благодаря, че кракът ми не се счупи! Не е голям грях и на този светия, че е паднал. Какво от това, че снегът почнал да се топи?

Сега от известни данни аз ще си позволя да изтъквам какво си е помислил този светия, заради което снегът му е почнал да се топи. Той си е поми-

слил: „Двайсет години прекарах на планината и какво научих там? Само сняг да държа в ръката си. Ако бях прекарал живота си в света, бих имал възможност да стана може би царски син, да имам познанство и разговор с тази царска дъщеря. Колко хубаво щеше да бъде това!“. Така че нищо лошо не е помислил този светия. И тази мисъл няма нищо общо с неговата святост. В кой ум не биха минали такива мисли?

Но казвам: когато Бог в даден случай ни постави да живеем в света, ние трябва да знаем кое е хубавото и кое е лошото. Преди всичко този светия не бил сигурен дали, ако той беше княжески син, би могъл да се ожени за тази царска дъщеря; това са възможности. А при това постижение, което имал в планината, той трябваше, при виждането на царската дъщеря, да си каже: „Аз се радвам, че живея на планината, радвам се, че и тази царска дъщеря живее в града, радвам се, че и брат ми именно ѝ взима мерки за обуца, радвам ѝ се. Бог да ѝ даде живот и здраве, както на нейния възлюбен и на нейните деца!“. Ако той беше помислил така, снегът му нямаше да се топи. „Всичките мои благословения да бъдат с тази мома!“ Така трябваше да помисли този светия. Но щом той е помислил нещо и за себе си, снегът му почнал да се топи. Тази негова мисъл е толкова малка, че само с теглилките на небето може да се мери. Това обаче е мое предположение. Има един закон на вероятностите.

Казвам сега: маслото – добродетелите – никога на заем не могат да се дадат. С резултатите на нашият живот ние можем да услужим, комуто и да е, но онова, което Бог е вложил у нас, никога не можем на заем да го дадем. Никога една свещ не трябва да напуска светилника. Очите на гости не трябва да ходят; ухото на гости не трябва да ходи; носът на гости не трябва да ходи; езикът на гости не трябва да ходи; сърцето на гости не трябва да ходи; краката на гости не трябва да ходят. Сами те на гости не трябва да ходят, но с господаря си могат да отиват.

Има неща, които ние сами не можем да направим в света. Ако ти сам си позволиш да извършиш нещо, без позволението на твоя господар, ще направиш грешка. Ако твоето око излезе само, без позволение от мястото си, вие знаете какво го очаква, каква е неговата съдба. Има свещени неща. Има органи, които ако напуснат своето място, ние знаем какво ги очаква. И ако вие сами напуснете своето свещено място, което Бог ви е дал, вие сами се излагате на най-големите противоречия в живота. Това се отнася до вътрешния живот на човека. Понеже трябва да се живее на Земята, този живот, това училище трябва да се завърши. Хората казват: „Какво ни очаква нас?“. И богати, и бедни, и болни, и здрави, и силни, и слаби, и учени, и прости нас всинца ни очаква една много строга участ, очаква ни смъртта – така, по всичките правила. Аз си представям как ще се яви смъртта при бедните. Тя ще се начумери малко и ще им каже: „Съжалявам, че не сте малко по-тлъстички“. На богатите, на тлъстите ще каже: „Тъй, хубаво е“. На невежите пак ще се начумери малко и ще каже: „Сиромас или богат, няма какво да се прави. И едните, и другите ще минат“. На нея всички ѝ трябват. За да взема и богати, и сиромаси, и учени, и прости, смъртта си има някаква определена цел. На общо основание тя взема всички и на богатия казва: „И ти ще свършиш, както и бедният. Поне се понаядох“. Ако ти разбра яденето, колкото воденицата разбра брашното, което смля на хората, какво си придобил? Ти мислиш, че си ял, и воденицата мисли, че е мляла брашно, но всичко това, което си взел, пак ще се вземе. Ти мислиш, че си ял, казваш: „Поне ядох“. Така не мисли здравомислещият човек. Така може да мисли само един анормален човек, който не разбира закона. Ако за едно малко благо, което си взел, трябва да платиш хиляди, каква разумност има в това? Ако за сто хиляди лева изгубиш всичко, каквото имаш, не зная какво предприятие ще е това. Аз не мога да си представя какво ще спечелиш, ако за

един роман пожертваш всичките твои свещени книги, които имаш в библиотеката си.

Всеки миг, всеки момент трябва да се прилага по нещо ново у вас. Не се спирайте върху това, че сте утвърдени. Мнозина мислят, че са утвърдени. Те мязат на онзи евангелист, за когото един американски проповедник разправя следния случай.

Едно малко дете отивало в тази именно американска църква и било много доволно от песните и от молитвите, които се изпълнявали там. Баща му обаче не ходел на църква. Детето, като се връщало, всякога разказвало на баща си какво се е пиало и правело в църквата. Един ден то запитало баща си:

— Татко, защо ти не ходиш на църква, нито пееш, нито се молиш?

— Аз, татковото, съм утвърден. Да се молят и да пеят тези, които още не са утвърдени.

Детето се радвало, че баща му е утвърден. Един ден то се качва с баща си на една кола с един кон, но по едно време колата спира и конят спира – нито напред, нито назад иска да върви. И детето казва на баща си:

— Татко, конят се утвърди.

Желая хората да не се утвърждават. По-добре конете да си вървят напред, без да се утвърждават. И желая последователите на едно учение да си вървят, без да се утвърждават, но да вървят все напред и напред, от слава в слава. И аз считам, че истинският живот е живот на вечно подмладяване.

11 октомври 1931 г., София, Изгрев

Отношение на два закона

А Исус му рече: „Да възлюбиш Господа Бога твоего. Да възлюбиш ближния си.“ „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа и с всичкия си ум. Да възлюбиш ближния си като себе си.“

Евангелие от Матей 22:37, 38

Аз гледам на тези две заповеди като на величини, които имат известно отношение помежду си. За втората заповед англичаните имат специален израз, който не искам да превода на български език. Защо? Когато някои неща не се превеждат, те се схващат по-добре. Например понякога времето не изглежда, че ще се развали, но по известни елементи в него вие схващате това и се нагаждате според времето, което предстои да дойде. Гледате вълн, топло е, но вие знаете по нещо, че времето ще се развали. Следователно, без да ви казва времето, че ще се развали, или поправи, вие знаете това. По какво познавате? Все има някакви външни изгледи, по които се ориентирате. Вие познавате това нещо по изгрева или по залеза на слънцето, по ветровете, по облаците и т.н. По известни знаци и някои животни познават времето, макар по степен на развитие да седят по-долу от човека.

Ето защо казвам: човек не може да каже за себе си, че нищо не знае. Много неща знае човек. Когато казваме, че човек знае много или малко неща, това е по отношение на другите същества. Човек знае много по отношение на по-долустоящите от него и малко по отношение на по-горестоящите от него. Следователно, ако човек се сравнява със същества, които седят

по-долу от него, той знае много, а ако пък се сравнява със същества, които седят по-горе от него, той знае малко. Например по отношение на Слънцето Земята е по-малка, но по отношение на Луната тя е по-голяма. Също така и по отношение на останалите планети Земята е по-малка от някои, а по-голяма от други.

Мнозина мислят, че светът е направен за тях и казват: „Земята е създадена за хората, а небето е създадено за други същества“. Може да е така, може и да не е така. Дали всъщност е така, този въпрос е философски и засега още не е разрешен. Какви аргументи могат да се представят за доказателство на първото твърдение? Има и друго твърдение, според което някои казват, че и земята, и небето са създадени за хората. И това твърдение се нуждае от доказателство. Обаче каквито и доказателства да се дадат за двете твърдения, те са все човешки, а човешките доказателства не са валидни за по-напредналите същества. Те не важат даже и за всички хора, а само за известна част от тях.

Казано е в Писанието: „И създаде Бог небето и земята“. За кого? – За хората. Обаче в живота ние виждаме, че хората говорят и се интересуват повече за Земята, отколкото за небето. Това показва, че само Земята е създадена за тях. Щом се натъкнат на някакво голямо противоречие, те започват да мислят за небето. Щом се намери на тясно или в известно противоречие, човек започва да мисли правилно.

Ще приведа сега един анекдот из училищния живот. Един инспектор тръгнал да ревизира учителите в един от своите райони в България. Той отишъл в едно основно училище и казал на един от учениците: „Стоянчо, напиши едно двузначно число!“. Стоянчо помислил малко и написал числото 75. Инспекторът му казал: „Ти можеше да напишеш числото 57 и пак щеше да имаш двузначно число“. Стоянчо се зачудил защо инспекторът обърнал числото, какво искал да каже с това. „Хайде, напиши още едно двузначно

число!“ Стоянчо помислил и написал числото 73. Инспекторът му казал: „Ти можеше да напишеш 37 и пак щеше да имаш двузначно число“. Стоянчо гледал числата, мислил и си казал: „Чудна работа! Този инспектор току обръща числата. Какво иска той?“. „Напиши, Стоянчо, още едно двузначно число!“ Стоянчо помислил пак и написал числото 66. Инспекторът го погледнал, засмял се, но нищо не му казал. В този случай инспекторът и Стоянчо мислят еднакво. Както и да се обърне числото 66, все същото остава. Като помислил малко, Стоянчо се осмелил и казал на инспектора: „Господин инспекторе, тук забелязах един закон“. „Какъв е този закон?“ „Когато числата накрая свършват с малки числа, като се обърне реда на цифрите им, те стават по-малки от взетото число. Например числото 75, взето в обратен ред става 57. Когато пък числата накрая имат по-голям брой единици, при обръщането си те стават по-големи от взетите. Числото 27 например се превръща в 72. Обаче има и такива числа, които, както и да се обръщат, не се изменят, те остават едни и същи. Такива са числата 11, 22, 33, 44, 55, 66, 77, 88, 99 и т.н.“. Отишъл си Стоянчо на мястото, но останал доволен, че научил нещо ново.

Казвам: има случаи в живота, когато хората мислят различно един от друг. Обаче има случаи, когато, каквото и да правят, както и да се мъчат да бъдат разнообразни в мисълта си, те мислят еднакво, по един и същ начин. Например при числото 57 хората не могат да мислят еднакво. Защо? Защото това число може да се превърне и в 75. При това, като дойдем до практическата страна на въпроса, 75 лева са повече от 57, макар че двете числа са образувани от едни и същи цифри. Това различие в стойността на числата създава у хората различие в мисълта. Обаче вземат ли се числата 11, 22, 33, 44, 55, 66 и т.н., хората вече започват да мислят еднакво. Както и да се обръщат тези числа, те всякога остават едни и същи. Следователно

има положения в живота, които показват, че човек трябва да се спре пред тях, и да си ги изясни. Защо хората мислят различно по въпроси, по които трябва да съществува единство в мисълта? Разногласието в такива случаи показва, че хората се намират в разрез с природата, в разрез с Първичната Причина. Обаче има положения в живота, когато хората не могат да бъдат в разрез с природата, с Първичната Причина. Както и да обръщат въпросите, всички мислят само по един начин.

Казано е в Евангелието: „Да възлюбиш врага си!“. Днес всички съвременни хора се запитват: „Възможно ли е да възлюбиш врага си, т.е. човека, който ти е направил ред пакости, който ти е създал ред страдания?“. Като се разсъждава по този начин, ние виждаме как хората се убиват, крадат, изнасилват едни други и се оправдават с това, че тези хора са техни врагове. И щом са врагове помежду си, другояче те не могат да постъпват. Казвам: представете си, че вие и вашите враг сте поставени на двата края на една греда, подпряна на един център, и трябва да пазите равновесие, защото под вас има голяма пропаст. Какво ще правите в този случай? Ако единият от вас каже, че не иска да седи с врага си на едно място и скочи от гредата и двамата ще отидат в пропастта. Какво трябва да правят тогава? Да се помирят. Щастieto, равновесието в живота на единия зависи от благоразумието на другия. И двамата трябва да седят на краищата на гредата и да пазят равновесие, докато условията на живота се изменят. Щом осъзнаят, че са необходими един за друг, щом се помирят и си подадат ръка, условията на живота им се подобряват и те престават да бъдат врагове. Тази е причината, която заставила Христа да каже: „Любете враговете си!“.

Следователно да възлюбиш врага си, това е необходим закон, който всеки абсолютно трябва да приложи в живота си. Ти си на една греда с твоя противник

и от него зависи и твоят живот. Отпусне ли се той от гредата и ти отиваш заедно с него в пропастта. Тогава ще кажеш: „Щом е тъй, нека той седи на единия край, аз на другия край на гредата да прекараме добре. Не искам нито аз да се мръдна от мястото си, нито той, защото кожата ми е скъпа“. Ще кажете: „Не може ли моят противник да се замести с друг някой?“. Не може. Най-малкото помръдване от местата ви е съдбоносно и за двамата. Положението и на двамата ще се влоши още повече.

И тъй, когато имате отношения с човек, когото не обичате, вие трябва да се замислите защо providението ви е поставило във връзка с този човек. Това има своите дълбоки причини. Дали ги знаете или не, то е друг въпрос. Ако си обясните причините правилно, вие ще се повдигнете. Не можете ли да ги обясните, положението ви всеки ден ще се усложнява, а с това ще внасяте по една горчивина в себе си, която ще трови и разрушава организма ви. Щом providението ви е поставило в отношения с човек, когото не обичате, то има предвид придобиване на някакво благо за самите вас. Вие трябва да издържите това положение, още повече като имате предвид, че в света нищо не е вечно. При това, ако един човек е неприятен за вас, за други е приятен. Нашата обич или омраза не е общ закон за всички същества. Вие не обичате някого, но Бог го обича. Какво ще правите тогава? Срещате някой човек, който живее чист, свят живот, моли се по няколко пъти на ден, но въпреки това страда, боледува, никой нищо не му дава. Виждате някой грешник, но във всичко му върви: жената и децата му са здрави, разполага с пари, има къща, ниви, лозя. Привидно първият, като че ли е изоставен от providението, а вторият има всичкото негово благоволение. Какво ще кажете на това отгоре? Можете да кажете, че това е несправедливо, че няма правда в света и т.н. Какво-то и да кажете, това са ваши твърдения, но дали са

истинни, там е въпросът. Обаче факт е, че грешният човек в случая се ползва с всичкото благоволение на съдбата. Защо и за какво, не знаете.

Дохожда при мен един господин и ми казва: „Ти си учен човек, духовно издигнат. Защо губиш времето си да проповядваш на тези хора? С това знание, с тази наука, която имаш, ти можеш да бъдеш богат човек. Искаш ли да станеш богат?“. Ако богатството ме отдалечи от Бога, не искам да стана богат. „Искаш ли да станеш сиромаш?“. Ако сиромашията ме отдалечи от Бога, и сиромаш не искам да стана. „Тогава какво искаш?“. Аз искам такова богатство или такава сиромашия, които да не ме отдалечават от Бога, но да ми дадат пълна възможност да Му служа. Ако богатството и сиромашията обезсмислят живота ми, не ги искам. Обаче ако богатството и сиромашията ме приближават към Бога и осмислят живота ми, тогава те са добре дошли. Казвате: „Ами ние как да разрешим този въпрос – богати ли да бъдем, или бедни?“. Казвам: едновременно ще бъдете и богати, и сиромаси. – „Как е възможно това?“. – Сит си, богат си. Гладен си, сиромаш си. Този е един от преводите на богатството и сиромашията. Значи сиромашът може да стане богат, като се нахрани. Богатият пък може да стане сиромаш, като огладнее. Тази смяна в състоянията на човека е необходима като процес на развитие. Само по този начин човек може да се усъвършенства.

Някой казва: „Добре е да се живее, но да няма старост. Старостта ни плаши“. Питам: млади или стари искате да бъдете? Млади, разбира се. Това зависи от вас. Ще ви представя две положения, които илюстрират младия и стария човек в живота. Младият човек не носи нищо на гърба си. Той излиза от дома си весел, безгрижен, накриви шапката си, нищо не иска да знае. Старият пък надигнал цял пазар на гърба си – изморен, изпотен, прегърбен, едва носи, но пъшка и мърмори: „Счупиха се костите ми“. Казвам:

всички съвременни хора са преждевременно остарели от голям, непосилен товар, който носят на гърба си. Те седят и мислят какво ще стане с тях, с децата и жените им, какво ще стане с имотите им, как ще преживеят и т.н. Голям товар е този, те не могат да го изнесат. Те трябва да се разтоварят малко, за да им олекне. Гледате някой стар човек, току пипа брадата си, вижда, че е побелял, остарял, казва: „Свърши се моята работа! Не зная какво да правя вече“. Казвам: хвърли товара от гърба си и стани млад! Да стане човек млад, подразбирам да хвърли от гърба си всички ненужен товар, да задържи само най-потребното, най-необходимото. Колко е нужно на човека? Когато някой дойде при мен, той взима, колкото трябва, но иска му се да тури нещо и в торбата да има в запас. Не, който дойде при мен, той може да вземе толкова, колкото най-много е в състояние да изяде, но за торбата му не давам. Щом се нахраниш и остане нещо, което не можеш да изядеш, по-добре го хвърли, но не го слагай в торбата си да се товариш.

Съвременните хора имат големи изисквания. Те очакват от природата не само да ги нахрани, да ги нагости добре, но и да напълни хамбарите им. Обаче природата никога не прави това. В кой хамбар тя ще складира въздуха, светлината и топлината? Тя всичко дава даром и казва: „Вземете си, колкото ви трябва“. Казвате: „Ако не складираме богатата на природата, всичко ще се развали, ще се разсипе“. Не се безпокойте, нищо няма да се разсипе. Природата се грижи за своите богатства. Тя разполага с хамбари, с житници, в които складира излишъците от своите богатства. Който се нуждае от нещо, той ще отиде при един от нейните хамбари и ще си вземе, каквото иска, и колкото му е нужно. Природата е разрешила въпроса за храната, но хората още не са го разрешили. Целият живот на човека от рождението му до заминаването му от този свят, се свежда единствено към въпроса за

храната: какво ще яде и как ще си достави по възможност по-голямо количество храна. Този е най-важният икономически въпрос, поставен за разрешение и в камарите, и в дипломатическите, и в търговските кръгове. Днес всяка държава мисли само за хляб т.е. за земята, която ражда хляба. Отношения се създават или развалят все за хляб, за богатства, за материално надмощие. Това се дължи на неразбиране на дълбокия смисъл на живота. Днес в света има толкова много хляб, че всички хора по земята могат цели четири-пет години да прекарат юбилейни години. Само да ядат и пият, колкото искат, да се обличат, да се наредят добре, без да работят нещо. Като изтекат тия години, като започне да се привършва това изобилие, тогава те отново ще започнат да работят.

Невидимият свят всяка година определя един бюджет за хората, както и за всички живи същества на земята. Някой казва: „Ние поддържаме живота си благодарение на земеделците“. Друг казва: „Благодарение на мен, че разорях земята, и вие ще имате хляб“. Казвам: нито единият, нито другият говори истината. Вярно е, че трябва да се благодари на колективния труд на хората, но нека не се забравят и ред фактори още, които са взели участие в тази работа. Благодарете на онези двама приятели, воловете, които взимат участие в тази работа заедно с човека. Благодарете на участието на хилядите червейчета, които, заровени в земята, допринасят своя дял към общото усилие. Не забравяйте най-после и въздуха, влагата, светлината и топлината, които са едни от главните фактори за благоденствието на човека. Мнозина забравят участието на тия сили в тяхната работа и казват: „Аз изработих това нещо! То е моя частна собственост, мое лично притежание“.

Казано е: „Даром сте взели, даром давайте!“. В книгата „Пътят на живота“ Толстой е събрал велики мисли от разни автори и под всяка от тях е написал

името на автора. Под своите мисли пък написал своето име. Това показва, че той признава колективния труд. Някои автори обаче взимат чужди мисли и ги предават като свои. Както и да е, важно е хората да се ползват от добрите мисли и да ги прилагат в живота си. Казвате: „Това е плагиатство“. Казвам: ако аз съм богат човек и ме оберат, като складират моето богатство в своите хамбари за себе си, ще кажа: ето хора, които нито право мислят, нито право постъпват. В природата съществува следният закон: тя позволява да се ползваме от нейните блага дотолкова, доколкото имаме нужда от тях. Излишъкът от тези блага трябва да минава през нас като през проводници и да се предава на другите, без да се задържа. Постъпваме ли съобразно този закон, природата казва: „Умни са тия мои деца!“. Правим ли хамбари само за себе си и ги пълним с благата на природата, тя казва: „Глупави са тия мои деца!“.

И така човек трябва да разреши две важни неща в живота си. Те представят начало и край, алфа и омега в неговия живот.

Първо, човек трябва да определи отношението си към Първата Причина, което е изказано в заповедта: „Да възлюбиш Господа, Бога твоего“. Второ, той трябва да определи отношенията си към ближния, което е изказано в заповедта: „Да възлюбиш ближния си като себе си!“. Тези две заповеди са началото и краят на живота. От спазването и неспазването на тези два закона се явяват радостите и скърбите в живота. Страданията в живота са необходими, понеже те оросяват земята. Всички блага на земята се дават по причина на това, че хората страдат. Страданията са влагата на земята. Ако нямаше страдания, нямаше да има влага, а оттам и блага нямаше да има. Значи без страдания нямаше да има влага, нямаше да има вода на земята. Колкото страданията са необходими, толкова и радостите са необходими. Ако нямаше радости, нямаше да има никаква светлина, никаква топлина.

Като обяснявам смисъла на страданията и радостите в живота, искам да ме разбирате правилно. Това не са мои твърдения, но те представят велик закон, който е валиден за всички същества, от най-малките до най-големите. Няма същество на земята, колкото малко или голямо да е, което да не чувства радости и скърби. При сегашното развитие на съществата този закон е неизбежен.

Казано е в Писанието, че Бог е дълготърпелив. Вън от скръбта дълготърпението няма смисъл. Във всяка душа са вложени богатства, капитали, които тя трябва да разработва. При това на човека е дадена свобода да работи, както разбира. И Бог има търпение да дочака времето, когато душите, излезли от Него, се върнат с разработен капитал, с развити дарби и способности. Той вижда големите противоречия в живота на хората. Той вижда незачитане и неспазване на великите закони от хората, но ги изучава, търси естествен начин, как да ги застави да се вразумят. Ако е въпрос, с насилие великата природа лесно може да поправи света. Ако слънцето престане да грее, температурата на Земята ще спадне много ниско, до минус 200, 250°C, а може и още по-долу да отиде, до абсолютния научен студ. При тези условия ще изчезнат всички противоречия между хората. При такава температура никаква култура, никакъв живот не може да съществува. Кой където е бил, там ще си остане: с богатствата, с имотите, с къщите си. Мъже, жени, деца, всички ще са се вцепенили, ще седят на едно място и ще размишляват какво иска Бог да им каже. Обаче повдигне ли се малко температурата, стопли ли се времето, всички ще се раздвижат и ще кажат: „Господ мисли различно от нас, но и ние се различаваме от Него“. И след това хората започват да живеят пак по своите разбирания. Това показва, че с насилие светът не може да се оправи.

Христос проповядва, че който има две ризи, една-та трябва да даде на този, който няма. Питам: какъв процент от съвременните християни са приложили

Христовото учение? Много благотворителни общества се мъчат да го приложат, но те го прилагат по буква, а не по дух. Например някой чете Евангелието и решава да го приложи. Взима една от старите си ризи и я дава на някой беден. Бедният взима ризата, поглежда я, захвърля я настрана и казва: „Ако искаш да изпълниш Христовото учение, дай ми една нова риза. Старата ти риза не искам, дръж я за себе си!“. „Нямам друга.“ „Тогава по-добре не ми давай. Ти знаеш ли кой съм?“

Казвате: „Как трябва да се постъпи, когато човек няма и за себе си?“. Човек трябва да дава излишното. Ако има две нови ризи, едната ще задържи за себе си, а другата ще даде на своя беден брат. Излишното е на природата, тя разполага с него. Или другояче казано: излишното е на Бога. И затова, когато някой иска нещо, казва: „Дай ми, за Бога“. Следователно причината за богатството и сиромашията в живота се дължи на спазване или неспазване закона на даването. Който дава, той става богат, който не дава, става сиромас. Ред статистики, правени от учени хора за броя на богатите и сиромасите и за причините, поради които едни хора са богати, а други сиромаси, потвърждават именно горния закон. Когато човек отрича закона на даването и никому нищо не дава, всичко се опълчва против него. Щом човек нарушава този закон, всички хора, на които той може да даде, създават срещу него едно противоположно течение, което го спъва в работите, в предприятията му, и той постепенно осиромашава. В Божествения език думите „не мога, не давам“ не съществуват. Там съществуват само думите „мога, давам“. Божественото постоянно дава, а човешкото не дава. В човешкия език ще чуете думите „не мога, не давам“.

И така първата заповед е да възлюбиш Господа Бога твоего. Щом изпълниш тази заповед, ти ще научиш началото на нещата. Този закон функцио-

нира при създаването на човека. Втората заповед е да възлюбиш ближния си. Според тези закони при разпределението на труда мъжът изучава закона на създаването, а жената изучава закона как да запази създаденото. Човек трябва да люби Бога, защото без Него не може да научи закона на създаването. Същевременно той трябва да люби и ближния си, понеже последният е топлина и светлина за него. Ако направите добро на вашия ближен, някога той ще играе в живота ви роля на светлина или на топлина, без които вашето растение е немислимо. Казвате: „Откъде ще знаем това?“. Човек всичко знае, но не изпълнява това, което знае. Например някой казва: „Не зная, как да постъпя с този човек“. Чудно нещо! Той не знае как да постъпи с някого, а много добре знае как трябва да постъпят с него. Щом види, че някой не се отнася към него както трябва, той веднага започва да му чете морал. Отношенията на хората са такива, каквито са и отношенията между числата и величините в математиката и в геометрията. Например, ако в дадено отношение един член е неизвестен, той ще се намери от известните членове. Иначе известните членове в отношението не биха имали никакво значение. Същото нещо се отнася и до музиката.

Като се говори за музиката, казвам: животът може да бъде хармоничен, музикален, а същевременно може да бъде и дисхармоничен, немузикален. В това отношение задачата на човека е да превърне немузикалния живот в музикален. Ще каже някой, че това зависи от държавата, от църквата, от обществото, от морала и т.н. Да оставим настрана тези неща. Държавата, религията, обществото, моралът са условия за човека. Човек е съществувал и преди държавата, и преди религията, и преди обществото, и преди всякакъв морал. Човешкото съзнание е съществувало преди създаването на тия неща. Човек не е създаден за тях, но те са създадени за неговото развитие и усъвър-

шенстване. Следователно щом държавата, религията, обществото, моралът са създадени като условие за усъвършенстване на човека, той трябва да ги пази. Има кой да оправя държавата, има кой да подобрява религията, има кой да възпитава обществото, има кой да обновява морала. Задачата на човека е да се грижи за своето усъвършенстване. Щом работи върху себе си, той едновременно работи и за всички останали. От това не се подразбира, че човек трябва да бъде индиферентен към всичко около него, но първо той трябва да определи отношението си към Бога и към своя близък.

Сега, като говоря за държава, аз имам предвид една държава по-добра, по-организирана от всички досега съществуващи. Тя съществува само в живата природа. Всички съвременни и бъдещи държави трябва да копират своите закони и наредби от тази велика, единствена държава. Тази е истинската правова държава. Който иска да се развива правилно, той трябва да поддържа в ума си мисълта: една правова държава има – държавата на великата разумна природа. Тази мисъл трябва да бъде за него аксиома. Ако човек върви съобразно законите на тази държава, той ще постигне всички свои желания. Следователно една държава, една религия, един морал има в света, общи за всички живи същества, от най-малките до най-големите. Според законите на тази държава животът на мравката е тъй ценен, както и животът на човека. И на нея ще сторите път, както и на човека. Стъпчете ли една мравка, ще дойдат по-силни същества, които вас ще стъпчат. Минавате покрай някое дърво и отчупвате от него един клон. Може никой да не ви види, па и самото дърво няма да се оплаче, но утре ще дойде някой по-силен, който ще отчупи нещо от вас. Минавате ли покрай някой извор, не го размътвайте, считайте, че той е жив. Ще кажете: „Възможно ли е изворот да е жив?“. Питам: когато влезете в някоя

осветлена къща, и на огнището ѝ гори огън, на който ври нещо в тенджерата, какво показва това? Това показва, че в тази къща има някое живо същество, което е запалило лампите, наклало е огъня и е изчистило къщата. Ако вие загасите лампите и огъня в тази къща и направите още някаква пакост, по този начин вие пакостите на разумното същество, което живее в нея.

Така че всички живи същества, които ни заобикалят, имат отношение към великата разумност в живота. Същевременно те имат отношение и към всички хора. Например има ред статистически данни, от които се вижда, че благоденствието на една страна зависи от състоянието на горите в нея. Колкото горите са по-запазени, толкова и благосъстоянието на страната е по-голямо. Следователно горите, както и плодните дървета, трябва да се пазят, да не се секат. Ако се изсичат, това ще се отрази вредно и върху хората. По този начин човек ще придобие правилно отношение към всички живи същества: към растенията, към животните и към хората.

Срещате един човек, който ви е неприятен. При това положение даже кажете си: и в този човек има Божествено дихание. Като срещнете една мечка, вие можете да се разговаряте с нея като с човек. Това може да ви се вижда смешно, обаче мнозина, които са имали срещи с животни, са дошли до заключение, че и животните проявяват известна интелигентност, известна признателност. Един хубав пример от времето на Римската империя още потвърждава факта, че и животните са признателни. По него време един човек бил преследван заради това, че е християнин, вследствие на което избягал в Африка, където се скрил в една пещера. Веднъж чува наблизо до пещерата някакъв рев. Подава главата си навън и вижда, един лъв да реве с вдигната лапа нагоре. Християнинът погледнал към лапата и видял в нея забоден един голям трън. Той се приближил до лъва и внимателно извадил тръна от

лапата му, която след това намазал с някакво масло. Като се свършила тази малка операция, лъвът погледнал християнина и си заминал. След време християнинът се върнал в Рим, където отново бил хванат, и осъден на разкъсване от най-свирепите лъвове. Случило се, че в същото време бил хванат и занесен в Рим същият лъв, на който християнинът извадил тръна. Същият ден, в който християнинът трябвало да бъде разкъсан от лъвовете, на арената бил изведен и лъвът. Като видял своя спасител, лъвът седнал пред краката му и започнал да го ближе по ръцете. С това той искал да изрази своята признателност към него. Всички присъстващи останали зачудени от това, което видели на арената. Казвам: ако в един лъв има признателност, колко повече човек трябва да бъде признателен! Някой казва: „Какво от това, че съм направил едно добро?“. Много нещо е, когато човек направи едно добро, както трябва. Доброто дело е капиталът, който човек влага в Божествената банка. Бог помни цели двадесет и пет хиляди години доброто, което някой е направил. Където срещне този човек, Бог казва: „Добър е този човек. Той заслужава да има блага, заслужава работите му да вървят добре“. Бог помни злото, което човек е направил, само сто години. През тези сто години този човек постоянно ще се намира под гнета на стореното от него зло. Тъй щото искате ли да имате Божието благословение, правете добро. Може да се съмнявате дали е така, или не е – то е ваша работа. За мен това е аксиома. Ако разполагах с време, аз бих ви доказал своето твърдение. Аз разполагам с такива аргументи, пред които всички ще отстъпят.

Питам един ученик: можеш ли да вдигнеш един килограм тежест от земята? „Мога, разбира се. Колко е един килограм? И децата могат да го вдигнат.“ Ами ако този килограм е нагорещен до 2000°? Около този килограм ще се образува един радиус, една окръжност, до която не можете да приближите. Следователно има

мисли в света, които представляват такъв нагорещен център, до който по никой начин не можете да се доближите. Такива мисли имат повече разрушително действие, отколкото благотворно. Ето защо човек трябва да държи в ума си мисли, които градят. Такива са всички прави мисли. Например права мисъл е, че човек трябва да определи отношенията си с Бога, а после да определи отношенията си със своя ближен. Затова е казано в Евангелието: „Да възлюбиш Господа Бога твоего“. А после е казано: „Да възлюбиш ближния си като себе си“. В съвременната култура тези две заповеди трябва да се обяснят научно. Те не трябва да се разглеждат, както са днес в съзнанието на хората, защото в съзнанието на съвременните хора има едно вътрешно помрачаване.

Казвате: „Защо идат страданията в света?“. За обяснение на този въпрос ще приведа следния пример. При един светия дошла една бяла, хубава кокошка, която по някакъв начин успяла да избяга от своя господар, голям богаташ. Като я видял, светията решил да я задържи при себе си, понеже не искал да я продаде на някой, който ще я заколи. Обаче за да не я познаят, той я боядисал. Щом се видяла боядисана, кокошката започнала да плаче и казала на светията: „Защо ми нацапа хубавата бяла дрешка?“. Светията ѝ отговорил: „Няма нищо. Цветът на твоята дрешка има отношение към външната страна на твоя живот. Аз по необходимост те боядисах, защото иначе при тази хубава бяла дрешка щеше някой да те хване и заколи“. Казвам: ако страданията могат да ви боядисат и по този начин да ви освободят от смъртта не са ли те на място? Щом смъртта замине, вие ще хвърлите боядисаните перца и ще останете пак с бялата си дрешка. Днес всички хора се оплакват, че са се оцапали. Питам: кой работник не се цапа? Въпросът не е в това, че човек се е оцапал, а в това че разумност трябва да има в това цапане. Да се цапа човек разум-

но, това е благословение. Да се цапа неразумно, това е нещастие. Да се цапа човек, това е неизбежен закон. Щом знаете това, не търсете такъв живот, какъвто не можете да намерите.

Някой казва: „Искам да бъда богат“. Можеш да бъдеш богат. „Искам да бъда учен.“ Можеш да бъдеш учен. „Искам да бъда здрав.“ Можеш да бъдеш здрав. „Искам да бъда разумен.“ Можеш да бъдеш разумен. „Откъде мога да взема, да придобия тия неща?“ Там е всичката работа. Всички хора не могат да бъдат богати. Всички хора не могат да притежават големи капитали. Справедливо ли е провидението да се грижи за уреждането само на твоя бюджет? Ако всеки тегли чергата само към себе си, тогава каква е задачата на вярващите, на религиозните хора? Те проповядват, че човек трябва да се спаси, за да влезе в Царството Божие. Обаче спасението на човека не е главната цел в живота му. Целта в живота на човека е неговото усъвършенстване. Когато човек се усъвършенства, той става служител. Колко души има служители в света? Земята трябва да бъде пълна с такива хора. Ако в България имаше 144 000 души, които са завършили своето развитие, тя щеше да бъде една от първите страни в света. Днес колко такива българи има? И ако има такива българи, как ще се познаят? Казано е в Писанието: „По плодовете им ще ги познаете“. В България има милионери и то няколко само, но милиардери няма. В Америка обаче има милиардери, които могат да помагат. Щом в България няма големи капитали, питам: къде трябва да се насочат силите ѝ? Казвам: когато се говори за богатството на един народ, трябва да имаме предвид посоката на силите, които функционират в него. Ако силите на този народ са насочени към Божествения организъм, този народ ще бъде богат, ще се развива правилно. Колкото и да е малък един народ, той представлява част от Божествения организъм. Неговото значение зависи от функциите, които той изпълнява

в този организъм. И тогава, ако един народ изпълнява своята служба правилно, той от нищо не трябва да се страхува. Ако народите съзнаваха това, те щяха да работят съобразно законите на битието, а битието пък щеше да работи за тях. Обаче съвременните народи се отказаха от тези закони, вследствие на което те изгубиха и неговата помощ. Евреите например имаха тридесет и три хиляди обещания от Бога, но криво ги разбраха. Те искаха да бъдат първи в света. Те можеха да бъдат първи, но по какво? Първи по любов, първи по знание, първи по мъдрост, първи по истина и първи по свобода. Всъщност евреите не бяха такива. Силен е само свободният човек. Силен е само онзи, който не умира. Умиращ ли, ти не си силен, т.е. твоята сила е относителна. Силен човек е само онзи, който е надвил последния си враг – смъртта.

Някой казва: „Няма какво да се прави, пред силата човек трябва да отстъпва. Преклонената главица сабя не я сече“. Въпреки това разсъждение аз виждам същия този човек на гробищата с отсечена глава. И след това ще дойдат да утешават този човек. Това вече е друг въпрос. Истинското утешение е в това – смъртта да не ме тъпче. Истинското утешение е в това да съм приятел с живота, да съм приятел със знанието, да съм приятел с истината, да съм приятел със свободата, да съм приятел с всички добродетели, да съм приятел с всички добри и разумни хора. Как ще ме утешат хората, когато смъртта ми е извадила мозъка и очите? Как ще ме утешат хората, когато смъртта ми е отсякла ръцете и краката? След всичко това ще кажете, че така е наредил Бог, че това е Негова воля и т.н. Не говорете така. Тези работи ние сме ги наредили, а не Бог. Ако всичко това е Божие дело, защо Той е дал на Мойсей заповедта „Не убивай!“? Приемниците на Мойсей измениха на този закон. Те са наредили да се убива всеки, който престъпва закона на съботата. Къде е единството на закона? Бог казва: „Не убивай“, а

гражданският закон казва, че трябва да се убива всеки, който престъпва съботата. Някой човек събрал десетина сухи клечици в съботен ден, веднага го наказват, защото престъпил съботата. Това е приложение на закона по буква. По дух сухите клечици представят друго нещо. Те са израз на злото в човека. Затова, казано е в Мойсевия закон: не прави зло съботен ден! Сега да оставим настрана този въпрос. Когато висшето съзнание се пробуди у хората, те ще разберат защо са се убивали и умъртвявали за събиране на клечки в съботен ден.

Кога умира човек? Човек умира, когато растенията в неговия организъм изсъхват; човек умира, когато житото в него изсъхва; човек умира, когато изворите в него пресъхват; човек умира, когато всичката влага в него изчезва. Така че сухите клечки са вътре в човека, а не извън него. Когато у човека изсъхнат всички добродетели, всички светли мисли, всички светли чувства и всички възвишени постъпки, той попада под закона на кармата, т.е. под закона на причини и последствия и отива вече на лобното място, където го чака разпятие. Там ще бъде езекутиран, но съвсем сам. Той ще се обърне на една и на друга страна да срещне погледа на ония, които го защитаваха, но нито един от тях няма да бъде около него. Защо? Понеже той се отказа от ония, които поддържаха живота му. И тогава смъртта ще се наложи върху него. Това искал да каже Мойсей с думите: „Не събирайте сухи клечки в съботен ден, когато Бог почива“. Знаете ли какво нещо е Божията почивка?

Сега хората вярват повече на лъжата, отколкото на истината. От толкова хиляди години насам хората се лъжат и все още вярват в лъжата. Преди години имало един българин от варненските села на име Нойчо, който бил добър човек, но със силно въображение. Вследствие на това той често събирал в кръчмата хора и им говорел как могат да си купят чифлици, лозя,

ниви, овци, говеда, да забогатееят като Йова. Един неделен ден в кръчмата били събрани много селяни и той им казал, че знае къде има заровени големи кюпове* със злато, останали още от римско време. „Тъй ли – обадили се селяните – можеш ли да ни покажеш мястото?“ „Мога, разбира се.“ И той точно им описал мястото, където било заровено златото. Нойчо ги излъгал, всъщност той не знаел къде има заровено злато, а още повече точно на това място. Сутринта всички селяни се надигнали – кой с мотика, кой с лопата, кой с търнокоп, че и свещеникът с тях, зер хиляда килограма злато ще намерят! Не е малко нещо. Като видял приготовленията на тази експедиция, Нойчо си казал: „Ами ако наистина намерят там заровено злато? Я чакай и аз да тръгна с тях!“. И той повярвал в лъжата си. Така е: когато се говори на хората за печалби, макар и лъжливи, това им допада.

Ще ви приведа още един пример, от който ще се види лековерието на хората. Идва един човек при вас и ви казва: „Ти вярваш в Бога, казваш, че Той се грижи, промишлява за хората. Как ще се изрази Неговата грижа?“. „Иди да си купиш един лотариен билет, можеш да спечелиш нещо.“ Еди-кой си купува един билет и спечелва един милион марки. „Тъй ли? Тогава и аз ще си купя един билет, може да спечеля нещо.“ Един милион марки правят тридесет милиона наши пари. Това не е малка работа. Тук работи въображението на човека. Обаче кажете на същия човек, че може да наследи Царството Божие, той ще счита тази работа за непостижима. Като спечели един милион марки, с тях ще купи и хляб, и дрехи, и обуца – каквото пожелае. Колкото за това, че като вярва в Бога може да спечели повече, отколкото на всяка лотария, той счита това невъзможно. И затова мнозина казват, че от много молитви са оглупели. „Толкова години вече

* кюпове мн. ч. на кюп *разг.* Голям глинен съд, делва.

как се молим и в резултат на това от ден на ден повече оглупяваме и оголяваме, когато другите хора работят и печелят, събират богатства.“

Първият закон – любов към Бога – е начало на живота. Човек трябва да започне живота си с вътрешни опити. Всяка нова мисъл той трябва да приложи, да я опита и разбере. Казвате: „Ние знаем тази работа“. Вие знаете много неща, но безсмъртие не сте придобили. Вие се молите, но молитвата ви някога се чува, някога не се чува, докато се погледнете един ден в огледалото, и видите, че сте остарели. Дойде след това смъртта, вземе от вас всичко, каквото имате, и си заминава. Вие оставате само с едно голо съзнание и съжaliaвате, че не сте разрешили най-важния въпрос – въпросът за безсмъртието. Този въпрос трябва да се разреши още докато сте на Земята. Казвате: „Като дойде Христос, тогава ще го разрешим“. Христос е дошъл вече и пита: „Какво мислите още?“. Казвам: вие трябва да разрешите въпроса, както Христос го е разрешил – нищо повече! Разрешението на този въпрос е в Евангелието, Христос каза на евреите: „Разрушете този храм и аз в три деня ще го въздигна!“ . Те се хванаха за думите на Христа и казаха: „Соломон съгради този храм в толкова много години, а ти ще го съградиш в три деня. За какъв се мислиш?“. Евреите съзнателно изопачиха думите на Христа. Христос им говореше за тялото си като за храм Божии. Най-после те обвиниха Христа, че се наричал Син Божии и Го осъдиха да бъде разпнат.

Питам: кой е Син Божии? Не е Син Божии онзи, който иска цар да стане, не е Син Божии онзи, който иска пръв министър да стане. Синът Божии не заема никаква служба. Той няма да стане нито цар, нито министър, нито професор, нито учител, нито майка, нито баща. Тогава какво ще прави Синът Божии? Той ще дойде на Земята да помага на човечеството да изяви Божията Любов. Каквото богатство има, Той ще го раздаде на хората и ще се върне там, откъдето е

дошъл. Христос каза на тогавашните хора да се пазят от любостежанието*.

Сега и аз се обръщам към вас със същия съвет: да се пазите от любостежанието. Но и без да казвам това, вие сами ще го научите. Най-добрият метод, който учителите прилагаха в старите български училища при възпитанието на децата, беше фалагата, бой с тояга по краката. Обаче българинът е практичен. Като видя, че този метод не даде особени резултати, старият български учител каза, че с фалагата ние по-скоро ще осакатим децата, отколкото да ги възпитаваме. Той потърси друг метод за възпитание. Когато някой ученик не учеше, или беше немирнен, тогава се прилагаше следната мярка: един ученик взимаше на гърба си немирния или мързеливия си другар, хващаше го за краката, а учителят го биеше отзад с тояга. После учителите се убедиха, че и този метод не е практичен. От ударите на тоягата наказаният ученик ставаше неспособен да сяда, но пак не се възпита. След този метод за възпитание на слабите и немирни ученици решиха да приложат метода на плесниците. Удряха им по една плесница на дясната и по една на лявата страна на лицето. Обаче и този метод не даде резултати. Колкото повече се развиваше обучението, учителите виждаха, че боят не може да възпитава, и затова се отказаха от него като възпитателно средство. Впоследствие, когато някой ученик не учеше, или не мируваше, поставяха го да седи на колене, а под коленете му слагаха ситен пясък или царевични зрънца. След това учителите се отказаха и от този метод. Най-после те се намериха в чудо, как да възпитават младото поколение. Докъде са достигнали съвременните учители при възпитанието на младото поколение, не зная. Струва ми се, че най-новата мярка, която прилагат днес в училищата срещу слабите и с лошо поведение ученици, е изключването им от училищата.

* любостежание *от руски* Алчност, користолюбие.

Сега всички хора търсят лесния път в живота. Обаче трябва да знаем, че на всинца предстои изучаване на великата наука на живота, чрез която можем да дойдем до причините на нещата. Например, ако някой страда от болки в краката, той трябва да знае, че причината за тази болка се крие някъде в добродетелите му, които са във връзка с краката. Така че, когато учителите бият учениците по краката, по ръцете или по страните, те трябва да знаят, че нито краката, нита ръцете, нито страните им са виновни за техните прегрешения. Какво са виновни ръцете, краката или страните на ученика, че той не учи, или че е немирнен? Защо учителите са постъпвали с учениците си по този начин? – Така са разбирали. Това са материалистически методи, които почиват на безлюбие. Ако учителят обикне ученика си и най-неспособен да е той, учителят ще може по вътрешен път да събуди в него импулс за работа. Ако учителят е индиферентен към слабия ученик, това негово разположение ще се отрази и върху самия ученик. Изобщо, ако учителят обича учениците си, той ще събуди в тях импулс към работа. Майката се грижи да достави физическа храна на детето, а учителят – умствена храна.

И тъй, човек трябва да приложи в живота си двата велики закона – любов към Бога и любов към ближния. Аз искам да сменя тези закони от небето на земята, за да могат да се разберат и приложат. Следователно първият закон – любов към Бога – представя мъжа; вторият закон – любов към ближния – представя жената. Мъжът трябва да се занимава с първия закон, а жената – с втория. С двата закона пък трябва да се занимава човекът. Който има форма на мъж, ще употреби първия закон, който има форма на жена, ще употреби втория закон. Който има съзнанието на човек и нито се жени, нито за мъж отива, той ще употреби и двата закона едновременно. Къде е приложението на тези закони днес? Защо мъжът, който се

занимава с първия закон, и мисли, че е всемоушен и може да оправи света, не го е оправил до днес? Досега мъжът е употребявал силите си само да завладява жената и да я убеди, че веднъж излязла от него, тя сама не може нищо да направи. Питам: успя ли мъжът да убеди жената в своята мисъл?

Сега, като следя историята на човешкото развитие, навсякъде виждам неспазване на тия два закона. Обаче съществува един важен закон, който всеки трябва да има предвид. Този закон е следният: когато една жена обича един мъж, тя е в сила да го повдигне. Обаче ако тя намрази един мъж, той ще свърши фатално. Ред статистики в Америка показват, че всички проповедници, които имат добри жени, са известни като видни проповедници. Защо? Понеже жените им ги обичат и споделят техните убеждения. И обратно: всички жени на проповедници, които не обичат мъжете си и не споделят техните идеи, са помогнали за падането на мъжете си. Следователно жената е в сила да повдигне и да събори мъжа. Не само това, но вторият закон – любов към ближния, с който жената се занимава, той създава учрежденията, той създава обществения строй. Следователно съвременният строй, както и всичко в него, се дължи именно на тази унижена жена. И тогава каква трябва да бъде целта на съвременното общество, както и на съвременните държави? Повдигане на жената. Повдигнете жената на положението, в което някога се е намирала! Поставете жената на онова стъпало, на което се е намирала първоначално и ще видите, че в продължение на двадесет и пет години светът ще се поправи. Спасението на света е в повдигането на жената. Не повдигнете ли жената и не се ли повдигне тя сама, от никъде другаде не може да дойде спасението.

И тъй, когато се говори за Любовта като велика, мощна сила, ние имаме предвид, че единствена тя е в състояние да повдигне онези унижени и оскърбени,

паднали и грешни души, които са в дъното на ада. Адът е пълен с жени. Питате буквално или преносно да приемем тази мисъл? Приемете я, както искате – и в буквален, и в преносен смисъл. Днес жената е унижена, потъпкана. От кого? От силните. Какво коства днес на самата жена, както и на всички хора, да се заемат с повдигането на жената? Не се ли повдигне жената, всички средства за изправяне на човечеството са палиативни*. Например нахраниш се добре и мислиш, че повече няма да имаш нужда от ядене, но не се минават четири-пет часа, и ти отново огладняваш. Пиеш вода и мислиш, че повече няма да ожадняваш, но не се минават четири-пет часа, и ти отново усецаш жажда.

Като говоря за повдигането на жената, аз имам предвид тази идея да проникне в целокупния живот. Тя трябва да проникне не само между хората, но и между животните, растенията и минералите. Този велик закон трябва да обхване напълно и човешкото сърце. Ако човек унижи сърцето си, спасението пак не може да дойде. Спасението на съвременното човечество се крие в повдигане на сърцето. Унижиш ли себе си, унижаваш сърцето си. Повдигнеш ли себе си, повдигаш сърцето си. Това е едно педагогическо правило за приложение. Ако педагогиката не прилага това правило, каква наука е тя? И след това ще говорят за видни педагози! С това не искам да кажа, че няма знаменити, учени хора. Има и такива, които стоят много високо, но не е въпрос да изпъква учеността на хората. На първи план трябва да се даде ход на великата истина, която носи спасението на цялото човечество.

Аз говоря за закони, които съществуват в природата. Целта на разумната природа е чрез приложение на

* палиативни мед. Облекчаващи симптомите на заболяването, без да се излекува болестта.

своите закони между хората да събуди у тях висшето съзнание. Не е достатъчно само да се молим на светите, но те трябва да слязат на земята, да работят за повдигането на жената. Всички ангели, всички светии, всички напреднали същества имат за цел повдигането на жената. Много от съвременните хора като че се противопоставят на тази велика цел и казват: „Знаете ли, какво нещо е жената? Тя е цяла змия! Който е ял попарата ѝ, той само може да говори за нея“. Като говорите, че жената е лоша, питам: кой не е роден от жена? Онази, която ви е родила, не беше ли жена? Майка ви, която ви е носила в утробата си, която ви е прегръщала в обятията си, която ви е носила в ума и в сърцето си, не беше ли жена? Вие не се спирайте върху това, че тя е унижена. Каквато и да е тази жена днес, тя е вашата майка. Ако имате другарка, гледайте на нея като на ваша майка. На майка си пък гледайте, като че Бог е в нея. Човечеството трябва коренно да измени своите възгледи по отношение на жената. Иначе спасението на света няма да дойде. Следователно човек трябва да дойде до първия закон – до отношението си към Бога, а после и до втория закон – до отношението си към своя ближен, до отношението си към сърцето. Човек не трябва да товари сърцето си с излишен багаж, да плаче за нищо и никакво. Добре е човек понякога да поплаче, но навреме. Добре е човек и да се радва, но пак навреме. И едното, и другото е благословение. Добре е да любиш навреме, да дадеш знанието си навреме и да освободиш хората навреме.

Казвам: желая, като ви срещна друг път, косите ви да са почернели. Ако са останали бели, поне да имат чист бял цвят и при това да сте пак млади. Лицата ви да бъдат като на млади хора, без бръчки. Имате ли бръчки, това показва, че сърцето ви е обременено. Бъдете красиви и млади, с нови идеи. Всяка сутрин, като ставате, записвайте в ума си двата велики закона – любов към Бога и любов към ближния. Приложение

нието на тези два закона във вашия живот предоставя разрешение на много трудни задачи. Ония от Христовите ученици, които са приложили тези закони, те са извършили големи чудеса. Който от вас приложи тези закони, той ще види резултатите им. Обаче преди да види никакви резултати, той не трябва да говори нищо за своята работа. За великото не трябва да се говори. Обичате ли Бога, никому не говорете за това, понеже то е велико. Обичате ли ближния си, обичате ли сърцето си, никому не говорете за това, защото то е велико.

Соломон е казал, че сърцето на човека е извратено. Той е относително прав, но не и абсолютно. Сърцето, т.е. жената, е извратена, защото е унижена, но това е временно положение. Защо е така, то е друг въпрос. Аз разглеждам жената като полюс. Първоначално, когато Бог създал жената, тя била съвсем различна от сегашната. На земята има една жена, която не е нито като тази на небето, нито като тази в рая. Тя е само отглас, отражение на възвишената, на благородната жена. И в това отношение любовта е само външно отражение на тази жена. Обаче любовта се проявява само там, дето е жената. Отсъства ли жената в човека, отсъства и любовта. Ако хората знаят какво нещо е жената, и я поставят на мястото ѝ, светът моментално би се повдигнал. Днес гледат на жената като на същество, което има нужда от мъж да я гледа. Казвам: това не е жена, това е инвалид в болницата. Според мен жена е тази, която спасява света; жена е тази, която държи ключовете на живота; жена е тази, чрез която се проявява великата и мощна сила на любовта, която носи живота. Следователно спасението на света ще дойде чрез жената, а не чрез мъжа.

Сега аз желая на всички да станете жени! Тази мисъл, преведена с други думи означава: аз желая душите на всички хора да се изпълнят с любов; аз желая всички да светят, да бъдат запалени свещи, да

бъдат щастливи и радостни, да са готови на всички услуги. Това значи да бъде човек майка. В този смисъл желая всички да бъдат майки. Днес под понятието „майка“ разбират жена, която ражда. Не, майка е само тази, децата на която не умират. Умират ли децата на някоя жена, тя не е майка. Майка е само чистата жена, девата, която и като роди, пак дева остава; майка е онази дева, на която децата не умират. Следователно всички хора трябва да бъдат деви, абсолютно чисти, ако искат роденото от тях да не умира. Този е смисълът на вътрешната философия на живота. Разберете ли тази философия и животът ви ще стане приятен.

И тъй, първата велика заповед е да възлюбиш Господа Бога твоего с пълнотата на твоеото сърце, на твоя ум и на твоята сила. Втората заповед е да възлюбиш ближния си, т.е. твоята дева, твоеото сърце, към което трябва да си поставиш великата задача да го повдигнеш. Бъдете работници за повдигането на жената, а оттам и работници за бъдещето на цялото човечество!

18 октомври 1931 г., София, Изгрев

През онези дни

„И през онези дни дойде Исус от Назарет Галилейски и кръсти се от Йоана.“

Евангелие от Марка, 1:9

Йоан се нарича само онзи човек, който може да изважда разумните работи, скрити в природата. Разумен човек пък е онзи, който може да чете, да изнася и добре да разбира смисъла на написаните книги от великите души, живели преди него. Аз взимам думите „велики души“ в широк смисъл.

В света има два процеса. Единият процес е процес на временно ограничение. Той е общ за цялото животинско царство, като се започне от най-нискостоящите и се стигне до най-високостоящите същества, до човека. Той е спомагателен процес. Другият процес може да се нарече Божествен. Специфичното в него е, че той носи освобождение. Ако човек разбира този процес, ще види, че само той може да го освободи. Веднъж дошъл на Земята, целта на човека е да придобие свобода. Той иска да се освободи от нещо, но от какво, сам не знае. Човек не може да знае това, понеже духът му минава през четири фази на съзнанието: през фазата на подсъзнанието, на съзнанието, на самосъзнанието и на свръхсъзнанието. Той не разбира процесите, които стават в неговото подсъзнание, понеже то обхваща обширното битие; затова именно човек не помни миналото си. Своего минало той схваща донякъде в съзнанието си, понеже то е процес, който временно се проявява. Това, което схваща в съзнанието си, е, че човек е същество, което живее, което има известни права, известна свобода да се развива правилно. Съзнанието като процес съществу-

ва във всички животни. Самосъзнанието пък отличава човека от всички животни. Той казва: „Аз съм човек!“. Значи той се самоосъзнава. Най-после идва свръхсъзнанието, за което се знае много малко. То е смисълът, целта, към която човек се стреми. Разбере ли човек законите, които се крият в неговото свръхсъзнание, той ще бъде свободен. При това няма да бъде изложен на всички ония промени, които стават сега в света.

Съвременният човек обаче не е свободен. Когато някой казва, че е свободен, се подразбира относително свободен, временно свободен. Свободата на съвременните хора е относителна. Младият е свободен от старостта, но временно само. Най-първо младият започва със своята слабост, със своята немощ, бори се известно време с нея, докато заякне, и мисли вече, че е победил. Като достигне върха на своята победа, той постепенно започва да остарява. И на стари години пак заприличва на малко дете. И ще видите този стар човек, този мъдрец, който мисли, че е разбрал смисъла на живота, а сега има нужда други да го пренасят от едно място на друго. Старите хора, като малките деца, не могат да работят.

Често хората прибързват в заключенията си и казват: „Този човек е стар, онзи е млад“. Обаче те трябва да разбират какво нещо е стар и какво млад човек в пълния смисъл на думата. Старост и младост са два важни процеса, две важни състояния в живота на човека. Някой казва: „Аз съм човек“. Вие трябва да разберете какво нещо е човекът. „Аз съм българин.“ Трябва да разберете какво нещо е българинът. После трябва да разберете какво нещо е французинът, германецът и др. „Това е животно.“ Трябва да разберете какво нещо е животното. „Това е вълк.“ Трябва да разберете какво нещо е вълкът. Изобщо съвременните хора са дали известни тълкувания на всички тия неща, но повечето от тях не са правилни. Какво нещо е например вълкът – това трябва правилно да

се изгълкува. Щом природата го е създала, тя е имала предвид нещо разумно. В икономията на природата вълкът изпълнява една почтена служба. Тъй щото не трябва да се гледа само неговата външна форма. Ако като чиновник не изпълнява службата си добре, тогава той ще остане само с прозвището вълк и навсякъде ще го гонят. Той е поставен за касиер в някоя банка, но бърка в касата, взима парите и бяга. Той е като някой голям военен капацитет, като някой генерал, когото пращат на бойното поле да се бие, но този генерал хуква да бяга, а подир него и войниците бягат. След това търси ред причини да се извинява. Казвате: „Защо трябва да бяга?“. Не иска да мре човекът, нищо повече. „Защо не иска да мре?“ Когато сме тук, лесно се говори, че трябва да се мре, но на бойното поле не е лесно да се говори за смърт. Често говорители, оратори излизат пред народа, проповядват им за дълг, за любов към отечеството, насърчават ги да се бият, като им казват: „Братя, трябва да отидете на бойното поле да се биете с врага си, да се пожертвате за отечеството си! Трябва да сте готови да умрете!“ Да, тези хора ще се бият, ще умират за отечеството си, а вие, които говорите, оставате тук.

Сега въз основа на същия морал някои казват: „Християните трябва да водят добър живот“. Ако само християните живеят добре, въпросът с това не се разрешава. Вярно е, че християните трябва да живеят добре, но и всички останали хора трябва да живеят добре. Щом живеем, всички трябва добре да живеем! Животът е създаден за разумните хора. До тази мисъл са се домогнали в изследванията си всички капацитети на миналото и на настоящето. Може да се наброят, колкото капацитети искате, но ако и без тях вярвате, по-добре ще бъде за вас; ако не вярвате, толкова по-зле за вас. Природата има крайно отвращение към страхливите. Природата има крайно отвращение към престъпниците. Природата има крайно отвращение

към глупавите хора, към онези, които одумват, които изживяват силите си напразно. С една дума природата има крайно отвращение към всички престъпления, които сегашните хора вършат. Тя е толкова разгневена спрямо тях, че постоянно мисли какво наказание да им наложи. Тя вече го е намислила и като го наложи, те ще видят и патят. Казвате: „Какво мисли природата?“. Тя мисли как да накаже всички хора, които са престъпили законите ѝ. Защо и за какво, тя никому отчет не дава.

И тъй вие можете да вярвате, а можете и да не вярвате на думите ми. Вярата е разумен процес или процес на разумността. Хората трябва да живеят добре! Няма смисъл да се измъчвате едни други. В Писанието се казва, че Исус отишъл да се кръсти от Йоан. Христос, който седи по-високо от Йоан, отиде при него да се кръсти, с което даде на хората добър пример на смирение. Той каза на Йоан: „Ти трябва да ме кръстиш с вода!“. Начинът, по който Йоан кръсти Христа, представя един символ. Според този символ всеки човек се е родил, за да се кръсти. Казва някой: „Аз искам да кръщавам!“. Ти и да не искаш, все трябва някой да кръсти човека. И да искате, и да не искате, все ще ви кръстят, но не само чрез вода, както вие разбирате. Всяка страдание е кръщение, всяко изпитание е кръщение. След като се е кръстил в Йордан, Христос говори за друго някакво кръщение. Значи Той още не беше се покръстил. Първото кръщение, с вода, става лесно. Ще влезе човек във водата, ще го измият отгоре и всичко се свършва. След него обаче иде онова тежко кръщение чрез изпитанията в живота, когато човек трябва да се освободи от ограничителните условия, да разбере съотношенията, които съществуват между доброто и злото.

Понякога хората разглеждат злото така, като че то не се отнася до тях. В злото, както и в доброто, се крие известна философия, която трябва да се изучава.

Някой казва: „Какъв е смисълът на космоса?“. Човек може да разбере смисъла му дотолкова, доколкото разбира смисъла на своя живот. Доколкото животът на хората има отношение към него, дотолкова и космосът има отношение към техния живот. Често хората запитват: „Какъв е смисълът на живота?“. Не е важно да знаете какъв е смисълът на живота според философите или според богословите, или според вярващите, но в дадения случай е важен смисълът на вашия личен живот. Ако аз разреша този въпрос, другите въпроси сами по себе си се разрешават. Между всички живи същества има едно обединително звено, една непрекъсната връзка. Никой не живее за себе си. Ако някой мисли, че живее за себе си, това е само привидно така. Всъщност никой не живее за себе си.

Забележете: всеки клон от едно дърво живее за себе си, но същевременно той има отношение и към дървото. Той живее и за цялото, за самото дърво. Докато е свързан с дървото, той расте, развива се, има и свой живот. Когато помисли, че може да живее вън от дървото, вън от цялото, клонът изсъхва. Ако запитате мистика или окултиста за причината, поради която клоните изсъхват, те ще извадят общо заключение: клоните по дърветата изсъхват, когато помислят, че могат да живеят самостоятелно, независимо от живота на цялото.

Защо се родиха толкова нещастия и страдания в съвременната култура? Понеже учените създадоха нещо неправилно в науката. Те прокараха мисълта, че трябва да подчинят природата, да станат нейни господари. И днес между човека и природата има голяма борба. Започнала се е голяма война, но ще видим, като се завърши, в края на краищата кой ще плаща обезщетение. Ако човек победи природата, тя ще плаща обезщетение, ако природата победи човека, той ще плаща.

В това отношение учените са разделени на два лагера: едни от тях казват, че природата трябва да се подчини на човека, другите казват, че човек трябва да се подчини на природата. Следователно, когато запитват какво нещо е злото, казвам: когато хората искат да подчинят природата на себе си, те създават злото. Който иска да я победи, той носи нещастие, той носи зло в света. Който живее в съгласие с живата природа, той е в царството на доброто. Къде е доброто? Доброто е всякога около вас. Когато слънцето изгрява, това е добро; когато звездите изгряват, това е добро; когато вятърът духа, това е добро; когато водата тече, това е добро; когато земята ражда, това е добро; когато растенията растат и се развиват, това е добро. Всичко около нас е добро, а ние питаме какво нещо е доброто. Нима не е добро да седнеш на трапезата, да си хапнеш малко и да се почувстваш след това в добро разположение на духа? Нима не е добро, след като си бил три дена гладен да дойде някой при тебе и да ти донесе малко хляб? Някой казва: „Ако гладуваме три дена, това показва, че волята Божия е такава“. Не. Ако ти си гладувал три дена без никаква важна причина, нищо не си придобил от този пост, това вече е резултат на човешката воля, която иска да победи природата. Който яде по три пъти на ден, казва: „Аз съм в съгласие с природата“. Който не яде, той казва: „Аз съм в разрез с природата“.

Сега между хората се проповядва пост, в църквите също. И в единия, и в другия случай този пост се разбира като неядене на хляб, лишаване от храна. Според мен богатите хора трябва да постят, а бедните – да ядат. Защо? Понеже богатите са яли толкова много, че дори са преяли, и е необходимо малко да попостят. Като постят, те трябва да дадат на бедни храната, която биха употребили за себе си. Днес се проповядва пост, но бедните, без да искат да постят, го изпълняват. И затова те постоянно се оплакват, казват: „Дотегна ни

този пост! Няма ли да се свършат постните години, че да дойдат добри времена?“. Като се говори за пост, трябва да се разбере неговият дълбок смисъл. Днес значението на поста е изопачено. Постът подразбира въздържане от зло, от престъпване на Божия закон, а не е неядене на хляб. Когато човек пости, той трябва да има предвид мисълта да даде през този ден храната си на някого, който е гладувал и е изгубил равновесието си. Който пости, той трябва да подкрепя своя гладен брат, защото никой не живее за себе си. Слугата, който върши работа на господаря си, непременно трябва да бъде нахранен, иначе той няма да бъде в състояние да работи.

Следователно един от важните въпроси в живота е този за яденето, за храненето. Икономическият въпрос е построен върху процеса на яденето: и съвременните учени, биолози, финансиста и философи разрешават този въпрос, защото е от първостепенно значение за целия живот. Вряка държава трябва да живее добре! И всеки човек трябва да живее добре! Всеки човек трябва да има не само храна, но той трябва да има и въздух, и вода, и светлина, и жилище. И самата природа е създала човека по този начин. Човек има жилище – неговото тяло. Той има два прозореца – двете очи, през които влиза светлината. Една вентилация – носът. Главен вход – устата. Тази е мрежата, в която се поставят всички необходими провизии за подкрепа на организма. Човек има и два телефона, т.е. двете уши, чрез които се съобщава* с външния свят.

Сега ако разискваме върху въпроса, защо Христос отиде при Йоан да се кръсти, какво ще кажете за това? Какво отношение има между Христос и Йоан? Отношението между тях е такова, каквото между силния и слабия. Силните трябва да отиват при слабите да им помагат. Значи Исус отиде при Йоан да му

* съобщава *остар*. Свързва.

помогне – нищо повече! Христос каза на Йоан: „Ти проповядваш едно учение на покаяние, което не се харесва на хората. Богатите не искат да се разкайват, затова главата ти ще снемат. Сега, като ме кръстиш, с този акт ще направим един договор, че ти няма да бъдеш малодушен, няма да се страхуваш. И главата ти да снемат, ти ще докажеш на хората, че това което проповядваш, е вярно. При това ще знаеш, че не само ти ще пострадаш, но и аз ще пострадам. На тебе главата ти ще снемат, а мен на кръст ще приковат. Когато ме приковат на кръста, ти ще дойдеш да ми помагаш“.

Днес мнозина мислят, че като умрат, всичко с тях се свършва. Не, като умре човек, като замине за другия свят, той оттам ще помага на хората. Докато човек е в тялото си, той е слаб. Излезе ли от него, той става силен, мощен, може да помага и на другите. Докато е в тялото си, човек мяза на длъжник, който има да дава най-малко на хиляда души. Щом излезе от дома си, някой от кредиторите го среща, казва му: „Ти си безчестен човек, не издържаш на обещанията си! Ти си крадец, трябва да платиш дълга си!“. Един го среща, друг го среща, викат му, хулят го и той се вижда в чудо, не знае какво да прави. Казвам на този човек: излез от тази държава на полиците, разплати се с всички кредитори и ще бъдеш свободен гражданин. Тогава, който от твоите кредитори те срещне, ще каже: “Радвам се, че те срещам. Ти си честен, добър платец. Сега можеш свободно да се разхождаш“. Такова е състоянието на всеки, който може свободно да излиза от тялото си. Съвременните хора имат работа само с полици. Идете в Народното събрание – ще видите, че там се разправят само с полици; идете в църквите – и там се разправят с полици; идете в Обществената безопасност и там се разправят с полици; навсякъде има разпавии само с полици.

Често хората съдят някого, обвиняват го, че искал да внесе някакъв преврат, да внесе нов държавен

строй, вследствие на което объркал света. Казвам: светът е объркан от осем хиляди години насам. Кой го е объркал? Според вас еди-кой си човек обърква сегашния свят. Ами досега кой е объркал света? Казват някои, че религиозните, духовните хора били психопати, умопобъркани, малко ненормални хора. Обаче от направените досега статистически сведения известно е, че в България има повече от десет хиляди души умопобъркани, луди хора. Кой е причина за полудяването на тези хора? Тия хора все духовни ли са? Аз правя превод на думата „психопат“ и намирам, че тя не е лоша дума. Думата „психопат“ е образувана от думите „психо“, „психея“ – душа и „патос“ – увлечение, разположение. Значи „психопат“ е човек, който душевно е добре разположен. Хората не приемат това тълкувание, но то си остава за тях. Психопатът е човек, който не тълкува нещата, както хората ги разбират, вследствие на което влиза в известно стълкновение с тях. Понякога той преувеличава нещата, понеже нервната система у него се е развила повече, отколкото трябва. Той е станал чрезмерно чувствителен. Като казвате, че психопатът е анормален човек, питам: коя е нормата за нормалния човек? Анормален е този, на когото нервната система е пропукувана, та голяма част от неговата енергия изтича навън. Неврастеник пък е този човек, който по нещо се отличава от другите, прогресирал е в някоя област. Не е лошо човек да има развита нервна система, но лошото е, когато стават пропукувания в нея. Това положение е подобно на прекъсването, което става някъде в електрическата инсталация, вследствие на което съобщенията не стават правилно. Думата „психопат“ днес я взимат в извратен смисъл. Под психопат разбират човек, на когото умът малко не достига. Оттук може да се извади следното заключение: ако умът на някой човек стига, за да направи някакво престъпление, той не е психопат; ако умът на някого стига, за да изопачи

един закон, да го заобиколи и да се оправдае пред хората, той не е психопат.

Въпросът не е за спор и да се поставя едно учение пред друго. Когато става дума кое учение или коя религия е права, аз изхождам от следното гледище: в природата има само една светлина. Всички огньове, всички светлини, които съществуват на Земята, са произлезли все от Слънцето. Коя е нормата, която определя силата на разните светлини? Слънцето. Ако Слънцето би загаснало само за един момент, вие не бихте могли да запалите нито един огън. Следователно щом вашето кандило гори, щом вашата свещ гори, щом вашият огън гори, бъдете уверени, че и Слънцето е в нормално състояние. На това основание, когато вие мислите добре, когато сте разположени добре, трябва да знаете, че в дадения случай и много други същества мислят като вас. Не сте само вие, които мислите така. Разумната природа е норма за всички неща.

Казвам: ако проследите живота, ще видите, че между минералите, растенията, животните, човека и съществата над човека има тясна, непрерывна* връзка. Според мен минералите представляват зачатъчно състояние на живота. Те са дълбоко заровени в земята. Онези минерали пък, които са поникнали, които са подали някои от своите части над повърхността на земята, те са растенията. Тъй щото, когато минералът разреши един важен въпрос в своя живот, той пониква и минава във фазата на растение. Долната част на растенията – корените, остават в земята. Растенията не са още напълно свободни. След като хиляди години наред са мислили как да освободят главите си, корените, от гъстата материя и да придобият свободата си, те се явили като животни. В това състояние те разрешили този въпрос, който като растения не могли да разрешат. Животните обаче останали за дълго време

* непрерывна *рус.* Без прекъсване.

при лоши, неблагоприятни условия за тяхното развитие. Трябвало най-после да дойде човекът, дълго време да мисли върху тази задача, докато намери начин как да се освободи. Въпросът, който животните не могли да разрешат, човекът го разрешил. У животните, благодарение на тяхната неразумност, се създават ред страсти, с които се самоизстребваха едни други. Престъпленията, които съвременните хора вършат, не са нищо друго освен далечно наследство на млекопитаещите. Ако хората се върнат към миналото, да разгледат живота на своите прадеди, те биха се ужасили пред вида на онова страшно разрушение, на онези жестоки войни и състезания между хората. Сегашните войни бледнеят пред миналите. Може би бъдещите войни, в които ще пуснат в ход задушливите газове, донякъде биха могли да наподобят разрушението и жестокостта на миналите. Страшно разрушение е съществувало някога в света! И най-после човек със своята мисъл се явил в света да слижи ред и порядък на нещата. Когато човекът се явил в рая, чрез мисълта си той е внесъл мир и спокойствие по цялата Земя. Затова именно е дошъл човек в света. Обаче след грехопадението пак настава това разрушение между хората, както и между народите.

Питам: къде се крие разрешението на положението, в което се намира сегашното човечество? И сега пак трябва да дойде човекът със своята нова, права мисъл и да разреши всички въпроси. Разрешението на тия въпроси не е достояние само на един човек, нито пък е достояние само на един народ. Един човек, един народ може да разреши само един въпрос, но разрешаването на всички въпроси представлява задача на целокупното човечество. То трябва да вземе участие в тази велика задача, която да ангажира всички еднакво.

Съвременните държави съзнават това нещо и работят за реализиране на тази задача. Христос дойде на Земята с велика мисия. Той искаше да покаже

на съвременните европейски народи как трябва да постъпват. Всичко, което проповядваше Христос на времето си, се отнасяше за сегашните времена. Той казваше на всички народи: „Вие ще дойдете до една голяма криза. Ако искате да се освободите от тази криза, единственото разрешение седи в прилагането на това, което сега проповядвам. Ако приложите моето учение, вие ще се избавите от голяма катастрофа; не приложите ли учението ми, катастрофата е неминуема“. Един от старите пророци е казал: „Не е далеч времето, когато тази катастрофа ще дойде“. Как ще дойде тази катастрофа? Наближило е време да дойдат учени, които със своето изкуство ще запалят въздуха. Представете си, че въздухът около цялата Земя се запали! Какво ще стане тогава със съвременната култура? Писанието казва, че цялата Земя ще бъде обхваната от огън и всичко, което се намира по нея, ще изчезне. Наближило е това време. Ако хората не приложат закона на Любовта, въздухът непременно ще се запали и тогава Земята ще пречисти добрите и лошите. Обаче добрите няма да изгорят. Те ще преминат през огъня, ще се пречистят, а лошите, които са в противоречие с природата, ще изгорят, ще се стопят, както изгарят труповете на умрелите в специални пещи, крематориуми.

Казвам: само по този начин ще изчезнат противоречията в света, които са причина за ред болести. Благодарение на противоречията съвременните хора не са разрешили въпроса, какво е отношението им към природата, и постъпват ли спрямо нея право или не. Те казват: „Условията не ни помагат да постъпваме право спрямо природата“. Не, условията не оправдават хората. Ако съм човек, ако мисля за своето благо, аз трябва да зная, че имам отношение освен към частите и към цялото. Щом съзнавам това, трябва ли да допускам някакво нещастие в своя живот, което неминуемо ще се отрази и върху живота на другите

хора? Щом съзнавам това, щом съм разумен човек, аз ще допусна в живота си само онова благо, което по същия закон ще се предаде и върху милиони хора още. Законът и за нещастията, и за щастията, и за злините, и за добрините, е един и същ. Те еднакво се предават от цялото към частите и от частите към цялото.

Сега хората от всички страни започват вече да съзнават влиянието на чистата Божествена мисъл върху човека. Всички добри хора трябва да се сплотят, да насочат мисълта си в една посока – за преустройство на света. Ако всички майки кажат: „Не искаме вече войни!“, те биха имали успех. Ако всички майки кажат на децата си, докато са още в утробата им, че не искат те да воюват, не искат да вършат убийства, тези деца, като се родят, ще носят идеите на своите майки. Те ще станат проводници на новите мисли, ще работят за оправянето на света. Ако синът иска да се жени, бащата трябва да му каже: „Ако се жениш, за да раждаш престъпници да се убиват едни други, по-добре не се жени. Ако пък се жениш, за да родиш добри синове и дъщери, които да помагат на своите близки, тогава можеш да се жениш“. Сега се търсят добри хора в света! Ако се раждат добри хора, женитбата има смисъл. Добрите хора трябва да работят братски за повдигането на света. Добрите хора трябва да заемат служби, които живата природа е определила.

„Дойде Исус от Назарет Галилейски.“ Назарет представя низкото, бедното положение, от което ние произлизаме. В това отношение Назарет е прозвище. „Галилея е хубавото, красивото в живота. Галилея е област, в която се намира Назарет. Съвременните хора трябва да поддържат в себе си хубавото, красивото. Те трябва да поддържат великата идея за човешчина. Тази идея е потребна за разумните хора толкова, колкото здравето е потребно за болния. Болният не се нуждае от богатство, но от здраве. Докато е болен, най-важно-то за него е здравето. Има ли здраве и богатството ще

дойде. Кое е най-важното за невежия, за малкото дете? Да стане учен човек. Под думата „ученост“ аз разбирам това знание, което може да освободи човек от всички ограничителни условия на живота. Кое е най-важното за човека, който е попаднал в тъмнина? Светлината. Той иска да намери пътя, по който трябва да върви.

И тъй, при сегашните условия няма по-хубаво нещо от това да бъде човек разумен, да разбира отношенията между хората, да познава законите и да изучава езика на природата. Съвременните хора не разбират природата. Например учените казват, че телата от топлината се разширяват, а от студа се свиват. Те не дават никакво обяснение, какво отношение има разширението и свиването към човека. Хората не са проследили да знаят какви промени стават у тях, когато имат някакви приятни или неприятни чувства. Когато човек има някаково приятно чувство, нека измери ръката си или врата си и да види каква промяна става в него. После нека измери ръката и врата си при неприятно чувство. В първия случай той ще забележи едно малко разширение на ръката и врата си. Във втория случай обаче той ще забележи едно малко свиване.

Казвате: човек е разумен, той знае законите, може да се справи с всички трудности. Вярно е, че човек е разумен, но често този разумен човек, като се намери в трудно положение, замисля се за бъдещето, уплашва се и се самоубива. В това отношение заекът, който минава за най-страхливото животно, като се уплаши, не се самоубива, но даже запазва присъствие и може да мисли. Има примери от живота на заека, когато в най-трудното положение на живота си той мисли като философ. Например, когато го погне някоя хрътка, която бяга по-бързо от него, понеже заекът надолу бяга по-мъчно, отколкото нагоре, щом го настигне хрътката, той изведнъж се слегне и хрътката, както се е засилила, прескача го. В този момент заекът скача

и удря в противоположна посока. Значи, като бяга от хрътката, заекът мисли как да се освободи от нея. Когато го гони копой*, той има друг начин на бягане. Тогава заекът започва да се върти, като че играе някакво българско хоро, после изведнъж подскача на разстояние десет крачки от центъра и избягва. По този начин заекът дава на копоя една геометрична задача за разрешение. И след това ще кажете, че заекът бил страхлив, бил глупав. Заекът не е глупав, но глупав е онзи с пушката, който го гони. Заекът казва на онзи, който го преследва: „Ти си човек, но докато ме гониш с пушката си, нещастията никога няма да избегнат от твоята глава. Както хрътките и копоите ме гонят, така ще те гонят твоите лоши мисли, докато поумнеееш и видиш последствията на твоите дела. Престани да ме гониш!“. Дългите уши на заека показват голяма интелигентност. И ако хората, съобразно степента на своето развитие, бяха толкова умни, колкото заека, светът би се оправил досега. Вие, които ме слушате сега, ще кажете: „Това е силно казано!“. Пророк Исая казва: „Волът познава господаря си и се връща в ясли-те си. Израил не познава Бога и не се връща дома си“. Кой седи по-горе? Волът познава господаря си, а човек, на когото Бог е дал разумност, той се отрича от тази разумност и казва: „Аз сам ще уредя живота си“. Хиляди години вече, откак човек урежда живота си, но и досега още не го е уредил.

Казвам: има един обикновен начин за ликвидиране на сметките. Той е Йоановият, т.е. начинът, по който днес хората се разплащат. Йоан беше старозаветник. Той представяше стария закон: имаш да даваш, ще дадеш по задължение. Христос обаче показва на хората друг начин за ликвидиране на сметките: ликвидиране по закона на любовта – да дадеш от любов. Христос нямаше предвид онази любов, която не носи свобода

* копой *остар*. Ловно куче.

на човека, която не е в състояние да премахне страха у човека, или която не е в сила да премахне злобата, болестите, страданията и всички лоши условия в живота. Това не е любов. Любовта, за която Христос говори, носи красота, радост, щастие. Тази любов има предвид благото на всички същества. Следователно, ако някои хора казват, че са остарели, причината за това са техните стари разбирания. Старият трябва да се освободи от своите стари разбирания, ако иска да стане млад. Съвременните хора и досега още носят мислите и разбиранията на хиляди поколения преди тях. Бащата казва на сина си: „Ти ще остареееш, трябва да си направиш къща, да се осигуриш“. И наистина съвременните хора всичко знаят: и къщи могат да градят, и дрехи знаят да шият, и университети свършват, и генерали, и министри, и князе, и царе стават, но животът е все същият. Царят живее като простия и простият живее като царя. Всеки човек може да бъде цар, но според мен цар може да бъде само онзи човек, който се е освободил от смъртта, от злото. Който не се е освободил от смъртта, от злото, той е роб на условията. Той може само да носи името цар, без да е такъв.

Един мой познат, който е следвал в Бостън медицина, ми разправяше следния интересен случай за един цар. „Вървя – казва той – из бостънските улици и виждам, срещу мен иде един висок човек, около два метра, с корона на глава, с мантия и с жезъл в ръка. Всички хора минават-заминават покрай него, никой не му обръща внимание. Чудя се как тия американци не му обръщат внимание. Мисля си: как е дошъл този европейски цар в Бостън? Като минавам покрай него, обръщам се да го изгледам отзад, но какво е учудването ми, когато на гърба му виждам залепени реклами от една фабрика“. Казвам: всеки човек е цар, но ако на гърба му са залепени рекламните на всички негови престъпления, какъв цар е той? Като се говори за цар, подразбирам истинския човек. Съвременният човек

носи на гърба си написани не едно, но много престъпления. Питам: трябва ли да се препоръчва с тях? Днес хората гледат да се освободят от външните престъпления, а за вътрешните не мислят. Обаче и външните, и вътрешните се пишат не само на книга, както днес, но те се пишат и върху цялото тяло на човека. Един ден вие ще срещнете същества, по-напреднали от вас. Как ще ги погледнете? Един ден ще срещнете същества, които са очаквали от вас любов, но вие не сте им дали. Един ден ще срещнете ваши братя, които са очаквали помощ от вас, но не сте им дали. Как ще ги погледнете?

Казвате: „Какъв смисъл имаше това, да дойде Христос на Земята и да пострада? Не можа ли Той да се спаси?“. Христос разполагаше с големи сили, Той можеше да се спаси. Казано е в Писанието, че Христос можеше да извика на помощ дванадесет легиона ангели. Във всеки легион има по шест хиляди ангели. Само един от тия ангели разполага с такава мощна сила, че е в състояние в една нощ да изтреби сто и петдесет хилядна армия, добре въоръжена, нито един войник да не остане от нея. Тогава колко такива ангели са нужни за изстребването на българите от лицето на Земята? Ако дойдат тридесет ангели, нито един българин няма да остане на Земята. Дойдат ли шест хиляди, те ще унищожат цялото човечество. Обаче въпросът не седи в това да се изтреби човечеството. Важно е да се повдигне човечеството чрез доброто. Доброто се отличава от злото по това, че всякога съгражда, твори, а злото разрушава. Това, което всякога съгражда и освобождава човека, е Любовта. Това, което всякога съгражда и освобождава човека, е Мъдростта. Това, което всякога съгражда и освобождава човека, е Истината. Те са вечни процеси. Желанието на всички хора да бъдат свободни се дължи именно на любовта в тях, която е в състояние да ги освободи. Някой казва: „Това е празна работа, то е само за деца!“. Питам: кое е реалното, кое е същественото в живота?

Често ние произнасяме името Божие, но в това хубаво име се вършат днес големи престъпления. Какви ли престъпления не са се вършили и в миналото все с това свето име! Христос казва: „Иде час и сега е, когато всеки, който ви убие, ще мисли, че служба принася на Бога“. И съвременните хора мислят, че като убиват престъпниците и лошите хора, светът ще се оправи. Ако наистина светът можеше да се оправи чрез убийства, и без това всяка година се гилотинират около тридесет и пет милиона души, а светът още не е оправен. Значи въпросът не може да се разреши по този начин. Всяка година се гилотинират тридесет и пет милиона души, а се раждат около четиридесет милиона. Следователно пет милиона идват повече от тия, които заминават за онзи свят. Злото избива тридесет и пет милиона, а любовта изпраща четиридесет милиона. Интересно е да се проследи в края на краищата кой ще има надмощие. Най-после ръцете на злото ще отслабнат и то няма да може повече да коли. Злото ще реже, докато капитулира. Вратовете на хората ще станат толкова жиливи, че никакъв нож не ще може да ги лови. Ще дойде време, когато човешките вратове ще имат такова свойство, че щом се допре нож до тях, той ще отскочи, ще се счупи, но вратовете ще останат непокътнати. Ще дойде време, когато човешките тела ще бъдат така устроени, че всяка граната, хвърлена върху тях, ще се стопи, без да причини някаква повреда. Питам тогава: как ще се убиват хората? Ще дойде време, когато лошите хора и престъпниците няма да се убиват, но ще ги приспиват да си почиват, а добрите хора ще си вършат работата. Това време иде, не е далеч. Въпросът е сега, какво трябва да се прави. За далечното бъдеще е лесно да се постигне всичко, но днес лошите хора не могат да се приспиват. Запитали едного: „Как вървят работите ти?“. – „В много трудно положение съм.“ – „Ами после какво ще стане?“ – „Най-после ще свикна.“

Обаче аз отивам по-далеч. Въпросът не е в това да свикне човек със злото, но има един естествен начин, по който той може да се освободи от неговото влияние. Има един естествен начин, по който човек може да бе освободи от влиянието на своите лоши мисли, чувства и действия. Има един естествен начин, по който човек може да се освободи от влиянието на всички болести. Това е науката! И в тази наука се крие смисълът на живота. Бъдещите науки няма да се занимават с патологичните състояния на хората, но ще изучават техните здравословни състояния. Да допуснем, че някой търговец изгубва сто хиляди лева, и остава без пет пари в джоба си, няма с какво да си купи хляб. Той се чуди какво да прави. Отива у дома си, гледа жена, деца гладни, не може да понесе това положение. Най-после му идва мисълта да се самоубие. Казвам: това е състояние на затыпяване. В света съществуват много ресурси, чрез които човек и в най-тежкото си положение може да бъде спасен. Вие още не сте дошли до тия ресурси. Ако знаете законите на природата, вие ще се домогнете до тези ресурси и ще бъдете спасени.

Ще ви приведа един пример за потвърждение на тази мисъл. Той се отнася до един човек от Казанлък, който преди войната бил директор на една прогимназия. До това време той бил голям безверник и често проповядвал на учениците си, че Бог не съществува, че човек сам урежда живота си, сам кове съдбата си. В последната война той взел участие в сраженията с гърците и при едно отстъпление на нашите войски едва успял да се скрие в една пещера, където прекарал цели три дена гладен, без капка хляб. Гладът започнал тъй силно да го мъчи, че в това време му дошло на ум да се обърне към Бога. Той казал: „Господи, баща ми и майка ми са говорили, че Ти съществуваш, но аз не вярвам в това. Какво ме ползва в този момент твоето съществуване, когато аз умирам от глад? Ако

можеш да ме извадиш от това трудно положение, ще повярвам, че съществуващ. Обещавам, че като се върна в България, ще събера всички мои ученици, на които съм проповядвал, че няма Бог и ще ги убедя в противното“. Като произнесъл тази молитва, засмял се и чистосърдечно си казал: „Като няма друга работа, човек си бръщолеви“. Обаче не се минало и половин час, той видял една костена жаба*, влачи половин килограм хляб. Оставила го пред пещерата и се върнала назад. Той взел хляба, изял го, добил сила и продължил пътя си. Като се върнал у дома си, той събрал всички свои ученици и казал: „Деца, по-рано аз ви проповядвах, че няма Бог, но от един важен факт се убедих напълно в съществуването на Бога“. И разказал всичко на учениците. „Досега нито Кант, нито други философи можаха да ме убедят, че Бог съществува, обаче костената жаба успя да ме убеди в това“. Този човек бил силен в проповедта си, защото разказвал своя жива опитност. Казвам: великата Истина трябва да се опита, да придобием опитност, върху която да градим нашето бъдещо верую. Съвременните хора трябва да имат такова верую, в което абсолютно да не се съмняват.

Казвам: ако сегашните хора, които вярват в някакъв Висш принцип, съсредоточат мисълта си към Него – да помогне Той за оправянето на света, светът ще се оправи. Даже само християните, ако желаят, ще могат да оправят света. В пет години отгоре светът може да се поправи. За това няма никакви препятствия. Единственото препятствие е личният интерес на хората. Двама братя, които били в голяма вражда помежду си, случайно попаднали пленници на едно и също място и били предадени на един войник да ги убие заедно с другите пленници. Като се видели, двамата братя се спуснали един към друг, целунали

* костена жаба *диал.* Костенурка.

се и казали: „Отсега нататък няма защо да спорим и двамата ще отидем на онзи свят. Хайде, поне тук да се помирим!“. Войникът, който ги придружавал, запитал защо се прегръщат и целуват. Те му казали, че са родни братя, и се помиряват, защото досега били скарани. Той им отговорил: „Щом е така, вървете по домовете си и аз ви пуцам на свобода да живеете по новия начин“.

Има един език в природата, който е еднакъв за всички растения, за всички животни и за всички хора. Ще приведа един пример из българския живот, от който се вижда, че действително съществува общ език за всички същества в природата. Едно малко момиченце изгубило родителите си и се забъркало из една гора. То започнало да плаче, да вика, да търси майка си. По едно време то видяло една мечка в гората, която веднага се сгушила да не го изплаши. Момиченцето се приближило до нея и я запитало: „Каж ми, де е мама?“. Мечката се снишила още повече, за да може момиченцето да се качи на гърба ѝ. То се качило на нея и тя продължила пътя си през гората да заведе детето при майка му. Мечката е ясновидка, тя видяла, че бащата и майката на детето се качили на една канара, понеже се уплашили от нея. Като видели момиченцето си на гърба на мечката, майката веднага извикала: „Слез, мама, от гърба на мечката!“. Те се уплашили от нея, а детето свободно седяло на гърба ѝ. След това мечката пак се снишила, момиченцето слязло от гърба ѝ и радостно отишло при майка си. Мнозина ще кажат, че това е от приказките „Хиляда и една нощ“.

За забелязване е, че днес хората са изгубили всякаква вяра. Обезверяването е дошло вече до своя краен предел. Те нямат вяра едни в други. Мъжът няма вяра в жена си и жената няма вяра в мъжа си; синът няма вяра в баща си и бащата няма вяра в сина си; дъщерята няма вяра в майка си и майката няма

вяра в дъщеря си. Навред в света съществува крайно обезверяване. И всички хора, които са се обезверили, проповядват някаква свобода. Всички трябва да се върнат към истинската вяра и да знаят, че ако те не вярват в баща си, в майка си, в брата си, в сестра си, в приятелите си, никакъв ред и порядък не може да се въведе в света. Какво могат да проповядват тия хора? Ще проповядват за Христа, че страдал, че бил разпнат на кръст. И след това ще плачат за Него. Казвам: вие не плачете за брата си, който страда, а за Христа ще плачете. Христос, за когото плачете привидно, е във вашия брат, който страда и вика за помощ.

Сега вие се запитвате: кое учение е право? Право е само онова учение, което носи свобода за всички същества без изключение: за всички растения, за всички животни и за всички хора. Отдето и да дойде, щом носи свобода за всички същества, това учение е право. Аз не говоря за временната свобода. Ако е въпрос за временна свобода, българите например придобиха такава свобода: Русия ги освободи, но и до днес още те не са свободни. Сега трябва да дойде някой друг, пак да ги освобождава. Кой ще ги освободи сега, не зная. Не само българите нямат свобода, но и в Америка, и в Англия, и в Германия, където отидете, навсякъде хората тепърва трябва да се освобождават. Ако отидете в Лондон например, там има квартали от четиридесет и пет-петдесет хиляди души: жени, деца и мъже. Децата от тия квартали не знаят баща си и майка си. Ако някой чужденец попадне в такъв квартал, непременно стражар трябва да го придружава. Който мине през такъв квартал, той се излага на някаква опасност. Това не е само в Лондон, но и в Ню Йорк, и в Париж, и в Берлин – във всички големи градове. Даже и в малката България има такива квартали, през които човек не може свободно да върви. Щом човек се разгневи, той много не му мисли, готов

е вече куршум да тегли. Ако пък не тегли куршум, ще каже обидни думи на човека, но после ще съжaliaва: „Не трябваше така да постъпвам“. Всеки човек има по един такъв квартал зад ушите си, където е центърът на разрушението, с по четиридесет и пет-петдесет хиляди жители. Има един начин за спасение от жителите на тия квартали.

Има един начин за придобиване на свобода. Като казвам, че има един начин за придобиване на свобода, аз не отричам и другите начини, не казвам, че всички усилия на човечеството за свобода не са на мястото си, казвам, че човечеството днес се нуждае от особена запалка, която да даде подтик, да даде силен тласък напред. У всички хора има добро желание да придобият тази запалка, за да разберат, че свободата действа по един начин и трябва да бъде обща за всички хора. Докато човек иска свобода само за себе си, той е на крив път. Искан ли свобода и за себе си, и за другите, той е на прав път. Желает ли добро и на себе си, и на другите хора, ти си на прав път.

Сега, като ставате сутрин, запитвайте се, откъде сте дошли, как сте дошли, как сте придобили всичко, което имате в себе си. Без да мислите върху тия въпроси, вие казвате: „Родил съм се, но един ден ще умра, ще свърши живота си“. Казвам: лесно е да се умре, да се свърши всичко, но тъкмо когато мислите, че сте свършили, вие ще се намерите в противоречие. Вие ще се намерите в положението на оногова, който имал да плаща една полица от сто хиляди лева, но като нямал възможност да я плаща, решил да се самоубие. Качил се на една скала и оттам се хвърлил. Обаче той не успял да се самоубие, но счупил само двата си крака. Като се видял в това положение, той още повече се отчаял и казал: „Ако краката ми бяха останали здрави, щях да си платя полицата, а сега и краката ми счупени, и полицата неплатена“. По същия начин мислят мнозина. Те се надяват като умрат да изпла-

тят полиците си. Не, като умрат те нито полиците си изплащат, нито живот имат. Ето защо при сегашното положение по-изгодно за човека е да бъде със здрави крака и полека да изплаща полицата си.

Зад всеки кредитор се крие един ангел, който опитва хората. Когато повярвате, че вашият кредитор е честен човек, и в него, както във всички хора, има Божествено начало, той ще ви се усмихне. Ако се влюбите във вашия кредитор, както момък се влюбва в мома, и е готов да коленичи пред нея, този кождер, както вие наричате кредитора си, ще се усмихне, ще ви потупа по рамото и ще каже: „Аз съм готов не само да ти простя дълга от сто хиляди лева, но отгоре на това да ти дам още сто хиляди“. Това са правила хората и пак го правят. Само по този начин те могат да се побратимят. Спасението на човечеството е в братството. Това трябва да се проповядва на хората!

Днес всички хора спорят коя църква е права, кое учение е право, коя философия е права. Всички църкви трябва да проповядват учението на природата. Всички хора трябва да станат нейни съработници. Всички трябва да се кръщават заедно с нея! Къде? Всички трябва да се кръщават в онази река, от която Любовта изтича. Всички трябва да се кръщават в езерото на Мъдростта, в което Любовта се влива. И най-последно, всички трябва да стъпят здраво на онази почва, върху която се излива дъждът на Истината. Така че навсякъде ще се потопите по три пъти: ще се потопите три пъти в реката на Любовта; после ще се потопите три пъти в езерото на Мъдростта и най-последно ще се изложите три пъти на душа на Истината. Само по този начин може да се влезе в Царството Божие. Който не се е потопил по три пъти в Любовта, в Мъдростта и в Истината, той не може да влезе в Царството Божие, нито може да разреши нещо в света. Това не са празни думи, но това е тълкуването на стиха: „И през онези дни дойде Исус от Назарет Галилейски и кръсти се от Йоан в Йордан“.

Сега, като говоря, аз повишавам малко гласа си. Обаче силата на думите не седи във високото изговаряне; те са силни дотолкова, доколкото са истинни и приложими; те са силни дотолкова, доколкото са в съгласие с Божественото у човека. Казвате: „Трябва да се говори истината!“. Така е, трябва да се говори истината, но има неща, които са само външна опаковка. Да се говори истината на човека, се разбира да му се каже това, което може да го подмлади. Човек се подмладява, когато прилага нещата. Ако един народ прилага законите на Любовта, Мъдростта и Истината, той ще се обнови напълно.

Казвате: „Какво могат да направят българите?“. Ако приложат Христовото учение, те биха запалили целия свят и биха го освободили. Мнозина са ме запитвали: „Каква е мисията на българския народ?“. Ако българите са готови да изпълнят, каквото им казвам, ще знаят каква е тяхната мисия. Не изпълнят ли това, което им проповядвам, няма да кажа каква е мисията им.

Апостол Петър е казал: „Вие сте Синове Божии“. Ако днес някой каже, че е Син Божи, всички го осъждат, дето смее да се нарича Син Божи. Така е казано в Писанието не само за едного, но за всички. В този смисъл аз бих желал всички да бъдете Синове Божии, т.е. Синове на Божията Любов, на Божията Мъдрост, на Божията Истина. Аз бих желал всички да бъдете носители на новото учение и където минете, да изтриете сълзите на хората, да ги освободите от всякакви болести, от сиромашия, от недъзи, от страдания.

И тъй, бъдете Синове на Бога, Синове на Любовта!

25 октомври 1931 г., София, Изгрев

ИЗНОВО

„Ако се не роди някой изново, не може да види Царството Божие.“

Евангелие от Йоана, 3:3

„Изново.“ Аз ще взема думата „изново“ като скъпоценен камък, който е сложен на пръста на някой човек. Този човек може да бъде някоя млада мома или някой момък. Той може да бъде някой цар, някой княз или най-после и някой обикновен човек. Който погледне този камък, харесва го и си мисли дали има някакво отношение, някаква връзка между него и човека, който го носи. Дали има отношения между скъпоценните камъни и хората, това е научен въпрос. Това, което се вади и слага на пръстите на хората, може да има само временно отношение към тях. Има мисли у човека, подобни на тия пръстени със скъпоценните камъни. Човек слага една такава мисъл в главата си и всички я виждат. Не се минава много време и тази мисъл изчезва. Тези мисли могат постоянно да се вкарват и вадят от ума, както пръстените се поставят и вадят от пръстите на човека. От тия мисли човек ще разбере преходното в живота, което има временни отношения към него. Това не показва, че тия мисли се губят, но те менят местата си, както един пръстен може да върви от ръка на ръка. Един пръстен може да смени хиляди ръце, но това не значи, че той се е изгубил. Когато този пръстен се влюби в някой човек, той остава за по-дълго време на пръста му. Където е минал този пръстен, той носи върху себе си отпечатащи от тия хора. Същото става и с мислите. Всяка мисъл носи отпечатъка от характера на човека, през чийто ум е минала. През колкото глави е мина-

ИЗНОВО

ла, толкова отпечатащи носи тя върху себе си. Върху мислите се отпечатва не само характерът на човека, но и целият му живот, учението, което е проповядвал, добродетелите, които е имал в себе си и т.н. Следователно всички мисли и желания, които влизат и излизат от човека, се връщат назад в невидимия свят. По тия мисли се определя, както характерът и животът на хората, през които са минали, така и животът на цяла епоха. И сега, като слушате тази беседа, в невидимия свят вече определят как слушате, какво сте разбрали и какво може да стане от вас.

Някой ще каже, че тия работи не го интересуват. Казвам: само глупавият не се интересува от нищо; умният човек се интересува от всичко. Ако глупавият не се интересува от Мъдростта, тогава и тя няма да се интересува от неговата глупост, ако глупавият се интересува от Мъдростта, тогава и тя ще се интересува от неговата глупост. Ако лошият се интересува от Добродетелта, и тя ще се интересува от неговата лошавина. Това са отношения, които съществуват в живота. В този смисъл Бог се интересува не само от праведните, но и от грешните хора. От кои грешни се интересува Бог? От ония, които се интересуват от Божията Любов. Отива някой при Бога и започва да разправя, че бил от високо произхождение, че майка му и баща му били благородни, знатни хора и т.н. Бог не се интересува от тия неща. Той се интересува само от това, доколко вашият баща, дядо, майка са се интересували от Него. И действително стойността, цената на човека зависи от това, доколко той се интересува от Първичната Причина на нещата и е във връзка с нея. Не се ли интересувате от Първичната Причина и тя не иска да знае нищо за вашите бащи и деди.

Съвременните хора, като четат или слушат някаква философия, без да мислят много, казват: „Глупава е тази философия“. Защо? Казвам: две величини,

поотделно равни на трета са равни и помежду си. Това е една математическа максима, която може да се приложи в живота. Например двама лоши хора, които обичат еднакво един добър човек, имат известно отношение и помежду си. Когато се казва, че някой човек е лош, той е относително лош: в едно отношение, за едни хора, е лош, а в друго отношение, за други хора, е добър. Лошият човек издава миризма. Той е като търговец, който изнася всичката си стока навън. Каквато стока има за продан, той я изнася пред дюкяна си. Кой е лош човек? Лош човек е онзи, който иска бързо да печели; лош човек е онзи, който иска бързо да живее; лош човек е онзи, който изведнъж иска да стане богат, учен, силен, да заповядва на хората. Тъй щото, лошавината на човека е в това, че поради неестествените му желания нещо постоянно бушува в него, както водите в океана. Лошият човек казва: „Другояче аз не мога да живея. Какъвто ме виждате, това съм. Не мога да се изменя“. Лошият човек бърза, той не мисли много.

Сега предметът на моята беседа не е лошият човек, но аз изяснявам известни положения, които се срещат в живота. Например мнозина наричат лош човек онзи, който е откраднал нещо, или излъгал някого. Представете си, че при един лош човек отива един господин, който е замислил да извърши някакво убийство. За тази цел той крие в джоба си един първокачествен кобур. Лошият човек бръква в джоба на господина, изважда кобура и казва: „Този кобур е за мен, а не за теб“. Лош човек ли е той? Не, той е благороден човек, той извършва една благородна постъпка. Този господин е замислил някакво престъпление, но като вижда, че кобурът не е в джоба му, ядосва се, сърди се и най-после се примирява, отказва се да извърши престъплението.

Отива един богат при един беден. Джобът на богатия е пълен с пари, иска да подкупи бедния, да

извърши някакво престъпление. Обаче един апаш* настига богатия, обира го и продължава пътя си. Богатият се гневи, сърди се, иска да улови апаша, да го предаде на полицията, но като си помисля какво е искал да направи с тези пари, отказва се да преследва апаша. Лош човек ли е апашът в този случай? Казвам: не е право да се краде, но ако дойде някой да отнеме кобура или кесията на човек, който е тръгнал да върши престъпление, тази кражба е на мястото си. Тя е временна. Утре пак ще върнат и кобурът, и парите на този богат човек, но след като осъзнае грешката си. Така, докато животът е в сегашната фаза на развитие, между хората ще има временни и постоянни отношения. И сега, ако човек иска да разгадае тайните в своя живот, той трябва да обърне внимание на новата философия на живота. Засега човек спира погледа си върху ежедневните работи и не обръща внимание на новото, което иде. И ежедневните въпроси са важни, но тяхното разрешение трябва да остане на последен план.

„Изново.“ Казвате: тази къща трябва да се направи изново. Значи новото не търпи никакъв кърпеж. Новото изключва старото. Някой казва: стара наука, стара религия, стара истина и т.н. Не, наука, която остарява, не е истинска наука, тя е обикновена наука. Истина, която остарява, не е абсолютна истина, тя е временна. Любов, която остарява, не е велика любов, тя е любов на обикновените хора. Добродетел, която остарява, не е трайна, тя е временна, преходна добродетел. Мисъл, чувство, постъпка, която остарява, принадлежи към обикновения ред на нещата. Истинската наука, Абсолютната истина, великата Любов, правата мисъл, благородните чувства, възвишените постъпки никога не остаряват. Ако думата „стар“, „старост“ се употреби в обикновен смисъл,

* апаш разг. Уличен крадец, джебчия.

това подразбира крива насока в живота. Може да се каже например „стара истина“, но това подразбира истина, която не се изменя; тя е абсолютна истина, еднакво важна за всички времена и епохи. Ние не се интересуваме от слънцето, което е залязло вече, но се интересуваме от слънцето, което сега ще изгрее.

И след всичко това ще дойдат хора да ме убеждават, че слънцето, което е залязло, ще изгрее за мен. От такова слънце аз не се интересувам. Какво ще ме интересуват хора, които са зад гърба ми? Мотат да ме интересуват само ония, които са пред лицето ми. На същото основание може да ме интересува само тази храна, която е пред устата ми, но не и онази, която е зад гърба ми. Защо? Защото, за да получа онази храна, която е зад гърба ми, аз трябва да направя един ъгъл от 180°, а с това да изменя целия ход на своето битие. Поставена зад гърба ми, тази храна представлява някаква уловка, някаква примка в моя живот. Аз вървя към изток, а някой слага тази храна зад гърба ми, на запад. Ако река да се обърне, за да приема тази храна, ще изгубя посоката на своето движение. Казвате: „Как ще изгубите посоката на движението си?“. Представете си, че вървя в тъмна, бурна нощ и съм насочил погледа си на изток. Някой поставил зад гърба ми храна, която аз трябва да взема. Мисля си сега: ако се обърне да взема храната, ще изгубя посоката на движението си. Какво трябва да направя тогава? Или да вървя напред, без да се обръщам, или да се обърне да взема храната, но да чакам няколко часа, докато слънцето изгрее и намеря правия път на своето движение. В такъв случай предпочитам храната да ме чака, отколкото аз да объркам пътя си.

Питам: какво приложение има тази философия във вашия живот? Никакво. За да се приложи тази философия, тя трябва да стане реална. Ще ви дам едно обяснение на тази философия, за да стане тя понятна и приемлива за вашите умове. Представете си, че един

човек пада в кладенец. Нужни ли са на този човек обещания, че ще дойдат да го извадят от кладенеца, когато никой не дохожда? От какво се нуждае този човек в случая? От едно дебело въже и от човек със здрави мускули, който може да го изтегли от кладенеца. Всичката философия на това положение се заключава в дебелото въже и в човека със здравите мускули. Който може да те спусне в кладенеца, и да те извади от там, той е умен и добър човек. Който може да те спусне в кладенеца, а не може да те извади, той е глупав и лош човек. Това са максими, върху които трябва да се размишлява. Казват за някого: „Този човек е лош“. На какво основание го наричате лош? „Защото пуца хората в кладенеца, а не може да ги извади“. Следователно, когато се казва, че съвременният свят е лош, подразбираме, че хората едни други се пуцат в кладенеца, и никой никого не може да извади.

И сега за това, което става днес в живота, често слушате да се говори: „Хората не се нуждаят от знания“. От какво се нуждаят тогава? От невежество. Що е невежество? Спусчане в кладенеца. Други казват: „Не трябва да се дава свобода на хората! За тях трябва закони, ограничения“. Що е законът? Що е ограничението? Спусчане в кладенеца. „На хората не трябва богатство, но сиромашия!“ Що е сиромашията? Спусчане в кладенеца. Могат ли хората да се залъгват с тази лъжлива философия? Когато някои казват, че Бог е създал и бедните, и богатите, те сами се лъжат. Защо има и бедни, и богати хора, това трябва да се изясни научно. Думите „беден“ и „богат“ на български език започват с една и съща начална буква „б“. В еврейския език обаче с тази буква се е създал светът. Следователно богатството и сиромашията са два елемента, които взимат участие при съграждането на света.

Казвам: определете конкретно кой човек е богат. Може ли да се нарече богата камила онази, която носи

на гърба си десет милиона лева български банкноти? Може ли да се нарече учена камила тази, която носи на гърба си един голям товар от научни книги? Или може ли да се нарече религиозна камила онази, която носи на гърба си свещени образи? Чудни са съвременните хора, които, като разполагат с грамадни библиотеки от научни книги, минават за учени. Те са толкова учени, колкото са и християни само за това, че носят на гърдите си Христовия кръст. Съвременните хора носят на гърдите си кръстове, както камилите носят на гърба си злато. Мнозина, като слушат тази истина, обиждат се и казват: „Ние камили ли сме?“. Питам: когато християнин убива брата си, той прилича ли на камила? В това отношение той е нещо по-лошо от камила. И след това ще видите този християнин със златен кръст на гърдите си да благославя оръжието. Къде е човешината на съвременните християни? Досега в цялата история на развитието на животните не съм срещал случай вълк да удави вълк или овца да удави овца. Случвало се е някой път вол да промуши друг вол в корема с рогата си, но да го удави – никога. Обаче в историята на човешкото развитие има безброй случаи, когато един човек убива друг. Как ще обясните това нещо? Христос казва: „Иде време и сега е, когато всеки, който ви убива, ще счита, че служба принася на Бога“. И сега, като убиват престъпниците, лошите хора, мислят, че служба принасят на Бога. Навсякъде се говори, че да се убиват престъпниците, е в реда на нещата. Питам: как ще се познае престъпникът? Може ли да се нарече престъпник или лош човек този, който е извършил нещо, което не е угодно на държавата? Ако убият такъв човек, кой ще бъде по-лош: който убива, или когото убиват? Какво благо е донесло на човечеството това философско-религиозно разбиране от хиляди години насам? То не само, че не е донесло никакво благо на човечеството, но почти всички нещастия в света се дължат именно

на това криво разбиране в живота: че лошите хора трябва да се убиват.

„Ако се не родите изново.“ Време е човек да се роди изново. Как? Като се съблече от старото верую, както змията съблича кожата си. И тя иска да се обнови, затова съблича кожата си, обаче характерът ѝ остава същ. И вълкът сменя козината си, но характерът си не изменя. Аз засягам тези въпроси за ония хора, които искат да вървят в новия път, да служат на Истината, които искат да бъдат граждани на Царството Божие. Първото условие за постигане на тези идеали е, човекът да се роди изново. Всички знаете стиха от Евангелието, в който Христос е казал: „По-скоро камила може да влезе през иглени уши, нежели богат да влезе в Царството Божие“. Онези, които не разбират източния език, мислят, че тези иглени уши, за които Христос говори, са като ушите на иглите, с които си служат съвременните хора. Христос ни най-малко не е имал предвид ушите на сегашните игли на хората. Иглените уши, за които Христос говори, представлявали малки входи пред градските врати, които били толкова тесни, че когато трябвало да минат през тях натоварени камили, те предварително били разтоварвани, товарът оставал отвън, а камилите коленичили и така преминавали тесните входи. Камилите трябвало да минават през иглени уши, защото често разбойници ги пресрещали по пътя и убивали заради товара, който пренасяли на гърба си.

И тъй, за да влезе човек в Царството Божие, той трябва да разтовари всичкия си багаж, да се освободи от него. Това значи: да се освободи човек от старите си възгледи, съмнения, подозрения и престъпления. Изобщо да се освободи от временните неща и да остане само със същественото, което е вложено първоначално в неговия дух, в неговата душа, в неговото сърце, в неговия ум, в неговото тяло. Като остави всичкия си товар отвън, само по този начин

човек може да мине през иглени уши и да се почувства свободен. Когато човек се освободи от излишния товар, който носи на гърба си, тогава той ще определи дали постъпките му към Първичната Причина, както и към неговия ближен, са прави, или не. Докато не дойде до това положение, човек всякога ще преценява криво, както своите постъпки, така и тези на своите близни. Срещате един ваш приятел и казвате: „Приятелят ми не постъпи с мен, както трябва“. Питам: като се оплакваш от своя приятел, ти постъпвал ли си всякога със своите приятели добре? „Да, но той ме пусна в кладенец.“ Лошо е постъпил той, но знаеш ли, че преди десет години и ти постъпи по същия начин с друг човек? Щом съзнаеш това, ще кажеш: това, което аз направих преди десет години на един свой приятел, днес направиха и на мен, за да разбера, че нито моята, нито неговата постъпка е права. Само така ще разбереш, че не е добре да спущаш човека на дъното на кладенеца. Казвам: много от съвременните хора си служат в живота с подобна философия, каквато лисицата има. Това не трябва да ви обижда, защото такава е общата философия на света.

Един летен ден един голям козел се отделил от стадото, като си казал: „Искам да бъда за малко време поне свободен от своя господар“. Тръгнал той да се разхожда, дигнал глава нагоре, няма кой да го ограничава. Както се разхождал, минал покрай един дълбок трап, където видял една лисица, която разсъждавала нещо и клатела главата си на една и на друга страна. Козелът я запитал:

- Какво правиш в този трап?
- Дойдох да правя научни изследвания.
- Хубаво ли е там?
- Много е хубаво, хладно, приятно за работа.
- Мога ли и аз да вляза?
- Можеш, добре дошъл! Трапът е широк, има място и за теб, и за мен.

Без да мисли много, козелът скочил в трапа, но лисицата веднага се хвърлила на гърба му и излязла вън, като му каза:

— Сбогом! Сега ще те оставя, ти да продължиш моите научни изследвания.

Това се нарича хитрост. Такава е философията на света, с която си служат умните хора. Казват за някого: „Умен е този човек!“. Защо? Защото с хитрост вкарал някого в трапа. И после, за да излезе вън от трапа, човекът трябва да се моли да дойде някой да го извади. Така направил и козелът. До това време той никога не се молел, но като поседял няколко дена в трапа, започнал да се моли да дойде някой да го извади. Той казвал: „Не направих добре, дето напуснах своя пастир. Тази лисица ме измами да скоча в трапа“. Обаче след няколко дена ловджии погнали лисицата със своите копои и одрали кожата ѝ. Ако тя беше останала в трапа, кожата ѝ щеше да бъде здрава.

Сега да се върнем към стиха: „Ако се не родите изново“. В живота има непостижими неща, към които именно човешкият дух се стреми. Един от древните царе имал само една дъщеря, която била извънредно красива, вследствие на което имала много кандидати. Обаче бащата предлагал на всички кандидати само едно условие. То било следното: „Аз ще дам дъщеря си само на онзи момък, който може да ми донесе една колесница, направена от материята на светлината. Тази колесница трябва да се движи с бързината на светлината“. С тази колесница царят искал да посети всички светове извън Земята и да се срещне със синовете на светлината. Дошъл и последният кандидат за царската дъщеря – млад, учен човек, но и на него царят казал:

— Тя си умен, млад човек, харесвам те. Ще ти дам дъщеря си само ако можеш да ми донесеш колесницата на светлината.

— Ще отида да си помисля – рекъл младият момък.

Ето вече шест хиляди години са се изминали оттогава до днес и младият човек все още мисли и не е намислил, откъде да намери за царя колесница на светлината. И досега още царската дъщеря не е женена. Казвам: още няколко пъти по шест хиляди години ще минат и въпросът все неразрешен ще остане. Този въпрос е един от неразрешимите. Всички съвременни хора търсят колесницата на светлината, за да оженят царската дъщеря, но не се е явил още онзи кандидат, който може да донесе тази колесница.

Христос казва: „Ако се не родите изново“. Той поставя въпроса ребром. Изново трябва да се роди човек! Нови разбирания трябва да придобие, ако иска да влезе в Царството Божие. В този смисъл човек трябва да знае, че не може да се спаси от това, което влиза в него. Което излиза от човека само то може да го спаси. Водата, която влиза в чешмата, не спасява човека, но водата, която излиза от чешмата, тя го спасява. Светлината, която влиза в човека, не го спасява, но светлината, която излиза от него, само тя е в сила да го спаси. Изобщо всичко, което излиза от човека, е в състояние да го спаси.

Като се казва, че светлината, която излиза от човека, може да го спаси, питам: що е тъмнина, и що е светлина? Ще дам едно ново определение за понятията светлина и тъмнина. Всички тела, които изпускат светлина, се наричат светещи, светли. Всички тела пък, които възприемат светлина, т.е. поглъщат светлина в себе си, се наричат тъмни. Следователно тъмнината произтича от всички ония случаи, когато известни тела поглъщат светлина. Обратно: светлината произтича при всички случаи, когато известни тела изпускат светлина навън. Когато се казва, че някои хора са тъмни личности, това показва, че те поглъщат светлина, т.е. те знаят само да взимат. Светли личности са ония хора, които постоянно излъчват светлина, т.е. те непрекъснато дават. Този закон е

психологически верен. Забележете, че докато човек поддържа в себе си желанието да прави добро на своите близни, от неговото лице излиза нещо живо, светло, което го прави приятен, красив. Кажете ли в себе си, че няма смисъл да се занимава с другите хора, и трябва да живее само за себе си, моментално лицето му потъмнява, погледът му става особен, устата му се изкривява, ходът, движенията му се изменят – с една дума той коренно се изменя, придобива състояние, което е свършено различно от първото.

И така, тъмнината и светлината се различават коренно: те са два полюса, две противоположни състояния. Ако наблюдавате как се движи човек в тъмнина и как в светлина, ще намерите голямо различие. Съвременните учени правят наблюдения в тази област, но още не са дали крайните резултати на своите научни изследвания. Когато се домогнат до положителни резултати, те ще ги приложат при възпитанието на хората. Щом знаят законите за проявлението на светлината и на тъмнината, съвременните хора ще имат предвид условията, при които човек може, и трябва да се роди изново.

„Ако се не родите изново.“ Това раждане „изново“ има свое определено време. Доброто и злото, щастието и нещастието стават в определено време, в определени числа. Един господин отива при един познат кабалист, който му обяснява значението на числата в живота. Кабалистът го запитва кое число обича и счита щастливо за него. Той казва, че обича числото 153. Тогава му дава срок да дойде при него след 153 дена, като му казва, че ако може да превърне това число във време и пространство, в дни и часове, в минути и секунди, в посока на движение, той ще бъде щастлив човек. Ако не разбере това число, той ще изгуби времето си напразно. За да бъде човек щастлив, той трябва да разбира науката на числата. Съществува наука за числата, върху която е съграден

целият космос. Целият свят е основан върху науката на числата. Всички прояви, които се забелязват в светлината и в тъмнината, се дължат на отношението между числата. Всички групирания, всички съединения и разединения между народите се дължат на отношенията между числата. И най-после устройството на мозъка, на дробовите и на стомаха в човека е резултат на различни отношения, на различни съчетания между числата.

Следователно от способността на числата да се групират по различни начини, се създават хармонични и дисхармонични съчетания. Хармоничните групировки създават хармонията в света, а дисхармоничните създават дисонанса. Хармонията е резултат на изпускане или отделяне на светлина навън, а дисонансът е резултат на поглъщане на светлина. Дисонансите са толкова нужни в музиката, колкото и хармоничните тонове. Обаче, ако дисонансите преобладават, това вече не е музика. В сегашната хармония съществуват два дисонанса. Някои от съвременните музиканти искат да внесат нещо ново в музиката, а именно да увеличат дисонансите. Обаче такова нововъведение ще представлява не музика вече, а музикален жаргон. Ако дисонансите се увеличат, в музиката ще настане някакво слизание. В бъдеще в музиката трябва да остане само един дисонанс, даже два са много. Сега това са странични въпроси. Обаче трябва да се направи превод на дисонансите, да се разбере какво представят те в живота, както и в човешкия организъм. Дисонансът трябва да съществува, защото и човешкият мозък е създаден по начин, по който е създадена музиката. И в мисълта има мелодия и хармония, но същевременно има и съединение между мелодията и хармонията. Мелодията създава мекота на тона, а хармонията – разширение. Следователно иска ли човек да се разшири, той трябва да употреби хармонията, иска ли да придобие пластичност,

той трябва да внесе в себе си мелодията. Източните народи обърнаха по-голямо внимание на мелодията в музиката, вследствие на което те развиха силно чувствата си, и образуваха около себе си големи мочурища. Твърдата почва у тях се превърна в мочурища, в блата. С мелодия се занимават и животните. Например сегашните млекопитаещи останаха на тази степен на развитие и до днес благодарение на мелодията. Създаването на човека обаче започна с хармонията. Разликата между човека и животните се заключава в това, че в музиката на животните има мелодия, а в тази на човека преобладава хармония. Попадне ли някое животно натясно, то веднага започва да пее мелодично. То знае мелодичните гами. Намери ли се на свобода, то веднага се озъбва. За да може животното да разбере човека, първо то трябва да научи и приложи в живота си закона на хармонията.

Казвам: ако искате да бъдете щастливи, да живеете правилно, вие трябва да съедините в себе си хармонията с мелодията, т.е. да направите връзка между сърцето и ума. Животът на сърцето е мелодията, то винаги пее мелодично. Нещастията в света се дължат на сърцето, което, като мисли за своята мелодия, отрича хармонията. Вследствие на това сърцето на съвременните хора е станало на каша. Лошото у хората днес седи в това, че те имат човешки ум, а животинско сърце, на което се дължи падането на човечеството. Казано е в Писанието: „Ще им отнема каменните сърца и ще им дам нови“. Под каменни сърца се разбират животинските сърца. Под думата „животинско сърце“ аз разбирам свещения егоизъм у хората. Когато някой човек иска да го обичат, да го почитат и уважават, да го считат божество, а сам той нищо не дава от себе си, това го определя като човек, който служи на свещения егоизъм. Даде ли две-три хиляди лева, той иска всички вестници да пишат за него. Ако такъв човек е писател и напише нещо, той

носи написаното в джоба си да го чете на близките си – всеки да знае какво е създал.

Сега между вас има поети, музиканти, държавници и като говоря за поетите, за музикантите, за държавниците, мнозина се обиждат. Аз не искам да обиждам никого. Аз нямам предвид хорските работи, аз съм търговец на едро, не се занимавам с дребна продажба. Силата на човека не седи в това, което той казва, но в това, което той върши. И рече Бог: „Да бъде виделина!“ – и стана виделина. Някой човек иска да бъде почитан и уважаван от хората. Лесно е да те почитат и уважават хората. Как? Като влезеш в домовете им и каквото кажеш, го правиш. Влизаш в един дом, в който хората нямат нито свещ, нито огън и ти казваш: „Да бъде виделина!“ – и става виделина. Влизаш в друг дом, където хората са гладни, голи и боси, и ти казваш: „Да дойде хляб!“. И хлябът пристига. „Да дойдат дрехи, обувца!“ И дрехите, и обувката пристигат. Как мислите, няма ли да ви посрещнат с почит и уважение в този дом? Ще ви посрещнат като ангел-хранител, а отгоре на това и целувка ще ви дадат.

Казвам: аз проповядвам това, което може да стане. Това, което досега се е проповядвало, че трябва да се обичаме, е старо учение. Или някои казват: „Добър е Господ, ще оздравея“. И това е стара философия, която отдавна трябва да сте ликвидирали. Каже ли някой „добър е Господ“, ще му отговоря: не те разбирам какво говориш. Срещат се двама англичани. Единият казва на другия: „Добър ден!“. Обаче другият е малко болен, коремът го боли и затова отговаря: „Защо ми казваш добър ден! Ако този ден наистина беше добър, коремът нямаше да ме боли“. Първият изважда от джоба си малка доза захар и му я подава. Вторият взима захарта, изяжда я и болката в корема моментално минава. „Виж, сега вече разбирам, че този ден е добър.“ Англичанинът каза „добър ден“ и доказа, че

денят е такъв. Така че каже ли някой „добър е Господ“, той трябва да докаже, че думите му са верни. Кажете ли нещо, докажете, че е така, както сте казали. Казвате: „Не ни е дадено да бъдем като Господа“. Да бъдете като Господа не ви е дадено, а да казвате „добър е Господ“ имате право. Първото положение аз наричам положение на лъжа, а второто – положение на истина.

Сега да се върнем към въпроса за светлина и тъмнина, за светлите и тъмните тела. Казахме, че всички тела, които поглъщат светлина, са тъмни. Всички тела пък, които изпускат светлина, са светли. Следователно, когато става поглъщане на светлина, в резултат имаме студ, изстудяване. Студът е процес на поглъщане, а топлината е процес на отделяне на светлина. Разумният човек знае законите, които регулират отношенията между поглъщането и отделянето на светлината. Тези два процеса – поглъщане и отделяне – стават едновременно у човека. Ако човек не разбира закона на поглъщането, и не знае как да се справи с него, той ще изживее известно недоволство. Това недоволство се предизвиква от натрупването в него на известни мисли и желания, които той не може да реализира. Който не знае причината на това недоволство, той я търси във някъде. Действително причината е външна, но процесът на недоволството е вътрешен. Ако човек е недоволен, това показва, че той е погълнал отнякъде повече светлина, отколкото трябва. И като не може да обработи, да асимилира тази светлина в себе си, тя му създава големи страдания и нещастия. Когато човек приеме в себе си повече любов, отколкото може да обработи, и тя му създава страдания и нещастия. Всички съвременни хора са нещастни. От какво? От много любов. Някой казва: „Нещастен човек съм аз!“. Много любов си приел. „Какво да правя?“ Спри вече да поглъщаш! Когато човек ограничи любовта в себе си и не ѝ дава възможност да се прояви, той се натъква на ред страдания и нещастия. Давайте от себе си щедро,

докато любовта ви, според закона на Опуленс*, започне обратно да се връща към вас. Това разумно даване на любовта ще донесе спасението, което очаквате. Давайте и не се страхувайте!

Мнозина казват: „Господ не мисли за нас“. От хиляди години насам Бог не е преставал нито за момент да мисли за хората, но те искат да Го заставят да мисли като тях. Никой не може да застави Господа да мисли като него. Великото в Бога е това, че при своите големи, велики работи Той отделя време и за малките. Малки работи аз наричам тия, които се отнасят до личното съзнание на човека. Ако Бог нямаше това качество – да се занимава и с малките работи – досега всички хора щяха да изчезнат.

Сега с един пример ще обясня какво нещо е индивидуално, и какво – колективно или Божествено съзнание. Индивидуалното съзнание представя ограниченото положение, в което човек се намира. Колективното съзнание е свободата, просторът, в който човек може да се движи. Представете си, че се намирате на една телеграфна станция, свързана посредством безброй жици с целия външен свят. Вашето щастие зависи изключително от съобщенията ви с външния свят. Докато сте на тази станция, вие имате възможност да приемате мислите на добрите, на разумните хора от Англия, Германия, Франция, Русия – изобщо от целия разумен свят. Това значи колективно съзнание: да живеете във връзка с цялото, с общото. Обаче прекъсне ли се връзката с външния свят, с общото съзнание, вие оставате сам, малкия, дребнав човек, изолиран от всякаква външна мисъл. Вие започвате да се тревожите, да се безпокоите, че връзката, съобщенията ви с разумните хора са прекъснати. Такова е положението на човек, който живее само в индивидуалното съзнание.

* Опуленс Според Учителя Закон на Всемирното Изобилие.

И тъй, докато човек е в съобщение с всички добри, разумни хора, с всички ангели и светии, той е доволен, радостен, че може да възприема техните мисли. Започнат ли неговите апарати за съобщения да се прекъсват един след друг, човек постепенно изпада в тъмнина, в мрак. Прекъсне ли се и последният апарат, той казва: „Тъмно ми е!“. Казвам: в съзнанието на този човек е скъсана и последната жица на съобщение с разумния свят. Какво трябва да направи този човек? В неговата станция трябва да се направи една корекция. В какво се изразява тази корекция? Да изправи, да подобри отношенията си към Бога, към Първичната Причина. Щом той изправи отношенията си към Първичната Причина, веднага ще се изменят отношенията на външния, на физическия свят към него – между микрокосмоса, т.е. човешкия свят и макрокосмоса, т.е. Божествения свят. Съществуват известни отношения, които показват, че Бог мисли за хората, но и те трябва да мислят за Него. Докато тези отношения са правилни, хората живеят в светлина. Нарушат ли се отношенията, те изпадат в тъмнина. Тъмнината пък произвежда дисонанс в живота. Тази е правилната философия. Въпреки това мнозина си задават въпроса, защо Бог създал така света, защо е допуснал страданията и нещастията? Казвам: светът е създаден много добре, но ти, дядо ти и баба ти изгорихте свещените книги, които посочваха правия път на живота.

При един цар от древността отишъл един беден човек и се оплакал от беднотията, в която се намирал. Царят му дал един хубав златен пръстен с голям диамант. Бедният човек сложил пръстена на ръката си и излязъл вън. Де кого срещал из пътя, той все разказвал за пръстена, който царят му дал. Всички се спирали, поглеждали пръстена му и той разправял цялата история: как отишъл при царя, как царят го приел, как му дал пръстена и т.н. Години наред той

все за пръстена си разправял и по този начин забравил беднотията си. Друг беден отишъл при царя. Той му дал едно златно перо. Бедният взел перото и излязъл вън. До това време той не знаел да пише, но като получил това хубаво, златно перо, научил се да пише и писал много. Така той станал виден човек. Когато срещал свои познати, разправял им: „Откак получих това перо, човек станах“. Трети беден отишъл при царя. Царят му дал една звезда. Бедният закачил звездата на гърдите си и излязъл вън. Денем тази звезда му създавала радост и веселие, а нощем му осветявала пътя. Този човек постоянно разправял за своята звезда и за начина, по който я получил. Отишъл и четвърти беден при царя. Той му дал една хубава книга да чете. Обаче бедният не знаел да чете. От любов към своята книга той се научил да чете и станал учен човек. Когато срещал, показвал му книгата, разправял как я получил и казвал: „Сляп бях, но откак се научих да чета и да разбирам тази книга, прогледнах“.

Казвам: всички, които сте събрани тук, сте от тия, които са ходили при царя. Едни от вас са получили златен пръстен на ръката, други – златно перо, трети – звезда, а четвърти – книгата, която съдържа всички тайни на живота. И сега този, който има златен пръстен на ръката си, ще разправя за себе си, че е талантлив човек, надарен с дарби и способности. Който има златно перо, ще разправя, че е виден писател. Който носи звездата на гърдите си, ще разправя, че е герой, че е силен човек. Който има книга в ръцете си, ще разправя, че е учен човек, ще иска хората да го уважават и почитат. Не е достатъчно само да носите в ръце тази книга. Вие трябва да разбирате нейния дълбок смисъл, защото в нея са скрити всички тайни на живота; в нея е написано предназначението на пръстена, на перото, на звездата и на самата книга. Тази книга не е нищо друго, освен коментар на целокупния живот.

Сега вие не трябва да се спирате върху противоречията, които този пръстен причинява. Не трябва да се спирате и върху противоречията, които перото, звездата и книгата причиняват. Като се жени някоя мома, пръстен ѝ дават. Цял живот тя разправя за своя пръстен. Роди се дете, стане майка, тя тръгва от съседка на съседа да показва детето си, т.е. своя пръстен. Детето расте, става млад момък, свършва университет, донася диплом за завършено образование. Дипломът представя златното перо от царя. Този човек става учен, свършва четири факултета. Майката разправя за учеността на своя син. Най-после той става министър-председател, взима всичката сила в ръцете си. Този е човекът, който носи звездата на гърдите си. Той прокарва пътища, канализира реки, осветлява градове. Всички хвалят този човек, казват: „Откак дойде този министър на власт, градовете се осветлиха“. Да, градовете се осветлиха, но с тази светлина хората се изгубиха. Ако човек има светлина и с нея търси да убива всеки, който е заподозрян в нещо, което не е в интерес на държавата, тази светлина не е на мястото си. Истинска светлина е тази, която дава живот, която носи мир и радост на хората. Когато преследват някого в тъмна нощ, той счита тъмнината за свой спасител. Този човек се моли на Бога, дано нощта продължи повече, да не го видят. Яви ли се първият светъл лъч, сърцето на този човек трепва, той се ужасява пред мисълта, че могат да го видят, и уловят.

Днес всички хора говорят за наука, за знания и казват, че знанието носи светлина на човечеството. Кое знание? Има едно знание, една наука, която наистина носи светлина; обаче има една наука, която носи тъмнина, ограничение на хората. Всъщност съществува една наука, едно знание, но важно е как и къде хората използват това знание.

Например Ломброзо хвърли светлина върху известни признаци, по които могат да се познаят прес-

тъпниците. Обаче тази светлина днес не се използва правилно. Въпросът не седи в това да познаеш кой е престъпник и да го накажеш и убиеш. Тази наука е необходима на хората, за да познават своите добри и лоши заложби, и да се възпитават. Сега като погледнете черепа, лицето, ръцете на човека, казвате: този човек е анормален тип, той е престъпник. Като знаете тези признаци, вие трябва да знаете и признаците на нормалните хора. Тази норма ще намерите в живата природа.

„Ако се не родите изново, няма да влезете в Царството Божие.“ За да се роди човек изново, той трябва да претърпи коренно преобразование. Като говоря върху новото, което трябва да дойде, аз нямам предвид сегашния ред и порядък на нещата. Сегашният порядък представя изложение на живота от хиляди години насам. Насилията, престъпленията в сегашния свят водят началото си от хиляди години насам, а сега само се изявяват. Насилията са резултат на миналото, на неразбирането на живота. Вследствие на това минало и съвременните хора имат криви схващания за живота. И днес всички хора търсят цял срещу тези криви разбирания. Обаче методите, които те употребяват за своето изправяне, не дават добри резултати. Въпросите не се разрешават с тези методи. Например как ще се внесе мир в света? Кой може да внесе мира? Днес никакъв закон не е в състояние да унищожи войната и да внесе мира. Ако всички учени хора се обединят и заработят с науката за унищожение на войната и внасяне на мира, и те няма да успеят.

Казвам: има една единствена сила в света, която може да унищожи войната, и да внесе мира. Коя е тази сила? Жената. Ако всички жени се сплотят и кажат: „От днес вече не раждаме престъпници!“, те ще турят точка на войната. И ако всяка майка каже на сина си: „Убиваш ли брата си, аз се отказвам от теб, ти не си мой син!“, войната ще дойде до своя край. Тъй

щото спасението на човечеството седи в съзнателното отказване на жената да ражда престъпници, както и в отказване на майката от своя син убиец. За да се постигне това, не само две-три жени трябва да съзнаят своята задача, но всички жени целокупно трябва да се подигнат, за да заработят за спасението на света.

Днес аз проповядвам на жените. Вие, от своя страна пък, ще проповядвате на останалите жени, защото отсега нататък жените ще се държат отговорни за неизпълнение на своята задача. Ако някой момък залюби една мома, но скоро охладнее към нея и залюби втора, последната трябва да му каже; „Ти трябва да се върнеш при първата си възлюбена. Аз не съм по-добра от нея. Щом ти можа да разлюбиш една, утре и мен ще разлюбиш“. Как постъпват обаче съвременните моми? Като дойде при една от тях някой момък и изкаже любовта си към нея, тя не държи сметка за това, че вчера той обичал друга някоя, и днес я разлюбил, и приема любовта му; момъкът още утре ще напусне и тази мома, а после и трета, и четвърта. Той си играе с чувствата на момите, а те само го укоряват, без да предприемат никаква решителна, съзнателна акция. Не, вие сте майки, той е син. Майките са виновни, отговорни за постъпките на синовете си. Затова именно от хиляди години насам жените са бити на общо основание и са дошли до положение на робини. Те имат непоносими страдания. Законът, който се прилага към тях, е неумолим. Защо? Понеже те имат сила да разрешат въпроса за спасението на човечеството, но не искат да употребят своята сила. Жените трябва да насочат силите си към целия свят и да кажат: „Долу войната! Долу всички заблуждения! Долу всички езически учения!“.

Сега щом някоя мома стане за женене, тя казва: „Дано ми даде Господ добър мъж!“. Господ ви даде добър мъж: Адам. Ева, която излезе от Адам, първоначално беше отлична мома, девица. Обаче след

грехопадението всички жени, които се родиха от нея, извратиха света. Ева роди един син престъпник, Каин. Адам не беше баща на Каин, но на Авел. Каин беше роден от друг баща. Казано е в Писанието: „Вие сте чада на дявола“. Оттук, предполага се, че дяволът бил баща на Каин. Невъзможно е овца да роди вълк. Ако овца роди вълк, причината се крие някъде дълбоко в живота. Авел стана жертва на Каин, на злото в света. Възможно ли е двама братя, от една майка и от един баща да се убиват? Следователно предполага се, че тези братя били от двама бащи: единият – носител на тъмнината, другият – носител на светлината. Днес половината от човечеството са каиновци, половината – авеловци. Ако хората вярват в стария закон, който дава място на престъпниците да се раждат, те всякога ще убиват. Новата жена, новата Ева трябва да затвори пътя на Каин да не се ражда. Каиновци нямат право да се раждат! Светът не се нуждае от престъпници. Нека дойдат авеловци и ситовци! Светът се нуждае от добри хора. Пуснете ли каиновци в света, ще ходите да се разправяте с тях. Те ще говорят за мир, за това-онова, но същевременно ще разбъркват света.

„Ако се не роди човек изново, не може да влезе в Царството Божие.“ Жена, която ражда добри и разумни деца, ражда изново. Само свободната майка може да роди добри и разумни деца. Същото се забелязва и в растенията. Всяко дърво, което расте на свобода, при добри, благоприятни условия за него, ражда добри и вкусни плодове. Да родиш доброто, това подразбира излизане, отделяне на светлина. Да родиш злото, това подразбира поглъщане на светлина. Следователно ново раждане, т.е. да се родиш изново, подразбира излизане навън. Всички добродетели се изявяват в раждане изново навън, а не в поглъщане навътре. Всички престъпления се изявяват в поглъщане на светлина. От човек, който поглъща светлина, нищо не може да се очаква.

Мнозина казват, че Христос дошъл на земята, за да спаси света. Питам: как ще се спасят съвременните хора? – „Като повярваме в Господа Исуса Христа.“ – Не, за да се спаси човек, не е достатъчно само да повярва в Христа. Както Христос излезе от Бога и дойде на земята да спаси човечеството, по същия начин и ние трябва да излезем от Бога и да работим върху себе си и върху своите ближни. Някой казва: „Да отида веднъж на небето, няма да помисля за връщане назад“. Това показва, че този човек бяга от страдания. Невидимият свят има особено мнение за човек, който се страхува от страдания. Той е далеч от истината. Който не се страхува от страдания, той ще придобие истинското знание и ще бъде неуловим като светлината. Човекът на светлината разполага с власт, с богатствата на целия свят. Христос казва: „Имам власт да положа душата си, имам власт да я взема“. Някой се хвали, че като се помолил на Бога, молитвата му била послушана. Това още нищо не значи. Един път само молитвата му е била приета и той бърза да се похвали. Днес молитвата му се приема, но утре не се приема. Такъв човек не може да бъде свободен. Истински свободен човек е този, който може да се превърне в светлина. Той ще влиза, където иска, и ще излиза, откъдето иска, ще бъде свободен при всички условия на живота. Свободният човек се движи непрекъснато в светлина, той се разхожда по всички светове безпрепятствено. Който не може да се превърне в светлина, той е роб на условията.

Като казвам, че човек може да се превърне в светлина, имам предвид възприемане на новото, което носи живот, светлина и свобода. Някой казва: „Аз искам да вървя в новия път“. Щом желаеш, можеш да влезеш в този път. Давам му една запалена свещ и казвам: вземи тази свещ и внимавай да не изгасне. „Ами като изгори?“ Щом питаш така, ти си човек от старото учение. По зададения въпрос се познава умът

на този човек. Щом изгори тази свещ, с нея заедно и ти ще изгориш. Като изгори първата свещ, ще дойдеш да ти запали втора. „Отде да купя втората?“ Ти не си човек за новото учение. „Докато дойда втори път, години ще минат.“ Ти си човек от старото учение. „Ти истина ли говориш, или се подиграваш с мен?“ Казвам: ако си умен човек, не се подигравам с теб, ако си глупав, подигравам се. Ти сам ще определиш какъв си и как ти говоря. Ти се чудиш на моя ум, аз пък се чудя на твоя, защо не искаш да приемеш учение, което ти носи щастие.

Съвременните хора се съмняват дали им се говори истината или не; те се съмняват и в любовта си едни към други. Казвам: всеки човек знае дали му говорят истината или не, дали го обичат или не. Първото впечатление показва това. И в него почти няма изключение. Който ти говори истината, който още в първия момент те обича, той предизвиква в теб свещен трепет. Не изпитвате ли този свещен трепет, колкото и да ви убеждава някой, че ви обича, той не говори истината. Колкото и да се изнасилвате да вярвате, че ви обича, вие нищо няма да придобиете. Който ви обича, той ви носи една запалена свещ. Тъй щото вие ще определите любовта на този човек не по думите, които ви говори, но по светлината на свещта, която той ви дава. Свещта говори повече от всичко друго. Някой казва: „Много те обичам.“ – Дай ми тогава двадесет хиляди лева! „Нямам.“ – Значи ти нямаш любов към мен.

Ако ти поискаш двадесет и пет хиляди лева от този, който те обича, той ти дава петдесет хиляди лева; ти искаш петдесет хиляди, той дава сто хиляди лева; ти искаш сто хиляди, той дава двеста хиляди лева. Колкото повече дава един човек, това показва, че той е човек на любовта. Отидеш ли в дома на такъв човек, той не се съмнява в теб и оставя цялата си къща на твое разположение. Казвате: „Идеален човек е този!“. Когато другите хора постъпват така, казвате, че са

идеални, но когато дойде до вас, друга мярка прилагате. Един човек отишъл в една гостилница, дето ял, пил и си казал: „Много хубаво върви всичко“. Като дошло време да плаща, нямал пари и казал: „Сега вече много лошо върви“.

Днес всички хора се оплакват от последствията на живота. Какви са последствията на живота? Неразбиране на самия живот. Вас не разбират и вие не разбирате другите. Например кой от вас досега е разбрал брата си, сестра си или приятеля си? Кой човек днес е готов да се пожертва за другите, както за себе си? Апостол Павел казва: „Едва ли ще се намери човек, който да се пожертва за приятеля си. Обаче, когато бяхме врагове на Бога, Той се пожертва за нас“.

„Изново“. Ако се не родите изново, ако не измените схващанията и разбиранията си, със старите разбирания нищо няма да постигнете. Старият живот, който водите, нищо няма да ви донесе. Сегашният живот на хората прилича на опечен хляб, който купуват от фурна и изяждат. След това чакат да се омеси и опече друг хляб, за да си купят. Докато чакат да излезе пресният хляб от фурната, малко време ще погладуват. Бъдещият живот прилича на житно зърно, което посадите в земята. Посадите ли го веднъж, то вече от само себе си произвежда. Ако спазвате закона, след дванадест години това житно зърно ще даде толкова плод, че цялата Земя ще може да се нахрани. Ако му дадете условия да се развива, тогава ще има и за вас, и за ближните ви. На същото основание искате ли да се осигурите, дайте ход на великата Истина! Всеки съдържа зародиша на великата Истина в себе си, но трябва да даде на този зародиш условия да се развива. Съвременните хора очакват да им сложи някой един самун в торбата. Щом имат един самун в торбата си, те мислят, че са осигурени. Осигурени са за един ден, но следния ден пак са гладни.

Казвам: глад има във физическия свят, глад има и в духовния свят. Срещате човек, който ви обича. Той ви погледне мило и вие сте доволни. Щом си замине, вие сте омъчнени, търсите този човек. Значи вие пак сте гладни. Ако искате да намерите онзи, който ви обича, идете в гората. Когато сте тъжни, идете в някоя борова, букова или дъбова гора и се облегнете на едно дърво, да видите какъв резултат ще имате. Дърветата са вашите любими. Какво ще кажете на това отгоре? Ще кажете, че това са дървета, не са разумни същества. Привидно те са дървета, но зад тях се крият разумни същества, с които вие можете да влезете в съобщение. Когато светиите са постили, когато са искали да постигнат нещо, те са прекарвали в горите между дърветата по двадесет-тридесет години. Тук те прекарвали в пост и молитва от никого несмущавани. Като виждали някой светия между тях, дърветата казвали: „Колко добър е този човек!“. И те се радвали, и светията се радвал. След известни постижения светиите отивали между хората. Който иска да живее добре, той трябва да влезе в света, между хората, които не са нищо друго освен дървета в горите. Когато човек живее между хората в света, той по-скоро може да стане светия отколкото, ако живее между онези, които го обичат. Мъж, който обича жена си, постоянно я следи: къде ходи, с кого се разговаря, на кого пише писма и т.н.

Един американец ми разправяше една своя опитност. Той беше добър, способен човек. „По едно време – казва той – обикнах една женена жена. Аз имах към нея симпатия и тя ми отговаряше със същото. Ние запазахме добри, приятелски отношения с нея, и от време на време си кореспондирахме. Един ден тя написала две писма: едно до мъжа си, който бил някъде на път, и едно за мен. Обаче в бързината си тя направила една грешка: моето писмо турила в плика, адресиран до мъжа ѝ, а неговото писмо – в моя плик.

Получавам писмото, чета, обръщението е към мъжа ѝ. Мисля си: „Да не би тази жена да е решила да напусне мъжа си?“. Не знаех какво да мисля. След няколко дена обаче получавам друго писмо от нея, в което ми обяснява станалата грешка. Тя се извинява и ме моли да върна писмото назад. „С вас – казва тя, – лесно ще се разправа, ще ми върнете писмото, но с мъжа си как ще се разправа.“ Като получи писмото до приятеля на своята жена, мъжът ще си каже: „Значи моята жена имала и друг възлюбен като мен“. Това писмо ще внесе едно горчиво чувство в сърцето му и една крива мисъл в ума му, които постоянно ще го безпокоят.

Питам: какво престъпно има в това, че някой люби двама души? Има нещо престъпно. Кога? Когато човек поглъща светлината на онзи, когото люби и я задържа за себе си, той върши престъпление. Обаче ако той дава от своята светлина на онзи, когото люби, той върши добро. Следователно в любовта съществува следният закон: ако възприемеш любовта на някого и я задържиш за себе си, ти вършиш престъпление; ако възприемеш любовта на някого и даваш от нея и на другите, ти вършиш добро. Иначе, ако от одного само поглъщаш светлина и нищо не даваш, а на друг само даваш, без да получаваш нищо, ти вършиш престъпление. Против такава любов и Бог въстава. Обаче ако в един и същ момент взимаш и даваш към всички хора, това е правилно проявление на любовта. Така и Бог дава. Той едновременно е към всички и баща, и майка.

Човек трябва да си изработи правилна философия, да разбира кое е добро и кое зло, кое е престъпление и кое не. Престъпления се вършат там, където отношенията между поглъщането и отделянето на светлината не са правилни. Казано е: „Даром сте взели, даром давайте!“. С други думи казано: както взимате от Бога, така и вие давайте. Вие взимате живот, светлина, свобода, знание, мир, радост. Това трябва да давате и на другите. В човека има вътрешен подтик

да дава. Той не трябва да потушава този подтик. И ако даром дава, даром ще получи. В който момент решите да живеете по този нов начин, вие ще имате помощта на всички добри, възвишени същества по лицето на земята. Тия възвишени и напреднали същества образуват цели общества, живеят между хората – на кое място, не знаете. Тия същества разполагат с големи знания. Те чакат само момента, когато някой човек реши да живее по Бога, и веднага му идват на помощ. Те бдят над него, грижат се и му помагат.

Мнозина ще кажат: „Ние сме стари вече, това не се отнася до нас. Досега не е станало, че отсега натък ще стане“. И турците казват за същия случай: „На петдесет не било, че на деветдесет ще бъде!“. Казвам: за глупавия, за невежия това не може да стане, но за гениалния човек, за светията може да стане. Реша ли човек да живее по Бога, ако е бил поет, музикант или художник, той веднага ще се вдъхнови и всичко в него ще потече като бистър, кристален извор.

„Изново“, казва Христос. За да се доберете до този велик закон, всички трябва да създадете нови отношения към Първата Причина, към Великото, което носи вашето щастие. Само по този начин правилно ще разбирате Божията Любов. Бог иска всички хора, без изключение, да бъдат щастливи: Той иска всички мъже и жени, майки, бащи и деца, приятели, слуги и господари, управляващи и управлявани да бъдат щастливи. Той желае това не само за хората, но и за животните и за растенията. Това желае Бог навсякъде и за всички. Казвате: „Може ли да бъде това?“. – Може. Тази задача е на бъдещето. То ще я реализира. За тази цел у хората трябва да се пробуди висшето, Божественото съзнание. Това няма да стане по механичен начин, но чрез усилена, съзнателна работа. Училищата, майките, бащите, умовете и сърцата на хората ще помагат за реализиране на тази задача.

И тъй, много неща знаят съвременните хора, но има много неща, които не знаят. Например откъде изгрява нашето слънце, което изгрява и залязва, те знаят; обаче откъде изгрява Слънцето на живота, което никога не залязва, те не знаят. Как излизат от земята растенията, които цъфтят и прецъфтяват, те знаят; откъде идват обаче растенията, които никога не прецъфтяват, те не знаят. Откъде идат изворите, които текат и пресъхват, те знаят; откъде идат изворите, които вечно текат, те не знаят; че има добро в света, и това знаят, но откъде идва доброто, не знаят. Тия неща не могат да дойдат от хората. Великата мисъл не може да се роди в главата на човека. Тя идва от Великото съзнание, което има начало и произход във вечността. Човек може само да отразява Божиите мисли, но не и да ги ражда. И колкото по-правилно ги отразява, толкова повече той е носител на Божественото. Докато човек приема и предава Божественото, всички го търсят. Дойде ли до положение само да приема и нищо да не дава, той вече скъсва връзка с Божественото и всички го изоставят.

Сега аз желая на всинца ви да имате колесница, направена от материята на светлината. Желая всички да имате по един златен пръстен със скъпоценен камък на ръката си; желая всички да имате по едно златно перо, по една звезда и по една книга, в която се крият разгадките на живота. Всички тия неща са необходими. Има ли човек тия неща, той няма да проси от царя пари, няма да се оплаква, че е беден. Съвременните хора съзнават, че имат ум и сърце, а отричат душата и духа. Това значи, че те признават пръстена и перото, а звездата и книгата не признават. Те казват: „Звезда не ни трябва“. Не, всеки човек трябва да съзнава, че на първо място той има ум; на второ място той има сърце; на трето място той има воля; на четвърто място той има душа и на пето място той има дух, съществени и необходими за него. Всички тия сили човек трябва

да приложи в живота си за служене на великото и красивото. Дойдат ли хората до това положение, те ще се разбират помежду си, ще живеят в мир и съгласие.

И така, всички трябва да изучавате великата книга на живота. Тази книга ще ви даде истински познания за живота. Тя ще ви даде признаци, по които да познавате кой говори истината и кой не говори истината. Ако при светлината, която имате днес, ви дадат знания да познавате кой ви обича, вие ще дойдете до обратни резултати. Вие няма да намерите онзи, който ви обича, но ще се натъкнете на онзи, който ви изневерява. Ако ви дадат знания, с които да намирате честните хора, вие ще се доберете до безчестните. Ако ви дадат знания, с които да намирате умните хора, вие ще дойдете до глупавите, до безумните. И най-после, какво ще се ползвате от тези знания, ако в желанието си да намерите положителните качества на хората и на себе си, се домогнете до отрицателните?

Казвам: всеки трябва да се стреми към постигане на положителната наука. Дойде ли до тази наука, той ще разбере силите, които действат вън и вътре в него. Всеки даден момент човек е силен в малкото. Силата на човека не седи в неговото величие и големина да блести като слънце, всички да го виждат. Силата на човека седи в това, той да става толкова малък, че никой да го не вижда. Тогава той ще влиза и излиза от великия свят, без да го вижда някой. Следователно първото нещо е човек да се занимава с най-малкото, което му е необходимо. Той трябва да влезе в дълбочините на своето естество, да познае духа, душата, ума, сърцето и волята си. Сърцето, умът, душата и духът са извън човека, а волята му е единствената сила, която прониква в дълбините на живота и го изследва. Волята, тази малка величина, представя човека, изявен на физическия свят. Бог обръща внимание на туй малкото в човека. Човекът не е още нито дух, нито душа. Човек не е още нито ум, нито сърце. Единственото

нещо, което представя човека на физическия свят, това е волята, на която умът, сърцето, душата и духът съдействат. Докато човек, т.е. волята в него, държи връзка с ума, със сърцето, с душата и с духа той има светлина в себе си. В който момент наруши тази връзка, тия спомагателни фактори в живота му се оттеглят и човек остава сам като суха кост, без никакви органи: без ръце, крака, очи и уши. Той седи на един клон като птица, люлее се и мисли за своето минало щастие.

Сега аз не искам да оставя у вас песимистични мисли, но казвам, че грехът, безлюбието станаха причина човек да извърши най-голямата грешка – да забрави източника на своя живот и да се отдели от Него. След това дойдоха нещастията в света. Вследствие на това днес човечеството върви в обратен път: днес всички хора се намират на кръстопът и не знаят накъде да вървят. Засега всички седят на едно място, но все трябва да вземат една посока. Всеки се усеща остарял, недоволен: косата му побеляла, краката му не държат и той само клати главата си и разправя за своето минало. Като дойде до това положение, човек започва да мечтае за онзи свят, иска по-скоро да замине. Питам: къде ще отиде той с този ум? С такъв ум и с такова сърце, каквито някои от съвременните хора имат, и на онзи свят не могат да отидат.

„Ако се не родите изново, няма да влезете в Царството Божие.“ Онзи свят е Царството Божие. Значи да се родиш изново, това е онзи свят. Онзи свят е свят на свобода, на мисъл, на чувства, на светлина, на знание, на безсмъртие. Онзи свят е свят на изобилие. Той може да бъде навсякъде. Какво ще ни залъгвате с онзи свят! Онзи свят може да бъде и на Земята.

„Изново“. Ако се не родите изново, ще бъдете роби на света. Не бъдете роби на човечите! Бъдете Синове Божии! Син Божий подразбира човек, който иска да излезе вън, да помага на човечеството. Да бъдеш Син Божий, това не подразбира, че трябва да те славят

хората, да те гледат като писано яйце, но трябва да помагаш на хората и те да придобият свобода.

И така, жените трябва да пазят едно правило: те трябва да бъдат тъй свободни, както Бог първоначално ги е създал. Когато Бог създаде първата жена, Ева, Той приспа Адам, за да не му пречи в работата. Дълго време Адам спа, докато Бог създаде първата жена, която беше толкова красива, че Адам, като я видя, извика: „Тази е кост от костта ми и плът от плътта ми!“. С това той направи първата погрешка. Адам не каза, че тази жена е дух от духа му, душа от душата му, ум от ума му и сърце от сърцето му. Адам каза, че Ева е кост от костта му и плът от плътта му. След това черният адепт видя Ева и внесе поквара в нейния ум. Като я погледна и като ѝ проговори, Ева го послуша, яде от плода на забраненото дърво, след което каза: „Намерих по-умен от Адам“.

Казвам: ако една жена види някой мъж, т.е. своя Адам, тя не трябва да си задава въпроса дали е кост от костта и плът от плътта на този Адам. И мъжът от своя страна не трябва да се запитва дали тази е жената, която е излязла от него. Ако мислят така, и двамата ще сгрешат. Когато един мъж срещне някоя жена, той трябва да каже: „Ти си онази, която си излязла от моя ум, от моето сърце, от моята душа и от моя дух“. Когато жена или девица срещне някой мъж или момък, тя трябва да каже: „Този е излезлият от Бога.“ Кажат ли и двамата така, те ще се родят изново и ще влязат в Царството Божие. Ако мъжете и жените не мислят така, друга култура освен сегашната не може да има. И тогава, както и да съединявате хората, те ще бъдат нещастни. Мислят ли по новия начин, между мъже и жени всякога ще има взаимност. Така трябва да се възпитават хората! Така трябва да мислят!

„Изново“. Това подразбира, че мъжът трябва да се върне в положението, както Бог го е създал първоначално. В лицето на жената той трябва да вижда новата

Ева, девата, т.е. възвишеното, красивото, мощното начало на живота или Първичната Причина, която е създала всичко. Докато мъжът не разбере жената, т.е. сърцето си, той не може да разбере себе си, не може да разбере и своя ум. Не дойде ли до това положение, той ще бъде в разрез с Битието. Защо? Защото жената е последното дело на Бога. Следователно от последното дело, от резултата на нещата може да се съди за причини и последствия.

„Изново“. Това подразбира, че жената трябва да се върне в положението, в което Бог първоначално я поставил. В лицето на мъжа тя трябва да вижда новия Адам, както Бог някога го е създал. Той трябва да бъде огледало, в което тя да вижда образа на Божественото начало. Докато жената не разбере мъжа, т.е. ума си, тя не може да разбере своето сърце.

И тъй, ако сърцето не служи за подкрепа на ума, и ако умът не служи за ръководство на сърцето, те не могат да имат правилни отношения помежду си. Най-после, ако и волята не е в услуга на сърцето и ума за реализиране на техните копнежи, човек не би имал никакви постижения и животът му би се обезсмислил. Умът представя целта в живота на човека. Сърцето представя условията, средствата за постигането на целта, а волята – това са постиженията, т.е. реализиране на целта.

Умът, както е създаден първоначално, представя висок планински връх, покрит с ледове и снегове, но винаги огряван от лъчите на благотворното слънце на живота, което изгрява, но никога не залязва. Тези лъчи топят снеговете и ледовете на този връх, като образуват безброй потоци и извори за напояване и оросяване на живота под него.

Сърцето, в своя първичен живот, представя необятна, красива долина, изобилно напоявана от чистите води на планинския връх, на която растат и се развиват благоуханни цветя и вкусни плодове. Сърце-

то, тази долина на живота, не е нищо друго освен раят на Земята. И днес всички търсят този изгубен рай. Следователно сърцето е изгубеният рай. Под думата „сърце“ някои разбират жена, други майка, трети дева. Тези три понятия представляват степени на развитието на сърцето. Най-долното положение на сърцето представя жената, а най-горното – девата. Девата е целта, майката представя условията, средствата за постигането на целта, а жената е постижението.

Казвам: ако жената не разбира мъжа, ако сестрата не разбира братя и ако сърцето не разбира ума, никакви постижения не може да има. И обратно: ако мъжът не разбира жената, ако братът не разбира сестрата, и ако умът не разбира сърцето, никакви отношения, никаква взаимност не може да съществува между тях. Разбират ли се, те ще си подадат ръка и ще заработят успешно за повдигане на човечеството, за повдигане на жената и на мъжа, за повдигане на сърцето и ума. Само по този начин образът на идеалния Адам ще се възобнови в нов Адам. И образът на идеалната Ева ще се повдигне на оня пиедестал, където Бог я е поставил; тя ще възкръсне в новата Ева. И тогава новата епоха ще поздрави двамата богоизбраници, заедно с техните чеда.

„Ако се не родите изново.“ Следователно, ако раждането е важен процес, за който се изискват нови, благоприятни условия, не по-малко важни процеси са зачеването и бременността. През времето на своята бременност жената трябва да бъде поставена при най-благоприятни условия: тя трябва да се храни правилно, при добро, хармонично разположение на духа; при това, никога да не яде преди изгрев, както и след залез слънце. Тя трябва да диша дълбоко, да мисли и да чувства право. Понеже в това състояние жената е силно чувствителна и възприемчива, с голямо въображение и с ближните си, както и тя сама трябва да си създава гледки, занятия и удоволствия

най-възвишени. Сутринните ѝ разходки трябва да стават при изгрев, да наблюдава красивите картини на изгряващото слънце; после да се разхожда в градини, дето цъфтят красиви, благоуханни цветя, където се развиват хубави плодни дървета. Където животът расте и се развива, там е неговият смисъл. Чистотата, както физическата, така и духовната, е необходимо условие за бременната жена. Къде ще намери по-голяма чистота от тази в природата? За тази цел тя трябва да посещава чисти извори и реки, водите на които да служат като огледало на нейния живот. Тихите, приятни нощи, с небе, осеяно с безброй трептящи звездици също представят незаменими картини за жената, бъдеща майка.

Казвам: майката трябва да възпитава детето си докато е още в утробата ѝ, а не след раждането. Там детето има всички условия за възприемане, а след раждането си то вече ще иска условия за обработване на възприетото. Ето защо и умственият живот на бременната жена не трябва да се пренебрегва. Най-красивата, изящна литература трябва да бъде нейната умствена храна. Животът на светиите, на великите хора трябва да бъдат двигатели на нейната мисъл. Красива и възвишена поезия, хубава музика и песни трябва да нарушават от време на време тишината на нейния живот. Спокойствие, тишина са нужни за жената майка, както и за природата, която в това време върши велик творчески акт – създаването на човека. Искате ли плода на дървото да бъде добър, създайте му условия и го оставете на природата. Същото се отнася и за създаването на човека. Добрият, разумният човек се зачева и развива при специални условия. За това се изискват три важни момента: цел, средства и постижения. Всичко това ще се намери в разумната природа. Самата тя е здраве, красота и чистота. Тя изключва всички болести, всякаква грозота и нечистота.

И тъй, никой човек не се ражда произволно. Например предполага се първият човек да е бил създаден в деня на първото равенство, когато условията са били благоприятни, хармонични. Ето защо нека всички художници, музиканти, писатели, поети и всички велики учени взимат участие при създаването на човека. Светът се нуждае от нови хора, които да работят за неговото изправяне и повдигане. Това зависи от жената. Тя е вътрешният фактор, който правилно трябва да използва всички външни благоприятни условия. В това отношение на жената майка, на сестрата, на девата трябва да се гледа като на деликатен, благоуханен цвят, който от никаква слана да не се попарва.

Казано е, че първият човек бил създаден в деня на първото равенство, в деня на любовта. Тогава той е почувствал в себе си присъствието на Великото, присъствието на Божията Любов. Със създаването на жената първият човек е разбрал Божия Промисъл, който работи в света. Следователно, за да се повдигне жената, преди всичко тя трябва да обикне Бога, своя създател. Възпита ли се в тази насока, тя ще помогне за повдигането на човечеството. Само тя е в състояние да роди новия Адам и новата Ева.

1 ноември 1931 г., София, Изгрев

Син человечески отхожда

*И Син Человечески отхожда, според
както е определено.*

Лука, 22:22

Ще прочета част от 22 глава от Евангелието на Лука.

Ще говоря върху 22 стих: „Син Человечески отхожда“.

В съвременната култура хората разглеждат еднакво и тъмните, и ясните работи. Ако говорите някому една истина, и ако му говорите една лъжа, за него е все едно. Даже на лъжата той може да вярва повече, отколкото на истината. Ако му говорите истината, ще произлезе спор. Ако му говорите лъжата, той ще ви каже, че е така – ще се съгласи с вас. Засега лъжата господства навсякъде, лъжата е основа на всичко. Всичкото нещастие на съвременния строй седи в лъжата. Той в основата си има нещо гнило и от тази гнилота произтичат всички противоречия: измами, бедствия, престъпления, лъжи. Лъжата господства навсякъде – и в религията, и в науката – навсякъде. Във всяка теория, каквато и да е тя, ще намерите повече лъжа, отколкото истина. И сега това се нарича „съвременна култура“. И ако някой се осмели да каже нещо против културата, веднага ще кажат: „Този човек не е културен“. Аз предпочитам да се отрека от една такава култура, отколкото да я признавам. Ако една култура е култура на лъжата, ако една култура е култура на престъпленията, на измамите, на вечния спор, на вечните страдания, на измъчванията, на инквизицията – аз се отричам от такава култура. Това не е никаква човештина, това е животинщина. Съвременните хора изживяват последните етапи на своето

животинство. Казвате: „Какво ще дойде след това животинство?“. Ще дойде човещината. Животинщината трябва да умре, т.е. да престане да се явява в тази форма, в каквато досега господства. Да искаш да бъдеш богат, това е животинско състояние, да искаш да бъдеш силен, това е животинско състояние. Тези неща ги преживяваха животните преди хиляди години и създадоха грамадните форми. Те постепенно се стопиха. Всичките мазнини, които животните носеха на гърба си, говорят за техните грамадни богатства. Но те прекараха един голям фалит – настана потопът на Земята, който ги изстреби. И досега още намираме, както костите им, така и месата им в друго състояние. Обаче като дойдат учените хора, те се мъчат да ни представят нещата, както са били. Те се мъчат да възстановят грамадните форми на допотопните мамути и да ни ги представят такива, каквито са били. С това те искат да ни кажат: „Ето, това е наука“. Един човек, който има ненаситна алчност, той е цял мамут. Един човек, който има непримирима омраза, той е цял мамут. Тия мамути и сега съществуват навсякъде. Ако се повдигне завесата на миналото, ще се види всичко, както е било.

„Син Человечески отхожда.“ Защо отхожда Син Человечески? Защото той се отказва да живее в такава култура. Времето, през което живееше Христос на Земята, беше по-лошо от сегашното. От две хиляди години насам има един напредък, макар и много малък, но все е успех. От две хиляди години насам след големи усилия и мъчения човечеството се е мръднало едва на един косъм! Сега учените хора изнасят във вестниците една теория, но тя е стара. Питат се например, може ли един човек да помести Земята. Учените хора вече са съгласни с това твърдение, че даже едно дете може да измести Земята от нейния път – достатъчно е само да я бута продължително с ръката си, най-после ще я помести на много малко разстояние.

Но доказано е, че това може да стане само с тези, които са абсолютно свободни. В този смисъл абсолютно свободните тела даже нямат никаква тежест. Нашата Земя – в свободното си състояние – може да я носи на гърба си даже едно дете, тя е много лека. Ако едно дете може с бутането на кората ѝ, да я измести от пътя, още повече един учен човек ще може да я измести. Това е закон в света, не се чудете. Аз говоря и за бъдещата култура. Бъдещата култура ще зависи от абсолютната свобода на човешкото съзнание. Когато един свят става абсолютно свободен, той е свободен от всякакви противоречия. Докато ти си свързан, с каквито и да е желания, с каквито и да е ограничения на някакви си закони, ти не можеш да се развиваш правилно. Защото, ако културата ти се налага отвън, това е един въпрос; ако културата ти се налага отвътре, това е друг въпрос. Днес и всред четириногите животни има културни: има коне, които знаят да четат и да пишат; има маймуни, които са културни, те могат да се обличат като хората. Обаче това не е естествено състояние, това е дресировка, а не култура. Хората имат желание да стане маймуната културна. Временно тя може да стане културна, но като я пуснеш в гората, тя си е пак маймуна. И конят временно може да се научи да чете и да пише, но като го пуснеш в гората, той си е пак кон. Следователно всяка култура, която се явява само временно, ние не я наричаме култура.

Култура е само това състояние, което се явява в човешкия дух. Писанието казва, че е вдъхнал Бог в човека дихание, и той станал жива душа. Това вече е естествена култура. Казано е там, че Бог казал на човека, че трябва да живее по особен начин. Казано е, че Бог е ходил между животните, и от там е взел човешката душа. Значи грехът е съществувал и преди човека в животинското царство. Вие пък мислите, че грехът е започнал от Адама, когато е бил в Райската градина. Не, грехът е съществувал и преди Адама. На

тази душа, която била между животните, Бог вдъхнал живот и ѝ казал: „Отсега нататък ти няма да бъдеш като животните, но ще живееш според закона, който сега ти давам – според закона на свободата. И докато спазваш този закон, ти ще бъдеш свободен. В който ден се опиташ да престъпиш моя закон, ти пак ще дойдеш в състоянието, в което си сега“. Тъй седи истината. Ние, съвременните хора, сме в състоянието на животните, върнали сме се назад. Съвременната култура е култура на животните. Ето в 1914 година във всеобщата война се избиха шест милиона души и то най-образованите. Инвалиди станаха двадесет и пет милиона, а пет милиона жени останаха вдовици. И всичкият разврат сега в Европа, както и всички нещастия, се дължат все на тази война. Тази война не беше нищо друго освен животинска война. И сега искат да се оправдават. Какво ще се оправдават? От всички тия европейски народи спечели ли някой нещо? Англия спечели ли нещо? Нищо не спечели! Германия спечели ли нещо? Нищо не спечели! Франция спечели ли нещо? Нищо не спечели! България, Турция спечелиха ли нещо? Нищо не спечелиха! Всички изгубиха, но нищо не спечелиха. Ако някой иска да ме убеди, че тези народи са спечелили нещо, ще му кажа, че той не говори истината: нищо не са спечелили, но са изгубили. Всички хора трябва да съзнаят това, те трябва да изтрезнеят и да знаят, че ако има още една такава война, съвременната култура съвсем ще изчезне. Всички трябва да изтрезнеят! Сега за нас е безразлично дали ще има още една такава война. Ние не искаме да ги убедим да направят така или иначе, но казвам, че ако има още една такава война, молитвата на съвременното човечество е изпята. Една трета от човечеството ще изчезне. Сега не е въпросът, дали ще вярвате, аз не искам никой да вярва, но щом стане това, което сега казвам, сами ще видите и ще повярвате. Не само вие, но всички, които

сте тук на земята, ще видите това нещо от последиствията, защото съзнателни хора не сме само ние, които сме тук на земята. Под думата „земя“ ето каква идея имам аз: под думата „земя“ аз разбирам най-ниското състояние на човешкото съзнание, в което човек се намира. Това е за мен земя. Идеите в мен са точно определени. Това е ниско състояние на съзнанието, в което човек заспива и минава в тринадесета сфера, която е сфера на мъчението. Ако човек изпадне дотам, той от болести не може да се отърве.

Сега да оставим този въпрос настрана. Под думите „друг живот“ или „Божествен живот“ аз разбирам най-високото състояние на съзнание на човека, в което съзнание той може да се пробуди.

Божествен свят е този, в който грехът, измамата, както и всички пороци и недъзи, са абсолютно изключени. В този свят виреят само великите добродетели, великите мисли, великите прояви на човешката душа. Някой казва: „Как ще живеем?“. Като влезете в един по-възвишен свят. „Може ли да се живее такъв чист и свят живот?“ Чудни са хората, като питат може ли да се живее чист и свят живот. Може да се живее, разбира се! Сега ще ви направя едно малко сравнение. Хубаво ли е да живеете постоянно в общение с един въоръжен човек, който всеки час да ви мушка с ножа си по ребрата, по краката и където намери? Представете си при това, че той ви мушка по дванадесет пъти на ден и вие сте принудени да живеете цели десет години с него – ще търпите ли това положение? Ще искате ли, след като се освободите от него, да си спомняте този живот? Ще си спомняте ли тази култура? Ще искате ли да живеете повече от десет години с този човек? Представете си друго – че живеете с един човек, който ви помага, постоянно се грижи за вас, доставя ви храна, дрехи. Това е пример от бъдещата култура. В бъдещата култура няма да има никакво мушкане. Днес има разни видове мушкания. Във вестниците ще

те мушкат. Как? Ще напишат една лъжа за теб. Ще те мушнат в чувствата, в тялото – навсякъде. Има едно мушкане, което осакатява човешките мисли, човешките чувства и човешкото тяло. То е мушкане, останало от една назадничава култура.

Казвам: не е достатъчно само да се констатират фактите, но трябва да се търсят причините за тях. В света съществуват две течения – на доброто и на злото. Кой са причините за тях, това няма да ви обяснявам. Това са две неща, за които никога не може да се разреши въпросът, откъде са произлезли и защо съществуват. От всички векове, откак свят съществува, колкото и учени да са минали покрай него, никой не го е бутнал. Който се е опитвал да го бутне, да го разреши, той е изчезвал от лицето на земята и нищо не е оставало от него. В съвременната епоха само един културен адепт се е опитал да го бутне, да го разреши, но и той е изчезнал от лицето на земята и никой не е могъл да го намери. Кой е този адепт, вие сами можете да намерите името му, то е записано някъде. Всеки, който се опитал да разреши този въпрос, той е изчезнал. Не е въпросът да се обясни какво нещо е доброто и злото. Това са неща неизясними. Който иска да знае същината на злото и същината на доброто, той ще изчезне. Ние ще оставим въпроса за същината на нещата. Едно трябва да се знае: човек е свободен. Човешката свобода седи в това, че злото не се налага. Човек сам доброволно приема доброто и злото. Доброто и злото са две съзнателни сили, които действат извън човека. И човек по своето естество е абсолютно свободен. Само така вие ще видите отношението, което съществува между тях. Злото и доброто са две велики, мощни, съзнателни сили в природата, които творят. Целият Космос, както е поставен в материалния свят, е подложен на действието на тези две сили. Тези сили съществуват в една или друга форма и не само в тези форми, които виждате в човека, но тези две сили се

заплитат във всички форми, които виждате. Сега аз засягам въпроса другоаче. Човек е абсолютно свободен. Злото и доброто са вън от него и следователно по свободата на своята воля той възприема едната или другата сила. Никой в този смисъл не може да се оплаква от злото и от доброто. Злото съществува вън от нас, но не и вътре в нас. Влиянието идва отвън, но вътрешно ние сме абсолютно свободни кое от тях да избираме. И ако някой приеме злото вътре в себе си, то е друг въпрос. Ако някой пита защо Господ създаде така света, казваме: не, Господ създаде съвсем другоаче света. Ние сами сме пресъздали този свят. Сега вие казвате, че Господ е създал и хората. Не, съвременните хора не ги е създал Бог. За мен поне е така: Господ не е създал хората, а за вас може да ги е създал. То е вече друг въпрос, аз не го оспорвам. Мога да ви кажа кого е създал Господ. Бог създаде само първите човещи – Адам и Ева, а Каин, Авел, Сит и тути кванти* не са създадени от Бога. Та и вас не ви е създал Господ. Вие си въобразявате, че Господ ви е създал.

Астрологически също е така. Писанието казва, че ако сегашният човек не се роди изново от дух и вода, той не може да влезе в Царството Божие. Значи има възможност той да бъде създаден от Бога. То е друг въпрос. Има една вътрешна възможност, според която всеки от вас може да бъде създаден от Бога. Кога може да стане това? Денят, в който вие решите да живеете според Божия закон, можете да бъдете създадени от Него. Ако вие решите да живеете според съзнателния закон на Великата Божия Любов, и ако живеете според закона на Божествената Мъдрост, на най-висшето съзнание, и ако се решите да живеете според закона на съзнателната Божия Истина, вие ще бъдете създадени от Бога. Според мен свободата и Божествената Истина са синонимни думи. Свободата е израз

* тути кванти *итал.* Всички останали, другите.

на онова Божествено начало, в което душата изисква свободно да върши всичко, което иска. Като казвам, че човек иска да върши, каквото желае, аз имам предвид човека, който е абсолютно свободен. Свободен от всякакви престъпления. В него няма нито сянка от лоши мисли, от лоши чувства и от лоши постъпки. И всеки човек, който върши какво да е престъпление – дали в мислите си, дали в чувствата си или в постъпките и в желанията си – той не е свободен човек. Той не може да говори за свобода. Всеки човек, който не е свободен от лошите мисли, чувства и желания, той е животно. И сега искат да ни докажат, че онези хора, които вършат престъпления, били свободни. Не е вярно това. Нито онези, които убиват, могат да бъдат свободни, защото Бог не е Бог на престъпленията. В Бога има един вътрешен импулс да очисти земята от всички престъпления. И това Той ще го направи. Той е сложил в ход всички сили. Наближава времето, когато от престъпленията на земята няма да остане нито помен. Тогава хората ще бъдат свободни, но кои хора? Само онези, които свободно възприемат вътрешния процес на Любовта, и се ръководят от нея. Например всички хора, които ръководят войните, каква цел имат? Те искат свобода.

Когато хората воюват на бойното поле, има нещо Божествено в това, но има и някаква неразбранщина. Защо се бият хората? Когато в една култура има различие във формите, а еднообразие в принципите, тя е правилна, тя се нарича култура на свободата, тя е Божествена. Обаче, ако в една култура формите са еднакви, а в принципите има разнообразие, тогава тя е престъпна, там започват престъпленията. Във формите човек е свободен. Например човек е свободен да прояви любовта си, ако иска по хиляди начини и форми, в това няма нищо престъпно, но принципът трябва да е един и същ. Щом мотивът е любов, ако принципът в теб е верен, каквато форма и

да употребиш за изявяването на любовта, ти вече си подчинен на любовта, не можеш да извършиш какво-то престъпление. Ако в ума си имаш едновременно два принципа, а една форма за изразяване, тогава престъплението ще дойде като едно последствие. От какво произтича престъплението в един месоядец? От желанието му да лиши кокошката от нейния живот. Той иска да лиши кокошката от нейната форма, а той да остане. Значи у него има два принципа различни: кокошката иска да живее, а той я унищожава. И той иска да живее, а счита, че има право да убие някого, за да живее. Човекът казва: мен Господ ме създаде, а кокошката не е създадена от Бога. Не е така. Не, Бог не е създал нито кокошката, нито човека. И човек е една голяма кокошка – нищо повече.

Сега аз искам да изнеса една истина, защото само истината може да направи човека свободен. Ако аз говоря една неистина, това още повече влошава съвременната култура и не само че нищо не допринася, но увеличава страданията на хората. Защо трябва да се говори истината? Ако с говоренето на истината не помогнеш на цялото човечество, то поне си помогнал да се подобри състоянието му поне на един косъм. И ако хората в целия християнски свят за две хиляди години са могли да придвижат културата поне на един косъм, това е грамадно нещо. Колко косми ни трябва още да променим цялата култура, за да можем да влезем в Царството Божие?

Няма защо да повдигате въпроса, как ще се спасите. Оставете вашето спасение настрана. Вашето спасение е извършено преди създаването на света, вие само трябва да го знаете в себе си и всеки може да бъде спасен. Денят, в който ти повярваш и възприемеш любовта в себе си, ти си спасен. В който момент осъзнаеш, че любовта е законът, който те повдига, ти си спасен. Ти можеш да осъзнаеш това нещо още сега, можеш да го осъзнаеш вечер или денем, можеш да

го съзнаеш след хиляди години, но законът еднакво ще действа. Тъй щото спасението не е важно за вас. Най-важният процес е развитието на човешката душа. Да се спаси една душа, да се повдигне един човек, това струва повече, отколкото проявата на една цяла култура като нашата. Да се издигне една такава култура, това е само безразборно изразходване на Божествената енергия. И като си помислите какво всъщност може да допринесе тази култура?

Аз гледам другояче на въпроса. Въпросът е в подобрението, което може да се внесе. Каква полза може да ви допринесе посяването на хиляди декара земя, ако в края на краищата тя нищо не дава? Представете си, че житото израства, но няма никакъв плод. Какво ви струват тези хиляда декара земя? Под думата „култура“ ние разбираме плод. Значи по-хубаво е да посееш десет декара земя и да ти допринесат изобилно плод, отколкото да посееш хиляда декара, които нищо няма да дадат. В дадения случай спасението на един човек струва повече, отколкото повдигането на цяла култура. Но ако под израза „повдигане на цяла култура“ разбираме повдигането на всички души, тогава ние сме в естествено и право положение. И от това именно се нуждае светът. Като влезеш някъде и погледнеш един човек, да знаеш, че той те обича, и ти го обичаш. Че те обича, това не трябва той да ти го каже, но ти сам да го почувстваш. Любов, която се изявява с думи, това не е любов. Тя трябва да се чувства. Като влезеш в една стая, където има запалена соба (Учителят е употребявал думата „соба“ в смисъл на печка. Бел. ред.), тя може ли да те обича? Ни най-малко. Но ако туриш ръцете си близо или далече от нея, ти ще почувстваш нейната топлина. Собата казва: „Дали ще се приближиш по-близо, или ще останеш по-далече от мен, аз все едно ще си извърша своето към теб. От теб зависи. Ти можеш да заемеш каквото искаш положение“. Тъй щото и по отношение на любовта пак

можете да заемете едно или друго положение. Можете да се приближите толкова, че да изгорите ръцете си, а можете да се приближите така до нея, че да не я почувствате, или така, че да остане известно разстояние, едно незабравимо, едно паметно положение. От вас зависи да бъдете близо или далече от нея.

Новите схващания, които сега придобивате, не трябва да бъдат в разрез с онова, което досега сте придобили. Вие не трябва да казвате: „Ние не обичаме ли Бога?“. Имайте предвид, че аз ви говоря за една философия, която е в движение, не ви говоря за една застояла философия. Костите на мъртвите животни не могат да се изменят от мъртвата философия. За нея не говоря. Говоря за една философия, която постоянно се мени. За мен доброто е добро само за момент. Ако философията расте, а принципът си остава един и същ, тя е права. Ако в началото като расте е добра, и в края ще бъде добра. Ако началото е лошо, и краят ще бъде лош.

Сега аз ще разгледам един социален въпрос, какъвто е бракът. Брак в света не съществува. Той е едно хрумване на хората. Никой няма право да жени, когото и да е, нито има право сам да се жени, за когото и да е. Защо? Защото това е право само на Бога, то е Негов прерогатив. Казано е в Писанието: „Това, което Бог е съчетал, човек да не разлъчва“. Като е изпратил душите на земята, Бог ги е съчетал. Сега престъпленията на хората седят в това, че те казват: „Хайде да оженим този“. Вие ще го ожените? „Хайде да венчаем този.“ Нито ще го венчаят! Това са престъпления от страна на хората. Христос е казал, че никой няма право да разваля Божественото. Какво е доброто? В даден момент, когато две души имат Божественото съчетание, това е добро вече, това е любов. Когато две души в даден момент имат съчетание в името Божие, тогава ще се роди доброто, а когато се съберат без любов, те ще извършат престъпление. Следователно

престъплението е само на безлюбието, доброто е само на любовта. И тогава, когато в един дом се раждат престъпни деца, как ще изясните това? Ще искате да обвините Бога ли? Не. Когато това дете се е зачевало, майката и бащата са били в областта на безлюбието. Следователно и резултатът е такъв. И обратно: ако вземете една фамилия, даже и недобра, дете майката и бащата са престъпници, но при съчетанието за един момент само са били в любовно състояние, тогава може да се роди едно дете-ангел. Тези родители са само условие за неговото дохождане, а то всъщност се ражда от друго място. Тъй щото тези нови виждания, тези нови схващания се отнасят само за онези, които имат пробудено съзнание.

Сега какво е психологическото приложение на закона? Ако в даден случай искаш да извършиш една работа, а няма любов между една твоя мисъл и едно твое желание, ти непременно ще родиш едно престъпление, т.е. последствията на твоята постъпка ще бъдат престъпни. Ако между твоите мисли и желания има любов, непременно и постъпката ти ще бъде добра. Какво се изисква от вас? Никога не казвайте, че вие ще направите това или онова нещо. Нещата се определят само в момента, когато Бог действа. Когато казвате, че утре например ще направите това или онова, вие правите престъпление. Защо? Защото искате да заповядвате на Бога. Бог е, който разполага с вас и с работата. Покажете се в момента, когато трябва да действате. Като дойде време да действате, тогава се проявете, но не говорете преди още да сте пристъпили към дадена работа.

И тъй в Писанието се казва: „Син Человечески отхожда“. Защо отхожда? Не знаете, защото вашите умове са пълни само с противоречия, само с безверие. Ние сме се обезверили в себе си, обезверили сме се в Първото начало, обезверили сме се и в ближните. Въз основа на това се е създала онази поговорка, според

която „човек за човека е вълк“. Каква култура е тази, в която човек за човека е вълк? Каква култура може да има там, където няма никакви принципи, върху които човек да положи живота си? И каква култура може да има там, където човек се съмнява в себе си? Първото нещо – човек няма право да се съмнява в себе си; второто нещо – човек няма право да се съмнява в ближния си и третото нещо – човек няма право да се съмнява в Бога. Аз турям обратното положение: първото нещо – човек няма право да се съмнява в Бога. Единственото абсолютно същество, което е над всичко, това е Бог. То е възвишеното, трайното, дълбокото в човека, което действа в него като непрекъснат акт. При най-лошите условия на живота, когато ти се обезсърчиш, обезкуражиш, нещо дълбоко в теб ти казва: „Не бой се, тази работа ще се оправи“. Как ще се оправи? Пак ти казва този глас: „Не бой се, ще се оправи тази работа!“. И ти ще видиш, че както ти каже този глас, така ще стане. Това, което този вътрешен глас ти каже, е вярно. Бог ти говори – този е вътрешният глас и Той говори не когато си щастлив, но когато върху теб дойдат най-големите нещастия, и ти казваш: „Всичко се свърши“. Когато всички престанат да говорят, тогава Бог започва да говори. Тогава ти се намираш пред една пропаст и казваш: „Беше, вече всичко се свърши“. Тогава именно и Бог ще ти проговори.

Разправяха ми за един праведен човек, българин от варненско, когото в турско време турците осъдили на обесване. Денят, когато трябвало да го бесят, той се приближава до бесилката, поглежда към въжето и си казва: „Кой може сега да ме избави от това положение освен Бог?“. Отива до бесилката, слагат вече въжето на врата му, но нещо отвътре му казва: „Не бой се, въжето ще се скъса“. Увисва на въжето, но наистина то се скъсва. След това той си казва: „Благодаря Ти, Господи. Първото се скъса, но второто вече не знам какво ще стане“. Увисва на второто въже – и то се скъсва.

Турчинът казва: „До трети път ще го бесим, дайте сега друго, по-дебело въже!“. Взимат трето въже, увисва той и си казва: „Сега вече работата е сериозна“. Но интересен факт наистина – и третото въже се скъсва. Тогава пашата казва: „Нека си върви този българин и Бог не е съгласен да бъде обесен“. Не зная дали сегашните българи биха освободили човека по този начин. Аз вярвам, че те биха го окачили на желязно въже, да не се къса втори път. Питам: какво ще придобием, ако обесим или ако обвиним един човек?

Човек трябва да избягва злото. Каква полза, ако си отмъстите някому? Ето как разсъждавам аз. Ако някой човек ми е направил най-голямото зло, няма да му отмъстя, но ще му кажа: „Аз няма да върша престъпления по никой начин!“. Това е най-голямото наказание, което мога да наложя на този човек. Щом дойде до мен, казвам: „Аз съм човек, който не иска да върши никакви престъпления“. И всеки от вас, като види, че бесят едното, не казвайте, че такава е волята Божия, но кажете в себе си: „Да се скъса това въже!“. Нека плати държавата за туй въже, какво от това, че едно въже се е скъсало? Няма да бягате настрани, но ще седите там, докато въжето се скъса. Както виждате при този българин, който се съмнявал дали ще се скъса въжето, не само първото се скъсало, но и второто, и третото, и той най-после бил освободен. Всичките въжета могат да се скъсат. А вие седите и си казвате: „Кой ще оправи света?“. Вие сте съзнателен човек, но пак се съмнявате. Тогава Бог идва при вас и казва: „Ще ви кажа кой ще оправи света. Има Един, който може да оправи света“.

Само Бог съединява хората, само Той ги групира в едно. Никой няма право да жени хората, никой няма право да ражда без Бога. Когато Бог съедини, само той може да ражда. Ако човек съединява хората, то престъпници ще раждат. Когато един съдия е изправен пред положение да съди някого, нека се спре и

запита Господа: „Господи, кое е правото? Да осъдя ли този човек или да го оправдая?“. Един вътрешен глас му казва: „Оправдай го!“. Какво ще каже отгоре на това съдията? Той ще каже: „Аз съм на особено мнение“. Ако този съдия схване, че обвиняемият е праведен според думите на Господа, той ще може да докаже и неговата праведност. Ако този съдия стане и каже: „Господ да съди, този човек не е виновен, аз съм виновен“ и обвини себе си, мислите ли, че няма да спечели? Защото ако вие сте на положението на обвиняемия, вие сте длъжни да изправите същата погрешка. Като оправдаете този човек, оттам насетне всичко ще ви тръгне напред. Ако осъдите този човек, оттам насетне всички нещастия в света ще ви сполетят едно след друго. Кое е по-хубаво от двете положения?

В православната църква започнаха да гонят сектантите. Православните си мислят, че те са истински православни, а другите са сектанти. Всички православни са сектанти. Самата православна църква е сектантска, а ако искат да знаят, тя е даже и схизматична. Те искат да докажат, че имат право, а когато другите хора искат да докажат своето право, те го отричат. Засега на земята никоя църква няма право. Има само една църква, която има право, но тя е в душите на хората. Аз съм прав във всеки даден момент, когато изпълнявам волята Божия в съвършенство, когато изпълнявам Божиите закони, когато нямам абсолютно никаква отрицателна мисъл в себе си, когато съм в хармония с онова възвишено и благородно чувство в себе си, и когато желая доброто на всички живи същества. Виждам един лош човек, казвам: да му помогне Бог да се поправи. Виждам един добър човек и му се радвам.

Някой ще каже: „Ние толкова лоши хора ли сме?“. Не е въпросът, че сте лоши хора, но важното е, че сте непослушни. Ако някой например днес каже, че е Син Божий, веднага ще помислят, че той иска да управлява света, да заповядва на хората. Да заповядва на хората,

това не е никаква синовност. Да бъдеш Син Божий, значи абсолютно да зачиташ Божия закон, да работиш за доброто на всички, за доброто на цялото човечество. Тази е идеята, която е вложена и в Евангелието. Та ако вие дойдете до новото съзнание, то няма да измени вашите форми, вие пак ще си останете такива, каквито сте си, но ще настане една промяна във вашата душа, ще придобиете онази съзнателна сила, която ви трябва, и ще трябва да знаете как да се справите със себе си. Сега вие обърнете внимание на следното: в природата съществуват три положителни състояния, три положителни начала според мен. Едното състояние води началото си от закона на Любовта. То съдържа известно вещество, известна материя, която е необходима. Върху тази материя животът може да се гради. Следователно с първия закон се явява животът, който създава формите. Второто състояние произлиза от Мъдростта, от знанието. Тя е съзнателна сила, която също така съдържа известна материя, която е необходима за човешките мисли. Човек не може да мисли, ако тази материя не съществува. Защото не може да бъде гърнчар онзи, който няма материал, с който да работи. Не може да бъде печатар онзи, който няма с какво да работи. Третият принцип, това е Истината. Ти искаш да бъдеш свободен, но и в този случай тя съдържа известна материя, с която човек трябва да работи. Ако вие приложите закона на Любовта, ще видите колко е мощен.

Например имате едно крайно неразположение: отивате при едного, разправяте му болката си, отивате при втори, при трети, при четвърти, на всички разправяте болката си, но тя не минава. Никой не може да ви помогне. Защо не може да премине болката? Защото закон е: онзи, който може да ви помогне, това сте вие самите. В дадения случай, ако сам не направите едно положително усилие, не можете да излезете от това затруднение. Кажете си: „В мен съществува една

Божествена възможност и аз сам мога да изляза от тази болка, от това трудно положение!“. Ако си кажете така, веднага положението ви ще се смени. Или ако си кажете: „Възможно ли е това?“, пак ще си помогнете. Може да турите едно положително или едно отрицателно твърдение, но в никой случай две противоречиви. Като казвате: „Възможно ли е това?“, значи вярвате, че може да стане и другоаче. Българинът например казва: „Няма ли да дойдеш у дома?“. Англичанинът пък не губи време, той направо казва: „Ще дойдеш ли у дома?“. Значи, ако поставите думите във формата „Може ли да бъде това?“, но с положително желание, то ще бъде. Щом държите положителната мисъл, веднага Божественото съзнание ще се прояви и вие ще го изпитате. Който и да е от вас, ако иска да опита реалността на нещата, така трябва да постъпи.

Например мнозина от вас вярват в Бога, но нямат една ясна, положителна мисъл за Бога. Казвате например: „Аз се молих и Господ отговори на молитвата ми“. Въпрос е дали Господ е отговорил на вашата молитва. Защо? Защото, когато вие се молите, вие сте много далече от Бога. Когато сте се молили, може би някоя ваша близка душа, която е била близо до вас, ви е чула и ви е помогнала. Тъй щото всяка помощ, която ви иде, тя всякога не е от Бога, може да е от някоя ваша близка душа. Вие трябва да знаете в коя сфера сте били, когато сте се молили. Имате нужда от това-онова и казвате: „Аз се помолих на Бога и Той отгоре ми помогна“. Ако мислите така, ще мязате на онзи българин, който имал нужда от хиляда лева, намирал се в голямо затруднение, отникъде не могъл да намери тези пари. Имало много чорбаджии, към които би могъл да се обърне, но той си казал: „Всички чорбаджии са големи изедници, никой няма да ми помогне. Господи, на голям зор съм, само Ти можеш да ми помогнеш, никой друг!“. В това време близо до него минавал един от тия чорбаджии, срещу които той

изказвал недоволството си, и му пъхнал една кесия с хиляда лева. Като видял тези пари, той въздъхнал спокойно и казал: „Господи, благодаря Ти, че ми помогна!“. Чорбаджията попитал:

— Защо благодариш на Бога?

— Как да не благодаря, Той ми помогна, даде ми хиляда лева.

— А, Господ ти даде! Аз ти дадох тези пари да не мислиш, че всички чорбаджии са изедници.

— Кой знае дали си ги дал ти. Ти по-рано не беше такъв, навярно Господ те е пратил да ми ги дадеш.

И така, сега на хората това е потребно – да имат повече от тази първична материя на Любовта. Хората са изгубили тази първична материя и като погледнете лицето им, ще видите една керемидена краска, вместо хубавата червена краска. Тя показва отсъствие на материята на Любовта. Щом отсъства тази материя на Любовта, отсъства и силата на Любовта; щом отсъства силата на Любовта, отсъства и онова Божествено съзнание и тогава се раждат всички нещастия в света. Та сега някои от вас седят тук, някои са стари, някои са болни и мислят само за старостта и за болестта си. Болният мисли само за някой лекар да дойде да му помогне. Онзи лекар, който може да ви лекува, той е вътре във вас. Вземете пример от животните. Като се разболеят, те ни най-малко не търсят никакъв лекар, но сами се лекуват. Ние, разумните хора, вместо сами да се лекуваме, отиваме при лекарите. Аз не съм против лекарите, но казвам: преди всичко повикайте своя вътрешен лекар, който от своя страна, ако сам не може да помогне, ще извика един външен лекар като асистент и ще каже: „Кажи на Иван, на Драган или на Петкан да дойде да му помогна“. А вие сега отивате, викаете десет лекари на консулт. И десетте лекари свършват толкова работа, колкото и един. И всички тия лекари най-после казват: „Стана някакво усложнение“. И този човек умира. След това хората

ще кажат: „Тъй писал Господ“. Не е писал така Господ. Всичко седи в неразбирането. Онзи, който е станал лекар, той трябва да е роден лекар. Никой няма право да става лекар, ако не е роден такъв. Никой няма право да става учител, ако не е роден такъв. Никой няма право да става банкер, ако не е роден такъв. Никой няма право да става майка или баща, ако не е роден за това. Никой няма право да става генерал или министър, или цар, ако не е роден за такъв. Който е роден за една от тези професии или длъжности, да стане такъв. Който е роден за генерал или за учител, или за свещеник, или за цар, или за какъвто и да е и стане такъв, той е на мястото си, ще извърши добра работа. Който не е роден за такъв, той ще извърши най-голямото престъпление.

Във време на царска Русия имаше един спор с китайците. За китайците всички казват, че са некултурни, диваци хора, но и те имат своя философия. По едно време китайците отслабнаха и тогава Русия изпрати своята флота да ги принуди да отстъпят и да отговорят на всичко това, което Русия искаше. Тогава китайският главнокомандуващ флотата извика този на руската флота и му каза: „Слушай, братко, нашите господари царе се скарали нещо, не могат да се споразумеят, искат ние да воюваме вместо тях, да избиваме хората си и напразно да проливаме кръв. Я ние да си направим едно увеселение: ще гърмим напразно, ще обикаляме насам-натам и най-последно ще кажем, че никой от нас не може да победи“.

Ще кажете: китайско разрешение. Значи, ако снарядите удрят на място и убиват хората, това е по западен маниер, ако пък не удрят на място и не убиват хората, това е по китайски. Казвам: китаецът е прав. „Нека твоят и моят цар се съберат на аудиенция и да си поговорят като братя, а пък ние няма какво да се бием. Ако се бием, съвсем ще разбъркаме работата“. И

прави са китайците. В някои отношения и ние трябва да бъдем китайци.

Питам: кой човек досега, като си е наложил волята, е направил нещо? Ако извърша моята воля и ако това мое желание внесе в мен нов живот и аз придобия безсмъртие, тогава има смисъл да изпълня своята воля. Но ако една моя постъпка ме лиши от живота, ако изгубвам живота си и преждевременно остарявам, какво ми коства тази моя постъпка или това мое богатство? Или ще каже някой, че поне е ял и пил в този живот. Тогава ние ще бъдем в положението на онзи турски младеж, когото един ходжа съветвал да не пие, понеже младежът имал голяма слабост към пиенето. Той пиел особено много ракия. Един ден ходжата му проповядвал:

— Ти не трябва да пиеш, трябва да се откажеш от тази слабост.

— Какво да правя, като ми е удоволствие да пия. Не мога без това.

— Но така не става. Ти знаеш ли какво те чака, като отидеш в онзи свят?

— Какво ме чака?

— Всички бъчви, от които си пил досега, ще бъдат окачени на врата ти и ти през целия си живот ще трябва да ги носиш. Знаеш ли колко е лошо това нещо?

— Пълни или празни ще бъдат тези бъчви?

— Пълни, разбира се, ще ти тежат.

— Е, като са пълни, няма нищо, колкото и да са тежки, пак ще ги нося, ще има поне какво да пия и там.

Ще умре човекът и пак за пиене мисли! Това е турско разбиране за онзи свят – бъчвите да бъдат пълни. Ти му говориш, че го чака нещо лошо, а той казва, поне да са пълни, че да има да пие и на онзи свят. Някой казва: аз тук да си поживея, да си поям и да си пийна, че на онзи свят да ме правят, каквото си

искат. Това не е никаква философия, така не трябва да се мисли.

Христос казва: „Син Человечески отхожда“. Откъде? От всяка душа, която не изпълнява Неговата воля, Божията воля. Син Человечески отхожда от всеки дом, дето любовта не живее, не цари, Син Человечески отхожда от всяка църква, която не живее по Бога. Син Человечески отхожда от всички приятели, които не живеят добре. Син Человечески отхожда от всеки народ, който не изпълнява волята Божия. Син Человечески отхожда от всяка култура, която не изпълнява волята Божия. И когато Син Человечески замине, тогава ще дойдат всички нещастия върху хората. Защо ? Защото си е заминал Син Человечески, излязъл е навън. И ние тогава оставаме да пожънем онези последствия, които животът ни е отредил. Та казвам: в изучаването на окултните науки, в изучаването на човешкия организъм, в изучаването на човешкото лице, човешките косми, човешките ръце се изискват специални методи и главно – съзнание и дълбоко разбиране. Досега се изучаваше човешкото лице, както и изображението на лицето, с оглед на човешкия характер да се намерят слабостите в човека, да знаят какво му не достига, че да могат да го оплетат. Не, тайните науки не се изучават с такава цел! Те се изучават с цел да научите човека, да видите от какво има нужда и да можете да му помогнете, да му направите някакво добро.

Преди няколко години ми донесоха лекции от курс на една окултна школа в Америка. Мой ученик се влюбил в тях, задигнал ги, искал да види какво се преподава там и казва: „От всички лекции и от правилата, които там се преподават, аз можах да взема само едно правило. Всички други правила, които те поддържат, са все правила на престъпления“. И сега, ако погледнете лицата, челата, веждите, носа, устата на съвременните хора, ще видите голяма несиметричност, от която нищо не можете да познаете. Там не са

отбелязани правилните черти на лицето. Ние говорим за физиономията на хората, но аз не искам да се занимавам с отрицателните черти на човешкия характер. И когато се приближавам до престъпни типове, когато съм ги изучавал, аз не искам да се занимавам много с тях, не искам да пипам злото, но казвам: всяка престъпна мисъл оставя известни отпечатыци върху твоите черти. Най-първо тя ще остави отпечатык върху носа, ще направи там ред наслоявания, главно на върха на носа. Кое е това място на върха на носа, няма да го кажа, дори и ако всичкото богатство на Земята ми дадат. Ако сами можете да намерите това място, то е ваша работа, но аз никога не го казвам. Обаче трябва да знаете, че всяка мисъл оставя отпечатык върху носа, върху устата, върху очите, върху веждите, върху космите и т.н. Всяка престъпна мисъл оставя своите отпечатыци. И ако вие вървите по този път, няма да се мине дълго време и ще изгубите своята красота. Тогава човек почва да мисли, че е остарял, че е изгубил смисъла на живота. Тъй щото гнета на престъпленията оставя отпечатык върху целия човек. Това показва, че вие вървите по пътя на вашите деди и прадеди, които са слезли в една ниска сфера на влияние, където чувствате престъпленията на хората. Често човек, като изпадне в такава сфера, започва да мисли, че сам е престъпник.

Та сега вие искате да се повдигне цялото човечество, да се повдигнете от тази сфера на престъпления. Под думата „престъпление“ аз разбирам всяко нещо, което не е извършено с любов. Всяко нещо, което е извършено с любов, в него няма никакво престъпление. Мислите ли, че ако вие сте облекли някого без любов, сте направили някакво добро? Ако го облечете с любов, както себе си, ако го нахраните с любов, както себе си, и ако му дадете прием в дома си, както и на себе си, и ако треперите за него, както за себе си – това е любов. Казвате: „Може ли?“. Може, разбира се, това е Божествено! И онзи, който идва при вас, и той трябва

да мисли по същия начин. И бедният, който иде при мен, и той трябва да мисли за мен така. Ако между неговия и моя ум няма съчетание, и ако аз мисля едно, а той мисли друго, това не е любов. Непременно и той трябва да мисли и да гледа на мен, както и аз на него. Той трябва да каже за мен: „Този е най-добрият човек, когото аз познавам в света“. И аз ще кажа: този е най-добрият човек, когото аз познавам. Щом каже така за мен, тогава вече аз не считам този човек за беден, нито за чужд, но го считам за свой брат и му казвам: ако желаеш, ти можеш да останеш при мен, колкото искаш, можеш да останеш и през целия си живот. Но и аз, и той трябва взаимно да храним един към друг едни и същи чувства. Обаче ако след като го нахраня първата вечер, той каже: „Добре, този човек ме нахрани тази вечер, но утре какво ли ще ми каже“, той не е на прав път. Или ако аз кажа: „Докога ли ще остане този човек при мен?“ – това вече не е никакъв морал нито от моя, нито от негова страна. От такъв морал аз се отказвам.

Идва един при мен, моли ми се за пари. Казвам му: — Ти идваш при мен и ми се молиш, защото мислиш, че имам пари. Ако нямах пари, ти не би ми се молил. Аз бих желал да дойдеш при мен даже ако знаеше, че нямам пет пари в джоба си. Ако аз съм човек и видя, че имаш нужда, ще ти помогна. Ти трябва да мислиш за мен така, както Бог мисли за мен. Ако не мислиш така, ще ти кажа: моля ти се, излез навън, иди на друго място. Ти спадаш към друга категория хора, на които аз не мога да помагам. Няма закон. Казваш: „Ти си длъжен“.

— Не, никак не съм длъжен. Сиромашията ти е наложена, за да познаеш Бога, и затова ти не трябва да се страхуваш. Колко време си гладувал?

— Четири-пет часа не съм ял.

— Че ти още и десет дни не си гладувал.

— Мога ли да гладувам десет дни?

— Можеш, разбира се, ти можеш и четиридесет дни да гладуваш. Човек може да гладува четиридесет дни. За толкова има най-малко кандидати – десетина души.

Казвам: всички, които ме слушате, се нуждаете от една вяра, която може да мести Земята, не само планините. Аз отивам по-далече. Във времето на Христа се казваше, че трябва да имате вяра, която планините да премества, а сега се изисква от хората вяра, която и Земята да премести, и да я върти. Това ниско съзнание, в което сега живеете, това е вашата Земя. И ако вие не сте в състояние да измените това ваше ниско съзнание, никаква вяра нямате. То е толкова тежко, че се равнява почти на Земята по тежест. Вие сте една планина или една Земя и трябва да сте в състояние да повдигнете тази ваша планина или тази ваша Земя. Има някои хора, които не бих могъл да ги нося на гърба си, и в този случай казвам: аз бих предпочел да нося Земята, отколкото тия хора на гърба си. Има някой българи, които са по-тежки от Земята. Това е до разбирането на великия закон. Казвате: „Какво искаш да кажеш?“. Да престанете с вашите престъпления! „Какво искаш да кажеш?“ Да обичате всички хора! „Какво искаш да кажеш?“ Ще говорите всякога истината, без да лъжете! „Какво искаш да кажеш?“ Ще живеете абсолютно свободно, ще дадете свобода на всички и ще желаете свободата на всички хора! Това искам да кажа. „Ама как да го направим?“ Ще ви кажа как да го направите. Не е мъчно да се каже, комуто и да е. Това е най-лесното нещо. Тогава ще бъдете най-силните и най-мощните хора в света. Ако християните от първите времена още и до днес поддържаха Христовото учение, както се проповядваше, досега светът щеше да има съвсем различен вид от сегашния. Вие казвате: „Аз съм жена, имам мъж“. Че от кога го купи? „Ама аз съм мъж, имам жена.“ Че от кога купи тази жена? Не, така не се говори. Никаква жена

нямаш ти, никакъв мъж нямаш ти. Ако пък имаш един мъж, какво си придобила? Казваш: „Мъж ми ме чака в къщи“. Че как така? Мъжът ти е в къщи, а ти си тук? Щом имаш мъж, и ти ще бъдеш там, дето е той, и никога нямаш право да се делиш от него. Ти нямаш право да се разделиш нито на една педя разстояние от него. И ако мъжът има жена, и той няма право да се дели нито на една педя разстояние от нея. Сега аз говоря за другите, не говоря за вашите отношения. Не мислете, че това само аз го говоря. И Христос казваше: ще бъдат двамата в една плът, ще живеят в хармония, че каквото единият пожелае, това и другият. И двамата ще изпълняват волята Божия и никакво противоречие няма да има между тях. И тогава всеки ще вижда пред себе си един ангел. Мъжът, като види една жена, ще каже: „Ето един ангел!“. И жената, като види един мъж пред себе си, ще каже: „Ето един ангел!“. И тогава и двамата ще работят заедно. А сега жената като види мъжа си, казва: „Де ли е ходил той да хайтува“*. Но като дойде той, тя се позасмее малко, като че ли нищо не е било. Не, тя като знае, че той е ходил някъде, нека се радва, че той може би е ходил с други ангелици**. Това е едно благословение и за нея, и за него. Право ме разбирайте. Ако вашият мъж няма много ангелици, които да го поддържат, той ще умре. И ако вашата жена няма много ангели, и тя ще свърши. Всички тия мъже и жени са синове Божии – така трябва да мислите. Мислите ли, че всеки мъж, който се приближава към една жена, непременно в неговия ум има някакво престъпление? Не, ни най-малко не е така. Никакво престъпление той няма в ума си, това са чужди мисли, които се натрапват понякога. По естество никой мъж няма желание да направи каква

* хайтува от хайта, *зета от унг.* Хаймана, празноскитащ, пройдоха.

** Ангелици, ж.р. на ангели

и да е пакост на жената. Жената го предизвиква за това. Тя, като види някой мъж, уплаши се и казва: „Той непременно ще ми направи някаква пакост“. Да, и затова мъжът прави пакости на жената. Същото се отнася и до мъжа: той, като види една жена, казва си: „Тя непременно ще ми направи някаква пакост“. И така става. „Тази жена ще ме съблазни.“ Значи мъжът е причина да става това нещо. Това е, което аз зная. Обаче по естество нито жената има желание да прави зло на мъжа, нито мъжът има желание да прави зло на жената. Злото се ражда отпосле, като последствие на онова вътрешно недоверие, което съществува у нас. И затова казвам: щом се приближаваш към един човек или щом един човек иде насреща ти, ти веднага си помисли, че Бог живее в него. Ако ти не помислиш, че Бог живее в него, той непременно ще извърши някакво престъпление. Във всеки даден случай и ти трябва да мислиш за себе си същото, та като се приближаваш към една сестра или като видиш една сестра, у теб непременно ще се роди желание да ѝ помогнеш. Такива трябва да бъдат отношенията между хората в бъдещата култура.

В бъдеще у всички хора трябва да се роди желание да се подобрят условията на живота за всеки, а не да очакват подаяния. Подаянието ще бъде само едно последствие. Но условията трябва да се подобрят. Щом се подобрят условията, и човечеството ще се повдигне. Засега обаче това не може да стане изведнъж, докато всички не осъзнаят, че трябва да живеят един за друг. Сега мнозина казват: „Всеки трябва да се грижи за себе си“. Това се отнася до онези вярващи, които се намират в положението на християни и минават за такива. Питам: ако днес Христос дойде на Земята, как ще ни посети и как ще Го приемем? Ако Той каже: „Аз съм Христос, който ви проповядвах преди две хиляди години“, вие ще му отговорите: „Ти не знаеш ли, че ние живеем в 20-ти век и не сме хора, които можем

тъй лесно да вярваме? Ние не сме будали да помислим, че ти си Христос“. Това е едно изопачено вярване. Впрочем аз не казвам, че Христос тъкмо така ще каже. Ни най-малко Той няма да говори за себе си, но ще ни запита: „Как прекарвате живота си? Как живеете с мъжа си, с жена си, с децата си? Какво е материалното ви положение? Как спите, здрави ли сте?“. Тъй щото Той за всичко ще се интересува и ще ви разпитва. Но относно вярванията ви Той въпрос няма да направи. После ще ви запита дали четете Евангелието, ще ви слуша какви коментари правите по него и т.н. „Но ето, ръката на тогози, който ме предава, с мене на трапезата“ (21 стих, 22 глава от Евангелието на Лука). „И Син Человечески отхожда според както е определено, но горко на тогоз човека, чрез когото се предава!“

Син Человечески като си отиде от евреите какво стана оттам насетне с тях? От две хиляди години насам този народ е подложен на най-големи страдания. И ако Син Человечески си отиде от нашите съвременни (...) народи, какво ще стане с тях? Законът пак е същият. И ние вече опитваме лошите последствия. Тогава ще дойде другият стих, дето се казва в Писанието: „Ето, хлопам, дошъл съм пред вратата ви“. Ако някой отвори и възприеме Словото, добре ще бъде за него. И ако вие възприемете Словото, то значи да възприемете целия живот, защото Словото е законът на Любовта, която обхваща целия живот. И този закон трябва да обхване целия социален строй, а не само да се молим, не само на църкви да ходим, не само на училище да ходим. Този закон трябва да обхване целия живот, от най-ниското до най-високото стъпало и тогава у всички хора – професори, свещеници, съдии, учители трябва да се роди една свещена мисъл – да се подобри положението на цялото човечество.

В миналата си беседа аз говорих какво е предназначението на жената, сега ще ви кажа какво е предназнач-

начението на мъжа. Жените трябва да се откажат да раждат престъпници, а мъжете трябва да се откажат да хранят престъпници. Не давайте храна на никое ваше ниско желание или мисъл, които са ви обсебили. Нека умрат!

Какво казва Христос? В дадения случай, ако Христос дойде между богатите, Той ще им каже: „Всички богати християни трябва да раздадат имането си на сиромасите“. Те ще Му отговорят: „Такъв Христос ние не искаме“. Ако дойде между бедните, Той ще им каже: „Заради любовта си към мен, слугувайте на богатите доброволно, без пари“. Бедният ще му отговори: „Ние такъв Христос не искаме!“. Ако дойде между жените, ще им каже: „Заради любовта си към мен, слушайте мъжете си и им угаждайте, както те искат“. Жените тогава ще отговорят: „Ние не искаме такъв Христос!“. Ако дойде при мъжете, ще им каже: „Слушайте жените си и правете, каквото те искат“. Те ще отговорят: „Такъв Христос ние не искаме!“. Ако дойде между свещениците, и те няма да бъдат доволни от Него и ще му кажат: „И ние не искаме такъв Христос“. Значи, ние искаме такъв Христос, който да върши точно това, което ние желаем. Братя, аз да ви кажа: това не е човещина. Ако ние вървим по този път, ще изгубим и това, което досега имаме. Ние (...) се крепим донякъде, но и това, което сега имаме, ще го изгубим. Аз говоря за общите загуби в света. Ако един народ се повдига, същевременно с него печелят и неговите членове. Ако един народ губи, и членовете му губят. Следователно има общи загуби и общи печалби. Народите могат взаимно да си помагат едни на други. Затова именно трябва да се повдигне съзнанието на цялото човечество.

„Син Человечески отхожда.“ Кое е по-добре: да си отиде или да дойде? Всички нечисти мисли, желания и постъпки трябва да умрат! Нито трошица хляб! Нищо не трябва да им се даде. Това е дълбокото разбиране на въпроса. Ако не разбирате нещата по

този начин, новата култура не може да дойде. Само при едно дълбоко разбиране може да дойде новата култура. И само при тази култура можете да опитате Великото Начало, което съществува в света.

Тепърва трябва да изучавате себе си! Аз бих дал на всинца ви методи да измервате дебелината на устните и широчината и дължината на носа си, дебелината на веждите си, отвора на очите си. После да следите космите ви тънки ли стават или дебели, меки или твърди, падат ли свободно и спокойно или не, започват ли да побеляват. После ще следите, стават ли някакви промени с ноктите ви, дали стават крехки или други някакви промени. Всяка промяна в тези удове* говори за поява на някаква болест: или кожни образувания, или някакви тръпки, или бодежи по тялото, или нервни прояви. Какво показва това нещо? Че средата, в която живеете, е среда на промени. Тези промени показват, че ние едновременно чувстваме състоянието на цялото човечество. Често вие чувствате някакво страдание, изпитвате някаква скръб, но не знаете причината за това. Причината е, че чувствате страданието на цялото човечество. И затова вие трябва да се свържете с онзи мощен принцип, който показва, че има нещо мощно, велико, което преодолява всичко в света. И Писанието казва: „Любовта побеждава всичко в света“. Не казвам, че с вярата трябва да се свържете, но с Любовта, защото тя побеждава всичко. Ако вие не можете да побеждавате, трябва да знаете, че нямате Любов. Всяко знание в света иде чрез Любовта. Всяка сила в света иде от Любовта. Ако сте безсилни – нямате Любов. Ако не постъпвате добре – нямате Любов. Любовта е единствената магическа сила в света, която може да ни подобри в един ден. Това, което другите сили вършат с години, тя е в сила да го извърши само в един ден! С Любовта и цялото

* удове *остар*. Мн.ч. на същ. уд част на тялото, крайник.

небе би слязло на Земята. Тогава вие ще се измените – и брадите ви ще паднат, и космите ви ще почернеят, никой няма да ви познае – ще се измените, напълно ще се подмладите. Като дойде Любовта, тя ще каже: долу брадата! Брадата е само за Земята. В света на Любовта няма закони, няма правила. Там всички ще бъдат млади като деца.

Христос казва: ако вие не си хвърлите брадите, ако вие не си хвърлите белите коси, ако не изчистите кирта под вашите нокти, ако не изтриете гурлите от очите си, ако не изчистите добре ушите си, да няма кал в тях и ако не изчистите добре зъбите си, вие не сте за Любовта. Всичко това трябва да се изхвърли навън. И да не четете като мен с лупа. Че чета с лупа, с това аз показвам на хората каква е сегашната култура. Мен ме е страх да чета без лупа. Искam да покажа на хората, че техните мисли трябва да преминат през една чиста като стъкло среда. Всички ваши мисли, всички ваши желания и чувства трябва да преминат през една съвършено чиста среда – през средата на Любовта – и там да се пречистят. Аз и без лупа мога да чета. Някои като ме виждат с лупа, казват: „Този човек прави някаква магия, той омагьосва хората“. Та всички хора сега са омагьосани, никой не знае какво върши. Дяволът ги е омагьосал. Досега аз не съм срещал човек, който да не е омагьосан.

Сега наместо Син Человечески да си отхожда, както е писано, аз казвам: всички престъпления човешки си отхождат, а Син Человечески прихожда. И ще започне съд и правда в света: по любов, по знание и по свобода. И тогава всички хора ще бъдат свободни, ще бъдат чада, родени от един Баща и ще живеят така добре, без да се мушкат.

8 ноември 1931 г., София, Изгрев

Няма да угаси

Ще прочета част от 12-а глава на Евангелието от Матей от началото до 22 стих.

Ще взема само няколко думи от 20 стих: „Тръст смазана няма да пречупи и от лен свещило замъждяло няма да угаси, докога изведе съда в победа“. Може да прочетете този стих.

Има две положения в природата: едното положение учените наричат положително, а другото отрицателно. Простите хора наричат едното положение работа, другото почивка. Зидарите едното положение наричат съграждане, а другото разграждане. Тия двата процеса са потребни, когато всеки е на своето място. Когато идват навреме, те произвеждат своите добри резултати, а когато не са навреме, човек винаги претърпява една малка несполука в живота. И някога има голяма радост, а някой път може да се причини смърт. Смъртта и животът – това са две състояния. Животът е положителен, а смъртта е отрицателна. Следователно, когато човек е в съгласие с великите закони на природата, той е в положителното на природата, в положителното на Божественото, в положителното на събуждането – това е животът. А смъртта не е влязла в страданието. Смъртта е една вътрешна почивка. Писанието казва: „да си починат“. Гърчи ли се някой, това не е смъртта. Когато човек не е разбрал защо умира, той се гърчи. Щом умре, намира, че тази работа не е така страшна, както е мислил. И казва: „Аз се безпокоях и напразно се гърчех“. Например няког извадят от къщи и той се тегли, не иска да излезе, пък като излезе навън на чист въздух, вижда цветята цъфнали, плодовете узрели и казва: „Не било толкова страшно да се излезе навън“.

В съвременната философия има тенденция да се представи истината такава, каквато не е. И в религиозните разбирания има същата тенденция. Аз наричам това животинско състояние, състояние на мързел. Има един свещен мързел. И лъжата има същата подкладка – мързелът е основа на лъжата. Щом човек го мързи, той ще дойде до лъжите. Все таки, когато лъже човек, той трябва да знае, откъде се е зародила лъжата. Представете си едно дете, което никога преди не е лъгало. Лесно е да се каже сега, че лъже, но да се изясни произхода на лъжата, откъде иде тя, е по-мъчно. Ако ние не знаем произхода на лъжата, никога не можем да се освободим от нея. Ние говорим за лъжата като за незавършен процес – това не е просто лъжа, това е едно престъпление. Тя е като покривка на къщата отгоре. Тя е едно спомагателно средство. Аз не искам сега да ви занимавам с лъжата, защото искам да ви занимавам с капитала, който сте приложили.

Има една лъжлива философия, според която казвате: „Това трябва да приложим, онова трябва да приложим“. Въпросът е: как? Когато бабата иска да ожени някоя млада мома, тя ѝ разправя, че този момък е такъв, онакъв – хвали го. Като се впримчи младата мома, казва: „Бабо, отде ми дойде тази беля на главата, защо ми казваше ти такива работи?“. – Е, бабино, отде да зная аз? – Като не знаеш, защо ми разправяше?“ Идеята, че иска да ожени момата, не е лоша, тя е отлична идея, но бабата не знае как трябва да я ожени. Разбира се, това са злободневки, това са социални въпроси. Женитбата е социален въпрос. Сега ние мимоходом минаваме край него; не трябва да му обръщаме такова внимание. Това е посмешище за невидимия свят. Когато съществата от невидимия свят искат да се посмеят малко, те говорят за женитбата на хората на земята. Всъщност женитбата съдържа един велик акт на човешката душа. Да се жениш – това значи да познаваш великата истина на живота,

която може да внесе в теб безсмъртие. Това е женитба, нищо повече. И ако ти, като се ожениш, умираш, това е незаконно съжителство. Ще кажете: „Децата ми да живеят“. Питам: сегашните деца живеят ли? Някой казва: „Да се не женим“. Аз не говоря за женитбата като за един завършен акт. Женитбата е един незавършен акт в природата. Който мисли, че веднъж ще го венчаят, и с това ще се свърши, това не е никаква женитба. Ти всеки ден ще се жениш най-малко хиляда пъти. Много казано, нали? Аз сега не засягам това, което хората наричат женитба. Те могат да кръщават нещата така, както те искат, с каквито имена искат. С това те угасяват онова благородното чувство и най-после ще кажат: „Не си струва човек да се жени!“.

На един велик, доста виден, реформатор в Америка, Йоан Веслей, му дошла идеята да се ожени. Един негов приятел го посъветвал:

— Тъй, без жена, ми се струва по-добре. Ще си гледаш работата, не си струва да се жениш. И при това къде ще намериш такава жена да те разбира?

— За благоприличие. Като неженен имам работа с много жени, мисля, че може да хлътна. Ще си взема една жена да ме пази.

И знаете ли как го пазила тази жена? Не го била, но претърсвала всичките му писма, за да види откъде идвали, и дали няма някое любовно писмо до него. Отваряла ги всичките и ги четяла. Казвала му: „Ти ходиш... – не искам да употребя една българска дума – няма да ходиш тъй с жените! Където аз ти позволя, ще ходиш“. Това е малко преувеличено, не е така буквално, но духът на нещата е такъв. Йоан Веслей казва: „Нито крачка няма да отстъпя, аз ще ходя“. Но тя била по-силна от него и един ден го хванала за косата и го влякла из стаята цял ден. Той казал после на приятеля си: „Наистина не си струва човек да се жени“. Донякъде се вижда от това, каква е думата, която всеки ден ние претърпяваме с някое чувство или

мисъл. Тя е същата като на всеки мъж и всяка жена – безразлично е, зависи само от характера. Мъжете го вършат повече от жените, но зная, че при жените има поне една добра страна – те повече за косата хващат. А мъжът ще вдигне някоя тояга и ще хлопне жената по главата. Като те хване жената за косата, ще те раздруса и ще каже: „Ти глава имаш, защо си роден!“. А мъжът като вдигне тоягата, хлопне я по главата и казва: „Ти трябва да се смиряваш“.

Това е истината. Всички тия социални форми, които днес съществуват като един ярем, ние мислим, че са установени от Бога. Не. Тия форми, които сега съществуват, всички тия човешки институти, това са дрипели. Нека се формулират в своята първоначална чистота! Следователно бъдещото човечество, бъдещото общество, бъдещите народи не може да отидат напред. Назад ще вървят, ако вие, хората, не се хармонизирате. Всички писатели, философи, съдии, учители, свещеници ще дойдат до положение да погледнат на нещата тъй, както трябва. Мислите, че Господ ще оправи света. Господ ще го оправи, но първо ще го събори и тогава отново ще го съгради. Когато Господ отново го съгради, Той няма да остави абсолютно нищо от старото. То и сега няма да остане нищо! Онези, които се държат за стария ред и порядък на нещата, ще разберат, че са се заблуждавали.

Например вземете една жена, която е женена за един мъж: тя трепери за него – къде той отива, да не би да влезе в лошия път, но когато умре мъжът, как ще го контролира, че той е влязъл в другия свят? Там има повече жени, отколкото тукашните. Мъжът също иска да контролира жена си, но и жена му като влезе в другия свят, там има толкова мъже! Вие ще цитирате стиха: „Нито се женят, нито за мъж отиват“. Така е в онзи, великия Божествен свят, дето хората са разбрали закона на Любовта. Там старият ред е заменен с онова, истинското, което осмисля живота.

НЯМА ДА УГАСИ

Сега ние не сме за това: всичко, което съществува да го изхвърлим. Основата, върху която почива животът, е истинска. Човек може да изгуби живота си, но онова, което е вътре в него, е невъзможно да изгуби. Питам: в един семеен живот, ако се загуби любовта, какво струва семейството? Ако от тялото се загуби животът, какво струва самото тяло? Ако от главата се загуби мисълта, какво струва главата? Ако от сърцето се загуби чувството, какво струва сърцето? Ако от мускулите се изгуби силата, какво струват мускулите сами по себе си? Следователно важен е онзи вътрешен, съзнателен живот, който почива на известни закони, такива, каквито ние не познаваме. Не онзи закон за децата, не онзи мъртъв закон, който умъртвява хората, който казва: този трябва да се обеси, онзи трябва да се пусне – не този закон! А онзи, великият закон, който казва: „Тия, мъртвите, трябва станат от гробовете!“. Този е великият Божи закон. Когато Господ мисли, Той мисли как да въздигне мъртвите. Ако Бог дойде на Земята, Той ще се спре да помисли как да подобри дома, какви нови идеи да внесе в ума на мъжа и жената, на брата и сестрата, на управляващите. Какви нови идеи трябва да се внесат, за да се роди едно вътрешно разбиране в умовете. Защото при сегашните условия кой е доволен от реда на нещата? Нима вие сте доволни? Никой не е доволен. Светът е пълен само със сълзи. Навсякъде казват: „Животът, добър е животът.“ – Не, не! Този живот е на скърби, страдания и сълзи. Хлябът, който ядем, кисел ни става. Не кисел, а горчив е този хляб. Имаш едно дете, отгледала си го – дете като ангел, но утре изчезне детето ти. Казваш: „Такава е волята Божия“. – Не е такава волята Божия! Обесят някого, казваш: „Такава е волята Божия“. – Не е такава волята Божия! Напил си се здравата, казваш: „Такава е волята Божия“. – Волята Божия не се изразява така. Това е дълготърпението на Бога. Бог търпи глупостите на хората.

Като запитали един велик Учител от древността: „Ти кой си?“, той казал: „За умните аз съм най-умният, за глупавите аз съм най-глупавият, за силните аз съм най-силният, за болните аз съм най-болният, за богатите аз съм най-богатият, а за сиромасите аз съм най-сиромах. Ти какъв си?“. Сегашните хора само дебнат и казват за някого, че бил цар, че бил божество – какви велики хора! Та ние, съвременните хора, все от божества страдаме. Целият свят е пълен с божества! Никога светът не е имал толкова богове, както днес. И в Индия има тридесет и пет милиона богове. А в Европа има двеста и петдесет милиона богове. Та всеки един човек, който убива друго, не е ли той бог, който си позволява това? Казва: „Аз имам право да го убия“. Не е ли той божество? Всеки един банкер, който по закон ти взема, и те оставя гол, не е ли той божество? И последният стражар, който може да те насилва и малтретира, не е ли той божество? Един свещеник, който може да те изпъди от църквата, не е ли той божество? Майка ти и баща ти, които могат да те изпъдят, не са ли те едно божество? Казвате: „Знаеш ли, че няма божество?“. Много божества има и то божества на насилие. Следователно под думата „божество“ аз разбирам едно същество, което се опитва да примирява всичките противоречия. Идва и казва на всички други божества: „Слушайте, откажете се от вашите мандати“. Когато срещна някой гладен, той ми казва: „Стига са ме тъпкали хората“. – И той иска да стане божество.

Има една наука, която трябва да знаете, в която хората няма да ви тъпчат, и ще можете да бъдете свободни. Онзи капитал, който Бог е вложил във вас, вие трябва да знаете как да го употребите. Всички ние страдаме от незнание, как да употребим своя капитал: своя ум, чувствата си и волята си навреме. Ние чакаме да дойде някой велик човек. Дойде той, каже някоя мисъл и следват разискванията. Един от английските

проповедници привежда един смешен пример. Питат го: „Какво проповядва днес?“. „Изнесох една беседа за духовните хора, за да покажа как китът погълна Йона.“ Но и самият проповедник се намерил в трудно положение – взело му час и половина да държи Йона на повърхността, докато влезе в корема на кита...

Някои казват, че като умре човек, с него всичко е свършено. Други казват, че като умре, пак ще оживее – това е една друга, но крива философия. Трябва да се знае до какви граници е вярно това, което се говори. Ако аз посадя това житно зърно на дълбочина, колкото връх под земята, то няма да поникне. Но ако му сложа отгоре само един или два пръста земя, то ще изникне. Ако изменя този закон, няма да изникне. Казваме за някой умрял човек: ще възкръсне. Но при какви условия може да възкръсне? Всичките хора, които са умрели, всъщност не са мъртви, защото ако те умрат, никога не могат да станат. Следователно в тях е онази мощна, Божествена сила, която е и в зърното, и в кокичките, които могат да седят два-три месеца посадени, и след време да поникват. Онази мощната сила, която е вложена в твоя ум, онази мощна сила, която е вложена в твоето сърце и твоята воля – тази сила, турена при благоприятни условия, може да произведе резултат, какъвто искаш. Следователно някои от вас трябва да умрете.

Някои от вас имат основната идея за Бога, нали? Под Бог какво трябва да разбирате? Това е сбор на всичките резултати. Сбор на всичките мисли, сбор на всичките чувства, сбор на душата, на духа, сбор на каквото искате в света. Той е сбор на всичко. Вън от Него нищо не съществува. Следователно като казвам, че трябва да умрете, аз разбирам този разумен акт в това единение вътре. То е като в океана, в който ти ще влезеш като една водна капка, в него ти нищо няма да изгубиш, всичко ще бъде осъществено. В него като влезеш, ти ще се пречистиш, ще се кооперираш

с Божествения живот. Ще се стопиш в природата на Бога. Ние трябва да се върнем към нея и колкото повече се приближаваме, повече се обезсилваме и усилваме. Следователно ние сме дошли до едно положение, в което сме се обезсилили. Философите искат да ни убедят да вярваме в Бога. Но те искат да ни убедят по един неестествен път. Защото онзи, който те убеждава, и онзи, който те разубеждава, и двамата вършат престъпление. Да се отричаш от това, което е, е престъпление и да представиш това, което е, така, както не е, и то е престъпление. Следователно необходимо е за човека в кръга на неговата мисъл да представи една истина тъй, както е, според както той я е разбрал, понеже това е истина. Това, което за мен е най-важно, и е съградило моя живот, то ще съгради живота и на другите хора. Ние не представяме всякога нещата, както са. Хората имат едно желание, не че не искат да кажат истината. Аз ви разбирам, влизам в положението ви. Но нека кажем истината там, където трябва, и да не я кажем там, където не трябва.

Казва Христос: „Няма да угаси.“ Силата на човека е в това да не угаси доброто в себе си, което съществува. Силата на човека е в това да не загасва правата своя мисъл. След нея ще дойдат отрицателни мисли. Откъде се роди престъплението на новите хора? Има един такъв старовременен мит: когато Бог създал първите хора, те влезли като ученици в училището. Жената избрала като специална наука ботаниката, за да изучава растенията. Тогава Господ се явявал всеки ден по веднъж, проповядвал им. Има един Господ, който всякога се явява. Този Господ, който казал: „Адам да се занимава със зоология, да изучава животните, а жената с ботаника“. Като дошъл до растенията и по-специално до забраненото дърво, Бог разправил на Ева, че плодовете на това дърво, на това растение, съдържат толкова голяма отрова, че няма организъм на Земята, който да може да погълне тази отрова

и да не умре. След това Господ я завел при Дървото на Живота и казал: „От това дърво ще се храните. То съдържа онези елементи, които вечно продължават живота“. Дълго време тя мислила върху това и дошла до една критика в себе си, искала да провери дали думите на Господа са верни или не. Гледала този хубав плод и си казвала: „Как е възможно този хубавия плод да съдържа качества да разрушава!“. Нямала опитност, плашело я нещо. Вие ще кажете сега: „Така е, у човека винаги има любопитство, по естество човекът е любопитен, съмнява се, на което пък се дължи знанието му. Една подбудителна сила го тласка към проучване“. Малко ще се спра и тогава ще ви приведа друг един разказ.

Явила се една комисия от жени при един старовременен цар. И тогава жените са търсили своите права. Казват:

— Искаме да имаме и ние право сами да се управляваме.

— Може, може, на драго сърце. Аз отдавна мисля върху това.

Донесъл им две паници затворени и казал:

— Тия две паници ще държите затворени, няма да ги отваряте.

Взели те паниците, събрали се жените и започнали да се питат какво има вътре. Пита една, втора, трета. Казват:

— Да видим какво има вътре, да отворим!

— Да не ни види някой!

— Пак ще затворим. Никой да не знае.

Излизат в една гора, скриват се, гледат да няма никой да ги наблюдава. Като отворили паницата делегатките, една птичка хвъркнала оттам.

— Ами сега! Как ще я хванем?

Затворили двете паници и ги занесли на царя. Той ги попитал:

— Къде е птичката?

Двете панички били там, но птичката я нямало.

Сега като говоря тъй, някой ще каже: „Виж какви са жените!“. В този смисъл любопитството не е лошо, то е детинщина, но така изпуснали птицата.

Сега да се върнем към Ева, към любопитството ѝ. Гледала тя плода и накрая и тя изгървала птичката. И тогава хората изгубват живота в Рая.

Преди известно време дойде при мен един приятел и ми разправя една своя опитност. Тя е следната. Габровци имат такива едни солени риби, наречени косат. Един габровец му донесъл такава риба. Били донякъде двамата вегетарианци, но му казал да си похапне малко солена риба. Хапнал след това той грозде, ябълки. След като ял, очите му изпъкнали от тази риба. Искало му се да я хвърли, но я държал няколко дена. И като дошли баща му и майка му, казва им: „Похапнете си от тази риба.“ Майка му, още по-умна, измива рибата и я изпържва в тигана. По едно време идва баща му и вика: „Синко, майки ти умира!“. Едва спасил майка си. Тази риба е отрова. Няма никакъв живот в нея. В нея има само излишна сол.

Та казвам сега: и Ева яде от плода, от солената риба яде. После каза: „Чакай да дам и на мъжа си“. И двамата ядоха. И какво стана с тях? Изгубиха онзи първоначален живот. И оттам насетне смъртта влезе в живота. Отрицателните сили си пробиха път в човешкото естество и всички хора, които дойдоха след тях, не можаха да направят бент, да спрат това пропукване. И досега не е спряно. Тези сили постоянно текат и разрушават човека – не може да ги спре. Инженерите не могат да сложат бент на водопада, не могат да спрат тия сили и те събарят, събарят... Тази вода е немислимо да се спре. Сега аз искам да ви доведе до онази, истинската мисъл: никога не се занимавайте със сила, на която вие не познавате закона! Занимавайте се със сили, на които познавате закона. Когато вие ще правите, какъвто и да е опит,

НЯМА ДА УГАСИ

трябват ви професори. Ако влезете в една съвременна лаборатория и си позволите да правите, каквото искате, ще претърпите такова фиаско, каквото никога не сте виждали. Най-видните химици и алхимици, въпреки познанията си, и те са претърпявали неуспехи. Най-видният химик от Англия си позволил да навлезе в някои отвлечени области на природата в своя кабинет, но по едно време почнал да вижда как се пренасят неговите шишета от един долап в друг. И какво става? Една сутрин го намират мъртъв на пода.

Има в природата известни мисли, които моментално могат да умъртвят човека. Има известни чувства, които могат в даден момент да умъртвят човека. Има известни постъпки, които всякога могат да умъртвят човека. Пък има в природата мисли, които могат и мъртвия да оживят. И три, и четири, и пет дена да е седял в гроба, като положиш ръката си, ако имаш дарбите и знаеш законите, той веднага ще стане, ще възкръсне. Ще кажете: „Как?“. Вие имате едно механично разбиране за нещата. Ако постъпвате съобразно с Божествения закон, в който Бог работи, като разберете Божествения закон, Бог веднага ще извърши това, което искате, понеже законът е в съгласие с Неговата воля. Някой път се чудите за нещо как може да стане.

Чудното е, че днес хората са се научили да убиват, но не са се научили да възкресяват. Като говоря за възкресението, някои дори казват: „Богохулство е това. Той си присвоява правото да възкресява хората“. Владици и попове казват: „Този безумец, този самозванец!“. А като убивате някой, нищо не ви казват. Един като убива, трябва да има друг да възкресява. Защо на единия човек се чудят, а на другия не? Как е възможно това? Няма никаква логика. Писателите казват: „Убил го е“, а не казват: „Възкресил го е“. Като кажат „Възкресил го е“ мислят, че е голямо величие. Колко хора има в Европа, които сега възкръсват? В Европа има сто и двадесет милиона хора, които възкръсват.

И всички онези, които възкръсват, не се връщат на Земята. Те не искат втори път да умират. Разбирате ли това? Един човек, който възкресява едното, той е в състояние като се върне, да приказва с теб, а след туй да престане да живее в тази материална къща. Тя е мъртва. Материята е мъртва. И всеки, който живее там, той е мъртъв. Това е едната мъртва материя, всмукана с всички отрови вътре. Вие сте сензитивен и влезете в някой дом, където двадесет години мъже и жени са живели в нечистота, вие едва бихте могли да изтърпите. Ако човек остане да реди там, трябва да има грамадна сила, за да издържи. Като почувства какво е мислила жената, какво е мислил мъжът, всички престъпления са вътре в къщата!... И аз се чудя не толкова за онова, което са създали, аз се чудя как е било възможно да живеят в тази къща! Та съвременният свят: всички съвременни учреждения, всички здания, болници, затвори, които сега съществуват, с изключение на някои паметници, всичко това трябва да се събори. Това е закон. Когато Соломон съгради храма, той каза в него постоянно да се слави Името Божие. Но колко пъти се събаряше този храм и наново трябваше да го съграждат?! Защо? Защото свещениците опетняваха храма.

Не искам да оставя у вас едно песимистично чувство, аз само казвам истината. Но ако някой каже истината, веднага мислите, че той е изменник. Че и вие, които убивате, сте изменници. Вие, които не живеете добре с жена си, с брат си и вие сте изменници. Живеете ли един развратен живот, вие сте изменник. Кое е онова, за което се петният на Земята? Ако някой изповядва една нова идея, ще бъде наречен изменник, а друг, който убива на бойното поле, ще му дадат кръст за храброст и ще кажат: „Той е герой, той е благодетел на човечеството“. Философия!

В един християнски свят как ще приемат всички християнски народи, че има един Бог, един Учител, едно верую? Те не са в състояние да разберат тази

велика истина. Не само това, но казвам: само видните хора, писателите – не всички, но мнозина от тях – мълчат и казват: „Ще му дойде времето“. Кога ще му дойде времето? Днес трябва да се проповядва на всички майки и бащи, всички учители и свещеници трябва да подемат този въпрос, а не само да служат за пари! Може да искат пари, ще им дадем, колкото искат. Когато един човек дойде при мен и проповядва тъй, както аз, аз за себе си не мисля. Ще му дам четири милиона и ще го осигуря. Ама ще извърша един опит: не само да проповядва той, но да проповядва даром. Но при мен даром няма. Даром се проповядва за мъртвите хора, за живите хора няма даром. Не ни трябва ковчези да ни погребват. Аз казвам: долу вашите ковчези! Ще сложат на някого кръст на гроба – казвам: долу кръстовете! Тия хора са живи! Аз не съм за това да поливат гробовете на хората, да им държат надгробни речи. Нека излязат тия хора да кажат истината. Нека мъртвите да станат и да кажат: „В онзи свят има светлина, има наука“. Ако тия хора искат да заслужат нашето уважение и почитание, нека дойдат и кажат какво има там. Чудни са хората, когато говорят, че вършат чудеса. Могат да ги вършат, това е извратена философия. Чудно е, че кръстът на един човек можел да върши чудеса, а светията не можел да върши. Светията и самият човек, който има дух и велика мисъл, не можел да извърши чудо! Някой ще каже, че така не се говори, че трябва де се зачитат традициите на света. Има свещени традиции. Аз съм за традициите, които Божественият свят е установил: традициите на Великия безсмъртен Живот. Аз съм за традициите на едно Велико Знание, което дава светлина. Аз съм за традициите на онова велико, благородно чувство, което съживява хората. Аз съм за братството, за сестринството, за приятелството; за всичко онова, което е хубаво. Аз не признавам никакви други традиции извън тия свещени традиции. Вие вървите

по един крив път и вашите сетнини ще бъдат гибелни. Не че аз го казвам, аз го знам. И онзи, който не проповядва така истината, той сам ще се отрови. Ако спра да говоря истината, аз ще се отрова. Ако ти спреш само за един момент, и се поколебаеш да кажеш истината, ти си мъртъв. Смъртта ще влезе в теб, ако ти за един момент само се откажеш да проявиш Божествената истина. Ако ти за един момент се поколебаеш да бъдеш свободен, ти си в областта на смъртта. И като идеш там, казваш: „Нима може да ме убият!“. Та нима светиите и мъчениците не ги биеха? Поне имат един мъченик в сегашната християнска история. Христос е един мъченик, който говори на своите ученици. Той говори четиридесет дни с тях, дава наставления.

Сега ще дойдат да питат как се е явявал Христос, като са били затворени братята. Щеше да ми бъде по-чудно, ако не се явяваше; мен ни най-малко не ме учудва това, как се е явявал. Онези, които нямат вътрешно знание за много неща, ще се чудят. Мнозина са идвали при мен с обръщението: „Учителю, благи“. Казвам като Христос: „Благ е само Бог“. Искам да кажа на такъв човек: „Ти Бога в себе си не си разбрал, че мен ще разбереш! Ти онова, което Бог ти е дал – твоя ум, твоето сърце, твоята душа, твоят дух – ти тях не си разбрал, на тях не служиш, че си дошъл сега на мен да казваш: „Учителю, благи!“. Това е лъжа! Ако аз ти кажа: ти си много добър човек какво искам да кажа с думите „много добър“? Доброто у теб – това е един акт на сила, с която ти трябва да разсъждаваш в дадения случай. Доброто не е отвлечена мисъл. Любовта не е само едно чувство. Това е една мощна сила в света, която действа навсякъде. Тя е магическа сила. Няма по-голяма от нея! Но тя има само един закон, чрез който работи: това е законът на Истината. Ако ти не разбираш Истината, Любовта при теб никога няма да припари. Ти може да кръщаваш всичко, което чувстваш, че е любов, но то е само едно условие. Исти-

НЯМА ДА УГАСИ

ната – това е образ на човека. Това е първият образ, в който царува неговият ум. Първият образ, в който царува неговият дух, той е първият образ на Истината.

Питате: „Какво нещо е Истината?“. Истината е такова нещо, че като си гол и трепериш зимно време, тя като дойде при теб, ще те облече с най-хубавите дрехи, с които един ангел може да бъде облечен. Ако си болен, имаш една болест, от която не можеш да се излекуваш, и ако ти влезеш в тази Истина, веднага болестта ти ще изчезне, ще се намериш здрав. Ти може да си най-големият невежа, хиляди години да се учиш, но като дойде Истината, веднага ще имаш Знанието, ще разбираш това, което е в теб, и това, което съществува извън теб. Това носи Истината. Но тази Истина е прогресивна, тя се развива. И няма да кажеш: „Аз всичко знам“. Всичко знаеш в дадения случай, но понеже Истината е вечна, безбройни са моментите на докосването до нея, царството на разбирането ѝ е безконечно. И когато постигнеш разбиране, в теб няма да има желание да отидеш нагоре, но ще имаш желание да отидеш да помагаш на онези, страдащите, да вървиш в пътя на Истината, на Любовта.

Казва се в стиха: „Няма да угаси“. Няма да угаси Любовта, няма да угаси онова Божествено състояние, няма да угаси Божествената свобода и Истината в твоята душа. Това е капитал, с който ти трябва да разполагаш. Всички, които ме слушате, трябва да знаете, че Любовта трябва да е един капитал, нещо, което да не се колебае. Вие трябва да бъдете като един милионер, който разполага със сто милиона английски лири стерлинги. Някой казва: „Аз не искам да бъда богат“. Така не се говори. Ти трябва да избереш едно от двете положения: или трябва да бъдеш много богат, или много сиромаш. В най-голямата сиромашия у теб ще се зароди жажда за богатство и когато то дойде, ще знаеш по-добре какво да правиш с него. А пък като се освободиш от всичкото богатство, което

имаш, да слезеш в низините, да видиш какво е произвело твоето богатство. Трябва да посееш навън туй знание, което имаш.

Ние искаме сега да дойде Христос на Земята. Че това е външно любопитство! Някой момък иска да види някоя хубава мома – не да види душата ѝ, не да види нейното благородно сърце, а иска да види нейното лице. Това е един факт. След като я види, казва: „Видях, като другите е и тя“. Като дойде Христос днес и види нашата мома – съвременната цивилизация – какво ще намери Той? Тази мома е с вапсани* устни, с вапсано лице, с вапсани коси, с вапсани страни, с изгладени нокти, ще го посрещат с фракове и с всичките най-изискани маниери. Всичко е лъжа, фалш!

Гледам отстрани съвременните хора как манкират**. Например веднъж гледах едно дете, като слуша как свири голям виртуоз, то взе една дъска и се навежда надясно, наляво, свири ли, свири на дъската. Има движенията донякъде, но гласът го няма. И ние сега на тази мъртва дъска се мъчим да свирим, но никакъв глас не излиза. Глас, глас трябва да се изкара! Казваш: „Аз имам сърце“. Съжалявам, че имаш сърце. Какво може да излезе от твоето сърце? „Аз имам ум.“ Какво може да излезе от твоя ум? „Аз имам душа.“ Какво може да излезе от твоята душа? „Аз имам дух.“ Какво може да излезе от твоя дух? Мен не ме интересува какво знаеш, но какво можеш да направиш. Аз съм срещал някои, които са завършили консерватория и казвам: Я ми попей малко! – „Не съм разположен. Пък и въздухът отвън ще пречи.“ Който знае да пее, не се страхува, въздухът познава певеца. Като дойде този певец, и въздухът се изменя, времето става хубаво. Като дойде някой, който не

* вапсан *диал.* Боядисан.

** манкирам Умишлено не изпълнявам задълженията си, измъквам се.

знае да пее, времето се разваля, казва: „Не ти позволявам да пееш“. Казвам: на онези певци, които знаят да пеят, дайте ход на тях. А на ония, които не знаят да пеят, не им давайте ход!

Аз не искам да оставате с мисълта, че няма нищо добро във вас. Казвам: вие сте много добри, но не сте пробудили вашата доброта. Вие сте много умни, но не сте пробудили вашия ум. Вие сте гениални, но не сте пробудили вашата гениалност. Вие сте отлични музиканти, но никога не сте свирили. Ако се изправите, то е друг въпрос. Човек в живота си трябва да има поне един случай, един пример, когато той е проявил великото, мощното в света. Знаете ли какъв е моят идеал за живота? Да ви превода на ваш език. Като срещна една млада, 19-годишна мома, да ми стане приятно, но никога да не влезе в ума ми една отрицателна мисъл; да се зарадвам, че виждам един ангел, изпратен от Бога, пък и тя да вижда в моето лице, че е изпратен от Бога един човек, който я посреща на пътя. Никаква друга мисъл. И ти, като се приближиш с един свещен трепет, да не внесеш никаква отрицателна мисъл в душата на 19-годишната мома. Като те види тази мома, да се не засрами. Щом тя се засрами, ти си грешен човек. Щом не се зарадва, тя се е уплашила. Щом се засрами, идеалът на момата се е принизил. За срама аз имам следното психологично разбиране: срамът, това е един предвестник на най-малкия грях, който едва могат да видят ангелите. Ако тази 19-годишна мома се засрами, тя е видяла идването на този грях, който един ден може да произведе и самата смърт. Значи, като се засрамиш, да се пазиш, че неприятелят ти е близо. А безсрамието значи, че грехът е влязъл и е станал гражданин в твоето царство. Когато грехът идва при нас, тогава срамът е при нозете ни.

Та Христос казва: „Няма да угаси...“ Питате: „Как ще се оправи светът?“. И все чакате Христос да го оправи. Но ако ние не разбираме Христовото учение,

ако ние не разбираме това, което е в Бога, ако ние не се съединим с Него, как ще се оправи светът? Колко истини има сега в Европа? Франция, Русия, Германия – всяка една по своему разбира истината. Всяка държава има свой начин на управление, всеки иска да сложи ред и порядък. Но попитайте народите, които са в тази държава, доволни ли са. Не са доволни от порядъка, нито от законите. Това, според което нареждат законите, би трябвало да е справедливо. Справедливост трябва да има, благородство трябва да има в постъпките, трябва да бъдем скромни. Истината не може да бъде приложена в нейната пълнота, защото няма нужното разбиране.

„Няма да угаси...“ Не само не трябва да се угаси, но това чувство за правда и истина трябва да се разпалва. Ние постоянно седим на една отрицателна позиция и при това очакваме всеки ден да ни се внесе нов капитал. Засега се изисква този капитал, с който разполагаме, да се вложи в действие. Всички вие трябва да направите един опит. Ако в света има дванадесет души праведни, които могат да обърнат по един човек в година към Господа, и на другата година всичките двадесет и четири обърнат още по един, по този прогресивен начин в триста години целият свят щеше да бъде обърнат. А ние седим и чакаме Господ да оправи света. Действително Господ го е оправил и продължава да го оправя, тъй както железарят оправя една изкривена ос: трака, чука, но бой има. Това оправяне съвсем не е нещо ново. Във всяка война Господ оправя света; във всяко земетресение; във всяка епидемия Господ оправя света; във всичките раздори в къщи Господ оправя света; във всичките убийства Господ все оправя света. Ако така се разбира оправянето, то е само изразходване на излишна енергия. Като страдаме, Господ ли страда или ние страдаме? Всички съвременни страдания са от нереализирани идеали.

НЯМА ДА УГАСИ

Ще ви представя един мит. След като създал хората на Земята, Господ решил да им създаде и помощници. И създал от рода на мухите друг род мухи, не сегашните (и мухите са се изродили при грехопадението, и те са слезли надолу). Тази муха, създадената тогава, била много хубава, красива мома. Дал ѝ Господ да направи едно добро и ѝ казал след като го направи, да се върне при Него. Тя тръгнала. Минала покрай един паяк – най-красивия момък – който ѝ рекъл:

— За пръв път виждам такова хубаво лице като твоето! Сърцето ми трепти! Ето ти едно огледало да се видиш. Аз никога не съм виждал такова красиво лице!

— Бих желала да дойда при теб, но Господ ми е заръчал като отивам да изгълня една Негова заръка, никъде да не се спирам, та като се върна, тогава ще се огледам в твоето огледало.

— Бързай, колкото можеш по-скоро да дойдеш, да се върнеш като си свършиш работата!

Знаел Господ какъв капан ѝ крои този паяк – издигнала се една буря, че му развалила паяжината. И мухата, като се върнала, не могла да намери паяка и огледалото му и си казала: „Веднъж в живота си реших да се огледам и не можах. Изгубих случая!“. Затъжила се тя, че не могла да се огледа... И всички вие сега тъжите, че не можете да се огледате. По-добре е да не се оглеждате в паяковото огледало. Аз харесвам тази муха, че е свършила работата си, затова намирам, че мухата е много умна. Мухите са възпитатели на млекопитаещите: като седне някое животно, мухата идва и казва: „Хайде да работиш!“ и ще го ухапе. То маха с опашката, с рогата, с главата и най-после казва: „Не може, ще стана“. Като иде да работи, мухата казва: „Така е, с мързел нищо не става, ще идеш да работиш!“.

Всичките наши нещастия в света – това са паяжини, това са огледала, в които ние се оглеждаме. Искате да станете силен човек – това е едно огледало. Искате

да станете богат човек – това е огледало. Искате да станете професор, да се издигате – това е огледало. Искате да станете владика, това е огледало. Искате да станете знаменитост – това е огледало. Същественото е, което Бог е вложил в нас. За него имам само един израз: онзи извор, който извира, изпълнява своята длъжност навреме. А онази вода, която е налята в шишето, нея я разливат наляво и надясно. И нашият живот е такова наливане и разливане на шишето. Всички ние трябва да приличаме на извори, които текат свободно. Сега не искам да кажа, че вие не течете, но у вас се заражда по някой път едно вътрешно недоволство, изпадате в какви ли не противоречия. Разрешавате онези капитални въпроси за вашето битие, за вашето отношение към причина и последствие, към любовта, към смъртта. Не да бъдете играчка на смъртта, но когато тя дойде, вие кажете: „Няма да си подложа главата!“. Виждали ли сте какво става, когато светия срещне смъртта? Аз да ви кажа какво става. Понеже Смъртта има високо самомнение, като хване един светия, казва му: „Какви по-велики хора съм налагала!“. И го завежда до границата на онзи свят да го тури в затвора. Но светията я блъсне така, че тя се търкулне и падне. Той се освободи, а тя негодува: „Нахалник!“. Но той ѝ казва: „Светията няма да слагаш в затвора! Това е волята Божия!“. Удари два юмрука да се търколи смъртта! Ако тя успее да те внесе вътре в затвора, ти не си никакъв светия.

„Няма да угаси.“ Този светия не угасва. Той знае, че е силен. Той се е приготвил за този момент. Смъртта трябва да разбере, че той не е като другите. Този е моментът, в който той показва силата си, че свети. Та казвам: всички трябва да бъдете готови за този момент. В онзи, крайния момент, човек трябва да се покаже какъв е. Капиталът, който Бог е вложил във вашата душа, в критичен момент ще го покажете. Знанието на всички философи и поети върши много

НЯМА ДА УГАСИ

хубава работа. Знанията, които са вложени във вашата душа, това са условия. Те трябва да се развият, за да бъде всеки от вас един велик Божи служител.

Свободата започва със знанието и най-после идва любовта. Майката трябва да роди детето си, трябва да го учи, след това ще се яви у него съзнанието, че майка му го обича. В този ред на нещата свободата ще се яви първа. Ти не може да освободиш един човек, който не е роден. Той не може да обича, докато не го освободиш. Ние обичаме Бога, понеже единственото Му желание е да ни освободи. От какво? От всички условия на смъртта. Той казва: „В света няма да седиш малодушен, в каквото и да е отношение!“. Защото Земята е едно училище за децата. Ние дълго няма да останем тук. Този ред и порядък на Земята трае две хиляди години, повече не може. Сегашната култура е на края си. Иде нещо хубаво, велико, за което ние се готвим. Смъртта е един начин за пречистване от всички стари разбирания, които ние трябва да ликвидираме. И да влезем в невидимия свят със запалена свещ. Аз наричам човек този, у когото тези три Божествени добродетели съществуват: разбирането на Любовта във всички области на живота, разбирането на Мъдростта и Знанието във всички области на живота и разбирането на Свободата. Да бъдем свободни във всички свои прояви, тъй щото да не виждаме в себе си никакво противоречие. Аз знам, ще се зароди във вашия ум мисълта, че знаете много. Може да знаете, но вие не можете да осмислите знанието, да се ползвате от него, да го приложите, ако не допуснете Любовта в себе си.

Как си представяте Любовта? Любовта се изявява във всички същества, които са безсмъртни. За да дойде тя у вас, трябва да дойде едно същество, което е безсмъртно, едно същество, което е чисто, един ангел във вас и тогава и вие ще бъдете безсмъртен. Той ще ходи с вас и вашият път навсякъде ще бъде отворен.

Това е Любовта. Тя не е сила като електричеството. Тя като дойде и електричеството, и магнетизмът ще потекат. Любовта е най-разумното същество. Бог е Любов. Той има такова знание и богатство, което с нищо не може да се сравни. Той може да повдигне Земята на ръцете си. Това същество е в сила да направи, каквото пожелае. Това същество е в сила да събере Земята в един лешник. Това как ще го разберете? То не може да се разбере, то се предполага. И опит не може да се направи. Могат да се разбират понятията. За да разбере Земята, тази голяма Земя, трябва да я направиш малка. Опитвали ли сте някога да я обхванете? Имате ли ясна представа за Земята, че е валчеста? В ума ви да изпъкват всичките морета, океани, острови, а също и всичките буболечици. Кой от вас е правил такъв опит? Това е познание. Познание е в ума си да обхванете всичко в едно. И да знаете в коя област са тези или онези планини и какви са. Това е знание. Някои от вас ще кажат, като турците, които не искат да мислят: акълъ зарар*. Турците като не искат да мислят, казват: седем ката нагоре, седем ката надолу. Те обичат да преувеличават. В турско време един турски бей казал на един български свещеник, че султанът имал „бин билион аскер.“ Свещеникът му рекъл: „Това да са орехи, пак не може да се съберат във вашата държава!“ Толкова милиона войници да ги нахраниш, това е едно грамадно число.

И в съвременната култура има много неща измислени и преувеличени. Някой пише една книга. Но тази книга, ако съдържа Истината, умрял човек може да възкреси. Или болен човек като я прочете, да оздравее. В Истината човек се обновява и възкръсва. Казвате, че трябва да стане коренен преврат.

Един англичанин за много работи питал Ганди и най-после го запитал, откога има тези идеи. Ганди отговорил, че две книги му направили силно впечатление-

* Акълъ зарар *тур.* Акълът ти да се вземе.

ние: на един английски писател и на Толстой; като ги прочел, той изменил живота си. Англичанинът работел във фабрика и печелел на година по два милиона. След като разбрал смисъла на живота, всичко раздал на бедните хора и започнал да изпълнява програмата на Ганди. И той, Ганди, му показал с какво се храни – малко и много скромно се е хранил, дни наред взимал само по един плод на ден.

Преврат трябва да стане в твоята душа. Ако ти не се освободиш от тези два милиона, ако ти не се освободиш от сегашната храна, която ядеш, как ще влезеш в Царството Божие? Може, след десет хиляди години, разбира се, но не по-рано... Едно друго негово меню: или малко козе мляко, или четири круши на обяд, десет грама бадемово масло и вечер пак козе мляко, хляб не употребявал. Това, което Ганди яде, не можем да турим като пример за един европейец, но казвам, че ние може да си направим едно отлично меню, при което да има по-малко излишъци. Сега от сутрин до вечер ние мислим какво ще ядем, какво ще се прави след двадесет години, в беднотия ще умрем, голи и боси ще ходим... Аз в България съм срещнал само един беден, който ми хареса. Бос и гол го срещнах и той ми се усмихна и аз му се усмихнах. Казва ми: „Благодаря, откак обосях, аз оздравях. По-рано все изстивах, а сега не изстивам, по-рано имах шум в главата, сега както ме виждаш, с кърпи гаци съм, но съм здрав и в главата ми няма шум“. Вървим с него и се разговаряме. След като му говорих за обикновени работи, казвам му: Аз се радвам, че ти си намерил спасителния път в живота. Ако ти даде някой някои хубави дрехи и обувки, няма ли да ги облечеш и обуеш? Той ми се поусмихна малко и казва: „Може само когато ходя на представление, защото ако вляза в туй общество бос, това ще внесе смущение, ще наруши реда. Но щом изляза оттам ще ходя, както сега. Аз съм доволен за себе си и не искам ни най-малко да наложа своето

убеждение на другите“. Казвам: Ето един човек, който е доволен. Както виждаш, аз съм хубаво облечен сега, но отивам на концерт. След това ще отида на театър, на жур-фикс*, след това на беседа, че ако си свърша работата и аз ще хвърля обувка, шапка, гологлав ще остана. Разбираме се двамата.

Естественият, чистият, светлият живот, който внася хубавото, красивото в живота, това е смисълът. Да се разбираме, да сме готови в даден случай, ако срещнем този, бедния човек да влезем в неговото положение и той да влезе в нашето положение. Той като ме види да не каже: „Колко хубаво е облечен този човек!“. Аз съм виждал хора хубаво облечени – нищо не казвам. Като видя този, бедния, радвам се, приятно впечатление ми прави. Идея има в него. Аз го зная, че той не е толкова беден, колкото се представя.

„Свещило запалено няма да угаси.“ Аз желая вие свещите си да не угасите и дето минавате, палете свещите.

15 ноември 1931 г., София, Изгрев

НЯМА ДА УГАСИ

* Жур-фикс *остар.* Определен ден в седмицата за посещение на гости.

За кого ме мислите

Ще прочета последната глава от пророк Данаи-ла. Тя се отнася до всички ония, които преди хиляди векове, през хилядите години са се подвизавали. Тя ще бъде разбрана само от онези, които имат тази опитност. (12 гл. от началото до 8 ст.)

Майките правят най-хубавите баници, когато всички деца спят. Защото ако не спят, ще им пречат.
(Учителят прочете докрай главата.)

Преди да ви дам стиха, ще ви дам едно малко определение. Кое е най-великото в света, което инте-ресува и ползува хората? Великото, това цялото, това е Смисълът. Цяло в живота може да бъде само това, което не се постига. Смисъл в живота може да бъде само това, което не може да се обяснява. Щом нещо се обяснява, то няма смисъл. Смисълът не може да се определя. Всяко определение е затвор.

Сега аз не искам вие да се съгласите с мен, защото няма какво да се съгласявате – ние говорим за неща, които трябва да бъдат, които са. Не само на мен да е приятно, а и на вас. Безразлично е дали на мен това е неприятно, а на вас приятно. Щом си болен, известни положения са неприятни, щом си здрав, известни положения са приятни. Болните хора всяко-га имат обич към здравите, които могат да им дадат нещо, държат се за тях с две ръце. А здравите всяко-га обичат някой да работи за тях. Здравият човек никога не обича да има някой мързелив около него. Какво разбирате под думата „мързелив“? Турците казват „хайлаз“. Човек, за да бъде мързелив, значи е минал през някакво посвещение, а може и да е бил от последната степен на аристокрацията. Само той може да бъде „хайлаз“, ленивец.

Ще ви приведа един турски анекдот. Явил се при султана един бедняк и му казал:

— От много ядене осиромашах, султан ефенди, от изучаване на живота осиромашах.

Султанът решил да изпита този човек колко е разбрал от живота, и му задал следния въпрос:

— Я ми кажи, на кокошката кое е най-сладкото?

— Трътката.

— Браво! — казал султанът и наредил да му дадат двеста и петдесет лири за умния отговор.

Взел си човекът парите, после разправял как само за казването на думата „трътка“, че тя е най-сладката част от кокошката, получил двеста и петдесет лири. Чул това и друг един бедняк и решил и той да си опита късмета. И той отива при султана и се оплаква:

— Аз, султан ефенди, обеднях само от ядене и пиене.

Султанът попитал:

— Кажи ми, на вола кое е най-сладкото?

— Задницата.

— Ударете му двадесет и пет тояги! — наредил султанът.

Понякога и ние разбираме живота по два начина като турските хайлази. Сега ще ме извините за това, което казах, то не се отнася до вас. Аз говоря за живота в неговите проявления, за ролите, които играем. Ние можем да играем една или друга роля, но човек, който иска да разбира истината, той не трябва да смесва ролите. Може да играеш ролята на един сиромаш — трябва да знаеш, че лошото не е в сиромашията, но в неразбирането на сиромашията. Може да си богат — не е лошото в богатството, но лошото е, ако туй богатство го употребиш само за своя полза. Ако от сиромашията само се оплакваш, това е едно неприятно положение. Да се оплакваш, че не си ял, че си гол, бос, това не е добро. А богатият може само да се хвали колко къщи има, колко слуги има, колко ката дрехи има. Да се

оплакваш не е лошо и да се хвалиш не е лошо, но по някой път дотяга на хората и едното, и другото. Хубаво, какъв е смисълът на сиромашията?

Сиромашията – това е ясно небе. За да можеш да наблюдаваш небето, трябва да бъдеш астроном. Като няма с какво да се занимаваш на Земята, ще гледаш звездите, астроном ще станеш. Най-видните астрономи са най-големите бедняци. И мисля, че наистина един от най-видните астрономи е бил най-големият бедняк. Ще го потърсите в справочниците, ще го намерите. Богатите хора са онези, които обзавеждат. Само богатите хора могат да устройват хубави къщи, хубави здания, училища, църкви, да помагат на хората да се учат. Всичкият ред и порядък на Земята се дължи на богатите хора. Това, което съществува, е все за богатите хора, нищо няма за сиромасите. За сиромасите има само астрономия. Сега дали вие ще се съгласите с всичко това, е безразлично. Може да бъдете на едното или на другото становище. Разбира се, сиромашията, когато ни се налага, тогава не е добре дошла. И богатството и то някой път не е добре дошло. Защото при известен ред на нещата е добре да бъдеш богат, но при друг ред на нещата, е добре да бъдеш сиромас. Сега няма да се впускам в обяснения. Може да ви приведа примери от обществения живот, може да дам окраска на някаква политическа тенденция, но в политиката има нещо специфично, и там човек не може да намери истината. Но ще ви дам сега само този пример. Ако вие се окажете в един параход, който потъва, какво бихте предпочели: да имате четиридесет килограма злато на гърба или нищо да нямате? В такъв момент трябва да бъдете сиромаси. Не само да си хвърлите дрехите, но и да знаете да плувате. То е „астрономия“. Ако знаете да плувате, спасени сте. Когато параходът излезе на брега, тогава може и петдесет килограма в раницата да носите. Ще бъдете свободни, ще има с какво да разполагате. Това е значението на обстанов-

ката. Сега някой препоръчва сиромашията – да, при известни условия. Сиромашия – когато се давите, богатство – когато излезете на сушата, за да работите. Всеки човек, който отива да работи, трябва да бъде богат. Но ще кажете: „Християните проповядват сиромашия“. Какво по-голямо богатство от човешкия ум? Какво по-голямо богатство от човешкото сърце? Какво по-голямо богатство от човешката душа? Какво по-голямо богатство от човешкия дух? Казва някой: „Аз съм сиромас“. Лъжа е това! Даже най-ниско стоящият човек, ако го сравните с кое да е млекопитаещо, колкото и да е интелигентно, разликата е такава голяма, че всичките гении и поети на млекопитаещите да се съберат, не може да се сравняват с човешко дете. Нямаат тези възможности.

Та всички вие си имате лични възгледи за живота...

Христос пита своите ученици: „Вие кой ме мислите, че съм?“. Т.е. Той запитва учениците си: „Мислите ли, че аз съм един сиромас човек? Мислите ли, че аз съм един богат човек? Сега вие ще си отговорите какъв съм всъщност, богат или сиромас“. Той скрива една мисъл, като всъщност иска да каже на своите ученици: „Аз съм и двете. Сиромас съм тогава, когато трябва. Богат съм тогава, когато трябва. Това е философията на живота“. Тази е мисълта, която е скрита вътре в думите му.

Днес искам да изнеса нещо много хубаво. Защото, ако е да ви разправам за старите работи, вие ги знаете по-добре от мен. Да ви разправам за хигиена, вие я знаете по-добре от мен. Да ви разправам за баници, как се точат, вие знаете по-добре от мен. Да ви разправам как се шият дрехи по парижката мода, и това знаете по-добре от мен. Ако ви приказвам за обуца, също: някои от вас много добре знаят да шият обуца. Ако ви говоря за пеене, някои по-добре го знаете, свирите и пеете. Но в човека, в човешкия дух, има един стремеж

да върши нещо ново. То е стремеж и на малките деца, и на старите хора. Когато човек почне да повтаря старите работи, той вече не е интересен. В природата няма никакво повторение! Когато ти се струва, че тя го прави, ти непременно трябва да имаш един бележник да си запишеш. И да ти каже нещо повторно, тя няма да го каже със същите думи. Природата никога не поставя в живота два пъти едни и същи условия. Тя никога не повтаря! Онези, които мислят, че има повторение, те не разбират нейните пътища. Затова Бог казва: „Моите пътища не приличат на вашите“. Т.е. „Колкото отстои небето от земята, толкова далече са моите пътища от вашите, моето разбиране от вашето разбиране“. За да разбере една велика истина, човек трябва да разбира какво всъщност е той. Две неща има в света, които не са разбрани: най-малкото и най-голямото. Ти не можеш да си представиш в своя ум кое е най-голямото в света и кое е най-малкото, ако говорим за тях конкретно. Ти никога не можеш да си представиш най-голямата единица.

Можеш да кажеш, че най-голямата единица – това е Бог, но това е едно понятие. Ти конкретно не можеш да си представиш как между тия два полюса, между най-великото и най-малкото, седят ред други единици наредени. В този ред на нещата има една граница, докъдето достигат относителните числа. Тази висша математика в древността са я изучавали. Има математика на рационалните числа, чрез която всякога може да се определи, какъв ще бъде животът на човека. После има една математика на ирационалните числа, в която се намесват ред причини и явления от друг един по-висш свят. Има една причина въвн от вас. Тогава ти донякъде може да знаеш, ти си скроил добре, но работата се изменя.

Ето един пример. Един американски проповедник излиза да проповядва. Нагласил си беседата хубаво, но пред него седи една госпожа с черни очила. Щом я

погледне, проповедта му изчезва. Тя като го погледне, проповедта пак изчезва. Седи той и мисли, свива се: „Ами сега какво да кажа?“. Той мисли да каже, че е малко неразположен духом, и не може да проповядва днес. Тъкмо в този момент вратата се отваря и влиза един човек, поглежда го весело в очите и веднага неговото съзнание се възстановява, беседата продължава... Та казвам: някои от вас ги сполетяват някои нещасти, изгубват беседата си – някоя с черни очила ви е погледнала.

Има ли някой от вас, който да не е изгубил някой добър случай в живота си? Колко пъти разправяте: „Аз това щях да стана“, но изгубвате условията. Друг казва: „Аз това и това постигнах“. – Донесъл е нещо онзи, който е влязъл в теб. Това да не бъде упрек за жени с черни очила. Черните очила – това е злото в света, което лишава човека от неговата разумност. Тази жена с черните очила е злото. Тя е дошла да слуша какво ще кажеш. Днес ти си дошъл да реформираш света. Като си я видял, помислил си да слезеш от амвона, но влиза онзи на светлината, и казва: „Ти ще говориш, каквото аз ти кажа“. – Той носи проповедта. Проповедникът, след като свършил беседата, отива, хваща го за ръката и казва: „Много ти благодаря, ти днес проповядва, иначе трябваше да слеза от амвона“. Този ден той е проповядвал най-хубавата беседа. Това наричат хората вдъхновение. Някой писател пише, но като дойде онази с черните очила, всичко се заличава – седи той, обезсърчава се.

Например дойде някога едно мъчно състояние у вас. Мъчното настроение в света произтича от факта, че ние имаме предвзети възгледи за себе си. Някой път мислим, че сме нависоко, неуязвими. Някой път като се уверим, че не е така, си казваме: „Нищо няма да стане от мен“. Така не трябва да се мисли. Нито си толкова силен, както мислиш, нито си толкова слаб, както предполагаш. Нито си толкова високо, нито

си толкова ниско. За да работи човек в умствения свят, да разсъждава, трябва да не се упреква. Какво, че си паднал от горе? В този случай трябва да имаш смелост. Аз ще ви приведа един пример от американския живот. Американците някой път правят такива работи, лудории, които водят до умопобъркване.

Един американец, който за пръв път минавал Ниагарския водопад, сложил едно голямо въже от единия бряг до другия. Дал голямо обявление, че ще мине по въжето над водопада. Събрали се хиляди хора. Качва се той с една върлина и минава по въжето от единия до другия край. Връща се, минава втори път без върлина от единия до другия край. Не се задоволява с това. Третия път взима едного на гърба си и го носи по въжето. Питам: кой от двамата е по-смел – онзи, който е на гърба, или онзи, който го носи? Вие ще кажете: „Това е лудория“. Не, не, това е смелост, това е героизъм, това е присъствие на духа. Много християни не могат да направят този опит. То не е за упрек. Много пъти ние в живота нямаме смелостта на този човек. На него природата иска да каже: „Ти си в състояние да извършиш чудеса“.

В един вестник се дава малко съобщение за един изпълнител виртуоз, шестгодишно дете, което не знае нотите, но свири отлично. На състоялия се концерт произвело чудо. Всички най-видни музикант били там и казват: „Чудо!“. Учените хора ще обяснят това чудо чрез закона на наследствеността. Това е един начин на обяснение. Много начини могат да се дадат. Чудото е там, че ако едно шестгодишно дете може да свири, защо един възрастен човек да не свири? Чудото е, че старите хора, които мислят, че са много умни, като дойдат до едно чудо, казват: „Туй чудо не е за нас“. А ето че слабите хора – децата, които минават за много малки, и че нищо не знаят, правят чудеса. Едно дете на шест години, което не знае нотите, свири и чудо произвежда. Бащата мисли да го подготви в

бъдеще да стане велик музикант, да създаде нещо. Но едно е да изпълняваш музика, друго е да я създаваш. Защото има един творец, има и един изпълнител. Някой път може да имате ролята на изпълнител, някой път – ролята на творец.

Като ви говоря днес, нямам за цел да подиграя някоя ваша слабост. Аз искам да говоря за хубавото и красивото в света. А обикновените работи, които вие имате – как ще ядете, как ще спите, как ще се обличате, как ще се стрижете – то е ваша работа, може да се оправдавате с тях, както искате, може да имате каквото искате верую. Аз знам, че всъщност всички хора имат едно верую. Всички хора дишат по същия начин, по който и аз дишам. Всички хора гледат по същия начин, по който и аз гледам. Всички хора ядат, както и аз ям. Всички ходят по същия начин, както и аз ходя – всички вървят все напред, никой не върви назад. Всички хора вървят по земята, не вървят по небето.

Това е едно верую.

— В какво вярваш?

— Вярвам във въздуха, чрез него става дишането. Вярвам в светлината, чрез нея става движението. Вярвам, че като ям хляба, чрез него се дава сила на живота. То е едно верую.

— Кажи ми нещо за Господа. За този Господ, за когото мислиш, я ми разправи нещо за Него.

— За Него никак не говоря, не съм говорил на хората досега, даже не съм засегнал този въпрос. Вие също вярвате във въздуха, вярвате в светлината, вярвате в хляба. Христос, като слезе на земята, каза: „Аз съм живият хляб и който ме яде, ще има живот“. Не казва: „който има вяра в Бога, ще има живот“, но казва: „който ме яде...“. Как ще разберете това? Ако приемете мисълта буквално, ще разберете едно. Но аз ви казвам, че трябва да имате едно дълбоко разбиране, а не да се съобразявате само с външния ред на

нещата. Например промените, които стават с времето, дали ще бъде облачно, или ветровито, това е работа на природата, аз никога не се меса. Но времето го разбирам много добре и винаги се съобразявам с него. Ако е влажно времето, а имам малко влага в организма си, аз ще отида да се разходя, да приема малко влага от въздуха. Защото влагата, която приемате от въздуха, упражнява различно влияние от влагата, която приемате чрез водата. После светлината, която възприемате чрез влагата, чрез облаците, ще има едно влияние, а светлината, която възприемате, когато небето е чисто, ще има друго влияние. Някои хора искат ясен ден, но те не знаят, че ако приемаха светлината само в ясни дни, какво влияние щеше да има тя. Например статистиката показва, че в цяла Англия и в Лондон имало само пет дни в годината, когато слънцето грее през целия ден, от сутрин до вечер. През останалото време нямало достатъчно пряка слънчева светлина. Но казват, че англичаните са много умни хора. На какво се дължи това? Ако Англия беше изложена както Италия повече на слънце, англичаните можеше да бъдат като италианците. Но това усилие на ума да приемат светлината от облачното небе, да преодолеят една голяма мъчнотия – там е силата на английския ум. После светлината има съвсем различно влияние, когато е студено времето, и когато е топло.

Ние разбираме нещата много обикновено, по някой път „а ла турка“*. Какво значи „а ла турка“? – „Седем ката нагоре, седем ката надолу, повече от това е от лукаваго“.

Ще ви приведа един анекдот. Отива един турски ходжа на гости на един български свещеник. Зимно време било. Когато решил да се връща, българинът му казва:

— Ефенди, сега времето ще се развали, затова трябва да останете цяла седмица, иначе не може да се

* „а ла турка“ *фр.* По турски.

мръднете, ще падне голям сняг, повече от един метър.

— Че отде знаеш това?

— Моята свиня ми каза.

Той забелязал, че когато времето ще се разваля, свинята взимала клечки в устата си и се въртяла, въртяла из двора като някоя кокона. Върти се, върти се и след това хвърли клечката.

— Като модерна дама играе свинята. Казвам ви да не заминавате, послушайте ме.

Послушал го турският ходжа и рекъл:

— Я ми кажи кога ще се оправи времето?

— Господ знае.

— Как Господ знае? Свинята знае кога ще се разваля времето, пък ти да не знаеш кога ще се оправи времето!

Не че свинята знае, но попът знае как да тълкува. Това, което тя прави в дадения случай, тълкува го като един барометър.

Разправяха ми и един друг анекдот. Един български свещеник от Северна България простинал. Взел камфор и го разтворил в спирт и се разтривал човекът. След като оздравял, останала половината от разтворения камфор. Синът му, който бил гимназист, гледал шишето на баща си и правел своите научни наблюдения. Той забелязал, че при хубаво време кристалите, образувани от наситения разтвор на камфора, вземали едно положение, а разваляло ли се времето, те също се изменяли. При ветровито време още по-хубави кристали се образували. И направил синът един барометър. Прочул се в селото. Селяните разговаряли:

— Свещеникът има едно шише, което показва кога ще се развали и кога ще се оправи времето.

Някой впрегне колата, дойде при попа и пита:

— Какво показва твоето шише? Ще се развали ли времето?

— Хубаво ще бъде.

— Добре, ще отида да работя.

Друг дойде:

— Твоето шише какво показва, ще се развали ли времето?

— Ще се развали.

Така се прочул този свещеник. Това са ред наблюдения, които са верни. И вие можете да си направите от камфор един барометър, който надминава сегашните барометри. Тези кристали на камфора показват теченията на въздуха — откъде ще се появи вятър или облаци и накъде ще изчезнат, за колко време ще се развали времето и пр. Точно показват. И когато времето за дълго ще се развали, в центъра на този камфор се образува един цял кръг. Образува ли се, непременно след седем-осем дена ще се развали времето. Сега може да обяснявате свойствата на кристалите надълго и нашироко...

Христос попитал своите ученици: „Вие за кого ме мислите, че съм?“. Човек трябва да си даде един отчет за себе си: „Аз кой съм“. Носите името Иван, Драган, Петко, носите и някой прякор. След това виждате, че сте като едно малко дете, вършите пакости, учите се, свършвате училище, това става, онова става, най-после заболявате, почнете да ходите с тояга, прегърбите се и кажете: „Животът е бамбашка“*. — Ти не знаеш кой си! И хората умират по единствената причина, че не знаят кои са. Ако ти не знаеш кой си, ще дойдат страдания и ако не изгубиш вярата си в Бога, ти ще придобиеш една дарба.

Като един българин, който се родил ням. Лекували го много лекари в България и казвали, че тази болест е нелечима. Баща му бил беден човек, но вярващ. Той казал: „Господи, защо ми даде този син? Аз исках от Теб едно дете, което да ми говори, а Ти ми изпрати един ням син, какво да го правя?“. Мислил,

* бамбашка разг. Особен, необикновен, причудлив.

мислил, отишъл при чорбаджията и казал: „Да ти го пратя без пари да ти служи, защото няма с какво да го храня“. Синът говори нещо, върти си ръцете, бащата нищо не разбира. След като седял една година при чорбаджията, един ден той го праща в гората да сече дърва. Вижда го горският пазач и казва: „Кой ти позволи да сечеш дърва? Бързо да вземеш едно позволение!“ И почнал да го бие. Най-после момчето казало: „Не ме бий!“. Проговорило! На глухонемия се отворил езикът! Аз ви питам: този бой на място ли беше? На място беше, проговори човекът. Ако в света дойде нещо, което ще ти придаде някаква дарба, то е разумното Слово. „Не ме бий! – Че как? – Аз бях нем, не можех да говоря! – Извини ме, братко, аз съгреших, не знаех. – Много хубаво, че ме би, благодаря ти, другояче не можех да проговоря.“

Казвам: в света кой си ти? Един от двамата: или този, който не знае да говори, или този, който може да те накара да говориш. Следователно науката, знанието в какво седи? Тя е свързана с вярата. Вярата в дадения случай е условие, един канал, един път, по който знанието може да дойде в човека. Така трябва да се разбира. Знанието или доброто само по закона на вярата може да дойде. Вярата е път, по който нещата могат да дойдат. Без този път каквото и да е знание, каквато и да е дарба, нищо не може да се добие. Тя е една сила у теб. Вярата е едно положение, един естествен път, по който могат да дойдат ония дарби, които ти трябва в живота. А след като придобиеш една дарба, ще се породи у теб желание да придобиеш и други.

Хората си представят Бога като себе си. Вие можете да си представяте Бога както искате, но Бог в никаква форма не може да се вмести и с никакви думи не може да го обясните. Може донякъде да го представите в човешка форма, може донякъде да го обясните във формата на една звезда, може донякъде да го обясните във формата на слънцето, във формата на водата,

на въздуха, на плодните дървета и т.н. Но това е само обяснение. Бог е онова истинско в живота, отдето произтичат всички блага, великото, за което трепти животът ти, всичко онова, заради което ти искаш да се изявиш. Само Той е, Който може да Ти даде и да те изяви. Единственото Същество. И ние не Го знаем Кой е. Това Същество е толкова отзивчиво към теб, че ако знаеш езика Му, и когато Той те бие, можеш да проговориш и да кажеш: „Не ме бий!“, Той ще спре веднага. Той бие, за да види знаеш ли да говориш.

Вие знаете, че младите моми често отговарят на майките си, на бащите, на братята си троснато. Не че го искат, но условията на живота не са тъй деликатни. Представете си, че млада мома някой път скришом пише любовно писмо на своя възлюбен; седне, замислили се, пише. Но за какво пише тези затворени писма? Пише, задрасква, пише, задрасква. Някой път искат да осъдят младата мома, че писала любовни писма. Майката казва: „Ако, намеря тези хартии, ще ги изгоря! Не трябва да пишеш любовни писма, на какво си замязала!“. Че по-хубаво нещо тя не може да направи! Че това първото любовно писмо е поезия, то е най-великата философия, най-хубавото нещо, което може да се намери! Я ми кажете: какво лошо има? Казвам: хубаво е да напишеш любовно писмо, стига да е написано както трябва.

За някого пък казват: „Той не може да се моли, не знае как да се моли“. Тогава да напише едно любовно писмо на Бога. Напиши едно любовно писмо! Праща те Бог на Земята, дал ти е ум, сърце, а ти си Го забравил. Той очаква и казва: „Няма ли някое писмо от този нашия син?“. А ти си забравил! Един ден ти напишеш едно писмо. Другите казват: „Оставете го, той е изветрял, почнал да се моли“. Няма по-велика работа от тази, когато човек се замисли сериозно в живота. Той досега не е поддържал отношение със своя Баща, той не е знаел кой е баща му, майка му. Баща може да

има, може да няма.

Реалното е това, което не се мени. Това значи: има едно същество в света, на което всякога можеш да разчиташ. На баща си, на майка си всякога можеш да разчиташ, докато са живи. Като умрат, донякъде можеш да разчиташ на тяхното влияние, ако са оставили нещо за теб, но ако не са оставили, не можеш да разчиташ. Но въпреки това не можеш да оставиш живота. Ние трябва да използваме съвременния живот при всичките неслоди, които имаме. Какъвто и да е животът, да го приемем. Не че аз го считам за най-красив, но този живот, както сега го живеем, както го имаме, от това гледище, той е най-добрият живот. Не че е най-идеалният живот, но е най-добрият живот в дадения случай. Този закон е верен. Това положение, което вие сега преживявате, млади или стари все едно, то е най-доброто положение за дадения момент не за веки-веков. Ако така съзнавате това великото в света, което съществува, то ще има и нещо по-велико. Защото когато обичаш някого, любовта не се спира само при един обект. Няма по-изобретателна сила от любовта. Тя не е тъй слаба: пред предмета, който обикне, тя не се завързва. Тя започва с малките работи. Този, който истински обича, той не започва с големите работи. Онзи, който започва с големите работи, дружи с малките, а който започва с малките, той дружи с големите. Такъв е законът на Любовта в природата.

Нашата Земя най-първо не е била такава голяма, тя е била малка. Най-първо е била колкото един орех, по-нататък като диня станала и тъй се е увеличавала, увеличавала, така милиони години расла. Като престане растенето, ще започне да се свива, ще остарее, ще я погребат някъде и след това ще се роди една нейна дъщеря, която да заеме нейното място. Тъй нашата месечина е умряла отдавна и скоро ще възкръсне, казват учените хора. Ако възкръсне в нашите времена,

ще се измени светлината ѝ – ще стане ясно синкава, приятна и тогава хората ще бъдат сто пъти по-добри, отколкото са сега. Понеже сегашната светлина на месечината не е така нагодена, тя е само за извличане злото на хората. Тя е мястото, през което минават всички земни нечистотии. Чрез тази магнетична сила, която има Луната, от Земята се изтеглят всички нечистотии, тя пречиства нашия въздух, нашата вода, затова в нея стават тези пертурбации. Ако не беше месечината, животът на Земята щеше да бъде сто пъти по-лош.

Сега можете да запитате, какво е отношението на Луната спрямо Земята. Нещата са тясно свързани. Не мислете, че месечината е тъй далече, тя е много близо. Луната играе спрямо нас важна роля. Слънцето играе спрямо нас още по-важна роля. То е тяло физическо, но Слънцето упражнява и известно духовно влияние. И всички други планети упражняват два вида влияние: физическо и духовно.

Казвате: „Аз не се интересувам от небето, от звездите, от планетите“. Ти не си човек, ти имаш само форма на човек. Само ония хора, които се интересуват от Слънцето, от звездите, от планетите, от всичко това, те са хора на новото. Не е вярата само. Не. В какво ще вярваш без небето? Как ще вярваш в един Господ, Който никога не се е проявил? Всеки човек, който ти е писал едно-две писма, ти вярваш в неговия характер, има на какво да разчиташ. Като видиш неговото лице, на какво разчиташ? Какво е човекът? Това, което е написано в неговото лице, в неговите очи, в неговите уста, уши, крака, ръце, сърце, ум – това е човекът. Да имаш хубави ръце, крака, хубави очи, нос, уста – това е чудесно. Има художници, които треперят като видят хубави ръце.

Преди известно време мина оттук един полски журналист. Като му погледнах ръцете, той каза: „Дава-

ха ми петдесет хиляди лева да ми нарисуват ръцете“. Петдесет хиляди лева му давали само за да им позира, само за ръцете! Вие седите и се считате нещастни. Я вижте какви богатства притежавате! Но трябва да имате неговите ръце. Ако вие разбирате закона, ако вие разбирате онези велики закони на Живота, ако разбирате ония велики закони на Любовта, ако бихте разбрали оня велик закон на Вярата, онзи велик закон на Знанието, ако бихте знаели как да погледнете, само с един поглед щяхте да измените цялата си съдба.

Една бедна мома, която сполетели най-големите нещастия, след като ходила в много богати къщи, при свещеници, при владици и навсякъде я отправяли, най-после се отчаяла от живота си, казала си: „Къде е Господ?“. Тогава нещо ѝ казва: „Не бой се, ще се уреди твоята работа“. И срещнала един човек, наглед хубав, красив; тя се спира и го поглежда. И той я поглежда. Нищо не ѝ казва, но този хубав поглед го заинтригувал. Това бил царският син. Погледът на бедното момиче така му харесал, че той си казал: „Чудно нещо, такива очи, такъв поглед! Тук има нещо велико, хубаво, мощно, силно!“. И постепенно положението на тази бедна мома започнало да се изменя. Оттам насетне потекли всички блага в живота ѝ. И вие може да отидете при някой богат, може да ви изпъдят – това нищо не значи. Трябва да срещнете един човек, когото да погледнете по този особен начин, който ще уреди вашите работи, и ще ви извади от едно безизходно положение.

Христос казва: „За кого ме мислите, че съм?“. Той е онзи, царският син, когото вие трябва да следвате. Ако го погледнете както трябва, оттам насетне вашето положение, каквото и да е, ще се измени. Ако сте писател и не знаете как да пишете, оттам насетне ще ви върви перото; ако сте търговец, оттам насетне ще върви търговията. Каквато и спънка да имате, щом срещнете царския син, всичко ще се оправи, всички

блага ще дойдат. Ако сте били инвалид или несретник, всичко ще се измени. Но тъй буквално не искам да ме разбирате. Има едно разумно разбиране в живота, един важен момент. Които са изучавали закона на интуицията, те знаят как може да се познават нещата мигновено. Интуитивно можете точно да видите какво може да стане в един момент някъде. Като срещнете един човек, можете да прозрете вътре в него какво става. Това вътрешно виждане у всички ви трябва да е развито. Също и да дадете ход на Божественото в живота.

Например, ако кажете: „От мен нищо не може да стане“, вие така ограничавате Божественото в себе си. Пък ако си давате по-голяма цена, пак ограничавате Божественото. Значи вие имате за Бога две различни понятия: днес аз считам този живот за по-добър, а в миналото не е бил добър. Така не се разсъждава. И миналият живот е бил добър, и сегашният е добър. Миналият живот е бил добър за миналото, а сегашният е добър за сегашното време. Не сравнявайте живота. Казвате: „Аз бях беден“. Ами че беднотията все ще дойде, непременно човек ще мине и през беднотията, и през богатството. Бъди благодарен на беднотията! Вие казвате: „Аз на млади години да живея, че на стари години ще стана светия“. Че ти на млади години ако не живееш един свят живот, и на стари години няма да го живееш. Така е според мен. Може да се не съгласявате, но такива са моите изводи. Аз не съм намерил никакво изключение в това мое твърдение. Правил съм своите наблюдения дванадесет години тъй щателно, както никой българин не е правил. Такива наблюдения съм правил, много данни съм насъбрал, всички положения съм измервал. Измервал съм хора, на които добродетелите не търпят никаква критика. Аз имам своя мярка, която няма защо да я давам на света. Ще дам всичко, но на хора, които мислят като мен, когато те дойдат до една фаза, при която лъжата да е изключена. Трябва да има една мярка установе-

на, според която да се определя какъв е носът и какво значи всяка една линия на носа, на очите, на веждите. После очите имат определен отвор. И веждите имат известен строеж. Има статични положения на веждите, установени, които не се менят, но има положения на веждите, които постоянно се менят. Това е като Земята, която се движи. В тези движения ще схванеш онзи характер, който се мени. Защото един добър човек може да вземе обратна посока, да стане лош или един лош човек да стане добър.

За мен не е важно, че той е станал по-добър или по-лош. Считаю, че това са външни положения. Добър човек е този, който се качва на планината, а лош човек е онзи, който слиза в долината. Какво добро има в това, че се качва в планината? Ние го считаме така. Какво лошо има в това, че слиза от планината? Ние считаме някой път, че сме добри, а друг път считаме, че сме лоши. Този, който би немия, лош човек ли беше? Той не смята, че е лош. Значи, ако употребиш своето изкуство, където не трябва, ако употребиш своята мисъл, където не трябва, ако употребиш своето чувство, където не трябва, ако употребиш своята постъпка, своето влияние, където не трябва, ти си лош човек. Ако със своята мисъл, със своето чувство и със своята постъпка не правиш добро на хората – да се повдигнат, това не е добро. Това е едно основно определение. Може да има по-право определение. Това нищо не значи.

По отношение на себе си този закон е същият: на себе си ти трябва да си помогнеш за своето развитие. Например ти искаш да станеш кандидат за някоя професорска катедра. Хубаво нещо е, отлично, но ти искаш да станеш хамалин на едно пристанище, да носиш големи товари. Че там трябва да имаш херкулезова сила, да сложиш една бъчва от триста килограма на гърба си, за да я носиш, не може да бъдеш деликатен човек. Силен, як, здрав и по-грубоваат трябва да си. Но за какъвто и да е товар, физически или психи-

чески, се изисква сила на човешкия характер. Силата може да се изявява. Има закон, с който вие може да проявявате силата.

Мен ми разправяше един български лекар, от старите лекари – той е бил в Диарбекир, затворен на заточение, в ония български бъркотии преди да стане въстанието. Казва: „При мен седеше друг един затворник. Вземе един голям камък и като каже тъй с пръстите си на камъка, той се разчупи и отхвъркне. Той казва, че силата е наследствена в рода им. Голям камък, як камък като го удари, като че го откъсва с бръснач“. Не само това, но има и сега хора в Америка и в Европа, които развиват своята мускулна сила така, че могат железни обръчи да скъсват. Голяма мускулна сила развиват. Има хора, които могат да вдигнат цял един кон. Аз съм ви привеждал онзи пример с американския беден студент, който ходил да гледа тези пехливани. Един такъв пехливанин му ударил веднъж две плесници и го търкулнал на земята. Казва му: „Ти далеч да седиш“. В него се повдига честолюбието, започва той да наблюдава пехливанина как живее, как се упражнява. Почнал и той да се упражнява, да вдига тежести. Най-първо дошъл до положението да вдига и той един кон, после вдигал кон с едно конче. Казвал си: „Има напредък“. След това сложил два коня и едно конче да ги вдига. Един ден той намерил пехливанина и му казал:

— Знаеш ли кой съм аз?

— Не зная.

Той го хваща за крака и го вдига нагоре. Она му казал:

— Почитам те сега.

— Аз съм онзи студент, на когото ти удари две плесници.

— Съжалявам, че ученикът надмина своя учител.

Този удар е дошъл точно навреме и младежът удвоил тази мощна сила.

Ако в живота ти се случи една морална несрета, образувайки в тебе един мощен характер, тогава този удар е бил на място. Но ако ти кажеш: „Господ ме е създал така слаб“, всеки ще те бие. Не е тъй. Не! Бият те, за да станеш силен. Някой път някой казва: „Иде ми да умра“. Христос като се моли, казва: „Скръбна е душата ми до смърт“. Но реши ли се Той да се самоубие? Казва: „Аз трябва да покажа на света един пример. Ще нося този римски кръст“. Какво поругание: шест хиляди войници да Му се подиграват, да Го плюят, да Му слагат корона и мантия, и трънен венец, и също така да Му дадат един голям кръст да го носи! И Той го носи до едно място, но после хвърля кръста. Какво означава това? Ние трябва да се радваме, че Христос хвърли кръста! Значи до половината път, до известно място ще носиш кръста и ще го хвърлиш! Оттам нататък друг ще го носи. Той каза: „Това нищо не значи. Аз зная каква е вашата цел. Искате да ме заковете. Заковете ме!“. По римския закон вързаха Го с въжета, сложиха Го на кръста и Го заковаха с гвоздеи. Знаете ли какво нещо е закованият човек? От физическо гледище се изисква грамадна сила и мощ. Този характер трябва да развием! Дойде до края и извика: „Господи, не се търпи! Боже мой, Боже мой, защо си ме оставил на тези гвоздеи?“. Писанието казва, че след като казал това, свършило се всичко и престанали страданията. Свърши се, значи пак хвърля кръста. Страданията до там спряха. Но имаше и по-големи. След като слезе от кръста, хванаха Го онези жители на астралния свят и онези, които Го бяха осъдили, казаха: „Доведете го тука!“. Вързаха Го духовете, дяволите Го вързаха и Го доведоха с вериги, пранги* сложиха на краката Му, а войници Го водеха. Писанието казва, че Той като дойде, с крака си ритна вратите на ада и те се събориха изведнъж. Веригите и всичко изчезна и Той

* пранги *остар.* Окови, вериги.

влезе вътре. Там блесна една светлина, изпоплашиха се всичките духове и Той отвори затворените и каза: „Излезте и идете при този Бог, Който ви е пратил и не грешете вече“. Излязоха един по един и се изпразни целият ад. А дяволът каза: „Защо ми го доведохте този? Отиде всичко!“.

Сега аз не искам да вярвате какво Христос е направил. Вие няма какво да играете тази роля – да ритате вратата, защото Той я събори. Сега вие ще кажете: „Ние дали ще можем да я съборим?“. Само веднъж се събаря адовата врата, два пъти не може. И вие имате една врата на ада, която трябва да ритнете. Като ви заведат до адовата врата, ритнете я, кажете: „Навън всички!“. Всички онези препятствия на вашата мисъл, ритнете ги. Ще ритнете онази дяволска врата на пътя и ще кажете; „Свободна е моята мисъл!“. Ще дойдете после до другата врата – трета врата има – до вратата на вашите чувства. Ще я ритнете и ще кажете: „Свободни са всички мои чувства!“. Ще дойдете до вратата на своите постъпки и ще ритнете и тази врата. Ще кажете: „Свободни са моите постъпки!“. И тогава Христос ще ви попита: „Знаеш ли кой съм аз? Аз съм онзи, който може да събори вратата на ада и да освободи хората. Аз съм онзи, който може да даде свобода на своята мисъл, аз съм онзи, който може да даде свобода на своите чувства, аз съм онзи, който може да даде свобода на своите постъпки“. Така трябва да се разбира онова велико учение в живота. Всичко друго придобито е залъгалка. То е една самоизмама. Ако всички така разбираме, всичко е на място. Следователно всички мъчнотии, които сега съществуват в света, са само условие, за да се повдигаме, за да разберем великото в света, което се крие за нас. Аз гледам на въпроса другояче. Ще дойде ден, когато светът ще се примири. Не само това. Ако искате да знаете, и самият дявол, и самият сатана, и той ще се примири, и той ще стане ангел на светлината. Всичко в света ще се примири, няма да има зло. Той ще каже на хората:

„Едно време аз не разбирах, но сега разбрах истината. Ще ме извините, много пакости съм направил на света от незнание“.

Та сега не се занимавайте вие да укорявате дявола, нито укорявайте себе си, нито се обезсърчавайте, но всеки от вас да сложи в себе си мисълта да стане човек: „Кой съм аз и в кого да вярвам?“. Да имаш едно верую, което да внесе в теб този, новия живот. Тъй както Христос го разбирал преди две хиляди години и тъй както сега трябва да го разберем. Сега това е отрицателната страна. След това трябва да имате сила да съборите адовите врата на вашите препятствия. След това трябва да имате ключа на Любовта, ключа на Знанието и след туй трябва да имате ключа на Свободата, за да бъдете свободни. Дето трябва да влезете да съборите, но и да градите същевременно.

Та казвам сега на всинца ви: на нас в света трябва второто положение. Първо да се освободим от онова робство, в което се намираме, и второ, след като придобием свободата си, да знаем как да я ценим. Всички хора, от каквото и съсловие да са, трябва да дойдат да си подадат ръка и да знаят, че всичко в света е за добро.

Та „За кого ме мислите, че съм?“ – Той имаше една мисъл: „Аз съм онзи, който разкрива Любовта на Бога на хората, Любовта, която Той има“.

22 ноември 1931 г., София, Изгрев

Жал ми е за народа

Когато някой човек иска да говори, или да спори, той все търси някакъв повод. Сега и аз търся някакъв повод да говоря върху известен въпрос. Като повод за говорене взимам темата: „Жал ми е за народа“. (Евангелие от Матея, 15:32).

И действително, жал ме е за народа. Учителят може да каже, че му е жал за народа; свещеникът може да каже, че му е жал за народа; съдията може да каже, че му е жал за народа. Обаче от съжаление до съжаление има разлика. И Христос каза, че му е жал за народа, но Той доказа, определи защо съжaliaва този народ и се зае да му помогне. Не е достатъчно да съжaliaваш някого на думи само, но това съжаление трябва да се изрази и в дела. Исус призова учениците си и рече: „Жал ми е за народа, защото три дни вече седят при мене и нямат какво да ядат, а да ги разпусна гладни, не ща, да не би да премалеят по пътя“. За тази цел Христос се зае да даде едно угощение на народа.

„Жал ми е за народа.“ Думата „жал“, „жалост“ изразява някаква идея. Човек все трябва да жали някого. Някога той жали себе си, някога другите. Естествено е човек да жали, да съжaliaва някого. Да съжaliaваш, това значи да се лекуваш. Престане ли човек да жали, той се намира в неестествено положение. Сухите дървета никого не жалят. Умрелите хора никого не жалят. Изпадналите търговци никого не жалят. Болните хора никого не жалят. Тия хора се намират в аномално състояние, те казват: „Нас нищо не ни интересува“. Който казва, че от нищо не се интересува, той не говори истината. Защо? Защото, като стане въпрос за ядене и пиене, той се интересува; като стане въпрос за печелене на пари, той пак се интере-

сува. Възможно е някои работи да не го интересуват, но има причини за това. Например някой човек не се интересува от истината, друг не се интересува от правдата, трети не се интересува от знанието. Защо? Има причини, които заставят човека от едно нещо да се интересува, а от друго да не се интересува.

Когато се интересува човек от нещо, той трябва да си отговори на всички въпроси, които възникват в ума му. За тази цел той трябва да работи. Учителят преподава известен предмет на учениците си, но дойде ли до някои практически задачи по този предмет, те непременно трябва да се решат. Доколкото учениците се интересуват от тия задачи, дотолкова те ще ги решават правилно. Ако не се интересуват от тях, и оставят на този или на онзи да ги реши, те ще ходят и ще се връщат от училище, но ще останат недоучени, невежи. За такива хора турците казват: „Теле дошъл, вол си отишъл“. Тази поговорка не е за българите. Смисълът, който ориенталецът влага в едно изречение, е различен от този, който европейецът може да разбере. Защо? Защото европейските езици са аналитични, а източните образни. Под думата „животно“ турчинът разбира същество, което не мисли за високи работи. От сутрин до вечер волът например мисли само за ядене. Щом се наяде, той казва: „Нищо повече не ме интересува. Смисълът на живота е в яденето“. И наистина, волът не се интересува нито от наука, нито от музика, нито от изкуство. Ако има нещо благородно в животните, то се дължи на останки от минала култура, при която те някога са живели. Обаче в този живот животните нищо не са придобили. Мнозина мислят, че с дресирането на животните се придобива нещо. Не, дресировката е амалгама, която е поставена върху обикновеното стъкло, да го превърне в огледало. Дресировката не е реалност. Реални неща са тия, които се отнасят до самия характер, реални неща са тия, които са качества, атрибути на живота.

„Жал ми е за народа.“ Казвате: какво се разбира под думата „народ“? Ако под думата „народ“ разбирате сбор от хора, от песъчинки или от семенца, това не е народ. Под думата „народ“ се разбира сбор от копнеещи души, с пробудено съзнание, от които зависи бъдещето на човечеството. Тези души са носители на новото. За този народ именно говори Христос. На този народ трябва да се даде това, което майката дава на детето си. Защо майката дава толкова много на детето си? Защото тя вижда, че в това дете има дарби и способности, на които трябва да се дадат условия да се развиват. На същото основание и съвременните хора трябва да пазят народа, този сбор от разумни души, защото в тях е вложено красивото, великото.

И тъй, трябва да свържете мисълта за народа с красивото, с великото в живота. Кои неща могат да се свързват? Обикновено хората свързват началото на нещата с техния край. Живот, в който не могат да се свържат двата края, той се намира в безизходен път. В такъв живот няма никакъв прогрес, никакво развитие. Всеки човек, който има начало на живота си, а няма край, той нищо не може да постигне. Който пък има край на живота си, а няма начало, и той нищо не постига. На това основание, човек трябва да си изработи нова философия за живота.

Например да вземем идеята за младия и за стария човек. Какво разбират съвременните хора под думите „млад“ и „стар“ човек? Те определят младия и стария човек според броя на годините. Можете ли според съвременните научни теории да определите, откъде започва началото на младостта и старостта, и къде свършват? Казвам: краят на младостта е начало на старостта, а краят на старостта е начало на младостта. Следователно човек е млад само до зенита на слънцето, до обед. Започне ли слънцето да слиза надолу, към пладне, той започва да става стар. Всяко друго определение за младия и за стария човек е механическо и

не е съгласно със законите на природата. Всяка наука, всяка култура, която не върви съгласно със законите на разумната природа, е осъдена на изчезване, на смърт. Същото се отнася и за живота на човека: младият, който не може разумно да използва своята младост, той преждевременно остарява. Старият, който не може разумно да използва старостта си, той преждевременно умира. Да остарееш преждевременно, това подразбира да изгубиш най-красивото в живота си; да умреш преждевременно, това подразбира да изгубиш най-ценното – живота.

Питам: каква е задачата на младия човек? Да живее според законите на младостта. Каква е задачата на стария? Да се подмлади. В това седи смисълът на живота. Ако човек мисли, че като се роди веднъж, трябва да расте, да бъде млад известно време и след това да остарее и да умре, той не разбира смисъла на живота. То е все едно да се качиш на върха на една планина, да поседиш известно време там и след това да слезеш. В материалния свят е така, човек трябва да се качи на върха на една планина и след това да слезе, но в духовния свят законите са други. Там няма смисъл човек да се качва на планината и после да слиза. Понеже законите на духовния свят се различават от тия на физическия, хората казват: „Защо животът не върви гладко?“. Най-новите научни теории твърдят, че веществото, с което е изпълнено пространството, няма еднаква гъстота навсякъде, вследствие на което не е еднакво разпределено. Следователно, където веществото е по-рядко, там съпротивлението е по-малко, където веществото е по-гъсто, съпротивлението е по-голямо. Същият закон се отнася и за светлината. Това може да се докаже с ред математически формули. Всяко нещо трябва да се докаже. Не е достатъчно само да се твърди, че нещо е морално или че е религиозно. Така и бабите знаят. Лесно е да се каже например, че това е морално, или че не е морално. То трябва да се докаже! Всъщност, какво нещо е моралът?

Сега ще приведа един пример за морала на съвременните хора. Когато Господ създал света, направил пеперудата. Един ден тя пожелала да слезе на Земята, за която цел Бог я изпратил с някаква мисия. Като слязла на Земята, тя хвърчала нагоре-надолу, извършвала дадената ѝ задача, но по едно време трябвало да мине покрай паяжината на един голям паяк. Като я видял тъй красива, той се захласнал в нея и казал:

— Моля те, кацни на една от моите жички. Ако кацнеш, ще ми направиш най-голямото добро, което някое същество досега е могло да ми направи.

— Не мога, имам важна работа.

— Моля те, кацни, голямо добро ще ми направиш. Най-после тя се съгласила да направи едно добро на паяка и кацнала на паяжината му. Кацнала и там останала. Не могла повече да излезе. Паякът започнал да се оглежда наляво-надясно, за да не види някой какво ще прави. В това време ангел Израил минал покрай пеперудата и чул, че тя викала за помощ. Този ангел бил изпратен на Земята със специална мисия да направи някакви научни изследвания, за която цел носел в ръцете си една книга. Според законите на ангелите той трябвало да държи книгата с двете си ръце, за да не я изпусне. Като чул зова на пеперудата за помощ, той се замислил по какъв начин да ѝ помогне. Ако рече да я хване с ръката си и да я освободи от паяжината, той трябва да държи книгата само с едната си ръка. Ако направи така, той ще изгуби нещо велико, което ще коства целия му живот. Ако не помогне, пак лошо. Спрял се ангелът на пътя и започнал да мисли как да спаси пеперудата. Най-после намерил един начин: обърнал се към паяка и го запитал какво говори с пеперудата. Паякът отговорил: „Исках малко да се пошегувам, да се поразговоря с пеперудата, но тя се уплаши и започна да вика за помощ“. Паякът излъгал. Тогава ангелът му казал: „Двете жички, на които са стъпили крачката на пеперудата, показват

мярката, от която зависи успехът на твоя живот. Ако откъснеш тези две жички от паяжината си, ти ще намериш мярката на твоя живот и щастieto ще те следва навсякъде. Изпълниш ли това, то е единственото нещо, което може да те направи щастлив“. Паякът откъснал двете жички, на които пеперудата стъпила, и тя хвъркнала. И досега паякът показва тази мярка и съжالياва, че го излъгали. Той казва: „Да не бях послушал ангела, щях повече да спечеля, поне щях да изям пеперудата“. Той до днес мери с тази мярка, но все не може да разреши живота.

Казвам: човек трябва да намери една мярка в живота си, която като приложи, да бъде щастлив. Днес всички хора търсят тази мярка. Намерят една мярка, приложат я, окаже се, че не е тази, която търсят. Намерят друга мярка и тя не подхожда. Те все мерят живота си като паяка, но и до днес не са го разрешили, още не са намерили истинската мярка. Паякът съжالياва, че не е излял пеперудата, но ако беше я излял, досега нито един паяк нямаше да остане жив. Какво по-голямо нещастие от това за рода на паяка? Той трябва да благодари, че се намерил ангел Израил да го посъветва какво да прави, та всички паяци да останат живи. Всеки трябва да знае, че има само една мярка в живота, която непременно трябва да се намери. Тя е идеалът, към който всеки се стреми.

Христос казва: „Жал ми е за народа“. Да съжالياваш някого, това е отрицателен метод. Кой е положителният метод? Да се радваш. Тогава трябва да се каже: „Радвам се за народа“. Кое е по-хубаво: да ти е жал за народа или да се радваш за народа? Да се радваш за народа е по-хубаво, отколкото да ти е жал за него. Кога се радва човек за народа? Сега аз искам хората да мислят по нов начин. Мислят ли така, те ще разберат кога трябва да се радват за народа. Ако съвременните хора не дойдат до новия начин на мислене, те няма да имат абсолютно никакво понятие за любовта, за

мъдростта, за истината, за живота и за смисъла му. Те ще ядат и пият, ще се раждат, ще растат, ще остаряват, ще им проповядват за задгробния живот, но всичко това са смътни идеи. От тези идеи в ума на човека се образува една каша и той изпада в комично положение. Комичното е там, че и тия, които вярват в живота, умират, както и тия, които отричат живота. Като умре някой, който отрича живота, направят му гроб с хубав паметник и пишат отгоре: „Тук почива едн-кой си велик човек“. Питам: щом не вярват в задгробния живот и казват, че след смъртта човек изчезва, защо го търсят в гробищата? Смешно е да се копае там, дето няма имане. Да се копае там, където знаят, че има заровено имане, разбирам. Да копаят там, където ще излезе вода, разбирам, но да копаят там, където няма вода, не разбирам. То е все едно да търсите човека в гроба. Ако вярвате, че след смъртта човек изчезва, защо го търсите в гробищата? Ако пък вярвате, че и след смъртта си човек живее, тогава извикайте го по телефона да ви се обади. Щом мислите, че е жив, трябва да влезете във връзка с него. В Стария завет, във времето на цар Саул, се говори за жени, които се разговаряли с духове. Понеже със своите предсказания те внасяли смут в сърцата на хората, Саул издал закон против тях, с който строго се преследвало всяко предсказание.

Един български ясновидец ходел по селата да предсказва на хората какво има да им се случи. На един от селяните се изгубила диканята* и той предсказал, че тя се намира в олтара на църквата. Наистина, диканята се намерила в олтара, но за това му ударили такъв бой, че той и до днес не може да го забрави. Той казал на близките си: „Още веднъж няма да предсказвам дали има диканя в олтара или не“. Да оставим този

* диканя *истор*. Плоска дъска с остри кремъци отдолу, които ронят ожънатото жито.

въпрос настрана, но казвам: днес много от съвременните хора вършат големи престъпления все в името на Бога, в името на Любовта, Мъдростта и Истината. В това отношение аз делея хората на две категории: безверници и вярващи. Първите са безверници отвън, а вярващи отвътре. Те са материалистите. Втората категория са вярващи отвън, а безверници отвътре. Те са съвременните религиозни хора. Днес безверието е проникнало не само в България, но по целия свят. Не е лошо човек да бъде безверник, не е лошо човек да бъде и вярващ, но при известни условия. Материалистът казва: „Аз не вярвам в нищо“. Ти не вярваш в Бога, но вярваш в злото, в силата, в парите, в себе си. Значи, ти отричаш едно, а вярваш в друго. Религиозният казва: „Аз вярвам само в Бога“. Това значи: ти вярваш в Бога, а не вярваш в себе си, в парите, в силата и в ред външни прояви на живота. И едната, и другата вяра представят сух клон на някое дърво. Този клон може ли да донесе нещо? Той остава завинаги сух клон, който нищо не допринася на човека. Сухият клон на дървото е сухата вяра в живота. Колкото е важно безверието на материалиста, толкова е важна вярата на религиозния. И едното, и другото нищо не донасят на човека.

Съвременните учени говорят за електрично и магнетично поле на действие, но те разбират само външната, материалната страна на въпроса. Физиките казват, че енергиите на електричеството вървят по прави линии, а тези на магнетизма – по криви, вълнообразни линии. Следователно средата, в която се движат електрическите сили, е по-рядка от тази, в която се движат магнетичните сили. Обаче където се образува поле на електрична деятелност, едновременно с него се образува и магнетично поле. Оттам, щом се усилива дейността на електричното поле, усилива се и дейността на магнетичното. Тази дейност не е еднообразна. Дейността на електричеството не е такава, каквато е дейността на магнетизма, но между електри-

чеството и магнетизма има тясна връзка. Според този закон, ако мислите или желанията на човека попаднат в дейността на електричното поле, те оказват определено влияние върху него. Той постепенно започва да изтънява, става сух, нервен, губи мазнините си и всички казват за него, че е неврастеник. Обаче ако мислите и желанията на човека попаднат в дейността на магнетичното поле, той започва да увеличава мазнините в тялото си, постепенно надебелява, лицето му става като месечина, а той цял заприличва на буре. И при едното, и при другото положение има опасности. Човек не трябва да бъде нито много сух, нито много пълен. И двете положения са крайности в живота.

И тъй, крайното изтъняване е полюс на електричеството, крайното надебеляване е полюс на магнетизма. Всъщност какво нещо е електричество и какво магнетизъм, точно не се знае. Съвременните учени знаят, че в отрицателния полюс на електричеството се явява светлина, но този полюс същевременно е поле на магнетична деятелност. Следователно светлината се явява в полето на магнетизма. Старите окултисти наричат положителното електричество мъжки принцип, а отрицателното женски. Под думата „мъжки принцип“ не се разбира мъж, но се разбира силният принцип. Под думата „мъж“ мнозина разбират същество, което има мустаци и брада. Ако мустаците са отличителният белег на мъжа, какво ще кажете за някои женски животни, които имат мустаци? Смешно е да се взимат космите за характерен белег на мъжа. Други хора определят мъжа по веждите, по челюстите и по ред още външни белези. Те казват, че веждите на мъжа били по-дебели от тия на жената, челюстите му били по-издадени от тия на жената и т.н. Не, това не са качества, по които мъжът може да се определи.

Съвременните хора трябва да дойдат до същественото, до истинското знание в живота. Какво може да им даде съвременното знание или съвременната религия, ако те нямат отношение към нея? Ако наука-

та или религията няма известно отношение към мен, ако не може да ми даде светлина, да осмисли живота ми и да ми даде подтик към възвишеното в света, защо ми е тази наука или тази религия? Ако безверието не може да осмисли живота ми, защо ми е то? Ако безверието осмисля живота ми, то е на мястото си. Който е безверник отвън, той е вярващ отвътре. С такъв човек и аз съм съгласен. По-добре е човек да носи вярата отвътре, а безверието отвън, отколкото-вярата отвън, а безверието отвътре.

Сега ще приведа един пример за един архиерей от миналите епохи, който отвън бил вярващ, а отвътре безверник. Жената на един от добрите приятели на архиерея умряла и той отишъл при него, за да потърси утеха за голямата си скръб. Той казал: „Голяма е скръбта ми, иде ми да се самоубия. Не мога да живея без жена си“. Архиереят му отговорил: „Не ставай такъв будала! Ти трябва да знаеш, че щом човек умре, всичко с него се свършва. Яж и пий, весели се в живота, жени много има, не е само една. Аз съм се убедил в това, което ти говоря. Животът е само на Земята! Умре ли човек, всичко се свършва. Това, което проповядвам, се отнася до простата маса“.

Питам: защо този архиерей не изповяда убежденията си пред своите пасоми*, а им проповядва това, в което не вярва? В този случай безверникът, който открито пише своите убеждения във вестниците, седи по-високо от архиерея, който не смее да изповяда своето дълбоко убеждение. С това аз не осъждам архиерея, защото и той си има свои схващания, но казвам, че той е актьор, който играе на сцената. Нима актьорът, който играе ролята на умиращ и страда, мъчи се, плаче, действително страда? Някой умиращ страдал, мъчил се, а актьорът на сцената се сили да покаже как

* пасоми *рел.* Християни по отношение на духовния си пастир; паство.

страдал този умиращ. Слушал съм в странство видни проповедници, знаменити капацитети по духовната наука, които говорят с голямо красноречие, искат да покажат на хората как страдал Христос на кръста. Казвам: много лесно е човек да покаже на хората как страдал Христос. Който иска да разказва на хората за страданията на Христа, той предварително трябва да е изпитал тия страдания. Достатъчно е да забие четири гвоздеа в ръцете и краката си, за да разбере страданията на Христа. Някой казва, че обича Христа. Питам: ти, който толкова много обичаш Христа, защо не се откажеш от удоволствията на живота и не тръгнеш като Него от село в село да проповядваш учението Му? Ти седиш в стаята си и разискваш върху това, което Христос никога не е проповядвал. Ако Христос дойде днес в света, Той ще се учуди на онова, което съвременните хора проповядват в Негово име.

В света съществува един велик закон, който не трябва да се изменя. Който се е опитал да измени този закон, той е строшил главата си. Този велик закон е канара, в която всички гърнета до едно се строшават. Хиляди царе, князе, проповедници, владици, учени и прости са строшили главите си в тази канара. Защо? Защото всички се стремят да разрешат важните въпроси на живота, без да знаят правилния начин за разрешението им. Например защо трябва да се доказва на хората как страдал Христос? Не е важно да се доказва на хората как страдал, и как умрял Христос. Преди всичко Христос никога не е умирал. Той опита смъртта, но не умря. Днес Христос е между хората, в църквите, говори, проповядва, но всички Му казват: „Почакай още малко, не е време за тази работа. Не слизай още да поставяш нов ред и порядък в света. Ние не сме си отживели“. Младата мома казва на Христа: „Почакай малко, аз не съм срещнала още своя възлюбен“. Майката, на която предстои да ражда, казва: „Не бързай толкова, аз още не съм родила“. Студентът

казва: „Почакай малко, докато свърша науките си“. Астрономът казва: „Почакай малко и мен, искам да напиша своята научна теория“. Казвам: тия хора не разбират защо Христос иде при тях. Когато Христос отива при младата мома, Той иска да я накара да се замисли, кой е истинският ѝ възлюбен. Когато отива при майката, той иска да ѝ каже: „Знаеш ли как трябва да отгледаш детето, което ще родиш? Бог ти изпраща това дете, а ти трябва да се научиш да го гледаш“. Като отива при астронома, Той му казва: „Като пишеш тази научна теория, знаеш ли защо Бог създаде света? Можеш ли да повдигнеш човечеството със своята теория?“. Като отива при богослова, който пише някакъв трактат за началото на битието, Христос и на него казва: „Не бързай да довършваш своя трактат. Знаеш ли с какъв въпрос си се заел?“.

Сега и вие можете да ме запитате: „Какво искате да ни кажете?“. При един знаменит учител се приближава един апаш, негов ученик. Това се случило в Лондон. Учителят запитал ученика: „Какво искаш от мен?“ – „Ще ти отговоря след един ден“. Ученикът си заминал, без да каже нищо на учителя си. След заминаването му, учителят веднага бръкнал в джоба си и видял, че златният му часовник изчезнал. Той намерил ученика си и му казал: „Така ли трябваше да постъпиш с мен, да обереш учителя си?“. Ученикът отговорил: „Учителю, аз държах изпит пред теб. Бях си казал, че ако мога да те оберя, значи добре съм научил занаята си“. Учителят му казал: „Ти си добър ученик, затова подарявам ти моя часовник, не го искам назад. Ти го заслужаваш“. Казвам: аз не се спирам върху лошата страна на живота, но похвалявам този ученик, понеже е могъл да обере своя учител. Затова учителят му казал: „Не е достатъчно само да откраднеш часовника, но трябва да си служиш с него, да го използваш правилно. Щом можеш да го използваш правилно, аз ти го подарявам“. Това подразбира: ако можеш да

вземеш истината и да я приложиш в живота си, ти си добър ученик.

Казвате: „Ние искаме да знаем истината“. Питам: защо ви е тази истина, ако не може да ви служи? „Ние искаме знание.“ Защо ви е това знание, ако не може да ви служи? „Ние искаме любов.“ Защо ви е тази любов, ако не може да ви служи? Ако истината, знанието, любовта и свободата могат да ви служат, те са добре дошли за вас.

Много от съвременните хора имат лични разбирания за живота. Всичките им действия са насочени към придобиване на лични блага. Казвам: в света лично благо не съществува и не може да се постигне. То съществува временно само, но не и постоянно. Смисълът на живота не е в личното благо. Който живее за своето лично благо, той сам се обезличава. Това не значи, че човек не трябва да се стреми към лично благо, но ако той мисли, че постигането на това благо разрешава всички въпроси в живота, той се самозаблуждава. Когато човек напусне Земята, къде остават общественото положение, богатството, знанието, които той е придобил? Когато човек остареє, къде остава неговата младост? Стариият трябва да се подмлади, а младият да запази младостта си. Смисълът на великия живот седи в трансформиране, в превръщане на енергиите от едно поле в друго, при което електричните сили могат да се превърнат в магнетични, а магнетичните в електрични. В природата съществува закон за превръщане на енергиите.

Всички колебания, всички промени, които стават в природата, се дължат на външни закони. Преди петнадесет-двадесет години говорех на хората за връзката, за отношенията между слънчевите петна и явленията на Земята, но те казваха, че това е глупава работа, някаква фантазия. Обаче съвременните учени се убедиха, че действително между слънчевите петна и живота на Земята има разумна връзка. Например

с увеличаването петната на Слънцето се увеличава броят на браковете, плодородието, земетресенията, пожарите, убийствата и т.н. Връзката между петната на Слънцето и явленията на Земята е разумна, съзнателна, а не механическа. Когато отидете на бойното поле, и наблюдавате как гранатите се пукат една след друга, това явление привидно изглежда механическо, но зад всяка граната седи едно разумно същество, което ръководи това действие по известни правила и закони. Колкото съществата, които взимат участие във войната, са по-разумни, толкова по-правилно става тя. При това трябва да се знае, че разумният човек е всякога по-силен от глупавия.

Някой казва: „Не си струва човек да живее“. Не, така може да говори само онзи, който не разбира основния закон на живота. Защо не струва да се живее? Защото имало зло в света. Когато се говори за злото и за доброто, човек трябва да има предвид следния закон: злото в началото е силно, а накрая е много слабо. Злото в началото всичко придобива, а на края всичко изгубва. Доброто в началото е крайно слабо, а на края е всесилно. Доброто в началото почти всичко губи, а на края почти всичко печели. Който живее с доброто, в началото ще губи, в края ще печели. Който живее със злото, в началото ще печели, в края ще губи. Както виждате, аз съм гадател. Казвате: „Как знаеш това?“. Зная го. Както зная, че $2 \times 2 = 4$.

Преди години срещам един варненски адвокат, който минаваше за голям философ, и той ми казва: „Само животът на Земята е реален. Предвид на това, че веднъж човек живее на Земята, той трябва да се осигури. Трябва ли да бъде играчка на живота?“. Въз основа на горния закон аз му казвам: няма да мине много време и ти ще изгубиш всичко, което имаш днес. След това в теб ще стане голям преврат, ще измениш начина на живота си. „Това не може да бъде! Ти само си приказваш. Не си гадател.“ – Сам

ще опиташ това. Ще провериш думите ми и като ме срещнеш някой ден, ще кажеш дали съм прав или не. На онзи, който живее с доброто, казвам: днес ти си беден човек, трън да завъртиш в къщата си, няма къде да се закачи. Обаче след двадесет години най-много ти ще имаш всичко. „Откъде знаеш?“ Това е моя работа. Твоя работа е, когато думите ми се сбъднат, да се увериш, че съм бил прав. Това е наука, която не е дошла наготово, но съм я придобил с дълго изучаване на природата, на разумния живот. Само по този начин аз съм дошъл до строго определени закони. Аз мога да ви кажа, че преди мен е имало хора, които са изучавали природата и живота, а мога да ви кажа, че преди мен не е имало друг човек. Аз съм първият човек в света. Какво ще кажете на това? Ще кажете, че е много казано. Ако кажа, че преди мен е имало много хора, тогава не е много казано. Какво вие ще кажете, не е важно за мен. Всеки може да каже за себе си същото. Христос каза: „Преди да беше Аврам, Аз бях“. Значи, Аврам дойде след Христа. Това подразбира пробуждане на Неговото съзнание. Аз не говоря за своето име, но за вътрешното Аз, което е било в началото на Битието, което е съществувало в Бога още преди създаването на света. В този смисъл всеки може да каже „Аз“. Аз, ти, той, това са имена на едно и също лице. Те се отнасят до онези, които разбират вътрешния смисъл на живота.

Казвате някому: „Ти си лош човек, ти си първокласен будала“. Той веднага се докача. Защо трябва да се докачаш? Преди всичко ти не знаеш кой е този „ти“, за когото се говори. Има един „ти“, който е много лош, но кой е той, не знаеш. Нека се изправи пред теб да го видиш. Ако някой ти каже, че ти, Иван или Драган, си много лош човек, кажи му: „Моля ви се, господине, изнесете конкретно една моя постъпка, да видя кому съм направил зло, кого съм спънал в пътя, на кого парите съм изял“ и т.н. Който иска да говори истина-

та, конкретно трябва да говори. В истината има един строго определен морал, който не търпи абсолютно никаква критика. Вън от истината има много морални положения. Тези положения хората наричат морал. Такъв морал имат и животните. Например лисиците в северните страни поддържат следния морал: когато една лисица само се допре до някоя кокошка, но не успее да я изяде, допре ли се друга лисица до същата кокошка, не посяга да я яде. Тя счита, че кокошката е собственост на първата лисица. Както виждате, за лисицата няма писан закон, няма стражар, който да я следи. Тя казва: „Не трябва да бутам тази кокошка, тя не е моя, аз нямам право на нея“.

Казвам: ако провидението подложи съвременните хора на изпит, за да провери, докъде са стигнали в своите морални разбирания, той ще бъде следният. Представете си, че един пролетен ден, когато тревата се е хубаво раззеленила, цветята разцъфтели, птичките запели своите сладкопойни песни, хора от всички съсловия: царе, князе, духовници, съдии, адвокати, писатели, поети, бедни и богати, учени и прости, мъже, жени и деца са тръгнали на разходка. Обаче по някаква случайност, те всички са закъсали и нямат нищо в себе си – нито хляб, нито пари. Те виждат на пътя една голяма торба с английски златни стерлинги. Какво ще направят тия хора? У всеки ще се яви желание да вземе торбата за себе си, за да се осигури. Питам: каква култура е тази, когато всеки мисли само за себе си? В дадения случай всеки трябва да погледне на торбата със злато като на торба с орехи и като мине покрай нея, да си вземе по един-два ореха за спомен и да продължи пътя си. Правилно е всеки да си вземе по един орех само. Вземе ли два ореха, той върши престъпление. Такъв е законът на природата. Когато някой човек влезе в една градина, според законите на природата той трябва да си откъсне само една ябълка, ако откъсне две ябълки, той върши престъпление. Ще

кажете: „Какво може да направи човек с един орех или с една ябълка?“. Едно време плодовете не били като сегашните, те били много по-големи. С един орех човек се е нахранвал. Едновременноните ябълки са били големи, всяка ябълка е тежала по два килограма. Това е само за обяснение, не искам да ви заставя непременно да вярвате. Някои ябълки са тежали и по десет килограма само че опашките им са били жиливи.

Сега, ако искам да повярвате, трябва да ви доказвам тия неща, както един гръцки поп доказвал на своите пасоми един стих от Евангелието. Той им цитирал стиха, в който се казва, че Христос нахранил няколкохиляден народ с пет хляба и две риби. За да убеди слушателите си в истинността на този факт, той казал: „Братя християни, вие трябва да знаете, че тези пет хляба не са били като сегашните, те били големи като могили“. Между слушателите имало един овчар, който, като чул тия обяснения на попа, свирнал с уста. „Защо свириш? Какво искаш да кажеш с това?“ Овчарят отговорил: „Не се учудвам, че хлябовете били големи като могили, но се чудя, каква ли е била устата на пещта, в която са пекли тия хлябове!“.

Някои съвременни научни теории приличат на тия попски обяснения. Понякога вие искате да направите нещата както трябва, но примесвате желанията си, вследствие на което не успявате. Всеки човек трябва да има непреодолимо желание да изнесе истината в нейната вътрешна чистота. Ако човек вярва в Бога, а умира, каква е тази вяра? Ако човек страда и върши грехове, а обвинява Бога за тия страдания, без да Го е видял, какъв морал е този? Това показва, че човек е забравил добрините, които Бог му е направил.

За обяснение на последната мисъл ще приведа следния пример. Един беден, добър човек седял край пътя, където минавали много пътници, да ги предупредява да бъдат внимателни, защото всред пътя се отворила една голяма дупка. Минал един пътник и бедният човек му казал:

— Не минавай оттук, опасна е работата.

Пътникът послушал, отбил се от пътя си. След него минал един богат човек, добре облечен, с бастун в ръка и не забелязал, че пред него зее голяма дупка.

— Стой, не минавай оттук! Опасна е работата.

Богатият казал:

— Как смееш да ме спираш в пътя ми? Аз съм свободен да мина отдето искам. Ти знаеш ли кой съм аз?

— Не е важно кой си, не минавай през този път!

Богатият не послушал, продължил да върви. След пет минути бедният чул от дупката вик за помощ. Той отишъл и казал на богатия:

— Ти знаеш ли кой съм аз? Аз съм онзи, който ти казваше да не минаваш оттук, но твоята дебела глава не искаше да чуе истината.

— Моля, извинете ме, изкълчих крака си, помогнете ми!

— Още веднъж като минаваш през този път, да слушаш като ти казват, че има опасно място.

— Ще слушам, но сега какво да правя?

— Ще те извадим, но ще почакаш малко.

Сега и ние казваме на съвременните хора да не минават по опасния път, но те казват: „Кой ви тури тук да проповядвате? Не е ваша работа откъде ще минем (...). Свободни сме да вървим, по който път искаме. Знаете ли кои сме ние?“. Обаче, като се намерят в дупката, същите тия хора викат за помощ. Тогава ние казваме: „Знаете ли пък ние кои сме? Ние сме онези, които ви предупреждавах да не вървите по този път“. Следователно слушайте всеки, който е поставен на опасния път, и ви предупреждава да не минавате през него. Този човек е човек на истината. Той много пъти ви е правил добро. Не забравяйте доброто, което ви е направил. Слушате ли гласа на истината и вие ще се доберете до правата философия, до истинската наука. Тя ще ви разкрие вътрешния смисъл на живота.

ЖАЛ МИ Е ЗА НАРОДА

Христос казва: „Жал ми е за народа“. И нас ни е жал за хората, когато вървят по един път, който ги съсипва, унищожава. Нас ни е жал, когато виждаме как се съсипват възвишените мисли у младите. Това не значи, че младият трябва да стане йезуит. Думата „йезуит“ е много сполучливо избрана. Тя означава човек, който лъже. Задача на всеки човек е да стане Христов ученик. Нашата цел не е да направим хората вярващи. Ние искаме всеки човек да развие в себе си възвишеното, благородното, с което е роден, и което носи в себе си. Е, съвременните хора имат много лоши качества, които не са присъщи на тяхното естество, но са присадки, отпосле дошли. Ще кажете: „Условията са били такива, че са благоприятствали за тия присадки“. Как са дошли тия присадки, не е важно. Задачата на всеки човек е да ги отчупи от своето естество, и да се освободи от тях.

Съвременните хора казват, че Бог е създал света такъв, какъвто го виждаме. Това е първото заблуждение. Бог не е създал света такъв, какъвто вярващите го мислят, нито такъв, какъвто материалистите го мислят. Други пък казват, че условията на живота са причина за неуспехите, за неуредиците. И това е заблуждение. Преди всичко условията са създадени от хората. Следователно нито Бог е виновен за неуспехите в света, нито условията. Човекът е фактор в живота. Щом е така, той може да измени условията на живота, той може да ги подобри. Когато много реки се съединят на едно място, те образуват море. Когато разумните хора се съединят на едно място, те носят благото на цялото човечество. Разумни хора са тия, които служат за прогреса на цялото човечество. Прогресът не е само за отделния индивид, нито пък за улеснение на сегашния ни живот. Той се отнася за цялото човечество и за неговото бъдеще. Когато видим един човек, не е достатъчно само да кажем, че той е пълничък, червеничък и облечен с хубави

дрехи. Добре е човек да се облича хубаво, но ако неговите дрехи стават причина той да изгуби живота си, те не са на мястото си. Ако човек облече дрехите на престъплението, на неправдата, на лицемерието, на заблуждението, казвам: хвърли тези дрехи, те носят твоето нещастие. Ние не сме за скъсаните дрехи, но за дрехите на добродетелите. В това отношение, хората изпадат в две крайности: или добре се обличат, или скъсани ходят. Българинът например, когато иска да се представи на света за праведен човек, той се облича със скъсани дрехи. Много такива светии съм виждал, но скъсаните дрехи нищо не донасят. Един от учениците на Сократ, за да покаже на своя учител, че познава добре учението му, отишъл при него със скъсани дрехи. Сократ му казал: „Твоята гордост се познава и под скъсаните ти дрехи“.

Някой казва: „Трябва да бъдем благоугодни на народа“. Как да бъдем благоугодни – със скъсани дрехи ли? Не, богатство се изисква. Който отива при народа, той трябва да му даде нещо, а не да взима от него. Който дава на народа, а не взима от него, той е истински негов благодетел. Благодетелят трябва да даде богатство на своя народ. Той трябва да внесе в него живот, светлина и свобода. Който туря юлари, гемове* на своя народ и го прави тревопасно животно, той не е негов благодетел. И след това той ще каже, че този народ е нахранен, задоволен. Ние не споделяме тази идея, тя не е Божествена. Животните могат да мислят така, но да мисли така съвременният културен човек на 20-и век, не е позволено. Това е грях, това не е човештина, това не е истина.

Христос казва: „Жал ми е за народа“. Това значи: жал ми е за народа, че има такива пастири; жал ми е за народа, че има такива учители; жал ми е за народа, че има такива управници; жал ми е за народа, че има такива наставници; жал ми е за народа, че има такива

* гемове мн.ч. на гем разг. Юзда.

майки и бащи. Питам: ако Христос дойде днес, след 2000 години, в какво положение ще намери съвременния християнски свят? Ще намери ли, че този свят седи по-високо от еврейския народ, за когото казваше, че му е жал? Много нещо още трябва да се внесе в този свят. Въпросът е обаче за разумните хора, които трябва да дойдат. Ние не трябва да очакваме спасението на света по механичен начин. Спасението на света зависи само от един момент – всички хора да запалят свещите си. Запалените свещи това са човешките умове, които трябва да светят от чисти, трезви мисли. Ние трябва да сложим чувствата си в едно магнетично поле. Сърцето е магнетично поле, умът е електрично поле. Какъвто е умът на човека, такава ще бъде и сърцето му, каквото е сърцето му, такъв ще бъде и умът.

Следователно, каквито са умът и сърцето на човека, такива ще бъдат и постъпките му. Защо? Защото материалният свят е извод, резултат на общото действие на човешкия ум и на човешкото сърце. Всичко, което имаме днес, е резултат на нашите мисли и чувства от преди хиляди години. Вследствие на това бъдещият живот може да се предскаже още днес. Обаче хората трябва да знаят, че те не са единствените фактори в света. Учените хора са се домогнали до един род лъчи, които проникват в науката, в изкуствата, в живота и оказват влияние върху тях. Откъде идат тия лъчи, и те не знаят. Какво име да им дадат, също така не знаят. Те забелязват, че в тия лъчи има известна разумност. В това отношение и съвременните учени ще дойдат до индийската философия, според която се допуска съществуването на едно разумно Слънце в Космоса. Следователно всички промени, които стават в нашата Слънчева система, се дължат на лъчите на това разумно Слънце. Това подразбира стиха, който Христос някога е казал: „Събудете се вие, които спите! Събудете се вие, мъртвите!“. Пертурбациите в света се дължат именно на тия лъчи, които будят съзнание-

то на хората. Христос казва: „Последният ден ще ги събудя“. Идат Божествените лъчи, които ще събудят мъртвите, ще ги изкарат въвн от гробовете им. И на вас, които се колебаете демократи ли да станете, земеделци ли да станете, народняци ли да станете, казвам: никакви не ставайте!

„Жал ми е за народа.“ Жал ми е за земеделците, които нищо нямат: хамбарите им са празни, дрехите им нищо не струват. Жал ми е за радикалите. В радикалите има радикални числа. Всяка партия трябва да има една основна идея, която да я отличава като партия. Демократът трябва да мисли и чувства правилно. Той трябва да има чист и светъл ум, както и чисто и светло сърце. Същото се отнася за всяка партия. И тогава, като срещнете един демократ, земеделец, народняк или някой от попска партия, да ви е приятно, че сте го срещнали. Това не значи, че партиите не са на мястото си. Всяка партия не е на мястото си, когато тя е болна, хилава, когато лекари я гледат, когато нейните водители, депутати умират от разрыв на сърцето или от други болести. Здрава ли е партията, тя е на мястото си. Нито водителите на партиите трябва да умират, нито майките, които раждат. Младите майки и бащи трябва да бъдат здрави.

Казвам: жал ми е за майките, които умират; жал ми е за бащите, които умират; жал ми е за учителите, които умират; жал ми е за всички, които умират. Какво трябва да се прави тогава? От всички се изисква нова идея, нова мисъл. Новите мисли, които сега се проповядват, са идвали много пъти при вас, но вие сте се колебали да ги приемете ли или не. Вие трябва да усилите вярата си, защото тя е ваше наследство. Всяко нещо трябва да се опита, да се провери. Ако мислите, че като богати ще влезете в небето, вие се заблуждавате, ако мислите, че като сиромаси ще влезете в небето, вие пак се заблуждавате. Бъдещата култура няма да бъде нито на буржоазията, нито на пролетариата. Кой

ЖАЛ МИ Е ЗА НАРОДА

създаде буржоазната партия и кой пролетариата? Парите създадоха буржоазната партия, а безпаричието – пролетариата. Всички забогатели пролетарии станаха буржоа, а всички осиромашели буржоа станаха пролетарии. Бъдещата култура трябва да бъде култура на свободните хора. Буржоата и пролетариите трябва да споделят идеята за братството, да се считат братя. Те не се родиха нито пролетарии, нито буржоа, но се родиха братя помежду си. Такова трябва да е бъдещото разбиране на хората. Дойдат ли хората до това разбиране и войната между тях ще изчезне. Днес войните стават не само на бойното поле, но и в домовете.

Преди няколко деня дойде при мен една млада жена за съвет. Тя каза: „Не зная какво да правя. Оженихме сестра ми за един млад човек, когото считахме за много благороден. Обаче оказа се, че той бил много ревнив. Ожениха се, ходиха в странство, върнаха се, но той все същ си остана. От ревност ѝ приписва най-големите престъпления. Докато сестра ни беше при майка ни, гледаха я като писано яйце, а сега ѝ се приписват недостойни качества. По цели дни седи затворена в къщи, никъде не излиза, не я пуца да се срещне с жив човек“. И този човек минава за културен! Проповядва свобода на хората, а жена си ограничава, държи я като робиня. Коя е причината за тази ревност? Ревността е атавистично чувство, останало у човека от минали съществувания. Това е желанието на богатия да хване сиромаша или желанието на вълка да хване овцата и да я изяде. Колкото и да вика овцата, щом вълкът я хване веднъж, той я разкъсва и изяжда.

Следователно отрицателните прояви на хората се дължат на ред атавистични чувства у тях. Съвременните хора страдат от безлюбие. Казвате: какво нещо е любовта? Майката жали за детето си, понеже има любов; учителят жали за ученика си, понеже

има любов; приятелят жали за приятеля си, понеже има любов. Ако любовта не влезе между хората, и да повдигне възвишеното и благородното у тях, нищо не може да се постигне. Аз не съм за онова моментално, механическо подобрене на света. Не е въпросът да се поддържа привидно добрата страна на хората, защото, като се пишат житията на светиите например, зад добрата им страна се крие опаката. В този смисъл те не могат да бъдат авторитети. Преди години, когато правех своите научни изследвания, отидох в един манастир. Там ме заведоха в една стая, където имаше черепи на калугери, заминали за онзи свят. Някои от тях са били добри, отлични хора и като калугери те са били на мястото си. Запитаха ме: „Откъде знаеш това?“. – Всичко е написано на главата на човека. Един ден и по вашите глави ще може да се чете всичко, което е написано. Като правех изследванията си, аз си носех свещица, която запалвах и слагах в черепа. Питаха ме защо я поставям там. Като слагам свещта вътре, по този начин познавам на кои места черепът е по-тънък. Тънките места на черепа показват, че в тия области човек е работил повече, отколкото в другите. Щом поставя свещта в черепа, веднага чета написаното на главата, а те мислят, че правя някаква магия. По главата човек може да чете своето минало, както и това на другите.

Казвам: когато човек внесе чисти и светли мисли в ума си, добри и светли желания в сърцето си, той ще може да гадае своето минало, настояще и бъдеще. Когато Христос дойде на Земята, Той имаше предвид една велика цел, а именно: Той искаше хората да познаят Бога. Бог не е предмет на невежите. Ако Бог е създал цялото човечество, ако Бог е създал този велик свят с толкова разумни същества в него, това показва, че Той има грандиозен ум. Щом е така, Бог е помислил и за човека. Той няма да го остави вечно да

живее на Земята. Един ден училището на Земята ще се затвори за човека и ще го изпратят в други светове да се учи. Определено е колко години може да остане човек в земното училище. Ако той прогресира, ще го изпратят в по-висок свят, там да се учи. Ако на Земята не прогресира, ще го върнат назад, в по-нисък свят, в по-гъста материя. Това може да е така, а може и предположение да е, същественото за вас е да мислите трезво, без да се тревожите. Имайте вяра, която всеки ден може да опитвате. Ако имате тази вяра, ще разберете, че в света съществува разумна обич между хората. Като приложите тази обич и тази вяра, когото срещнете, ще го познавате. Който има тази обич и тази вяра в себе си, той ще може да се справи и с най-големия разбойник.

Един наш приятел разправяше една своя опитност. Една вечер пътувал през една гора и се объркал из нея. Като се лутал насам-натам, попаднал в една разбойническа банда. Той веднага схванал какви са тези хора, и започнал да се ръкува с тях, като им казал:

— Много благодаря, че попаднах между толкова добри хора! Ако бях останал сам в гората, може би щях да бъда разкъсан от мечки, а между вас съм напълно спокоен и сигурен.

Той си поговорил това-онова с тях и сутринта всички станали да го изпращат. Никой нищо не взел от него. На разделяне с тях той им казал:

— Да ви оставя нещо от благодарност. Вие ме приехте много добре.

— Нищо не искаме от теб. Ние сме доволни, че имавме такъв гост като теб. От дълго време не сме имали такова посещение. Човецината изисква да те приемем както трябва.

Казвам: ако човек без вяра попадне в такава банда, той ще изгуби присъствието на духа си, ще мисли, че е загубен. Не, тук действа един велик закон на битието, който нарежда такива случаи в живота на

човека, или като препятствия за усилване на вярата, или като условия за сближаване на хората.

И тъй, когато хората казват, че човек за човека е вълк, това е едната страна на живота. Неразумното в света кара хората да бъдат едни за други вълци, а разумното в света прави хората едни за други приятели. Желая на всички да имат разумното в себе си!

Казвам: радвам се за народа, че има какво да яде, да пие и да живее добре.

6 декември 1931 г., София, Изгрев

ЖАЛ МИ Е ЗА НАРОДА

Пред всичкият народ

24 глава от Евангелието на Лука, до 23 стих.

Ще взема само думите от 19 стих: „Пред всичкият народ“.

Моята цел не е нито да ви уча, нито да ви морализирам. Учи се невежият, защото у него има стремеж към знание. Тогава ние задаваме въпроса: онзи, който знае, какво трябва да прави? Който не разбира смисъла на живота, той ще се възгордее, ще мисли, че знае много. Знанието е, върху което добрите работят, невежият не може да работи. Трябва да работи онзи, който знае, следователно невежеството е стремеж към знанието, знанието е стремеж към работата, а работата е стремеж към постижението на великата цел на живота. Казват някои: „Каква е целта?“ Целта стои в човешкия ум. Всеки, който има ум, има цел. Всеки, който има сърце, има условия. Всеки, който има воля, има постижение. Това са неща, вложени в човешката душа. Душата може да я разбирате, както искате. Тя е един факт. Противоречие има: като каква е – дали е нещо неделимо, или е нещо, което се дели. Аз казвам: душата е нещо, което се дели и не се дели, което се умножава и не се умножава. След като разделите една единица на нейните съставни части, какво придобива тази единица? И като съберете нейните части на едно място, какво придобива тази единица? Цялото и като го делиш, и като го умножаваш с неговите части, не може да стане нито по-голямо, нито по-малко. Това е аксиома, която трябва да разберете. Ако мислите, че животът може да се увеличава или намалява, грешите. Ако мислите, че може да умрете и да оживеете, това са състояния на живота. Трябва да имате една постоянна философия. Тъй както философите разглеждат нещата, то е частично разглеждане.

Вземете личността. Казвате: „Аз съм личност“. Личността не се състои само от един факт. Личността е един завършен резултат на физическия свят. Следователно всички сегашни хора не живеят своето настояще, всички хора сега живеят живота на миналите векове. Да ви приведа онзи пример на съвременните астрономи. Вземете светлината като единица или скоростта на светлината. Мъчно може да се определи с каква бързина пътува светлината до Земята, но приблизително изминава около триста хиляди километра в секунда. Следователно, ако вие сте на месечината, в $3/4$ от секундата или за около една секунда светлината вече е отишла от Земята до месечината. От Слънцето до Земята пристига за осем минути, както изчисляват. (Значи светлината, която сега възприемаме, не е тази, която сега излиза от Слънцето, а онази, която е излязла преди 8 минути.) А до най-далечните области на нашата Слънчева система, до крайните ѝ предели, доколкото сега знаят, светлината пристига за пет часа. Авторът, който дава тези изчисления, не е сложил десетата планета, която сега е открита, но не е кръстена още. Има десета планета, която по големина идва след Юпитер. А ако старовременните астролози дойдат във вашите времена, ще кажат, че има само седем планети. Мерките на тези учени хора бяха толкоз ограничени, че не позволяваха никой друг да оспорва тяхната наука. Като им трябваше някоя планета, слагаха Слънцето за планета. Искане не иска Слънцето, направиха го планета – в тяхната астрология то е взето като планета. Прави са може би в едно отношение – ако подразбират, че планета е всяко тяло, в което живеят някои организирани същества, прави са в това отношение. Но сега да оставим този въпрос. Те са имали становище по него според степента на тяхното съзнание. В ония времена нямаше тези уреди, с които хората да видят, а те не можеха да осъзнаят, че има и други планети.

Например сега ние знаем, че има само седем цвята, че има седем тона. Сега музикантите имат осем октави на пианото. Според някои научни изследвания обаче, в предната част на човешкия мозък има едно място, където е поставен един орган, който има двадесет и пет хиляди клавиша. Онзи, който не е запознат с музиката, може отчасти да разбере какво нещо е музиката. Ако вие се качите в света на съществата, които са по-развити от нас, ще разберете: ние имаме претенции да мислим, че ние сме най-висшите същества на Земята, но истината е, че има далеч по-развити и възвишени същества, за които и хабер нямаме. Но ние не сме нещо отделно от тях, а сме едно цяло. Целокупното човечество е било отпреди времето на Адам, преди да е съгрешило. Казва се, че Бог направи човека по образ и подобие свое. След това направи още един човек от кал. Следователно има човеци, които са направени по образ и подобие Божие, и други, които са направени от кал, мязат на кал; те имат жива душа и са смесени. Едните ги наричат Синове Божии, а другите ги наричат дъщери човешки. Казват, че тия Синове Божии се влюбили в дъщерите на човечеството. Мит е това. Хубаво е да имате едно схващане, да разбирате какво се крие в един мит. Дъщерите човешки са тези, които са направени от кал, от материя. Кал употребяват само българите. Кал се нарича, когато не е добре замесена, но когато е добре замесена, как я наричате вие? Например, когато една домакиня от житото замеси хляб, какво ще го наречете? Вие имате в нощвите смляно жито – брашно и с него замесвате хляба. После това, което замесвате в нощвите, го наричате тесто, нали? Като се омеси тестото и като го опечете, вие го намирате за отлично.

Да се върнем към стиха „Пред всичкия народ“. Това са най-умните, най-възвишените души, които могат да се разбират. Аз под думите „всичкия народ“ не разбирам тълпата, масата. Така можете да говори-

те вие за някое стадо животни, но когато се отнася за народ, се разбира най-разумното. Ако вие не внесете тая идея в ума си, създавате най-голямото нещастие в света. Сега вие мислите, че онзи народ, който Бог е избрал, ще седи по-високо от вас или пък вие с вашето самомнение сте нещо много по-високо от някои народи. Ще се повдигнете да мислите, че вие всички сте едно велико цяло, нито по-високо, нито по-ниско от останалите. Това е една обща психологическа слабост. Или вие мислите, че сегашните ви разбирания са реални и не подлежат на изменения? Като казвам „вие“, не разбирам под това местоимение вас, слушателите само.

Вие не можете да разберете смисъла на човешката реч, докато не дойдете до обикновените съюзи. Извадете съюзите от речта и вижте какво ще представлява тя. Това, което циментира, споява, това са съюзите. Прилагателните, глаголите, съществителните без съюзите са като овцете без овчар. Следователно съюзите са овчарят, който свързва, и дава смисъл. Като минавате покрай някоя патка, тя казва: „С-с-с-с“ – съюз. Ти си разумно същество, гледай да не те сполеят някой глагол. Защото глаголят е действие. Кога се явяват глаголите? Глаголите се явиха, когато съгреши Адам. Преди да съгреши Адам, нямаше никакви глаголи. В този смисъл вие казвате: аз исках, бях, говорих, пих, мислих и т.н. След като си искал, какво си направил? Дал ли си някакъв подтик? Казвате: култура, бояджийство. С бояджийство може ли да се оправи светът? Може да се създаде една мода. То е хубаво, не е лошо това изкуство, но ако мислиш, че като смесваш това и онова, си направил нещо, ти нямаш понятие за бояджийството. Ако е за бояджийство, птиците са хиляди пъти по-майстори от нас, хората. Цветята, растенията са още по-добри специалисти. А ние ги считаме за първокласни невежи. Растенията така се боядисват, че колкото и да пече слънцето, не се разва-

лят краските им. Какво представлява едно цвете, вие знаете ли? Говоря по новата философия. Под думата „цветя“ аз разбирам неща, които не са завършени, които не са реални. Има много творения на Земята, които не са реални, не са завършени. В бъдеще ще станат реални. И сегашният материален свят преди милиони години не беше реален, а беше в едно газообразно състояние. Имаше и тогава морета, съществуваша само че не ги виждаха. И растения имаше само че тия растения бяха другояче организирани.

Аз наричам отвлечени работи тия, които са неразбрани. Те трябва да се съпоставят с разбраните. Пред сегашните хора щом разглеждаш една истина, те ще кажат: „Това съобразено ли е със съвременната последна научна теория?“. Може да е съобразено, може да не е съобразено. Сегашните научни теории съобразени ли са с теориите на миналото, съобразени ли са с теориите на бъдещето? Теориите и хипотезите, това са стъпала, по които ние се качваме нагоре. Всичките теории от създаването на мира съставят стъпала, по които цялото човечество се качва, и нищо не е изгубено. Най-големите противоречия, които са съществували някъде, са изчезнали. Може да се каже, че тези геологически формации са образувани и че животът е едно противоречие. Това е една философия.

Да вземем мисълта: ти можеш да мислиш криво, както и да е. Но мисълта, която ти пращаш в света, е един физически принцип. Дали ти мислиш право, или криво, ти вече твориш в света. Тази сила – мисълта, която е излязла от твоя ум, тя твори. От научно гледище как се образуваха планините, как се образуваха скалите? Може да обяснявате тяхното образуване по един механичен начин, може да го обяснявате по един технически начин, но това е едно много леко обяснение. Фабриките, колелата как са създадени? Каква сила е действала вътре, докато се приведат тия колелца в действие, на работа? Първоначално

тия фабрики са съществували в природата и по техен образец са създадени фабриките, които сега имаме. Какви ли не чудни инсталации има в природата! Ако вие можете да погледнете в една природна инсталация, малко ще се позасмеете. Много хубава е. Все таки, трябва да се насърчим като малките деца. Често детето рисува едно гардженце, майката се учудва и казва: „Гениално е това дете, на четири-пет години е, а каква гарга е нарисувало!“. Тя показва гаргата и се възхищава. Майката може би вижда в бъдещето какво ще излезе от това дете, че ще стане велик художник, гений. Права е майката в това отношение. Виждате работата на художника: като тегли една крива линия, той слага основните черти на своята картина. От тези черти ще се познае, ще стане ли тя едно велико творение или не. В такива основни черти понякога може да изучавате характера на хората. И при човешкия характер най-първо се слагат основните черти, след това се слагат сенките. Има основни черти, които природата е положила във веждите на човека, има основни черти в носа, в устата, не само прави линии, но основни черти. Основната черта от детство до стара възраст си остава неизменна.

Та казвам: тези основни черти съставят съществено, върху което нашият характер се гради. Даже ние, когато разглеждаме себе си, казваме: „Аз не познавам себе си“. За да познаеш себе си, ти трябва да имаш една основна черта в ума си, която никога никога да не измени. В сърцето си трябва да имаш една основна черта, която да познаваш и във волята си трябва да имаш една неизменна черта, която да познаваш.

Сега онези от вас, които по едно стечение на обстоятелствата не обичат дълбокото, казват: „Който много мисли, се поврежда“. Вярно е, че който много мисли се поврежда, но и който не мисли, се поврежда. Аз ви казвам: като мислиш, ще се повредиш и като не мислиш, ще се повредиш. Кое е по-добре? По-добре е

да мислиш и да се повредиш, отколкото да не мислиш и да се повредиш. Цел трябва да има в живота. Мисълта, това е цел. Когато дойдат тези съюзи, съюзяването, тогава ще се образуват нещата. И онези неща, които сега са нам непознати, ще ни станат познати. Например аз наричам наука това: да се извади един недъг на човешката душа, да се види какъв е той. Например крадлив ли е човек, или не е крадлив. Според моето становище науката е да намериш финото в човека, онова, обикновеното, всеки може да го намери, да го види. Бъдещото възпитание на хората ще зависи от това да гледаш положителната страна на всичко и да насърчаваш всекиго към успех.

В това отношение аз съм правил само няколко опита във Варна. Имаше едно малко момиче. Майка му постоянно му се караше, че не може да вземе три тона. Тя казваше: „От нея всичко може да стане, но певица не може да стане, не може да пее“. Но аз знаех, че тя може да пее, защото в рода им по майка и по баща имаше певци, и майка ѝ пееше. Когато баща ѝ беше трезвен, не пееше, но щом изпие четвърт кило винце, започне да пее. Значи има хора, които са музикални, но не пеят в трезво състояние. На това момиче казах: Ти можеш да пееш, понеже в рода ви има певци. Ти ще пееш! И след година-две тя пееше.

Не казвай, че не може да излезе нищо от теб, ти не познаваш Божиите планове. И като видиш някой човек, кажи: в твоя род има даровити хора и ти можеш да сътвориш нещо велико. Ти казваш: „Нищо не може да стане от мен“. Ако ти, човекът, си направен от някой грънчар, разбирам, но ти си едно живо същество, произведено от природата – не ти се позволява да казваш, че от теб нищо няма да излезе! Тъй както разбираш, тъй както мислиш, прав си, но ако мислиш другояче, ако измениш своята мисъл, от теб ще излезе нещо велико.

По един въпрос хората са разделени: дали човек живее след смъртта или не, дали има живот или не. От каквото становище и да се разглежда, този въпрос научно не е поставен добре. Животът при известни неблагоприятни условия може да престане да се проявява. При сегашните механични представи хората, които се занимават с физика, които изучават пространството, мислят, че пространството е празно, че между Земята и Слънцето е празно. Но това е едно заблуждение. Пространството е изпълнено, но не с такъв материал като на Земята. Питам: ако това пространство е празно, тъй както си мислим, как е възможно слънчевата енергия да минава през празно пространство? Може ли да мине светлината? Не може. Трябва да има някакъв проводник. Онзи, който не разбира, ще каже: пространството е празно. Под празно пространство ние разбираме пространство, което предава енергия. Тъй разбирам, не че е празно, не че няма нищо в пространството. После тези, които изучават електричеството, казват какво нещо е електричеството, какво нещо е магнетизмът. Ами че електричеството от памти века съществува. Твоята глава е едно електрическо динамо. Твоят „стомашен мозък“ е едно магнетично динамо. Онези, които не разбират, казват, че Бог щял да унищожи търбуха и стомаха. Не, няма да ги унищожи. Под думата „търбух“ в преносен смисъл се разбира едно неестествено, атавистично желание, което върви по един анормален път. Следователно всички тия желания у хората ще се унищожат и ще дойдат чисти желания в човека. Лошото не е в яденето, но трябва да знаеш какво да ядеш, и какво да не ядеш. Лошото не е в пиенето, но да знаеш какво да пиеш. Лошото не е в мисленето, но да знаеш какво да мислиш. Лошото не е в чувстването. Вземете общото положение в любовта например.

Ако види, че дъщеря ѝ се е влюбила в някого, майката, докато е проповядвала, че трябва да се обича-

ме, ще се наежи: как дъщеря ѝ си е позволила да се влюби в някого! Тя има криво разбиране за любовта. Сегашната любов е развита въз основа на частната собственост. Любовта не е в притежанието на нещата. Но онзи, който се оженва за една жена, казва: „Ти моя частна собственост може ли да станеш, тапия може ли да ми дадеш? После в други ръце да не минаваш!“. Това е частна собственост. Тази мома, преди да се ожени, се е срещала свободно с един българин, с друг, никой не ѝ прави бележка. Като даде тапия на своя мъж, тя вече няма право да гледа настрани, трябва да гледа само в една посока. Той ѝ казва: „Какво право имаш да гледаш хората?“. – На какво основание този мъж твърди, че тази жена е негова частна собственост? Той не я е създал. Ум има в тази жена. Сега ще ме извините. Впрочем няма какво да ме извинявате, няма какво да искам извинение, защото изнасям една истина. Ако ние живеем в миналото един атавистичен живот, трябва да го изправим. Този ум, който съществува в жена му, това сърце, което съществува в жена му, той ли ги създаде? Откъде накъде се яви тази претенция? Приемам, че може да има известни заблуждения. Аз не вземам мъжа, както е сега създаден. Още като се образува тази любовна връзка, те се разпределят: това ще направи мъжът, това ще направи жената. Или си разпределят работата, както растенията си разпределят работата, както клончетата и корените на дървото. Мъжът е долу в корените, в черната земя, а жената е в клоните. Дватама заедно се оженили. Колкото по-дълбоко обработват корените, толкова повече се развиват клоните. Там дето отиват корените, отиват и клоните. Следователно има едно вътрешно съотношение между тях. Онези, които изучават ботаниката, още не са стигнали до там. Те считат това за илюзия. Но това, което вие сега наричате илюзия, ще бъде една реалност. За човек се казва, че той е една лоза. Ако човекът е лоза, къде е мъжът, къде е жената? Мъжът

е в краката, в корените, жената е в клоните. Мъжът казва: „Тя ли ще ми заповядва?“.— Криво заключение. Никой никому не заповядва, има отношение. Преди всичко какво отношение има той?

Хубавото в нашата Земя е нейното отношение към Слънцето. Фактът, че на Земята може да се развиват такива организми, се дължи на онова благоприятно съчетание на условия, при които Земята е поставена. В слънчевата система няма по-благоприятни условия от тези, в които е поставена Земята. Но съществува един закон на противоречие. Ако ти дадеш добри условия на един човек, който не е готов в даден случай да ги използва, той ще се спъне в тях. Дайте на едни мъж или на една жена красота, те ще злоупотребят със своята красота. Дайте на един човек, който не е готов, богатство, той ще злоупотребя с това богатство. Дайте на един човек, който не е готов, власт, сила, той ще злоупотребя с тях. Следователно ние страдаме на земята по единствената причина, че условията са много благоприятни. Сега всички се считат нещастни. Вие сте нещастни от хубавите условия на живота, които не сте използвали. Вие, мъжете, и досега мислите как да подчините жените си, да ги направите частна собственост. Вие, жените, мислите как да подмамите мъжете си, да ги направите частна собственост. Някой път жената налага мъжа, някой път мъжът налага жената. Най-после и двамата изсъхват — като изсъхнат корените, изсъхват и клоните. Тогава казваме, че са умрели. И ги изнесат. Това е смешната страна на живота, защото аз разглеждам живота от три положения.

За глупавите животът е комичен, за обикновените той е трагичен, а за умните хора е драматичен. Или с други думи: ако животът ви се представя като една комедия, ще знаете, че сте един глупак. Щом смятате, че животът е трагичен, вие сте обикновен човек. А щом смятате, че е драматичен, вие сте гениален. Нима мислите, че не е трагедия човек да умре? Нима мисли-

те, че да се разостави мъжът с жената, това не е драма? Нима мислите, че един богаташ, който е смъкнал своите еполети и хубави дрехи, не е комичен?

Съвременните религиозни хора, богати и сиромаси, имат два възгледа за онзи свят. (Ако има някой от вас, който е много религиозен, не говоря за него, но казвам само за едно верую, което съществува не от сега, но от хиляди години.) Религиозните богати хора мислят, че всеки човек, който се облича много хубаво, който носи пръстени, нанизи, огърлици, хубави лачени обувки, бели гащи, той навсякъде може да влезе. И само той може да влезе в Царството Божие. – Не може да влезе навсякъде. Религиозните бедни хора пък мислят, че всеки човек, който ходи опърпан, скъсан, невчесан, е влязъл в Царството Божие. Когато някои искат да имат влияние, тази идея трябва да я доразвият. Под истинско богатство се разбира скромността на човека, но скромността не значи, че човек не трябва да бъде добре облечен. Лошото е това, че ние не сме добре облечени. Лошото е, ако ти нямаш характер, ако не си облечен с онази светла дреха на добродетелта, на доброто, ако ти не си облечен с дрехата на любовта, ако не си облечен с дрехата на мъдростта, на разбирането, на онова, разумното разбиране, ако погледът ти не е жив, ако в него няма разумност. Какво си се обезсърчил? Казваш: „Свърши се“. Какво се е свършило? „Отсега нататък от мен човек няма да стане.“ Та ти досега ако не си бил човек, отсега нататък ли ще бъдеш? Ако досега не си бил свободен, та отсега нататък ли ще станеш свободен? Казвате: „Да се разбираме, да не спорим“. Не е въпрос в споренето, не е въпрос за вашето верую. Моето почитание към всяко едно верую! За мен всяко верую е една дреха, която човек има на Земята; една дреха, колкото и да е проста, при дадени условия е хубава. Ние не трябва да мислим, че тя е единствената дреха, и като нея няма друга. Трябва да знаем, че тази дреха е потребна. Никога не

се старайте хората да имат вашите възгледи за живота, понеже е невъзможно. Хубавото в света е, че сте различни, имате и различни възгледи за живота.

Няма друго същество, което да има точно такива идеи като вашите. Може едно същество да има само опакото на вашите възгледи. Религиозните хора искат всички хора да станат религиозни. Това е заблуждение. Ако всички хора сега станеха религиозни, то е загубена работа. Друг казва: „Всички трябва да станат материалисти“. Материалисти да станат и то не е право. Че те и сега са материалисти. Кой не е материалист? Един свещеник казваше: „Аз не съм материалист“. Казвам: точно ти си материалист. Ти си облечен цял в материя, ядеш и пиеш и благославяш и после казваш, че не си материалист. Всички хора са материалисти, щом са облечени в материя.

Под думата „духовни хора“ да обясня какво разбирам. Материализмът, това е магнетизъм; идеализмът, това е електричество. Идеализмът значи силите да действат по права линия, по късите линии в природата, а при материализма обратното. Има разлика между едно магнетично поле и едно електрическо поле. Има една тъмна зона, която е като граница на едното и другото братство. Защото онзи, който има това магнетично поле, в него има едно разстояние, една граница, около която той образува един водовъртеж, който всичко привлича – всичкия магнетизъм в пространството. Учените хора казват: „Това въртене спира магнетичните сили“. Защото магнетизмът е, който твори, който създава. Там дето астрономите виждат, че пространството е празно, има големи долини – това са полетата на електричеството, на онова електричество, което мислим, че е неразумно. Това са разумни сили, които действат в природата. Не разбирайте това в тесния смисъл, че искам да ви подведа към едно верую, което не е истинно. Ако аз искам да ви представя една истина, която не същест-

вува в света, какво печеля от това? Да ви заблуждавам ли? Ако аз ви представя една истина, която не съществува в природата, вие губите. У нас, у всинца ни има едно желание да разберем света, природата такива, каквито са. Трябва да правим корекции във всичките си схващания, тъй както учените хора правят постоянно корекции. Това има смисъл. Приятно е, че правят всеки ден корекции в своите научни теории. В представите за създаването на света всеки ден става едно разширение. В това отношение учените хора не са тесногръди. За религиозните хора има една опасност – да не възприемат по-новите открития. Не че искам да ги съдя, че не са учени. Религиозните хора живеят в полето на магнетизма. Те искат да печелят, да имат бъдеще. Учените пък искат да привлекат света да мисли. Религиозните хора искат да привлекат света чрез вярата. Но вярата само по себе си, ако е неразумна, то е суеверие. Те поставят нещата в себе си така, както не съществуват в света. Но нещата отвън – светът, слънцето, въздухът, водата, светлината – имат отношение към човека. Защото, ако ти не знаеш да пиеш вода, ако ти не знаеш да дишаш, ако ти не знаеш да спиш, ако ти не знаеш как да ядеш, ако не знаеш как да се обличаш, ако не знаеш как да се радваш, как да мислиш, въпреки вярата ти нещата ще се случват. Ти не си вярващ, а си суеверен.

Като погледна косата на един човек, зная вече, ще успее ли този човек или не. Главата, устройството на мозъка е най-важно за успеха, но също едни остри, твърди, разхвърляни коси говорят за цял хаос в тази глава. В този смисъл не само гладкостта на косъма е важна, но и всички линии по лицето говорят, ще успее ли човек в живота си или не. Някои религиозни често казват за някого, че лицето му свети, сияе; отлично сияние се излъчва от този човек. Свято сияйно лице. Аз не бих желал да имам такова сияйно лице. Като умре човек, какво ще стане с това сияйно лице? Или

за някой умрял казвате: умря човекът, цял сияе, какво светло лице! Това показва, че този човек се е безпокоил много приживе и сега като е умрял, вижда истината; всичко е разбрал, всичко му е станало ясно относно живота му тук на Земята – просветва му. Казва: „Много голяма грешка направих, много големи мъчнотии минах, много се безпокоих за нищо, сега мога да мисля за нещата, както са“. Сега се успокоява, гледа нагоре. Затова умрелите хора не ги турят с лицето надолу, а с лицето нагоре. Прекръстосват ръцете им и казват: „Няма да пипаш нищо. С празни и примирени ръце ще си заминеш. Няма да пипаш дето не трябва, ще пипаш дето трябва“. Аз изнасям една истина.

В живота си ти със своите мисли коवेश своята съдба. Един народ сам кове своята съдбата. Едно общество само кове своята съдба. Един човек кове сам своята съдба. Ти със своето верую коवेश своята съдба, със своята наука, със своята поезия, със своята философия – с всичко коवेश своята съдба. Затова трябва да бъдеш внимателен. Ти коवेश съдбата си със своя мироглед, с търпението си, с делата си. Имай търпение да изслушваш другите.

Сега да ви приведа един пример. Примерите изобщо не са едно доказателство, те са само едно обяснение. Един пример, една аналогия – това не е доказателство. Даже най-големите доказателства, които физиците могат да ви дадат, и те не са доказателства. Ако един физик изучава теоретически полето, електрическите свойства например или сегашната теория за образуването на материята, той може да прави различие между един атом и един йон. Сегашните физици разграничават също материалните частици на атома. Те са дошли до една електрическа единица, до един електрически пълнеж, който е толкова малък, че не може да се дели. За това има ред доказателства. Като вземете за единица водорода, относителното

тегло на кислорода е 8:1... За някои от вас това са отвлечени работи, при това не могат да се свържат. Какво отношение имат кислородът и водородът спрямо вас? Имат отношение, вие постоянно ги възприемате. Този водород и този кислород постоянно влизат в дробовете ви. Затова ви интересуват. От вашето разбиране на кислорода и водорода зависи бъдещото състояние на телата ви. От разбирането на водата, която възприемате, от нейните елементи зависи здравословното състояние на вашето тяло. От елементите на храната, която възприемате, зависи здравословното състояние на вашия организъм.

Много пъти учените хора познават един човек по носа му, по веждите му, по височината на челото му, по ухото му, по дебелината на ръцете, по движението на пръстите, по линиите на дланта. Дали пръстите са гладки, или заострени, къси ли са или дълги, всичко има известно значение, ако човек разбира. После, ръката ако е космата, говори за мъжественост и грубост. Някоя ръка е женствена, кожата е гладка, мека, без косми, това значи, че преобладава едно меко, магнетично чувство. Космата ръка показва енергия, мъжественост, електричество. Космите, това са гори насадени, а голата ръка, това са полета с жито. Казват: космат е този човек. Ако всичко е покрито с косми, там е опасността. Животните са покрити с косми. А човек е влязъл в полето на магнетизма, в полето на сърцето. Всичкото преобразуване става, защото човек минава в един по-висш свят, където силите действат по-разумно. Следователно за в бъдеще тялото ви трябва да се измени. Ако не се измени това, което сега учите, е изгубена работа, безсмислено е. Главата ви трябва да се измени. Всичко, казва Писанието, ще се измени. И трябва да се измени. В това е прогресът. И в живота си именно всеки един човек трябва да види в своята мисъл, че вътрешно е станала промяна в него. Но той трябва да види едно коренно изменение,

материална промяна и в своето тяло. Ако вашият нос е по-дълъг, отколкото трябва, вие не можете да бъдете много наблюдателен. Ако носът ви е дълъг и тесен долу, дето са крилата на дробовете, тогава вие ще имате една канализация с огромна енергия, но с тесни тръби. Тогава казвам, че вашата канализация може да се спуска от напрежение. А когато носът е широк и къс, тогава тръбите са много широки и водата само се показва, тогава казваме, че тия тръби ще мухлясат. Следователно дъното, широчината на носа трябва да съответства на дебелината. В природата има съответствие. Енергията минава през носа, но той е само един външен обект. Тъй както един уред, например барометър, показва промяната на времето, едно особено състояние на атмосферата, така и носът е барометър, който показва вътрешното състояние на човека.

Този барометър вие трябва да го проучите. Не трябва никога грубо да го хващате или да го теглите грубо. То не е хубаво. Пазете се от това. Ще пипнете леко, нежно носа си, ще кажете: ти трябва да мислиш хубаво. Като направите погрешка, кажете: ти трябва да мислиш малко. Седнали сте, но постоянно мърдате, кривите ръцете си, просто не знаете как да ги движите, къде да ги поставите. Сложите ли ги отзад на кръста, работата е още по-забатачена. Ако сте студент и знаете, че професорът е страшен, обича да къса студентите, вие помилвайте носа си и кажете: не бой се, ти ще издържиш. Като пипнете носа си и професорът ще стане по-снизходителен. Но ако се уплашите от професора, ще събудите неговите сили на подозрение, той ще ви погледне и ще каже: „Ти искаш да минеш евтино“. Всеки студент, както и всеки човек, сам си създава нещастията.

Ние – майки и бащи – със своите неправилни мисли създаваме ред поколения нещастни. Някога някой роди мисълта, че трябва да воюва. Аз не отричам воюването, войната; трябва човек да воюва, но

правилно да воюва. Ако ти ще се биеш и ще плащаш контрибуции, не воювай. Ако ти воюваш и повдигнеш себе си, воювай тогава. В природата ние трябва да воюваме, но не трябва да убиваме, нищо повече! Воюване без убиване! Цялото престъпление не е във воюването, а в убиването. Нямаме право да рушим това, което не сме създали. От създаването на света досега народите плащат данък на убиването. В XIX век китайците и русите имаха един спор. Руският император заповядал да иде един генерал и да наложи на китайците това, което той искал. Тогава китайският адмирал казва на руския генерал: „Ти си умен човек и аз съм умен човек. Твоят цар и моят цар са се скарали, сега ние да приемем да се убиваме, това не е умно. Ние ще направим една престрелка, ще стреляме, но няма да убиваме. Вие ще направите същото. Тогава ще кажем: ние победихме и вие победихте“. Ще кажете: това е по китайски. Ние считаме победа, когато унищожим неприятеля. В природата съществува един закон: този, който убива, в следващото прераждане ще бъде убит: унищожил ли, ще те унищожат. В това отношение природата е безпощадна.

Имаме пример, когато Давид след своята победа взе трона на израилевите царе, искаше да създаде храм на Бога. Бог му каза: „Няма да съградиш храм, понеже много кръв си пролял“. А Давид го наричат слънце на Бога. Бог казва: „Твоите ръце са оцапани с кръв, ти не можеш да ми съградиш храм, но синът ти, който е излязъл от твоите чресла*, той ще ми съгради храм“. Цели поколения са оцапани с кръв. Всичката сегашна култура трябва да си замине. Всички онези хора, на които ръцете са оцапани с кръв, не могат да бъдат носители на бъдещата култура, не могат да създадат това великото здание на човешкия храм. Те не могат да дадат подтик на човешкия ум, не могат да

* чресла *остар.* Слабини.

дадат подтик на човешкото сърце, не могат да дадат подтик на човешката душа. Трябва да се преродят изново, да се претопят. Няма да се изгубят. Те даже ако бяха умни, трябваше да повикат онези, на които ръцете не са оцапани с кръв, и да кажат: елате вие, на които ръцете са чисти! Понеже нашите ръце са много оцапани с кръв, много съжаляваме, затова елате вие, на които ръцете са чисти, заместете нашата култура и продължете нашата работа.

Питам: днес хората дошли ли са до това съзнание? Днес има борба между пролетарии и буржоа. И едните, и другите са избягали от рая; и едните, и другите са ни проповядвали някакъв рай. И единият, и другият рай ще дойдат на власт. Раят на пролетариите ще бъде като този на буржоата. Хората са се разделили. Или аз казвам: засега жените са пролетарии, а мъжете са буржоа. За в бъдеще жените ще бъдат буржоа, а мъжете пролетарии. Това са две партии – мъже и жени. Хората в света се нагаждат – едните са женска партия, а другите мъжка партия. Каквото и да изисквате, да мислите, каквито принципи има тази партия, такива ще има и другата. Аз не съдя. Затова ви казах само онова разсъждение, че каквито са буржоата, такива са и пролетариите. Ако партията в света може да бъде носител на известни идеи, които са в природата, добре дошла е. Ако една религия може да стане носител на онова учение, което го има в природата, на една наука, на един разум, какъвто и да е той, който ще носи добро, това е религия. Но ако една партия не може да носи тези принципи, тя е осъдена от природата, която е безпощадна. Ние не съдим партията, защото и да съдим, нямаме власт да проведем нашето становище в действие. Защо ще съдя хората, ако не мога да ги изправам? Ще кажа на някого: Ти си крив. Хубаво, щом е крив, крив е, но как ще го изправам? Природата си има начини за изправяне. В природата смъртта съществува като начин за изпра-

вяне на човешките погрешки. Хората трябва да умрат, за да изправят своите погрешки. От толкова хиляди години много малко хора има, които са убедени, че не трябва да правят зло. Като го направят, тогава иде смъртта като един факт, за да изправи злото в света. Статистиката показва, че повече лошите хора умират, отколкото добрите. И добрите хора умират. Кога? Когато съгрешат. Всеки един добър човек е умрял при направлянето на една погрешка.

Сега да ви приведа един малък разказ. В него се разказва за царството на Езер-Бут, който имал дъщеря Марима. Не сте били в това царство. Но приказката, както и да я преведете в сегашния живот, ще видите, че това, което е станало тогава, става и сега. Ако не ставаше сега, нямаше да ви разказвам тази приказка, тя не би имала никакво отношение към сегашния живот. Ако светлината на миналото няма отношение към настоящето, тя не е потребна. Но тази светлина, която в настоящия момент възприемаме, е всъщност светлина от миналото – осем минути има откакто е излязла от Слънцето. Чудеса могат да станат за осем минути. Някой път светлината достига до нас от някоя далечна звездна система за сто милиона години, някой път за деветстотин милиона години. Ти казваш: видях в телескопа една мъглявина. Казвам: тази светлина е пристигнала сега в телескопа, но преди деветстотин милиона години е излязла оттам. А сега какво става там? Има нещо, но не се знае. Казват за теб: той е учен човек. Учен човек – знае допреди деветстотин милиона години какво е станало на мъглявината. Или да ви превода на ваш език: виждате едно детенце, което тежи четири килограма. След двадесет години го намирате, но вече не е четири, а седемдесет и девет килограма. Или казваш за някого: едно време ти беше много добър. – Кога? Преди години? Преди двадесет години този човек е слязъл от небето, неговият дух е слизал от небето. Защото и хората слизат от небето.

Но когато един човек слиза, пред него вървят слуги, коли, говеда и най-последно ще дойде господарят. Той иде от пространството, няма го още. Той се образува. Като дойде господарят – духът, събужда се съзнанието на човека. Всички знаят, че той е господар. Преди да е дошъл, човек е можел всичко да направи. Та много от вашите господари не са дошли още. Има господари, които ще дойдат, когато човек е на двадесет години, други ще дойдат, когато е на осемдесет и четири години, други ще дойдат на сто и двадесет години. Това са степени на съзнание. След като дойде онзи господар на сто и двадесет години, жителят му казва: „Много късно е дошъл господарят. Едно време аз бях много млад, всичко можех да направя, но сега както виждаш, краката не ми държат“. Господарят го погледне, погледне и каже: „Трябва да те взема със себе си“ – осиновява го. Вие казвате: еди-кой си стар човек умрял. Като дошъл господарят на сто и двадесет години, взел го със себе си.

И всякога ние умираме, когато дойде този наш възлюбен, когото ще чакаме. Той като дойде, казва: „Хайде, тук няма условия“. След това хората ще поплачат. Та нима онази мома, която излиза от бащиния си дом, е умряла? Та нима онзи момък, който е отишъл да работи, е умрял? Та всички наши деди и прадеди са отишли на работа. Вие сте им турили кръст, поливате ги, ходите да се молите на тях. Моите почитания към вярата на хората. Аз не смея понякога да си изкажа моето вярване за онзи свят. Питат ме някой път, има ли задгробен живот. Казвам: има и няма задгробен живот. От моето гледище живот след гроба няма. От моето гледище гроб няма. Тогава? – Според мен животът може да измени формата си в друга. То е фикция, че човек може да умре, то е ограничение на съзнанието. Възможно е, тъй както един търговец може да фалира, да изгуби сто милиона; тъй както един студент могат да го скъсат; или както жената

може да напусне мъжа си. Това е едно състояние. Умрял, тоест скъсали го. Умрял – изгубил имането си. Но никога човешката душа не може да напусне, да излезе извън рамките на природата. Някой казва: „На мен ми дотегна, не искам вече да обичам“. Ще обичаш и отгатък ще минеш, насила ще обичаш. Някой казва: „Аз няма да ям“. – Ти се опитай най-първо, може ли да не ядеш. Колко дни ще се въздържаш да не ядеш? Ти се опитай, виж колко дни може да не ядеш. Колкото дни можеш да не ядеш, толкова дни можеш да се въздържаш да не обичаш. „Ама аз не искам.“ – Опитай се! Криво разбиране имате за любовта. Откажете се от частната собственост.

Най-първо, когато се жените, да знаете дали жена ви ви обича или не. Ако ви обича, нейната любов не може да се измени. Ако се измени, не ви е обичала. Тъй щото предизвикайте нейната любов. Не че тя не може да ви обича; ако тя не ви обича, вие не сте я обичали, нищо повече! Ако някой не ви обича, и вие не го обичате.

Сега ще ви приведа този пример за Езер-Бут, неговата дъщеря Марима и онзи неин възлюбен Елон. Това е друга форма. Тя била знатна в царството на баща си. Един ден идва при нея едно бедно момиче. Тя си правела прическата и казала на прислугата: „Кажете на това момиче, че съм много заета със своята прическа, друг път да дойде“. Когато излязло момичето, препъва се и пада, но тя продължила да си прави прическата. Иде нейният възлюбен, качват се на два коня – тя на червен, той на бял – и тръгват по Либийската пустиня да се разхождат. По едно време нейният възлюбен пада от коня и свършва. Виква тя да плаче, казва: „О, слънце на живота ми, светът вече почерня за мен! Ти си единствената ми надежда. Ти като умреш, за мен какво остава, освен и аз да умра!“. Разбирам колко време би траяла тази скръб, но минава тогава оттам учителят на Елон (той бил ученик на Ешуа-Бетун), който ѝ казва:

— Не плачи, той почива. Ще се събуди.

— Но той се уби!

— Не знаеш ти от какво произтича твоето нещастие. Като си правеше прическата, ти не послужи на онова младо момиче. Прическата ти е много хубава, но ти създаде едно нещастие на своя възлюбен. Той дойде при теб, но не дойде да ме попита. Той беше мой ученик. Но аз искам да ви услужа, не съм против вашата любов, аз се радвам.

Тогава той хваща младежа за ухото и му казва:

— Слушай, когато се жениш, трябва да питаш своя учител.

Елон се събужда и става. Повежда ги и двамата и казва на Марима:

— Ти, когато си правиш прическата, първо послужи и после пак продължи с нея.

Казвам: нашите нещастия стават от нашите прически. Богатият си прави прическата и казва: „Сега нямам време“ и бедният си отива. Онзи, който проповядва някоя истина, той не пита Господа как да проповядва, казва: „Аз съм свободен човек“. Свободен е онзи, който говори истината. Ако тази истина, която ти говориш, произвежда пертурбации в човешката душа, ако ти причинява страдание, това не е никаква истина. Онзи, който проповядва Истината, предизвиква радост дълбоко в душата. Вие всички говорите истина, но Истина е само онова, което носи безсмъртие, сила в организма. Всичко в света се дължи на Истината. В даден случай, когато вие искате да изкажете вашата любов, спрете се, попитайте как да я изкажете. При кого? При болния, който е на умиране, който се моли. Изкажете своята любов при бедния, който се моли, за да престанат страданията му. Под молитва аз разбирам, когато дойдат най-дълбоките страдания, отчаяния и си кажеш: „Душа няма ли, която да разбира моите страдания!“. Молитвата към Бога – това е разговор. Бог, който живее в нас, казва:

„Иди да помогнеш на онези, страдащите заради Мен“. Ти казваш: „Господи, работа имам, не мога да си оставя работата“. Господ пише в книгата: „Ти ще паднеш от коня“.

Аз често казвам, че жените са, които създават нещастие на мъжете. На всяка жена, която пъшка и плаче, казвам: ще кажеш: „Господи, на този мой мъж дай му добър разум. Измъчи ме“. И мъжът като я гледа, казва: „Какво виждам в твоите очи?“. Значи ще падне от коня. Той няма право да измъчва тази Божествена дъщеря, жената, това последно творение на Бога. Тя е последна, която е създадена, оттам насетне нищо не е създадено. Оттам насетне хората правят само каша, това-онова. Ако ние не можем да разберем това последно творение, което е излязло от човека, то какви човеци сме? Първото творение, това е човекът. Второто творение, това е жената. Ако жената не разбира първото творение на Бога и ако мъжът не разбира второто творение на Бога, значи нищо не разбираме. Не е въпрос да бъдем господари, но да се създаде известна връзка. Като види жената онзи мъж, да каже: „Господ създаде това творение“. Ако мъжът вижда жената, последното творение, което Бог е създал, да каже: „Това е любовта в света, която трябва да се изяви“. Защото жената е врата за любовта. Ако ти не познаваш жената – любовта, за теб любовта ще бъде чужда през всичките векове, нищо не е в състояние да отвори вратата на любовта. А това е смисълът на живота. Мъжът е врата за Божествената мъдрост. Ако жената не познава мъжа, светлината няма да дойде до нея. Но ако мъжът и жената, братът и сестрата, майката и бащата не се разбират, никаква наука, никаква култура не може да се яви. Защото небесните тела имат едно съответствие на Земята. Има една наука, с която нещата на Земята могат да се обяснят. Ние не искаме жените да станат господари. Засега природата иска да направи жената работница, да я извади, да я

направи майка, а майката е врата за любовта. Друга една фаза ще настане след майката: майката трябва да стане девица. То е едно високо състояние – да е абсолютно свободна. Щом е майка, тя има свободни отношения към сина и дъщерята. Щом е майка, тя има отношение към всички умствено, духовно. Това е майката. Майката трябва да се освободи от всички тия връзки, да стане свободна, естествена. И които имат отношение, да са доволни от нея. Ако майката след като стане майка, нищо не е припечелила, къде е майчинството? Ако любовта не дойде в света, смъртта ще царува на Земята.

Сега моралът какъв трябва да бъде? Една княгиня под името Матилда, след като чела стихове от един поет, Уйлям, знаменит поет от XIX век, толкова се влюбила в него, че извадила един много скъпоценен пръстен и му го дала. След една година вижда, че пръстенът на ръката му го няма. Попитала го къде е; отговорил, че го е оставил в къщи, не искал да го носи. Тя настояла: „Каж ми истината“. „Ще ме извиниш, казал той, но за да напечатам моето творение, заложих твоя пръстен.“ Питам тогава: моралът къде е? Напечатването на неговите стихове ли е по-горе от даването на пръстена? Това да излязат стиховете ли е по-горе или любовта на княгинята? Тя нищо не му казала, отива при бижутера, дава му парите и си взема пръстена назад. Питам: ако имате една дарба, която Бог ви е дал като един пръстен, и вие го заложите, за да напечатате вашите стихове на Земята, прави ли сте?

Че какъв е сегашният морал в света? Този морал трябва да бъде еднакъв за всички, като започнем от най-високото място, от царя, до последния, който живее в колиба. Този морал трябва да бъде еднакъв към всичките. Това наричам будност на душата. Като срещна един цар и един човек от колиба, в духовно отношение трябва да ги поставя, като че са братя, излезли от същото място. Ако вземете една вода,

която е минала хиляди километри и се е окаляла и водата, която сега изтича от извора, каква е разликата между едната и другата? Почти никаква разлика няма. Разликата е, че онази, която е текла, има малко кал, но тази кал, влязла във водата, тя не може да се разложи, но тази вода като мине през някои пластове, ще се очисти.

Следователно онзи, който стои на положението на своята висота и мисли, че е свят и чист, аз се радвам. Той сега е излязъл от извора, а онзи, който се е огрешил, е минал през всичките несгоди на чернозема и се е окалял. Защо да му приписваме известно престъпление и да казваме: голям грешник е той. Външно е грешен. В това отношение в нашия организъм има престъпление. Някой казва: „Да не нося престъпление?“.

Разправяше ми една жена веднъж: „Не зная как ще ми обясните това, но непрекъснато живея под страх и едни други още по-лоши състояния. Например някой път съм наготвила много хубаво ядене, а като дойде мъжът ми, имам желание да вдигна някой предмет и да го ударя. Чудя се отде ми идва тази мисъл. Аз нямах това желание у себе си, чудя се отде дойде! Аз съм нежна, деликатна жена, пък искам да го блъсна в главата. Нормална съм, а защо искам това? Ако го бутна с гърнето, ще му пукна главата“. Казвам: атавизъм е това. Ние имаме да даваме по някой път някому нещо, останало от минал живот. Ти искаш някому да дадеш да се разбере и казваш: „Аз ще му дам да се разбере, аз ще го нарежа хубаво“. Но като го нарежеш какво ще спечелиш, или какво ще направиш? Нищо няма да направиш. Или казваш: „Ще го поокастрия“. Чудна е тази философия. Аз съм против рязането на дърветата и против кастренето. Не се разрешават въпросите нито по единия начин, нито по другия. Та състоянията, които те нападат, са остатък от миналото. Онова, истинското разбиране на живота, къде е?

Съществува една философия вътре в самите нас. Очистете се най-първо от всички чужди влияния на ред поколения във вас и елате до онзи свят, в който няма престъпления. Трябва да знаете, че има един нормален свят, където никакви престъпления няма. Казвам ви една истина. Аз го зная и говоря за него. Там хората са толкова чувствителни, благородни, че като влезете между тях, бедни не можете да бъдете, зло не можете да направите. Тези хора са предвидливи толкова, че вие никога скъсана дреха не може да носите, скъсано палто не може да носите, скъсана шапка не може да носите. Всички са толкова хубави, че никога няма да пожелаете да ги напуснете. Ако ви дойде мисъл за нещо, стига само да го пожелаете, ще го намерите в стаята си. Книга ли е за четене, някой инструмент ли – каквото ви е нужно, ще го намерите в стаята си.

Има случаи, когато вие се молите дълго време, с години за нещо и то пак не идва. Защо? Защото хората са, които спират Божието благословение. Аз считам за заблуждение онова, което носи нещастие в света, което носи заблуждение в света, което носи смърт в света; онова, което носи разврат, онова, което носи лъжата. А онова, което носи въздигането на хората, кое е? Ние ще имаме една религия не така, както сега я разбират. Ние ще имаме един Господ, който да взима участие в нашия живот, да се интересува от нас. Ние искаме да имаме един Господ, от когото и ние да се интересуваме, да няма никаква разлика между Бога и нас, тъй както е отношението между бащата и сина, тъй както е отношението на ученика към учителя, тъй както е отношението на майката към дъщерята. Не бих искал да се противопоставям на една идея. На нас не ни трябват старите богове, които досега ни учеха да се бием, и ни направиха нещастни. Не ни трябват тези идеи, които ни караха да не се разбираме. Ние искаме онези идеи, които служат като съюз да свържат хубавото, благородното у нас с Бога. Тези идеи ни трябват.

Писанието ни казва: „Пред всичкият народ“. Ако у теб самия не може да живее всичкият народ, ако ти не можеш да живееш във всичкият народ, ти не си го разбрал. Ти тъй чувстваш нещата: всичкият народ в себе си, при сърцето си да го имаш. Не само своя си народ – законът е един и същ. Един народ има в света, то е цялото човечество. Това е народът. Българският народ е уд на цялото човечество, френският народ е уд на цялото човечество. Всички народи са удове на цялото човечество, което говори един език, а различните езици са само наречия. На френски е „жарден“, на български „градина“ – думата е една и съща. Тази дума е славянска. Французите нямат „глагол“, англичаните нямат „глагол“, те са взели тази дума от нас и я считат за своя. Вземете думата „мляко“. Англичаните казват „милк“, българинът казва „мляко“. Англичанинът казва „вин“, българинът „вино“. На български е „вълк“, англичанинът казва „улк“ – те имат същия произход. Ако съпоставите съвременните езици, ще видите, че те имат един произход. Колкото произходът е по-близък, толкова различието е по-малко. Ако имат някои разлики, те са специфични неща. При разделянето на народите всеки един народ е образувал специфични черти в света. Той си има своя специфична работа. Всеки един човек и той е специфичен. Цялото човечество след като завърши еволюцията си, ще се обедини в един народ, тъй както една ябълка е расла двадесет години и оставя един плод и този плод може да се събере в една семка. То е бъдещата култура на Земята. След хиляди години ще се образува един човек, една цел, всички хора ще станат толкова разумни, че ще бъдат в мисъл и чувство, като че ли един човек мисли, не в еднообразие, но в разнообразие.

Следователно ние ще се приготвим за онзи ред и порядък. Този ден ще дойде, той няма да бъде далеч. Даже в този век хората ще бъдат свидетели на едно начало на този порядък. Някои ще доживеят да видят

това. Няма да минат петдесет и три години, шестдесет и пет години, седемдесет и пет години и тези, които ще доживеят дотогава, ще бъдат свидетели на един велик преврат, който ще стане в света. Цял един преврат ще стане в съзнанието, в разбирането на хората, в разбирането на жените, в разбирането на мъжете. Някои от вас може да доживеят дотогава. Които са на пет-шест години, на десет години сега, ще видят много чудеса. Някои от вас ще заминат за другия свят на екскурзия, после пак ще се върнат. Защото аз виждам, от невидимия свят не са много прави. Някои от вашите бащи са се затъжили, викат ви да се върнете. Вие казвате: „Страшна работа!“. Не е страшна, а много приятна. Пътни разносики ще има. А някой може и като свети Илия с огнена колесница да го вземат. В Писанието се казва: „Ще си почина от всички тези терзания“.

Та казвам: в живота има добра страна. Човек трябва да вникне във възможностите, които се крият в него. Най-първо той трябва да разбере себе си. Разбирането на себе си не е разбирането на своя личен живот. Личността, това е едно положение, което човек има на Земята. То е чисто материално. Като живееш като личност, ти разбираш само материалния живот. Хубаво е и то, не е лошо. После: може да вземем индивидуалния живот на човека. То е духовен живот, но отвън го няма. Един човек на великото съзнание няма да бъде като сегашния, той ще бъде безсмъртен, той ще бъде майстор на своята съдба. Той ще се явява, когато иска, ще взима тяло, каквото иска, и млад ще става, и стар ще става, и учен ще става, и прост ще става, и владика ще става, и поп ще става, и цар, и просяк ще става, всички положения ще взима – свободен ще бъде. Пари ще има колкото иска. Когато му е мъчно, че иска да стане беден, беден ще стане. За него сиромашията и богатството ще бъдат като едно представление, роля ще играе като на сцената. Този човек ще ви среща някой път, ще ви се усмихва. Ще му кажете:

— Много си го закъсал.

Той ще каже:

— Много ми е приятно, аз съдраните гащи ги вземам повече за въздуха, по-хубаво проветрение има.

— Дрехата ти е скъсана.

— Никой не може да я открадне. Една съдрана дреха никой апаш няма да я вземе.

Апашът казва:

— Горе ръцете! Съблечи дрехата!

Бедният съблича дрехата си и казва:

— Тя има повече от петдесет дупки.

— А, тъй ли? Облечи си я!

И той облича дрехата. Съблича палтото, но и то има петдесет дупки, и то не струва. Този човек със скъсаната дреха никого не съблазнява.

На един адепт един апаш му казва: „Горе ръцете!“. Той отговаря: „Долу ръцете!“. Като се приближил, пита: „Колко ти трябва?“ – „Хиляда лева.“ – Изважда адептът две банкноти по хиляда лева и му дава. „Много ти благодаря. Свърши се, без да ми кажеш „горе ръцете“.“

У нас трябва да има човештина, разбиране на човешкото. Сега ние не разбираме човека. Казваме за някого: „Той е крадец, разбойник, убиец, той е лош човек“. Отношение нямаме. Нямам нищо против това, но това не е новата култура, в която влагаме нови разбирания. Трябва да станем едно с тях, да станем силни – не както сега да умираме. Да бъдем умни, силни и добри. И после трябва да бъдем пълни с любов. Като те срещне някой, и у него, и у теб да има това доволство, че сте се видели.

Казвам: този пръстен на княгинята, този ум, който ви е даден, под наем не го давайте. Вашето сърце, което Бог ви е дал, не го залагайте. Вашата душа не я продавайте никъде. Това трябва да се проповядва на хората. Тогава ще имаме една красива наука. Ако съвременната наука върви под светлината на това

разбиране, ще бъде добре. Гледам, сегашните учени хора са дошли в областта на онази старовременна магия. Чудесии има много в съвременните модерни открития. Нови формули, нови открития, съществени неща вече са предмет на изучаване. Учени има между всички народи. Гениални умове с формули доказват ред психологически и метафизически въпроси. Често се говори за полета на електричеството и магнетизма, за тези тъмни зони из вселената, за образуването на тези най-мънички единици. Навлязло се е в една област, където, ако хората знаят как, може да бъдат безсмъртни. Ти всякога можеш да умреш, ако скъсаш тока на електричеството, който е връзката на сърцето ти с космическото сърце. Сърцето се движи с електрическото и магнетичното влияние, което идва от пространството, то моделира; теченето на електричеството кара сърцето да се свива. Индусите другоиче наричат животворното електричество. Тия влияния чрез сърцето и кръвта се разнасят по цялото тяло. Един ден ти можеш да сгъстиш това течение. Тогава става скъсване на сърдечните нишки с нишките на мозъчната система и казват: парализира се сърцето и токът се парализира. Ти ще бъдеш внимателен да не прекъсваш онова независимо течение, което идва от Бога. Да не казваш, че животът няма смисъл. Ти можеш да живееш сто, петстотин, деветстотин деветдесет и девет години, ако не прекъсваш това течение, а може и в пет години да умреш, ако го прекъсваш. Аз съм бил често при хора, които са умирали, разбирате ли, правил съм опити. Няма да ви кажа, сполучил ли съм, или не съм, но правил съм много наблюдения, слагал съм ръката си на сърцето и съм виждал пулсът как замира. Усещам как иде един момент, когато може да стане прекъсване. Само като пошепна думи на ухото на умиращия, аз забелязвам – пулсът се усилва, той си разтърси главата и оживее човекът. Сега не е въпросът да ви разправам тези неща, но наблюдения

съм правил. Това е един закон не механически. Една дума може само да му кажеш на ухото на един човек, на дясното ухо, и да го въздигнеш. Може да пошепнеш на лявото ухо една дума и да го умориш, но ако знаеш как да кажеш думата. „Онези, които чуят гласа ми, ще оживеят“, казва Христос. Това не са празни думи. Сега, когато слушате някого, казвате: „То е празна работа“. Или казвате: „Аз мога да убия“. Казвам: това изкуство сте научили, но изкуството да съживявате, не сте научили. Колко от вас са майстори да съживяват? Аз имам един кобур, като го тегля, той оживява. Минава един човек, тегля му един-два куршума и той умира. Тегля му други два куршума и той стане на крака.

Един мой познат ми разправяше един случай. Трима отиват в Пловдив при една сестра. Тя ги черпи по модерному със сладко от череши. Единият взима сладкото, другият го засмива и сладкото спира в дихателното гърло. Тази сестра била сръчна, отваря устата му, бръква с пръст, изважда сладкото. Тя му е теглила един кобур. Ти вземаш и туряш сладкото, което може да те умори, пък аз зная да го извадя навън. След като ти извадят сладкото, може да се смееш, колкото искаш.

Да остане у вас идеята: нека онзи, великият Божий народ да живее в нас. Нека всички ние да живеем в този велик народ и всички да бъдем носители на онова възвишеното, Божественото. Да бъдете всички радостни и весели, какъвто е днешният ден.

13 декември 1931 г., София, Изгрев

Според делата

„Отче наш“
„Духът Божий“

Ще прочета 16 глава от Евангелието на Матей.

Ще взема няколко думи от последната част на 27 стих: „Всекиму според делата му“.

Може да вземете целия стих. Целият стих, ако го прочетете, има съвсем друго значение. А „всекиму според делата“, това е един завършен процес, той е омегата на нещата.

В прочетената глава се казва, че садукееите и фарисеите правели препятствия, изкушения на Христа. Изкушенията в света не идват от невежите хора, но от най-учените; злото в света не е създадено от глупавите хора, то е създадено от най-гениалните. Лошите закони в света са създадени от най-гениалните хора. Насилието, всичко това е създадено от хора, които са много умни. Какви са техните съображения, то е друг въпрос. Сегашният ред на нещата не е така наследен, в смисъл: той е създаден последователно, после е станал наследствен по причина на факта, че се е повтарял хиляди пъти, и е станал навик у хората. Например вземете чувството у вас към яденето. Кой е отецът на яденето? Не е Адам, защото онези, които бяха преди Адам, животните, ядяха, а той се научи от тях да яде. Не е Адам, който научи животните как да ядат, но животните научиха Адам как да яде. Животните, които бяха създадени преди Адам, мислеха. Не е Адам, който ги научи как да мислят и как да живеят, а те го научиха до известна степен на някои неща, те бяха един авторитет за него. Ние имаме предразположението, слабостта да мислим, че ние сме фактори за всичко в света. Забравяме, че фактори на нашия

живот са и растенията, и животните. Въздухът, светлината и много още фактори мога да ви дам, да ви ги наредя. В известен смисъл човек, физическият човек, е само резултат на тия фактори. Ако някой поддържа, че той е фактор, трябва да докаже това на опит. Той е едно производно число на тия външни условия.

Казвате: „Аз съм свободен“. Или философите днес казват, че човекът е абсолютно свободен. Покажете ми един абсолютно свободен човек. Свободни са мъчениците, светиите, които са умирали за вярата си. Онзи, който може да умре гладен, той е свободен. Всеки, който не го е страх от страданията, всеки, който не го е страх от смъртта, всеки, който не го е страх от студа, всеки, който не го е страх от беднотията, всеки, който не го е страх от безпаричието, е свободен човек. Ти всяка вечер се страхуваш да не умреш, да не обеднееш, да не се разболееш, да не оглупееш и се мислиш за свободен човек. Това е малко специална свобода. Ще кажеш: „Ние сме свободни с Христовия дух“. Някой често казва: „Христос ни е освободил“. Ние не говорим истината. Сегашните християни са дошли дотам, че са толкова свободни, колкото и хората в света. Различават се по табелата. Това един християнин разбира какво значи, но един човек от света другояче го разбира, има различие.

Сега говорим за истината. Когато говорим за истината, нямам предвид да нападам някого; но когато се произнасяме за известно художествено произведение по всички правила, които съществуват в разумната природа, аз ще се изкажа така, както трябва да бъде. Дали е в художеството, музиката, математиката – има известни правила, които не може да се пренебрегват и отминават. И в това отношение всеки един човек трябва да бъде внимателен: нито да увеличава, нито да намалява. Той трябва да постави във фактите известни норми, по които да се отличава. Ако ти мислиш както другите хора, тогава къде е различието между

теб и тях? Поне в един момент трябва да се отличаваши коренно от всички хора в света. Твоята мисъл трябва да се различава така, че да няма друго същество, което да мисли като теб. Ти си човек, в този момент ти си онзи, който ще кажеш: „Аз съм!“. Няма ли такъв момент, ти си вече един обикновен човек, едно обикновено същество, което ходи по общото течение. Това не ви го казвам като упрек, изнасям истината. Аз искам да ви направя една връзка с живота. Моята цел не е да повтарям като автомат едни и същи неща. Това не е знание, не е и моя работа да повтарям, че Бог е благ, че Бог е Мъдрост, че Бог е Истина. Това е тавтология. Да повтарям, че аз съм добър, няма смисъл. Кому ще повтарям, че съм добър? Откъде могат да знаят хората, дали аз съм добър или не, дали вие сте добри или не? Пътник съм, приемеш ме вечерно време – ти си добър човек. Обираш ме – лош човек си. Кажеш една добра дума, насърчиш ме – добър човек си. Вземеш, че ме наскърбиш – лош човек си. Вземеш дрехите от гърба ми – какъв човек си? Облечеш ме, на човешки казано – добър човек си.

Добрината е нещо реално. Някои хора искат да я определят като нещо субективно. Не, тя е конкретна. Добрината се намира в малките, микроскопични, но реални неща. Ти не можеш да бъдеш добър, без да направиш добро. Може да мислиш, че си добър, то е друг въпрос. В това, което си направил, твоята мисъл трябва да бъде права. Има едно отвлечено добро, когато моята мисъл е права по отношение на други същества. Понеже моята мисъл има един свят така реален, така конкретен, така материален, както една постъпка във физическото поле. Едно мое чувство, което тук може да не се вижда, това чувство е тъй конкретно, както моята постъпка. Следователно отвлечените работи са по отношение на един друг свят. Нашите мисли и чувства са отвлечени по отношение на физическия свят, но по отношение на един възвишен свят

именно постъпките ни са отвлечени. Ако вие влезете между същества от невидимия свят, ще видите, че там мисълта е така конкретна, както са постъпките тук. И тогава вашите постъпки на Земята там ще бъдат отвлечени. Там мисълта е важна. Понеже на Земята сте едновременно в тези светове, макар че мислите тук не са така конкретни, те са дадени, за да се изпълни известна постъпка. Мисълта е причината, а чувствата са силата, за да се изпълни една постъпка. За нас тя е едно реално проявление. Имаме отношение, затова тя е реална. Но всяка една постъпка съдържа в себе си мисъл. Всяка една постъпка съдържа в себе си чувство.

Та казвам: ние трябва да имаме едно правилно схващане за реалността на нещата, която постепенно прогресира. Има и една реалност, която постоянно се повтаря. Вземете речта на един оратор, записана на грамофонна плоча. Като се сложи плочата, тя се върти и речта се повтаря. Говори този оратор. Слагаш веднъж плочата, втори път, трети път, десет пъти я слагаш и тя казва все едно и също нещо. Умна била тази плоча! Плочата разбира ли, че тя говори? Никак не разбира. Когато някой мислител мисли, че света можем механически да го обясним, това значи да се обясни само плочата. Казвам: действително, материали са плочите – не съзнават като говорят, радват се, без да знаят, че се радват. Така и в света има известни отношения, които приличат на тия плочи. Вие някой път се мъчите да плачете. Не ви се плаче, но искате да представите пред хората, че плачете. Една ученичка в гимназията имала много забележки; директорът на гимназията ѝ прави бележка и тя, за да покаже, че е много чувствителна, иска да заплаче, но не може; започнала тогава да плюе и маже очите си, за да се представи, че плаче. Питам: ако един човек е наплюнчил очите си, за да се покаже, че плаче, какъв плач е този? После, някой въздъхне, но не е никакво въздишане.

Тия положения приличат на случая с Настрадаин Ходжа: като обеднял, той тръгнал да иска пари назаем от този и от онзи богат. Накрая един ден си купил една пила. Отишъл при един магазин, заключен с кофар и започнал да реже кофара. Питат го:

— Какво правиш, Настрадаин Ходжа?

— Свирия на кемане*.

— Ами гласът му къде е?

— Гласът му утре ще излезе...

Разбира се, за един музикант имат авторитет критиците. За един, който нарежда законите, и за него имат авторитет критиците. Те определят какво е възнаграждението за извършената работа.

„Всекиму според делата“. Ние се намираме в един свят, където трябва да разрешим един важен въпрос. Има въпроси, които трябва специално да разрешим. Каквото е извършил Христос, Той го е свършил много добре. Какво трябва да свършим ние, на това да се спрем. Защото всеки един от нас трябва да свърши нещо. Ако седите и казвате: „Аз вярвам в Христа“, аз питам: каква нужда има Христос да вярвате в Него? Ако вашето вярване в Христа допринася нещо – добре, но само да вярвате, че Христос дошъл, живял, проповядвал – какво може да се ползва Христос от това? Какво мога да се ползувам аз, когато ме оберат десет души разбойници, вземат ми парите – какво се ползувам от това, че са ме обрили? Какъв резултат е това? Силата на мисълта е в онова единство на хората да мислят по един правилен начин. Може ние да нямаме уважение и почитание към самата истина, понеже не знаем, че в истината се намира основата на нашия живот, на нашето бъдеще и на всички сполуки, на всичкото щастие не само в съвременния живот, но и в хилядите съществувания, които ще дойдат, до самата вечност. Тъй седи истината. Дали вие вярвате

* кемане *тур.* Цигулка.

в това или не, то е друг въпрос, но това е една истина, която ще проверите.

Мнозина от вас знаете това. Някои го знаете, защото сте го опитвали, някои не го знаете. Казвате: „Възможно е“. Имате едно съмнение. Аз наричам истина само това, което сме проверили, знаем положително, можем да опитаме. Например вземете съвременната литература. Представят хората като материалисти и идеалисти. Казват: „Той е материалист, а онзи идеалист“. В моя ум аз не виждам много голяма разлика между материалисти и идеалисти. Много малко различие има, микроскопическо. Цели томове има написани върху понятието за материалистите и понятието за идеалистите.

Да ви представя една картина. Материалист и идеалист живеят в един замък, имат две стаи най-модерно направени, с осветление, с модерни бани, с кухни, всичко имат, нищо не им липсва. Но капациите на прозорците са съвсем затворени отвън и те нищо не знаят за външния свят. Те мислят, че в тези стаи е всичкият живот. Така се раждат и умират ред поколения материалисти и идеалисти. Говорят за лампите, говорят за светлината, която ги осветява, но не знаят, че тя има отношение към външния свят и казват: „Само този свят съществува. Тъй сме го намерили“. И идеалистите имат същите удобства. Само че по едно нещастие при тях има малка пукнатина в стената, влиза нещо от външния свят. Гледат, идва една светлина отвън. Нищо не виждат, но казват: „Има нещо отвън!“. И разправят на материалистите, които им казват: „Оставете тия заблуждения, пукнатина е, нищо няма. Вие си въобразявате, че има нещо“. Едните пишат един том, другите пишат друг том, спорят за пукнатината. Но и едните, и другите имат удобства, живеят еднакво; различието е там, че има една пукнатина при идеалиста, и той говори само за тази светлинна, която се промъква в ума му. Но един

ден, без те да знаят, в замъка се промъква трето лице. Аз го наричам същество от Божествения свят или да кажем един окултист. Той няма нито лампа, нито свещ. Учудват се те:

— Ти откъде дойде? Как влезе вътре между нас в нашия свят?

Той казва:

— Господа, оставете вашата пукнатина, аз ще ви изведа от вашите стаи. Има цяла врата, през която ще ви изведа. Вашите светилници, чрез които вие се осветявате, вашият огън има отношение към външния свят.

— Може ли?

— Може. Ако искате, още сега може да излезете.

Той отваря вратата и ги извежда навън. Питам тогава, къде останаха материалистът и идеалистът? Умряха и станаха окултисти. Какво значи да познаеш Истината! След като познае човек Истината, той не е нито материалист, нито е идеалист.

Другият начин на разсъждение е следният. Отишла една пеперуда при цветята. Облечена е много хубаво, красива ѝ е дрешката като на някоя знатна дама. Дори нито една дама няма такива хубави дрехи, каквито има една красива пеперуда. Пеперудата има четиридесет-четиридесет и пет цвята на дрешката си — голямо разнообразие. Облекли се цветята и те в пъстрите си дрешки и ѝ казват:

— Не ни върви... Тази година се народиха едни такива като червеи, че лазят отгоре ни, изпоядоха ни.

— Тъй ли? — каза пеперудата. — Тогава ще дадете заявление до Господа да премахне тези червеи.

Отишли, дали заявление на Господа, че гъсениците им изпояли листата. Господ казал на пеперудите:

— Ами че вие сте излезли от тези гъсеници!

Така и вие се оплаквате от онзи лош човек, от престъпника, но вие сте излезли от него.

— Да се премахне той, да се махне от света!

Като се махне той, ще се махнеш и ти. Вие казвате: „Защо Господ търпи тия лоши хора в света!“. Аз бих запитал защо и вас търпи, като имам предвид личния живот на хората. С нашите криви разбирания ние си създаваме ред нещастия, ред тежки преживявания и затова не усещаме хубавия, красивия живот, който имаме, и не можем да живеем тъй, както трябва. В новия живот трябва нови мисли да влязат у нас, да видим съотношението между нещата, да преценим точно какво имаме и какво е излишно.

Най-първо трябва да се проучи защо злото съществува в света, защо неправдата съществува, този ред и порядък защо съществуват! – Въпросът не е там, че злото съществува в света. Ако искате да знаете, злото е едно благо, благо за онзи, който знае, но нещастие за онзи, който не знае. Колелата в една фабрика като се въртят, това е едно благо за фабриканта, защото ще изкара платове. Сила трябва да задвижва машините, но тази сила може да бъде нещастие за едно дете, което не разбира законите, и може да си тури пръстите между колелата, че да му ги откъснат. Тогава какво ще кажете, колелото да се не върти ли? Това дете не трябва да влиза във фабриката да върти колелото, трябва да бъде внимателно, да гледа отстрани, да не пипа. Злото седи в незнанието как да се справим с известни сили, които съществуват в света.

Съвременните физиолози и анатоми изучават човешкия организъм, изучават жлезите, мозъка, белите дробове, стомаха, но имат много повърхностни познания за същността на тези жлези и органи. Много неща са изучили те, но това, което са изучили, в сравнение с онова, което трябва да се учи, то е капка в морето. Например някой път човек има сърцебиене. Сърцебиенето има свои причини. В човешкото тяло има една много малка жлеза, за която физиолозите нищо не знаят (то е мое твърдение, те ще го опитат в бъдеще), от която жлеза зависи всичката редовност на

функциите на сърцето; тя е като часовник, тя регулира движението. Тази жлеза съдържа известна първична енергия, с която регулира сърдечната дейност, и сърцето тогава работи много правилно. Когато по някой път тази енергия се изразходва изцяло навън, сърцето започва да тупти ту бързо, ту полека и тогава кръвообращението не става правилно. Наруши ли се нормалното действие на тази жлеза, започват да се пукат вените и артериите и става едно изтичане на кръвта. Физиолозите казват, че сърцето спира, защото нямамо достатъчно кръв, която да го движи. Казвам: причината седи в нарушението на дейността на онази жлеза, която е свързана с човешката мисъл. В момента, в който ти започнеш да се страхуваш, че твоето сърце може да спре, ти въздействаш върху тази жлеза. Откъде ти е хрумнало, че сърцето ти може да спре? После, има друга жлеза, която регулира дейността на дихателната система; нейното здравословно състояние зависи напълно от тази жлеза. Един ден ти дойде на ум, че може да заболелят дробовите и ти вече започваш да работиш върху тази жлеза. Има друга една жлеза, която регулира целокупната дейност на мозъка. Има и много други жлези, но една има основна, която регулира целокупната деятелност на мозъка. Един ден ти дойде на ум да не стане някакъв удар в мозъка – ти започваш да разваляш тази жлеза. Следователно това, което помислиш, става след време. Ако не в тоя живот тази мисъл, която сега те е занимавала, ще се прояви в друг живот. Опасно е, че всичко, каквото си помислим в един живот, в следващия може да се реализира, а може и след три-четири живота да се реализира. Казвате: „Свободен съм да мисля каквото искам“. – Всяка една мисъл има своите последствия. Това е закон, който се отнася както за лошите мисли, така и за добрите. Като мислиш, че твоите дробове са здрави, че няма да се заразят, и тъй става. Вярваш, че сърцето ти бие правилно, и тъй става. Вярваш, че живееш добре, и тъй става.

Питате откъде зная това. От Онзи, Който създаде света – Бог няма никаква болест. Ние сме родени от едно Същество, в Което няма никакви отрицателни черти. Всичко в Него е положително. Тогава казвате: „Откъде се родиха всички тия отрицателни черти в нас?“. Вие си ги създадохте. Като мислехте да станете като Бога, станяхте като Него – създадохте злото. В света всяко създадено нещо има отношение към теб, ти трябва да го поддържаш. Злото само по себе си е една мисъл родена или едно чувство, или една постъпка. Постъпката не е мъртво нещо. Постъпката е тъй жива, както живото същество. Например, ако си направил някога една лоша постъпка на себе си, ти никога няма да я забравиш. Ако си направил зло някому, то ще живее у него и той ще мисли как да ти отмъсти. Направиш едно добро някому и този човек мисли с години, по кой начин да ти се отплати. И въпреки този закон, който съществува, ти казваш: „Аз да поживея добре, че тогава да правят с мен, каквото искат. Като умра, вече не ме интересува“. Аз не зная каква философия има в израза „аз като умра, да правят с мен, каквото искат“. На тази философия отгоре седят тези, които така мислят. Видяхме, че като дойдохме в този свят, плащат се работите, нищо не можем да избегнем. Това е, което индусите наричат закон на кармата. Закон за причина и следствие. Съществува в природата специфично умиране. За да си почине човек, той трябва да умре. Но за да се освободи от дълговете, той трябва да живее. Като заспиш, ти известно време ще спиш, няма да мислиш, че имаш да даваш. Същевременно си свободен. Но понеже този сън се определя, ти няма да спиш цяла вечност, ще спиш 10-20-56-100 години и ще те събудят. Щом се събудиш, леглото, което си имал, ще ти го вземат. Събудиш ли се, стани! Започват всички да хлопат. Хубаво нещо е да умира човек. Приятно е да умира човек, не е голямо нещастие. Почива си. Казваш: „Изчезна нашият брат“ – а

пък той е под юргана отдолу. „Какво ще стане?“ – Ами като се наспи хубаво, ще си почине и като се събуди, ще стане и ще се върне от оня свят. Тогава работите приличат на онази приказка за Настрадин Ходжа, който ходил някога да събира дърва. Казва си: „Да ида и аз да набера дърва“. Но никога не бил сякъл. Качил се на един клон и започнал да пее, хем сече клона под себе си, хем пее: „Ето че и аз мога нещо да правя“. Минава един човек и казва:

— Господин Настрадин Ходжа, ще паднеш.

— Ти – отговоря Настрадин Ходжа – не казвай такова нещо, аз не падам.

Но като отсякъл клона, паднал. Тогава Настрадин Ходжа казва:

— Аз такъв учен човек търся. Ти като знаеш кога ще падна от клона, ще знаеш и кога ще умра.

— След три дена – рекъл онзи.

Върнал се той и казва на жена си:

— Отсякох дървото, но три дни ми остават да живея. Простил се той с нея, простил се с децата си и тръгнал за оня свят. Отишъл, изкопал един гроб под една круша и легнал в гроба. Падне една круша, той я вземе, изяде я, падне втора, пак я изяде и казва: „В този свят много добре върви“. Но след три дни чува шум от звънци. И от любопитство повдига си главата, за да види. В това време минавали камили, натоварени с грънци и той като си подал главата, изплашили се камилите, хукнали да бягат и счутили грънците. Хванали го грънчарите и го набили. Той си казва: „Под крушата беше много добре“. – Много добре е да седиш, но опасно е да си покажеш главата. Връща се той при жена си и тя го пита:

Как е на оня свят, Настрадин Ходжа?

— Всичко е хубаво, крушите падат отгоре направо в устата ти, но ако подплашиш камилите, бой има.

Ние можем да се смеем на Настрадин Ходжа, но същите неща стават и с нас. Колко пъти плашим ние

камилите от гроба и си създаваме сами нещастията. Разтупало се сърцето ти – подплашиш камилите. Викаш един лекар, втори лекар, инжекции, разпращаш на този, на онзи, че сърцето ти се е разиграло. Казвам: аз зная защо се е разиграло сърцето ти. Ти си нарушил енергията за регулирането на твоето сърце. Или си допуснал в своята мисъл една чужда мисъл, която нарушава хармонията на твоята мисъл, или си нарушил хармонията на своите чувства, нарушил си онзи духовен свят и след това, разбира се, че ще стане една промяна вътре в самия организъм.

На какво се дължи човешката интелигентност, мъчно може да се определи. Човешката интелигентност се дължи на голяма мозъчна площ или, както казват учените, колкото повече гънки има мозъкът, толкова човек е по-интелигентен. Ако може да се отвори мозъкът и да се разпростре като едно платно, колкото по-голяма площ има то, толкова по-голяма е човешката интелигентност. Повече впечатления възприема. Следователно и повече съобщения има за невидимия свят. Защото трябва да знаете, че клетките, от които е образуван човешкият организъм, това са живи, разумни същества, те са създадени по същия начин, както е създаден и човекът. Те имат външно общение със света, хармонични съобщения с външния свят. Първо, те имат съобщения помежду си: между две клетки има течения, хармонични течения. Когато тия хармонични течения вървят правилно, имаме здравословно състояние. Когато се наруши хармонията, настава болезнено състояние. Ако би се увеличило вашето зрение, вие бихте видели, че от хората излизат ред течения. Вие ще видите някой път, че от организма излиза цяла една гъста материя като река. Даже някои хора миришат. Смяра излиза от тях. Ти след като си в общение с този човек, се усещаш крайно неразположен. Тази миризма си я попил в себе си. Срещнеш един добър човек – благоухание излиза от

него като един бистър поток. Ти си бил малко неразположен, но се връщаш след такава среща добре, оздравееш, освежиш се. Този човек от своята чистота, от своята енергия ти е предал нещо. В този смисъл ние сме резервоари на енергия, на Божествена енергия. И всеки един човек трябва да приеме Божествената енергия не само за самия него, но изобилието на тази енергия той трябва да предаде на другите хора – това е правилният живот. Сега всеки се огражда и казва: „Този е лош, онзи е лош“. Искате да живеете само за себе си. Така ще се задушите. Ако дълго време живеете в една стая със затворени прозорци, херметически затворени, онзи въздух ще се поквари и вие ще умрете. Вие трябва да отворите прозорците, да възприемете друга енергия.

Казвам: ако това обновяване не става в нас, ние ще се задушим. Съвременното общество ще умре от задушаване. Казвате: „Как тъй? Затворете прозорците, течение има, да не се простудим“. – Течението, което идва отгоре, никога не може да простуди човека. Едно течение, което иде отгоре, от главата, не ни простудява. Всички течения идват отгоре надолу. И всички трябва да се поставим така, че да ги възприемем. Ние се простудяваме по единствената причина, че като живеем в много топла стая, разширява се тялото, поглъща повече топлина, отколкото трябва, и вследствие на това излъчва повече топлина, затова се простудява. Никога тялото не трябва да поглъща чрезмерно топлина, нито пък да изстива повече, отколкото трябва. Две крайности има, човек може да се простуди и в единия, и в другия случай. Може да се простуди и когато съзнанието му не е будно. Вечерно време, ако му е студено, да изпие две-три чаши топла вода. Някой казва: „Урочасах“. Това урочасване не е нищо друго, освен ако е пил студена вода и тя е погълнала голямо количество от неговата топлина, вследствие на това кръвоносните съдове са се свили и

тия енергии, които текат в тялото, не текат правилно, затова той усеща едно стягане. Ако е имал топла вода в термоса или, ако е имал търпение да стопли вода на примуса, и да пие, хич не щеше да урочаса.

Тия работи вие ги считате за маловажни. Някои християни говорят само за Христа, как е дошъл, как ще спаси света. Че Христос дойде най-първо да ни научи как да мислим, как да чувстваме правилно. Христос дойде да ни научи как да постъпваме правилно, не само в един момент, но и във всеки момент на нашия живот. Някой казва: „Аз съм енергичен човек“. – Няма нищо лошо в това. „Ама аз съм с пламенен характер.“ – И то не е лошо, с пламенен характер да е човек. Защото пламенният характер е отличен. Пламенният характер дава пламъци. „Аз съм, казва, жив характер.“ – Отлично нещо е животът. „Ама той е много мрачен.“ – Има норма в живота. Норма е, когато всички сили не само са в равновесие, но действат правилно, ти усещаш приятно настроение вътре в мозъка и в дробовете, навсякъде работиш добре. То е нормата, която трябва да спазваш – приятно настроение да имаш на духа. Ти почнеш така, но си казваш: „Пази се, че това настроение може да се измени“. Че ти всеки ден със закона на внушението нарушаваш хармонията на живота. Имаш един приятел, за когото ти казват: „Не му вярвай, защото утре може да ти изневери“. Имаш един учител, за когото казват: „Не му вярвай, той може утре да ти измени“. Слагаш си тогава отрицателни мисли в главата и започваш да се пазиш. От кого ще се пазиш? От учителя, защото може да те скъса. Какъв интерес има един разумен учител да скъса ученика? Някой път може да се зароди такова желание, но при този естествен начин, когато един ученик изучава добре предмета, който учителят преподава и има любов към учителя си, няма абсолютно никаква възможност учителят да го скъса. Учителят има най-доброто желание ученикът

да изкара добре. Неспособните ученици в училището си създават едно мнение за учителя и мислят, че той взема страна. Но този учител, както си го представят, той може да се справи и с най-лошите ученици. Той ще внесе най-хубавите мисли в онази жлеза, която регулира дейността на мозъка, и лошият ученик ще стане прилежен ученик.

Липсва ли нещо на тези жлеза в мозъка, тя е изгубила своята първоначална пъргавина, няма достатъчно енергия, затова някои ученици имат една вътрешна леност. Аз съм виждал много пъти учители, които без да знаят, правят това несъзнателно. По времето, когато правех своите научни изследвания, казвам на един учител да изпита този ученик. „Но той е голям лентяй.“ Казвам му: ти го потупай в еди коя си част, по дясното рамо и му кажи тъй: „Ти си добро момче, в което има хубави заложби, след една година ще станеш добър ученик“. Направи това и след време ще ми кажеш резултатите. Изправя се ученикът и казва: „Способно момче ще стана!“.

Всеки от вас може да прояви това. Твоето мнение ти ще го оставиш настрана. Тъй както ти казвам направи и ще видиш, ще опиташ какъв ще бъде резултатът. Аз в това дете виждам умствените му възможности. Челото му виждам. Има известни признаци, че то скоро ще се събуди, остават му още няколко месеца. Той ще се събуди и ще стане добър ученик. Психологически всеки трябва да бъде подготвен, да знае тия неща. Те са необходими, за да се избавим от всички нещастия в света, които сега съществуват. Например вие се интересувате какъв ще бъде изходът от живота. Отлично. Светът го очаква едно велико бъдеще, което не са го мислили и не са го сънували хората. Ама за кои? За онези, които вярват. Доброто е слязло в дълбините на човешкия живот и разклаща целия строй. Всичките тия течения, всички замръзнали, изостанали идеи, всичко това ще се разтопи и

ще се преорганизира. Както когато вие слагате тор върху някои растения, тия растения го разработват, преобръщат и преобразяват. Злото, което усещате, е едно напрежение. Някой път усещате голяма болка в зъбите. Тази болка е борба между положителните и отрицателните сили в природата. Положителните сили асимилират, превръщат отрицателните. Докога ще продължи болката? Докато всичко отрицателно се превърне и се постави в хармония. Болката тогава ще престане и ще мине. Ако някой път се образува нагнояване, ще изтече и болката ще мине.

Изисква се вътрешно бдение, положителна вяра в онази абсолютна разумност, която съществува в живата природа. Онези от вас, които са материалисти, да вярват, че има врата, от която може да излязат. Дали вие знаете това или не, то е друг въпрос. Тази врата може да се отвори и вие може да излезете. Няма да остане нито един материалист, който да не излезе из своя замък навън. Няма да остане нито един идеалист, който да не види, че пукнатината има връзка с външния свят. Не така, както сега вярва. Някой казва: „Ти вярвай, че това ще се докаже“. Не, суеверието иска да се докаже. Вярата не иска никакво доказателство. Вярата не е нещо сляпо, вярата е нещо разумно. „Вярвай, аз ще ти докажа и като ти докажа, тогава ти ще се убедиш, че вярваш, че аз съм ти говорил истината.“ Вярата никакво доказателство не иска. Турците казват: седем ката горе, седем ката долу. Какви са тия катове? То е същото като да мислим, че онзи, който умре, с него всичко се свършва. Може ли да се свърши? Че ти как проверяваш това свършване? Ти ходи ли, видя ли, че аз като съм умрял, съм свършил? Ти, който си материалист, вярваш, че със смъртта всичко ще се свърши. Да предполагаш само добре, но не да кажеш положително. И набожните хора имат слабостите на материалистите. Един евангелски проповедник проповядва, че като умират хората, не трябва да се плаче, понеже при

Господа отиват. Свършва той своята беседа и дохожда една телеграма, в която му съобщават, че сестрата на неговата жена е умряла. Викнала жена му да плаче и той започнал да плаче. Той опровергал своята проповед. Или казвате, че не трябва да се безпокоите. Бръкнете в джоба си – изгубили сте хиляда лева! Ние нямаме онова спокойствие на Сократ, който завел веднъж своя приятел в дома си, а в това време Ксантипа, неговата жена, изляла върху него кофа с вода. Той казва: „Не се безпокой, тази сутрин не се мих и моята възлюбена, като отлична жена, е решила да ме умие. Затова го прави“. Пита го приятелят му: „По този ли начин те мие?“. „По някой път, то е изключение. Тук само в дадения случай е така.“

Сега някои ще вземат да казват, че жената била много лоша. Лошите жени не са жени. Според мен няма лоша жена. Тази жена, която е лоша, не е жена. И този мъж, който е лош, и той не е мъж. Те са от животинското царство. Жената по естество е едно от най-красивите създания, което може да съществува. Жената станала лоша по причина на това, че станала животно, нищо повече. Ние трябва да се откажем от идеята, че сме лоши. Аз съм против това. Не можеш в общия живот да кажеш: „Лош човек съм аз“. Тази дума „лош“ да я заменим с друга дума. Всеки един от нас може да бъде добър. По някой път аз правя наблюдения: например, когато някой ще се разгневи, аз виждам какви брожения стават в него. Тогава около устата му нещо започва да се мърда. Щом започнат устата да се мърдат, трябва да излезете навън. Идва един кредитор, който има да взема от един беден човек. На човека така му е докипало, че кредиторът, като влезе, вижда, че почват да се мърдат устата на бедния. Кредиторът казва: „Извинете, аз не ви ги дадох на време“ – изважда кесията си и дава. Излиза навън, казва: „Благодаря, че кесията беше при мен“. Това е умен човек. Носи джоба си пълен. Като видиш някого,

че си мърда устата, извади кесията. Ти казваш: „Ред и порядък има, закони има, стражари има...“, но като ти пукнат главата, какво те ползува, че има стражари, че има ред? Носи пълна кесията си. Извади, усмихни се и плати. Като излезе кредиторът, бедният човек ще каже: „Умен е този човек“. Казвате: „Че какво има от мърдането?“. Опасно е това мърдане на устата. Някой път човек направи една гримаса, изкриви устата си. Опасно е туй кривене. Някой път помръднеш окоото си, някой път свиеш едното око. Опасно е. Не знаеш какви последствия ще има това кривене. Не можете да си представите какво влияние оказват тия физически гримаси, мръщене, кривене върху мозъка. Ужасни последствия имат. Сега, разбира се, аз не искам да внеса във вашия ум мисълта да бъдете като мумии, неподвижни. Живеете в един динамичен свят. Трябва да знаете къде ходите, има места опасни. И ако сте невнимателни, може да произведете някъде цяла катастрофа. Има места свети и светите места са опасни. Ще бъдете крайно внимателни. Както онзи акробат, който минава по въжето. Той като върви по въжето, всичкото му внимание е съсредоточено. Какво мислят хората отдолу, тяхното мнение какво е, то е друг въпрос. В дадения случай трябва да минете благополучно по въжето и там е вашето спасение. Не минете ли, публиката ще се смее и ще каже: „Глупак е. Като не знае да върви по въже, защо ли се захваща?“.

Хората на новото трябва да знаят магията на човешката мисъл и магията на човешкия говор. Имате един приятел, който ви е нарочил. Имате да вземате от него. Идете и му кажете: „Няма нищо, след една година можеш да ми платиш“. Потупай го по рамото, внеси едно хубаво чувство в него. Кое е по-хубаво – да вземаш или да даваш? Да даваш е по-хубаво. Следователно във всинца ни трябва да има желание да дадем нещо от себе си. Всеки трябва да има в себе си желание да дава. Всеки трябва да даде нещо от себе си. Не

да се спре върху тефтера да види какво има да взема, и откъде има да взема. Само фалиралите търговци отварят тефтерите си да видят откъде имат да вземат. И това ще стане. Но кога ще се ликвидират сметките на един търговец? Човек, който иска да живее, никога не трябва да отваря старите тефтери, за да гледа от кого колко има да взема. Той трябва да знае кому има да дава, а от кого има да взема, да остави настрана. Само да дава. Но ако вие давате, без да имате любов... Трябва да имате основна идея за какво именно давате някому. Защо давате? Вие знаете всички хора, които са се влюбили, как умеят да дават. На ваш език говоря, понеже аз не вярвам във влюбването. Влюбването е набиране на известна енергия, която после изведнъж събаря и завлича всичко. А в света съществува една енергия, която е правилна. Тя като влиза в душата на човека, той почва да обича. Та вие сте научени да обичате не отсега. Детето най-първо люби майка си, прегръща я, целува я. Като прегръщате майка си, то е вече този закон на любовта. След това се изопачава вашият ум, започвате да се преструвате – като обичате някого, показвате гърба си. Като че не искате да знаете нищо за него. Уж не искате, пък се интересувате, следите да видите какво прави. Мъжът казва: „Аз не искам да зная нищо за жена си“. Жената и тя уж не го обича, но и двамата като детективи ходят един подир друг. Това са аномални работи. Набрана енергия, която иска да излезе навън, да изтече. Вие сте подпушили Божествения свят. Син ви, дъщеря ви – това са същества, изпратени от невидимия свят в едно училище, вие да ги възпитавате. Хващате ги, впрягате ги на работа. Казвате: „Син ми е, дъщеря ми е, трябва да ме гледат“. Че къде е казано, че син ти или дъщеря ти трябва цял живот да те гледат? След десет години син ти се опъне, отиде в небето. Ти казваш: „Умря син ми“. Не, не е умрял син ти! Синът ти като се върне в другия свят, ще ти пише един чек от десетина хиляди

лева, ще ги прати и ще уреди работата. Той знае, че имаш нужда. Дъщеря ти също ще прати един чек и ще уредят работата. Това е новата философия. „Родени сме да страдаме.“ – Това е лъжа! Ние сме родени в света да живеем, да се учим, да се самоусъвършенстваме. Страданията – това са само известни опитности, несполуки. Страданията идват от неразбиране на онзи ред, който вече съществува.

„Всекиму според делата.“ Та първата мисъл, която искам да внеса у вас, е следната: трябва да се развържете от мислите на хилядите поколения, които в миналото са мислили криво. Не само от техните мисли, но и от вашите криви мисли през вековете, както сте мислили. Да кажем, имате един раздражителен характер, обичате да се карате. Изваждате ножа навсякъде и казвате: „Знаеш ли кой съм аз?“. Един астролог ще ви каже, че вие сте под влиянието на Марс. Имате насреща си човек, който има достойнство, държи на своята чест. Обича славата. Ходи изправен. Той е под влиянието на Юпитер. Има някои пък, който обичат жените. Те са под влиянието на Венера. Някой е търговец – той е под влиянието на Меркурий. Има някои, които фантазират, мечтаят, които са капризни и променчиви по характер. Те са под влиянието на Луната. Някой ходи весел, свеж, бодър – той е под влиянието на Слънцето. Следователно, ако вие сте проводник на положителната слънчева енергия, ще се радвате на здраве. Ако вие сте човек, който разбирате законите, тогава Юпитер ще даде у вас онзи подтик към благородство, няма да има честолюбие, дразнене, гняв у вас. Ако вие сте под доброто влияние на Марс, или казано на астрологичен език, ако Марс е хармонично поставен във вашия хороскоп, вие ще се застъпвате всякога за правото и няма да избухвате. Че сте марсианец, нищо не значи. Че имате енергия, нищо не значи. Ако във вас се набере чрезмерно енергия, и ако не знаете как да я употребите, ще се роди във

вас нещо неприятно, ще се биете, ще ви пукат главата и вие ще искате да мушкате. Един художник, един музикант или религиозен човек, ако са под влиянието на Марс, няма да се справят така. Не е само до това да имате едно влияние, но трябва да имате благородното влияние на Венера, да обичате. Трябва да имате онази сила на Марс, за да воювате за правото. Не трябва да бъдете страхливи като заек. Страхливо същество е заекът, понеже Луната му влияе. Всички ония хора, които са под влиянието на Луната, са крайно страхливи. Какво трябва да направите, за да не сте страхливи? Трябва да влезете под влиянието на Марс.

Нали знаете онази басня, която разказва как заекът турил два кобура и рекъл: „Никому не отстъпвам!“ .Обаче като шумнало нещо, хвърлил кобурите и избягал. И досега заекът не се е научил да бъде смел. Заекът трябва да измени своята форма, начинът на своето мислене, трябва да го измени съвършено. Това човек може да го направи. Сатурн пък е критично настроен винаги. Който се съмнява, подозира, гледа мрачно на нещата, е под Сатурново влияние. Работата, дипломацията, задълбочаването са качества на Сатурн. Еднообразието в света всякога произвежда известно разрушение.

Ако бих имал време, щях да ви покажа как всички планети действат различно върху човешкия череп. Марс прави главата широка при ушите, широка и ниска. Юпитер дава широчина на задната част, развива личните чувства и крайно честолюбие. Някои планети развиват челото и т.н. Сега, от материалистическо гледище тези неща са заблуждения, вас ще ви интересува сегашния живот – да живеете, да ядете, да се удоволствате. Това не е живот. Ако си осъден на двадесет години затвор, как ще живееш? Ти не си свободен най-първо, в затвор си. Мнозина от вас не са свободни. Ние сме затворени от ред предразположения, от ред наследствени качества. Страхът е едно

анормално чувство. Честолюбието е едно анормално чувство. Отмъщението е едно анормално чувство. Как може да бъдеш човек, когато не знаеш да владееш себе си? Ако ти си учител, ще загазиш. Ако си майка, ще загазиш. Ако си баща, ще загазиш. Ако си свещеник, ще загазиш. С такова едно устройство ти всякога ще забъркаш своите работи. Тогава, от Божественото гледище, какво иска Христос? Да бъдем като Него. Не само да вярваме, но да носим онези вътрешни духовни богатства, да разбираме живота. И да сме готови да бъдем като Христа, какъвто Той беше, да бъдем готови за такива дела. Христос не беше от страхливите.

Казва: „Аз имам кръщение, с което ще се кръстя“. Дойде Петър и му каза: „Не ти трябва сега да страдаш“. Христос отговори: „Аз затова дойдох“. Смел е значи. Той има това марсианското в себе си, има и достойнството на Юпитер в себе си. И казва: „Не може да ме унижат хората. Може да ми припишат каквото искат качество, но аз зная: аз дойдох да изпълня волята на Онзи, Който ме е пратил“. Всички вие трябва да осъзнаете, че сте пратени да изпълните волята Божия. Не сте пратени да бъдете стражари, не сте пратени да бъдете професори някъде, не сте пратени да бъдете чиновници, не сте пратени да бъдете мъже или жени или това, или онова. Вие сте пратени със специална мисия на Земята, а че може да вземате друга служба, то е друг въпрос. Вие трябва да знаете вашите отношения с Бога какви са. Щом имате правилни отношения към Бога, ще имате един вътрешен мир на чувствата, такъв мир, който ще уравни вашите сили. Ще имате истинско достойнство. И тогава, да кажем, някой ваш противник, с когото не се спогаждате, казва: „Никакъв друг свят не съществува“. Ако с мен спори, ще му кажа: кажи поне, че един свят има и то е този свят. И в този свят Бог живее. Дали той вярва или не, други светове съществуват. Дали зад гроба има живот, той някой ден ще види. Ако ме попита

една гъсеница от пашкула вън има ли живот, ще кажа: има, разбира се. В другия живот ти няма да лазиш, с много крака няма да ходиш, но ще хвъркаш. „Как ще бъде?“ – Като излезеш из пашкула, ще видиш. Ако разбираш, ще видиш. „Зад гроба, значи, в този живот, в който живеем, има ли друг живот?“ – Има, но той няма да бъде като сегашния. В този живот, в който ще влезеш, даже няма да тежиш нито един грам. Ще бъдеш съвършено без тежест или освободен от всички влияния на земното привличане. И тогава като умреш, ще те привлекат насила, ще идеш някъде. Къде ще отидеш? Като отидеш, ще видиш. Като влезеш в онзи свят, още като умираш, най-първо ще усетиш, че потъваш, но след туй ще усетиш друго едно движение, ще вървиш нагоре. Аз говоря за съвършената душа. Като влезе в онзи свят, тя ще се намери в едно светло тяло. Човек вече е млад, няма да боледува и от храна няма да има нужда. Няма да се храни, както сега, а храната ще взема от въздуха. Като живее и ще се храни, като мисли, ще се храни, като чувства, ще се храни.

От ваше гледище това са забавления, това са крайности. Но от реално гледище това са верни и проверени неща. Разбирате ли ги или не, те съществуват, както съществува и този свят, в който сега сте потопени. Казвате: „Това е крайно заблуждение“. Заблуждение е за един сиромас да мисли, че е богат. Заблуждение е за един богат да мисли, че е сиромас. Ако материалистът мисли, че в онзи свят няма никакъв живот, той е прав. За него няма никакъв живот. Но аз, който съм ходил в онзи свят и живея там, аз да мисля като него, това няма смисъл. Той, който не е ходил, казвам му: прав си, не си ходил там. Но това, което не е вярно за теб, то е частично. То не е общ закон. И онова, което е вярно за мен – че аз съм ходил там – и то не е общ закон. Не значи, че всички може да идат. Но аз като съм ходил, значи че и всички могат да отидат. И хората очакват да се домогнат да живеят в онзи свят, който наричат живот на Вечността, или щастливия живот,

или блажения живот, или този идеал, към който вие се стремите. Какво щастие искате вие да смъкнете от небето, не зная, но на Земята човек щастлив не може да бъде. Ти си млад, остарееш, побелее ти главата и казваш: „Не дойде щастieto“. Или очакваш мъжът ти да те възлюби? Повечето моми това очакват. Първата година като се оженят, много силна е любовта. Втората година е наполовина. Третата година е една трета, четвъртата една четвърт и накрая остане една стотна – все повече се намалява любовта. Не е това, първоначалното. После идва осиромашаване. Мъжът осиромашава и жената осиромашава. Нагълният се само с отрицателни мисли. В тях любовта можеше да се увеличава. Има такива души, чиято любов се увеличава. Питате: „Има ли такива души?“. Има ги, ще ги намерите в България.

Аз бих желал у всички вас любовта не да се намалява, а да се увеличава. Ние сме тук, в тази Божествена школа, за да се учим да разбираме дълбокия смисъл на живота. Този дълбок смисъл няма да се разбере само от една сказка. Човек само с едно ядене не израства. Човек с една дума не става добър. Човек трябва да живее с разбиране в ония условия, в които той е поставен. Казвам на всинца ви: условията, които Бог ви е дал, да ги използвате разумно. Поне като станете сутрин, не бързайте с тези мисли, какво ще правите и какво ще ядете. Най-първо кажете така: „СИЛА, ЖИВОТ, ЗДРАВЕ. Сила за ума ми, живот за сърцето ми и здраве за волята ми!“ Кажете го веднъж. Като дойдете на обед, не бързайте да ядете, кажете: „Сила за ума ми, живот за сърцето ми и здраве за волята ми!“ И като вземете супената лъжица, ще кажете: „Сила за ума ми!“ С втората лъжица кажете: „Живот за сърцето ми!“ С третата лъжица: „Здраве за волята ми!“ Но вие ще възразите: „Какво да казвам такива работи. Да се нагълтам час по-скоро“. Като седнете да се храните, ще мислите за всяка дума. Всяка една дума е написана в яденето, ще мислите разумно. От какво

зависи разумността? Онзи, който чете, казва: „Колко хубаво писмо!“. Като седнете да ядете, ще напишете и вие едно писмо. Като ядете, можете да напишете едно хубаво писмо, да благодарите на онзи, който е приготвил това хубаво ядене, да благодарите на всички онези, които са приготвили това хубаво ядене и да кажете: „Много хубаво ядене са приготвили нашите приятели, много се радвам!“. А не да сте кисели, намусени, да гледате насам-натам и казвате: „Не се живее вече!“. Ние мислим по един механически начин – да ни дадат пари, да ни направят къща, да ни облекат. Хубаво е, ако има кой, но ако няма кой да ги даде всичките тия неща?

„Всекиму според делата.“ Бог казва сега: „Да се спретнете!“. Спретнете се всички да работите, да бъдете синове на Бога, да бъдете като Баща си. Вие не сте синове на Бога, понеже не живеете, както Той живее, не живеете както Баща си. Съжалявам, християни сте, но за Баща си не зная колко от вас сте готови да пожертвате всичко. Опитайте се. Ако Той ви каже: „Я раздай всичко“, веднага ти ще кажеш: „Ами сега!“. Господ никога не прави глупави опити. Но все ще дойде едно време, когато ще каже: „Раздай всичко“. Ще го раздадеш ли? Как ще го раздадеш? Като приближи старостта, Господ казва: „Няма да ядеш“. Това, от което най-много те е страх – да не ядеш. Гледаш, гледаш и казваш: „Отиде вече“. Страх те е да не би да изгубиш здравето си – и ще го изгубиш. Теб те е страх да не би да изгубиш ума си – и ще го изгубиш. Страх те е да не изгубиш репутацията си – всичко ще изгубиш. И най-после ще те повдигнат и онези, които те носят, ще ти отдадат последното почитание, за да те заблудят. Ще те заринат под земята и ще почнеш да гниеш. Ще дойдат после отгоре да те поливат с малко винце и вода. Благодарим за такава утеха. Аз не бих желал да ме поливат отгоре, аз не бих желал да ме погребват. Даже да се съберат всичките попове и владици от целия

свят, не бих желал да ме носят. Да живееш, да ходиш по земята, да гледаш небето, да гледаш звездите, светлината, всичко туй има смисъл. Има смисъл да живееш. Но да затвориш очите си, да затвориш устата си и да има нужда хората да те носят, това е представление. И после казват: „Да направим един паметник“. Аз не искам такива паметници да ми правите. Направете си паметник, но като сложите любовта във вашето сърце. Сложете светлината във вашия ум. Сложете истината във вашата душа. Това е паметник.

Станете сутрин неразположени, потупайте се по дясното рамо и си кажете: „Ти си много добър. За в бъдеще ще бъдеш много добър.“ Няма да се минат 5-10 минути и веднага ще дойде това състояние. Потупайте се пак: „Ще се оправи тази работа. Не бой се!“. Човешката ръка е магическа сила, ако знаете как да я освободите. Това са вашите сили, Божествените енергии, които изтичат от вашите пръсти, и ако вие концентрирате вашата мисъл в пръстите, каквото пожелаете, то ще стане. В ръката Бог е турил всичкото ваше бъдеще. Вие чакате някой да ви спаси. Вдигни ръката и кажи: „Бог създаде тази ръка. Аз ще бъде господар!“.. На какво? Господар на въздуха, господар на рибите, на водата, господар на земята, на яденето, на дишането, господар на мислите, на чувствата, на своите постъпки.

„Знаете ли, този каза една мисъл, колко е лош!“ – Тегли му един куршум, хвани този господин за гърлото! Искаш да си отмъстиш – хвани за го гущата! Аз не съм от онези, които отмъщават. Аз съм от онези, които благославят, които са дошли да вършат волята Божия на Земята. Това са хората сега. Те представят бъдещата култура. Че какво е науката? Науката е в моята ръка. Науката е в моя мозък. Науката е в моето сърце. Ако сега не искам да стана ученик, никога няма да стана. В момента, в който пожелаея, аз съм вързан в това учение. Свещта като запалей, гори. Ти запали свещта

и тя гори. Тази свещ веднага ще почне да свети. Няма да изгасне. Същият закон е у човека. Ще запалиш себе си, своето съзнание ще запалиш. Има една запалка. Запали съзнанието си и остави последствията.

Не бъдете страхливци да служите на Луната. После, не бъдете критици като Сатурн, който вижда само лошото в света. Това е болезнено състояние. Всичките най-добри състояния се дължат на Слънцето. Ако човек не знае как да постъпи, той ще създаде зло в света. Любовта е една от най-великите сили в света. Ако не знаем как да употребим нейната енергия, ще си създадем най-ужасни страдания. Например ревността. Че прочетете, какви ли не примери няма за ония глупави подозрения на някой мъж дали не се е скрил някой в къщи, ще отваря долапите, скриновете, навсякъде ще ходи да търси и казва: „Идвал е някой, усещам“. Някой е идвал, това е вярно. Ако някой чужд мъж е идвал, той ще остави своята миризма. Лошият човек оставя миризма. Щом като види такъв, жената трябва да му изпрати една мисъл в неговата жлеза, като влезе в мозъка му, да го освободи. Жените трябва да освобождават мъжете си. А тя се уплаши какво ще прави. Той казва: „Аз виждам как ти играят очите“, а тя, горката, я е страх. Това е анормално състояние. Има го в човека, но и у животните го има. Ревност има в човека. Ревност има в животните. Ревност има и в по-възвишените същества от човека. Ревността е една сила в света, но в която глава проникне, е опасно. В първия момент съзнанието ви трябва да бъде будно. Да имате кого да обичате. Ревността произтича от простата причина на безлюбието. Вие няма кого да обичате. Вие сте вложили в едно същество всичкия си капитал и искате това същество да ви обича. То не ви обича. Неговият ум е на съвсем друго място. Той не е нагласен като вашия, не може да мисли като вас, не може да чувства като вас.

Вземете един мъж, на когото челото е високо шест-седем сантиметра, а на жената е три-четири

сантиметра. После на жената челото, ако е и тясно, как ще се разбират? Развит ли е обективният ум, човек мисли за външни неща, развит ли е субективният ум, занимава се с други неща, той е идеалист. Той си фантазира. За него жената казва: „Моят мъж е захласнат, той хвърчи някъде по небето“. Може и жената да е такава, а мъжът обратно. Хората трябва да се хармонират със своите чувства и способности, като започнат да живеят заедно. Трябва да си хармонират, както небесните тела си хармонират. Казвам: по причина на това неестествено съчетание, което сега съществува в дома между мъжа и жената, няма хармония. Виждаме в много домове братя и сестри не могат да живеят в любов. Има крайна дисхармония и в самото раждане на децата. Братът не е роден навреме, сестрата не е родена навреме. Бащата и майката са се оженили не навреме. Венчали са се не навреме. Ако вие не изпълните закона така, както трябва, ще имате последствия.

Казвам: за бъдеще се изисква една наука, която да преобрази съвременния живот от дъно. Като говоря за жената, разбирам закона на Любовта като малка единица, която може да преустрои живота. Да построим новия човек, който трябва да дойде. Трябва да се образува едно ново общество. Ще кажете, че много лесно е да ви говоря от моя страна, но аз виждам колко е мъчно да се каже нещо, за да се даде един правилен израз на това, което говоря. Ще кажете: „Учителят тъй мисли, но тази работа не е за нашите времена“. Не казвам да се откажете от вашия живот. Целият сегашен ваш живот е склад с отрицателни черти. Няма да ги изхвърляте. Но всичко отрицателно ще вземете и ще го превърнете в скъпоценност. Знаете ли, че ако дойде един истински учен човек, ако му дадете едно кило въглища, той на другия ден ще ви даде едно кило диамант. Ако имате чувал въглища, този учен човек ще превърне вашите въглища в диамант. Знание трябва! Христос казва: „Ако не се родите изново“.

Без тази наука вие не можете да влезете в Царството Божие. Ако не се родите изново, ако светлината не може да озари вашето небе, ако светлината не може да озари вашите сърца и вашата воля, по никой начин не можете да влезете в това Царство, към което се стремите.

Мислете върху три неща: Сила, Живот и Здраве. Животът – заради Любовта. Силата – заради Мъдростта и здравето – заради Истината. Здравето носи Истината в себе си, тя има свои физиологични резултати. Когато човек говори Истината, той всякога дава. Всички болести в света се дължат на лъжата, без изключение. Това е мое мнение. Така вярват всичките, малките животни. Късият живот се дължи на това, че ние винаги имаме едно съмнение в законите на Любовта. Малкото сила, безсилието се дължи пак на същата причина.

Та казвам сега: вложете в душата си не силната мисъл, но правата мисъл, която ще внесе сила; правите чувства, които ще внесат живот, и правите постъпки, които внасят здраве. Това е новата физиология, новата енергия, която регулира живота. Човек като внесе една мисъл в себе си, като внесе едно чувство в себе си, те ще дадат от своето действие. Защото, разберайте, не сме ние, които работим в света! Има нещо, което работи за нас. Невъзможното за вас е възможно за другите. Това невъзможното за вас е възможно за Бога. В света идва един велик преврат, той идва сега. Това голямото разклащане, финансовото разклащане, всичко, което идва, това са най-големите доказателства, че доброто разклаща целия свят. Всичко това ще се стопи и ще дойде новият век в света и без да искаме, ще заспим и после ще се събудим. Ще минем през едно състояние на заспиване и после ще се събудим. И ще видим, че от този ред и от онзи ред нищо не е останало. Ще бъде точно тъй, както когато турците навлязоха в България: тогава турците бяха свободни, но русите като освободо-

диха българите, турците се върнаха назад, върнаха се бити. Така и сега всичко отрицателно ще изчезне и ще видим новия порядък. Абсолютна свобода трябва, Божественото трябва да дойде. Всеки, който мисли, че е човек, трябва да се повдигне. На тази височина да достигне три неща: една права мисъл, един възвишен и благороден живот и благородни постъпки.

Божествените мисли, Божествените чувства и Божествените постъпки са, които ще внесат новите елементи за свобода. В това няма никакво съмнение вече. Може да се съмнявате, но ако се съмнявате, вие ще си носите страданията. Не очаквайте да влезете в онзи свят. Има разни окултни теории. Казвате, че човек ще се прероди седемстотин седемдесет и седем пъти и то епохални прераждания, а и други още безброй прераждания извън тези ще има. Ако ги използваш, човек ще станеш, ако не ги използваш, ще бъдеш като един охлюв. Един обикновен човек ще останеш, ще страдаш. Но аз вярвам, че всички вие, които ме слушате, не сте от тези, които сте като охлюви да останете в положението на обикновени хора. Няма нито един от вас, който иска да остане от тези обикновените. Няма нито един от вас, който да остане в тинята, в калта на блатото, вие не сте от онези, които бихте желали да останете в мътната вода. Всеки един от вас ще бъде един хубав извор с идеи, ще застане при зелената морава, при плодните градини, при високите хубави върхове, изложени на хубавото слънце. Да бъдете верни на това желание, което имате в себе си, на това желание, което Бог е вложил у вас! И оттам насетне ще служите на Бога. Неговото благословение ще дойде! Амин.

20 декември 1931 г., София, Изгрев

Думата му държа

Ще прочета част от 8 глава на Евангелието на Йоана, 55 стих.

Ще взема само последните думи на 55 стих: „Но аз Го познавам и думата му държа“.

Може да се познае само абсолютното. Ние отричаме всяко друго познание. Всяко познание, което се изменя, то не е познание. Вие казвате, че познавате някой човек. То е относително дали го познавате. Именно голямото противоречие е в това, че хората казват, че не познават Бога. Това е квадратна лъжа. Единственото нещо, което познаваме, то е абсолютното. И всяка философия, която няма тази основа, е квадратна лъжа. Всеки човек, който не е съграден върху тази истина, аз мога да му предскажа какво ще му се случи: той ще умре, той ще стане инвалид, ще бъде нещастен, измамник, лъжец, всичко може да стане, но човек – никога. Той може да стане животно, змия, но благороден човек да стане – никога. Следователно, когато казва човек за нещо „аз го познавам“, това е реалното, което не се изменя, това е, което търсим. След като сме опитали всички неща в живота: и слава, и богатство, и чест, и почит все ще има още нещо, което да търсим. Ние сме познали много работи, но онова, което трябваше да познаем, не сме го познали. Следователно ние сега се стремим към това познание. Когато дойдем в него, ние ще бъдем свободни. То е, което ще освободи човека. Реалното има тази сила в себе си, че щом го познаем, можем да бъдем свободни. Оттам насетне всичките противоречия, които съществуват, ще изчезнат като пяна.

Някой ще дойде, ще ми каже: „Ти къде си дошъл? – Никъде. – „Какво знаеш?“ – Нищо не зная. – „Колко

езици говориш ?“ – Колкото искаш. Защото досега сме изучавали езиците на всички животни. На всичките животни езиците зная, но сега изучавам езиците на хората. Не всеки от вас знае много езици. Досега на колко животни сте изрязали и изяли езика, знаете ли? Много езици знаете.

Аз говоря в малко преносен смисъл. Но да бъдем конкретни. Вие всички, които ме слушате тук, сте като иманяри, вие очаквате да ви кажа къде има заровено богатство. Но аз ще ви кажа едно нещо: действително аз зная къде има заровено богатство. Аз съм един свое-нравен човек, аз съм от тези, които ще кажат истината, но ще ви въртят, ще ви въртят и най-после като умираете, ще ви я кажа. Защото, ако ви кажа къде е богатството, за да станете богати, аз зная какво ще стане. Вие искате да сте добри хора, но ще си създадете нещастие в живота. Човек може да си създаде неприятности по много проста причина. Дават ви един хубав обяд – вие може да преядете. В такъв случай за предпочитане е да ядете сух хляб, да не си дояждате, отколкото хубав обяд, но да умрете след това. Много хора умират от богатство. Много хора умират от слава. Ако се не лъжа, така умрял един, който като пристигнал от Англия във Франция, така добре го посрещнали, че от радост умрял. Доколко е вярно, не зная, едно твърдение е.

Значи можем да познаем само абсолютното, реалното в живота, което седи в основата на всички неща в нашето съзнание и онзи великия вътрешен импулс на нашата душа. В нашия ум, в нашето съзнание, в дъното на всяка душа седи една способност: това великото, реалното, неизменното, вечното, което търсим. Всеки един от вас чувства, че има нещо реално в себе си, което не се мени. Съмнението е един негативен метод, обратен метод, по който може да се познае реалното. Следователно човек, който е на кривия път, той учи реалното чрез съмнение. Той казва: „Може да не е право“. Нищо от това, ако човек се съмнява. Самата

реалност не се изменя. Реалността и когато я приемаш, и когато я отричаш, тя си остава една и съща, но твоето положение не е едно и също. Щом отричаш реалността, ти се смаляваш; щом познаваш реалността, ти се разширяваш, увеличаваш. Щом познаваш реалността, ти оздравяваш; щом не я познаваш, ти болен ставаш. Всички положителни и отрицателни качества се дължат на отношението ти към реалността.

Казвам: съвременната психология или съвременните методи на индусите и на Запад проникват някъде. Например вземете индуските факири, те оставят в сянка знанието, а чудеса правят. Така са закъсали, никакви чудеса няма. В изпълнението на един факир нищо реално няма, това е една лъжа. Той може да се качи на една върлина горе, а всъщност аз не виждам никаква върлина, той седи на земята, но ще прати в ума ти толкова силна мисъл, че ти го виждаш горе. Със силата на мисълта човечеството може да бъде заставено да мисли като теб. Ще кажете: „Може ли да стане това?“. Може. Например в България обвиняват един баща, че убил сина си. И като го били толкова много, най-после той признава, че го е убил. „Аз го убих, не ме бийте. – Как го уби? – Така и така го убих. Хвърлих го в Дунава.“ Завеждат дело. Не зная колко време се водило делото, година или две, най-после определят присъдата. В деня, когато четат последната резолюция, синът пристига в съдилището. Възкръснал. Значи накарали бащата да мисли, че е убил сина си, нищо повече.

Казват: „Ти имаш някакво вярване“. Толкоз са те били в Обществената безопасност, че имаш вярване. В теб майка ти може да внесе известно вярване. Например, когато е била бременна, майка ти може да е имала известни халюцинации или е видяла мечка и оттам насетне ти се плашиш от мечка, треперят ти краката, като я срещнеш. Аз съм срещал много приказки за мечки, но едно заключение съм изва-

дил. Казват, че мечката плюела човека. В историята на човешкия живот не съм срещал един праведен човек, когото мечката да го е плюла. Онзи, когото мечката го е плюла, той е лош човек. Тя се изправя и му казва: „Не те е срам, ти, който имаш образ и подобие Божие, да ходиш и да биеш нашите мечки!“. И го плюе, плюе. И той може да боледува един-два месеца от страх. После казват, че го плюла мечка. Плюе го, защото не е добър. Тя си казва мнението. Обаче няма пример, когато мечка да е срещнала добър човек, и да го е плюла. Разправяха ми за един добър карагьозчия, около Стара планина, който казвал, че двадесет години нито вълк, нито мечка са взели нещо от неговото стадо. Значи добър човек е. Един ден като се връщал от планината, в един тесен проход насреща му иде една голяма старопланинска мечка. И го гледа. Той знае характера на мечката, тя не се връща назад. Да се отбие някъде – няма място. Да се върне назад – тя е подире му. Тя е особена мечка, мисли си той. По едно време мечката, както го гледа, изправя се и поляга на канарата, оставя му място да мине. Минава покрай нея, той я гледа и тя го гледа. Защо му прави път мечката? Тя казва: „Ти си добър човек“. Втори пример има, с едно дете, момиченце на десет-дванадесет години, пак в планината. То отива да занесе храна на баща си, който работел на железния път. Гледа бащата – отгоре иде насреща детето му, качило се на една мечка. Като я срещнало, то се изплашило, но тя като стига до него, хваща го с предните си лапи, повдига го, обръща се и го туря на гърба си. Това е, защото момиченцето било добро, нищо повече.

Та когато ви се случи някое нещастие в живота, не минавайте за светии. Ако мечката ви е газила и плюла, признайте, че тя е авторитет. Вие ще кажете: „Мечката е безобразно същество, тя ме уплаши, разтрепераха ми се краката, сърцето!“. Че кой богат човек не е карал сърцето на някой беден да трепери?

Кой учител в училището не е карал да трепери сърцето на учениците? И на онези, които знаят, и на онези, които не знаят, трепери сърцето, да не ги вдигне да ги изпитва. Казвате за учителя: „Много лош човек е“, защото някога ще те пита точно за онова, което не знаеш. Сега ще кажете: „Това са странични работи“. Че се учиш не е толкова важно. Че си свършил с отличие, това е едно упражнение; свършил си четири факултета – ти си актьор с четири дипломи, четири действия си играл. Че твоят университет нищо няма да ти помогне, по същия начин ще те погребат, като че нищо не си свършил, само с тази разлика, че ако си свършил един факултет, с един поп ще те погребат, ако си свършил четири факултета, с четири попа ще те погребат и ще разправят: тържествено го погребават. Казвам: ако ме карат с четири стражари в затвора, затворът няма да бъде по-безопасен. Когато един стражар ме кара, по-безопасно е, отколкото ако са четирима, тогава съм един от главните виновници. Това не е важно. Защо ме карат в Обществена безопасност? Защото съм слаб. Ако съм от силните хора, който стражар дойде да го поваля, колкото души дойдат – десет, двадесет, сто души – всички да ги поваля на земята, какво ще ми сторят? Сега ще кажете: „Такава е волята Божия. – Щом си слаб, такава е волята Божия. Щом си слаб – в затвора; щом не си слаб – вън от затвора“. Превеждам думата „слаб“. Всеки човек, който греша, е слаб човек. Всеки, който прави добро, е силен човек. Ако ние имаме тази висша добродетел, ако познаваме реалното, Божественото в света, тогава ние можем да бъдем ясновидци. Че аз няма да чакам да ме арестуват, но още една седмица преди това ще замина за друго място, като зная какви са мислите им. Разбира се, един добър човек е опасен за някого, той е опасен за лошите хора.

Това, което сега ви говоря, не е още истината. Това е забавление, за да привлече вашето внимание.

Ще запитате: „Какво иска да каже?“. Аз ще ви обясня какво искам да кажа. Ще ви приведа един пример. Един велможа във времето на пророк Елисей, една знатна личност, дохожда при него, болен бил от проказа. Натоварил своите камили с подаръци, като мислел, ако го изцери пророкът, всичките тези подаръци да му ги даде. Казва му пророкът да си върви с камилите, няма нужда, нищо не иска, но да се потопи в реката Йордан. Като излязъл, слугата на Елисей му казва: „Господарят ми каза да отидеш да се потопиш в реката Йордан“. Велможата отговорил: „Не знае ли кой съм аз? Нима всичките реки в моето отечество нямат това лечебно свойство!“. Най-после един от неговите прислужници му казал: „Ти, господарю, толкова време си бил в Израел, няма да ти коства нищо да се потопиш в реката. Направи опит“. Отива велможата, потапя се и оздравява. Веднага се променя неговото съзнание. Защо? Защото той познал истината. След това се връща да благодари на пророк Елисей и да му остави подаръците. Елисей му казва: „Иди си, живеј добре, нищо не ми трябва“. Слугата на Елисей обаче се изхитрил, казва си: „Моят господар е малко серсееин, глупост е да отказва, той не знае, че в тези оскъдни времена, в тази криза, в която се намираме, парите са много нещо. Той не знае нищо, не му стига умът“. Отива при богатия и му казва: „Слушай, дойдоха гости на господаря ми, та моля, дай малко от дрехите, от подаръците“. Взява дрехите и ги скрива. Като се връща, Елисей го пита: „Къде ходи?“. Той мисли да го лъже. Пророкът му казва: „Ти защо отиде в мое име да лъжеш? Тази проказа ще дойде на твоята глава!“. И ето, проказата излиза от река Йордан и се качва на гърба на неговия слуга. Вие казвате: „Защо е бил толкова глупав?“. Сега и аз ще попитам: защо и вие сте толкова умни? Защото според това учение, според Божественото учение не е важно какъв си бил в миналото, не е важно какъв ще бъдеш в бъдещето,

но в дадения момент, в настоящия момент какъв си. Някой казва: „Едно време какви сме били ние, а сега сме сиромаси“. Някой ти гледал на кафе и казал, че в бъдеще ще бъдеш богат, милионер ще станеш след две години. Но умният човек не обръща внимание нито на миналото, нито на бъдещето. Това са условия. Реалността седи в настоящето. Ти си силен само ако разполагаш с настоящето. Бъдещето е едно условие за настоящето и миналото. Затова не се спирайте върху погрешките на своето минало, това е безпредметно. Не се спирайте и върху въображаеми работи, които ще станат в бъдеще.

Ще ви приведа пример из българския живот. Всички съвременни хора имат все същите заблуждения. Един българин след като заченала жена му, отишъл в странство. След двадесет години, като спечелил доста пари, се връща в къщи. Седял една седмица радостен. Един ден гледа дъщеря му плаче, жена му плаче, пита ги:

— Защо плачете?

— Че си толкова глупав, не знаеш нищо. Снощи детето на дъщеря ни умряло!

— Какво дете?

— Снощи насън тя се оженила, родила детенце, но то умряло. Тъй хубаво детенце като ангелче.

Той ги гледа, клати глава и казва:

— Двадесет години бях в странство и не видях такива глупави хора като вас. Ще тръгна отново по света и ако намеря по-глупави хора от вас, ще се върна.

Тръгнал да пътува. Вижда на едно място на едного му ушили шалвари, но той не знаел как се обуват. Окачил ги горе на стрехата, а сам се качил на покрива и иска от покрива да скочи в шалварите, да ги обуе. Пита нашият българин: „Какво правиш там, ще се убиеш. Аз ще ти кажа как се обуват гащите, слез долу“. Показва му как се обуват гащите, но ги взема за себе си, дали му ги. Дошъл до едно друго място, гледа едно

теле, турило си главата в едно гърне и не може да я извади. Не могат да извадят главата на телето и искат да му я отрежат, да го колят. Той казал: „И без пари ще ви кажа какво да направите само да се освободи животното от тези страдания“. Блъснал с тоягата си и освободил телето, но поискал да му го дадат.

Освобождава телето и го повежда. Най-после вижда една сватба, но всички плачат, голямо нещастие. Пита защо плачат. „Голямо нещастие. Булката е с една глава по-висока от вратата и не може да влезе. Трябва да се реже главата ѝ. – Защо ви е булка без глава? Ще ви помогна. – Всички скъпоценности ще ти дадем само да остане жива“. Качва се на врата ѝ и казва: „Теглете я да влезе“. Тя влиза...

Сега, кой е създал тази приказка? Казвате: „Предчувствам, че ще ми се случи нещо“. Или: „Мисля, че няма да се харесам, от мен човек няма да стане“. Това са въображаеми работи. Или пък се възмущаваш от престъпленията на другите хора. Няма какво да се възмущаваш. Човек трябва да разглежда въпросите от гледна точка на реалността в света. Аз разглеждам живота така, както е в Божествения живот. Никоя държава досега не е могла да разреши своя икономически въпрос. Нито Асирия, нито Вавилон, нито Индия, нито Египет – никоя не е могла да разреши кой да е въпрос. Във времето на египетската държава имаше учени хора, които знаеха лекарствата по-добре, отколкото сегашните учени. В римската култура имаше по-добри ясновидци, които можеха да предсказват по-вярно събития от бъдещето, отколкото сега могат да предсказват. Било е време в развитието на хората, когато те са имали знания и са разбирали за небето много повече, отколкото сегашните, много по-верни данни са имали. Такива тръби като нашите телескопи не са имали, техните тръби отвън погледнато се състояли от прости лещи, но тези лещи са били нагласени другояче с мозъчните центрове на ясновидството и

техните телескопи са можели да увеличават по сто и по двеста милиона пъти повече от сегашните.

Това, което сега ви говоря, е като приказки от хиляда и една нощ. Казвате: „Тези неща възможни ли са?“. Щом вярваш, възможни са, щом не вярваш, не са възможни. Има един закон в света: каквото и да помислиш, то е станало някога в света. „Ние не знаем кога е било.“ Може да ме попитате кога е било, може да ви кажа, но ще ви запitam, можете ли да ме разберете? Ако сега някой дойде и почне да описва Слънцето, неговата вътрешност и направи един паралел, че и на Слънцето има хора както на Земята, вие бихте ли повярвали? Ще кажете: „Ние сме повярвали“. Вие имате право да имате и известни съображения, но питам, ако Слънцето не е горещо тяло, как ще изпраща топлина на Земята? От друга страна в огъня живот няма. Как е възможно това Слънце, което гори на деветдесет и два милиона мили или на сто и петдесет милиона километра, как е възможно неговата енергия, която пристига на Земята, да дава живот на хората? И следователно има два момента, които учените хора сега изучават. На Слънцето има специфични трансформатори, които са нагодени само за Земята, защото Земята си има музикален тон и известна краска в Слънчевата система. Тези трансформатори са нагласени съобразно земните организми. В центъра на Земята живеят разумни същества от друго естество. Какви са, това не трябва да се изнася; който иска да знае, да отиде да провери, който не вярва, да отиде да провери. И те си имат свои трансформатори. Когато слънчевата енергия достигне до центъра на Земята, веднага се трансформира и се явява като светлина. Онази светлина, която идва от Слънцето, още не е пригодена за нашите очи. Ако отидете горе в пространството, какво ще видите? Горе не е тъй светло, както вие мислите. Тези неща са отречени, защото животът на Земята ни е сковал, и нас не ни интересуват

ДУМАТА МУ ДЪРЖА

много неща. В даден случай аз имам известна болка, тази болка ме интересува повече, отколкото всичко друго. Имам да плащам двадесет хиляди лева или съм гладен – това чувство на глада е толкова силно в дадения момент, че всички други научни теории не са толкова важни. Това констатирам в дадения момент.

Тъй щото, за да познаете истината, вие трябва да бъдете свободни от много ваши чувства, които не са ви потребни. Най-първо, за да се хармонизират чувствата ви, вие трябва да имате едно верую, едно понятие за света, за природата. Ако изучавате английски какво ще придобиете? Ако отидете в Англия, добре дошло ще ви е това. Ако знаете да говорите добре, може да употребите този език, но така да го знаете, че като говорите, на всеки един англичанин да му е приятно. Успее ли така да приложите английския език, той непременно ще ви покани в дома си да ви нагости. Свойствено е на човека, когато някой му говори една истина тъй хубаво и красиво, у него да се заражда едно вътрешно предразположение да се отнесе приятелски с този човек, който говори на този език.

Та трябва да изучавате езика на природата. Сега всички имате верую, нали? И в Бога вярвате, и в Христа вярвате. Колцина от вас, като говорите на Христа, Той би ви разбрал? Ако му говорите както подобава, Той ще разбере. Христос най-първо не разбира вашите постъпки. В какво се състои неразбирането? Детето минава с баща си, вижда една каса с пари и му казва: „Татко, бръкни в тази каса и ми дай малко пари“. Бащата си прави оглушки, че не е разбрал. Разбиране трябва. Казвате: „Как да не разбира Христос, Той толкова ли е глупав?“. Има неща, които Христос никога не разбира. Има нещо, което Бог не разбира. Той не може да участва в тези престъпления, които са нещо обикновено за човека. Следователно, за да проникне своята мисъл в Божественото съзнание, или да има един образ оттам, тази мисъл трябва да е наго-

дена според законите, които съществуват в битието. Това лице, към което ти отправяш своята просба, ти трябва да имаш към него една непреодолима любов, да ти тупти сърцето. Христос казва: „Аз Го познавам и думата Му държа“. Страданията, които Христос понесе в едно отношение, показват Неговата голяма любов към тази реалност, която Той познаваше, и заради която понесе всичко. Да понесе всичко това е второстепенно за този човек. Той дойде да опита своята любов, да види дали неговата любов може да устои така, както Божията любов устоява. Ако ние в мъчнотиите и страданията не можем да издържим, къде е тогава човекът? Ако най-малките страдания и трудности не можеш да издържиш, и огънеш характера си, къде е твоята любов?

Сега да ви приведа един пример. Аз го намерих в един разказ от 19 век. На някой си княз Мещевски му се ражда дъщеря, но понеже в дома искали да имат момче, като се родило момиче, жена му не могла да го търпи, взема, че го дава като подхвърлено дете. Бащата обичал дъщеря си, но за да не влезе в стълкновение с жена си, дава детето на едно бедно семейство и казва: „Имайте грижа за това дете. Каквито разноски направите, аз ще ви ги заплатя“. Това бедно семейство имало и друго едно момиче, което било лошо. Взели детето и почнали да го хранят. Като израснали децата, бащата срещал по-голямото момиче и му казвал: „Ти гледай много добре сестричето си, каквото направиш за него, аз ще ти се отплатя“. Винаги чрез него изпращал на дъщеря си подаръци. Дъщерята се чудела кой е този, който тайно ѝ и изпраща подаръци. Двете сестри го нарекли „онзи“. Като срещал момичето, той ѝ казвал: „Аз ще ти помогна да се ожениш, всичко ще направя за теб, но гледай добре сестра си“. Тя все казвала: „Да не е онзи!“. Като донесе някой подарък на малката си сестра, тя казвала: „Аз не бих ти го дала, ако не беше от онзи“. И тя не знаела кой е „онзи“. Та

ДУМАТА МУ ДЪРЖА

сега, мнозина от вас имате ролята на първата сестра, а мнозина от вас имате ролята на втората сестра. Аз ви казвам: това е едно чувство. Ако човек се самоизпита вътре в себе си, в съзнанието си, той ще се засрами от себе си. Има нещо много лошо. Минеш покрай някой добре облечен човек, гледаш – хубава шапка, хубави дрехи, стане ти мъчно, че той е добре облечен, а ти нямаш нищо. Това е едно лошо чувство. Ти вече опетняваш себе си. Питам: когато една свиня е добре угоена и я водят на заколение, не е ли добре облечена? Или когато ти си болен на леглото и никой не те гони, кое е по-хубаво? Кое е по-добре, сухичък отвън или мазничък, кое е по-добре?

Вие казвате: „Тези нещастия как ли ще ги оправим, дали някой ден ще ни оставят?“. Не ми разправяйте за нещастията, не ми разправяйте за оная свиня, която е угоена, и не ми разправяйте за нещастieto на онзи, който е на легло. Някой ученик е скъсан на изпит, нищо от това. Той може да не си е издържал изпита, животът не седи в това, че не е издържал изпита си. Или някой не е станал владика – той нищо не е изгубил, нито ако е владика, е спечелил. Само глупавият може да мисли, че е владика. Турили му една килимька, едно черно расо и – станал владика. Ти да си роден владика, а не отпосле да те правят. Смешни са хората, когато казват за някого, че го овладичили.

Една българка имала мъж, който не знаел какво да работи. Тя му казва: „Търси си работа!“. Никъде не може да намери работа, никъде не го искат. Жена му казва:

— Аз ще ти направя една работа.

Взема едно хубаво медно котленце, дава му едно расо и казва:

— Тръгни от къща на къща да ръсиш, махай ръката с кандилницата.

Вечерта мъжът иде – напълнило се котленцето с пари. Той е доволен:

— Много добра работа!

Казват: „Един нов поп дошъл“. Научил се владиката и казва: „Аз не съм опопил никого“. Викат жена му:

— Как ти имаш право?

— Мъж ми е, имам право.

Че как пет-шест души ще се съберат, ще опопят някого, кой им е дал това право? Имат ли тапия от небето? Той казва: „Аз имам власт“. Тази жена на същото основание казва: „Ние имаме право“. Кой има право да опопява някого? Това не е алегория, това е логичен извод.

Ние трябва да се спрем върху факта кой ни е дал правото. Дал ни е някой правото. Не само този Драган, Иван, Петко, Стоян, всеки, който е от майка роден. Всяко нещо, което е в разрез с нашите традиции, ние считаме, че не е право. Човек може да е роден владика, то е друг въпрос. Според мен светиите се раждат, ученият човек се ражда. Ти отпосле не можеш да станеш учен; учител не можеш да станеш отпосле, трябва да се родиш такъв. Някой казва: ще стана учител. Учителят се ражда. Заеми онова място, което природата ти е дала. Не искай да станеш онова, което не можеш. Защото ако вземеш това положение, ще имаш ролята на съвременното магаре. Когато Господ създаде магарето, даде му малък ръст. Искало да бъде щастливо това магаре. Много красиво било, но като гледало другите животни наоколо с хубави гласове, почнало да се моли: „Господи, Ти си направил една погрешка, дай ми по-голям ръст и по-хубав глас да пея, че като зарева, всички да ме слушат“. Казва Господ: „Тогава ще бъдеш ли щастливо? – Много щастливо ще бъда само ми дай това, което искам.“ И така, сегашното магаре е направено според своето желание. Като зареве, всички мислят, че е много силно, но щом го видят, впрягат го на работа. И сега всеки час реве магарето, казва: „Не следвайте моята

ДУМАТА МУ ДЪРЖА

философия“. Ние сега вземаме механическата страна на нещата. На наш език става и по-глупава работата, откъдето също може да пострадаме.

Казва Христос: „Аз познавам“. Значи Той прозря тази реалност, от която произтича Неговият живот. Та силата на човека е в словото. Човек ще се научи да говори право, ще се научи и на граматика. Граматиката отпосле идва. Но има граматика, с която човек се ражда. Има и една логика, с която човек се ражда. Ако тази граматика, българската, беше валидна и за другите езици, би било лесно да се изучават. Българинът казва: „аз му казах“ или „казах му“. На английски никога не можеш да кажеш: „Казах му“, винаги трябва да кажеш местоимението „аз“. Трябва да го сложиш най-отпред, иначе глаголът не може да се разбере. Значи англичаните имат една граматика, която се отличава от нашата по своето местоимение. После, в английски членът е сложен отпред на думите, българите слагат члена отзад. Така е и у французите, и те слагат члена отпред. Щом славяните минат през това развитие, един ден и те ще изменят своята реч. В речта може да има член, може и да няма член. Може да се сложи една буква, която да членува. Тези членове в българския език – „-ът“ и „-та“ не са красиви. Нашите добри приятели се стремят да избегнат членовете. В гръцкия текст на Писанието са използвали много пъти неопределения член. Един американски учен е посветил целия си живот да го изучава в Писанието, изучава какво иска да каже апостол Павел, когато поставя неопределения член: „някой си човек“ или „този човек“. Всяка дума е определена само тогава, когато е свързана с реалното, и колкото повече се отдалечава от реалното, толкова повече губи своята сила. Вземете например думата „любов“. Тя е изменена в българския и в английския език, няма този ритъм. Нашите думи са изгубили ритъм, такта, чрез който да изразят идеята. Ти кажеш: „любов“, някой те

погледне – не те е разбрал или пък влага друго съдържание. Като кажеш думата с един определен ритъм, този човек трябва да почувства тази дума, защото тя е обвита в мощно, силно чувство. Вие казвате тази дума, но тя няма нужното съдържание.

Сега четете Библията по буква, без дълбоко разбиране на нейното съдържание. В Библията външните знаци, формите, числата, събитията, законите – всичко е смисъл и за да я разберете и да се ползвате от нея, ще трябва да намерите реалността, смисъла на друго място. Или, да преведа на ваш език: вие имате една ябълкова семка. Аз казвам: в тази семка се крие цялото дърво. „Как е възможно?“ – Вземете семката, изровете една малка дупка, посейте я, след десет години ще имате едно голямо дърво. Ако всяка една мисъл като една семка не я вложите във вашия мозък и не работите с вашия ум, с вашето сърце, с вашата воля, всеки текст от Библията ще ви остане неизяснен, а той трябва да се разчепка, да се проучи по-дълбоко, да се разбере, не да се чете механически или пък да му давате свое повърхностно тълкувание. Така само думата „любов“, ако вземете и я изговаряте често, и я проучвате, ще опитате нейното съдържание, тя ще развие една динамична сила у вас. Невъзможните неща за вас ще бъдат възможни.

В Америка една комисия от десет мъже отиват при един богат банкер, искат пари за някакво благодеяние. Той изважда и дава хиляда долара. Те го поглеждат. Той казва: „С повече не разполагам, не мога да дам“. След това отива една комисия от десет дами, добре облечени. Той ги поглежда и им дава десет хиляди долара. На всеки мъж по сто долара, а на всяка жена по хиляда долара. После отиват десет моми по на тридесет години, на тях дава сто хиляди долара – на всяка по десет хиляди долара. Най-подир отива една млада и красива мома и на нея той дава петстотин хиляди долара. Защо? Защото тази млада мома имаше повече

ум, отколкото десетте мъже, отколкото десетте жени, отколкото десетте млади моми. Вие ще кажете: „Тя го е оплела“. Всички онези бяха предшественици да го подготвят. Те са слугините, прислугата на господарката. Той казва: „Тази е господарката.“

И така само с хиляда долара не се свършва работата. И с десет хиляди също. Със сто хиляди долара се свършва повече работа, а най-много с петстотин хиляди. Казвам: този закон може да приложите навсякъде в света. Ти рисуващ, искаш да станеш добър и известен художник, имаш тези заложби в себе си. Обаче трябва да познаваш добре реалното, природата, човекът; да легне у теб всичко така добре, че който види твоите картини, да каже: „Ето един гениален човек. Линиите са верни. Всяка линия е на място. Няма нито една погрешка“. Аз гледам българските художници – няма да ги критикувам, понеже нямам това право – но те не са изучили и не са сложили на лицето линиите на доброто, линиите на справедливостта, линиите на милосърдието, линиите на въздържанието, на кротостта. Турили едни труфила, нацапано с бои и казват: отлична картина. Устата несъразмерни, веждите склучени и казват: „Художество! Хубава е тази картина“. Така не се разсъждава.

Да ви приведа друг пример. Трима души цигулари претендирали, че знаят да свирят. Вика ги царят, иска да познае дали наистина знаят да свирят. Умира един от неговите слуги. Вика първия цигулар да свири. Като свири, умрелият се размърдва, но не могъл да стане. Дошъл вторият цигулар, умиращият се повдигнал нагоре, но като престанал да свири, пак легнал. Дошъл третият и като засвирил, умрелият станал и оживял. Това е същинският цигулар, който знае как да свири. Десет души там се карат, иди при тях, вдигни ръката си, примири ги. Ако само за миг спрат и пак почнат, ти цигулар няма да станеш. Ако умиращият стане и оживее, цигулар си. Ако примириш враждуващите,

цигулар си. Аз вземам този закон като правило и за мен, и за вас също. Не трябва да си правите илюзии, че като идете в онзи свят, ще имате същото почитание както тук.

Знаете онзи пример с бедния Лазар, който седял при вратата на богатия. Думите на Христа и неговите притчи трябва да умеете да ги четете. Един художник трябваше да нарисува портрета на този Лазар, на бедния Лазар, който седял при вратата на богатия. Надали в цялата история на евреите има по-красив образ от този Лазар, който седял там и търпеливо изчакал смъртта. Един характер на доволство. Той е опитал богатия и богатият човек беше сянка на Лазар. Това богатство, което имаше, не се дължеше на неговото щастие, то се дължеше на щастieto на Лазар. Лазар мислеше: докато аз съм на твоята врата, ще ядеш и пиеш. В деня, в който аз те напусна, ти ще бъдеш в пъкъла.

Докато твоят Лазар – докато твоето хубаво сърце, докато твоят хубав ум, докато твоята хубава воля седят на твоята врата, ти ще ядеш и ще пиеш, ще бъдеш човек, но в деня, в който твоят Лазар те напусне, ти ще бъдеш в пъкъла. Това значи да се познава истината. Ето какво отношение има тази притча към вас.

Сега казвате, че искате постоянно да сте богати. Едно богатство на светлия ум, който при никакви условия да не се колебае, разбирам; едно сърце, което никога да не се разколебае, което никога да не губи своята основа, това разбирам истинско богатство. Най-после кажете: всичко, което знаем, ще приложим за доброто на човека. В днешно време има една наука, която е за наблюдение. Има една линия на лицето, която показва човешката честност. Това го знаете: двете линии на средата на челото някой път са успоредни, някой път са наклонени нагоре, някой път само една линия има. Те са добър признак. Но има една друга линия, която показва абсолютната справедли-

вост и доброта, благородството у човека. Тя се проявява около тези линии три пъти на ден – сутрин, обед и вечер. Ако тази линия се явява, то на този човек може да разчиташ сто на сто. От тази линия зависи какво е отношението на другите части на лицето помежду им. Има една пропорция. Като вземете широчината на челото и дължината му, и съпоставите с един пергелтия мерки с положението на тази линия, ще можете да узнаете каква е честността на човека, доколко издържа. Изобщо, формата на главата и формата на мозъка упражняват известно влияние. У човека има известни линии, които фигурират вътре.

Казвате: Словото вътре е непрочетено. Има нещо непрочетено у човека, което ние наричаме човешка душа. В очите може да се види тази светлина на душата. Според науката на боваризма, ако теглите една хоризонтална линия през зеницата и ако погледът е насочен нагоре спрямо нея, на 45 градуса, вие вече ще имате една натура, на която може да разчитате. Но ако ъгълът на зрението е 45 градуса спрямо хоризонталната надолу, на този човек каквото и да му говорите, той е така свързан със земята, че всякога ще ви остави на понеделник, не може да разчитате на него. Погледът му е разделен, както казват турците: теб гледа, мен вижда. Той седи в къщи и наблюдава, хвърля поглед и като апаш къде какво става, всичко вижда. Той говори с теб, но съзнанието му е раздвоено. Питам: защо неговото съзнание е раздвоено? Това са ред поколения всадени в него. Този човек е роден при дисхармонично съчетание на звезди, зодиакални знаци, планети. Всички престъпници са родени в часове и дни престъпни. Има часове престъпни, има дни престъпни, има минути престъпни, има секунди престъпни в света. Следователно така роденият човек трябва някой учен да го изведе от това положение, както някой човек заблудил се в строежа на къщата, която е почнал, трябва да има някой да го изведе.

Затова Христос е казал, че онзи, който е роден в деня на престъпленията само по един начин може да се спаси – ако се роди изново. Ние можем да се родим изново, в себе си можем да се родим изново. В нас трябва да стане едно вътрешно преобразуване на тази престъпност. Във всеки човек се явява известна престъпност. Това не се дължи на нашата воля, даже не се дължи на нашето желание, но това е един навик, това е една хипнотична мисъл. По закона на хипнотизма човек може да изпълни една чужда престъпна мисъл. Но по закона на внушението не всеки човек може да се хипнотизира. Ти не можеш да хипнотизираш един светия, един праведен човек, а един грешен човек можеш да го хипнотизираш. Слабия човек може да го хипнотизираш, силния човек не може да го хипнотизираш.

Вие, християните, искате да бъдете силни. Ако не познавате Бога, силни не може да бъдете. Ако вие не познавате Неговото Слово, не може да бъдете силни. Но питате: това, което уча, съгласно ли е с църквата? – Ами това, което църквата учи, съгласно ли е с Божия закон, съгласно ли е с природата? Който и да е, еднакъв е законът. Та казвам: когато аз дойда до себе си, за мен не важи църквата, аз не се меся в живота ѝ. Църквата е едно общество между хората. Ако тя е от Бога – добре дошла. Но тези хора не са за мен авторитет. Защо да вървя с тях? Животът ми, волята ми, духът ми, душата, умът ми не идват от църквата, нито от другите хора, животът ми иде от друго място. Дотолкова, доколкото тези хора вървят по Божия закон и изпълняват Божия закон, ще бъда с тях. В противен случай: не могат ли да изпълняват Божия закон, за мен те не могат да бъдат авторитет. Мога да се отдалечавам от Божия закон, но тогава няма за какво да претендирам. За мен авторитет е тази абсолютна реалност в света. Това е едно правило. Гледам тази реалност каква е спрямо църквата. Но църквата

може да ми даде уважение дотолкова, доколкото има уважение към тази реалност. Моите отношения към тази реалност ще бъдат такива, каквито са отношенията на църквата спрямо Бога. Точно каквито са отношенията ми към Бога. Ние други отношения не може да имаме в света. Не може да ме съдят, защото Божият закон в света е да любим. Божият закон е да имаме знание, което да спасява живота ни. Божият закон е да имаме истина, която да ни въздигне. Истината е само за хората. Само човек може да бъде свободен. Всяко животно, което иска да бъде свободно, то става човек и трябва да измени своята форма. Сегашните хора трябва да изменят своята форма. Сегашните разбирания, които имаме, трябва да се изменят. Ние казваме: „Какво е било едно време!“. Едно време е сега. Разликата седи в това, че няма нито един учен човек от нашето време, който да знае точно разстоянието от Земята до Слънцето. Има други неща, които знаят, но от всички авторитети по астрономия няма нито един, който да знае точно колко е разстоянието от Земята до Слънцето. Знаят го с един милион километра разлика. Ще кажете: един милион километра то не е разлика. А пък то определя отношението ни. Ако ти знаеш правилно отношението, което Слънцето има към Земята, веднага много работи в твоя живот ще се изменят. Кривите понятия, които имаме за дистанцията между Земята и Слънцето, се отразява в нашия ум, ние не можем да се нагодим.

Има един правилен начин, по който можем да се нагодим. Аз зная точно колко е разстоянието, но това е само за мен. Като изляза, аз излизам по специфично време, държа заради мен тези лъчи. Можем да ги възприемем. Вие мислите, че в атмосферата горе вие сте господари. Природата не е толкова проста. Освен това в пространството има различни плоскости, съзнанието на хората се обърква.

Да не мислите, че вие сте господари? Вие трябва да излезете от тази атмосфера, трябва да се качите горе на Хималаите, за да имате ясна представа какво нещо е човекът. Колкото европейците се качиха, някои англичани се качиха почти до върха и казваха, че като се вдигнали на тази височина, забелязали, че не се чувстват англичани вече. Като се върнаха от тази височина, трябваше две седмици да привикнат да мислят, че са англичани. Казвате за някого: „Този човек има възвишени мисли“. А сърцето му тупа само когато говорят за него. Много висока мисъл! Че той даже още до Мусала не е отишъл, много възвишено мисли! Не зная колко български писатели има, на които мисълта им да е над Мусала. До Мусала са достигнали, но до пет хиляди, десет хиляди, петнадесет хиляди или двадесет хиляди метра височина над Мусала, това аз наричам поетическа мисъл, да се забравиш, че си българин, всички дребнави работи да забравиш и като погледнеш от тази височина, ще кажеш: „Елате, братя, при мен тъй се живее“. А той със своята възвишена мисъл казва: „О, майко България, която си ни родила, която си толкоз нещастна!“. Това иска да каже поетът: България е една нещастна жена, нещастни са нейните деца. По-нещастна жена от България няма. Та какво ще кажете? Какво ще възпявам майка България, ще я оплаквам.

Аз съм срещал българи да казват: „Какво да правя с децата си, не ме слушат, какво да правя с тях?“. – Ще страдат. Ще ви кажа една истина. България мяза на една едра жена, 2,5 – 3 метра височина, перспективно както съм я виждал, до 3,5 м. височина близо, 1 и 1/2 м. широчина и може на лакътя си да сложи около десет души българи и да стане такава една изразителна. Ние не приличаме на нея. В нея няма престъпни черти. България иска аз да ѝ угодя, да кажа както българските попове: „Няма други като владиците, те

са светии“. Но тогава аз бих могъл да кажа: като мен човек няма. Ако аз кажа тъй, поповете ще повярват ли? Няма да повярват. Ако кажа за българите, че по-добри българи от поповете няма, какво ще кажете? Кой ще го повярва? Ще кажете: „Намазали са му торбата, затова така говори“. Аз бих казал най-хубавите работи за българските свещеници, ако изпълнят три неща: да бъдат изразители на Божията Любов, да бъдат изразители на Божията Мъдрост и да бъдат изразители на Божията Истина. Тогава ще кажа най-хубавите работи за тях. Но иначе аз ще ги опиша, както се мъчат в ада. Богатият казва: „Отче Аврааме, изпрати Лазар да каже на моите близки да изменят начина на живот. Ние ядохме и пихме на земята, но се пържим тук – и владици, и попове, и проповедници, и държавници има в ада, всички, които са вършили престъпления и са изнасилвали своите братя...“. Срамота е това в 20 век такива лъжи да сипят по наш адрес. Това не е наука, нито религия. Не е въпросът само до това, че те говорят лошо за мен. Те сега за мен говорят, каквото си искат. Ако е само за мен, и без да говоря, аз мога да накарам всички българи да говорят добре за мен. Ако намажа на всички вестникари торбите с по двадесет – тридесет хиляди английски лири, как ще говорят? На всички журналисти ще намажа торбите им с по сто – двеста хиляди – и на французи, и на англичани – всички ще говорят добре. Това от моя страна ще бъде едно нечувано престъпление в света, което някога е станало, разбирате ли? Аз бих предпочел да се изсипят отгоре ми най-големите хули, отколкото да ми подхвърлят тези ненужни похвали.

Сега да се върнем. Две неща ви трябва: да познавате разнообразието в света – това е Бог, Който живее във вашите души, и във вашите тела. И да познаете Неговата дума, която е свещена, вътре във вашия дух – това е реалното. Ако вие опитате тези две неща, ще забележите, че от днес нататък вашата съдба ще

се измени. Измени ли се вашата съдба, и съдбата на всички в света ще се измени. Една кибритена клечка е в състояние да измени целия свят. Тогава аз ще ви приведа един пример. Когато Господ създаде Слънцето, то било десет пъти по-голямо, отколкото е сега, но не греело, светело като месечина и хора не могли да живеят – Земята била пуста и Дух Божий се носел над нея. Тогава идват най-учените хора, ангелите на Земята, обръщат се около Слънцето. Тогава Господ изпратил най-малкото ангелче с една клечица от Божественото и то като дошло, запалило Слънцето. На едно място се е запалило Слънцето и досега гори. И благодарение на това малко ангелче, откакто то го запалило, Слънцето станало десет пъти по-малко отколкото по-рано. Питам: кое е по-добре – да бъде Слънцето десет пъти по-голямо и да не греє или да бъде десет пъти по-малко и да греє? – Да стане десет пъти по-малко и да греє.

Тази истина, това ангелче, което ще дойде у вас, ще запали вашето сърце, ще запали вашия ум, ще запали вашата душа, ще запали вашия дух. Това ангелче аз желая да дойде у вас и да се радвате на него.

27 декември 1931 г., София, Изгрев

От смърт в живот

Ще взема 5 глава от Евангелието на Йоана, от началото до 31 стих.

Ще взема последната част от 24 стих: „От смърт в живот“.

Животът – това е осмисляне от гледището на Земята, осмисляне на човека, на човешката мисъл. Смъртта – това е обезсмисляне на човешката мисъл. Мнозина от вас нямате ясна представа какво нещо е смъртта. Смъртта е придружена с едно разлагане, с разединение на краткосрочния и дългосрочния живот. Това, което разединява краткосрочния живот с дългосрочния живот, това е смъртта. Има един процес на разлагане, образува се особена миризма. Всички същества, които умират, имат особена миризма. Затова не се изисква голяма философия, за да позная кога ще умре човек. Щом започне да мирише, може да е година, две преди, но той вече е започнал да се разлага. Още приживе се разлага. Казвате: „Този човек много мирише“. – Смъртта е влязла и проверява дали вече може да го вземе. Че смъртта е врата за живота, това са поетически изрази, значи затворът е врата за човека. Като го турят в затвора, да намери Бога. Това не е научно. Следователно смисълът, който ние търсим, това е животът. Вън от живота човешката мисъл, човешкото съществуване нямат цвят, нямат израз, нямат стремеж. Най-голямото изкуство е човек да придобие живота.

Под думата „придобиване“ не се разбира да имате живот и да ви го вземат – това не е придобивка, това е загуба. Под думите „придобиване на живот“ се разбира да владееш ония принципи, върху които животът е съграден, и да ги имаш всякога предвид. Всякога,

когато може да ти вземат това, което имаш, то е вече смъртта. Тогава ще бъдеш в едно положение на страх. Страхът не е нищо друго освен смъртта. Щом човек се бои, смъртта е близо. Щом любовта е близо, животът е там.

Често ние се забавляваме със съвременната наука. Това е едно условие за човешкото въображение, за човешките способности. Някои казват, че науката това доказвала, онова доказвала. Действително, науката е доказала много неща. Но някога тази наука, която доказва нещата, се загубва, няма я. Днес наука в пълния смисъл на думата няма, това е временна наука на временния живот. С умирането на Адам онази наука, която Бог повери на първия човек, изчезна. Жалко е, че Адам умря и занесе науката със себе си, и остави Матусал, син Енохов, живял 969 години подир него, но и той замина, и занесоха науката и никаква наука няма. Ние виждаме, нашата наука е до сто и двадесет години. Една наука, която се простира до сто и двадесет години, какво може да знае? Една наука, която не знае какво има на Слънцето, една наука, която не знае какво има на месечината, една наука, която не знае какво има на планетите, която не знае какво има на звездите, която не знае какво има в празното пространство, която не знае какво има долу в центъра на Земята, която не знае какво има в самия човек, не знае как е направен неговият мозък, какви жлези има, как се изявяват те – каква наука е тя? При това като гледаш тези големите, учените хора, големите деца, научно разправят, доказват нещо и след няколко години го отричат, доказват друго. Вие отивате при тях с букварите си да ви разправят за последните научни данни, те си дават вид на професори, а и вие си давате вид на професори.

Хубаво е това. Аз говоря оптимистично. Мен ми е много приятно да срещна един професор и казвам: ето едно учено дете, което отива с буквара в училище, на

добър път, много се радвам. Този професор мисли, че знае нещо. Не е лошо да мисли така, защото да мисли, че не знае, е още по-лошо. Нека мисли, че знае, хубаво е. Хубаво е да мислим, каквото искаме, но когато дойдем до онзи, действителния живот, ние трябва да имаме едно знание, а не да се пустослови. Например лесно е да кажем: каквото Господ казал. Тази дума има съвсем друго значение. Господ какво ти е казал? Отвън каквото е казал Господ. Че отвън и вятърът говори, и слънцето говори. Всичко отвън говори. Как ще познаеш гласа Божий? Казвате: „Господ говори отвътре“. Че отвътре говорят и безумните, и глупавите хора. Казва псалмопевецът, че разумният говори отвътре, от сърцето си. Отвред се говори. Как ще познаете гласа Божий? Наука се изисква за това. Вижте някой музикант като вземе камертона, зависи как ще схване тона: един схваща абсолютно точно тона, но друг музикант схваща с десет вибрации по-ниско, трети схваща с тридесет вибрации по-ниско. Тонът не е верен. И целият хор не върви, има един дисонанс. Басът криво пее, алтът криво пее. Сопранът криво пее и тенорът също. Като пеят криво всички, всичките пеят да се заглушат. Колкото повече крискат, толкова повече се объркват. Капелмайсторът трябва веднага да ги спре. Като сбъркат, пак да ги спре. Една пауза ще направи, нищо повече. Но понеже имаме честолубие, мислим какво ще каже публиката. Че публиката е по-невежа от капелмайстора. В дадения случай диригентът е най-важното. Той ще се влияе от публиката! Какво разбира публиката? Тя може да каже дали е правилно, или не е правилно нещо, но диригентът има главната дума.

Дойде Христос и донесе една наука, велика наука. Жалко, че го убиха преди време, и Той занесе науката със себе си. Той внесе нещо ново в света. Но и християнството, което сега се проповядва, не казва ония принципи на Христа. Христос казва: „Много работи

има да ви кажа, но сега тези работи не можете да ги носите, не сте готови“. И въпреки това Христос много нещо изнесе пред учениците си. Ако беше останал седемдесет, сто, двеста години щеше да бъде още по-добре. Но древните тълкуватели казват: „Било определено да умре Той“. – Беше определено да умре по Божествен начин, не по такъв, по римски начин да Го разпнат. „Ама Той умря.“ – Умря, но аз казвам, че не умря Христос, както трябва. Като умря по този начин, Той занесе знанието със себе си.

Сега останаха всичките учени и цяла каша забъркаха в тези две хиляди години. Всички казват: „Ние знаем“. И се проповядва за онзи свят. Ако ги питаш кой къде отива, все за оня свят отиват, но засега няма нито едно писмо от оня свят. Какво представлява онзи свят? Хората не знаят какво представлява, защото тази станция за тяхното радио е затворена. Има хора, които слушат новини от Лондон, имат радио и се разговарят – от Париж се разговарят, от Ню Йорк, от Чикаго, от Вашингтон. Онези, които говорят за онзи свят, какво доказателство имат? Казвате, че преди две хиляди години някой дошъл. Преди две хиляди години дошла една комета. Ако е така и сега би трябвало да се яви. Ще бъде смешно една комета да се яви веднъж и после да я няма. Учените хора нямат понятие и досега какво нещо е кометата. Кометата, това е новородено слънце, което се явява, и като се роди, кряска, вика, обикаля навсякъде да я видят и най-после се настани в някоя система. Образува един свят около себе си, може да стане и слънчева система. Сега като на параход ходи. Учените хора ще кажат, че това не е така. Нямам нищо против. Аз мога да направя едно възражение, че е право. Може възражението на учените хора да не е право, но може и съвсем да е право. Те сами често правят възражения за своите теории. Много пъти един учен човек създаде една теория, след това друг учен му възрази със съвсем друга теория. След това

трети възрази, четвърти и гледам теория след теория – и човешките умове се просвещават. Лошото не е там. Това е прогрес. Смяната на теориите е добър признак. Че учените хора мислят, и че знаят – аз ги уважавам. И това не е лошо. Лошото е там, дето мислят, че науката е казала последната си дума, че няма какво повече да се учи.

Като в църквата Символът на вярата. Като прочетеш този Символ – край. Но колко има да се коригира той! Вярва той в Единния Бог. Аз бих казал така: вярвам в Единния Бог, с когото съм говорил, вярвам в Единния Бог, на когото на гости съм бил. Вярвам в Единния Бог, който ми е дал Вечния Живот. Вярвам в Единния Бог, на когото слугувам. И всякога сверявам своето знание с Него. Това значи „верую в Единния Бог“. Какво ще ми казвате, че вярвате в Единния Бог! Каква разлика има между моя Символ и техния? Или това е Символът на вярата, който трябва да имаме? Тези, за да оправдаят своето невежество, казват: „Невъзможно е човек да говори с Господа, Той е Същество велико и трябва да се наредят ред светии между хората и Бога“. Така е и на земята. То е човешкият ред на нещата. До един голям човек мъчно се достига. Така е в слънчевите системи. В материалния свят е така, това е в реда на нещата, но това не е мярката, с която можем да определим, доколко Бог е близо до нас. Можем да идем и до другата крайност, защото всеки може да каже, че говори с Господа. Ще направя определение с един символ, за да изясня какво нещо е реалността.

Питат: какво нещо е Любовта и безлюбието? Безлюбието, това е една пустиня, където нищо не расте, където всичко е замръзнало, няма вода, нито птици – нищо няма. Това е пустиня. Представете си, че живеете в един такъв свят. Като дойде Любовта, всичко в тази пустиня започва да расте. Извори се явяват, светлина се явява, животни, птици, хора –

всичко има. И животът наново почва. Следователно, когато Любовта дойде в твоя двор, ябълки ще израснат, сливи ще израснат, круши ще израснат, жито ще израсне и веселие ще имате. И мисъл ще имате. Когато Любовта си замине, всичко това ще изсъхне и нищо няма да остане. Сега казвате: „Искат нас да ни убедят, да ни представят другия свят, оня свят“.

Милтън е писал за ада, но както Милтън е силен, когато пише за ада, така и този италиански поет Данте е силен, когато описва ада. Много хубаво описват, понеже те описват Земята. Защото Земята е адът. По-голям ад от Земята няма. Когато Господ създаде света, една малко ангелче четяло една книга; то ходело в първо отделение и в буквара му имало написано, че е създадена Земя, че била особена, че на нея живеели хора, че имало там хубав живот. Заинтересувало се то и започнало да се моли на един голям ангел да го заведе на Земята, за да види тия красиви същества – понеже Господ ги е създал, трябва да са красиви. Големият ангел го турил на крилата си, донесъл го на Земята. Малкото ангелче като погледнало хората, казало: „Аз ти казах на Земята да ме занесеш, а не в ада. Това не е Земята! – Това е Земята, а това са хората, от които ще излезе нещо хубаво един ден“. Ангелчето казало: „Занеси ме в небето, че когато дойде хубавото, тогава ме доведи тук“.

Ние говорим за един живот, който не познаваме. Казвате: „Непонятен е духовният живот“. Обратното казвам: няма по-понятно от духовния живот. Непонятен е материалният живот. Това, което потъмнява човешката мисъл, това, което потъмнява човешките чувства, това са ония желания на материята, вътрешните работи, които имаме. Може един предмет да го сложите тъй близо при очите, че нищо да не виждате. С една златна монета може да затворите цялото поле на човешкото зрение. Може да имате една мисъл в ума си, с която да затворите цялото съзнание.

Например мислите да станете богат човек, но най-първо знаете ли какво нещо е богатството? Искате да станете учен човек, но най-първо знаете ли какво нещо е ученост? Искате да станете добър човек, но вие най-първо не знаете какво нещо е доброто. Доброто, това е една от най-великите науки. Но страшното в доброто е, че то е свързано със злото. Онзи, който се занимава с доброто и злото, той трябва да бъде гениален човек. И злото е велика наука в света. Едната наука носи смърт, другата наука носи живот. Казва Моисей, че Бог сложи на изпитание Адам. И досега всичките богослови много хубави трактати пишат. От моето гледище казвам: много учени деца са те. Те пишат нещо, което абсолютно няма никаква основа в природата, и това никак не съществува. Това е толкоз вярно, колкото в една от американските колегии един от знаменитите професори по зоология искали да го изпитат неговите студенти колко е учен. Взели и направили един нов бръмбар. Взели петдесет-шестдесет вида разни бръмбари и от различните части съединили и направили един нов вид бръмбар и всичките много сериозно казват: „Господин професоре, намерихме един нов екземпляр. Вие сте учен човек и ще бъдете ли добър да ни осветлите към кой вид спада?“. Професорът погледал, погледал бръмбара и казал: „Хъмбък. Това е ваша измислица, такъв бръмбар не съществува. Това е ваша измислица, вие сте го устроили“. И те казват: „Учен човек е, позна, че е хъмбък“. Сега и вие четете някоя скърпена теория, някой човек оттук взел, оттам взел, този философ казал това, онзи философ казал онова, някой си автор казал, друг автор не знам какво си казал. И скърпи една нова теория. И казва: „Това е нова теория за спасението на хората“. Томове има написани, все спасяват хората. Като се върнал един учен българин от странство, започнал да разправя как може да стане по-хубава баницата, която майка му разточвала. Бащата казва: „Хубаво, синко, ха

сега по твоя начин да направиш ти баницата. Вдигнете тавата. Кажете как става баницата“. Обяснява много хубаво, но баница няма. Мазната баница не става по този начин. Може учените баници тъй да стават, но те живот не носят.

Та казвам: всяка теория е упражнение, гимнастика на ума. Една хубава теория трябва да има свое приложение. Щом прекъснеш приложението на процеса, всички онези процеси, всички онези знания, с които процесът се скъсява, те не носят истината. Донякъде може да я носят, но във всяко едно знание трябва да има един завършен процес. Сега например вие може да кажете, че вярвате в Христа. Вярвам, не се съмнявам, че вярвате. Но в какво седи вашата вяра в Христа? Вие казвате: „Ние вярваме в Него“. Добре, какво се ползвате, ако вярвате? И какво се ползва Христос? Защото трябва и вие да се ползвате, и Той да се ползва. Аз ще ви направя едно възражение, което и вие може да ми поставите. Писмо от Христос имате ли? Казвате, че нямате. Сега наскоро? – Не. Преди десет години – пак не. А сега, преди десет дни? – Не. За Новата година имате ли писмо? Вижда ви се чудно как е възможно да имате писмо от онзи свят. – Това е много казано! – Сега ще ви приведа един пример. Трябва да се разбират нещата в техния вътрешен смисъл. Иначе всякога можем да се заблудим.

Това става в новите времена, в 19 век, когато се създаде интерес към окултните науки. Един от европейските князе, няма да му казвам името, заинтересувал се и след това поискал да види своя Учител. Главното в окултната наука е: ученикът, който влиза в Школата, трябва да види своя Учител и той да му предаде своите уроци, защото без Учител може да четеш окултни книги, колкото искаш, но те са безсмислени. Да четеш окултни книги, то е като да учиш музика, да разглеждаш нотите, без да има кой да ти каже как се пеят. Даже може да правиш опит да пееш, но когато

дойде онзи видният музикант, той ще ти каже, изпее и изсвири всичко така, както е написано. И в окултната наука казват, че има два начина за съобщение с невидимия свят, с този окултен, таен свят – вътрешен и външен. Външният за хората е подложен на съмнение, но ако се вслушате във вътрешния си глас, който е по-сигурен, няма да се излъжете. Правото е вложено във вътрешния глас.

И тъй, един ден този княз чува, че му казват: „Ще напуснеш палата си, ще се облечеш в прости дрехи, ще вземеш тоягата и ще отидеш при своя Учител“. Казано-свършено. Веднага се облича, напуска двореца си, отива и сяда да проси. Минава един, минава друг, всички слагат по нещо. Напълнила се паничката. Той като княз за пръв път има тази опитност. И чака да мине неговият Учител. Минава един човек, млад, на тридесет и три години, и му казва:

— Какво си седнал да просиш, защо не отидеш да работиш?

Той си взема канчето и тръгва след този човек.

— Ти отиде да седнеш на пътя, да просиш, мислиш, че твоят Учител там ще дойде. Трябва да работиш, да се занимаваш с уроци.

— Каза ми нещо отвътре.

— Каза ти нещо вътре, но ти трябва да разбираш къде е тази улица, в училището трябва да идеш и там ще просиш знания. В училището ще идеш като ученик, а не да се курдисаш тук.

Този човек именно бил неговият Учител, но той още не го познава! Ученикът рекъл:

— Направих една погрешка. Какво да правя сега?

— Сега ще чакаш, докато втори път чуеш гласа.

— Дълго време ли ще бъде?

— Ще чакаш.

Когато ни се каже една истина, ние може да се обезсърчим. Обезсърчението нищо не значи. То е един акт материален. Ти се обезсърчаваш, мислиш, че

нищо не можеш да постигнеш. Обаче в Божествения живот всичко е постижимо. Там, където има живот, всичко е постижимо. Там, където има живот, трябва да има време. Във времето, в безкрайността всичко може да се постигне. Човек трябва да разбере, че за събъждането на всяко нещо си има определено време. Важно е да знаеш какво трябва да учиш в този момент. Този, който е направил света, не е направил някои неща така, както учените хора. Има един свят, който от самата вечност съществува, той никога не е направян. Направен е нашият свят. И този, нашият свят, е направен по образец на онзи, идейния свят.

Целта е животът и то безсмъртният живот. Казват: „Като умрем“. Не е въпрос за умирање. На първия човек Бог му даде да учи закона на послушанието и търпението. Той учеше първо закона на послушанието, а после на търпението. Сега ние имаме два вида послушание, понеже двама души учители имаме. Бог казва: „Няма да ядете от това дърво на познанието на доброто и злото. Няма да ядете от това дърво дотогава, докато аз не ви позволя, аз да ви покажа как се яде от това дърво“. Адам трябваше да слуша и да търпи едновременно – учеше послушанието и търпението. Но раят беше едно велико училище, в което имаха право да влизат и ученици от противоположния лагер на тъмнината. И дойде един адепт от противоположната страна – отвън, от външните учени и каза: „Хубаво място е тук. Знаете ли каква сила се крие в това дърво?“. Ева, ученичката на Адам, отговори: „Господ ни е забранил да ядем от него. – Но Господ ви опитва. Вие трябва да имате инициатива, да бъдете смели и решителни“. И те послушаха него – вместо да послушат Господа, послушаха този адепт, ядоха от плода на забраненото дърво. (Сега се опитва едно послушание на българина.) И какви бяха последствията? Дойде смъртта. Следователно онзи адепт, който дойде в рая, задигна живота на Адам. Открадна го и си замина и

остави смъртта в Рая. Като дойде Бог видя, че те са яли от този плод, разбра, че са се заразили вече. Както най-страшната от любовните болести е сифилисът – най-страшната проказа, която светът някога е виждал, така грехът е най-страшната болест, която съществува в света, която носи смърт и унищожава живота. Такава е истината. Ако тази болест влезе в човека, тя трябва да се изпъди навън. Когато Бог дойде, според законите на Школата, Той облече нова дреха на първите хора и ги изпъди извън Рая, за да не се зарази Той с тази страшна болест.

Казвате: “Сгреси човекът”. – Не изпъдиха човека заради това, че сгреси. Не за греха, а за непослушанието го изпъдиха. Казва тогава Господ: „Идете при този черен адепт вън и живейте. Понеже вие повярвахте на него, при него идете. Всеки трябва да иде при своя учител“. И осем хиляди години те са при своя учител в света, който ги учеше, че ако ядат от това дърво, ще станат богове. В човешка форма ще станат като боговете. И каквото каза този учител, те го туриха на Земята. Той беше много учен човек. Сега някои стават царе, някои стават князе, мантия си слагат; някои стават владци, че освен мантия и корона имат на главата. Някоя мома като булка също слага венец на главата си. Но дойде ден и на булката одират кожата, на владиката одират кожата, на царя одират кожата. Не е останала кожа в света, която да не е одрана. Науката показва, че от осем хиляди години насам няма някой, на когото кожата да не е одрана. Занимаваш се със спасението, но ти одират кожата. Както и да е, ще дойдеш до първоначалното търпение, до търпението на Бога. Сега търпиш, но това е неволя. Търпиш – дерат ти кожата, ти викаш, ревеш, но искаш – не искаш търпиш. Аз наричам търпение, това кожата ти да е на гърба ти. Мен не ме интересува какви са били някога хората, но какви са сега. Мен ме интересува сегашният живот, какъв трябва да бъде. Изразът,

отношението ни към тази реалност, към която се стремим, постиженията на нашия сегашен живот, това ме интересува. Нали малкото дете трябва да расте? От това гледище в сегашната култура животът на младия е краткосрочен. Не се знае дали ще стане стар. Младите хора са изложени на много болести и затова трябва да ги пазим. Младият е изложен на болести, на грях, на доброто и злото и рядко може да издържи. Колко можем да издържим?

Нямаме достатъчно време, това сами го знаете. Яденето само колко време ни поглъща! Колко време ни остава на ден да учим? Ние сме в Египет, при онзи фараон, който ни управлява. Закон няма. Постоянно трябва тухли да печем. Едва ни остава време да мислим. Даже религиозният човек е роб на яденето. Може да смиламе жито като воденичаря, но брашното го взима онзи, който е господар. Вие ходили ли сте да наблюдавате воденичаря? Той смилва зърното, но брашното го взима онзи, който е донесъл житото. И колцина от нас като ядат, знаят как да ядат? Сега учените хора казват: „Пресмятаме какви храни трябва да се ядат, за да е здрав човек“

Това не е наука, аз правя едно малко възражение. Какъв трактат са чели тревопасните животни? Какъв трактат са чели месоядните животни? Какъв трактат са чели мухите, пчелите? Ние казваме, че ако не се учим, не може. Съгласен съм, но пчелата, която отива да събира нектар, по кой принцип знае къде има мед? Казвате, че това е инстинкт. Това е залъгване. Не е инстинкт, никакъв инстинкт не е, както вие го разбирате. Мухата се е учила дълго време, за да разбере как да си намира храна. Пчелата работи четири-пет месеца и пак се връща в своя свят. Пчелите не са така глупави същества, както си мислите. Те са много умни същества, макар и в тази миниатюрна форма. Едно дете, което суче мляко от майка си, умно ли е? Като дойде на десет-петнадесетгодишна възраст, започва

неговата интелигентност да се възстановява и да се развива един орган, чрез който човешкият дух работи. Защото ти може да съзнаваш нещо в себе си, може да си много музикален, но ако нямаш орган, с който да изразиш във външния свят своята музикалност, тя какво ще те ползва? Може да си говорител, но ако нямаш език да изразиш своята реч, тогава мисълта ще остане затворена.

У нас трябва да има вътрешен импулс да изучаваме съвременната материя. Ние още не познаваме какво нещо е материя. Изучавали ли сте какво нещо е материята? Казвате: „Субстанция“. Какво нещо е субстанция? Или казвате: „Това е есенция, това са елементи“. Какво нещо са елементите? Сега обясняват тези неща, но ние не сме дошли до края на обяснението им. Зад всеки елемент, какъвто и да е той, съществува една разумна сила. Зад водорода съществува една разумна сила. Водородът е израз на тази разумна сила във всички отношения, съединения и разединения, които стават, той се подчинява на нея. Дето има закон, има разумност. Ние приемаме водорода за най-лекия елемент на земята. Но има вещества, които са хиляди път по-леки от водорода. Да оставим това дали е така, защото може да дойдем до спор. Аз не искам вие да вярвате на всичко, но като започнете да изучавате степените на елементите, на частиците, ще дойдете до същото. Има такива вещества, които съществуват в света, и които вие не можете да обясните. Как ще обясните човешката радост? Вие имате известни скърби в душата си, като че ли целият свят пред вас се разрушава. Но в един момент е така – някой наш приятел е казал нещо много малко. Много малка причина може да създаде цял преврат в човешката душа.

На мен ми разправяше един господин във Варна: отчаял се един ден, не му се живее, иска да си зами-не за другия свят. Казва: „Не искам да видя никого“.

И вървял край брега. Влиза в една пещера и покрай него минава една малка мушица, започнала да ходи насам-натам. Веднага се изменя състоянието му и дохожда едно приятно състояние. Зарадвал се в себе си, че тази мушица го посрещнала. Зимно време било. Излязла и започнала да се върти около главата му – изменила цялото му състояние. И оттам насетне, откакто го посетила тази мушица, той започнал да мисли другояче. Слушах го и рекох на себе си: срамота е ти като човек да мислиш така. Тази мушица разбира живота по-добре. „Като я видях, казва той, влезе в мен нещо, стана ми приятно, денят ми стана светъл“. – Тази мушица е среда. Една Божествена енергия минава през тази малка мушица. Тя е дошла като един скъпоценен камък. Запалила го като кибритена клечица и произвела цял преврат. Като мине Божествената енергия през мушицата, произвежда преврат в неговия мозък.

И трябва да знаете, че мозъкът отскоро е създаден. Нашият мозък е създаден изключително за физическия свят, той е най-крайният предел и най-висшето в природата, но центърът на човешкия живот не е главата. Ако вземете човека и проточите ръцете и краката му, тогава ще търсите центъра. Дето е центърът, там е най-важното място на човека. Като ви говоря, някои от вас ще кажат: „В пъпа е“. Не е в пъпа, но близо до сърцето. Там е най-разумното място в човека. Когато ти чувстваш, че нещо ще ти се случи, когато ти е мъчно или радостно, всичко това става в този физически център. Тук, в сърцето, се намира духовното тяло, с което човек живее. Каквото и да направиш за това физическо тяло, което така крепиш, един ден все трябва да се простиш с него. То е временно. Ние така сме свързана с физическия си живот, че искаме през целия си живот да закрепим това тяло, без да обръщаме внимание на духовното. Ако беше красиво и съвършено, то щеше да реформира физическото тяло.

Процесите на яденето щяха да стават по друг начин, процесите на дишането, на кръвообращението, на мисленето, на чувстването също. Чувствата не спадат към физическия свят.

Сега да обясним нещата. За да бъде здрав човек, той трябва да изучава природата. Понеже тя е постоянно дело на Бога. Вън от нея нищо друго не съществува. Съществува един свят, но между природата и този свят още не е образувана връзка, или казано другояче, в нас не е образувана връзка. Ако излезем извън живота на природата, ние не можем да влезем в този друг свят. Или ако влезем, той ще бъде непонятен за нас, ние няма да можем да си го изясним. Във физическия свят трябва да имаш очи, трябва да имаш уши, трябва да имаш обоняние, пет сетива трябва да имаш, за да се ориентираш. Щом влезеш в другия свят, там трябва да имаш повече сетива. Другият свят коренно се различава от нашия. В онзи свят ти никога не можеш да видиш едно същество да си свива веждите. В оня свят ти не можеш да видиш едно същество да се прозява, да си наведе главата или да се намуси, да седи на стол, нито да спи по гърба си или по корем. В оня свят съществата се отличават коренно от нас. За тях е непонятно какво е това да направиш престъпление. За тях е непонятно как може един човек да се съблазни от пари, да вземе някой метал и да го тури в джоба си и да мисли, че е щастлив. Те не могат да си представят да вземат сто английски лири и да мислят, че това е осигуряване на живота. За тях това е голяма заблуда. Златото за тях не е това, което е за нас. Те разполагат с истинско знание, което води към вечния живот, към законите на природата, към мисленето, към чувстването, към прилагането – това е техният живот. Златото те са го разложили и са го сложили на работа. А ние го слагаме в касите да седи. Дойде някой, задигне парите. А след това цял живот разправяме, че са ни обрили, че са ни взели няколко мили-

она, че сме станали нещастни, сиромаси. Много хора се самоубиват, след като ги оберат. Защо? Защото им взели парите. В оня свят ти пари на човека никога не можеш да откраднеш, златото не можеш да му вземеш. Първо, като тръгнеш за оня свят, парите си не можеш да вземеш, златото си не можеш да вземеш също. В оня свят, каквото пожелаеш, ще го имаш. Българите имат едно поверие: те вярват, че има една вечер, на Богоявление, когато небето се отваря и човек каквото пожелае, му се дава. Един българин проврял главата си през едно малко прозорче и искал от Господа: „Господи, да ми дадеш пари една крина, голяма като главата ми“. Парите дошли, но и главата му станала като крина, че той не могъл да я извади от прегръдките на прозореца, откън останала. Дошъл негов съсед и се чудел защо се е заклешил така, че главата му ни напред, ни назад може да се движи, и тялото също не може да излезе от прозореца. Трябвало да се събори цялата стена...

И ние сме горе-долу в това положение: главата е в оня свят, а тялото е в този свят. Нито в този свят можем да направим нещо, нито в оня свят можем да направим нещо. В този свят не можем да направим нещо, защото главата ни я няма. В онзи свят не можем да направим нещо, защото тялото ни го няма. Писанието казва: трябва да се събори стената, да се освободи главата на човека. Тази глава не трябва да бъде голяма като крина. Една толкова голяма глава не е реална. Клетките, които живеят в такъв мозък, са страшни аристократи. Те са като турските бейове, какво ли не искат – това да направят, онова да направят, това да бъде, онова да бъде. Всеки ден, всеки час все искат нещо. И като не можеш да ги удовлетвориш, те ще те уволнят. Или ще си заминат и ти ще останеш на празни ясли. Тогава не в своята глава ще вярваш, но в глава, която представя Истината, и която е в единство със сърцето. Силата на човека седи в мозъка му,

но животът му седи в сърцето. Трябва да се заемем да освободим нашия живот. Знанието нищо не може да ни ползва, ако ние не можем да придобием живота.

Казва Христос: „Аз затова дойдох, да им дам живот в изобилие и да се научат хората как трябва да живеят“. За това има специфични методи и начини, не само празни думи. Цялата природа отвън: всички растения, плодове – ябълките, крушите, сливите – всички скъпоценни камъни, после металите – всички елементи са тясно свързани с човека. Те крият в себе си известни сили, които човек трябва да знае как да използва. Сега учените хора използват силите на природата само за механически процеси. Например електричеството е за осветление на градовете, за лекуване на известни болести; но някой път прави по-големи пакости, отколкото добро. Казвам: тепърва трябва да се проучва природата. Ние казваме „Природа“. В природата са внесени съкровищата на нашия живот и ние тези съкровища трябва да ги изследваме и да извадим онези сили, които са скрити в тях. Тогава ще дойдем във връзка с един свят, близък до нея. Защото тази природа, която се открива, това е едното ѝ лице, това са отрицателните природни сили, които действат засега. Ние живеем в една природа, която има смени: тъмнина и светлина, живот и смърт. Другото ѝ лице е, където животът е непреривен процес и един непреривен прогрес.

Да допуснем сега, че си болен. Не всеки лекар може да лекува болестите, защото онзи лекар, който ще лекува известна болест, той трябва да има вещество, положително вещество, което е антипод на болестта. Или, казано другояче, той трябва да съдържа такъв магнетизъм, който може да лекува твоята болест. Има лекари, които като дойдат в къщата ти, детето ти ще умре, нищо повече. Има лекари, като дойдат, детето ти ще оздравее и без да му дават лекарство. Лекар, който няма необходимия елемент на лекарството в себе си, той не е роден за лекар, той е един професио-

налист лекар, по-често уморява хората, отколкото да ги лекува.

В средновековието един лекар лекувал хората с топла вода. Той пушал кръв на болните и им давал топла вода. И цял живот като ги лекувал така, всички ги уморявал. „Досега нито един човек не съм излекувал, но нима другите лекари ги изцеряват?“ – казвал за свое утешение. Да допуснем, че вие имате едно просто главоболие. Според съвременните теории то се дължи на натрупване на известни полуорганични вещества, на събирането на повече водород или повече кислород, или повече азот, или повече въглерод, или други елементи в слепите очи. Този водород, този кислород или този азот, или въглерод стават среда за събиране на известни енергии, които в дадения случай не употребявате в работа. Усещате едно напрежение в главата, като че ли ще се пукне. Как трябва да се лекувате? Българите имат стари баби лечителки. Доведат някого, който го боли главата, бабата ще го вземе в стаята си, ще вземе едно кокошо яйце, прясно, блъсне го в челото на болния, след това измива челото и човекът оздравява. Бабата му казва: „Никому няма да казваш, баба, че яйцето е счушено“. Аз ви давам рецепта. Когато се измъти кокошото яйце на челото, главата ще оздравее. Това значи в преносен смисъл да счупиш кокошото яйце на главата си. Важното е, че тази баба знае да лекува. И тя трябва да счупи яйцето – ако ти го чупиш, няма да оздравееш. Не само това, но има и растения, които могат да лекуват. Една ябълка може да ти послужи като лекарство, една круша може да имаш като лекарство. Всички растения, които съществуват, може да ги употребиш като лекарство и като храна, но трябва да знаеш как и при какви условия. Най-първо трябва да знаеш закона на своята мисъл. Ако ти храниш една отрицателна мисъл, ако ти храниш каквато и да е омраза, към когото и да е, ти не може да бъдеш излекуван. Помни това! Понеже отри-

цателните мисли са лоши проводници на силите на живота. Следователно ти за своето благо, за благо на своето тяло, за благо на своята душа, за благо на своя ум, за благо на своето сърце – ти трябва да отпъдиш всяка една лоша мисъл, която е лош проводник. Какво те ползва?

Ти седиш и казваш: има един, когото не обичам. Ти не обичаш този човек и това е причина за всичките ти нещастия. Откакто си го намразил, болестите те сполетяха. Казваш: „Не мога да го обичам“. Не е въпросът да го обичаш, сложи го малко настрана. Кажй: „Този човек не ми е направил никакво зло, той не ми е направил и никакво добро“. Замести го с някого, когото обичаш, за да стане проводник. Трябва да обикнеш някого, за да се излекуваш. Ти може да обичаш баща си и майка си, в къщи те са основа за теб. Но за да бъдеш излекуван, ти трябва да обичаш трето лице отвън, човек, когото никога не си обичал. Може да направиш опит; може баща си, брат си да обичаш, това е основа, но трябва един друг човек, нов елемент, който ще послужи като проводник, за да се излекуваш. Когато Христос казва да се обичаме един друг, Той иска да каже: за да бъдем здрави, за да бъде нашата мисъл трезва, за да може да се разбираме непременно трябва да имаме любов един към друг. Не само да се обичаме. Ако любовта няма никакво приложение, какво ни ползва тази любов?

Да храним добри чувства. Добрите чувства са проводници на ония сили, които носят Божествения живот. Така има смисъл. Ще кажеш: „Заради моя прогрес трябва да изхвърля лошите чувства“. Същият закон е: този човек, когото мразиш, той става причина ти да бъдеш сиромаш; не ти върви – трябва да обичаш някого отвън, за да станеш богат. И за да бъдеш учен, пак трябва да има някого да обичаш. Онзи учен професор има някого, когото той обича. Всички постижения в света седят в този велик закон: да обичаш някого.

Има два вида обич. Един германски професор се влюбва в своя студентка, но изгубва своята професорска катедра, завлича го студентката. Друг германски професор се влюбва в една много бедна студентка, но тя го повдига. Едната е черен маг, а другата – светъл. Едната да знаеш, че ще те смъкне – то е омразата. Като мразиш, и в омразата има любов. Защото онзи, който те мрази, друго обича. Всякога омразата има противоположни на себе си чувства. Ти не можеш да мразиш някого, докато не обичаш друго. В сегашния живот например онзи мъж, който намрази жена си, защо я намразва? Защото обича друга. Той не може едновременно да обича силно и двете. Той като не познава закона, жената трябва да го познава: тя трябва да обича онази, която мъжът ѝ обича, нищо повече. Тази е тайната на живота. Казвате: „Ама как така? Аз ще го науча, как той смее!“ – За нейно благо трябва да я обича, за да влезе живот в нея, иначе нищо няма да добие.

В нас има противоположности, които съществуват. Самият мъж не може да разреши въпроса. Вижда противоречието: той е обикнал тази жена, но се мъчи човекът, защото казва: „Какво ще каже жена ми сега?“. Жената не е авторитет. Защото има ли право мъжът да обича всяка жена? Има право. Има ли право жената да обича всеки мъж? Има право, но всеки мъж да го обича във времето, което е определено за него. Има право! Кой е дал тази наука, че жената няма право да обича друг мъж? Съвсем друго е да обичаш друг мъж. Специфично ще го обичаш. Всеки мъж ще обичаш по особен начин.

Сега се изисква да мислите трезво. Вие мислите като децата. Като се говори за чаша, казвате: „Може ли човек без винцето?“. Може, защо не. Чашата не е направена за вино, за ракия. Чашата е направена за бистра вода, за най-хубавата бистра вода. Следователно в човешкото сърце, което е чашата на живота, трябва

ва да се вмести Любовта – живот възвишен и благодатен. Сърцето работи с Любов, с безлюбието спира.

В новото разбиране казвате: „Аз съм християнин“. Тогава как ще обясните този факт, дето Христос казва: „Едва ли ще се намери човек да умре за своя си приятел“. Апостол Павел казва: „Христос умря за нас“. Кой застави Христа да умре за другите? Имаше една дълбока вътрешна причина, която го застави. Ако Христос не беше се подчинил на този велик закон, Той щеше да влезе в рамките на смъртта. Именно в този смисъл Христос дойде в света, за да покаже онзи истински път, че животът е в Любовта, не в омразата. Животът е в послушанието, а не в непослушанието. И ние трябва да се върнем към послушанието, към Бога. Послушание е потребно. Сега, каквото и да ви кажа, вие може да подложите моята беседа на критика. Хубаво. Аз ви похвалявам. Но питам ви: по-учени ли сте от мен? Не сте. Въпросът не е да спорим. Ако аз споря, то ще бъде, за да покажа знанието си. Въпросът е, че онова знание, което мога да внеса във вас, може да се провери. Може да се провери, че думите ми са истинни. Това е знанието да използвате живота, това благо, което Бог ви е дал първоначално. Това е наука – ако вие можете да разрешите това противоречие, което опитвате от хиляди години с онзи маг, който е казал, че може да бъдем като Бога. Казваме: „Ние сме като Бога“, но виждаме, че не сме като Бога.

Правата мисъл седи в това: аз наричам силен човека, който може да смени в даден случай едно свое лошо състояние. Например дойде някой и ти казва: „Слушай, ти си цяло говедо“. Аз правя превод на тази мисъл, това значи: никога не бъди в противоречие с любовта и с Бога. Не бъди в противоречие с живота. Това значи да не бъдеш говедо. Ако аз взема в буквален смисъл думата, и мисля, че съм говедо, това най-първо не е вярно! Аз съм говедо, ако се скарам с този човек. Но аз го поглеждам и казвам кротко: приятелю, крайно ти благодаря за хубавите думи.

Ще ги помня. Вземам, записвам думите и слагам своя превод. Аз правя превод, те са магически думи: „Не бъди животно“. Това е най-обикновеният ватански език. Вол, говедо, кон, магаре – ще намерите превод на тия думи: да не бъде човек в противоречие с любовта, с Бога и да изпълни Божия закон. Ще бъдеш човек. Това ти е казал: не бъди говедо! Белият цвят на вола и рогата какво показват? Волът е вол, защото е в противоречие с невидимия свят. Той е турил бяла козина, понеже е изгубил своята чистота. Следователно волът само чистотата може да го спаси. Ако всеки вол би разбрал, че той е в противоречие с разумния свят, че нему трябва чистота, тогава той ще се спаси. Веднага рогата му ще паднат. Че по-нечисти от животните има ли? Този вол ще те поздрави, ще го видиш, ще те срещне, ще се ръкува с теб и хич няма да знаеш, че това е вол. Любовта има едно свойство. Онзи, който те обича, да остане всякога невидим за другите хора, за да не подозира никой, че той те обича.

Ще ви приведа един окултен мит. В една царска дъщеря се влюбил един момък и никой не могъл да го види. Щом дойдат други гости, той не си отива, но веднага се превръща в едно плодно дърво. Казват: „Отлични плодове. Откъснете си, наскоро е садено“. А пък някой път се превърне в някой хубав кон и който язди, пита откъде е. „Наскоро дойде.“ Щом заминат гостите, нейният възлюбен взема своята форма. Щом дойдат чужди хора, се обръща или на извор, или на ябълка, или на круша, или на кон.

Какви са сега нашите понятия за любовта? Вие като имате някой, който ви обича, ще се похвалите и още наред пътя ще ви го вземат. Има ли някой в сегашния живот, мъж или жена, на когото да не е взет любимия човек? И въпреки това онзи, който те обича, той никога не може да те разлюби. Онзи, когото ти обичаш, никой не може да те застави да го разлюбиш. Ако някой ме обича, нищо не е в състояние да го

застави да ме разлюби. Ако аз обичам някого, нищо не може да ме застави да го разлюбя. Така седи този велик закон. Да мисля другояче, значи да съм в крайно заблуждение. И тогава се раждат нещастията на човека. В Любовта има признак как може да обичаш. Вие питате: „Кой е признакът? По какво познавате, че някой ви обича? По какво познавате, че той докрай няма да ви измени?“. Ако не ви измени, може да разчитате. Може да ви измени по единствената причина, че вие се съмнявате. По същата причина ние отдалечаваме Бога от себе си, прекъсваме връзката и казваме: „Господ не ме слуша“. Господ ли не ни слуша или ние не Го слушаме; причината е вътре у нас. Какъв е смисълът?

Религията е наука за сърцето, а науката е наука за ума. Как ще ги примириш наука и религия? Няма какво да се примиряват. Пък и няма какво да се делят. Значи, религията е наука за сърцето и ако е на сърцето, тази религия ще бъде безсмъртна. Казваме, че като умрем, ще идем при Христа, Той ще ни даде живот, но след двадесет години. Сега трябва да дойде животът! В този момент трябва да има живот. Казва Писанието: „Ако чуете гласа ми, ще имате живот“. Любовта в сърцето е една малка запалка. Ако ти посееш едно малко семенце, или едно малко зърно в своя ум, или едно малко желание в своето сърце не се отказвай от това желание. Един ден това желание ще внесе у теб всичкото знание.

Вие не трябва да бъдете свързани със сегашните си вярвания. Сегашните ваши вярвания сложете за тор на това новото знание. Казвате: „Къде ще отиде нашето знание?“. Къде отиде еврейството, когато дойде Христос? То стана тор. Сегашното християнство трябва да стане тор на Божественото учение, което иска да освободи хората от заблудите. Сега мъжете искат свобода, жените искат свобода, братята искат свобода, сестрите искат свобода, слугите, всички искат свобода.

да. И право имат. Как ще им се падне тази свобода? Има едно разрешение. Щом направим един опит да придобием свободата в себе си, ние и отвън ще знаем как да приложим закона. Тъй както те вървят, те ще си заминат като разрешават въпросите на краткосрочния живот. Свободата всякога е краткосрочна. Ти се освобождаваш от затвора, утре дойде смъртта, хване те, задигне те, слагат те в гроба, слагат ти надгробен камък и казват: „При Бога е отишъл“. Не е лошо така да се мисли, но аз съм против заблужденията. Защо ще продължава една лъжа? Как е отишъл при Бога?

Във времето на Йеремиа много пророци имаше. Те бяха един вид като връзка между Бога и хората. „Тъй рече Бог.“ И за всички е естествено да приемат това, което пророкът казва. Йеремиа е бил виден пророк, на почит, защото е казвал истината. Но и тогава имало безчет други лъжепророци, които всячески са се старали да пречат на истинските пророци. Един ден глас отвътре му проговаря. Казват му: „Иди и кажи на тия лъжливи пророци, че каквото предскаже пророкът, ще се сбъдне. Вас не ви е пратил Господ и каквото кажете вие, няма да се сбъдне“. Казвам: и в сегашното време има доста пророци, пророкуват навсякъде; чули-недочули, разбрали-недоразбрали – пророкуват. Но знание трябва, знание за живота, за действителния живот, какъв е. Какво е отношението между душата и сегашното тяло, какво е отношението между човека и природата? Какво е отношението между мозъка и симпатичната нервна система? Какво е отношението на ръцете спрямо краката, какво е отношението между човека и Бога? Има отношение. Деформиране става на краката. Деформиране става на ръцете. Деформиране става на лицето. Деформиране става на очите. Деформиране става във вътрешните органи, в мозъка. Защо? Щом започнат зъбите да се нааяждат, развалят се един от друг и така всичките зъби изпадат, венците вече не ги държат. Защо? Има

причини, преди всичко вътрешни. Между нашите чувства и нашите стремежи има отношение. Вълнува те една малка лоша мисъл. Това е зараза. Казваш: „Господ да я премахне“. Че тя е у теб. Ако в този лош човек не можеш да намериш една добра черта, която да обичаш, тогава къде е твоето знание? Я вижте онзи учен човек се занимава с киселините; сложил я в едно шишенце, потребна му е тази киселина. В друго шишенце има основа. С киселините и с основата той работи. Един лош човек сложи го в шишето, той е киселина. Може да работиш, имаш една основа. Ако нямаш основа, не може да образуваш никакво химическо съединение. Турците казват: „Светът да изгори, не искам да зная“. Основа е той. В живота има някой лош човек, радвай се. Ако събереш основата и киселината заедно, ще извадиш сол, но да се образува сол, трябва да туриш някой метал. Значи, за да се произведе едно равновесие, ще трябва да имаш търпение в себе си. Ти си нетърпелив. Ще вземеш храна, която съдържа повече метали, ще вземеш малко храни, които съдържат киселини, ще ядеш и храни, които образуват основи. За да се образува едно съединение, например сол, ще станеш по-търпелив, ще правиш ред опити, докато стигнеш до тези храни, които ще са най-добри за теб. Ученият човек знае храните, които са полезни за него. Някой яде само сладкиши, но това е крайност; друг пък не яде сладко, и това е друга крайност. Три вида храни има: сладките храни правят човека по-мек, основа има повече. Киселите храни правят човека активен, но трябва да се образува между сладките и киселите храни сол, равновесие да има. Лютивите храни правят човека буен, решителен, смел, енергичен, гневлив. Важно е да мине храната в твоята мисъл и чувства. Ако ти, след като ядеш, не усещаш, че енергиите на влязлата храна са изменили твоята мисъл, че са изменили твоите чувства, ти още нямаш основа, мязаш на воденицата, която мели

брашно. Брашното се взема, а дерменджията* ще вземе паспала**. Защо някои дерменджии имат воденица? Защото са тщеславни. Какво ще изкара воденичарят като цял ден мели?

Вие може да имате каквато искате вяра, каквато искате религия; вие може да бъдете безбожници или верующи. Безбожниците – на воденицата. Вземете вашата вяра и я оставете за вас, а вашето безверие оставете на воденицата. Но наука има и за безверните, и за верующите. Безверниците и вярващите еднакво дишат въздуха. В едно отношение са безверници, но в друго отношение са като мен. И ти приемаш въздуха като мен. Светлината не приемаме със задната част на главата си, а с очите си. Хляба го приемаме през устата. Казваш: „Аз имам особено верую“. Ти ядеш по същия начин, както аз ям. Ти дишаш по същия начин, както аз дишам. Има значи едно верую, което е общо.

Ако приемеш въздуха за основа, ти приемаш неговите елементи. Ако знаеш само как да приемаш въздуха и какво да изговаряш, когато дишаш, ще се ползваш много повече от това дишане. Когато Христос дойде при слепия, взе кал, плю, намаза му очите и му каза: „Иди сега и се умий“. Той отиде, изми се и прогледа. Казвам: това беше Христос, разполагаше с наука, със знание, със сили. Слепият пожела и повярва, че може да му се отворят очите, и му се отвориха. Ако ти имаш знания като Христа, и срещнеш някой сляп, който те е очаквал, може да плюнеш, да намажеш очите му и той като се умие да прогледа. Ти ще кажеш: „Аз не съм Христос“. Щом като не си Христос, да ти кажа какво ще бъде с теб. Ти ще бъдеш един роб, ти ще бъдеш един човек нещастен, ти ще бъдеш един човек само на условията. „Добре. Ама аз искам да бъда като Христа.“ Ти искаш да бъдеш като Христа, да

* дерменджия *тур.* Воденичар.

** паспал *гр.* Брашнен прах в мелница.

имаш корона, скиптьр. Знанието на Христа трябва да имаш! И да имаш в себе си онази самоувереност като онази баба: в къщи ще вземеш, ще блъснеш яйцето в челото на болния и като излезе отвън, този да каже: „Оздравя главата ми, не ме боли вече“. Имаш лишеи по гърба, мажеш ги с катран, не върви. Има хора, които само като духнат на лишея отгоре, и оздравява, лишеят го няма, търсиш го – няма го. Плюят – и след два дни го търсиш, лишеят го няма. И знаете ли какво нещо е плюнката? Вие сутрин като станете, ако няколко пъти плюете върху някоя котка, след два дни тя ще умре. Защо постоянно плюем ние? Защото трябва да чистим мислите и чувствата си. Чисти чувства се изискват всякога от нас.

Всеки един от нас да знае какво нещо е омразата. Срещнете някого и не може да го погледнете. Представете си, че вие се влюбите в някоя мома от високо произхождение, някоя княгиня. Тя казва: „Слушай, ще си отидеш. Ако ми донесеш една боа жива, само тогава ще имаш моята ръка“. Ти какво ще правиш сега? Сърцето ти гори от девет места, а тази мома иска една боа да я хванеш за врата, че да ѝ я занесеш. Ако можеш да овладееш тази змия, ще покажеш, че имаш любов. Ако не можеш да я занесеш, всичко друго е напразно. Изпитание е това. Тя казва: „Ако ти не можеш да ме познаеш като царска дъщеря, ако ти не можеш да ме познаеш като онази боа, ти не можеш да ме вземеш“. Какво значи това? Питам аз: как ще бъде във вас, две противоположности да имате? Как е възможно да мразите баща си? Ти казваш: „Как е възможно тази мома да бъде боа? Как е възможно да мразите баща си, че не е ли същото нещо?“. Ето противоречието: в омразата и в любовта към баща си ще разбереш две неща. Ще разбереш, че баща ти има две естества. Ще разбереш от две места баща си. Едното естество ще хванеш като тази боа близо до главата, за да познае, че си силен. Другото естество ще оставиш свободно.

Ти ще хванеш нещата за врата, когато са лоши, а ще ги оставиш свободни, когато са добри. Тогава: ако нещата са лоши, за врата ги дръжте. Имам ли право? Ако са добри, оставете ги свободни. Разговаряйте с тях като със свободни. Вие искате сега да галите змията отгоре по главата. Това не е наука. Змията не се глади отгоре. Змията има известна интелигентност, трябва да знаете да ѝ говорите. Разговаряли ли сте вие със змиите?

В света има един велик закон: това, от което човек го е страх най-много, винаги идва до главата му. Това, от което не го е страх, и то идва до главата му. Искате любов – тя идва. Вие се плашите, че ще изгубите любовта – така ще бъде. Страхувате се, че ще живеете дълго – идва животът. Страхувате се, че ще изгубите живота – и умирайте. Страхувате се, че ще сгрешите – и сгрешавате. Вярвате, че ще се покаете – и се покаявате. Вярвате, че ще станете учен човек – и ставате. Каквото мислите, това ще бъде. Във всеки даден случай човек трябва да уравни своите мисли, да е господар, да е приятел на доброто и господар на злото. Сега съвременните хора искат да бъдат господари на злото и приятели на доброто. Това е философия. Религията е наука за любовта. Науката е наука, когато е за Божествената мъдрост, за Божията сила, с които човек трябва да започне.

Досега ние сме били затворени в затвор. Тепърва трябва да живеем, да се създадат нови тела, нови глави, нови способности, нови дарби да развием и тези палеци въпроси ще ги разрешим. Всеки един от нас трябва да вземе участие в разрешението на тези въпроси. Като разреши нещо в себе си, аз съм внесъл нещо в света. Не само това, но аз съм вече съработник на онзи, великия свят, с онези същества, които работят за преобразуването на този свят. Сега имаме механическо разбиране за това преобразуване. Трябвало да дойдат да ни освободят. Питам: русите ни освободиха – освободиха ли ни наистина? Освободиха ни от

турците. Няколко града със свобода имаме. Но онази свобода, която българите искат, имат ли я? Няма я. Други освободители трябва да дойдат. Пак трябва да ни освободят. Тепърва пак трябва да ни освободят...

Седем пъти трябва да бъде освободен човек! Трябва да бъде освободен от тялото, трябва да бъде освободен от сърцето, трябва да бъде освободен от ума, трябва да бъде освободен от чувствата, трябва да бъде освободен от душата, трябва да бъде освободен най-последно от духа. Знаете ли какво нещо е дух? Да бъде освободен човек от духа, това е негативната страна на свободата. Сега иде положителната ѝ страна, а именно: свободата трябва да бъде на духа и на душата на човека, на ума и на сърцето. Това е цяла наука. Тогава човек, който има тези познания, ако може да употреби чувствата както трябва, най-последно ще бъде свободен и ще може да има живот, какъвто той иска. Ще бъде господар не на другите, но господар на себе си, ще бъде приятел на всички около себе си. Онези около него, които са лоши, и онези, които са добри, всички ще му бъдат приятели. Всички трябва да се стремите да бъдете господари на вашите лоши мисли и приятели на вашите добри мисли. Всички трябва да се стремите да бъдете господари на вашите лоши желания и приятели на вашите добри чувства.

Сега вие ще кажете: „Най-важното не казахте“. Прави сте. Най-важното оставих за себе си. Защото аз съм от онези готвачи, които след като сготвят, първо сами опитват яденето. Аз не готвя, без да вкусвам. Не само това, но отделям най-хубавото за себе си. Да ви говоря истината. От тази тенджерка отделям най-хубавото за себе си и на другите ще дам от нея. Някой ще каже, че най-първо ще ви даде на вас, и после на себе си. Той ви залъгва. Аз ако не зная как да сипвам на себе си, няма да зная как да сипя и на своите ближни. Най-първо аз правя опит със себе си. Ако за мен излезе право това учение, което проповядвам, непременно

ще бъде право и за всички. Аз каквото ям, знаей дали е сготвено хубаво или не. Ако не е сготвено добре, втори път вземам предвид какво трябва да се прибави: ако слагам пипер, слагам му с мярка, колкото му трябва; ако му сложа сол, ще му сложа толкова, колкото му трябва; може да му сложа и краве масло.

Един свещеник препоръчал на един човек да яде дървено масло. Но той имал свинска мас, а бил беден. Взел едно дърво, пробил една дупка в него от половин сантиметър и започнал да прекарва свинската мас през дървената дупка и да пие от нея като дървено масло. Пита го свещеникът: „Хубаво ли е дървеното масло? – Много е хубаво. Прекарах го през дупка“. Умен човек! Той мисли, че като прекара свинската мас през дървената дупка, тя ще придобие качеството на дървото.

Ние, ако отказваме да ядем месо, имаме предвид известно научно основание. Ако десет години ядеш свинско месо, в тези десет години можеш да се опорочиш. Един български свещеник ми разправяше: „Всичко сполучвам да преодолеея в себе си, но по Коледа от свинско месо не мога да се откажа. Всяка година този дявол все ме изкушава. Като дойде Коледа, все ще си кусна малко. Не го обичам, но все ще си хапна малко, и после боледувам. Всякога, когато съм ял, боледувам цяла седмица. След това казвам: идната година няма да ям. Дойде идната година и пак ям. Не е било нито един път, след като съм ял, цяла седмица да не боледувам. Като дойде Коледа ям, и после ме наказват“. Аз го похвалявам, че е ял, иначе, ако не беше ял, нямаше да ви дам този пример. Казвам ви го, за да обясня един принцип.

Вие очаквате да дойде Христос, да се изправи пред вас, да Го видите. Като дойде Христос, вие ще Го подложите на голям изпит. Ако дойде днес Христос, на колко места ще го спрат да му искат лична карта? Ако дойде в България ще му искат лична карта, ако отиде във Франция, и там ще му искат лична карта. Ако нямаш паспорт, ще те считат нелегален.

Това е наука: „От смърт в живот“. На всинца ни предстои една важна задача: това знание, което имаме, от него да се домогнем до онова знание, с което можем да съградим своето бъдеще. Не само болният търси здраве. Невежият търси знанието. Човекът на безлюбието търси любовта. Вие търсите винаги противоположното в света. Аз бих дал на всинца ви цярове. Но ако ги търсите буквално, ще имате обратни резултати. Ако ви кажа: раздай половината от имането си, за да бъдеш здрав, ще почнете да гледате отгоре надолу и ще кажете: „Как е възможно да любиш всички?“. Това значи да считате, че в живота съществува едно единство между всички хора. Ако не схващате така, не може да любите всички хора. То е немислимо, съзнанието не може да го обхване. За да обичате едно същество, трябва да го обхванете с вашето съзнание. Ако не можете да го обхванете, не можете да го обичате. Щом едно същество ви обхване със своето съзнание, вие се ограничавате; като ви хване някъде, не ви пуща. То казва: „Тук при мен ще седиш!“. Има си книга, пише къде си ходил, къде си се явил. Щом не те обича, не те ограничава, ти си свободен да ходиш, където искаш. Щом те обикне или щом го обикнеш, пак същото. Как ще се справите сега с тази история? И омразата е потребна. Омразата е киселина и тя е потребна. Представете си, че това същество, което люби, не сте вие. Вие сте зрител: наблюдавате онзи, който мрази, и онзи, който люби. Или сте ученик. Тия две същества, които любят и мразят, те са вътре във вашия дом; вие не се месете в работата. Ако така не разрешите въпроса, никога няма да дойдете до истината. Щом мислите, че вие любите и че вие мразите, се заблуждавате. Трябва най-първо да се освободите от онова същество, което люби. Усещате любовта, тя действа. Дойде омразата и нея усещате. Трябва да се научите да се освобождавате от тях, да не се вплитате в техните мрежи.

Сега ви пожелавам на вас от смъртта да минете към живота, от омразата към любовта, от глупостта към знанието, от робството към свободата. Това е смисълът. Само по този начин за в бъдеще вие ще си създадете нов живот. Защото ще срещате какви ли не работи отсега нататък. Знаете ли какви планини има да преминете? Знаете ли какви глетчери има да минете, през какви бурни и големи морета има да минете? Ще минете през центъра на Земята, през всичките огньо-ве, през какви страшни работи ще минете! Някой път ще желаете да ви се затворят очите и да минете. Трябва да имате живот и ще вярвате, че животът никой не може да го разруши; и тогава ще бъдете герои. Вие мислите, че сега ще ви вземат с някоя колесница оттук и направо на небето ще идете без никакво страдание. Аз бих казал, че може да бъде така, но отсега нататък вие трябва да имате любовта, понеже ще държите най-мъчния изпит. Това е закон. Колкото човек става по-учен, по-мъчни задачи му поставят. Някои от вас сте остарели и казвате: „Остаряхме“. Пипате си главите, брадите, казвате: „Остаряхме, побеляхме, бръчки имаме“. Хубаво е, че имате бръчки. Хубаво е, че имате бради, да не сте за съблазън. Едно време бяхте красиви, но все палехте чергите на момците. Сега погрозняхте, никой момък не се пържи за вас. Едно време бяхте богати, съблазнявахте хората, а сега осиромашахте и никого не съблазнявате. Радвайте се! Аз така гледам на живота. Във всички условия, в каквито и да се намирате, то е само за един малък момент. Сиромашията е един малък момент. Богатството е един малък момент. Благодарете на Бога! Схващайте думата „Бог“ правилно. Аз употребявам думата „Бог“ в съвсем друг смисъл. Аз говоря за един Господ, за Когото никога не сте слушали. Вие никога не сте слушали за този Господ. Каквото имате, всичко Нему дължите.

Аз говоря за този Господ, Когото всякога ще намерите навсякъде. И мъртви, и живи, и ангели, и човеци, и растения, и животни – всички в света черпят сила

от Него. Единственото същество, което ни подтиква към възвишеното в света, това е Господ. Няма какво да спорим за Него. Еднакво дишаме въздух. Еднакво възприемаме светлината, еднакво сме свободни, еднакво сме богати в Него. Той ни е сложил на разни работи. Едного турил касиер на парите и той се е заблудил, че е богат. На някого дал голямо тяло и той мисли, че е силен. А после Той му показва, че не е нито силен, нито слаб.

Божественият живот – това е смисълът на сегашния живот. Ако го постигнете, тогава всички наболили въпроси, които имате, каквито и да са те, ще се разрешат. Ако главният въпрос се разреши, всички други въпроси – икономически, социални и прочее – ще се разрешат. Следователно трябва да започнете с най-мъчния въпрос. Германците в миналата война атакуваха Вердюн, но не сполучиха, понеже те нямаха за цел да превземат Вердюн, но имаха за цел големите богатства, складирани за Франция. Това е лакомия. Ако искаха Вердюн да вземат, щяха да го вземат. И ние имаме да превземаме „Вердюн“, но имаме нещо користолюбиво, затова няма да го вземем. Ако германците не искаха богатствата на Франция, те щяха да сполучат. И после като се свърши войната, какво стана? Ако у вас влезе, каквото и да е користолюбие, вие ще претърпите крах. Това значи: когато човек атакува една силна крепост, той трябва само да стане господар на крепостта, господар да стане на положението.

Това е за Новата година. Да посрещнете вашата майка, която иде. Аз казвам: майката на Любовта като ви погледне, да ви намери малко благонадеждни. Тя ще ви даде ново учение. Може да ви завари такива, каквито сте сега. Ще кажете като апостол Павел: „Дано като дойде, да не разплаче мнозина от вас“. Тя не обича да плачете.

На всинца ви пожелавам нов живот. Не четете на брадите колко косми има. После, никога не слагайте в ума си, че сте стари. Никога не мислете, че сте грешни. Никога не мислете, че сте бедни. Че сте бедни, това не е право. То е лъжа. Никой не е беден. Да мислим, че сме бедни, не е така! Всеки един човек има в себе си възможност да стане повече, отколкото той е мислил.

Спретнете се през тази година да имате един глас. Спретнете се да учите. Късно ще лягате, рано ще ставате, ще учите. Няма да заповядвате никому. По-малко ще ядете, повече ще работите. През тази година това се изисква. Ако така работите, през тази година ще се подмладите с пет години. Идущата година с още пет – десет. Идущата още с пет – петнадесет. За десет години по пет години като се подмладявате, с петдесет години ще се подмладите, а пък за сто години по пет – с петстотин години ще се подмладите. Ако с петстотин години можете да се подмладите, то е вече „От смърт в живот“.

3 януари 1932 г., София, Изгрев

Вземи детето

„А след отиването им ето Ангел Господен явява се на сън Йосифу и казва: Стани, та вземи детето и майка му и бягай в Египет и бъди там, докогато ти река; защото Ирод има да потърси детето да го погуби.“

Евангелие от Матей 2:13

Ще взема само няколко думи от 13 стих: „Вземи детето и майката“.

Това изречение се повтаря два пъти в същата глава. Първият път – да вземе детето и майката и да иде в Египет. Вторият път – да вземе детето и майка му и да се върне в Йерусалим, в Израил.

Да описваме известни събития, които са станали преди две хиляди години като една история, и да не можем да извадим някаква поука, то е само едно забавление, театрално забавление. Присъствате вие на някой концерт, на някое представление; след като излезете от представлението, може да си дадете един отчет какво сте придобили. Преди да отидете на представлението се теглите на везни колко тежите, и като се върнете от представлението, пак се премерите на точни везни, за да видите придобихте ли нещо, или изгубихте. Ако искате да имате конкретна представа за придобивката, всякога когато човек трябва да придобие нещо на земята, той трябва да придобие един грам или една хилядна от грама, да има едно изменение в неговата тежест. Ние наричаме това реалност. Представлението е било хубаво – вие сте доволни, нещо сте научили и има промяна в теглото ви. Друг път може да отидете и да се върнете с една загуба – не ви е харе-

сало и парите са отишли, и времето е отишло. Казвате „съжалявам“, но пак се утешавате, че сте придобили една опитност. Опитността на онзи, който се е изгорил на печката, каква е? Той има белег на ръката, който всякога напомня, че печката, при всичката своя добрина, по някой път, ако не знаеш как да се отнесеш с нея, малко по своему като професор дава уроци на онзи, който се занимава прекалено с нея. Някои хора имат навик особено като отидат в село, постоянно да човъркат огъня; но това не е нещо важно, то си е тяхна работа. Че други ходят на представление, и то си е тяхна работа. Дали губят или печелят, и то е тяхна работа.

Има едно взаимно отношение, което съществува в света, то ни интересува нас. Може някое събитие преди хиляди години да е станало, но то е важно за мен. В дадения момент решава моята съдба. Казвате: „Как така?“. Много естествено, много проста работа. Просто е за онзи, който разбира, но сложно за онзи, който не разбира. Води се едно дело от двадесет и пет години за 100 000 000 лева. Ето последния момент, когато трябва да се реши туй дело. Мен то ме интересува, защото и аз съм един от наследниците. Може в началото да не ме е интересувало, но в края, понеже идват известни облаги за мен, казвам: От това дело зависи моята съдба

„А след отиването им...“ Когато този ангел се явява на сън на Йосиф, и казва: „Вземи детето и майката и иди в Египет“, там думата на български е преведена „бягай“. Думата „бягай“ е интензивна, много сериозна. „Иди“ значи може да идеш, може и да не идеш. Като се каже „бягай“, значи ще бягаш, нищо повече, ти не може да не бягаш.

В английския език има два спомагателни глагола, две частици за образуване на бъдеще време или за изразяване на намерение: „shall“ и „will“. Някой англичанин казва: „I shall go“ – значи: аз ще отида,

но може и да не отида. Но ако каже „I will go“ – значи, че непременно ще отида, искам не искам – ще отида. Разбира се, всеки език си има свои свойства. Езикът, то е разумното в човека. Някой път ние казваме, че еди-кой си човек не знае да говори правилно. Действително човек трябва да знае да говори правилно, но три качества има, с които речта е свързана: права мисъл, право чувство и права постъпка; това значи право говорене. Не може човек да говори право, т.е. да говори перфектно един език, ако не мисли правилно. Ако в него има правилни чувства, правилни постъпки, той не може да не говори правилно, езикът му не може да не е изящен. Някой може да каже, че лошите хора говорят красноречиво. Не, един лош човек не може да говори красноречиво. Ония хора, на които музикалните чувства не са развити, може да говорят, но след като слушаш един човек да говори, след като каже няколко изречения, ще знаеш, мисли ли правилно, чувства ли правилно, може ли да говори правилно. Речта му, говорът му ще определи какво е неговото вътрешно състояние. Тогава този човек, каквото и да ти каже, или както казват българите, звезди да ти снема от небето, ти ще знаеш мисли ли правилно или не. Българинът има едно качество: той преувеличава нещата, за да бъдат разбрани. Казва: „бяга като куршум“, „бяга като светкавица“ или „яйце да хвърлиш, няма къде да падне“. То има място много, хиляди и хиляди яйца да паднат, но така казва.

Това чувство е развито у българина, едно чувство на учудване. Съществуват в главата ни два центъра наблизо, свързани с него: не са отпред на голата част на челото, но под косите са скрити. Това чувство спада към тъй наречените морални чувства на човека. Ние се учудваме на величието Божие, на света, на звездите. Едно благородно чувство е то. Човек, който няма това чувство, не е доволен. Той не може да преувеличава. Българинът, колкото и да е силен в преувеличението,

ако му кажеш: „Ти, който знаеш да преувеличаваш, кажи ми колко е голямо слънцето“, той ще каже: „Голямо е колкото цяла Европа“. Това е едно умаление. В неговия ум Европа седи като нещо голямо.

Може би у вас има едно притеснение. Вие се намирате като пред един гадател. Отивате при някой да ви врачува на кафе, на боб или пък на восък, или пък на някоя мида, разни гадатели има. Вие искате да знаете какво ще ви каже гадателят. Очаквате да ви каже нещо много хубаво. Но всеки като отиде при гадателя, има едно скрито желание: дано да му каже това, което той си мисли. Преди десетина години две сестри от Братството бяха ходили при един гадател и след като им врачувал, най-последно им казал: „Ние имаме едно дружество, подарете 500 лева на нашето дружество“. Не е лошо човек да ходи при гадатели, но той и сам може да си гадае. Гадател всеки може да стане. Ако ти сутрин ставаш рано, можеш да си гадаеш. Ето как може да си гадаеш, аз да ви кажа едно просто гадание. Излез и виж слънцето, на ясно ли изгрява или зад облак. Ако изгрява на ясно, няма никакво облаче, целият ден работите ще ти вървят добре; ако има черни облаци, ако е намръщено, него ден работата ти ще прилича на небето. Или като излезете сутрин и има вятър, вижте откъде духа. Ако духа от изток, ще има спънка. Ако е студено, пак ще има спънка. Ако няма никакъв вятър, работите ще вървят добре. Ако духа зад гърба, ще има попътен вятър, работата ще бъде още по-добра. Тогава като тръгнете по пътя, ще гледате кого ще срещнете. Ако срещнете млада мома и тази мома е красива, работите ви ще вървят добре; ако срещнете някоя грозотия, работите ще се оплетат. По всичко може да се гадае. Ако срещнете една баба с патерица, и вашата работа ще бъде такава. Срещнете някой дядо, натоварил колата – и работата ви ще бъде по същия начин и вие трябва да напълните колата. Като работите, да мислите. Но колата трябва

да се напълни. Ще си гледате сами. Гледате – порой завлякъл моста, отдето трябва да минете. Тогава времето ви казва: „Ще чакаш, времето за твоята печалба не е дошло“. Ще наблюдавате колко време ще мине, докато направят моста – толкова време ще чакате, докато спечелите това, което мислите. Това са правила за гадаене, сами да си гадаете. Пък ако отивате при някой гадател, да знаете, че той някой път може да не си нареди бобовите зърна както трябва. Аз съм гледал как някой гадател не знае да нарежда зърната геометрически и затова не може да ви каже точни работи. Има линии ефимерни, отражения и ако по линията на лъжата върви и нарежда зърната, а не по реалните линии, и заключенията му не са права. Или пък хвърля карти, но и това хвърляне има известни закони, а той не знае как да нарежда картите; той не е бил в школата на гадателите, научил нещо от дядо си, от баба си, но те не са знаели хубаво, нито дядото, нито бабата са имали това изкуство. Хвърля гадателят картите, но на сто предсказания едва десет се сбъдват, а деветдесет не се сбъдват. Така е и при астролозите: на сто астрологически предсказания едва десет се сбъдват. Има нещо криво. Не че самата наука не е права, но ония данни, с които борави, всички трябва да се преобразят. Астрологията е цяла наука. Може да се предсказва какво има да става в живота с голяма точност, но не всеки знае. Майката може да знае какво има да става с нейното дете, тя може да знае и историята му. Най-добрата гадателка, това е майката. Ако тя си записва всички свои състояния, откакто е бременна, докато се роди детето, тя ще знае историята на своето дете и какво ще стане с него. Това е, когато съзнанието е будно. Ако тя като бременна си записваше и своите сънища, и те щяха да предскажат. Всеки човек, който не е вещ в тези науки, ще изпадне в суеверие. Суеверието е заблуждение, незнание, невежество. Например ти винаги искаш гадателят да ти каже нещо хубаво.

Аз да ви кажа: в основата на всяка душа Бог е вложил нещо много хубаво, без изключение. Но животът отпосле се е развалил. Аз имам една максима. Тя е следната: миналите добродетели са настоящи престъпления и настоящите престъпления са бъдещи добродетели. Това е един закон. Някой дойде и казва: „Еди-кой си е извършил едно голямо престъпление“. Казвам: извършил е едно престъпление по силата на своите добродетели. Тия престъпления в бъдеще пак ще се превърнат в добродетели. Всяко престъпление, което е продиктувано от една добродетел, то е последствие. За едно лошо последствие, причината е доброто. Това последствие в бъдеще, като се върне при своята причина, пак ще има същите резултати. Има един закон в Писанието, който казва, че всичко, което се случва на онези, които любят Господа, ще се превърне за добро.

Вие ще кажете: „Как може да бъде това: нашите минали добродетели да са сегашни престъпления?“. Да ви приведа един пример. Представете си, че до четири поколения, или петстотин години назад, кой да е от вас е бил майка, имал дъщери и синове, обичал ги е тъй добре, тъй нежно, че е бил образец на окръжаващите. Сочат ви и казват: „Това е майка!“, всички ви похвалват. Обаче с течение на времето майката остарява, умира и децата умират. След четири поколения като дойдеш на земята, твоите деца не се раждат в твоя дом, но се родят в друг дом; син ти и дъщеря ти са станали вече 20-годишни, красив момък и красива дъщеря в някое друго семейство. И ти си красива. Като влезеш в този дом, тебе ти мръдне сърцето, като видиш този момък. В теб има желание като майка да го прегърнеш. А бащата и майката на момъка казват: „Какво играят очите на тази изедница“. И после става цял скандал, един небивал скандал, цяла история.

Значи любовта на миналото е престъпление в настоящето. Защото материалните условия са се проме-

нили. Измират тия хора. И те бяха красиви, и онези бяха красиви. Как стана това? Но да не ти дава Господ. След едно поколение цялата тази фамилия идва отново, тази мома е пак майка, събират се нейният син и нейната дъщеря, събират се бащата и майката и тези, които казваха, че е изедница, стават нейни дъщери и синове. Тя ги прегръща, милва – помиряват се. Онзи, който знае, ще каже, че големият скандал на любов се превръща, сега се прегръщат, гощават се. Невежите философи, които нищо не знаят, казват: „Това може ли да бъде така?“. Това за глупавите не може, за учениците може. За онези, които знаят истината, може; за онези, които не знаят, не може. За онези, които знаят мъдростта, може; за които не знаят, не може.

Въпросът е дали човек се преражда, или не. Смишълът на живота е в прераждането. Вземете го в буквален и в преносен смисъл. Някой казва: „Аз не искам да се прераждам“. То не зависи от теб. Друг казва: „Аз не искам да гледам“. Но гледането осмисля живота. При силната светлина ти си затваряш очите. Но смишълът на живота е да имаш очи. Някой казва: „Аз не искам да слушам“. Но смишълът на живота е в слушането. По някой път може да затвориш ушите си. Хората материално са заинтересовани от гледането. „Ако човек се преражда, тогава напразно е дошъл Христос да умира заради хората“. То е крива философия. Ти не разбираш защо Христос е дошъл на Земята, ти не разбираш защо човек се ражда, не знаеш защо Бог е създал света така. Това не е произволен закон. Това е законът на Битието. В света всичко се преражда без изключение и не само веднъж, но милиони пъти се преражда. Някой пита: „Като се прероди един човек, той ще прилича ли на същия човек от миналия живот?“. Жабата като се прероди вол, няма да бъде жаба, на вол ще прилича. Волът като се прероди в човек, на човек ще прилича. Човек, ако се прероди на вол, няма да изглежда като човек, а като на вол, и обратното.

Аз сега не защитавам истината, не си позволявам да я защитавам, аз я изнасям. Една истина, която се нуждае от моята защита, тя е стара баба. Истината няма нужда от защита. Истината е най-силното нещо в света. Всеки, който иска да прогресира, трябва да се развива за себе си. Човек трябва да разбира истината, а не да я защитава. Аз като човек другоаче не мога да раста. Истината за мене е едно условие, за да раста правилно. В това отношение, ако се откажа от нея, аз ще осакатя себе си, пък ще осакатя и своите близки. Затова именно трябва да говоря истината. За какво ще защитавам светлината? Тя сама се защитава. Тази светлина е тъй необходима за моето растене, какво ми коства да кажа, че светлината идва от слънцето? Някой ще ме убеждава, че светлината идва от свещта, че тази светлина, която имам, била от лампите. Само на мен не може да ми каже, че тази светлина е от лампите. Тя от лампите не може да дойде. Светлината идва от лампите, от огъня, от свещите. Излиза от тях някаква светлина, но тя не идва от лампите, светлината идва само от едно място. Следователно тази светлина има свой проводник; може да има хиляди и милиони отражения, това е друг въпрос. То е светлината на отраженията, тя не е онази истинска светлина. Истинската светлина оживява човека. Тази светлина, ако падне върху мъртъв човек, той ще оживее. Тази светлина като падне върху ума, човек започва да мисли. Като падне тази светлина върху сърцето, ти веднага чувстваш, че си в Царството Божие, светлината е вътре. Според светлината, която хората имат, е и философията им.

Западните народи мислят, че са по-умни от източните. Източните народи в някои отношения са по-умни от западните. Източните народи съгрешиха в друго. Те не се водиха според светлината, която имаха, но когато придобиха знанието в тази вечната светлина, в тях се роди най-големият егоизъм. Поискаха

да станат йоги, адепти, учители. Ако идеш на Изток, ще видиш цели общества от факири, чудесии правят според европейците. Пък то какви чудесии, няма никакви чудесии. Чудесиите на един факир се равняват на какво? Ако аз взема една гумена ластична топка и я надуя, тя стане голяма, но като излезе въздухът, тя спадне и онзи, който не знае, може да мисли, че е някакъв фокус. Но във факирството никакви чудесии няма. Просто ще напълниш топката с въздух и тя ще се увеличи. Тия чудесии, които ги правят факирите, това са сенки на реалността.

Реалността има три качества, които вървят с нея. Реалността носи живот, носи светлина, реалността носи и свобода. Всяко едно явление в света, от какъвто и да е характер, което не носи тия трите качества, то е фиктивно, то не е реално. Някой човек те увещава: „Аз след десет години ще имам голямо наследство и на теб ще дам един милион“. Как ще познаеш, дали това ще стане? Аз знам, че след десет години той няма да има десет милиона, това са въображаеми неща. Аз считам реално само това, с което в даден момент разполагам, а не това, с което в бъдеще ще разполагам. Не считам за реални и тези неща, с които съм разполагал в миналото. Това са относителни неща. Реалността е нещо, с което сега разполагам, това, което никой не може да ми го вземе в даден случай. То е тази Божествена реалност в света, с която мога да оперирам.

„Стани, та вземи детето и майка му...“ Детето, това е реалността. Това дете е човешкото „аз“. В момента, в който съзнаваш, че си „аз“, едно живо разумно същество, това дете в теб се е родило. Това е новият човек. Ти ако не съзнаваш в себе си новото, новият човек не е роден. Не е въпрос имаш ли душа или не. Ти мислиш, че душата е вън от теб. Всяко нещо, което е вън от теб, то не е реално. Твоята къща вън от теб ли е? Тя не е реална, понеже е вън от теб. След време ще се разруши. След година, две, три, десет, двадесет,

тридесет, сто, двеста години самото време ще я разруши и нищо няма да остане от нея. Ще дойдат други, ще преустроят твоята къща; ако дойдеш след четиристотин – петстотин години, няма да има нищо. Даже тялото, което имаш, и то не е реално. Виждаш, твоята къща се изменя. Малкото дете е все около майка си, после расте, расте и ето го момък, ще му израстват мустачки. Ако мустачките са вирнати нагоре, това е добър признак, този момък е здрав. Ако мустаците са надолу, той е загазил вече. Ако е мома и косите ѝ са дълги до петите, тя е здрава, пълна с чувства, тази мома е с богати чувства. Щом започнат да осиромашават чувствата, косите почват да намаляват.

Чувствата на човека са свързани с неговите коси. Неговата интелигентност е свързана с гладкостта на лицето. Колкото лицето е по-гладко, толкова този човек е по-умен. Това помнете. Колкото лицето е по-грубо, толкова неговите мисли са по-груби. Колкото косите му са по-груби, толкова той е по-неодялан. Богат е той, но и чувствата му са такива. То са общи работи. Дългите коси показват богатството на чувствата, това е правило. Чувствата при един отличен ум могат много добре да се разберат. При това зависи красивото лице, когато е хармонично съпоставено, тогава и умът, и сърцето добре са работили. Например, ако са поставени добре, съразмерно бузите, веждите, устата, очите, ушите – всичко това показва вътрешната доброта на човека. Всеки човек е основан на нещо разумно. Няма линия в човешкото лице, която да е излишна. Всяка линия, точка, размер, цвят на човешкото лице говорят за качества или недъзи, за вътрешен живот. Някои линии са неподвижни, понеже съответните способности, съответните чувства не са започнали да функционират. Но щом почнат да функционират способностите и чувствата, тия линии стават подвижни. Има линии на лицето, които са подвижни. Когато хората са много чувствителни, близо около устата им

има едно едва забележимо движение. Когато някой е много чувствителен, има едно мърдане на устата. Или когато някой е нервен, има мърдане на лицето, има свиване или разпусчане на лицевите мускули. Аз съм забелязал много пъти музиканти, които учат музика; учат добре, но и те, и професорът им правят такива гримаси, които са неприятни. Има движения, с които може да се изрази нещо велико, идейно, но без да се правят гримаси. Някой цигулар си чупи тялото, наведе се надолу, после се изправи, прави всевъзможни движения с тялото и главата, прави гримаси; може да е добър цигулар, не го отричам, но с такова свирене не може да даде концерт между ангелите и светиите. Те ще кажат: „Иди най-първо да се научиш главата как да си държиш, после цигулката си как да държиш, и лъка как да го теглиш“. Има едно теглене на лъка, което е специфично за добрия цигулар. Казвам: Има връзка между майката и детето. Магията на цигулката седи в лъка, после седи в тона. Роденият цигулар знае как да тегли лък, прави едно особено движение на лъка така, че цялата публика е във възторг. Но това движение на лъка съответства на неговия ум. Ако той не знае, как да движи лъка, тоновете не са правилни. Аз правя опити по музика, за да видя какво влияние има лъкът. Не искам да дам своето изкуство. Взимам човешката ръка. Всеки един човек е артист. Аз взимам цигулката в широк смисъл. Дясната ръка това е лъкът, а лявата ръка това е ръката, която свири и ще даде израз на тона. Ако ти не знаеш как да движиш ръцете си, ще загазиш. Много нещастия в света зависят от неправилното движение на ръцете. Много щастливи случаи зависят от махането на ръката. Онези, които са изучавали науката за движението, а това са индуистите учени и адептите, имат такива движения, че като са между свирепи животни, само с едно вдигане на ръката по известен начин, без да говорят, стъписват животните. Махането на ръката трябва да образува

едно особено движение, което е в съгласие с природата. Щом махнеш по този начин, ти предизвикваш всичките силови линии и те по този начин ти помагат. И ти имаш цялата разумна природа на своя страна.

Някой от вас ще каже: „Защо трябва да живея?“. За да знаеш, как да ходиш отмерено. Например: вие не сте изучавали отмерения ход на краката. Едно дете като го пращате на училище, още с тръгването, от първите три, четири, десет крачки може да разберете, ще има ли успех този ден или не. Не че това е нещо злокобно, но в него вече съществуват тия движения на неговата мисъл. Детето върви несъзнателно, естествено, но вътре в него вече е заложено какво ще бъде днес положението и то се движи според вътрешните импулси. Ако с излизането от вратата почва да тича припряно, няма да има успехи. Това дете може да го спаси само някой добър човек, добър учител, който да му обърне внимание. Ако не се яви такъв човек, така ще се свърши денят без придобивки.

Друг пример: когато се направи някоя бомба, този, който я е направил, я е направил така, че и при най-малко експлозив, да направи известна пакост. Значи тази бомба е силна, когато се докоснеш до нея. Ученият човек, умният човек може да обезвреди тази бомба, като извади от нея запалителните, взривните вещества. Във всеки един човек по някой път се складират известни взривни вещества и той, без да знае това, се чуди, че някоя бомба някой ден за дребно нещо е експлодирала. Може никога да не види, но вие с години не можете да забравите нещо, което сте преживели. Не само отвън, но и вътре стават силни експлозии. Или решиш в себе си, в своята мисъл да поправиш нещо; години минават, а не можеш да поправиш живота си, въпреки че мислиш и искаш да оправиш някой недостатък. Истинската наука, Божествената наука има път, по който може да се постигнат положителни резултати, добри условия за

земята и за небето. Само тази Божествена наука може да ни изправи, та даже в този неустойчив вътрешен живот ние може да използваме пътя на тази наука. Тук човек може да уреди своя живот, ако бъде крайно разумен. Ние живеем в един свят, където съществува най-разумното Същество, но пред лицето на Бога всеки ден какви ли глупости не върши. Тези глупости, които хората не виждат, има други същества, които ги изваждат наяве, и ни коригират. При това в нас не се заражда желание да се изправим, а си правим оглушки. Това е в реда на нещата.

Да допуснем, че вие седите така. Някои от вас, както виждам, имате една поза много неестествена. Някои от вас ще ме разберат много криво. Срещат един стар българин, който не дочува, и го питат: „Дядо, къде си ходил?“ – „Купих си нов калпак.“ „Къде отиваш?“ – „Хубав, лош – купих го вече, ще го нося.“ Той е съсредоточен в калпака, той мисли, че го питат за калпака. Другият дори не подозира, че дядото си е купил нов калпак.

Онзи, който е измислил калпака, философия е имал. Защо слагат хората калпак или шапка на главата? Жените носеха шамии*, понеже разбраха, че с шамии тази работа няма да стане – това означава подчиненост – започнаха да носят шапки като мъжете. После почнаха да си стрижат косите. Дългите коси показват подчиненост, подчинени трябва да бъдат. Но мъжът криво разбира подчинението и жената го разбира криво. Човек разумно трябва да се подчини, а не глупаво. Ти ще се подчиниш разумно. Един чувал от сто килограма не можеш да го вдигнеш, да го пренесеш, ще повикаш някой силен човек, ще отстъпиш, този човек ще го вземе на гърба си. Ти ще благодариш, че той е силен и може да го носи. Ще благодариш, че той в дадения случай ти помага, че

* шамия *ар.-тур.* Тънка женска кърпа за глава.

носи чувала. Може да ти каже: „Малка е силата ти“. Ще признаеш, че е малка. Ако този юнак вдигне чувала, то е за негова слава. Ако той с един юмрук те простре на земята, питам, неговата сила на място ли е? По някой път ние идваме до друга философия. Казваме: „На силния трябва да се създаде нещастие, за да не простре другия на земята“. Много добре, съгласен съм. Ако искаш някой слаб човек, който няма тази сила, да лежи на гърба си три години, няма никакъв смисъл в това. Слабият трябва да стане силен, а силният трябва да стане разумен. Слабият най-първо трябва да стане силен, а като такъв той трябва да стане и разумен. Щедрият трябва да стане първо богат, после да стане щедър. Богат като стане, в богатството ще се прояви неговата щедрост. Онзи, който трябва да се научи на закона на икономията, трябва да стане сиромас. Защото сиромашията ще го научи на великата икономия: от малкото в даден случай да може да пести така, че добре да живее. Някой казва: „Аз не съм научен“. Ще се научиш. В богатството няма нужда от икономия, но в сиромашията има нужда. Когато богатият стане икономист, когато сиромасът стане щедър, то не е в реда на нещата, но външният свят е обърнат с главата надолу. Сиромасите хора сега на теория са много щедри, те дават. Всеки един от вас знае, че мнозина казват: „Да стана аз богат, това ще направя, това ще направя“, това, онова, какво ли не казват. Но щом станете богати, взимате друго правило, обръщате друг лист, казвате: „Другояче трябва да се живее“. Човек, когато стане богат, тогава трябва да дойде тази идея в него, тогава той трябва да дава. Ако не дава богатият, ще му се случи най-голямото нещастие. Всичките богати хора, които страдат, страдат по единствената причина, че не дават. Всички сиромаси хора страдат по единствената причина, че не икономисват. Ако сиромасът не икономисва, и ако богатият не дава, и двамата еднакво ще пострадат.

Сега да направим една вътрешна връзка. Всичко в света си има свой вътрешен смисъл. Казва ангелът: „Вземи детето си“. За Христа казваме, че Той е пратен от Бога, но Христос е един символ, или един идеал за човека, за онова Божественото, което ще се роди във всяка душа. Душата един ден ще бъде майката, тя ще роди едно дете. Няма да остане никой бездетен. Онези, бездетните хора са осъдени на смърт. Помнете това нещо. Някой казва: „Аз няма да се женя“. Оставете вашата женитба. Ти ще раждаш! Няма да се жениш, сватба няма да има, попове няма да те венчават, но ще раждаш. Бащата няма да го има. Без баща ще родиш. Вие във вашата мисъл ще кажете: „Къде е бащата?“. Майката е там, бащата го няма. На онова, което се роди, ние не търсим бащата, важно е онова, което се роди, каква благодет ще донесе в света. Къде беше бащата на Христа? Когато Му казват, че майка Му и баща Му се смущавали, Той казва: „Аз зная кой е баща ми. Баща ми не е тук на Земята“. Ако мислиш, че твойт баща и твоята майка са тук на Земята, ти живееш в една лъжа. Ако баща ти и майка ти ги няма, ти си в пътя на Истината. Баща ти и майка ти не могат да живеят на едно място, да вдигат скандали. Но пак ме разбирате добре! Да не влезе в ума ви една крива идея. Под думите „майка“ и „баща“ всякога се разбира една вътрешна цялостност. Бащата и майката са на едно място и двамата.

Ангел Господен явява се на сън на Йосиф и му казва: „Вземи детето и майка му и иди в Египет!“. Когато ти слушаш вътрешния глас, то гласът на твоя Баща е, Който говори.

Майката е тук. Всичките хора наоколо представят твоята Майка. Това, което изпитваш в себе си, то е онзи невидим Баща, Който говори, и когато хората слушат Неговия глас, Той ги благославя. Когато не Го слушат, тогава им дава най-големите страдания. В Него няма лицеприятие. Най-малката погрешка,

която може да направиш, веднага идва този глас отвътре и може да ти каже: „Ти си направил това, но няма нищо, така трябва да бъде!“. Не, не. Има един живот, който трябва да бъде идеален, върху който се обуславя нашето бъдеще. Направиш ли погрешка, веднага ще я изправиш. Ако пък ти си щастлив, направи така, че и другите да са щастливи. Този живот, който го имаме, ще го изгубим. Няма да се минат тридесет, четиридесет, петдесет години и всичко ще изгубим. Питам тогава, каква е реалността на сегашния ваш живот? Опитността, която ще имате. Всички възвишени същества са преживели това. Някои от вас може да имат тази опитност. Тази опитност – да направите другите щастливи, да ги зарадвате с нещо – да бъде едно ръководно правило за вас. Ние някой път се самозаблуждаваме от временните нещастия, които ни сполетяват, от временните страдания, които идват, но всичко ще дойде и отmine, живеем в един свят преходен. Не сме само ние в света, не е само нашето благо важно в света, но благото на толкоз милиарди същества, които може да вземат участие в нашия живот, както и ние в техния. След като съм щастлив, аз трябва да работя за щастието на всички други същества около мене.

Казва се: „Вземи детето и майка му и иди в Египет и бъди там, докато ти река“. Вземи детето на твоята душа, твоето „аз“, това, което е съзнанието, че си човек, това, което в бъдеще ще живее, това, което трябва да расте и да се развива в нас – то е новият човек. Ние го наричаме свещена идея, свещена мисъл, свещено чувство, свещена постъпка; това е човекът в миниатюр, който в бъдеще ще се развие. Всичкото бъдеще е за него. Това е може би най-малкото детенце – не знае още как да говори, но бъдещето е за него, не е за теб, стария. Ти, ако си стар човек, ти си Йосиф. Ти, който вземаш сега детето на физическия свят, ти си Йосиф, който поемаш грижата. Ще хванеш магарето, ще качиш детето и ще идеш в Египет. Но това дете в

бъдеще ще обърне вниманието на света: не неговата майка, не Йосиф, но самото дете. Словото, силата, която излиза от него, то ще обърне света. Именно в това дете е силата, която ще повдигне твоята душа. От него каквото дойде, всяка душа ще се въздигне, защото всяка душа се повдига от „аз“-а, който расте и се развива. Душата сама по себе си не може да се въздигне, ако не роди. Казвате: „Душата е само майка“. Ти си майка, но ако нямаш деца, тогава защо се наричаш майка? Щом искаш да бъдеш майка, роди него да го отхраниш, че като идеш в другия свят, да занесеш едно дете. Всеки един от вас като иде в небето, ако носи дете, ще го приемат, ако не, ще го върнат назад, няма да го приемат. Тогава ще кажете: „Всички жени, които са родили деца, ще се спасят, а всички мъже и ония жени, които са бездетни, какво ще правят?“. То е криво разбиране на въпроса. В раждането на едно дете или в раждането на „аз“ в нашата душа взимат еднакво участие и сърцето, и умът. Това „аз“ го наричам Божественото съзнание, това, което определя нашето битие като човек, и в раждането му взимат участие нашият ум и нашето сърце. Те са слугите, които служат на това дете. Тогава какво ще стане, ако умът потупва детето и ако сърцето потупва детето? И ако майката го остави да ходи навсякъде – по театри, концерти, забавления, по любовни работи? Ние хората от любовни работи умираме. Твоят възлюбен откън няма да те спаси, ти ходиш да гониш Михая. Това, което те спасява, е твоят Господ вътре, това, което е родено в твоята душа. Че възлюбената е някаква жена или възлюбеният някакъв мъж, това са заблуждения. Ще се жениш за една жена, за втора, трета, четвърта и най-после ти отиваш, свършваш с тях заедно.

Питаха Христа: „На кого от тези седмината братя ще бъде жената?“ – „Не разбирате. Във възкресението нито се женят, нито за мъж отиват“. Идеята е детето, което трябва да се роди. Душата ми ще бъде майката,

а отвън – това са временни отношения, не се лъжете. Ако вътре няма брак, външният е лъжлив. Ако вътре няма дете, и външните деца са лъжлива. Ти вътре нямаш нищо родено, отвън имаш. То са кукли. Колко момиченца имат по четири – пет кукли, значи че пет деца имат? Кога са ги родили? Че тия кукли имат бащи – ония, които са ги направили. Колкото е реална куклата на малкото дете, толкова е реално и детето на една майка, която го родила. Отношението е същото. Ако в твоето съзнание е родено детето, усещаш, че има нещо в теб, което живее, и ти се радваш на живота, не се обезсърчаваш, има нещо, за което ти живееш, чувстваш една неопределена радост в себе си. Всичките жертви, всичките страдания са на място, чувстваш, че има защо да страдаш. Сега си бездетен – няма защо да страдаш, да живееш.

Сега аз оставям външното. Вашите възгледи са неправилни, искам да им дам насока. Ако искате да знаете смисъла на вътрешния живот, силата се крие там – в детето. Всеки един човек трябва да щади, да почита това дете. Като видиш, че един човек има това дете, почитай! Защото ще направиш крайно престъпление, ако не зачиташ това, което е родено в името Божие в душата, защото ако не вземеш участие в тази работа, ако не я зачиташ, ти ще понесеш най-големи последствия. Ако само се опиташ да навредиш на него, ти ще изчезнеш от лицето на земята. Ако се опиташ да навредиш на детето, както Ирод, ще изчезнеш. Това дете ще остане! Бъдещето е на него.

Писанието казва: „Ако не се родите изново от вода и дух“. Казвам: Ако във вас това новото Божественото не се роди във вашата душа, ако вие не се почувствате в положението на една майка, че да имате нещо, за което да живеете, то няма да бъде една проста мисъл, едно просто чувство, една проста постъпка, то ще бъде нещо реално. Тогава вашето лице ще се освежи, ще имате мощ. Даже в природата онази страхливата

кокошка, която и от сянката бяга, когато има дечица, тя се опери на някой вол, като подскочи, клъвне го по носа и волът се отбие. „Върни се назад, си казва той, деца има. Ако не щадя децата, лошо ще пати главата ми.“ Казвам: умен е този вол, връща се назад.

Всички хора, които са пострадали в света като мъчениците, те имаха деца. Когато Христос беше на кръста, имаше дете в себе са. Някои, като не разбират смисъла на живота, искат да се женят. Сегашният брак се е обезсмислил, сегашната любов се е обезсмислила по единствената причина, че хората са забравили дълбокия смисъл защо са дошли в света. Другите неща са преходни.

Ако двама души седнат и ядат заедно, смисълът не е в яденето. Двама души може да пият от един чучур вода, смисълът не е там. Може да четат една книга и там не е смисълът. В какво седи великото добро? Ти ще познаеш своята възлюбена само във време на изпитания, когато някъде слезеш в някой кладенец, че няма кой да дойде да ти помогне, тя трябва да те извади. В дадения случай онзи човек, който може да ти съдейства да израсне твоето дете в теб, той е твой ближен. Детето е мярка за любовта отвън. Една майка, която не е родила дете, тя няма любов. В този смисъл всеки трябва да бъде една майка. Аз ще ви приведа Писанието. Казва се: „Авраам роди Исака“. Едно време и мъжете, и жените раждаха. В отрицателния период жените раждат. Пак ще се сменят. Ту жените, ту мъжете раждат. Сега мъжете не се женят, само жените се женят, затова и те раждат. Ще дойде време, когато жените ще се подмладят, мъжете ще се женят, тогава мъжете ще раждат. По на десет-двадесет години са всички мъже на земята, те не се женят, деца са още. Сега жените са възрастни, те се женят, а пък мъжете минават само за сватове. Вземете това в чистия смисъл. Няма никакви мъже в света, все жени има. След време ще има само мъже, никакви жени няма да

има. Жените ще бъдат момичета по на десет-дванадесет години. В този период жените раждат, ще дойде време у мъжете ще се роди това съзнание. Или казано на друг език: когато жените и мъжете, когато женският и мъжкият принцип се съединят в едно тяло, както са били първоначално, само тогава може да се роди дете. Детето е противоположният принцип на бащата и майката. То е отражение на онова, което се крие в душата на майката и бащата. Детето отразява и двамата до известна степен. Детето винаги трябва да остане дете. Вие казвате: „Детето става мъж или това малкото дете става мома за женене“ – то не е дете вече, изгубва се свещеното. Във вечния живот онова красивото дете, то е идеал, то е неопорочено. Това дете през цялата вечност трябва да остане неопорочено. Детето трябва да бъде идеал. Този идеал е непостижим. Всяко нещо, което може да се постигне, то ще бъде майка, то ще бъде баща. Непостижимото е детето. Сега дали го разбирате това или не, аз не искам да го разбирате. Аз искам да го видите, че като го видите, да ви трепне вътре. Майката като види детето, трепне. Това дете го наричат велик идеал. Това е смисълът. Единственото нещо, за което бащата и майката да работят, това е детето в света. Когато Писанието казва, че ние сме чада на Бога, не казва, че сме бащи и майки, но казва: Вие сте синове и дъщери – деца; не казва: вие сте слуги и господари – вие сте царе на Бога живаго. Но всички тия царе имат смисъл само ако се родите изново. Христос казва: Царството Божие е за децата, за чистосърдечните.

Казвам: нашият живот в бъдеще ще се осмисли, когато имаме това Божественото, което трябва да се роди. Родил ли се то, целият живот ще се осмисли, понеже целият свят е разумен и в цялото битие навсякъде има стремеж да се запазят децата. Тъй се обяснява магическата сила на думата „дете“. Като извика детето, бащата и майката тичат веднага, за да му услужат.

Даже външни хора като чуят гласа на детето, веднага тичат. Има неща магически. Като заплаче някое дете, у всички се събужда милост към него. Някой стар човек като заплаче, никой не му обръща внимание. Ако ние плачем с плача на детето, ще ни слушат; ако ние плачем с плача на старите хора, „ни глас, ни слушание“. Смешно е да видиш, че плаче някоя жена, смешно е да видиш да плаче някой мъж, но когато детето заплаче, всички слушат. Когато Христос плака, той беше дете и каза: „Колко пъти исках да ви събера, да ви покажа смисъла на живота, да дойдете при мене, да разберете това, което искам да кажа, но вие не рачихте.“ Има хора, които сега плачат за Христа. Аз наричам съвременните хора актьори, които плачат на сцената.

Тук в България преди двадесет години се случи един анекдот. Хващат някого за едно престъпление, завеждат дело, ще го съдят. Той имал адвокат, който го защитава пред съда, казва: „Господа съдии, моят довереник нямал никаква умисъл да направи престъпление, той взел само хиляда лева, а там имало още петдесет хиляди, той взел малкото, другите пари оставил, нямал никаква умисъл“. По едно време виждат подсъдимия да плаче, помислили, че той се разкайва, че съжалява. Пита го съдията: „Защо плачеш?“. Казва: „Изгоря ми душата, съжалявам, че не можах да видя петдесетте хиляди“. Адвокатът искал да го оправдае, а той казва, че му изгоряла душата, как да не види тия петдесет хиляди лева! Ние в света плачем не от съзнание. Всеки плаче, но защо? Аз съм изследвал плача, колко души са идвали при мене, плачат. Някой плаче, че брат му взел нивата, и че никак не живеели добре. Жената плаче, че мъжът не се спогажда добре с нея. Мъжът плаче, че жената не се спогажда добре с него. Плаче слугата, че господарят бил горд; плаче господарят, че слугата бил лош. Всички плачат, все нещо са изгубили. По някой път, понеже имам друго

схващане, поусмихна се малко, а те казват: „Види се, ти не си страдал. Какви страдания имам, пък ти се смееш“. Казвам: едни хора ще дават някого под съд, изиграл ги един мошеник. Обещал да донесе брашно два чувала. Единият му дал петдесет лева, другият му дал сто и петдесет лева, нищо не донесъл. Този млад момък искал да се жени. Отива при проповедника и казва: „Ще ти дам брашно“. Отива при адвоката и на него обещава да донесе брашно и взима сто и петдесет лева, че отива и се оженва. Аз ги гледам, поусмихвам се. „Защо се смееш? Тебе не са те изиграли, та затова ти е смешно“. Казвам: Аз се чудя на вашия ум. Честно трябва да постъпи човек. Колко ви дължи? „Четиридесет лева.“ Давам му ги. Аз решавам въпроса, казвам: Заповядайте четиридесет лева, ако ви плати този момък, ще ми ги върнете. Този момък се е женил, трябва му пари за жената, за неговата възлюбена. С много малко, но все пак се е оженил. Доволни ли сте? Ако ви върне парите, ако искате, може да ми ги върнете, ако не, считайте този въпрос за уреден. Пък сега ще го давате под съд, ще се кълнете. Казвам на адвоката: На теб колко дължи? „Не, не, моля, не искам. И аз ще постъпя като теб, не искам. И аз ликвидирам по същия начин“.

Защо ще се хули името Божие? Защото, ако търсим натънко, няма някой да не е закачил някого. Може даже като сме най-праведни, някой път по закона на съзнанието хиляди погрешки да сме направили.

Та казвам: онова, което осмисля живота ни, то е онзи вътрешен Божествен живот. Човек ще стане силен като придобие това съзнание. Само тогава може да се предаде тази наука. Има една наука, която може да се предава само на хора, които имат деца. Ако вие нямате деца, по никой начин онази истина не мога да ви кажа. И да ви я кажа, ще бъде неразбрана за вас. Вие ще кажете: „Как така?“. По същия закон: Един цигулар може да е най-големият виртуоз в света,

гениален човек може да е, но няма цигулка, няма лък, с какво ще свири? Това е мощното, то е инструментът. Този цигулар, когато има цигулка, тогава всички ще разберат, че той е първият цигулар. Като тегли лъка, изкарва такива тонове, че на всички хора се отваря сърцето. Такова нещо е човекът. С твоята цигулка – с твоето дете, като теглиш лъка, в цялата природа, където идеш, и камъните ще оживеят и ще проговорят. Христос казва: „Ако те млъкнат, камъните ще проговорят“. Казвам: Когато децата в света дойдат, камъните ще проговорят, дърветата ще проговорят, вятърът ще проговори, светлината ще проговори, всички ще проговорят. Като проговорят, ще дойде спасението на света. Това е нещо реално, не е нещо отвлечено.

Питат ме: Ти женен ли си? Казвам: сега аз не искам да се ожения; досега съм се женил, разженвал, женил, разженвал. По някой път жененето е като яденето, съжалявам, че съм го ял. Колко пъти съм ял ядене и съм съжалявал, че съм го ял. Аз сравнявам жененето с яденето. Женитбата е един обед, неестествен обед, след който се съжалява, че си ял, че си се оженил. Ако женитбата считаш за тайнство, ако е тайнство, нека децата бъдат Божествени. Няма никакво тайнство в такъв един брак в света на безлюбието. Ако е тайнство, нека деца да се раждат, но сега няма нито един брак както трябва. Ама той се влюбил в една жена. Това е едно криви разбиране. В ума на жената има една крива идея, тя казва: „Ти ще носиш, аз ще ям“. Добре, трябва да яде, но не е смисълът в яденето. Тук е и въпрос за детето, което трябва да се отхрани. Ако дойде детето, ще има преизобилно, ако няма дете, сиромашията ще е до немай къде. Казвам: детето – това трябва да бъде идея, вложена във вас, ако искате да разберете смисъла. Това е то Божественото в света. Тогава ще дойдат страданията, но онзи, който има дете, той не умира вече. На такъв е Царството Божие.

„Вземи детето и иди в Египет“. Значи човек ще влезе в Египет. Това е земята, това е материалният свят с всички възпитателни средства. Ще минеш една дисциплина, на всяко едно страдание ще се поусмихнеш. Сегашните ваши престъпления може да бъдат добродетели в бъдеще. Сегашните ваши престъпления ще бъдат ваши бъдещи добродетели, когато се роди това дете. Всички лоши неща ще се превърнат на скъпоценни камъни, ще разберете смисъла им. Тогава онази идея ще бъде във вас и ще кажете: „Сляп бях едно време, а сега вече разбирам“. Тогава ще имаме една наука, мощна наука в света и човечеството, което ще дойде, трябва да проучва тази велика наука. Децата ще дойдат, те ще бъдат съединителното звено. Само децата ще повдигнат жената и само жената и децата ще повдигнат мъжа.

10 януари 1932 г., София, Изгрев

Освободени

Ще прочета част от първата глава на Евангелието от Лука, от 67-и стих. Ще взема само няколко думи от 71-ви стих: „Освободени от ръката на враговете наши“.

Животът има една драматична страна. Тази драматична страна не се разбира и по някой път се превръща в трагедия. Ако младата булка, която носи своите бели дрехи, не внимава на онази горяща свещ, с прекрасния воал, с който е обвита, сватбата може да се обърне на едно нещастие. Ако онзи, който се храни, не обръща внимание на храната, която яде, може една от хапките да се превърне в нещастие. Онзи юнак, който е тръгнал по пътя, ако не обръща внимание, една от стъпките му може да се превърне в негово нещастие. Или онзи военен, който носи своето оръжие, и то може да се обърне за негово нещастие. Онзи, който пише писмо, ако не внимава, една от думите може да произведе цяло нещастие. Ако онзи, който носи жито на воденица, не внимава, може да стане нещастие, ако от някоя малка дупка се изсипе житото. Сега съвременната наука трябва да се занимава с тия посторонни* въпроси. Ние не сме призвани да уреждаме живота според тези опасности, които може да се превърнат в цели трагедии. Ние трябва да ги предвидим и да ги отстраним. Булката може да се венчае и без свещи, но обичаят е, няколко свещи да има. Пък колко булки са се изгаряли с тези свещи! Може яденето някой път да се свърши много добре, човек не трябва да бръщолеви, но той като яде – става, говори и погледнеш – свърши работа: смехът при яденето се превърне в една трагедия, случи се някое

* посторонни книж. остар. Странични, чужди, вънкашни.

нещастие. Казват: „Много свещи има да му горят“. Без свещи може и без смях може, и без закачки може. Сериозни в работата! Като се наядеш, тогава се смей, говори. Булката, докато се венчава, никаква свещ не ѝ трябва, а като се венчае, вечерно време да запали една свещ, да чете. Тя като се венчава, много свещи горят наоколо, а като се венчае, изгасва всичките свещи. Без свещи да се венчае.

Разбира се, това са символи, алегии; те не се отнасят до вас, понеже ние говорим за миналото, а не за настоящето. Настоящото ще бъде, когато Любо-вта дойде в света и всички хора се разбират. Как ще се разбират? Какво разбирателство може да има човек с един враг? Разбирателство ще имаш и пран-ги и букаи на краката, гривна и белегчета на ръцете си, вѐже на врата си, може и някоя дупка по тялото. Това е оправия, изходен път няма. Как може да се справи една овца със своя враг? Вие ще приведете стиха: „Любете враговете ваши“. Тогава приложете това Христово учение на овцете и вълците. Има лесни задачи в света, които малките деца разрешават, но я се опитайте вие да разрешите квадратурата на кръга. Защо досега не е разрешена? Понеже кръгът е една незавършена форма. Всички незавършени форми не могат да се разрешат. Следователно ти не можеш да разрешиш един процес, докато той не се завърши. Какво заключение може да извади един съдия, кога-то процесът не е завършен, наполовина е разгледан? Трябва да се разгледа целия процес, за да може да се произнесе съдията. Квадратът е завършена форма. Следователно, ако вие искате да изчислите точно на какво се равнява един кръг, не ще можете, понеже все ще намерите едно малко отвърстие, един малък остатък. Това, което не се разрешава, е един нов път, който трябва да се извърви. Ако вие живеете в една форма на кръг, трябва да знаете, че имате дълъг път. Ако живеете в един квадрат, трябва да знаете, че в

четирите къшета има по един враг. Това правило не е една аксиома. Тогава кажете ми, всички ония, които живеят в квадрат, живеят ли в мир? Може да е едно съвпадение, може да е една случайност, но всякога казват, че къща, в която хора живеят, без дим не можело, без враг не можело. Та казвам: трябва да знаете, че на всяко едно къше има по един враг. Онзи, който изучава квадратурата, той трябва да знае местата на тия врагове и да вземе предохранителни мерки. Не събуждайте врага си преждевременно. Защото, ако ти събудиш своя враг, той иска като теб да живее. Понеже едно същество на крайните, охолни процеси не обича работа, то като се събуди, непременно ще те изяде, нищо повече.

Не знаете ли онзи анекдот, дето един човек освободил един лъв. Лъвът му обещал, че няма да му прави никаква пакост, ще му бъде признателен. Но след като го освободил, казва: „Обещах ти да не те изям, но какъв смисъл има разрешаването на такава задача? В капана щях да умра, сега като си ме освободил, пак ще умра, от глад. Поне като направи добро, направи го докрай, дай да те изям“. Питам сега: има ли право човек да прави добро на един лъв, който е хванат в капан? Едни ще кажат, че има право, друга категория хора ще кажат, че няма. Може да направиш добро на лъва, може да освободиш лъва от капана, но ще му отрежеш ноктите, ще му извадиш зъбите. Ако той се съгласи да му извадиш зъбите – всичките, да му отрежеш ноктите, тогава отвори капана и го пусни. Но питам: кой лъв ще се съгласи да му отрежеш ноктите и да му извадиш зъбите? Това са форми, алегии, които са вътре в живота. Имаме ние нещо, което ни мъчи. Всеки човек има безброй врагове, с които трябва да се справи. Нещастieto в живота във всички негови форми се дължи на тия врагове, които са разумни. Някои от тях са микроскопични и не им обръщаш внимание, но са крайно хитри и лукави.

Вземете враговете на охтиката: много малки са, микроскопични, не можеш да ги видиш. Когато се заселят някъде, живеят си, изяждат дробовете на човека на общо основание. Лекарите идват, какви ли не церове се препоръчват, а те – по малко, по малко ядат и както таралежът, като хване някоя змия – изяжда я, така, погледнеш и човекът свършил. Той най-първо се смееше, но тия врагове се умножиха, изпоядоха го. Имаш някой малък враг, хване те за крака, за коляното. Най-първо, усещаш едно малко бодване, нищо не е, но като се минат една-две години, то е свършено; свършено не можеш да станеш от кревата. Казваш: „Този ставен ревматизъм мъчно се лекува“. – Врагове дошли вътре. Този ставен ревматизъм ще се пренася, докато дойде в сърцето, и тогава взема в него всичкото наследство, вземе ти живота, пък тебе пуца на хаджилък. Някой казва, че го пратил при Бога.

Когато един съвременен апаш обере някой богат, той слага парите в банката, без някой да знае. Ако един ден се окаже, че са откраднати, тогава може да го открият. Онези врагове, които обират на общо основание, са толкоз хитри, че слагат парите в Божествените банки, докато не се узнае, че някой е извършил престъпление. Ти можеш да плачеш, колкото искаш. Когато дойде такъв неканен гост у тебе, по няколко пъти викаш, не излиза от къщи; понеже онзи закон за гостоприемството не позволява да изпъдиш госта си, трябва да му покажеш, че не е гост. Аз съм виждал хора, които страдат от ревматизъм по две-три години, не могат да докажат, че не са приятели с ревматизма. Седи той по закона, а според закона – щом е гост, има право да седи при теб месец, два, три, година, две, три – ти ще го храниш на общо основание. Щом се окаже, че е враг, изпъди го веднага навън! По някой път, докато докажеш това, ще минат четири-пет години, и десет години по някой път. А лекарите, които се явяват, следствие правят да докажат, че ревматизмът

е враг, неприятел. Следователно лекарите ги викат да докажат, че болестите са врагове, неприятели. Онзи лекар, който може да открие, че известна болест не е приятел на човека, той може да изпъди болестта. Това е в преносен смисъл казано, защото ние по някой път може да разглеждаме болестите като резултат. То е така, както разглеждаме дупката, която е образувал един нож – тя е един резултат. Но причината на онова нещастие, което е произведено, е разумна. Има някой път неразумни причини, но в повечето случаи, разумни са причините. Да кажем, ти се качваш на планина, имаш амбицията да стигнеш някой висок връх, да вземеш някое цвете, да пишат вестниците, че друг турист като тебе няма. Паднеш някъде, счупиш си крака на тия камъни. Ето резултатът на твоята глупава амбиция. Трябваше ти този алпийски цвят, ти доби слава, но си счупи крака. Казваш: „По невнимание се плъзнах, ако не бяха тия камъни, ако да беше вода, нямаше да си счупя крака“. Но се случи, че не беше вода. Та всеки един от вас при нещастията е като тоя турист, който ходи по високите върхове от амбиция да откъсне някое рядко цвете. Някои от вас сте мореплаватели, направили сте двадесет крачки в морето, но искате да се покажете, да отидете няколко километра навътре, да кажат хората, че сте голям плувец. Тогава ви завари някое нещастие. Някои от вас сте работници, искате да се покажете, че сте много работни, не искате да работите по два-три часа, но работите по десет часа, копаете много – осакатявате ръцете си. Някои сте лозари, отивате да режете лозето, погледнете – отрязали сте си пръста. Казвате: „Тия лози да не бяха!“. Не, не, будно съзнание е нужно!

Сегашното предназначение на живота ви е: да живеете в съгласие с онези вътрешни закони, които са установени. Коя религия е дала досега, ония свършени закони на държавата, при които нейните поданици да са свободни от болести? Нито една държава

няма такива закони. Не че държавата е виновна. Коя религия е дала закони, при които онези, които вярват, да не страдат? Всички вие вярвате в Бога, но страдате. Разрешавате един въпрос неразрешим. Вие може да обясните страданието, може да обясните резултатите на страданието, но не и причините. Произходът на злото ние не знаем. Откъде е дошло и как ще се завърши. Знаем, че един ден човечеството ще се освободи от сегашното свое нещастие, но откъде е дошло злото, къде ще иде, това не знаем.

Има една психологическа проява: вие обичате някого, който и да е от вас, млад или възрастен, но дойдете до една фаза на вашата обич, дето у вас се заражда едно чувство на ревност; вие искате този човек да ви бъде приятел само на вас. Ако го видите, че той има приятелство с други, става ви криво, започвате да се дразните, считате, че той ви е изменил. Питам: откъде се пръкна туй чувство? У вас, най-първо, имаше едно хубаво чувство, след това се яви ревността. Откъде идва тя? Ревността е обща в цялото органическо царство не само между хората, но и между много по-напреднали същества от хората. Произходът на ревността откъде е? Факт е, тя съществува. Как трябва да се справиш с нея? Ако две тела се приближават много наблизко и са в движение, ще има търкане. Щом има търкане, какво ще се образува? Ще се образува електричество. Но при търкането има и изтъркване.

Разправяше ми един познат: „Отивам на банята и казвам на теляка, хубаво да ме изтрие. Оттам насетне реших, теляк да не ме трие! Охлузи ми гърба, няколко месеца страдах от това триене. Изтри ме така, че и кожата ми охлузи“. Желанието у теляка е хубаво; онзи, който искал да го изтрият, хубаво мислил, но телякът не бил досетлив, търкал така, че му изтрива и кожата. Казва му човекът: „Чакай, недей толкоз да ме триеш“. „Не, не, казва, аз ще ти изтрия кирта.“ Изтрил кирта,

но изтрил и кожата. Та по някой път във всичките форми на живота и в религиозната форма, има известни теляци. Бил ли си на някоя религиозна баня, че да ти четат молитви, че да видиш какво е да ти изтрият кожата? Като излезеш от такава религиозна баня, не мислиш вече да отиваш втори път. Гледам хора, дето бягат, напускат религиозните форми – такива теляци са ги накарали да бягат. Казват: „Не ни трябва такива работи!“. Интересно е, когато болният започва да лекува болен. Аз разбирам, когато здравият лекува болен, както и да е, но когато болен те лекува, това е смешно.

Та сега в прочетения стих се казва, че в един ден Провидението ще освободи хората от сегашните врагове. Защото няма човек на земята, който да е щастлив. Ние имаме много врагове – болестите. Най-после дойде големият враг – дойде смъртта. След това нас ни утешават, че човек отива в оня свят, при Бога. Съгласен съм, ако отива при Бога, по-хубаво нещо от това не може да има. Но сега, като започват да се съобщават с невидимия свят, идат ред писма – положението на умрелите хора не е тъй хубаво, както, ако са при Бога. Не може всички при Бога да са и да са гладни, да са боси, гологлави, искат дрехи, искат житце, казват, че ги забравили домашните. Щом искат такива неща, не са били при Бога.

Идва ми наум онзи пример за един английски проповедник, който проповядвал, че всички, които умират, отиват все при Бога. Един американски търговец, милионер, на когото умряла единствената дъщеря, става и пита проповедника, къде е сега дъщеря му; нему е много тежко и иска да знае, при Бога ли е тя. Проповедникът казва, че е при Бога. „Не ми е писала, не ми е съобщила, не се обажда, че е при Бога.“ Става друг ясновидец в църквата и казва: „Твоята дъщеря не е при Бога, но е тук“. Започва да я описва: еди-каква си, на толкоз години, лицето ѝ такова. „Ето какво

иска от тебе.“ Започва да разправя за нейните нужди, какво иска на баща си. Питам сега: тази публика, какво ще мисли за проповедника и какво ще мисли за онзи ясновидец? Единият казва едно, другият казва друго. Онзи, както описва дъщерята, бащата разбира, че това е неговата дъщеря. Той не я вижда в църквата. Казва: „Как може умрял човек да бъде между нас?“. Ние казваме, че той е при Бога, но не знаем къде е Бог. Посочваме горе в небето. Ако Господ е горе на небето, както посочваме с ръката някъде, то е едно заблуждение. Според сегашните научни данни, нагоре – значи към слънцето. Ами когато вечерно време Земята се обърне, че ние сме надолу, тогава, като сочим нагоре, то е не нагоре, то е надолу. Но всичката погрешка е, че не знаем къде е мястото на Бога. Затова правим погрешки. Ние Го търсим там, където не е, и си създаваме своите религиозни идеи. Може да ги създадем, имаме право да ги създадем, но тъй не може да се освободим от страданията. Всичките страдания произхождат оттам, че ние не знаем мястото на Бога. Поне опитната наука показва това. Ако човек не излиза, и не се грее на слънцето, ако той не възприема достатъчно количество светлина и топлина от слънцето, неговата работа е свършена. Въздухът, който ние дишаме, е носител на слънчевата енергия. Въздухът е един акумулатор на складирана слънчева светлина и топлина. А пък самата светлина и топлина, това са акумулатори на складирана животворна енергия. Най-първо трябва да възприемем въздуха, светлината и топлината; светлината и топлината ще освободят в теб живота. Ако можеш да извършиш този процес, ще бъдеш здрав, ако не можеш да извършиш този процес, ще хабиш енергията напразно.

Сега, по някой път, ние се молим на Бога като на човек. Боли те кракът, казваш: „Господи, не знаеш ли, че ме боли крак?“. Господ не може дори да предположи как те боли крак. Той като те е направил съвършен,

сега и да Го убеждаваш, че има погрешка в Неговата работа, е късно. Ти като казваш, че си болен, искаш да убедиш Бога, че работата, която е направил, не е както трябва. Ти казваш: „Господи, живях много добър живот, но се разболях“. Искаш да убедиш Господа. И Господ седи сега и мисли, дали говориш истината. Най-първо в молитвата искате да убеждавате Господа, че не искате да Го лъжете, но така са ви научили. Той се чуди и мисли, мисли, дълго време мисли Господ. Той взема факта, както ти го казваш. Той ще се спре, няма да каже, че Го лъжеш, но ще се върне назад милиони години, ще започне да преглежда целия процес, както си създаден, и ще види, направил ли е погрешка. Докато Господ провери тази работа, ти ще чакаш, бързо не става, ще провери това точно и след две години вече ще имаш отговор на молитвата. Ти всяка сутрин все се молиш, Господ казва: „Прегледах въпроса, няма погрешка – това, което пише, това направих“. Започва се един спор между тебе и Господа. Господ казва: „Втори път пак ще прегледам“. Но ти ще опъваш каиша, втори, трети, четвърти, пети.

Някой казва: „В този свят няма оправия“. Така не се разсъждава сега. В сегашния неразумен свят се изисква ние да бъдем крайно разумни. Разумност се изисква! Една пълна разумност трябва. Като съзнаваме тия факти, които съществуват, трябва да видим причините къде се крият тия, близките причини на ония големи нещастия, които сполетяват окръжаващите. Всяка една опасност, която сполети твоя ближен, един ден може да сполети и теб. Та казвам: ние сме в предвечерието, в свършването на една епоха, на един Божествен ден. Господ вече готви слънцето, звездите. Той ще каже: „Стана утро, стана вечер, ден първи“. Но след като залезе слънцето, вие има да работите в себе си един процес. После ще започне вторият ден. Вторият ден това е разбирането. Всеки един ден ти трябва да научиш една добродетел и през вечерта да се върнеш

дома. Нали хората вечер се връщат в своя дом. След като стане утро пак излязат, работят дълго време вън, като стане вечер, отново влизат вкъщи. Тогава ние имаме понятия само за деня какво е станало. Направил Бог света, станало утро, станало вечер, но през вечерта какво става, не знаете. Вие казвате: „През вечерта ще спим.“ Няма спане. Спането, това е болест. Всеки човек, който спи много, е изложен на болести. Всеки, който спи, може да го споleti голямо нещастие. За немарливия се казва: „Спал е този човек“. Ще се намерите в друго противоречие: „Какво трябва да правим, за да не спим?“. Ти като спиш, очите ти трябва да бъдат отворени. Или казано на друг език: съвременните хора са крайно лековерни, крайно подозрителни. Крайно лековерни, че като вземат някой билет от лотарията, мислят, че ще спечелят. Аз съм виждал религиозни и нерелигиозни хора вземат един билет – вярват и се надяват, следят вестниците, кога ще се тегли лотарията. След като се тегли лотарията, чудят се, как така – да не им се падне нищо. Някой казва: „Как е възможно да не ми се падне нищо!“. После, когато ние страдаме, мислим: „Как е възможно тази болест върху нас да дойде? Да сме живели лош живот, не е; молили сме се по три пъти, в Бога сме вярвали, не знаем, не можем да си представим как е станало!“. Казваме: „Онзи човек греши, прави престъпления, него болест не го хваща; а нас, какво ли не ни хваща? Чакай, казваме, ще хванем неговия път“.

На мнозина съм казвал за оня гръцки поп, който обичал да яде каймак. Сега говоря за гръцките попове, а не за българските. Само за изяснение казвам, той, че е поп. Той обичал каймак и жена му обичала каймак повече от него. Той купи едно-две кила мляко, подкваси го, дойде – намери обран каймака. Година, две, три, все някой изядва преди него каймака. Най-после казва: „Няма да го държа вкъщи, трябва да има тука магия“ и започва да затваря млякото в църк-

вата. Подкваси го там, но и в църквата някой изяжда каймака. Жена му била хитра — един ден, след като яла, нацапала мустаците на свети Никола. Той като го видял, извикал: „Разбрах каква е работата, толкоз години теб ти служа, ти да ядеш този каймак!“. Затваря църквата, не иска вече да служи на свети Никола. Тръгва той по света, за да намери някъде работа, където каймак може да се яде. По пътя го среща един старец, казва: „Синко, къде?“. Той му разправя. Пък старецът бил свети Никола. Разправя попът своите убеждения, вярвания, казва: „Изневери ми един светия, толкоз години не можах да хапна каймак, изяде ми всичкия каймак“. „Синко, ще му простиш.“ „Как да му простя, светия да яде каймак! На мене подобава да ям като на поп, но не и на него!“ „Ела, казва старецът, с мене, аз ще се потрудя, като обичаш толкоз каймак, да ти намеря отнякъде“. Влезли в една къща, дето имало деца; едно от децата било болно. Свети Никола казва: „Донесете болното дете, аз ще го излекувам.“ Вика свещеника, затваря вратата, взима детето, измива го, после взима нож, отрязва главата, отрязва ръцете, краката, нарязва го на части детето. Свещеникът гледа и си казва: „Този човек е някой престъпник!“. Исква да бяга, но затворено, заключено. Казва си: „Каймак не можах да ям, пък сега и затвор ме чака.“ Свети Никола измива всичките удове и поставя всичко на място, духва и детето става, оздравяло. Идват родителите и питат: „Какво да ви дадем?“. „Ако имате малко каймак.“ „А, имаме, имаме каймак.“ Попът си хапнал добре каймак. Научил изкуството от свети Никола, казва: „Лесна работа! Що ми трябваше, толкоз години каймак не можах да ям, то виж, колко било лесно“. Сутринта казва на стареца: „Много бързам, много работа имам, не мога с тебе да вървя“. „Синко, казва, ако се намериш в затруднение, повикай ме.“ Отива попът в друго съседно село, в една богата къща. И там детето болно; той казва: „Донесете го.“

Мисли си, че каймак ще яде. Заключва, взима коритото, измива детето, отрязва главата, краката, умива всичко. Туря главата – не се залепва, туря ръцете – не се залепват, духва – детето не оживява! Започва да вика, вика човекът свети Никола пак да го избавя, че му казва: „Прав си, свети Никола каймак не яде“.

Сега да преведа този анекдот. Всички вие си имате известни слабости, не са слабости, но желания, които трябва да се изпълнят – едно желание да ядеш каймак, в какъвто и да е смисъл. Искаш учен да станеш, искаш щастлив да бъдеш, искаш да си богат, да си знаменит. Всички тия желания, които човек има, са на място. Няма желание в човешкия живот, което да не е на мястото си. Това, което не е на място, то е прекомерността. Силен да бъде човек, учен да бъде, богат да бъде, всичко това е на място, но има работи, които са несъвместими; искаш много повече, отколкото ти трябва. Казват някои: „Не можеше ли Господ да създаде света, без да ядем?“. Не можеше. Ако можеше, щеше да го създаде. Но какъв живот щеше да бъде без ядене? „Не можеше ли Господ да създаде света, без да дишат хората?“. Можеше, но какъв щеше да бъде светът без дишане? Тогава отивам по-далече. Не можеше ли да направи човека, без да мисли? Какъв щеше да бъде този свят? Онзи, който казва, че светът не е хубав, съгласен съм с него, но какъв щеше да бъде нашият идеален свят? Тогава ние ще се намерим в онова противоречие, в което се оказал един гръцки зидар, който вярвал в Зевс. Качил се той на една църква, но паднал, че си счупил крака. Обърнал се към Зевс и рекъл: „Досега мислех, че си един от най-разумните богове, от най-силните, но сега познах, че си направил света не така, както трябва“. Цяла седмица се занимава с това, говори. Зевс казва: „Какво искаш?“. „Искам да направиш един свят, дето хората да не си чупят краката.“ „Иди си, както искаш, тъй ще стане, лесна работа.“ След една седмица зидарят бил здрав, взима

си чуковете, отива да работи на едно здание. Започва да забива гвоздеи, удря – нито един гвоздей не влиза. Гредите всички леки като перце и не може да ги събере. Целият ден да чука, нищо не може да свърши. Излиза от търпение, хвърля чука – той увиснал във въздуха, хвърлил шапката – и тя увиснала, хвърлил дрехата – и тя увиснала. Станал той, иска да подскочи, да хване чука – и той увиснал – ден, два, три. Чака го жена му. Не се връща. Зидарят пак започнал да вика: „По-голямо безобразие от това има ли?“. Зевс казва: „Какво искаш? Онзи закон, който троши крака, замених, по-спокойно може да седиш, краката ти ще бъдат здрави“. Тогава зидарят казва: „Виждам, че първото положение е по-добро, отколкото второто“.

Та и ние по някой път съдим в себе си и мислим за един идеален свят като този гръцки зидар. Мислим за живот без страдания, с всички удобства, но ще бъдем окачени във въздуха като този зидар. Ако на всеки един от вас биха му се задоволили идеите, които той има, той не щеше да има никакви добродетели, той щеше да бъде изолиран от всичките хора, даже изолиран от самия себе си. Питам: всеки един човек вън от хората какъв щеше да бъде неговият живот? Представи си, че не ядеш, че не дишаш, не чувстваш, не се движиш – в какво ще седи животът? Представи си, че ти не приемаш нито едно любовно писмо отникъде, нито един мил поглед, слънцето е загаснало, звездите са загаснали, нищо няма, ще настане абсолютен мрак в душата ти. Питам тогава какво ще бъде положението ти? Съвременните хора искат щастието на абсолютния мрак. То е най-голямото страдание, което може да има един човек, една душа вътре в себе си. Ти да съзнаваш, че си спрял всички условия, и живота си, в който можеш да се изявиш, това е най-голямото робство. А пък в сегашния живот имаме надежда, че е процес на освобождение от робството, в което сега се намираме. Вие сте имали ваши възлюбени, баща ви, майка

ви, брат ви, мнозина от вашите братя са заминали. Отивате на гробища, разравяте – само кости, мускули няма, останал само черепът. Питам: къде е баща ви? То е едно криво разбиране. Както, ако идете при някой автомобил, а шофьорът го няма. Питам: къде е шофьорът? Тялото е външната страна, автомобилът, едно такси, с което вие си служите. Един ден, когато се строшат колелата на това такси, вие ще го напуснете, ще си купите друг автомобил. Онова същество, което търси свободата, то не трябва да я търси отвън, то трябва да търси свободата отвътре. Човек сам трябва да стане господар на своята свобода. Тази свобода той може да постигне по два начина. Един от начините е да изучава живата природа, това е сегашното положение. Другото положение е да изучава вътрешната страна на живота, та чрез закона на Любовта да живее без закон. Да живееш със закон, това е отношение с всичките хора, да съзнаваш нуждите, които всеки човек има, и да бъдеш крайно умен, за да удовлетвориш нуждите им.

Другият закон на Любовта е изобилието, свободата, в която човек трябва да се прелива. Как ще разберете вие „да се прелива един човек“? Вие може да вземете един литър вода и да я прелеете и да станат два литра. Но питам: ако вие разделите водата на малки капчици, тя умира ли? Водата никога не умира. По същия закон и човек трябва да е като водата. Така и неговата външна форма може да се измени. Ние винаги сме поддържали тая хипотеза, че сегашната ни форма ще се измени. Че такива форми човек е изменял с хиляди. Дарвин е внесъл своята сегашна теория. Еволюцията показва пътя, по който човешката душа е минала. Тя най-първо имала много микроскопична форма, в която живеела. Много малка колибка имала, с която душата се задоволявала, оттам гледала света и се радвала. После литература имала, изкуства имала, картини е изписала. В природата тия картини

съществуват. Сега хората мислят, че тия, микроскопичните организми, никаква култура нямат, но се лъжат. От наше гледище е така, но всяка култура, от най-нисшите форми до най-висшите, има цели музеи в природата. Някои от вас казват, това да го докажа. Няма да го доказвам, защото какво ще спечеля, ако го докажа? За да го доказвам, трябва да съм търговец. Някой казва: „Да докажем, че има Господ“. Казвам: аз не съм търговец, аз не доказвам, че Господ съществува. Да се доказва, че Господ съществува, в моите очи е търговия. Аз казвам: „Нямам плат да продавам“. Някой пита: „Ти вярваш ли?“. Казвам: с търговия не се занимавам. Аз не продавам вярата си. „Ти в какво вярваш?“ С търговия не се занимавам. Не продавам вярата си. Вярвам, че може и без насилие, вярвам, че може и без да се краде. Аз вярвам, че може и да не се лъже. „В какво друго вярваш?“ Вярвам, че всичко, което съществува, ще изчезне. „Ама докажи го.“ То само ще се докаже. Нещата, сами по себе си, се доказват. Чудни са хората, като мислят, че са много умни. Един художник пише, че аз съм от тия художници, които могат да те нарисуват в огледало. Аз държа едно огледало, казвам: виждаш ли се, харесваш ли се? Но не продавам тази картина на огледалото. Аз имам огледало, което никога не се продава. Продадеш ли своето огледало, ти ставаш роб на условията. Защо тия неща стават? Продад си огледалото си. „Ти, казва някой, дали като ме нарисуваш, няма да ме продадеш?“. Казвам: аз съм много честен човек. Ела от другата страна на огледалото, изгаси своята лампа, без светлина виждаш ли нещо? „Виждам.“ Докато слънцето е зад гърба ти, ти може да виждаш. Докато е слънцето зад гърба ти, може да се образуват тия впечатления, но когато изолираме слънчевата светлина, която не идва ни отзад, ни отпред, никакъв образ няма да дойде. Казвам: ти си човек, който живееш с огледала, въобразяваш си в себе си, че ще бъдеш красив,

ще бъдеш умен, ще бъдеш министър, ще бъдеш княз. Това са илюзии на живота. Ако ти досега не си станал княз, отсега нататък никакъв княз няма да станеш. Ако сега не си богат, никога няма да станеш. Ако сега не си човек, та отсега нататък ли ще станеш? Тогава как ще сравним това положение с онази философия на Писанието, което казва, че направил Бог човека по образ и подобие свое? Преди хиляди години го направил по свой образ. Хората още не могат да повярват, че така е направен човек; казват, че Бог малко му дал. Та как да ги сравним тия двете неща?

Аз мисля така. Малките неща са далечни неща, големите неща са близки неща. Това, което ти никога не разбираш, то е много далечно от твоето съзнание. Това, което ясно разбираш, то е близо до тебе, до твоето съзнание. Има един закон: голямото, което виждаш – не може да имаш знание за него, не може да го изучиш. От най-голямата сфера ти виждаш малка част. Казва един човек: „Аз виждам Стояна, Драгана“. В какво седи това виждане? Казва: „Много интелигентен човек“. Тогава дай му да ти направи една къща. „Ама виж, много е музикален.“ Дай му да ти изсвири нещо. „Ама пише много хубаво.“ Може случайно да пише хубаво, дай му книга да напише нещо. Сега не е важно какво ние мислим. Ние мислим някой път това-онова, но Провидението подлага всичко на изпит. Това, което ти можеш да направиш, това си ти. Ако ти не можеш да издържиш една малка болест, една малка тежест, къде ти е силата? Защото някои болести са умни същества. Когато някой ангел дойде от Небето, той стъпи на краката ви, а вас ви боли, но не знаете защо. Този ангел знае какво да направи – една игла, много остра, че я тури той, с всичката си тежест, седне на върха, на ушите на иглата – обича те човекът. А всички болести са такива хубави същества от небето, които идват да ви посетят! Понеже, като чули за великото дело на Бога, и дошли да видят, те дошли

със своите столове, турили ги на иглите, стъпили на ушите на иглите. Вие не можете да издържите един – два часа, а ден и нощ се молите да дойде някой ангел. Той като дойде, носи стол, тури го на рамото или на врата ви някъде. Най-после, вие казвате: „Никакъв ангел да не идва!“. Това е само обяснение на нещата.

Че това е така – най-хубавите неща в света произвеждат най-големи нещастия. Вземете един беден човек. Няма нищо, но стане милионер – какво нещастие е да стане богат! Той постоянно мисли, не може да спи, ден и нощ мисли – какво става в света, иска да знае – какво става с банката, в която е вложил парите. Някой път се случва и да полудява. Ученият човек ден и нощ мисли, знае ред научни теории, следи литературата да види – какви нови теории има, пише друга книга, защитава старата теория дотогава, докато един ден отстъпи. Казва: „Новото трябва да приемем“. Богословите и досега още защитават твърдението, че Господ създал в шест човешки дни света. Но така ли е? В шест дни ли е създаден? В едно изгряване и едно залязване? Това е човешко разбиране. Но светът не е така създаден. Сега това приемам като аналогия в живота. Ние имаме известни схващания, теории. Имаме схващането като богословите, че в шест дни Бог създал света, имаме и схващането, че ние трябва да живеем добре. Трябва да живеем, но трябва и да постъпваме добре, трябва и да разбираме добре живота.

Вземете сега съвременните европейски народи. Какво богатство са, никога светът не е имал толкова културни хора, както сега, това са най-културните народи. Вземете всичките – американци, французи, англичани, германци, италианци – всички тия са най-просветените държави, културни държави. При това с тях съществува и най-голямото противоречие. Как ще го обясните сега? Не че те са виновни, но всичкото противоречие е в това, че всяка една държава иска да бъде велика сила в света. Велики можем да бъдем,

но в едно нещо. Колко велики хора може да има? Само един. На едно тяло колко глави може да има? Аз слагам само една. Ако са десетина-двайсет глави, ние имаме хидра. Съвременният обществен живот има много глави. Тогава казвам: изрежете всички глави и оставете само една. Да се изрежат всичките религиозни глави и да остане само една глава, да остане само Христос – Любовта. В държавата да остане само една глава. Казвате: „Ще се развали общественият живот“. Хидрите развалят обществения живот – многото глави развалят. И в индивидуалния живот е така. Ти като имаш едновременно много глави, трябва да се установиш върху нещо, което е разумно. Ако твоят живот служи за нещастieto на твоите ближни, тези ближни, които искат да живеят, те могат да те очистят един ден, нищо повече. Но ако рекат да очистят ония елементи, които са в държавата вътре, и са опасни за нея, ще бъде трудно. Не са враговете отвън, а отвътре са големите врагове. България не се застрашава толкоз отвън, а отвътре. Англия не се застрашава отвън, а отвътре. Всичките държави се заплашват отвътре. Когато се направи една къща от негоден материал, с нищо не може да се спаси. Ние говорим за един живот. Една къща, направена от здрав материал на здрава почва, е хубава къща. Но ако този материал, с който къщата е направена, не е здрав, не е на здраво място, каквито поправки и да направим, тази къща е непоправима, трябва наново да я направим. Ние считаме за материал мислите на човека, неговите чувства, неговите постъпки. Те трябва да бъдат здрави, тогава с човека може да стават реформи. Човек трябва да мисли здраво, здраво да чувства и здраво да постъпва. Може да станат известни преобразувания, но образецът за правилните мисли в света съществува. Съществува в света една мярка – това, което ние наричаме Бог. То е абсолютна мярка. Ако ние добием едно правилно познание за Бога или една мярка, ние наричаме тази

мярка – разумен живот; или Любов, или Разумност, или Мъдрост, или Свобода, или Истина – те са думи синоними. Това е, което дава разрешение за всички ония хора, които страдат в дадения случай.

Сега не е въпрос само да отмахнем страданията за днешния живот. Ние трябва да внесем здравето като една най-важна задача. Здрави да бъдем, умни и добри. Ако религията беше едно учреждение, от което да не са заинтересувани хората, никой нищо да не им плаща за техните вярвания, тогава ще видим, колко хора биха били религиозни. Какво ще ми плащат хората за моята вяра? Че аз вярвам в Бога, какво ще ми плащат! Срамота е една майка да ражда деца, че да ѝ се плаща. Че ако това е философия, рибите трябва да възнаградим, по триста хиляди раждат. Че една майка родила шест-седем деца, да дадат пари на тази майка, че е производителна! Не е в многото, а в малкото. Питам: от тези шест-седем деца, колко живи ще останат? Колко от тях ще бъдат полезни на ближните в света?

Съвременните хора употребяват ножа. Ножът е една емблема. Казват: „Сабята и топовете ще ни освободят“. Аз съм съгласен. Но работата е, че след като победят, хората слагат сабите на място и те ръждясват. Сега всички саби и всички топове се оплакват. Всички топове, които взеха участие в превземането на Одрин, къде са? Плачат някъде ръждясали. Казват: „Така, докато бяхме млади – помогнете, а като свършиха работата, взеха победата, нас захвърлиха“. Та казвам: сабята, това е разумното слово, това е неговият език. В думата „пушка“ е вложена сила. Ако имената на всички оръжия, които хората имат, ги преведем на един разумен език, какво щяхме да разберем? Имаш ли ти пушка; натовен ли е ножът ти; кобурите как са; пушката ти добра ли е; барут имаш ли; скоро война ще има ли? Сега можем да говорим на такъв странен език, но ако ще отидем на тая война, и ни бият и обърнем гръб, че бягаме, войната не е излязла както трябва.

Аз бих желал да сме в една война, в която никога да няма бягащи. Позволява се малко бягане, отстъпление по стратегически съображения. Но всякога да отстъпваме в живота, няма никакъв смисъл. Да отстъпваш в религиозно отношение, разбирам, но в научно отношение, в обществено отношение, отвсякъде да отстъпваш, питам тогава – какъв смисъл има? Че ако жената постоянно отстъпва, ако мъжът постоянно отстъпва, ако децата постоянно отстъпват, какъв ще бъде животът? Жената не всякога трябва да отстъпва. Някой път трябва да отстъпва, а после трябва да напада. Кого? Мъжа си. Някъде мъжът трябва да отстъпва, после трябва да напада. Тогава, щом мъжът напада, жената трябва да се оттегли по стратегически съображения. Щом мъжът има право да напада, жената ще отстъпва. Ако неговата мисъл е права, ако неговите чувства са прави, ако той ще донесе благо на целия дом, тогава жената да отстъпва. Щом жената мисли право, чувства право, мъжът да отстъпва за благото на дома. Ако жената напада, ако синът напада, ако дъщерята напада, всички ония хора, които може да ни нападнат, ако тяхната мисъл е права, на място е тяхното нападение. Следователно вие гледайте на нападението, което имате, право ли е или не. Че ни нападат, то е един въпрос; дали нападението има съобразност, то е друг въпрос. Кой не е нападнат от болести, кой не е нападнат от разочарования в живота? Погледнете – нито царят е свободен, нито владиците, нито проповедниците. И най-великите хора какви ли нападения не са имали. Ако вие сте нападани, трябва да изучавате причините на това нападение.

Казва се в този стих: „Ще ни освободи от враговете“. Кога? Когато ние станем учени хора, когато ние употребим закона на Любовта и знаем как да си служим със своите чувства, с огъня. Разправяше ми една млада българка: „Аз, казва, много добре живея с мъжа си, но съм изучила характера му. Щом го видя

малко тъй да напада нещо, ще донесе нощвите, ще взема да сея брашно, ще наточа хубава баница с масло. Като го нахраня, погледнеш – поусмихне се. Веднага смиря тоя враг, превзема го, склучим мир“. Всякога, когато се точи баница или се готви нещо хубаво, има нападение. Няма какво – ще седнеш, ще наточиш баница и онова горчиво чувство, онова строго лице, ония мускули, готови да се нахвърлят – поомекнат; човек стане мекичък. Жената казва: „Аз зная, че това се дължи на баницата. Ако не бях разточила баница, лошо щеше да стане“. Сега преведете вие тая „баница“. Все ще трябва да се разточи някаква баница. Българите колежа кокошки, баници правеха на всички турци и така спасяваха гърба. Ще се научиш да точиш баница. Ако си сиромаш, богат ще станеш, ако нямаш вино, ще напълниш бъчвите с най-хубавото петнадесет-двадесет годишно вино, ще насипеш, ще черпиш. Ще изтъчеш най-хубавия плат, ще направиш най-хубавите ризи, най-хубавите дрехи, най-хубавите обувки и т.н. То е вътрешно. То е една временна постъпка, не е вечна постъпка, защото във вечните процеси на нещата работите другояче са сложени. При сегашния строй на нещата, трябва да изучаващ. Един учител ти дал известен урок – ще го учиш, иначе ще има цял скандал. Ти не си научил урока – ще минаваш за слабоумен. Ти не ходиш в църква, не палиш свещи, не се кръстиш – ще минаваш за безбожник. Такъв е сегашният ред и порядък. Казвам: най-първо, временният живот, който е в нас, трябва да се хармонизира, после вечният. Има една философия в живота, където работите се разрешават другояче. Разрешават се по два начина.

Аз ще ви приведа следния пример. В една къща, в която майката възпитава децата по всичките правила на съвременната педагогика и на всичките педагози, тия деца станали малко немирни, не усещат, че ще им дойде нещо много лошо. Един ден ѝ идва

на ум да ги сплаши тия деца. С тояга ги плаши – не върви. Тогава майката направила една страшна гугла, сложила я на главата си. И седят пет деца, карат се, вдигат шум. Като влиза с тази страшна гугла, като писват децата, тя махва само с ръката, после излиза. Веднага хвърля гуглата и всичките деца се нахвърлят, казват: „Мамо, влезе едно страшно чудовище, щеше да ни изяде!“. Държат се за майка си. Ако ние сме от онези непослушни деца, майката ще влезе със своята гугла. Това е една истина. Страшна е гуглата, ти не знаеш, какво се крие зад нея. Причината, че е влязло злото – то е един признак, че има непослушни деца. Злото е, което стрива всички хора. Нито един от вас не мисли, защо трябва онова жито да го стрием на камък. Всички казвате, че е хубаво да се мели брашно на камък. От хиляди години най-голямото нещастие е, че мелим брашното. Аз може да ви го докажа, но не искам да доказвам, а и да го докажа, е безпредметно. Всички хора, които ядат така стрито на хромел* жито, и те така, по същия начин, се трият. Вие носите дрехи, ушити на машина, но всеки ден и вие се дупчите, както са вашите дрехи надупчени. Може да има нещо общо, може да няма. Режете с ножици, то е хубаво, то е творчество, но казвам: шитите дрехи не разрешават крайните въпроси на живота, мляното брашно не разрешава крайните въпроси на живота. То е едно вътрешно състояние, което трябва да премелим. Това, което сега мислим, това, което сега вярваме, то е едно вътрешно състояние. Не е онова състояние, което трябва да повдигне човека, да го направи свободен. Това трябва да знаем ние. Не че то е лошо. Временно заради нас е добро, но за утрешния ден е лошо. Ако това смляно брашно го държим месец, два, година, две то ще се развали, ще се вгорчи. А ако държим житото несмляно, и шест хиляди години може да запази своя-

* хромел *диал.* Ръчна мелница от два камъка.

та сила. Ако вземем твоите мисли, чувства и желания да ги направим на брашно, ще се вкиснат. Ти ще оставиш всяка твоя мисъл да бъде целокупна и след шест хиляди години да има същата сила, та като посееш, да израсне житото във време на нужда. Всеки един от вас ще смели своите чувства, но когато се мелят чувствата, когато ние се приспособяваме към хората – мелим брашно; по тоя начин и ти постъпваш като тях, мислиш като тях, чувстваш като тях. Брашното е смляно, хубаво е засега, за днес ти разрешаваш въпроса, но утре, след десет-петнадесет години това смляно брашно ще се вгорчи. Положението ти тогава ще бъде като на онзи българин, когото срещнали разбойници, взели му парите, набили го много хубаво, освободили го и казват: „Да си вървиш със здраве“. Срещат го други разбойници, хубаво го набили и те, защото не задържал, не скрил четири-пет кесии за тях. Той казва: „Де да зная, че и вас ще намеря“. Днес нас ни бият, че не сме задържали пет кесии за другите, които ни обират. Ти не си ясновидец, откъде да ги знаеш, че ще дойдат – не си задържал пет кесии за тях.

Сега ние се намираме в положението да търсим свободата в света. Желанието на всички съвременни хора е свободата. Всички съвременни хора търсят свобода; хиляди и хиляди хора измират за нея. Но какъв е този стремеж на човешката душа, не са разбрали. Една борба има в религията. Навсякъде има борба. Естествено е това положение, при което всички хора да живеят добре, да бъдат здрави, да имат достатъчно храна да ядат, да имат достатъчно светлина, да ги осветява, да си имат къщица, обуца, дрехи. Това е положението. Но в света трябва да идват толкова хора, за колкото има провизии, за да може да живеят. В сегашния свят има повече същества дошли, отколкото трябва. Те са неканени гости и там е нещастieto. Изчисляват колко души трябвало да има на Земята. Хората не разбират какво нещо е живота. Криво им е,

че има смърт. Два милиарда души са много за Земята. По мои изчисления, тя може да храни едва 100 милиона души, два милиарда са много. Цялото нещастие е, че много са хората на Земята. Ако станат четири милиарда, ще бъде четири пъти по-лошо, ако станат шест милиарда, ще бъде шест пъти по-лошо.

Ако в тебе твоите мисли, желания и постъпки прогресивно се увеличават и не са в съгласие с условията, при които живееш, ти ще създадеш нещастие в себе си. Ти искаш да бъдеш като някой ангел. Че ти трябва да ходиш да помагаш. Няма да бъдеш само като някой български министър да приемаш, да влизат и да излизат хора.

И при мен някой път идват хора. Аз съжалявам, че си губят времето като дойдат при мене. Като кажа нещо, казват: „Това го зная. Той иска да ме лъже, че знае“. Аз казвам на себе си: „Ти, ако знаеше, щеше да бъдеш здрав, щеше да бъдеш богат, щеше да бъдеш умен, щеше да можеш да оправиш света. Понеже търсиш друг да те оправя, там е твоето невежество“. Дошъл и пита: „Кажи ми, къде мога да намеря Бога?“. Ще Го намериш там, където никога не се намира. „Къде?“ Като те турят в гроба, там ще Го намериш. За да отидеш при някой човек, ти трябва да го направиш по закона на Любовта. Идва той при мен да ме изпитва, казва си: „Там се явил един ясновидец“. Идва при мен или при когото и да е. Ти отиваш при някой ясновидец, но по-невежи хора от ясновидците няма. Защото един ясновидец няма да ти каже как живееш и как ще живееш за в бъдеще, той ще ти разказва този живот, който вече си живял. Да кажем: десет-петнадесет прераждания си живял престъпен живот. В този живот си пратен да страдаш. Това не е никаква философия, една буболечка може да ти го каже. Аз наричам ясновидец онзи, който може да създаде нещата, не да ги предсказва. Ще ти каже истината и ти ще му платиш петдесет – сто лева.

Други пък ще отидат при някой хиромант. Хиромантията е наука, в която има много неща за чистене. Тия линии на ръката изразяват моя минал живот, новата ръка аз градя сега. Когато един физиономист започнал да разправя на Сократ: „Ти си бил такъв и такъв“, Сократ казал: „Това беше така, но всичко това аз го преживях, сега вече аз съм друг Сократ. Аз съм онзи Сократ, когото жена му го поля с легена отгоре и той беше в състояние да каже: Дето има гръм, има и дъжд, дъждът е благословение“. Ама не е хубаво да имаш една жена, която всеки ден да ти пее, не е хубаво да имаш един мъж, който е капелмайстор. Какво има от това? Хванеш едно дърво, раздрусаш го; хванеш един мъж, радваш се; мъжът те хванал, раздрусал те – ще види дали са узрели плодовете ти, дали ще падне някой плод. Ако падне, много хубаво, ако не падне, нищо не значи – зелен е още, ще узрее. Тълкуването – то е за вас. Казвате: „Подиграва живота“. Да подигравам живота, значи да подигравам себе си. Ние криво тълкуваме нещата. Някой път човек е с най-хубаво намерение да ти каже нещо, ти се обидиш. Един мъж, който обича жена си, то е хубаво, но криво е тълкуването. В кривото тълкувание се ражда свадата.

Една жена се оженила за един капелмайстор. Да се не обиждат музикантите. Мъжете създадоха такта в музиката, а жените създадоха нотите. Понеже мъжът ѝ обичал да маха, тя обличала слугинята си хубаво и той на нея „преподавал“, а после отивал да се извинява на жена си, казвал ѝ: „Ще извиниш, прекалих“. И тя го извинявала, за сметка на гърба на слугинята. Той мислел, че жена си бие, а то се оказало, че слугинята. Но и господарката била умна, че като седяла слугинята десет години, казва: „Тази слугиня е много добра, тя е една от най-добрите слугини, ще ѝ дадем тридесет хиляди лева възнаграждение за добрата услуга“. „Да ѝ дадем.“ Тя опитала такта на господаря си. Слугинята, това е плътта; като дойде капелмайсто-

рът, нека се разпрavia. Щом се свърши този такт, нека дойде вашият дух – същинският човек да се изрази. Тъй ще се изразят доброто и злото в света. Те са едно разрешение в света. Така ние ще намерим истинския начин, как трябва да живеем.

Сега вие мислите, че като кажете на един човек, че трябва да направи нещо, той ще го направи. Никога не спирайте един човек в неговите намерения и желания! Никога не го спирайте и не му налагайте: „Така трябва да направиш“. Кажете: „Много хубаво, отлично“. Не го спирайте! Какво ще го спирате, нека той от себе си да се научи. Той пита: „Харесваш ли това нещо?“. „Много добро, много хубаво.“

При мене преди десет години дойде един български поет. След като ми чете своята поезия, стихове, казва да си дам мнението. Аз му направих една много малка, деликатна бележка, с една много малка игла. И досега той ми се сърди, че съм му направил бележка. Никога вече не се яви. Не правете бележки на хората, оставете да си вървят, както знаят по пътя. Ние страдаме от критикари. Кажи: „Много хубаво, отлично е стихотворението“. После като дойде да ти се оплаква, да разпрavia, че не го четат хората, кажи: „Те ще те разберат след време, след десет-двадесет години“. Казват: „Не струва това нещо“. Не, кажи: „Хубаво е“. Нека всеки човек да се прояви, както Бог го е наредил. Не давайте тон на извора. Нека всеки извор извира така, както извира. Не можеш да го научиш другояче. Има нещо в човека, което не можеш да заприщиш, то е извор. Може после водата, която извира, да я канализираш, но не ограничавай изворите, не ходи да ги заграждаш, остави ги свободни. Сегашните хора все ограждат и развалят изворите.

Ние ставаме неспособни да проявим това, което е вложено в нас от Бога. Един други се коригираме. Не се коригирайте кой е прав – и двама сте прави. Разберете: магическата сила на човешкия живот седи

в живота и любовта. Любовта, от която произтича изобилието. Животът е проява на любовта. От живот, който изобилно тече, може да се явят изобилно мисли, изобилно чувства. Дето има изобилно мисъл, ще има и свобода. Ако ти не въздействаш на правия процес на Божествения живот, този живот сам по себе си ще се нареди; спасението в света ще дойде. Не мисли, че ние ще оправим света. Всичките хора, каквито и да са, колкото и да са видни, трябва да бъдат носители на Божественото. Всичкото заблуждение е, че ние мислим, че допринасяме по някакъв начин за изменението на нещата с критиката. Аз направих опит с тоя български поет, който се обиди. Той е казал на друг: „Имаше право, но не трябваше да ми го каже“. Прав е, не трябваше да го казвам. Аз сега коригирам поведението си.

Божията Любов никога не коригирай! Каквато и погрешка да направи Провидението от ваше гледище, не коригирай, понеже ще си навлечеш пакост на главата. Не коригирай Бога в Неговите постъпки, не Го отричай! Живей съгласно с Него. Че един си говори, че има Господ, друг – че няма Господ – в себе си което мисли, то е важно; то е верую. Това, което мисля за Бога, не е толкова важно. Как живея – то е моето верую. Това, което говорят отвън, то е друг въпрос. Всеки един от вас, доколкото живее по Бога, доколкото прилага Неговите закони, дотолкова е прав. Каквито и да са неговите ярвания, аз не се меся. Не коригирайте човека в неговите ярвания, вътрешни или външни! Или казано другояче, не коригирайте Бога в неговите постъпки, защото човек така постъпва, както може. Сега законът е – не коригирайте! Не само вие всички не коригирайте, но и не казвайте: „Защо Господ направи света така?“. А има един свят, създаден от нас от заблуждение.

Вложете в живота си новата Любов. Новата Любов аз наричам днешното слънце, което изгрява. Преди

хиляди години как е изгрявало слънцето, то е друг въпрос. Слънцето, което днес изгрява, тази светлина, която изпраща, ако вие я разбихте и възприемахте както трябва, учени глави бихте станали. Със закона на светлината, ако съвременните учени хора се заемеха да го изучат, светът щеше да се оправи. Ако вие разбихте закона на светлината, вашите работи щяха да се оправят.

Вие например виждате червен цвят. Ако можете да го динамизирате – да стане активен, да го очоплите като един плод, ще потече от него благодатен сок, извор ще излезе. Но червеният цвят, ако дойде в дома ви, може да ви накара и да плачете. Зависи с кой нюанс на червеното си служите. Всичките врагове на червения цвят – от четирите къшета на дома – ще се втурнат вътре. Но вие, ако знаете как да го посрещнете, ще бъде добре. Ще наточите една баница по български с точилката, тогава той ще ви донесе най-хубавото благо.

Ако вие разбирате червения цвят и го използвате, както трябва, в него има такива трептения, чрез които съвременните учени хора могат да се домогнат до безсмъртие. В червения цвят има един вид трептения, аз ги наричам – трептения на безсмъртието; това са ритмични трептения, те ви носят безсмъртие, но трябва да знаете точно времето за тяхното възприемане. Тези животворни лъчи на червения цвят, тези трептения съществуват и идват точно навреме. Дойдат ли тези лъчи на слънцето, лъчите на безсмъртието, изложи се на тяхното действие! Понякога те произвеждат една обратна реакция и ти казваш: „Стига ми вече!“. Не, точно тогава ще останеш. Напуснеш ли с една секунда по-рано, и болестта си остава. Или пък обратно: една секунда само да стоиш повече под въздействието на тези лъчи, болестта пак остава. Навреме и да присъства съзнанието ти! В даден случай, когато тия вълни действат, който

мисли за друго нещо, не може да ги възприеме. Умът ти ще бъде концентриран, за нищо няма да мислиш, за да схванеш тия трептения. Схванеш ли ги, имаш всичкото богатство, не ги ли схванеш, ти ще ходиш да дивееш по гората. Това е за червените лъчи. Сега ние всички търсим тия трептения. Като наблизат, те обикновено влияят. Ако можеш да прекараш тия именно червени лъчи над един мършав, веднага той ще стане. Това е наука, която Христос разбираше, и си служеше с нея. Когато плюна, прогледа слепият. Но кога плюна? Вие може да плюете, ама не знаете кога да плюете. Когато плюна Христос, то не беше на пътя, на улицата. На кое място беше? После Той не остави това изкуство, занесе го със себе си. Светът още не е готов за една велика наука. Ако сегашните лекари можеха така да плюят, чудеса щяха да правят, но не знаят. Ако Христос дойде, те първи ще бъдат наоколо, за да видят, по кой начин плюна и как се мажат тия очи. Като изучат това изкуство, ще кажат: „Да си върви, той не е специалист“.

Има задачи, които ни са дадени за нашето щастие. Вие искате да бъдете здрави, вие искате да бъдете умни. Днешният ден носи всичките блага, но цивилизацията затвори цялото небе с мъгла. Тука сте в мъгла, горе – на Витоша, е светло, чисто и по-топло. Ако не вярвате, отидете. И като излезете на 1500 метра, ще се уверите, че е ясно, има 22° топлина. Тук мъгла има, когато атмосферата е дисхармонична. Хубаво, ако сте силни, разпръснете мъглата! Ако вие сте силни, ако имате знание, сега в един момент можете да отворите небето и да просветне. Направете опит да се изясни съвсем, да изгрее слънцето. Сега седи тая мъгла и заповядва.

Такава мъгла има в умовете на хората. Мъглата се разпръсва при вятър. Вятърът е мисленето. Ако твоята глава не мисли, мъглата ще седи. Щом седи тази мъгла, не можеш да възприемаш лъчите на

слънцето, както трябва. Като изучаваш светлината на червените лъчи една година, така, както трябва, ще видиш колко мощно и целебно е тяхното действие. Ще почувстваш живата, безсмъртната природа чрез тези червени лъчи, ще ги видиш така, както никога не си ги виждал. Ако този хубав, ярък червен цвят можеш да го видиш, никога не можеш да го забравиш. Всякога, щом си спомниш за него, състоянието ти ще бъде такова, като че си придобил целия свят. Бог е оставил една велика тайна в тия червени колебания, в тия чудни трептения. Има една есенция, затворена от хиляди години в този цвят и Бог очаква децата Му да бъдат досетливи и умни, че всеки да си вземе толкова благо от него, колкото му е необходимо. Ние почти я отминаваме тази светлина и постоянно се обръщаме и викаме за помощ. Той пак изпраща. Ние викаме, че нямаме живот, и умираме при голямото изобилие, което Бог изпраща. И така ще умираме още дълго време. Ще ходим горе да се учим, пак ще се връщаме, ще ходим, ще се учим, ще се връщаме. Ще се връщаме, докато в нас остане истинското познание за благата, които ни заобикалят. Спасението в света зависи от нашето разбиране на онова, което вече съществува в природата.

Сега, ако ви кажа да бъдете свободни, то значи да ви залъгвам, баница да ви правя. Да ви кажа да имате вяра, то е пак залъгване. Вие вяра имате, даже имате повече вяра, отколкото трябва; дори страдате от излишна вяра. Вие вярвате в това, в което не трябва да вярвате. Вярвате, че някога, в бъдеще, ще бъдете спасени. Аз наричам това голяма вяра. Толкова силна вяра аз нямам. Аз вярвам в днешния ден, а утре – дали ще живея – това е голям научен въпрос. Какви ще бъдат отношенията в бъдеще, то е велика тайна за мене. Отношенията, които Бог ги има днес, аз ги зная, но какви отношения ще има за напред, това е велик въпрос. Желая днешните отношения, които имате

към Бога, да са прави. Повдигнете се над средата, забравете всички несгоди в живота и кажете: „Всичко в света е за добро!“. Иначе как ще се оправдае у нас онзи стих, дето казва апостол Павел: „В Бога живеем, движим се и съществуваме“. Как е възможно в Бога да живеем и да се движим и пак да бъдем нещастни? Ние сме хора, които постоянно продаваме, успяваме, взели сме повече, отколкото трябва. Хората страдат от изобилието.

Вложете сега малкото в себе си, вложете закона на червения цвят, който носи живот. От него всички се плашат. Христос казва: „Дойдох да запалю огън“. И какво искате, ако се е запалил? Този огън е вечният живот. Ако в този живот хората започнат да оживяват, какво има да се плашим – какво ще стане в света? Всички разумни хора трябва да оживеят. Това е разбирането. Ако този огън се е запалил, още по-добре. Дето има жив огън, хората живеят, дето огънят е изгаснал, хората умират. Там, в топлината, където има по-голям огън, има живот, където няма огън, има страдание. Следователно щом имаш огън в своята мисъл, щом имаш огън в своите чувства и постъпки, ти живееш; щом изгасне твоят огън, щом изгасне този, червеният цвят, иде и свършването. Миналите поколения, които нямаха топлина и светлина, свърши се с тях, те оставиха само претенции. Сега не искам да правя извод. Вярвам, че вие няма да бъдете като това минало поколение. Аз нямам право да предполагам и то ще бъде престъпно от моя страна, ако кажа, че и вие ще бъдете като тях. Сегашното виждам, то не е за бъдещето. Онзи, който може да ви гадае за петдесет лева, много евтино гадае и малко казва. „Аз ти плащам за неверните неща, които каза.“ Всяка една лъжа не струва повече от петдесет, сто, двеста лева най-много. Всички ония ясновидци и учени хора трябва да бъдат носители на Божественото, трябва да носят връзката на живота.

Казва Писанието – да се освободим от нашите врагове. Нашите врагове са онези, които заблуждават, които спират мисълта, които спират чувствата, които спират добрите постъпки, които ни залъгват с бъдещето. Настоящото, онова, което Бог е вложил в нас, е важно. Вие познавате Бога. Всички Го познавате. И умирайте, защото Го познавате, ако не Го познавахте, не щяхте да умирайте. Всички хора умират, защото познават Бога. Защо умира този, който познава Бога? Щом познаваш Бога, Той ще те подложи на един опит: няма да ядеш от плода на познанието на доброто и злото. Тогава, като не изпълняваш закона, умираш. Казва Адам: „Чух гласа Ти, но убоях се, уплаших се“. Чул гласа на Бога и се скри. Казвам: може да ви се вижда противоречие. Ако човек познае Бога, и не носи Любовта, и не живее в Любовта, той ще умре. Ако познаеш Бога, и носиш Любовта, ще имаш живот. Ако познаеш Бога, и не носиш Любовта, ще умреш. Ако Го познаваш, и не Го обичаш, ще умреш. Ако Го познаваш, и Го обичаш, ще живееш.

17 януари 1932 г., София, Изгрев

Доведете ми го

Ще прочета 17 глава на Евангелието от Матей. Ще взема 17 стих: „А Исус отговори и рече: О, роде неверни и развратени, докога ще бъда с вас? Докога ще ви търпя? Доведете ми го тука“. Този стих се нуждае от едно превеждане на съвременен, модерен език. Класическият език не е езикът на мъдростта. Класически ще изкажеш една своя тъга. Това е грубост. Всичко онова, което не е естествено в света, то е класическо. Следователно всички онези поети, които са възпели миналото, са класически. В моите очи миналото не е минало на доброто. Само злото минава, доброто никога не минава. Доброто няма минало, то няма и бъдеще. Злото има минало. Казвам: това е едно гледище, то е едно ново становище. Вие може да държите на вашето становище. Защо всякога се помни една обида? Казвате, че се помни и едно добро. Но кога се помни доброто? Доброто се помни само когато го правите. Добро, което сега не се прави, не е добро. Минало добро няма. Затова законът в това отношение не е верен. Докато любиш, ти си добър. Щом престанеш да любиш, ти вече си човек на миналото. Казвате: „Едно време ние се обичахме. Едно време ние мислехме добро за себе си“. Едно време. Щом говорите за едно време, аз вече разбирам един свършен резултат. Злото винаги се изключва в миналото. То няма място в настоящето. Злото в настоящето не съществува. В Бога зло няма. В Първата Причина, която е създала света, няма зло. Понеже тя съществува сега, тя се проявява. Злото съществува в миналото. Всяко нещо, което е станало лошо, то е в миналото. Следователно то се изхвърля от този Божествен процес. Та когато вие говорите за миналото, да си уредите живота. Ако досега не сте го

уредили, и отсега нататък ще трябва да го уреждате, много сте закъснели. Ако някой отсега почне да ме обича, той е закъснял. Любовта няма свое начало и няма свой край. Ако някой може да ми каже, че той сега ме обича, че любовта му е едно начало, той е човек на миналото. Че това е една истина! Хората се чудят как тяхната любов е изчезнала и как не се проявява. Чудно е как това, което няма нито начало, нито край, може да изчезне и да не се проявява. Това, което няма начало и край, аз го вземам във философски смисъл: то е това, което абсолютно никога не може нито да се промени, нито да се измени, а само се проявява така, както е. Или казано на научен език: това е абсолютното добро, абсолютната любов, която човек търси, това е абсолютното щастие, абсолютното благо, за което всеки един въздиша. Защото, когато видя един човек, който плаче за доброто, аз виждам едно дете, което майка му го е оставила, и е отишла на работа. Голямо нещастие станало, голяма философия, плаче и казва: „Дали ще се върне?“.

Та казвам: трябва едно ново схващане в света. Съвременните философи някой път мислят правилно, някой път не мислят правилно. Това е една вътрешна аномалия, която си има своята причина. Съществува един временен факт: здравият човек се разболява. Това е една аномалия. Коя е причината? Може надълго и нашироко лекарите да обясняват, че това или онова е причината. Разболял се е човек, това е аномалия. Щом се е разболял, това не е същият човек. По-рано е бил весел, разположен, щом се е разболял, става неразположен, недоволен, кисел, става претенциозен, не му се мърда, светът му е крив, вижда изопачени хора, несимпатични, домашните му се виждат грозни, вика, кряска и т.н. Случило се едно изключително явление на миналото.

Нашите съвременни понятия за Божествения свят, за Бога са аномални понятия. Ние се изменя-

ме и вследствие на това всичките ни понятия за Бога се изменят. Ние мислим, че Той се е променил. Ако наблюдаваме външния обективен свят, виждаме: реките текат по същия начин, слънцето грее по същия начин, вятърът духа по същия начин, животните живеят по същия начин, дърветата растат по същия начин – външният свят, обективният свят, който има своята реалност, не се изменя. Но реалният свят не може да се прояви в едноизмерния свят, нито в двуизмерния свят, нито в триизмерния свят. Вие запитайте математиците къде се проявява реалният свят. Реалният свят включва всичко в себе си. Бог е реалност. Всички други реалности произтичат от Него. Някой може да ви каже: абсолютен свят. Какво разбирате под думата „абсолютен свят“? Колкото и да ви говоря, колкото и да ви го обяснявам, в съзнанието ви остава нещо непонятно.

Например думата „понятие“; английската дума „кънсепшън“ /conception/ съдържа повече смисъл, отколкото българската дума „понятие“. Тази дума е интересна. Тя има това свойство, че има един слог, който се повтаря два пъти – „ън“ или „он“. На френски е „концепсион“ /conception/ Англичаните пишат думата по същия начин, но изговарят „кънсепшън“. Защо те изменят „т“-то в „ш“? Имат си свои причини. Аз не се занимавам с филология. Тя е доста трудна дума. Основният слог е „он“. В единия и в другия език „кънсепшън“ означава това, което е знанието, значи идея, замисъл, понятие. Значи и зачатие. Това, което е заченато, ако не се роди, какво става? Раждането е процес на зачатие, растенето е процес на раждането. Защото, ако не се зачене, ако не се роди и ако не расте, няма връзка между зачатие и раждане. Това са процеси, които аз свързвам с думите „мисъл“, „чувство“ и „постъпка“. Мисълта, това е зачатие, чувството е вече раждане, а постъпката, това е растенето. Това са три процеса, които са свързани

един с друг. Ако твоята мисъл не може да се превърне в едно чувство, ако твоето чувство не може да се превърне в една постъпка, или другояче казано, ако твоята мисъл не може да даде ход да се прояви едно чувство, и ако твоето чувство не може да даде ход да се прояви твоята постъпка, има нещо чуждо, внесено в този вътрешен процес, ражда се едно неестествено състояние. Всякога болестите се раждат от вметнати чужди „вещества“ между мисълта и едно чувство или между едно чувство и една постъпка.

Та ние имаме три свята. Ние се занимаваме с физическия свят, който наричаме свят на постъпките. Той е един резултатен свят. Че е станал този резултат, ние не искаме да знаем. Казваме, че това е един факт. Фактът е нещо, което може да се вземе като истина. Станалото вече има един резултат. Житото се е родило, но ние не искаме да знаем кой го е садил. Искаме да го продадем, да си купим дрехи, да се облечем, да ядем.

Някой казва: „Аз намерих истината в главата си“. Истината не може да се намери в главата. Имаш една глава, която е един резултат; не е само твоята глава, хиляди глави има: има човешки глави, има животински глави, има растителни глави, има минерални глави, има йонически глави, има и глави на духовете. Истината се намира в цялото битие. В света съществува само една глава, а всички други глави на земята са клончета на тази глава, те са само отражение на тази голяма глава. Мислите ли, че, ако увеличите слънцето няколко милиона пъти, вие сте го уголемили? Каква нужда има това, което е голямо, да се увеличава? Учените хора на Земята със своите телескопи се мъчат да увеличават Слънцето. След като го увеличат по този начин, Слънцето уголемява ли се? Постоянно говорят, че го увеличават четири-пет пъти в диаметър. Смешно е това увеличение на Слънцето, което нашите астрономи правят.

Някой казва: „Аз имам една грандиозна идея, като месечината едно грандиозно чувство, една грандиозна постъпка“. Къде е тази постъпка? Все грандиозни работи имаме, от които всички страдаме. В къщи като влезем, все грандиозни идеи ни вълнуват, философията е грандиозна, учението е грандиозно, музиката е грандиозна, поезията е грандиозна – всичко е грандиозно. А нещо съществено липсва на хората. Религията е грандиозна, веруето е грандиозно – всичко е грандиозно. Обяснете си тази дума. Какво значи „грандиозно“? Една чужда дума е. Ще намерите в някой филологически речник обяснението. Сега аз няма да обяснявам, понеже голямото си е голямо. Грандиозното и голямото са равносилни, „гранд“ – „анд“ е коренът. „Анд“ значи това, което се движи. Това, което се ражда, то е голямо. Защото за вселената всички тези звезди, слънца и планети в нашата Слънчева система не са нищо друго, освен плодове. И нашата Земя е голям плод. Очакват я всички да узрее и като узрее, ще я изядат. Пък и Слънцето един ден ще узрее, ще го откъснат и ще го изядат. Сега и вие да си представите онова дърво, на което слънцето е увиснало като плод. Нашата Земя е малък плод. Тя е малка, тя расте и един ден тя ще порасне.

Това са фигуративни обяснения на нещата. Съгласен съм с учените хора, които казват, че един ден работите на земята ще престанат да се развиват. Значи тя ще престане да се развива, ще узрее. Какво ще стане с нея. Ще я откъснат от дървото, ще я изядат. Един ден казват, че слънцето ще угасне. Аз тълкувам: ще узрее и ще го изядат. То няма да умре, но ще влезе някъде. Това ще оставим настрана, не искам да остане слънцето в умовете ви, понеже е много голямо. Ако остане там, ще ви задръсти. Ако и земята остане, и тя ще ви задръсти. Тези неща трябва да ги извадя навън, да се освободят възгледите ви.

Това, което ние виждаме в природата, то е един завършен резултат. А има зад завършените резултати и незавършени неща, които сега започват. Тази връзка, която съществува между видимия и невидимия свят, ние трябва да я разберем. От неразбирането на връзката между видимото и невидимото идват противоречията. Под „видимото“ разбираме това, което не може да се измени. Казват, че няма зло, което да съществува. Според вашите идеи нещата може да съществуват. Съществува вашият дълг от двадесет хиляди лева. Какво ви допринася тази реалност да знаете, че този дълг от двадесет хиляди лева съществува? Вие трябва да го плащате. В дадения случай има два резултата. Онзи, който има да взима от вас, за него реалността е положителна, той се радва, че има да взима; но вие, който имате да давате, и вярвате в реалността, за вас тази реалност е отрицателна. Следователно по какво се отличава онзи, който има да взима, от онзи, който има да дава? Те се отличават по един резултат. Ако ги сложим на едни везни, те ще тежат еднакво, те имат една и съща тежест, те са в една плоскост. Единият казва на другия: „Ти имаш да ми плащаш“. Ако онзи на противоположната страна плати дълга си, първият ще натежи, ще слезе долу, а пък онзи, който е платил, ще се вдигне горе. Тогава аз изяснявам един факт: едни хора има, които слизат надолу, а други, които се качват нагоре. Едните наричам грешници, а другите праведници. Всеки един човек, който е платил дълга си, е праведник и отива нагоре, а всеки, който е взимал нещо от съседа си, той е грешник, той отива надолу. То е само думата. Думите „грешник“ и „праведник“ аз ги взимам като една специфична форма, за да изясня само нещата. Грешният човек е станал малко по-тежък. Грешните са по-тежки от праведните. Вземете един обикновен светия и един banker, претеглете ги; ще видите, че bankerът тежи два пъти повече от светията. Защо тежи повече? Защото светията е

изплатил дълга си на банкера. Какво трябва да прави грешникът? Да си плати дълга, тогава и той ще отиде нагоре. Като го поставите на мястото на светията, той си плаща дълга и олеква. И тогава виждаме, че едни хора слизат надолу, а други се качват нагоре. Това е само един процес.

В природата съществува един закон. Всякога, когато човек изпълнява своя дълг, своето задължение, той е във възходящо положение, а този, който дължи на банкера, на съседа си и прочее, той се намира в едно по-тежко състояние, защото мисли, тревожи се, има да изплаща. Ако и този, който още не е платил плати, тогава и двамата сте на една и съща плоскост, ще кажете, че сте платили дълговете си. Вие сте в едно равенство. В математиката имате равенство. Там има цял един процес: равенството го обръщат в неравенство. Докато задачата не е решена, е равенство. Щом се реши, станало е неравенство. Това е от мое гледище. Щом се разреши въпросът, то е неравенство.

Всички казват, че трябва да бъдем равни. Неравенство трябва да има в света! Ние страдаме от равенства. Никой не иска да плаща, всеки иска да взима. В природата съществуват два фактора: длъжници и кредитори. Ще имаме толкова длъжници, колкото и кредитори. Не може да имаме ни повече, ни по-малко. Такъв е законът. Какво е между нас, то е друг въпрос. Един банкер може да има десет длъжници, но това е неестествено положение. Ти едновременно не можеш да дадеш на десет души пари, нито да вземеш едновременно от десет души кредитори, изисква се малко време. Той е един длъжникът, това е един процес. И в края на краищата ние мислим, че много хора имат да ни дължат. Не, в света ние дължим само на едного. И когато някой човек дойде при мене, и казва „ти ми дължиш“, аз казвам, че онзи господар, който дойде преди хиляди години, той ме е чакал. Поздравете, казвам, господаря и му кажете, че много му благода-

ря за крайните услуги, които ми е направил; а този банкер, който е сега при мене, той е един разсилен, който иде. Той е разсилен, той само може да даде вид на кредитор. Като онзи богаташ французин, индустриалец, който произвежда автомобили като Форд, отива в Америка и мисли, че ще го посрещнат с почитание. Американците са малко особени хора. Той влиза в стаята на Форд, но той не го поглежда, французинът си мисли: „Навярно слугата не го е предупредил, че французин индустриалец ще го посети“. Форд му казва: „Вземете си един стол и седнете“. Той се чуди; как така да си вземе стол! „Ама ти трябва да знаеш, че аз съм еди-кой си индустриалец“. „Щом е така, вземете си два стола.“

Някой път и ние като влизаме в природата, мислим, че тя знае кои сме. Тя казва: „Вземете си един стол“. Ние се чудим как така. „Ама не знаете ли кой съм?“. „Тогава вземете си два стола.“ Понеже столът не е сложен на място, ние се чувстваме отдалечени от живота. То е едно крайно разбиране. При сегашното състояние ние имаме едно криво разбиране за живота. Да се сърдим и да не се сърдим, да се одумваме, животът си тече по един и същи начин, ще си върви по един и същи начин. Ако нашето верую беше на място, както трябва, животът щеше да има друг резултат.

Един човек мислел, че много хубаво пише. Един ден пише едно писмо на своя приятел, но приятелят му не могъл да прочете писмото. Пише му: „Малко ми е неудобно, но не можах да прочета“. Ние не се досещаме, струва ни се, че е така, че сме го направили така, както трябва едно писмо, пък то не е така.

Аз напоследък имах разговор с един господин. Разговаряхме се върху нещо от Библията, за Исайя, за Елисей, Иезекиил. Той ми казва: „Наскоро четох Библията и разбрах нещо“. Какво разбрал? Че като умрял Елисей, явил се при него един друг пророк и Господ му дал още десет години да живее. Но ти си

преплел две събития! Има нещо такова, аз зная един еврейски цар, който се разболял, и на когото Исая казал, че може да продължи живота му, Господ му продължил живота още с двадесет години. Той сега се чуди как дошло това преплитане в неговия ум. И в нашия живот става преплитане. Защо и за какво? И като се обясни, ще се хвърли друга светлина. В нас често става преплитане между доброто и злото. Направиш една постъпка лоша, мислиш, че е добра. Всички я съзнават за лоша, а ти казваш, че си направил най-голямото добро. Преплитане на два фактора. В резултат – не можеш да различиш единия фактор от другия. Дълго време трябва да мине.

В сегашния живот има едно преплитане на фактите. То всичките учени хора имат желание да разплетат тези факти и да ни обяснят живота. Сега съвременните философи, писатели имат това желание да разплетат фактите и да разрешат тази задача. Тя частично може да бъде разрешена. Изцяло не може да се разреши, защото всяко едно разрешение трябва да бъде пълно. В нашия живот има известен род явления, където ние започваме с разрешаването на една задача, а свършваме с неразрешаването. А някъде започваме с неразрешаването, а свършваме с разрешаването. И така, трябва да почнем с неразрешаването и да свършим с разрешаването. Неразрешаването да остане като един процес. Това, което не е разрешено, да не го разрешаваме, но и в началото, и в края трябва да бъде реалността. Или другояче казано: и в началото ние трябва да започнем с любовта, и в края да свършим с любовта. И в началото трябва да започнем със знанието, и в края да свършим със знанието. И в началото трябва работата да започне със свободата. Истината трябва да бъде там и в края да бъде Истината. Това са граници на един завършен процес. Ако така си работил, няма да има никакво изключение. Но ако си започнал с любовта, а си свършил без любов,

няма никакво разрешение. Няма постоянно разрешение. Станал си търговец, искаш да спечелиш. Освен че няма да спечелиш, но и ще загубиш. Ходиш да се учиш, но не ти върви. Искаш да станеш лекар или си свършил медицина. Сложил си табелата, но хората не идват. Лекуваш един, но не можеш да го излекуваш, втори също. Седиш с докторската титла, но не можеш да лекуваш. Какво те ползува докторската титла? Или си адвокат да защитаваш хората, но не идват да ги защитаваш. Едно дело загубиш, второ – не върви. Доктор по правото, но нямаш клиенти. Може да ви приведа ред факти от този род. Докторите, лекарите, те опъват каиша.

Кои са причините, които направиха жените да станат майки, кои са причините, които направиха мъжете да станат бащи, кои направиха едни да са господари, други слуги? Като вземете целия строй, кои са причините за това? Този наш съвременен строй съществува ли в самата реалност, в битието, съществува ли в първоначалната чистота? Не съществува. Той е една аномалия. Има нещо естествено, но има и една крайна аномалия, болезнено състояние. Има чужди елементи, внесени вътре в целия строй. Това хората го приемат като едно зло, като едно морално зло, като едно обществено зло. Но това са общи думи. Злото, ако е зло, как, по кой начин да извадим това чуждо същество от човека? Като дойде лекар, той или ще сложи инжекция, или ще се мъчи чрез храната да изпъди навън болестта, която е била в човека, и да се освободи човек от това лошо състояние. Може причината да е лоша мисъл. Често една мисъл поражда една болест, едно чувство поражда една болест или една постъпка поражда една болест. Следователно един правилен процес е, да се отмахне тази мисъл, която е причина, да се отмахне това чувство, което е причина и да се отмахне постъпката, която е причината за болестта. Като ги отмахнем, ще дойде онзи чистият живот, който е свободен от тези неща. И този живот се

отличава по това, че в него няма нещо чуждо, което не е присъщо на човешката душа.

Ти си някак притеснен, което не можеш да си обясниш. Стягат те ръцете, краката, очите, ушите, коремът. В медицината кръщават тези състояния с различни имена. Не е лошо да се кръщават всички тези състояния; и в морално отношение пак има кръщаване, и в субстанционално отношение пак има кръщаване. Ти може да кръстиш човека ангел, но той ангел ли е? Ти може да го кръстиш дявол, но той дявол ли е? Той си остава такъв, какъвто си е. Може да го кръстиш светия, но той си остава такъв, какъвто си е. Ти може дявола да го кръстиш светия, но той пак дявол си остава. Нашето заблуждение е там, че като кръстят някого светия, мислим, че е светия.

Един светия като насади тръни, тръни ще растат. Един грешник като насади жито на нивата, то пак жито ще расте, няма да измени своето естество. Само че за светията и за грешника има една разлика в мисълта: светията като види, че е посадил един трън, той мисли как да поправи своята погрешка, няма да мисли как да го изкорени – той е умен човек, но гледа как да го присади. След време ще израсне от тръна едно хубаво дръвче със семена. А на грешника като му се роди житото, ще каже: „Чакай да ида да го продам и да се напия“. Тази е разликата. И светията, и грешникът ще употребят живота – единият по един начин, другият по друг начин. Следователно ние съдим от резултатите на нещата, какви са хората.

Христос казва: „Доведете ми го“. Кого? Доведете ми този трън на светията. Пита го защо е влязъл тук. „Посади ме един светия.“ Тогава той казва на един от учениците си: „Дайте един нож да го присадим“. Не го изкоренява, но го присажда. Трънът е грешник. Онзи, който е продавал житото, той трън ще остане. А онзи светия, който присадил тръна, иска да го облагородява – това е новата присадка. В Божествения свят Бог

не изхвърли грешника, но Той го присажда – един на друг. Някой път присажда дивото върху питомното, а някой път присажда питомното върху дивото. Апостол Павел казва, че дивата маслина се присаждала на питомната. Какъв е този, който присажда дивата маслина на питомната? Бог присажда някой път. Това е правилен метод, за да облагороди дивата, макар че тя расте по-естествено, но за да я облагороди, я присажда. В сегашния живот лошите хора са присадени върху добрите. Лошите хора ядат и пият. Един ден лошите ще слязат долу, а добрите ще се качат горе, ще се обърне процесът. Светът е едно колело на движение, на растене, на облагородяване.

В този процес трябва една правилна мисъл за разбиране. Да допуснем, че вие се намирате в един свят само с едно измерение. Аз наричам едноизмерен свят граничния свят. Какво наричаме едноизмерно? Това, което определя една граница, каквото и да е то, то е едноизмерен свят. Едноизмерен свят как ще го видиш? Да кажем, че живееш в един свят само с едно измерение, нямаш понятие за плоскостта, за дебелината, за височината на телата. Как ще си ги представиш? В едноизмерния свят може ли да видиш правата линия? Правата линия може да бъде само една концепция. Това е едно понятие, има зачатие. Ти ще видиш този свят само като една точка. Следователно всички ония неща, които ние виждаме като една точка, са само едноизмерни светове, нищо повече. Когато движението на едноизмерния свят или съзнанието на едноизмерния свят се измени, става едно пречупване. Ние го наричаме в геометрията една плоскост. Ти ще схванеш този свят като плоскост. Тогава вече в плоскостта ти ще имаш възможност да видиш нейните граници, но самата плоскост не можеш да я видиш. Защото плоскостта не е нещо друго, освен безброй прави линии, които я образуват. Но има и един свят вън от плоскостта, тъй наречения свят на третото

измерение или свят на тялото, което има дебелина. Ако пък плоскостта измени своето движение, в каквато и да е посока, границите ще ги определи перпендикулярът. Трябва да се измени движението, в каквато и да е посока. Всяко едно измерение в природата винаги става перпендикулярно. Каквото и да е, както и да го туриш, то е перпендикулярно. Каквото и да е пречупването, когато минаваш от един свят в друг, от едно измерение в друго, това измерение все ще бъде перпендикулярно на плоскостта, от която се отклонява. Ние няма да спорим, защото математиците може да спорят върху този въпрос. Не е лошо и това. Спорът е един процес на разсъждение. В нашия ум може да има естествен въпрос за реалността на нещата. Всяко изменение на правата линия може да бъде плоскост. Щом се измени правата линия, тя може да бъде вече плоскост. Може да бъде права, но резултатите ще бъдат прави или не, разумни или неразумни. Но вече може да има едно измерение в правата линия. То е друг въпрос.

Под „прав ъгъл“ винаги разбираме съотношение на две същества, които имат разумни отношения. Правият ъгъл е като емблема на разумността между две същества, на които задълженията са строго определени. Когато двама души си изпълняват задълженията както трябва, без никакво изменение, те са преминали под правия ъгъл. Щом се измени ъгълът, на колкото градуса и да е, тогава отношението на хората се изменя. Затова именно в кръста, ако вземете тези две линии, които се пресичат, имате четири прави ъгъла. Значи имаме отношение между четири разумни същества или имаме отношение само между две разумни същества, от които всяко си има две състояния: едно отрицателно и едно положително. Следователно всяко едно разумно същество разполага с по два прави ъгъла или с по 180° . Тогава разделяме земята на две полушария: едното полушарие,

което е осветено, а другото, което не е осветено. Тези философски, тези отвлечени работи, те още не са ясни, понеже не можете да видите вътрешната връзка между един прав ъгъл и една постъпка. Че вие в живота не може да имате правилни отношения, ако в ума ви този закон на правата линия не съществува, да знаете всеки един човек, който идва при вас, в какво отношение се намира спрямо вас. Дойде някой и ми говори за любовта. Аз трябва да видя, върви ли той по правата линия на любовта. Той може да ми говори за знанието, аз трябва да видя върви ли той по правата линия на знанието.

Тъй както сега е устроена човешката глава, тя трябва да се измени отвън. Природата прави големи усилия да се преустрои човешката глава; но не само костта, костта не е фактор, но да се промени мозъчното вещество и силите, които функционират вътре. Аз разбирам: да се изменят силите, мозъчното вещество и самият череп отвън. Три неща разбирам да се изменят. Човешката мисъл трябва да се измени със силите, които функционират вътре в мозъка, човешките чувства – със съдържанието, което е вътре, а човешките постъпки – с коравата кост, която служи като израз на онова, което е у нас. Човешкият череп е един отпечатък на безброй процеси, на хиляди векове, на хиляди поколения на миналото. Човешката глава не е още завършена. Има много неща още да се изменят. Някой път ми говорят за красива глава. Аз досега не съм срещал една идеална глава. Френолозите са измервали черепа на човека и не са намерили идеална глава. И аз не съм намерил досега идеален череп. На Земята още няма идеална глава. Художниците са рисували много човешката глава. Една идеална глава не може да се изнесе на една плоскост, една идеална глава, не може да се изнесе в триизмерен свят. Аз съм виждал идеална глава, но тя не може да се фотографира, не може да се нарисува по никой начин. Тя е

несъвместима с нашия свят. На съществото може да я видите, да я доловите, аз мога да ви покажа, всеки може да види една идеална глава и вие, когато видите тази глава, никога няма да я забравите. Ще стане цял коренен преврат в живота ви. Може да ви режат на парчета – вие ще сте готови да станете мъченици, като видите какво нещо е идеалната глава. Сега не искам да извадите заключение, че от усилията, които сега правите, нищо няма да стане. Вие сте тикнати в едно неестествено положение, влезли сте в един театър, без да искате.

Един французин във Франция искал да посети Париж. Толкова приказвали за „Нотр дам“, искал да влезе в църквата, но попада в един театър. Чуди се: „Билети ли взимат за „Нотр дам“?“. Плаща си билета, влиза и сядва в театъра. Гледа, чуди се. Събират се всички хора; представя се една драма: как един престъпник обира един богат съсед и го съдят. Човекът седи на стола, гледа и се чуди как тази грамадна публика гледа и мълчи. Той вижда целия процес, как онзи открадва, как го съдят и нито един от публиката не казва нищо! Той не могъл да се стърпи повече, скача от стола си и вика: „Как, аз не те ли видях, защо лъжеш всички хора!“. Цялата публика ръкопляска. Той се обръща и не знае на кого ръкопляска, чуди се. Ние се намираме в положението на французина; и като си изкажем мнението на съвременните хора, като кажем истината, те ръкопляска и казват: „Малко смахнат е този човек, ние се забавляваме“. Значи каквото пише един философ, е вярно, ако е съгласно с мнението на окръжаващата среда. Този французин, който е влязъл без да знае в театъра, неговата погрешка е там, че той търсил истината в „Нотр дам“, а „Нотр дам“ значи „Нашата дама“. Всеки, който търси нашата дама, вие знаете какво може да стане с дамата.

Истината не може да се намери на земята, тя е несъвместима с нашия живот. И затова всички ония,

които са искали да разрешат този въпрос, всякога са идвали до крайния предел – че трябва да умрем, за да намерим истината. Защо човек трябва да умре, за да намери това, което търси? Това е едно крайно разрешение. Всичките хора сега търсят, искат да се спасят на нова земя, но всички трябва да се подложат на смърт. Защо? За да намерят истината – онази истина, която ще внесе това, което сега им липсва. Но аз не говоря за смъртта, която сега имат хората. Защото, ако тази смърт разрешаваше въпроса, тогава Христос дава примера за двамата души от еврейския народ: притчата за богатия и Лазар, който седеше при портата на богатия, който ял и пил. Умира Лазар и отива в небето, умира богатият и отива в ада. Единият имал своя рай на земята и своето мъчение в другия свят, а другият имал своя ад на земята, а своя рай на небето. Питам: това правило ли е и има ли изключение? Ако вие влезете като богатия в другия свят, какво може да бъде положението ви? Не че всички богати ще отидат в пъкъл. Лазар бил в лоното на Авраам. Авраам е бил един богат човек. Той се отличавал с едно качество: беззаветно служене на Бога. Целият му живот на този богат човек беше изключително посветен да служи на Бога, на това първоначално Същество. Казва: „Господи, всичко, което имам, е на Твое разположение, Ти можеш да разполагаш с него“. Виждаме, че този бедният, който се намира в лоното на Авраам, беше приет от него. Сега заключението какво е? Виждаме, че един сиромас и един богат са в небето, а в ада виждаме само един богат човек. Небето и адът се отличават по едно качество: че адът е пълен само с богати хора, сиромаси няма там. Учените са все богати. В небето има и богати, и сиромаси, заедно са, но в любов живеят. Лазар живял и отишъл при Авраам, който казва: „Синко, този наш събрат, богатият, много зло е сторил, но аз сега искам да залича всичките му грехове“. Лазар беше забравил земните унижения,

затова беше в лоното на Авраам – да заглади лошото преживяване. А на богатия, когато той му каза „отче Аврааме“ казва: „Този, който не е изпълнил нашите традиции на земята, гърлото му застава“. Но той бил реформатор, този богатият, и искал да изпрати Лазар на земята при своите близки, за да им каже как трябва да живеят. Той им желаше доброто. Лазар му казва: „Те имат Мойсей и да възкръсне някой, пак няма да му вярват“. Или казано другояче: не можеш да убедиш в каквато и да е истина един човек, който няма любов в себе си. Може да му снемеш звезди от небето – този човек ще остане със своите възгледи. Работа, започната без любов, всякога ще бъде безуспешна. Или не се заемай да убеждаваш човека в нещо, ако няма любов. А всеки друг човек, който има любов, той може да бъде верующ; ти не можеш да внесеш каквато и да е нова идея в него. Любовта е единствената сила, която отхранва добрите мисли, добрите чувства и добрите постъпки. Тя ги отхранва. Тя е, която дава подтик на човешкия ум, дава подтик на човешкото сърце, на човешката воля. Тя е, която обновява човешкото тяло. Че ние не трябва да останем такива, каквито сме сега!

Имаш една мисъл, която те безпокои, имаш чувство, което те безпокои, имаш една постъпка, която те безпокои. Какво трябва да правиш? Ти ще отидеш при учениците Христови, може да ти помогнат. Учителят го няма, Той е горе в планината, има своя работа. Той като дойде, ще започнеш да разговаряш с него. Бащата казва за своето дете, в което са влезли зли духове, и го разпъват отвътре, че в огъня се хвърля, във водата, оплаква се бащата на Учителя – Христос. Той казва: „Доведете ми го!“. И забрани Христос на този дух да мъчи детето. Вие сте ученици – тогава идете при Учителя, намерете Учителя, заведете вашето дете – вашата мисъл, заведете я там и дръжте вашето чувство, вашата постъпка там!

Ние оставаме с незавършени процеси и ходим, търсим и най-после казваме: „Няма го тук“. Носим своето Божествено дете, носим своята Божествена мисъл, носим своето Божествено желание, носим своята Божествена постъпка – въпросът не се разрешава. Тогава оставаме с една фикция за бъдещето, че в едно друго съществуване ще се преродим, и мислим, че тогава ще се уредят нещата ни. Това правят хора с много голяма вяра. В едно отношение аз ви похвалявам: много голяма вяра имате за бъдещето. Но сте безверници в настоящето, вярвате всички в бъдещето. Безверниците вярват в това, което може да стане в настоящето, а вярващите – в това, което може да стане в бъдеще.

Ако всичко, което ние сега имаме, съдържа в себе си онова, което ние желаем, повече не можем да търсим. Всеки един от вас доволен ли е от своя живот, както е сега? Не е доволен. Младият не е доволен, иска да расте; старият не е доволен, както е живял, иска да умре. Момата не е доволна от баща си; майка ѝ я обича, баща ѝ я обича, брат ѝ я обича, тя не е доволна, ходи и пъшка. Търси нещо, гледа през прозореца, очаква пощаджията, нещо очаква отвън, очаква отнякъде от земята. Адвокатът очаква да дойде някой, лекарят очаква да дойде някой болен, стражарят очаква да хване някого, ученият човек и той очаква, всички ходят и търсят. Като питаш някого какво търси, няма да ти каже истината, ще те излъже. Онзи проповедник и той търси грешника, за да го обърне към Господа. Но след като го обърне, гледа да обърне и неговата кесия.

Такъв един проповедник се връща от Изток в Париж и минава за голямо величие, нещо като махатма или адепт, запознат с всички тайни. След като убедил парижкото общество, че притежава мощна сила, той щял да докаже това, но му липсвало едно нещо: ако имал скъпоценности, огърлици със скъпоценни камъни, щял да ги запознае с всичко онова, което не

са видели. Те му повярвали и му донесли огърлици. Той се качва на експреса да им покаже, че със своята мисъл ще може да го спре, но какво било учудването им, когато експресът не се спрял, и адептът изчезнал със скъпоценностите. Зад всички благодеяния, които ние правим, имаме една скрита мисъл. На този адепт не му са нужни скъпоценни камъни. Трябваше ли да сложат на Христа някаква огърлица, за да изпъди беснеещия?

Казва: „Доведете ми го тук“. Излиза вън, не нарушава Божия свят, остава това дете да функционира както трябва. Сега, за да излекуваме някой болен, трябва да отнесем някоя огърлица на лекаря. Кой лекар сега лекува без пари? Кой съдия раздава правото без пари? Кой син, коя дъщеря правят нещо без пари? В умовете на всички, навсякъде седи една идея – да печелят пари. То не е за укор. Лошото е, че я няма любовта. Защото, ако любовта функционира, средствата, парите ще дойдат сами по себе си. Не е създаден човек за пари. Ние не сме против богатството. Ние сме против онова богатство, което е отрова за човешката душа, за човешкия ум, за човешкото сърце, за човешката воля, за човешкия организъм. Ако ние схванем, че богатството в света, това са добродетелите, знанието, положителните качества, това е друг въпрос. Най-първо ние трябва да се заемем да имаме знание, да имаме пълна свобода, да имаме пълна любов, тогава богатството ще бъде като един резултат на земята, ще бъде на наше разположение. Ако всички хора имаха тази любов, каквато Христос показва, тогава какъв щеше да бъде светът! Това, което един човек не може да направи, цялото човечество ще го направи. Ако всичките хора решат да имат едно сърце, една воля, всички тия сегашни мъчнотии, които сега съществуват, ще се премахнат. Да ви кажа сега какво трябва да се прави.

Всички ние трябва да се свържем с Първата Причина в света, да се свържем с първоначалния източник на нещата и във всеки един момент да бъдем готови да пожертваме всичко за Него. Това е личното, индивидуалното, което човек може да направи в себе си. Никакъв закон не трябва да го заставя, защото със закон всички вършат. Кой не отива със закон на бойното поле да се бие? Всеки отива да се бие за отечеството. Но това е по принуждение. Адвокатът защитава някакво право по принуждение; лекарят лекува по принуждение; проповедниците проповядват по принуждение. И вие ме слушате по принуждение, а не по добра воля. Аз ви наричам всички затворници, вие се наричате свободни. Аз мога един ден да ви изведа навън от затвора. Наричам хора свободни само тези, които са се освободили от всички видове престъпления: умствени, духовни и физически. Според мен всеки един човек, който се секне на улицата е престъпник; според мен, всеки един човек, който плюе където му падне, е престъпник; всеки, който се криви като ходи или който мига непрекъснато, е престъпник; всеки, който киха, без да си сложи кърпа на устата, е престъпник. Това са дефиниции, вас не ви засягат. Онова, което казвам, то няма да ви засегне. Аз съм взел в съображение да причиня по възможност най-малката вреда, когато говоря така. Някой път виждам, че ще причиня вреда, но аз гледам да причиня най-малката вреда; ако причиня, то поне да бъде най-малката. Когато барабанчикът бие тъпана, ползата каква е? Като се бие тъпана, поне всичият прах отскача, никакъв прах не остава. Това е необходимо, защото този прах може да запуши вашите пори, може да запуши вашите очи, може да запуши вашия нос. Защо кихате? За да отскочи прахът. Плюете, за да се махне прахът. Навсякъде прах, от прах ние страдаме. А прахът се образува от смъртта. Природата, понеже прахът се вдига нагоре, сложила всичките тия прашинки да работят – за дъжда, за дъждовните

капки, за да ги обновят по някакъв начин. Всичката тази мъртва материя трябва да се обнови, да оживее. Представете си един свят, в който няма никакъв прах, и е абсолютно чист.

Вземете нашата София. София минава за един чист планински град, а има толкова дим, мръсотия, толкова кал! Питат ме някой път, защо ние, софиянци, не живеем добре. Как може да се живее добре в такава една атмосфера? Ние се нуждаем от носител на въздуха без никакъв прах. Абсолютно чист въздух без никакъв прах. Трябва ни една светлина, която да е преминала през този въздух, чиста храна, чиста светлина, неопетнена светлина, която като влезе в очите ни, да ги нахрани. Ние приемаме храната през устата, въздуха през дробовите, светлината през очите. Аз взимам живота не като еднократен процес, взимам всичките състояния на човека от сутрин до вечер.

Човек и като спи, не е добър. Вечерно време какви ли не работи прави. Някой път вечерно време на сън вършите работи, които не са простени. Денем сте като светия. Възможно е вечерно време да правите хубави работи, денем да сте един престъпник, а вечерно време на сън да вършите светийски работа. И то се зачита, но и в будния живот е добре да е.

Онова, което искам да запомните, е следното: в природата или в сърцето на Бога има едно желание да ни освободи от всички нещастия. В сърцето на Бога ни най-малко не Му е угодно да ни вижда да страдаме, но Той не може да отмахне от нас страданието. Механически страданието не може да го отмахне. Има един начин, не че не е възможно, но ако се приложи, тогава светът по този начин няма да съществува. Това, което е сега, този ред на нещата би трябвало да престане. Този свят както сега съществува, има едно преимущество и то е следното: този свят е направен само за да се опознаем. Той е като едно randevu – да се срещнем, да си кажем „добър ден“. Богати и сиромаси се запознават. Възлюбени и възлюбители само се запознават, какви ли

имена не си слагат. Бащата и майката се запознават, адвокати, лекари, съдии се запознават. Болните отиват при лекарите, за да се запознаят. Другояче насила ще ги закарат да се запознаят. Болният обикновено носи някой подарък на лекаря, някой път пуйка, някой път една тенекия сирене, дава това-онова.

На този свят сме дошли да се запознаем. След като се запознаем, ще дойдем до един свят, където няма да има вече запознаване и срещи. Онази, младата мома... Ще ме извинят младите моми, някой път съм принуден да ги взема за пример и колкото пъти ги взема за показ, все трябва да платя нещо; не е хубаво тъй да си служиш с парите, но с младите ще изясня една идея. – Младата мома след като се ожени, ходи ли да търси рандеву, да се среща и да се запознава с някого? Ако рече да се запознава, това може да бъде някой чужд момък. А всяко ново запознанство мъжът ѝ го счита за престъпление. Значи своето запознанство той го счита за добродетел, а щом тя се запознае с втори, той го счита за голямо престъпление. Неговото запознанство с момата беше по любов. И с втория е пак с любов. Какво престъпление има в това? Няма никакво престъпление. Престъплението е вътре в неговото понятие: как тъй с чужд мъж да се запознава. Любовта ще те направи свой. Този, с когото се запознаваш, той ще те направи свой.

Тогава ще кажете: това са много свободни разсъждения, светът ще се развали. Ще ме извините. Че ако досега светът не се е развратил, моите думи ли ще го развалят? Ако всички вие сте светии, аз прося извинение от вас, че ви проповядвам една истина. Аз ще си взема думите назад. Ние седим пред онова Лице, пред онази велика Истина. Образът на всеки човек в нашето сърце трябва да бъде свещен. Аз мога да се не изказвам. Себе си съдя, ако не изповядвам Истината. Като срещна едного съм любезен, срещна друг, не съм така любезен. Не, не, така не се разсъждава. Всички са хора, които са излезли от Бога, и към всички ще

се отнасяме еднакво добре. Аз може да не уважавам техните лоши постъпки, но ще кажа: Много си обичен, но не можеш да говориш хубаво. Много добър човек си, но плюеш. Много си добър, но обичаш много да се секнеш. Даже, знаете ли, един ден се натъкнах на една много голяма мъчнотия и оттам насетне взех да се коригирам и да гледам да съм много внимателен. Изпращах един гостенин навън от къщата и след като съм го нагостил хубаво, без да искам плюнах, когато го изпращах. Той го чу и си каза: „Виж, плюе подире ми. Такова почитание да ми дава“. Представете си, добре ви нагостят някъде и като ви изпратят десет крачки след вас плюят. Казвам на себе си: „Слушай, така не трябва да плюеш никога! След никого! Ти трябва да имаш един плювалник и да плюеш в него. Като плюеш в къщи, никой да не те слуша“. Не плюй, не се секни! Престъпление е да плюеш, отгоре ни определят глоба.

Учете се от моя опит. Не плюйте, не се секнете, но идете да се скриете, никой да не ви вижда, когато правите тези неща. Не е хубаво. Плюене аз разбирам в широк смисъл. В своята мисъл, в своите чувства, в своите постъпки ние трябва да дойдем до онова положение да се считаме Синове Божи. Сега Господ е навсякъде. Най-първо всеки човек това, реалното, да го види. Има едно верую в света. Аз ви говоря сега за положителното.

Христос казва: „Ако аз кажа, че не Го познавам...“. Ние казваме, че в себе си като едно отражение, познаваме Бога. Като едно отражение Го виждаме навсякъде в себе си. Не че реалността е в мене. След като се разруши моето тяло, къде може да бъде реалността? Има едно нещо, в което реалността се отразява, и аз го виждам. Това, което сега имаме, то ще си иде на своето място. Ние ще останем с тази реалност, с която сега живеем.

Ще забележите, че у вас има едно реално състояние. При това реално състояние и да сте богат, и да сте беден и болен, то остава неизменно. У някои това

състояние е такова, че те губят съзнанието си, и то някой път се помрачава. Ние казваме: реално е това, което не умира; това, реалното, което живее, в което злото не може да влезе вътре като един елемент, което може да е само добро.

Христос казва: „Доведете ми го“. Пазете вашите мисли! Вие сте сега в един период на едно развитие, когато светът трябва да се пречисти. Толкова пертурбации сега стават! В света може да стане някакво преобразование и ще стане. Но докато дойде преобразованието, вие ще имате страдание. Как ще се справите с вашите страдания? Да кажем, че имате богати приятели, добри приятели. Изпаднали сте в гората сами, там вашите приятели ги няма, а студът е минус 35°. Питам: какво ще правите тогава? Обърнете се към Господа и кажете: „Господи, спаси ме!“. Няма да мине един час и всичко това ще се измени, ще духне един топъл южен вятър и целият ход на природата ще се измени. Затова наричат въздуха, че е дихание на Бога. Той не е нещо физическо, той е навсякъде. Ще проектирате своята мисъл към Бога, независимо като един учен човек ли, като един пророк ли, като един светия ли ще се отнесете към Бога. Няма да мислите какво е Той. Няма да мислите дали Го няма. Ще се отнесете към Неговата добра воля без никакво съмнение. Няма да разсъждавате. Всичко може да бъде, ако се отнесете към Господа като към свой баща. Ще кажете: „Това, което искам, ще бъде!“. В Бога има една черта, с която се отличава от всички: Той обича да задоволява и най-малките желания на най-малките, дребни същества. Няма желание, колкото и да е малко, което някое същество и най-микроскопичното да е, да има, и да не е задоволено от Бога. В него има желание да задоволи тази нужда. Това прави само Господ. А ние в сегашното си понятие за Бога мислим, че пред Него трябва да се явят светии, да се молят, да Го убеждават, че тогава да изпълни нещо. Той е образец на милост. От Него ще се учите как да бъдете милостиви. Светиите от Него се

ДОВЕДЕТЕ МИ ГО

научиха как да бъдат милостиви. Те казват: „Господи, направи с него тъй, както с нас, постъпи с него тъй, както с нас“. Те не казват: „Постъпи, както той постъпва“, но казват: „Господи, постъпи така, както с нас постъпваш“. Тяхната молитва е много кратка. Те не се молят дълго. Ние как ще постъпим? Това е сега наше вътрешно разбиране.

Оставям една мисъл: „Доведете ми го“. Сега аз правя един друг превод. Доведете ми ги и двамата тука – и богатия, и сиромаша, и добрия, и престъпника, и онзи, който има да дава, и онзи, който има да взима. Съдията казва: „Доведете ми ги“. После казва съдията в съдилището: „Вие готови ли сте да се примирите?“. Двамата трябва да се примирят. Не мислете, че вие можете така лесно да отхвърлите вашия лош живот. Лошият живот е живот на миналото, но той има в себе си една задна мисъл. Вие с вашия лош живот не може изведнъж да се справите, не може да съедините вашия лош живот с вашия добър живот, а тогава, когато вашият добър живот пусне корени в лошия живот, вие ще почнете да изваждате соковете. Защото злото в света се е родило от неприложение на доброто. Всяко добро, което не се е приложило, е станало зло. Абсолютното добро в света е превърнало всички ония елементи на зло, защото доброто не се е приложило. Следователно доброто ще превърне злото и светът ще се промени. Казва Писанието: Бог един ден ще превърне всичкото зло в добро и противоречията ще се премахнат. Тия противоречия, които сега съществуват в нашия организъм, в мислите, в сърцето.

Ние сега можем да направим цял един преврат в себе си. Че не е ли тъй? Макар и да си беден, да ходиш свободен като княз, да имаш достойнство и да не мислиш, че си беден, хилав, мрачен, но да ходиш разположен, да знаеш, че си гражданин на една велика вселена, гражданин на разумен свят; да не гледаш с презрение на хората, но с любов да гледаш всички. И в най-голямата сиромашия да си разположен, а не

наведен, но изправен. И като те питат защо ходиш изправен, какъв отговор ще дадеш? Натоварените хора ходят прегърбени, свободните ходят изправени. Понеже аз съм свободен човек, нямам никакъв товар на гърба си, ходя изправен. Сложете ми един товар и аз ще ходя прегърбен. Някоя сестра ще дойде и ще каже: „Много съм обременена“. Казвам: Хвърли товара си! „Как? Не зная.“ Знаеш да го туриш, не знаеш да го снемеш. „Много големи страдания имам.“ Дай ми ги, продай ми ги. „Не мога.“ Защо? „Нямам крепостен акт, не мога да ги продам.“

Аз се чудя някой път как да помогна на хората. Искам да им купя нещастията, а не могат да ми ги продадат. Считат ги нещастия, а нямат крепостен акт, не може да ги продадат, законът не позволява. Казвам: кои са границите на твоите страдания? Иван, Драган, Стоян? – Зная, че има някои съседи, не зная кои са. – Че тогава има едно преимущество – ти си свободен. Представи си, че аз ти дам един декар. Преимуществото е много голямо. Малкото е благословение, голямото е тежест в света. В света малки можем да бъдем, но всички в света големи не можем да бъдем. Помнете едно нещо. В света абсолютната истина седи в това: има само едно велико число, а всички други са части на това число. Не може да имаме две единици равни една на друга. Това не съществува. В света съществува само една единица, която е абсолютна, всички други числа са части от единицата. Всички малки можем да бъдем и да се стремим към голямото, но всички големи не можем да бъдем. Защото, щом ти станеш голям, с тебе всичко се е свършило. Ти ще измениш всичките си възгледи, ще забравиш всичко от този живот. Мислите ли, че ако достигнете един ден състоянието на Бога, ще помните всичко това? Всичко това ще излезе от живота.

Да оставите всички онези тежнения на богатия. Хората, докато са сиромаси, казват: „Само да забогатеем! Това ще направим, онова ще направим, църкви

ще направим“. Като забогатееят, нищо не правят. И действително сиромасите хора са много щедри, всичко дават. Един светски човек, като гледал нашите братя на Изгрева, казва: „Жал ми е за тези хора, като ги гледам как са се стушили, треперят, ако им дам по двадесет хиляди лева на всеки, дали ще се оправи работата?“. Един светски човек е той. Казвам: Много хубави, отлични мисли имаш, но двата милиона едва ли ще оправят работите. Ако ги натовариш, ще си изменят възгледите. Ако не ги изменят, отлично ще бъде. Моите възгледи са други. Не обичам да виждам натоварени хора.

Студът в света съществува при известни условия. Топлината съществува в света при известни условия. Но съществува една особена топлина, която аз наричам абсолютна топлина в света. Тя носи живот в себе си. Щом престъпиш един Божии закон, студът се явява като едно последствие. И в студа, и в топлината ти умираш. В абсолютната топлина няма това поляризиране, ти живот придобиваш. Необходимо е да изучаваш тази топлина на живота. Тя се кръщава по нямане на други думи с името Любов. Но любовта ще я освободите от всички еротични понятия. „Ерос“ аз наричам понятието, с което вие искате да увеличите вашата любов, да я направите грандиозна. Любовта е израз, който може да даде нашата душа, най-благородния израз на душата. Ако ти дадеш този израз, ти си човек, ти си майка, ти си баща, съдия, учител – ти си човек на място. Не можеш ли да изразиш тази любов, ти си само едно растение, една муха, една мравя, едно увехнало цвете, една изсъхнала трева – това можеш да бъдеш. В края на краищата имаме два резултата: когато аз виждам сухата трева, в моя ум имам съвсем друга идея, когато гледам звездите, друга идея имам.

Когато видя един лош човек, аз не гледам на него така, както вие гледате, аз зная причините защо този човек е лош. От неразбиране е лош. Трябва да стане цяло едно социално преобразуване, едно морал-

но обновяване от хиляди години, но как? Трябва да намерим онзи начин, онзи път, по който може човек да се преобрази, да се освободи. Не че сега може да се постигне. Постига се целта, но ние всякога оставаме разочаровани, след като постигнем нашата цел. Някой път, като проповядвам, след като съм говорил час и половина, аргументирал съм се, оказва се, че някоя права мисъл е разхвърляна. Причината е, че далечните работи не може да се направят ясни на хората, а само близките са такива. Той ми казва: „Ти си пропуснал нещо“. Че съм пропуснал, пропуснал съм. Аз го сравнявам. Тази връзка не мога да я направя, трябва да направя един мост. Ти си връх, а до другия човек, който също е връх, аз трябва да направя мост. Най-после се питам, така по вашему: Ти като говори на тези хора, какво направи сега, те разбраха ли те? Но веднага идва второто положение: Когато и да е, ще те разберат. Ама какво ще мислят за тебе? Може да мислят, каквото искат, аз знам какво ще мислят. Когато и да е, те ще почнат да мислят право. Без противоречия не може. Тия противоречия произтичат от самите тях. Някой път виждам, някой е недоволен, слушам го да ми казва: „Кажи, кажи!“. Казвам: – Не мога да кажа. „Какво ми разправяш това, аз съм болен човек, утре умирам, какво ме интересува!“ – Обърни се към Бога. „Попщина аз не искам.“ – Че ти си тръгнал по попщината, там е твоето заблуждение. Че и сега по попщината вървиш. За мен, всеки един неразбран живот е попщина. Всеки един човек, който е сложен в граници, това е попщина. Попът мисли, че неговите мисли са прави. Прав е донякъде.

Моите мисли аз всякога ги сравнявам с една реалност вън от света. Често държа лекции на себе си. Да ви кажа какво правя. Някой път отида при някоя голяма планина. Казвам си: Ти казваш, че като се молиш, можеш да направиш много. Вдигни тази планина. Планината седи. Казва: „Ти си сега по-умен от мене. В мене са складирани все такива учени като

тебе. Виждаш ли това малко кристализирано камъче? То беше едно време един философ, който мислеше, че може да оправи света. Сега е сложен като един чиновник“. Казвам: Аз не искам да бъда като тези философи! „Всички философи са у мен, уча ги сега.“ Тогава аз седна и уча философията на тези камъни. Сега се разговаряме. Този философ казва: „Пази се от моите погрешки, да не се намериш в моето положение“. Какви бяха твоите погрешки? „Имах мнение за себе си, че съм нещо велико, че всичко мога да направя. Краен егоист бях, който пет пари не даваше за страданията на хората. После изопачих истината, никога не съм казал нещо много умно. Пази се от това нещо.“ Казвам: Крайно ти благодаря. Ще запиша това в моята книжка. Казва: „Пази се от това, което не можеш да направиш. Прави това, което можеш да направиш, а не прави това, което не можеш да направиш“. Това, което аз не мога да направя, то е друго. Но има нещо, което не влиза в моето владичество.

Та искам и вие някой път да отидете при канарата и да попитате какво можете да направите. Някой път вие искате да се ожените за някоя княжеска дъщеря или за царски син. Някоя сестра това би го считала за голямо нещастие. Някои искат да бъдат много богати. Идете при планината да попитате, защо не сте могли да се ожените за царския син. Там ще намерите вашия възлюбен, той ще ви каже защо. В тази великата Книга на Живота ние ще намерим разрешението на въпросите, които ни вълнуват. Искрени трябва да бъдем. А някой път може да минаваме по отношение на много хора, че седим много високо. В сравнение с Божественото колко неща имаме за постигане! Тогава трябва да се освободим от това самомнение.

Един от съвременните царе обичал неговите придворни да го хвалят: „Като тебе цар няма. Всички се кланят пред тебе. Природата, вятърът, всичко ти се подчинява“. Тогава той поискал да занесат стола му на морския бряг, където ставал голям прилив.

Придворните казват: „Ваше величество, да се върнем назад“. „Че как така?“ „Ваше величество, да се върнем назад, приливът иде!“ „Не се връщам!“ Но като дойде до тебе, ще признаеш, че този прилив иде. Ти трябва да бъдеш далече от него. Това, което не можеш да направиш, ще съзнаеш, че не можеш да го направиш. Това, което можеш да направиш, то ще те ползва. От това, което не можеш да направиш, не се обезсърчавай. Това, което можеш да направиш, не увеличава вярата. По-добре малкият придатък, който увеличава вярата, отколкото голямото разочарование на съзнанието. Търсете малките придобивки, които увеличават човешкия ум. Търсете малките придобивки, които увеличават човешкото сърце. Търсете малките придобивки, които увеличават човешката воля. Това, малкото, то е Любовта. Вие, докато не изучите великия закон на Любовта, да сте доволни от това положение, в което се намирате, по-добро положение няма да намерите. В тази неволя вие ще опитате Бога, който е скрит вътре. Това, което искате да научите в това състояние, ще го научите. Някой път може да минете през някоя голяма криза, толкова голяма, че ще се пръснете сякаш. В това ще научите великата истина. Всеки може да изпадне в семейна криза, също в обществено отношение или в личния живот може да е кризата, законът е един и същ. В този момент именно великото, Божественото ще ти проговори. Когато чуеш този глас на Битието, ти ще станеш едно с всички добри хора, ти ще станеш едно с всички разумни хора през всичките векове, не само със сегашните, но през всичките векове. Те живеят навсякъде. Ти ще се слееш с тях, ще чуеш техния глас.

Благословен е онзи, който върви по Пътя на Любовта. Благословен е онзи, който изпълнява Любовта, и който всичко може.

24 януари 1932 г., София, Изгрев

Проява на живата светлина

Ще прочета 5 глава от Евангелието на Матей – глава за блаженствата. Ще взема само една дума: „Блажени“. Тя е най-положителната дума в българския език. С качества, които тя изразява, са свързани и други думи: блажени нажалените, кротките, гладуващите. Гладът е положителна дума.

Вие, разбира се, искате да кажа това, което вие искате. Не мога да ви го кажа, нито мога да кажа това, което аз искам. Искам да кажа в дадения случай това, което трябва да бъде. Защото всеки един човек си има свои лични възгледи – или сегашни, или на миналото, или на средата и той мисли, че са негови. И да се потвърди, че това, което вярва, което знае, е право – може, хубаво е. Ако моите възгледи са прави, ако моите мисли са прави, ако вашите мисли са прави и т.н. има един закон: тогава страданието е несъвместимо, нещастieto е несъвместимо, противоречието е несъвместимо, беднотията е несъвместима, смъртта е несъвместима.

Казва някой: „Аз съм това, аз съм онова“. Не страдал ли, ти нямаш верую; умираш ли, ти нямаш верую. Ще каже някой: „Трябва да умираме“. Но Бог не е Бог на мъртвите. Че ти като умираш, какъв Господ имаш? „Трябва да умрем.“ Който греши, той умира. Тъй седи въпросът. Сега казват: „И праведният, и грешният трябва да умрат“. Не, не говорите истината. „Христос умря.“ Христос умря заради греховете на хората. Ако един човек фалира, фалира заради някого. Някой от вас дойде при мене и казва: „Ти не влизаш ли в моето положение, не знаеш ли, че аз съм нещастен човек?“. Ако ти си последният нещастен човек, моя длъжност е да ти помогна, понеже аз като уредя твоето нещастие, Царството Божие ще дойде на Земята. Но ти не си

последният, след тебе идат хиляди, мисля за всичките тях. Ако уредя само твоите работи, нищо няма да уредя. Ако е тъй, кой баща не урежда работите на своя син или дъщеря, коя държава не урежда работите на своите поданици? Ако е да пишеш хубави писма, кой баща не е писал хубави писма на своя син или дъщеря, но светът не се е оправил. Какви ли не такива слова на високи хора са казани, и Христос е казал, но светът не се е оправил. И защо не се оправи? Защо Господ не иска да оправи света? Защото е Любов. Затова не иска да го оправи. Ако не беше Любов, щеше да го оправи. Вие тогава не разбирате закона. Така да се оправи светът, както вие искате, то е механически закон, все едно да се сложат обръчи на каците. Каците седят правилно, докато са обръчите.

„Блажени.“ Светът може лесно да се оправи. По-лесна работа от тази няма. Но най-лесната работа е най-мъчна, понеже е работа на всички. Ако всички не се съгласят един с друг, светът не се оправя. И светът не се оправя по единствената причина, понеже всички същества – и хора, и растения, и животни и риби – всички не са съгласни, нямат едно мнение. Рибите мислят едно, животните мислят друго, растенията мислят трето. И между хората е същото: едно общество мисли едно, друго общество – друго. Ако всичките хора се съгласят да мислят едно, Царството Божие ще дойде. Понеже иска да вземе мнението на всички, Господ чака. Той иска да види своето Царство, но дал е разпореждане, всички трябва да гласуваме – има закон, че всички трябва да гласуват за Царството Божие. Ако всички гласуват, ще дойде; ако има един, който да не гласува, Царството Божие ще чака. Ето къде е мъчнотията. Господ не може да престъпи закона. Казвате тогава: „Да ги намерим колкото души има в света, които не са гласували, и да ги убедим“. Това е проповядване. Аз ви проповядвам да намерите този последния да гласува тия правила, за да дойде

Царството Божие. Ако не гласува, Царството Божие няма да дойде. Ако можеше, то щеше да дойде.

„Блажени.“ В блаженствата няма противоречие. Има един отрицателен живот, който сега имаме. И той е хубав, той е живот за упражнение. Малките деца трябва да се занимават с нещо, но след като тия детински упражнения отминат, ще дойдат упражнения в училище, за да се учим. Сега е дошъл периодът на учението. И то не са ни потребни излишни знания, но съществени.

Ще говорим за блажените. Казват: „Той е нищ духом“. Какъв е нищият духом? Нищият е свободен от всичките грехове, той няма нищо, той седи и мисли в ума си кой е този последният, който не е гласувал за Царството Божие; жал му е, ходил да му говори, пролива сълзи. Онзи казал: „Аз ще си помисля“. Той жали за този последния, той страда – всички гласували, един останал, не може да го убеди. Блажен е, който жали за този последния, който не е гласувал за Царството Божие. Вие казвате: „Защо ще жалим?“. Тоя жали не за себе си, но за другите. Той жали, че хиляди и милиони чакат – чакат да видят какво е мнението, съгласен ли е последният да гласува или не. Той мисли дали трябва, или не трябва да се гласува, какви са законите, какви са правата, да не би да дойде нещо по-лошо, отколкото е сега. Сега вие какво мислите, вашето мнение какво е? Тази мисъл никому не е идвала на ума, тази мисъл е нова за всинца ви. Близко сме до истината сега, Господ седи при вратата и казва: „Гласувай, ти си последният“. Ти казваш: „Господи, какво може да стане, какво ще направя аз? Аз съм такова малко същество!“ – От тебе зависи, ти като гласуващ, Царството Божие ще дойде, ти си последният! Ти казваш: „Но тази работа кой я знае, някой лош дух има в мен, аз не съм толкоз важен в света“. Ако си последен в едно дело, ти си най-важен. Когато всички дърва са готови на огнището, най-важ-

на е една малка клечка – тя като се драсне, всички дърва се запалват. И тогава всичко става: и хляб се пече, и вариво се вари, и яденето става, и хората се стоплят – всичко се нарежда. Ние сега умуваме в своите размишления – изменила се е нашата права мисъл, ние нямаме една права мисъл за живота.

Три фази има, които отличават човека в опита му да познае Истината. Той нещата може и да ги вижда по форма, но не може да знае отношението между една форма и друга. Защото във всички форми има вътрешно съдържание. И всичките форми не са изпълнени с едно и също съдържание. После, важен е смисълът, който е сложен в това съдържание – то има смисъл и той се различава. Силата – и тя се различава. Казвам: във всяка една дума, която вие може да изкажете, във всяко ваше желание, във всяка постъпка има три фази. През тия три фази трябва да минават постъпките ви, желанията ви и мислите ви. Тази ваша мисъл трябва да придобие форма, външно да стане красива. Това е обаче само една трета от Истината. Тази ваша мисъл, след като постигне своята форма, трябва да придобие съдържание и най-после да дойде вътрешният смисъл. Те са три фази, които са необходими. Има и други, но за сегашния живот, който така не мисли, той не може да се добере до Истината, не може да бъде благоугоден на Бога. Не че Бог не ни обича, но отношение не можем да имаме. Ще кажете: „Как да нямаме отношение към Бога?“. Да кажем, един цигулар започне да свири някое класическо съчинение, но вярно не свири, няма отношение към онзи творец – ако Бетховен, да кажа, или Бах го чуе да свири неговото произведение, той ще направи една гримаса, ще каже: „Не взима вярно, не изразява моята идея“.

Следователно ние сме хората в света, които трябва да изразим Божествените идеи. Искаме ние да изпълним това, което Бог е написал. Ти си един изпълнител – ще изпълниш тая част, която ти е дадена, и добре да я

изпълниш. Казваш: „Постарах се да я изпълня“. Няма какво да се стараяш, хубаво ще свириш, по всичките правила, безпогрешно. Ще каже някой: „Може ли без погрешка?“. Може, който се учи, който не се учи, не може. „Може“ и „не може“ са думи относителни. Под думите „онзи, който не може“ разбираме един човек, който е инвалид. Не може да ходи кой? Който има ревматизъм в краката, който има болка в корема. Не може да ходи кой? Който има болка в гърдите си. Не може да ходи кой? Който има болка в мозъка си. Казва: „Какво трябва да се прави?“. Ревматизмът трябва да се изхвърли из колената; коремоболието трябва да се изхвърли из стомаха; и болката в гърдите трябва да се изхвърли из дробовете; и болката из главата трябва да се изхвърли. Как – то е наука. Много лесна работа, ще отвориш вратата, ще кажеш: „Моля, излезте навън на чист въздух, слънцето е изгряло, няма да ви храня повече; досега бяхте говеда – хранех ви със слама, сега има трева“. На този махна юларя, на онзи хомота, пратя ги в гората, аз ще остана сам да изчистя дома. Идущата година ще си помисля дали да ги приема. Вие философствате какво морално право има ревматизмът да ви мъчи. Човекът сила има, затова той идва и казва: „Ти си благодетел, научих, че си богат, имаш много пари“; седне в някое шише – в коляното и казва: „Ще платиш.“ „Нямам време, шишето е затворено.“ „Не, ще платиш, докато не платиш, не се мърдам.“ Ще викаш лекар, лекарят е посредник, той ще го убеждава: „Излез вън“. Но ревматизмът не мърда. Човекът казва: „То не е твоя работа, остави“, лекарят замине, болният му плати, а болестта остане. Втори път дойде лекарят, пак увещава болестта да излезе. Най-първо идва с шише, но болестта казва: „Не се плаша аз“. Дадат едно лекарство, болестта не излиза.

Има един начин, по който всички болести излизат. Той е онзи на „блажените“. Като дойдеш при болестта, казваш: „Блажена си ти, сестра, блажена си,

че си дошла в моя дом“. Като кажеш: „блажена, че си дошла в моя стомах; блажена, че си дошла в моите гърди; блажена, че си дошла в моята глава“, болестта ще излезе. Ако не ѝ кажеш „блажена“, болестта няма да излезе. Този е нов начин, начин непонятен, начин неразбран. Как е възможно да кажеш „блажен“ на един човек, който те мъчи! Ако лекуваш един човек, на който се е забила цяла игла някъде в дебелините на крака, пък теб те е страх да изтеглиш иглата навън да излезе, ти връзваш ръцете, краката, теглиш иглата, той вика, небето цепи, вика „оле-ле!“ . Питам: този, когото си лекувал по тоя начин, какво зло си му направил? Че всяка една болест е такова теглене. Аз не съм виждал нито една болест да е дошла за зло. Всяка болест носи благословение в света. След всяко боледуване, човек става по-благоразумен, по-досетлив, по-благороден, влиза в положението на другите хора. Всички хора сега се оплакват от болестта. Някога някой боледува и ново просветление е дошло в ума му. При сегашните условия, тъй както живеем, болестите са само един резултат, от който трябва да извадим един правилен извод. Не че това е смисълът на живота. Но всеки човек може да се освободи от една лоша мисъл, която го мъчи. Една лоша мисъл може да се превърне на каква да е болест. Първите хора нямаха никакви болести, но се даде само една заповед, каза Господ: „От дървото на познанието на доброто и злото няма да ядете!“ . После им каза какви ще бъдат резултатите: „В който ден хапнете, ще умрете“ – ще започнат страданията. Страданията са признак, че човек трябва да се освободи от един стар ред на нещата, който съществува. Ние страдаме и умираме поради тоя стар ред на нещата. Това старо разбиране трябва да се замени. Ние украсяваме мястото на онези, които за заминали. Мъжът, докато била жива жена му, нищо не ѝ давал, не изпълнявал нейните желания, много пъти се карал, казвал некрасиви думи. След като умре, ще тури на камъка

венци, ще ходи, ще слага цветя, ще прелива с вода, ще прелива с вино, ще пророни няколко сълзи, ще казва: „Добра беше, хубаво готвеше“. Ще плаче сега. Каква нужда имат умрелите от нашите сълзи? Плачи за живия човек, когото си наскърбил, плачи за него, кажи: „Братко, не бях от блажените!“. Кой е блажен?

Има една дума, която Христос е оставил да разберем. Вие трябва да намерите тая дума, изгубената дума. „Блажени нищите духом.“ Има една изгубена дума, който я намери, то ще е разрешение на ребуса, ще се осмисли животът. Ако всички в света гласуваха, той щеше да се оправи. Има нещо изгубено в света.

Пише ти един твой приятел писмо, едро отлично писмо, ти четеш, дойдеш до края, спреш се на една мисъл, яви се у теб една малка сянка. Казваш си: „Дали този приятел върху това, което е писал, е мислил, или така е писал да ме залъже?“. Не е само външната форма. Ти си поет, писател си, музикант, някой път сам намислиш нещо, напишеш нещо хубаво. Най-първо се въодушевиш, защото всеки един писател, всеки един поет мисли, че това, което е написал, като го публикува, светът ще се оправи. И право е. Но после, след като го пусне в света, той почне да се съмнява в тая мисъл.

Кога ще се оправи светът? Светът ще се оправи, когато ти обърнеш онзи последния, който не е гласувал. Твоята поезия още не е достигнала до последния. Всички трябва да я възприемат. Пишеш за любовта, но ти си писал само до одного, тази любов не е достигнала до последния, той седи там и не иска да гласува да дойде Царството Божие; и тогава всички страдаме. Ти се усъмниш в себе си, казваш: „Какво може да излезе от мене, аз не съм учен човек, да бях свършил четири факултета!“. Ти си мислиш, че щеше да оправиш света? Аз да ви посоча, че тия, които са свършили четири факултета, не са оправили света. Ти си прав като казваш, че не си свършил, но и онези, които

свършиха, мислеха да оправят света, но после казаха: „Знанието няма край“. Именно знанието нямаше да бъде неопенимо, ако имаше край. Да благодарим, че знанието няма край. В това седи хубостта му. Това, което не можем да постигнем, то е реално. Това, което всякога постигаме, то не е реално. Едно противоречие е това. Философски противоречива е тази мисъл.

Аз ще ви приведа един пример. Ако си намерил балканския извор, не мисли, че ти трябва да го изпиеш. Това значи, че като идеш, ще пиеш колкото ти се пие, хиляди хора ще дойдат, този извор все ще извира. Да разрешиш въпроса на вечността, значи да изпиеш всичката вода. Това е невъзможно. Океанът не е могъл да събере всичката вода на едно място, защото има много вода, има вода събрана в пространството и океанът казва: „Стига толкоз“, постоянно тече. Ако вие имате знанието на древните мъдреци, ще видите, има постоянно слизване и качване на водата. Горе в пространството има много по-големи океани, отколкото на Земята. Вие ще кажете: „Покажете ни ги тия океани къде са“. Най-първо идете и вижте Атлантическия и Великия океан на Земята, идете, пребродете ги; после идете на Северния и Южния полюс, за да видите и тамошните океани, и като дойдете, ще ви кажа и другите къде са, да се разходите и до тях.

Вие питате: „Какво е Божествената Любов?“. Същият закон. Ти още с любовта в дома не си се запознал какво нещо е, пък искаш да разрешиш какво нещо е Божията любов. „Я ми покажи Божията любов.“ – Ти с любовта на своите деца, с любовта на своята другарка, на своите приятели не си се справил, пък изведнъж – какво нещо е Божията Любов. Казвам: Братко „блажен“, ти си един от блажените. „Този въпрос, казва, аз не съм го разрешил.“ Аз му казвам: От блажените си. „Как, казва, от блажените? Ама аз искам да го разреша.“ – Тогава ти ще станеш нещастен. От разрешението на този въпрос вие страдате.

Ние мислим, че сме разрешили въпроса, но как го разрешаваме? След като сте изследвали дълго време Божията Любов, учили сте, учили, вие казвате: „Няма любов, то е празна работа, яж и пий“ и разрешавате въпроса. От този ден разрешихте въпроса, но сте нещастен, ходите, няма смисъл животът. Защо няма смисъл животът? Защото си разрешил въпроса, че няма любов. Вдигни глава, яж и пий – така не може да се разреши въпросът.

Та мислите ли вие, че ако днешната криза се разреши, хората ще бъдат щастливи? В съвременните народи, в съвременното общество, в съвременния строй на всички религиозни вярвания им липсва едно нещо. Те нямат единство в разбирането си за Бога. Те казват, че Бог е Любов, но всяка религия по форма живее за себе си. Православието живее в православието; протестантството живее в протестантизма; баптистите живеят в баптизма; социалистите живеят в социализма; комунистите живеят в комунизма; българите живеят в българщината; англичаните живеят в англичанството; французите живеят във французщината. Така светът не може да се оправи. Такова е сегашното положение. Ако искате да дойде Царството Божие, така не може. Няма да оправят англичаните света и българите няма да оправят света, и русите няма да оправят света, и американците няма да оправят света, никой няма да го оправи. Светът ще се оправи, когато цялото човечество, от начало до край, всички гласуват за идването на Царството Божие на Земята, в една мисъл се съединят.

Тогава ще ви приведа един мит из древността. Това се случило няколко хиляди години преди Христа в епохата на един знаменит владетел, който се е наричал Бен-Азур – това е превод. Работите в царството не вървели и повикал Бен-Азур всичките десет мъдреци да уредят неговата държава. Тогава се явяват трима мъдреци при него. Първият мъдрец бил Хазур-Мен,

вторият – Азон-фа, третият – Киярон-Ра. Тези трима са най-важните. Те му казват: „Трябва да напуснеш царството, да те заведем в един замък и оттам ще даваш своите разпореждания. На народа ще пишеш, че отиваш на едно дълго пътешествие да обиколиш Земята и ще оставиш управлението на нас“. Тия тримата мъдреци имали още седем души помощници. Съгласил се тоя владетел, когото закарали в храма и го затворили и му казали: „Ще правиш това, което ние ти кажем; това, което правиш, ще бъде за твоя полза и за полза на твоето царство. Ако право издаваш заповеди, и положението на народа ще се подобрява, и твоето положение ще се подобрява. Ако заповедите имат лоши резултати, положението на народа ще се влошава и твоето положение ще се влошава“.

Сега да направим един малък превод. Когато вашето положение в живота се влошава, какво показва това? Ако вашето положение се подобрява, отношенията ви към Бога са се подобрили, а и към цялото човечество; ако вашето положение се влошава, отношението ви към цялото човечество се е влошило. Та казвам: този владетел разбрал как трябва да се изпълни волята Божия. Той казал на своите мъдреци: „Бих желал, но нямам достатъчно знания, да изправя тая работа, както вие разбирате. Ще ида да уча и когато свърша своите науки, ще дойда пак“. Оттам насетне той оставил цялото управление на тия десет души мъдреца. Той отишъл да следва и досега не се е върнал и мъдрите хора управляват. Казваме: „Кога ще се оправи светът?“. Когато Бен-Азур се върне. Той казал: „Като науча цялата истина, ще дойда да я приложа както трябва, сега не съм в състояние да я приложа“. Казвам: ако в душата на всеки едно от вас се зароди идеята и вие като Бен-Азур да идете да следвате, колко години ли ще следвате?

Вие често казвате, че трябва да се самоотречете. Какво нещо е самоотричането? Ти трябва да бъдеш

щедър. Какво нещо е щедростта? Ти трябва да бъдеш справедлив. Какво нещо е справедливостта? Може от твоето гледище да си справедлив сам за себе си, но за другите да не бъдеш справедлив. Ти можеш да бъдеш справедлив. Да бъдеш справедлив към другите – то е Божественото начало, което трябва постоянно да функционира у нас. Вие всички се постарайте да станете членове в Царството Божие. В Царството Божие никой не може да влезе, ако не е гласувал за неговото идване на Земята. Умреш, идеш там, питат те: „Гласувал ли си за Царството Божие?“. „Не.“ Върнат те наново на Земята. Трябва да се гласува за идването на Царството Божие; всичките хора трябва да имат идеал да живеят добре в света.

Сега навсякъде съществува едно подозрение. Ние сме за изправянето на света, за внасянето на един Божествен ред на нещата: да се не избиват хората, да се не измъчват, да бъдат справедливи онези, които управляват, и с управляваните да имат разумни отношения и едната, и другата страна. Силният трябва да бъде силен, за да помага на слабия. Слабият не трябва да злоупотребява със слабостта си и само с него да се занимават. В душата на слабия трябва да има един идеал, да не е един вечен инвалид, той трябва да оздравее. Казвам: в света ние се нуждаем от здрави хора във всяко отношение – и във физическо, и в умствено; мислите трябва да бъдат чисти като кристал, желанията трябва да бъдат чисти като кристал и постъпките трябва да бъдат чисти като кристал. Ние започваме много добре, но казваме после: „Тази работа няма да се свърши, виж как хората си живеят“. Хората да станат идеал. Как живеят в света? Всеки един знае как живее. Всеки живее тъй, както разбира. Не считайте, че другият е несправедлив. Но от Божие гледище всичките тия хора не са изпълнили още закона на Любовта. Ние досега изучаваме света по отношенията му. Да кажем, орачът оре, но той

още не е орач, той още не се е научил да печели, той граби още земята. Иманярят копае дълбоко в земята, изважда злато, но той изважда чуждото скрито богатство, обсебва го. Казва: „Забогатях“. То не е истинско богатство, то е вземане на придобитото, на готовото. Да се научиш да придобиваш ти сам от съкровището, от Бога, тук е въпросът, а така наготово всеки знае. Умният човек може да придобие само че кога? В света не може да има истинско придобиване без закона на Любовта. Как ще спечелиш една душа? Много пъти християните казват: „Да придобием една душа“. Как ще я придобиеш? Не може да се придобие една душа, която не забогатява, която е в бездействие. Трябва да я научиш да живее чисто, свободно, тази душа да почувства свободата. Някой казва: „Аз придобих своята свобода“. Ти си за мене идеал. Ние търсим Бога. Защо? Понеже тоя живот, който го имаме, той е даден от Него. Като ни е дал Бог живота, Той не иска ние да бъдем роби. Христос казва какви са отношенията тук. Едни ще се нарекат Синове Божии. Кой ще се нарекат Синове Божии? Миротворците ще се нарекат Синове Божии. Ред отношения има вече.

С тази беседа не искам да ви морализирам, държа я, за да ви науча какво да правите. Според мен вие всички знаете какво да правите, много учени хора сте. Официално не сте учени, нямате дипломи, но според мен официалната наука е съвременната наука, а има наука, с която човек се ражда. Има хора, които са се родили ясновидци, има хора, които виждат през стените, имат развито шесто чувство, надалече виждат, предсказват бъдещето, знаят кога ще стане земетресение: могат да ви кажат, че в еди-кое си време, в еди-кой си край ще стане земетресение. Обясняват го и не могат да го обяснят, казват, че става по същия начин, както барометърът се изменя; когато налягането е силно или слабо, в него живакът спада или се вдига. От спадането и вдигането на живака съдим, че има известни промени във външния свят.

Да кажем, ти си при един човек, веднага в тебе се яви гняв, чувство на отмъщение за нещо. Коя е причината? Ти си скъсал връзката с Бога, мислиш, че всичките хора са ти врагове. Твоят син и дъщеря може да ти станат врагове по същия начин. Дъщерята може да мисли, че бащата е враг. Кога? Когато бащата не изпълнява всичките условия, които дъщерята и синът искат. Щом като дъщерята каже „дай“ и бащата даде всичко, синът и дъщерята казват: „Баща ни е много добър“. Защо е добър бащата? Понеже изпълнил всичките прищевки на сина. Когато не изпълни всичките прищевки, бащата не е добър. Да допуснем, че и бащата иска нещо от сина, моментът е такъв. Най-първо синът казва: „Дай“. Бащата ще даде. После бащата казва: „Синко, дай“. Синът ще даде. Бащата дава и синът дава, тогава има правилна обмяна. Ако само бащата дава, имаме порядък не на място. Какъв е сегашният порядък? Учените хора, философите искат, каквото те кажат, да става. То е половината на истината, всичко да стане. Онези хора, към които се отнася тази заповед, те ще дадат своето. Само с думи работите не стават в света. Всеки трябва не само да каже, но трябва да вземе участие в работата, която сега става. Тази работа в света става по отношение и на нишите тела, защото един ден ще се освободим от телата, които имаме. Други ще дойдат, трети, четвърти, ще се освободим и от тези тела. Тогава къде ще бъдем?

Ние искаме да оправим живота на Земята. Животът на Земята лесно ще се уреди. Като гласуваме за Царството Божие, светът ще се оправи. Но при сегашния строй работите стоят другояче. След като умрем, къде отиваме, какво става с нас? Някой казва: „След като умрем, нас не ни интересува нищо“. Как да не ви интересува? Вие не разсъждавате както трябва. Ти си един милионер, имаш десет милиона златни английски лири в една банка. Считааш, че това е сегашният ред на нещата. Теб те интересуват тези милиони. Ако тия

пари се изгубят, къде ще бъдеш тогава? Ще се измени мястото. Ти ако си в Англия, ще бъдеш лорд в Камарата на лордовете; ако си в Америка, ще бъдеш някой сенатор в Сената. След като обеднееш, няма да бъдеш никакъв сенатор и лорд. Няма да бъдеш в Камарата, ще бъдеш на друго място. Няма ли да съществуващ? Ще съществуващ, но ще има различие в твоята мисъл. Като лорд ще мислиш по един начин, а като изгубиш богатството, искам да знаеш как ще мислиш. Да допуснем, че сте богати, мислите по един начин, след като осиромашеете какво ще правите, кажете ми. Тогава ще дойдете до онова верую – не искам да го изнасям точно как е. Ще кажете: „Подиграва се с чувствата“. Дошъл някой от умрелите насън и казал: „Синко, дай неща“. Бащата се нуждае синът да му даде неща, че дано да го пренесат в другия свят, да се нахрани. Ако иде оттук в другия свят, докато го преведат, не знам колко време ще е нужно, за да получи яденето.

Сега да ви превода един пример, който се е случил в Ихтиманско. Един българин на средна възраст, около четиридесет години, баща му иде насън и казва: „Синко, да ми направиш курбан“. Става синът на сутринта, заколва един хубав овен на баща си. На другата вечер бащата казва: „Такъв курбан не искам, курбан истински искам“. Синът се чуди: „Заклах най-хубавия овен, какво иска?“. Отива при един стар човек, разправя му: „Не знаеш, нашият баща отиде в оня свят, недоволен е нещо, курбан иска. Заклах му овен, гълча ме.“ „Синко, вземи едва овца с едно агне, дай я на някоя бедна вдовица да си куснат от млякото децата ѝ, може баща ти тогава да е доволен.“ Той взема една хубава овца с агне и я подарява на една вдовица. Иде на третата вечер бащата, казва: „Хубаво, това искам, това е курбан“.

Изисква се в света една идея да имаме всички: да няма гладуващ човек! Ние седим и мислим за поправянето на света. Да няма нито един човек гладен, да

няма нито един човек, който вечерно време да си легне гладен, да вдигне очи и да каже: „Няма братство, няма човештина!“. Да няма нито един гладуващ човек, така да са будни съзнанията на хората, че всички вдовици, сираци, всичките хора да имат необходимия хляб, жилище – това значи да се изгълни волята Божия на Земята. И когато народът съзнае това, то може да се приложи, по който и да е начин. Не чрез насилие да няма гладни хора в света, а да има работливи хора, всички да вземат еднакво участие – тогава ще има култура на блаженства. Трябва разбиране. А сега насила някой става богат. Законът е друг. Когато единият става богат, другият става сиромаш; когато единият става учен, другият става невежа. Знанието, богатството трябва да бъдат достояние на всичките хора свободно. Всеки е призван в света да знае, всеки е призван в света да бъде богат. Ако ние мислим, че не сме богати, ние сме на крив път. Несметни са богатствата, които са в нас. Но сегашният ред на нещата ни е довел до бедно положение, ние мислим, че нищо нямаме.

Какво по-хубаво нещо от живота? Какво по-хубаво нещо от твоята светла мисъл? Какво по-хубаво нещо от твоите светли чувства? Няма по-хубаво нещо от това! Ти като излезеш отвън и погледнеш на изгряващото слънце, какво по-хубаво нещо от това? Чрез слънчевата светлина, чрез духането на вятъра Бог те поздравява. Срещнеш някого: „Добър ден!“. Казва: „Откъде ме познаваш?“. Англичанин, ако те срещне, ще каже: „Гуд монинг!“. Какво иска да ми каже? Ако в лицето на всеки един човек не можеш да видиш проявлението на Бога, ти не разбираш живота. Срещнеш куче, замаха опашка насреща. Ако в това куче не можеш да видиш проявлението на Бога, не си разбрал живота. Казваш: „Какво размахало опашка?“. А кучето ти казва: „Не зная да говоря, ако бих могло да говоря с думи, щях да кажа защо сега махам опашка“. Ти като не можеш да се разговаряш с един твой приятел, размахаш се

с ръката, казваш: „Сбогом, на добър път, на добър час!“. Кучето, като маха опашка, те поздравява, казва: „Накъдето отиваш, Господ живот и здраве да ти даде“. Ти не разбираш – вземеш камък, хвърлиш. Кучето си отвори устата, започне да лае подире ти.

Често мислим, че животът за нас е безсмислен. Това идва донякъде от тая крива философия, на която ние се учим. Бащата казва: „Синко, ти си опичай ума! Гледай да си уредиш живота“. Майката казва на дъщерята: „Дъще, гледай да си уредиш живота“. Всички искаме да си уредим живота. Всички сме си уредили живота, но има нещо, което липсва, недоуредено нещо има вътре. Държавата следи поданиците, много се интересува от тях; има си специални хора, които са определени за това. Стражарите са най-учтивите хора; като те срещнат, ще те поздравят и като направиш някое велико дело, ще кажат: „Заповядай-те в нашия дом, в участъка, искам да зная къде сте родени, какво сте учили, годините ви, ще ги запишем в книгата, много се интересуваме кога сте дошли в България“. Ако си в Англия – по същия начин. Ако не разбираш нещата и се противиш на установения ред, ще те викат в този дом. На нас ни се вижда смешно, понеже искаме онези установени процеси, механически процеси в света с един замах да ги премахнем. Невежите в света лесно уреждат нещата: „На мен да ми дадат власт, казват, всички ще ги избеся“. Като избесиш хората, кой ще остане? Невежите хора все с бесилка уреждат, а умните хора си мълчат и гледат. Като питаш умния, той казва: „Не зная, не съм решил този въпрос“. Невежите веднага решават, а умният казва: „Не зная“. Не че не знае той. Казвам: как ще се оправи светът? Най-лесното нещо е да се оправи светът, а най-мъчното – ние да оправим света. Света ние го оправяме, а други го развалят. Там е всичкото: едни го поправят, други го развалят. Затова имаме един свят на постоянно вдигане – слагане, вдигане –

слагане. Ще ви приведа един пример на какво прилича съвременното човечество.

Един английски художник нарисувал планински връх с някакъв велик идеал горе. Безброй хора седят долу и всички гледат към този идеал и чакат реда си. Всеки иска да се качи горе на върха. Там има складирано голямо богатство. Долу се забелязва борба: един като потегли да се качи, той рече да излезе напред, друг го тегли за палтото. Теглят се един друг, никой не може да се качи горе. Всички искат да идат при Бога, но един потегли, друг казва: „Чакай, ти не си първият“. Друг рече да върви и него потеглят: „Ти не си първият“. Сега не може да се реши кой ще бъде първият. – Пуснете един; който и да е, и всички тръгнете, когато той замине! За мен този въпрос е толкова ясен, че и децата могат да го разрешат. Този извор е грамаден, до този извор на богатства всички ще стигнат. Пуснете ги наред и кой откъдето иска да се качи, един по един. Някои хора по един път, други – по друг път, по трети, четвърти, в края на краищата за всички ще има горе блага, всички ще се качат. Но сега въпросът е, кой да се качи пръв. Като идеш пръв, ще кажеш: „Аз съм първият, който се качих!“. Без разлика е първи или втори. Въпросът е да идеш и да утолиш жаждата, защото достатъчно за всеки ще има. Знанието ще внесе онзи мир в душата ти, ще имаш онази радост, ще станеш член на цялата Земя, ще започнеш да се разговаряш с всички души. Когато дойде любовта, ще започнат да работят хилядите радиоапарати в света. Вие не сте чували едно радио; тия, които вие имате, те са едно хубаво забавление, но слушали ли сте едно радио на светия? Слушали ли сте едно радио от мозъка на един велик светия, този огън на мозъка? Тогава вие ще се захласнете, знаете ли как?

Да ви приведа един пример. В древността било, в християнската епоха; един отшелник двадесет години се подвизавал в пълно служене на Бога, постил, молил

се, плакал. Най-после явява се един старей, казва: „Какво искаш, синко?“. „Моля се на Бога, викам, плача, не ме чува; двадесет години се мъча. Господ не ме чува.“ „Може да не си разбрал хубаво, не си избрал хубаво място. Господ иска хубаво място.“ Повиква го старецът и го завежда в една пещера, намира една малка дупка отворена и му казва: „Гледай през дупката, какво виждаш?“. „Много хубаво!“ „През тази дупка всичко ще видиш. После аз ще дойда, след няколко часа, да те взема.“ Колко време седял там този отшелник? Двеста и петдесет години гледал. Дошъл старецът и казал: „Хайде, стига ти толкова“. „Едва започнах да гледам, търпение нямаш.“ „Не, приятелю, ти седя двеста и петдесет години, аз имам търпение да те чакам, но повече не мога.“

В Божественото време и пространство няма. При сегашния ред на нещата, ако се открие Божествения свят, всичко ще замре. Онзи манифактурист ще го намериш в едно положение, владиката, проповедникът, майката – всички ще се забравят, няма да има оране, копане на земята. Някой ще каже: „Извезяните хора отидоха нагоре, няма никаква деятелност на Земята“. Сега Божественото го уподобявам на това положение, при което се разрешава онзи най-важен въпрос, който е в моя ум. То става на следното основание. Онази млада мома – млада мома коя е, млади моми има тук, за тяхна полза говоря; за младите моми говоря, но младите моми да се не възгордеят, старите да не се обидят. Младата мома седи; баща ѝ благороден, майка ѝ благородна, брат ѝ благороден, гледат я като писано яйце. Седи тя, добре облечена, после иде на прозореца, погледне. Майката пита: „Какво гледаш?“. „Гледам как минават хората.“ После дойде пак на прозореца. Не вижда тя хората, някого търси. Много хора минават, но него го няма. Поглежда ден, два, три, въздъхва – няма го. Минава князът. Като го види, върне се весела. Майка ѝ се чуди, като че слън-

цето изгряло. „Видях го“, казва. То е небето. Нищо повече. Да го види отвън, то е една фаза, но той трябва да дойде в дома. Когато ще идва в къщи, тичане ще има. Сега не само момата гледа през прозореца, но и бащата гледа, и синът гледа, майката гледа, сестрата гледа. Като се отвори вратата, князът с всичкото си величие влиза; гости наредени, ядене, пиене има. То е Царството Божие – да дойде избраникът. Тогава ще има ядене и пиене, че в това ядене да участва не само един, цялото човечество да участва, да няма човек гладен. Тогава ще дойде Онзи, Когото толкоз дирехме през прозорците от хиляди години, и когото чакаме. От прозорците надникнем – няма Го; в църквата идем, надникнем – няма Го; в училището надникнем – няма Го; в света надникнем – няма Го. Един ден ще дойде, ще Го зърнем, ще се зарадваме и когато дойде вкъщи, всички ще се зарадваме. Това е законът на Любовта – по човешки да ви обясня. Когато вкъщи дойде живата Любов, тогава всички взимат участие, всички ще бъдат радостни, няма да има хилави. Онази баба инвалид и тя горката стане като млада мома. Казва: „Дойде, дойде!“. Краката ѝ се развързват и тя сяда на трапезата, като Го погледне, радва се: „Дойде вече!“. Казвам: когато Любовта дойде в света, всички хора ще се подмладят, всички хора ще станат богати, всички хора ще станат щастливи.

Блажени онези, при които Любовта е дошла! Блажени онези, които са познали Любовта! Блажени онези, които работят с великия закон на Любовта! То е разрешението на въпроса. Това е искал Христос да каже, когато е говорил за блаженствата.

Казвам: искам вие днес да гласувате за Царството Божие. След това да намерите всички ваши приятели, които не са гласували, да гласуват. Едно „окръжно“ изпратете по целия свят, който иска, сега да гласува. Пратете го, както искате, пратете го на книга, пратете го с мисъл, както искате, то ще отиде на предназначението.

Блажени, които познават Любовта! Блажени, които Любовта е посетила! Блажени са онези, които са на обед с Любовта в ядене и пиене! Блажени всички онези, дето няма нито един гладен, всички са сити! Блажени са всички, които служат на Бога от Любов!

31 януари 1932 г., София, Изгрев

ПРОЯВА НА ЖИВАТА СВЕТЛИНА

Тези малките

Не презирайте никого от тези малките.

Матей 18: 10

Животът сам по себе си е най-красивото съчетание на една велика разумност. Животът е резултат на нещо. Зад живота седи нещо непостижимо, за което човешкият ум няма понятие, но ние се занимаваме само с този резултат от непонятното, което е зад нас. Следователно това, най-хубавото, макар че се оплакваме от него, е животът. Най-хубавото нещо, това е животът в света. И най-лошото е животът, според както го мислят хората. Всички страдания се раждат все от живота. Раждане и смърт, падане и ставане – всичките противоречия са все в живота.

Съвременните хора са безгрижни по отношение на живота. Богатите имат едно понятие, сиромасите имат друго понятие за него; учените хора имат едно понятие, невежите хора – друго; добрите хора имат едно понятие за живота, лошите имат друго; силните имат едно понятие, слабите имат друго. Всеки разбира живота от своето становище и всичко това наричат „живот“. Учените хора са се старали да дадат разни дефиниции на живота, но не съм намерил нито една дефиниция, която да отговаря на самата реалност, понеже животът е един резултат. Самият резултат не можеш да го познаеш, докато не знаеш причината, от която той произтича. Ние съдим за живота според последствията, които се явяват у нас. Някой път мислим, че животът е лош. Защо? Така го виждаме. Някой път мислим, че животът е добър. Защо? Така ни е достъпен. Следователно животът трябва да се постави на някоя философия и на някое дълбоко познание.

За да познаеш живота, не е нужно да бъдеш велик философ или някой светия, или някой поет, или талант. Може да бъдеш обикновен човек, много прост човек и пак да имаш правилно понятие за живота или за човека и да кажеш: „Добър е този човек“. Така също ученият и невежият се отличават в разбирането на своето щастие. Ученият човек разбира едно, а невежият разбира друго. Ученият човек разбира от какво иде плодородието на земята, а простият не разбира. Детето може да се радва на млякото, което майка му дава, и майката може да се радва, но между радостта на майката и тази на детето има голяма разлика. Майката се радва за едно, детето за друго. Няма двама души, които да разбират живота еднакво. Изключение ще е, ако има такива. Няма двама души, които могат да се радват еднакво за едно и също явление. Пък радостта и скръбта са един резултат на самия живот. Животът е причина за две последствия: скръб и радост. Защо трябва да скърбиш? Защото живееш. Защо трябва да се радваш? Защото живееш. Ами после? Ще скърбиш и после ще се радваш. Ами после? Ще скърбиш. Който може да даде друго определение, нека даде. Може да се дадат много дефиниции. Ти се радвай, то е резултат на живота. Защото в твоята радост някой скърби и в твоята скръб някой се радва. Следователно твоята скръб в дадения случай не е скръб за всички, а за някои е радост. И твоята радост не е радост за всички, а е скръб за някои. Едновременно половината хора се радват, а другата половина скърбят. Но всякога радостта е по-голяма от скръбта. Денят е по-голям от нощта. Това няма да ви го доказвам.

Но ако се занимавате с математика, ако премерите количеството на тъмнината, защото тъмнината има тежест, ще се убедите в това. За една нощ се изживява, изразходва, един грам тъмнина, за да се покрие цялото земно кълбо с нея. А в един ден се изживява половин грам светлина. Следователно светлината е повече. Но

вие ще кажете: „Отде го намери, че е така?“. Попитайте учените хора. Когато говорят за атома, къде са го намерили? Чудни са, питат ме, къде съм го намерил. Че как учените хора хванаха атомите? Атомите имат йони, протони и още много частици, но още по-малки от тях има, които само имена още нямат. В бъдеще някога ще ги кръстят. Това, което не е кръстено, ще му сложат име. Родено е, но име няма. Не го знаем къде е, но съществува.

Някой път вие седите и гледате много мрачно на живота. Питате: „Защо съм се родил, защо живея? Защо умирам?“. Защото животът ражда едновременно раждането и смъртта. Един ден животът намира, че твоята форма не съответства на неговото изявление. Животът казва: „Да се донесе във фабриката да се ремонтира“. Ремонтването го наричат „смърт“. След като го ремонтират, става малко годен за живота, веднага отново се роди. Вие не мислите, че само един живот има. Ние на живота не сме фактори, ние сме само гости, поканени на тази велика трапеза, и каквото ти дадат, яж. Втори път господарят, който те е поканил, едва ли при същите условия пак ще те покани. Вторият път ще седиш отвънка, ще гледаш, когато другите ядат и пият, ти само ще надникваш през прозореца, за да видиш кои са там.

Ако вие разбирате, животът има хиляди други проявления, и именно в тези проявления е неговата хубост. Например вие растете, възприемате живота чрез растенето. Докато растете, искате да бъдете млади. Що е младостта? Качество на живота на щастливия човек. Началото на живота е младостта. Остаряването е качество на разумния живот. Остарял си – дошъл си на разумното. Ти като мислиш по младенчески, мислиш, че старостта е едно нещастие, понеже имаш възгледите на младия. Защо като остарееш мислиш, че си нещастен? Казваш: „Младите години отидоха“. Ти гледаш на живота от друго гледище. Като остаре-

еш, разбираш, че животът има не само младост, но той има и старост – погледнеш го и от двете гледища. Младият се движи, старият чете, той има светлина. Защо младият се движи? Съвременната наука казва, че движението произвежда огън, светлина. Следователно младият човек, след като произведе огън, който трябва в живота, той остарява. А старостта не е нищо друго, освен да започнеш да мислиш, да четеш. Казвате: „Не ни трябва старост“. Да, но това значи да четете хубави, велики работи. Вие казвате за някого: „Този човек е остарял, но не е разбрал живота“. Старият като разбере живота, тогава има смисъл старостта. Защото някои стари хора, след като са произвели огън, са го изгасили с вода и повече като нямат сила да запалят огъня, зъзнат на студа. Защото в живота има един велик студ. Недоволството, нещастieto, това е студът в живота. Не 35° студ, но студ 270° – тъй както учените хора го казват. А аз казвам, че това е студ 3 000 000°, разбирате ли? За Земята е това. Сега не мога да ви го докажа, но ще го вземете за вярно. Ако вярвате, добре. Дали ще го вярвате или не, то не може да се докаже. Турците казват „ола белир“ – може да е тъй. Дали е тъй или не, то е въпрос, който остава за бъдещето; понеже всичко, каквото хората говорят, в бъдеще ще се провери. Един ден вие ще видите моите беседи верни ли са или не. Пък един ден ще видите дали сте живели добре или не. Всичко това ще бъде, ще го видите като на картина. Някой път в бъдещите векове ще ви дадат едно кино, ще видите кой къде е и как е.

Сега вие ще кажете: „Значи има неща невероятни“. Възможно е от ваше гледище така да е, възможно е половината да не е вярно, възможно е три четвърти да не е вярно и една четвърт да е вярно, 25% допустимо. Аз допускам всичко. Онзи, който има пари, всичко може да отпуска: може да отпусне хиляда лева, две, три, четири хиляди и повече, а онзи, който няма, нищо не може да отпуска. Той може да вярва, може

и да не вярва, но аз нямам нужда от това. Какво ще ми важи дали вярват хората, или не? Аз най-добрата публика съм намерил. По-добра публика от себе си досега не съм намерил, а вие сега сте ми гости, искам да ви дам едно забавление. Може някой път това, което съм ви представил, да не ви хареса. Ако повикате на гости един американец и му направите една българска лютеница с шопски пиперки, онзи американец ще обиколи за секунда цялата ви къща. Една несъобразност е това. Това в България се случва. Един американец, продавач на Библии, бил поканен от един българин на гости и след като му дал и една лютеница само от люти пиперки, той извикал: „Вай, вай!“. Българинът рекъл: „Няма нищо“. Дал му после зелева чорба да пие малко. Той седи и се смее: „Аз досега не знаех какво нещо са тези люти чушки“. В Америка четох, че имало люти краставички, по-люти от шопските чушки. Носят ги в малки шишенца и когато стомахът на някого е малко развален, ще откъсне малко от краставичките като специалитет, който лекарите дават. Един проповедник имал слаб стомах, на Запад някъде се случило това, носел си шишенце; извадил си малко веднъж и с апетит го изял. Един господин до него казал: „Господине, може ли да ми услужите с вашето шишенце?“ „Може, на драго сърце“. Той мислел, че онзи е достатъчно опитен в тази работа, изглеждал един доста практичен човек. Вторият откъсва едно голямо парче, запълва му се устата и пламва от лютивото. Едва могъл да попита: „Господине, ти какъв си? Проповедник ли си?“ „Че проповедник съм“. „Аз много пъти съм мислил за онзи проповедник, който носел огнени камъни. Ти си първият, когото виждам. Огнени камъни носиш в шишенцето“. Това е анекдот.

Има и друг пример с двама водители на племена в Америка, единият млад, на двадесет и пет години, другият стар. Слагат им блюдо, слагат им сок, нещо

като нашия хрян. Американецът след като вземе месо или нещо друго, ще вземе от този сок да върви месото по-лесно. Младият взел малко от него и като хапнал, поизпотил се малко. Старият го пита: „Как е, хубаво ли е?“. „Отлично е.“ Старият взима от сока, но повече. Започват да капят сълзи от очите му. Пита го младият: „Защо ти текат сълзи?“. „Спомни си, че миналата година баща ми се удави в Голоновското езеро.“ „Не плачи, защото и ти ще се удавиш с баща си.“

Съвременните хора искат навсякъде природата да си отвори всичките врати и всичко да им бъде ясно, понятно. Не, всичките врати на природата са затворени, понеже тя е в движение. Когато някой трен се движи, вратите му са затворени. Когато някой паравод се движи, вратите му са затворени. Когато някой аероплан се движи, всичко е затворено. Когато някой човек излиза от къщи, той си затваря вратата, затваря си всичките врати. Но когато тренът спре на някоя главна станция, тогава вратите се отварят, да излязат пътуващите вън. Та питат, когато вратите са затворени, какво трябва да прави човек? Той трябва да върши една от най-великите работи – той трябва да учи, да прави своите наблюдения.

Христос казва: „Пазете тези малките.“ Защо? Защото те живеят на Земята, но ангелите им живеят при Бога. Следователно, ако това малкото игнорираш, то има зад себе си един велик принцип и тогава ти може да пострадаш. Ако ти презираш живота, значи презираш Бога, защото животът е едно проявление на Бога. То е най-разумното, което съществува. Ако ти презираш живота в неговото проявление, ти се поставяш против онзи велик закон, който ще ти даде голямото благо. Ти може да имаш опитността на тези двамата, да плачеш. Защо? Защото си взел малко. Ти искаш да вземеш голямо парче, но голямото повече люти. Първо трябва да вземеш по-малко, докато се приспособиш. Вземете елементите във въздуха, човек

се е научил да ги понася. Едно същество, което не е свикнало да диша нашия въздух, може да се отрови. Човек постоянно трябва да се приспособява към онези отрови, които са във въздуха. Също и като се учим, ние почваме да се тровим. Например ти имаш едно знание и казваш „наука.“ – Науката трябва да бъде другояче построена. Ти когато дишаш, трябва да имаш едно хармонично съчетание на мислите. Защото, ако мисълта ти не е хармонична, въздухът няма да те ползува. Мисълта ти трябва да бъде в хармония с чувствата и с волята. Онези хора, които се разгневяват, дишат много бързо, у тях има едно дисхармонично движение на нервната система, която е разстроена.

В живота човек трябва да изучава новите положения, да изучава как трябва да живее. Вие седите и казвате: „Нали така Господ е направил човека?“. Изучавали ли сте как Господ е направил човека? Проучили ли сте направения от кал човек, за да видите елементите и силите, които са скрити в него. Кои са скритите чувства у него, какво представлява неговата воля, какво представляват неговите мисли? Вие казвате: „Това е човек, който се движи“. Това ни най-малко не е човек. Това, което се движи, и ходи на два крака като една кукла, това още не е човек. Неговата глава се върти, за да пази равновесие. Ако престане да мисли правилно, той веднага пада на земята. Всяко падане, всяко подхлъзване, всяко преждевременно остаряване в живота се дължи на една неправилна мисъл, на неправилни чувства и неправилни постъпки. – „Ама другояче не може ли да действаме?“ – То е друг въпрос, ако можеш. Но за твоето благо, ако искаш по-дълго време да си млад, ти непременно трябва да проучваш законите на Бога, в които животът седи като един резултат, понеже този живот не идва всякога тъй изобилно. Ако вие иждивите силите на живота си, после ще усетите колко е мъчно да ги възстановите. Никой не може да ви заеме нещо. Никой никому не може да даде. Човек

може да даде хляб на стомаха, но ако не стане смилане, тази храна е отрова за него. Ти може да дишаш, но дробовете са толкова нежни, въздухът трябва да е стоплен, ако не, ти ставаш инвалид.

Като затвориш вратата си, ти ще се учиш от Бога и ще Му благодариш за живота, който ти е дал. Ще искаш да ти даде едно знание да живееш на Земята, както и Той. То е най-хубавото нещо! Сега ние като се погледнем, виждаме, че сме направили живота си нещастен. Земята за напредналите същества е едно отлично забавление. Нарича се забавачница. Най-хубавата забавачница е Земята, по-хубава забавачница в цялата Слънчева система няма. Отлична е. И когато на някой ангел някой път му стане много мъчно, той идва на Земята да се повесели. Те идат да се повеселят с хората. Като видят, че някой плаче – някой мъж, някое дете или жена, или философ плаче, вземат едно шишенце от техните сълзи, че отиват в небето и ги разглеждат. „Взех, казва ангелът, тази вода от едно същество на Земята, тя изтичаше от очите му“. И други ангели се събират и ги разглеждат. Те знаят причините защо е текъл този извор. Сега вие казвате, че от нещастие плачели хората. Лъжете се – и без нещастие човек плаче. Защото хората плачат и в радостта. Казвате: „Защото съм скръбен, затова плача“. Ами при радостта защо плачете? Но причината за плача не е нито радостта, нито скръбта. Няма по-хубаво нещо от това да плачете; не да ревете. Не спъвайте плача, но рева. Ревът е нещо второстепенно. Плачът е нещо възвишено, благородно. Когато човек иска да изрази най-хубавите си чувства, най-възвишените, ще му потекат сълзи. Ако ти си израз на великото, ще плачеш. То е най-великото разрешение. Казвате за някого: „Каква баба е, да плаче за нищо“. Онзи, който не плаче, не бил баба. Именно трябва да съжалявате онзи, който не плаче, защото бабата най-малко плаче. На планинските върхове пращат най-много влага.

Нали от онези склонове, на които са събрани много снегове, като дойде слънцето, ще потече тази влага. Ако изсъхнеха тези върхове, какво щеше да бъде положението на долините? Всичкият прогрес в тази забавачница се дължи само на сълзите, не на рева.

Аз не искам да вярвате в това. Едно определение: плачът е подтик на една нова култура. Когато хората престанат да плачат, стават жестоки; култура вече в тях няма. Защото култура има там, където има влага. Култура има там, където има топлина. Култура има там, където има светлина. Светлина, топлина и влага, това са трите елемента, които вървят заедно. Сълзите, това е влагата на живота. Най-първо имате светли мисли, светли чувства и имате плача на волята. Когато плачът е свързан с човешката мисъл, с човешките чувства, тогава той е един добър резултат. Волята ще дойде като един разумен акт, който обира плодовете от дървото на живота. Колко са по-добри тези плодове, които са излезли от светлината или от човешката мисъл, които са излезли от човешките чувства, и които са излезли от човешкия плач! Обикновено човек, когато страда или скърби, плаче. Плачът е външен израз на вътрешната скръб, която е свързана с мислите и с чувствата. Сега вие искате да живеете без скръб и без страдание, нали така? Такъв живот не може да съществува. Той е неразбран. Вие не искате едно от най-великите блага. Вие считате плача за една слабост. Едно от най-великите блага е страданието, скръбта. Скръбта, страданието е един вид изменение, съгъстяване. Страданието е най-малкото състояние на човешката душа. Човешкият дух слиза на земята да вземе малко скръб. То е един резултат, то е една дреха, която духът трябва да облече. Ще знаете, че човек е създаден от една субстанция, от една есенция. Както и да мислите, той е съставен от много елементи, макар че философите поддържат, че човек е съставен от една субстанция. Те не знаят каква е субстанцията. По субстанция е еднообразен, но по проява е много разнообразен.

Сега това е въпрос, по който учените хора може да спорят. Хубаво е, че има за какво да спорят, и какво да доказват. Но ние нямаме време за спор. Когато ядем, когато сме на обед, няма какво да спорим. Ние ще ядем, понеже имаме един опит в лабораторията. Вие ще ядете и след това ще правите своите умозаключения, своите спорове, дали яденето е било хубаво сготвено, или не. Сега ще се усмихвате; ще кажете една дума, ще вземете вилушката*, ще хапнете, пак ще погледнете в чинията, пак ще вземете една хапка, ще я сдъвчите. И философи, и светии все дъвчат. И светията дъвче по същия начин. Един дъвче отляво надясно, друг дъвче отдясно наляво и това го считате за нещо обикновено. Вие не виждате млекопитаещите преживни животни. Когато един вол яде, той преживя, размишлява. Цял процес протича в този вол, докато преживя. Най-хубавото състояние на вола е, когато седне да преживя. Този вол е велик философ, който не е могъл да разреши въпроса в небето, и дошъл в забавачницата. Като преживя, казва: „Лесна е тази работа. Там имаше принципи, а тука е резултат“. Като преживя, той разрешава въпроса. Като го разреши, веднага хвърля рогата, копитата, кожата тук, на Земята, и вече е един ангел. Тук той е бил един ескимос, а като отиде в небето, е нещо друго. Вие казвате: „Нашето волче“. Като го погледнете, поусмихнете се малко: „Ди, ди“. Знаете ли какво значи „ди-ди“? В Америка на един доктор богослов дават титлата „диди“. Значи по американски вие сте го произвели вече във вол. Всички волове българите са ги произвели в „диди“. Всеки български вол е „диди“ – доктор на орането, доктор на труда. Българинът без да знае, го прави. Казва: „Ди, синко“. Много хубава дума е взел, за да подкара волът да работи – „диди“.

* вилушка *диал.* Вилица.

Ние, съвременните хора, трябва да обърнем внимание на онази вътрешна красота, която съществува в живота. Този път, по който сега искаме да разрешим въпросите, то е губене на време. Например може да се мажеш отвън, да се червисваш. Аз намирам, че е хубаво това нещо. То е най-лесно да се белосаш и червисаш. Една къща като се намаже с вар, добре е. Някой казва: „Червисала се е“. Не е лошо. Българските моми нали си белосват къщите, вземат малко червено, сложат отдолу. Който ходи да се жени за някоя мома, гледа как е боядисала и напарила къщата си. Казва: „Много хубаво е замазана къщата, кенари е турила за пердетата и тя сама си боядисала къщата“. Имаше тук една Султана, тя си мажеше лицето.

Една сестра ми разправяше следния случай. Имала една книга, подвързана с хубава червена кожа. Гледа, че книгата губи червения цвят. Пита се, къде отиде червеният цвят? А тя имала една слугиня, която си мажела устните с червеното от книгата. Цяла година си червила устните и развалила книгата. Казвам: Това е износен, практичен метод. Аз не правя никакъв упрек. Този е старият метод, най-износен. Има право всеки да си боядисва къщата. Казвате, нацапал се. Може да се е нацапал, но той си се харесва така. Момите си нацапат устните и излязат на разходка. Българите обичат бели и червени моми. Онази мома, която има червени устнички, веднага всички я харесват.

Има един вътрешен процес в живота – по-хубав, по-устойчив. Защото човек един ден няма да има червило отвън. Тогава и боя няма да има. Сега, докато има боя, много хубаво сте боядисани, но един ден няма да има вар, пък и червило няма да има. Какво ще правите тогава? Сега на вас, българите, лаборатории трябва да имате, да започнете сами да си произвеждате вашето червило и белило и да ги слагате на място. Аз харесвам всяка мома, която се черви. Аз харесвам повече онези, които се червисват, отколкото тези,

които не се червисват. Аз ги харесвам по това, че са спретнати, не са лениви моми, къщата им е замазана. Онези, които не са спретнати, къщите им не са замазани, неглиже ходят. Аз харесвам светските моми, че са спретнати. Другите са лениви, не обичат да се докарват.

Аз се чудя някой път на философията на хората. Сега правя сравнение, търся причините. Понеже тук е забавачница, има с какво да се занимавам. Когато някоя мома се влюби в един момък, тя се облича, гледа се в огледалото, вчесва се, отлично работи. Тя на своя възлюбен иска да му каже: „Виждаш ли ме, аз като вляза в дома ти, ще го уредя, виж, че съм спретната, чиста, не съм тъй проста. Зная как да уреждам. Както себе си уреждам, така и тебе ще уреждам“. Чудно нещо: онзи, който се влюби в Бога, за нищо не мисли, нито се вчесва, заплеснат става. Казва, че се заплесва от голяма любов. Не е вярно, любовта всичко може да направи, но заплесване в любовта няма. Любовта е единствената сила, в която човек не може да се заплесне. Ти не можеш да се заплеснеш. То е все едно да ми кажат, че гладният като види яденето, може да се заплесне и да не яде. Не може това! Той като види яденето, ще му се отворят очите, ще го погледне оттук, оттам, ще вземе на върха на лъжицата и пак ще го остави. Казвам: този човек не е гладен, нищо повече. Това не е любов.

Сега да говорим по принцип. Ти като обичаш Бога, може да си спретнат, може да си хубаво облечен. Аз ще ви кажа защо, ще ви дам едно тълкувание по отношение на живота, защо някои хора са лоши и защо някои са добри. Лошавините и добрините това са моди в небето. Не смесвайте! То е външна дреха, с която ще се облечете. Когато някой човек се влюби в някого, той го лъже, той се облича хубаво. Който не се е влюбил в Бога, той се облича в отрицателни качества, в него ще има завист, злоба, омраза, хитрина, лукав-

ство – всички тези качества ги носи и си прави черни дрехи. Черно носи да изгори сърцата на хората. Това е мода. Когато някой се влюби в Бога, той ще почне с добродетелите: той е добър, миротворец, облечен е хубаво, ще си направи косата, ще се покаже, че не е стар. Това са две моди. Първата мода в света считам, че е отживяла работа. И лошите хора са влюбени, и добрите хора са влюбени. Защото и онзи, който прави зло, е влюбен в нещо. Той прави зло заради любовта, има някого да обича. Онзи вълк, който хойка, двадесет кошари обикаля. Кой го кара да обикаля кошарите. Онзи разбойник, който ходи да обикаля със своята пушка къщите, той казва: „Заради нея всичко ще направя“. Любов гори сърцето му. Всеки, който не дава, му тегли куршума. Та в това отношение момите трябва да предупреждават своите възлюбени. Но и момите са два сорта. Или да преведа: всеки човек, който се удовлетва, той служи на злото. Всеки човек, който служи на трезвия живот, той служи на доброто. Щом искаш да се удовлетваш, непременно паденията ще дойдат. Ти искаш да бъдеш млад, това е удовлетвие. Искаш да бъдеш богат, това е удовлетвие. Друго нещо е стремежът в тебе да добиеш богатство в пълния смисъл – богатство в своите мисли, богатство в своите чувства и богатство в своята воля; после ще имаш и материални богатства – това е в реда на нещата. Но когато ти искаш да добиеш едно материално богатство, без да имаш богатство на твоята мисъл, на твоите чувства и воля, и ще накараш другите хора да работят за тебе – това е удовлетвие. След време те ще станат по-умни от тебе и ще почнат да те измъчват. Вие може да станете нещастни. Психологически е така. Вие искате да имате сега едни установени правила, които обаче не могат да оправят сегашния живот. Има един неразбран живот в света, който е произлязъл от любовта, но един живот, който някога е съществувал. Злото в света зависи от една много стара култура, която е

съществувала преди появата на човека и на Земята са съществували други същества. След това Земята е била преобразена, но материята, с която те са работили, е останала. Следователно ние като сме се облекли с тази материя, тя придава свойства и качества и на нас, тъй както те са творили.

Вие сега ще кажете: „Какво е писал Мойсей?“. Но Мойсей не е казал всичко. Сега религиозните хора се спират върху това какво е казал Мойсей. Много малко е казал Мойсей. Учените хора каквото са казали, е право. Пророците каквото са казали, е право. Пророците много малко са казали. Христос е казал много малко. Казват: „Как смееш да казваш, че е така?“. Сам Христос е казал: „Има много неща да ви кажа, но сега още не сте готови, за в бъдеще, когато дойдат благоприятните условия, когато вашето съзнание се повдигне, когато Аз дойда пак на земята със своите избрани, тези неща ще бъдат тогава разбрани“. Казвате: „Ние вярваме сега буквално“. Ако нещо не е съгласно с Евангелието? Има неща, които трябва да бъдат съгласни, има неща, които не трябва да бъдат съгласни. Ако това е закон, че трябва да сме съгласни със старото, питам: Христос беше ли съгласен със старото? Някъде беше съгласен. Мойсей казваше: „Око за око, зъб за зъб“. До Мойсей беше така – „Око за око, зъб за зъб“, има си причини, за да е било така. Христос идва и казва: „Ако ти извадят едното око, ти дай и другото. Ако те ударят от едната страна, ти обърни и другата“. Ще преведете сега смисъла: „Ако те ударят от едната страна, ти обърни и другата“. „Ако ти вземат горната дреха, дайте си и другата“. Преведете това. Ние придаваме само материален характер на казаното. Въпросът е и за нашите мисли, за нашите чувства и за нашите постъпки. Тогава резултатите ще имат едно съответствие, както животът е резултат на нещо разумно. Ние не го знаем какво е, но от самия

резултат на живота, който дава радост и страдание, може да предположим тези велики сили, които функционират, какви са.

Ти имаш едно страдание, не си доволен от нещо. Запитай се най-първо, защо не си доволен. Всичко ти е дадено даром. Майка ти те храни даром, баща ти те храни даром, навсякъде всичко даром получаваш. Ти седиш цял ден и правиш въпрос, че не си щастлив. Ти не си щастлив в тази забавачница, а ангелите биха се радвали на твоето място. Десет ангела биха се поставили на твоето място и ти пак си недоволен. Те като те гледат, казват: „Да идем да го заместим“. Но Господ казва: „Не, това дете ще остане“. Дохождат да Го убеждават. Той се гневи. В тази забавачница има верую, има и безверие. Има любов, детинска – любов на куклите, любов на кончетата. Питам каква любов ще има едно момченце, което е възседнало кончето? Любов може да има между две разумни души, които еднакво схващат нещата. Щом човек е гладен, ти участваш в този глад, като го нахраниш. Този човек ти е признателен. Ако ти не познаваш неговия глад, може да му дадеш една храна, която не му съответства. Например, ако един човек е постил десет-двадесет дена и ти му дадеш една тежка храна, ще му направиш най-голямото зло. Ти ще му дадеш най-деликатната храна. В Германия, като пости някой тридесет-тридесет и пет дни, най-първо лекарите ще му дадат едно зърно грозде, дори ще го разделят на четири и една четвърт ще му дадат първо, после ще дадат второ, трето и постепенно ще увеличават храната. Неговите черва, които са били в инертно състояние, трябва да се събудят, за да започнат живот. Постът е много хубав метод за лекуване на болести, и на онези болести, които не се поддават на никакво лекарство, даже проказа, сифилис – ако човек може да пости по тридесет-тридесет и пет дена, той ще се пречисти и никакъв сифилис няма да остане у него. Но да издържи тридесет и пет дена. Общият глад ще

развие динамическа сила в организма. След тридесет и пет дена съвсем няма да ви познаят. Казвате: „Ама ще умра“. И без това проказата пак ще ви умори, но ако постите най-малко двадесет-двадесет и пет дена, ще живеете повече. Но как да се направи постенето? За всяко нещо има начин. Постът не може да се установи за всички еднакво. За всеки човек има специфичен начин. Всички хора не може еднакво да постят. Всички хора в едно и също време не може да започнат да постят. Защото, ако на някой човек организмът му е във възходящо състояние, той не трябва да пости. Организмът, когато е в низходящо състояние, трябва да почине. Тогава е най-добрият пост, да се освободи от всички влияния. Когато човек е неразположен, страда, недоволен е, той има негативно състояние. Щом имаш неразположение, волята ти е отслабнала. Страданията показва, че волята ти е отслабнала. Страданията идват за тонизиране, нищо повече. От моето гледище това е тонизиране. Ако разбираш това, ти ще влезеш във връзка с всички ония разумни същества, които те заобикалят. Те са невидими. Ще кажете: „Има ли невидим свят?“ – Разбира се. Какво нещо е невидимият свят?

Не мислете, че невидимите неща не се виждат. За тези, които виждат, няма невидими неща. Понеже те са в една обстановка по-особена, не всички могат да ги виждат. Представете си един параход, който е на сто-двеста километра от вас, как ще го видите? Грамаден е той, но далечно е разстоянието. Казват, че въздухът е невидим. Невидим е, защото е на далечно разстояние, но ако той слиза на земята, ще го видиш. Той е грандиозен, снажен, такъв израз има на очите, на мускулите, той е грандиозно нещо. Той като се намери пред някоя канара от десет тона, с една ръка само може да я вдигне. Канарата може да е като Витосла, но въздухът само с едно дихание може да я катурне. Какво нещо е въздухът? Вашата къща като я бутне,

ще отхвъркне. Това е въздухът. Сила има в него. Вие считате въздуха нещо нежно. Въздухът е най-мощното, най-силното, най-разумното в света. И в него има такива мощни и едновременно толкова нежни духове на любовта, любовта им е толкова силна, че тя не е за нас. Но сега някой път те чрез слънчевите лъчи изпращат любовта си навън. Всеки един лъч теб те огрява, милва, лекува и ако не беше този въздух, за да ни пази, ние бихме се стопили от топлината на слънчевите лъчи. Какво е лъчът? Едно любовно писмо. Той казва: „Много те обичам. Откак съм те виждал, сърцето ми тупти“. Ти четеш писмото и казваш: „Какво ли значи това?“. Дойде ти една хубава мисъл, изхвърлиш я. Защо? Всеки ден получаваш писма и не забелязваш колко е хубаво това. От забавачницата на Земята се интересуват горе. Вие казвате: „Нещастни хора сме“. Не е вярно. Вие сте най-щастливи на Земята, това е истината! Най-щастливи сте, понеже Бог се занимава с вас. Ако Бог, Този най-мощният, най-силният, който е направил света, ако Той отделя от времето си за вас, тогава защо вие се считате нещастни? Бог ви обръща внимание, погледне към вас и казва: „Не бойте се, аз съм намислил нещо много хубаво за вас“. Прати ви на друго място. Като свършите това училище, Той ви прати в друго. Погледнете – не Го виждате. Дойде пак съмнението, мъчи ви онзи дявол, братият. Голяма брада има той, до пъпа му е. Космите му са черни, веждите му са черни, три пръста дебели, голямо лице, а гъб устните му са три пръста дебели и като се изпъчи, казва: „Слушай, ти тази брада виждаш ли я?“. Има нещо в света, което вас ви забавлява, и то така, че изгубвате най-хубавите работи.

Та ще ви приведа онзи пример. Минава една лисица покрай един петел, който държи сирене и му казва: „Петльо, дай ми това сирене“. „Защо?“ „То не е измито. Ти ще изгубиш своята красота. Дай ми го, аз ще го измия в една вода и като го донеса и хапнеш

от него, ти ще станеш най-великата птица“. Петелът дава сиренето, тя го взима и дава на петела малко парченце. Два – три дни тя ходи и мие сиренето и все по-малко дава на петела. Петелът казва: „Слушай, по този новия начин аз взех да гладувам вече. Не го мий повече“. Тя го изяжда. И се оправдава: „Знаеш ли, че тази вода разтопява сиренето. По-добре е като се измива сиренето, виж че съвсем се намали парчето“. Най-после петелът казва: „Благодаря, аз дойдох до положението да ям немитото сирене“. Нас това не ни занимава, дали е станало точно тъй, или не. Това, което е станало, е станало, в края на краищата светът е една забавачница. По стария начин нищо няма да придобием. Мислите ли другояче, е самоизмама. Ти ще се мъчиш, ще страдаш, това – онова, ще раждаш деца и на стари години ще живееш за Бога. Това е детинска самоизмама. Ти всеки ден живееш за Бога, ти и децата ти! Не чакай да си направиш къща, да се ожениш, че овце да си купиш, че кончета. Светът може да мисли така, то е забавление за света, но за разумните хора то е губене на време. Ти не знаеш как ще свършиш своя живот. Сега ние мислим, че животът е борба. Това е една дяволска лъжа. В света може да е. Че земята е юдол, т.е. долина на страдание, може да е, но ние хората образуваме страданията.

Вижте днешния ден. Свети светлината. Щом почнах да говоря за истината, времето е съгласно с мене и грейна слънце. Аз ви говоря истината. Времето съответства на светлината, на истината и носи всичките блага отвън. Въздухът е хубав, всички вие сте добри, ама по стария навик. Знаете ли кой е старият навик човек да бъде добър? Кой е старият навик? Пияницата като седи, казва на приятеля си: „Имам много сериозна работа. След малко ще дойда“. Нему се запалило гърлото. След пет-десет минути се върне вече малко кефлия. После пак за малко излиза, и пак се напие – това е старият навик. Вие казвате: „Върна се в кръч-

мата на дявола“. Като пие той една чаша мастика или една чаша винце, и стане кефлия. Като пие една чаша мастика, тя може да му даде сила. Досега всички хора са пили – това е старият навик. Аз нямам нищо против виното, даже като се напият, хората ги уважавам, че са се напили. Като вървя в София, срещам някой пиан, блъсне се. Казва: „Извинете, господине, напил съм се като магаре. Ще ме извините“. Казвам: „Магаретата не пият. Много те харесвам, много хубаво вървиш, свободен си в ходенето, не оставаш хатър на улицата, от едната страна на улицата до другата вървиш. Ти си много учтив и много добър човек, говориш истината. Пийнал си малко, виното е много хубаво, нали?“ Казва: „Хубаво е, отлично е това вино“. „На добър път, със здраве. Гледай, запомни две неща: вечерно време да не правиш инженерство по пътя, вечерно време не мери улицата. Понеже, ако вечерно време го правиш, нищо няма да ти платят, че няма какво да правиш после“. Казва: „Разбирам, ще работя, искам да се отуча от това нещо. Няма да меря улиците, разбирам“.

Всичките удоволствия, които имаме в света, ние може да сравним с удоволствието на една пияница. Има едно неразбиране в живота, има пияни хора, има религиозни – пияни хора. В какво вярват, и те не знаят. Има религиозни по форма само. В Бога не вярват, в Христа не вярват. „Братко, ти не си бил в моето сърце, да знаеш в какво вярвам“. Това е неразбиране на работата. Ела с мен да ядем. Един православен ми казва: „Ти не си православен“. Казвам: „Аз те приемам, че ти си много православен, радвам се, ела сега да седнем двамата да ядем“. Казвам му: „Сега ще ядеш по православному, нали имаш една нова религия. Аз искам да видя как ядеш. В какво седи това новото. Искам нещо съществено да видя в тебе“. „Ама месо не ям, постя, не разбираш ли“. „Хубаво, боб ще сварим, леща. Искам да видя как ще вземеш лъжицата, как ще я държиш, хляба как ще го дъвчиш“. „Бързо трябва да ядеш, да

ти пращят ушите“. „Не, моите уши пращят само когато мисля, когато ям, никога не пращят“, казвам аз. Бог не е направил ушите ми да пращят при яденето! Не, полека трябва да ядем и малко трябва да ядем. Виждаш ли този хляб? Ти вярваш в Христа, но Христос е в този хляб. Не те ли е срам да ти пращят ушите и да дъвчеш този хляб? Ще му дадеш всичкото уважение и почитание“. „Ама ти не вярваш в Христа“. „Ти виждал ли си Христа, ти с Христа приказвал ли си? Пък аз и сега се разговарям с Него и съм бил на угощение с Него, когато нахрани онзи хиляден народ.“

Казвам: не сме пратени на Земята да спорим, но трябва да служим на Бога. Този хляб ти и аз го ядем тъй, както знаем. Но ще благодарим на Бога, че имаме един Баща, че имаме Учител, че имаме светлина, че имаме топлина, че имаме вода; ще благодарим, че майките са ни обичали и са ни разбирали. Нито една майка не иска детето ѝ да умре. Казвам: православни в рая нямаше; Райската градина имаше една религия. Всичките тия различия излязоха, след като изпъдиха хората от рая. Тогава дойдоха всичките религии, всичките учения. Но в рая имаше живи икони. Там нямаше никакви свещи. Според мен в църквата иконите трябва да бъдат живи, да няма никакви икони нацапани, не искам грозни икони, най-красивите жени ще ги турят да ги целуват, най-красивите мъже ще ги турят да ги целуват. Пред живите икони ще се прекръстим, насреща им. Ако имаме икони, православна да е иконата, ако ти си православен. Казва някой: „Много далече отиде“. Аз съм дошъл много близо. Ако ти не почиташ това, което Бог е създал, не може да почиташ и онова, което човек е създал. Той иска да ме убеди да се възхищавам от една човешка картина. Той не говори истината. Един човек, който не се възхищава от това, което природата е направила, той не може да се възхищава от човешкото изкуство. Аз се възхищавам от един художник, който е изразил една идея

на платното, изразил е една добродетел на платното – имаме една реалност. Радвам се, че той е могъл да нанесе реалното на платното. Това ме радва. Неговата картина е написана. Аз се радвам на един писател, че той е могъл да предаде чрез слово това, което вижда и чувства. Красиви са тези писма.

Ако не оценяваме външния живот, който Бог е създал, как ще оценяваме живота на хората вътре? Ако не оценяваме всичко в себе си, как ще оценяваме живота на другите хора? Да се радваш, че си едно дете в забавачницата, излязло да поздрави слънцето, да поздрави изворите. Видиш една звездица – поздрави я, кажи ѝ: „На добър път!“ Сега казваш: „Това е форма, това е камък, това е вол, това е кон“. Така не се говори. Всяко едно дърво е една свещена форма, която Бог е поставил и от това свещено дърво се хранят хората. Всяко едно животно е свещено, понеже то помага, работи. Не гледай с презрение на тези форми. Бог ги е направил със своето Слово. То е дело на Бога. Бог е казал, те да бъдат. Един ден ти сложиш петно на картината. Какво ще ти каже художникът? – „Господине, не цапай картината.“ Мислиш ли, че един ден Бог няма да те хване, да ти каже: „Кой ти даде право да цапаш вола, да цапаш коня?“. Това е на Бога! Ние мислим, че имаме право, че всичко ни е дадено. Именно за бъдещата култура трябва само едно възпитание. Това аз наричам християнство. Най-после, като нямаме никакво уважение и почитание към човека, който носи образа и подобие Божие, един човек, в когото Бог е вложил своя Дух, с какво можем да се похвалим? Всеки човек е плод. Кажи му: „Братко, не падай, ти не вървиш както Бог те е направил“. Аз не искам да ви наведе на мисълта, че вие не сте добри, както са ви създали. Този свят е свят на доброто. Не казвайте, че сте грозни. Не казвате истината. Хубави сте. Един ангел сте за в бъдеще. Като те срещна, ще имаш сила, мощ. „Сега ние сме малки деца“. Нищо не значи. Трябва ли да плаче детето, че не е възрастно? Ще плаче,

че има нещо долно. Неща, които лесно се постигат, са долни. Не желайте да постигнете нещата изведнъж. Те имат смисъл, когато постепенно се придобиват.

Искам да остане в ума ви една мисъл: да благодарите на вашия Баща, Който е направил тази Земя, че ви е пратил тук да ядете и пиете, да се радвате, да дишате чистия въздух, светлината. Да Му благодарите, днес да Му напишете едно любовно писмо. Да кажете: „Татко, благодарим Ти за всички грижи, които си поел за нас. Много сме добре. Благодарим за грижите, които си дал. Поздрави мама и братята“. Така ще напишете. Това е великото, това е човешкото – да признаем, че имаме един Баща, да Му благодарим за големите грижи, с които ни е обградил, а не само да философваме.

Има едно учение в света, което трябва да даде импулс за наука, за изкуство, за музика, във всички области, и в религиозно, и в божествено отношение, и в морално. Това е онази велика сила, която ни повдига, за да не бъдем стари, но да бъдем любими деца. Аз не искам вие да станете стари и възрастни, не ви желая това. Аз искам всички вие да бъдете разумни деца, да бъдете весели, желая всички да припкате. Няма за какво да се грижите, откъде ще вземете хляб. Онова дете, което е на гърба на майка си, не трябва да скърби, че хляб няма. Майка му ще му даде. Послушание се изисква от всички, нищо повече. Това е новата философия, така трябва да се разбира. А всичко онова, което сега учите, то е остаряло, то е било важно за някога. Това е новото, което Бог казва на хората. Казано е в Писанието: „Ще сътворя нещо ново и чудно“. Вие ще се зачудите. Дева ще роди. Коя е девата? Това е човешката душа. За бъдещата култура говорят пророците, за онова братство, за онова велико разбиране, което съществува в света. Тия войни, тия спорове, те са начини за уреждане на въпросите според сегашното разбиране. Сиромасите и богатите

– това е тяхно разбиране. Щом се изменят вътрешните разбирания на хората, и целият живот, и целият строй ще се измени.

Първото нещо е, човек да съзнава, че има един Баща, Който го обича, и да му напише едно любовно писмо. Ако той на баща си не пише любовното писмо, на никого не може да го напише. Към всичките хора ще имате същите отношения. Един човек, който няма това разбиране, и за себе си той ще бъде нещастен. – „Тогава защо трябва да скърбим? Безполезна е нашата скръб.“ – Не, скръбта ви е на място. Безполезно е вашето твърдение за страданието и скръбта. Казано е: „Радвайте се“. Страдаш. Защо? Защото живееш. Радваш се. Защо? Защото живееш. Това е най-хубавото определение. Защо скърбя? Защото живея. Защо трябва да се трудя? Защото живея. Защо паднах? Защото живея. Защо ставам? Защото живея. Всичко ще опитам, но животът е мощното в мене, което може да създаде онзи велик импулс. Няма препятствие, което животът да не може да преодолее.

Следователно онова, което е зад живота, аз го наричам с една дума, която не изразява самата реалност; аз го наричам Любов. Но думата „Любов“ донякъде само показва пътя, в който животът идва. Тази дума показва един път. И когато хората казват „Любов“, тази дума не е понятна. Като кажат „Любов“, да пламнат хората! Ако тази дума беше силна, ако вие разбихте думата „Любов“, като я произнесе някой, вие трябва да пламнете всички, да станете горящи, да светнете. Докато не се запалите и да почнете да горите, вие все ще бъдете стари. Като се запалите и почнете да горите, тогава вие ще бъдете млади. За вас ще дойде Царството Божие, в което Христос ще пребъдва.

7 февруари 1932 г., София, Изгрев

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XIX

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
МАРИНА ЛЮБЕНОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 34

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo.bratstvo@gmail.com
www.bialobratstvo.info

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com